

**Gemeente
Haarlem**

Jaarverslag en Jaarrekening 2021

Jaarverslag en jaarrekening

2021

gemeente Haarlem

Aanbieding aan gemeenteraad

Het college van burgemeester en wethouders biedt de raad met het Jaarverslag en de Jaarrekening 2021 de laatste jaarstukken aan die door dit college worden aangeboden.

Het college legt hiermee verantwoording af aan de gemeenteraad over de realisatie van het afgesproken beleid uit de Programmabegroting 2021-2025 en de financiële resultaten over 2021. Met deze aanbiedingsbrief wordt een aantal resultaten over 2021 uitgelicht, waarbij ook het afgelopen jaar het effect van de coronacrisis en de daaruit voortvloeiende coronamaatregelen invloed heeft op het financiële resultaat van 2021. Zoals gebruikelijk zijn de jaarstukken ook digitaal beschikbaar.

Financiële hoofdlijnen

De gemeente sloot het jaar 2021 af met een positief saldo van € 32,1 miljoen op een begroting van ruim € 610 miljoen. Het resultaat is daarmee gunstiger dan voor de jaarafsluiting werd voorzien. Bij de Bestuursrapportage 2021 werd een positief resultaat van € 4,7 miljoen voorzien. Hierop volgen nog extra middelen uit de September- en Decembercirculaire 2021 (€ 10,9 miljoen) die niet begroot waren. Het te verklaren resultaat komt daarmee op € 16,4 miljoen. Voor dit positieve resultaat zijn een aantal belangrijke oorzaken aan te wijzen. Aan de batenkant zijn er over 2021 voor verschillende onderwerpen extra Rijksmiddelen ontvangen die nog niet zijn ingezet. Aan de lastenkant is er sprake van voordelen als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt waardoor vacatures niet konden worden ingevuld. De coronacrisis en de bijbehorende maatregelen beïnvloeden de cijfers over vrijwel alle programma's van minder kosten door thuiswerken tot vraaguitval binnen het sociaal domein. Verder is de ten aanzien van de schuldpositie de vaste schuld gedaald met € 50 miljoen naar € 412 eind 2021, dit is € 84 miljoen minder dan verwacht werd bij de Programmabegroting 2021-2025 (€ 496 miljoen). Ondanks dat dit bijdraagt aan de gewenste schuldreductie en de financiële basispositie versterkt, is er tegelijkertijd aandacht nodig om de investeringsrealisatie te vergroten zoals eerder aangegeven in de informatiebrief 'Versnelling bestedingsruimte Investerings Openbare ruimte' ([2021/0549531](#)).

Financiële gevolgen van de coronacrisis

Zoals hierboven reeds aangegeven hebben de coronamaatregelen een flinke invloed gehad op zowel de inkomsten als de uitgaven van de gemeente. In totaal was er voor € 27,5 miljoen aan maatregelen begroot, waartegenover € 33,3 miljoen aan Rijksmiddelen verwacht werden. Uiteindelijk is er € 25 miljoen aan coronakosten gemaakt, ofwel voor het uitvoeren van de maatregelen die in de verschillende nota's zijn vastgesteld ofwel als gevolg van de effecten op de gemeentelijke begroting (lagere parkeerbaten, hogere personele inzet etc.). De werkelijk gerealiseerde Rijksmiddelen die hier tegenover staan vallen lager uit dan begroot (€ 27,4 miljoen). Dit heeft grotendeels te maken met de inkomstenderving over 2021 (€ 5,4 miljoen) die nog niet mag worden opgenomen in deze jaarrekening. Aan de lastenkanten zijn er uiteindelijk ook minder uitgaven gedaan, waardoor de realisatie op € 25 miljoen uitkomt. Hierdoor ontstaat een totaal nadeel voor 2021 van € 3,5 miljoen.

Duurzaamheid

De afgelopen jaren stond duurzaamheid in Haarlem hoog op de agenda. In 2021 zijn dan ook verdere stappen gezet op weg naar verduurzaming en klimaatadaptatie. Bij de Kadernota 2022 is de duurzaamheidsbegroting voor het eerst opgeleverd, dit geeft de gemeente inzicht in de CO2 uitstoot binnen de eigen grenzen. Daarnaast is de CO2 uitstoot van de organisatie in beeld gebracht. Haarlem is als één van de eerste G40-gemeenten gecertificeerd op de CO2-Prestatieladder. In de Routekaart duurzaamheid is uitgeschreven met welke projecten de gemeente de doelstellingen Aardgasvrij 2040 en Circulair 2040 gaat halen.

Met de Haarlemse transitievisie warmte is de ambitie vastgelegd dat in 2030 12.700 woningen en andere gebouwen aardgasvrij zullen zijn. In 2021 zijn stappen in de uitvoering gezet. Zo hebben veel inwoners gebruik gemaakt van de mogelijkheid kleine maatregelen te nemen om de energierekening te beperken; zijn er pilots uitgevoerd met verenigingen van eigenaren om aardgasvrij in de meerjaren onderhoudsplannen op te nemen en is gestart met een wijkgerichte aanpak met collectieve inkoop van hybride warmtepompen, isolatie en zonnepanelen. De gemeente staat garant voor het zonnewarmtenet in het Ramplaankwartier, daarnaast is een subsidie aangevraagd voor de Proeftuin Aardgasvrije Wijken, welke inmiddels is toegekend. Voor het warmtenet in Schalkwijk is het Haarlems Warmte Netwerk (HWN) opgericht en is de samenwerkingsovereenkomst ondertekend.

De Regionale Energiestrategie voor Noord-Holland Zuid is in 2021 vastgesteld. Hierin staat dat in Haarlem in de toekomst 20 tot 25% van het toekomstig elektriciteitsverbruik lokaal wordt opgewekt. Om dat te realiseren zijn de initiatiefnemers van een zonneweide en van windmolens bij Schoteroog door de gemeente gefaciliteerd. De mogelijkheden voor zonnepanelen op het eigen gemeentelijk vastgoed zijn geïnventariseerd. Het beleid voor zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht is herzien en toegankelijk gemaakt met de kansenkaart.

Met de inrichting van de openbare ruimte is in 2021 bijgedragen aan de opgave om Haarlem duurzamer te maken. Zo is het groenoppervlak toegenomen door, waar mogelijk, bij onderhoud en herinrichting van straten minder verharding toe te passen. Ook het aantal bomen is weer toegenomen. In 2021 is de nieuwe bomenverordening vastgesteld, waardoor bomen in Haarlem beter beschermd zijn.

De wetgeving rond Bijna energieneutrale gebouwen (BENG) is sinds 1 januari 2021 van kracht. De inkomsten voor onderwijshuisvesting in het gemeentefonds zijn onvoldoende om te kunnen voldoen 35 aan de wettelijke eisen. Vanuit de gemeenten is in 2021, samen met het primair en voortgezet onderwijs, de lobby richting het Rijk ingezet voor verhoging van het budget. Nieuwe schoolgebouwen en uitbreidingen zijn bijna of soms zelfs geheel energieneutraal gemaakt. Ook de nieuwe sportaccommodaties, zoals de gymzaal aan de Phoenixstraat en de Yvonne van Gennip sporthal voldoen aan de BENG-eisen. Sportaccommodaties zijn verder verduurzaamd, bijvoorbeeld met waterbergingen en led-verlichting.

Groei van Haarlem

De druk op de Haarlemse woningmarkt nam in 2021 verder toe. Haarlem is in 2021 aan de slag gegaan met een ambitieus woningbouwprogramma. In 2021 lag de focus op de zones Oostpoort, Europaweg en Zuidwest. Er is een eerste stap gezet met het vergroten van de slagkracht van de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie in het brede fysiek domein, bijvoorbeeld met uitbreiding van ambtelijke capaciteit. Deze capaciteit kon in 2021 niet helemaal worden opgevuld: de arbeidsmarkt binnen het fysiek domein is krap. Binnen de prioritaire zones starten grondeigenaren inmiddels projecten om ontwikkelingen te realiseren. Een aantal initiatieven buiten de prioritaire zones, kon niet in behandeling worden genomen. In 2021 zijn pilots gestart om te onderzoeken of het

planproces versneld kan worden door de ontwikkelaar zelf producten voor besluitvorming te laten maken. De woningbouwopgave is in Haarlem vooral een ingewikkelde inbreidingsopgave: verdichting, sloop- nieuwbouw, renovatie, woningsplitsing en transformatie.

Het Rijk heeft met een impulsregeling (Besluit Impuls Versnelling Woningbouw) geld beschikbaar gesteld om woningbouw te versnellen en om bij te dragen aan de zogeheten publiek onrendabele top. In 2020 is de aanvraag voor de zone Europaweg al gehonoreerd en in 2021 zijn de aanvragen voor de zones Zuidwest en Oostpoort toegekend. Hiermee is een investeringsvolume van ruim €20 miljoen beschikbaar gekomen, met de verplichting dat de bouw start binnen drie jaar na de indiening van de aanvraag. Daarnaast zijn, mede dankzij investeringen in de organisatie van het fysiek domein en een versterkte inzet op lobby en belangenbehartiging, andere subsidies binnengehaald zoals voor de ontwikkeling van de Koepel en voor de inzet van flexibele capaciteit (Metropoolregio Amsterdam), waardoor in totaal circa € 25 miljoen aan middelen is verkregen. In aansluiting op de beoogde groei van Haarlem is de verdere ontwikkeling van de OV-knoppunten Stationsgebied, Oostpoort en Haarlem Nieuw-Zuid essentieel om de stedelijke opgaven en verdichting te laten slagen. Voor het Stationsgebied is in 2021 de integrale visie voor de transformatie vastgesteld door de gemeenteraad. Voor Haarlem Nieuw-Zuid is besloten twee varianten verder te onderzoeken zodat in de eerste helft van 2022 besloten kan worden over een definitieve variant. Op dit moment zijn er geen woningbouwprojecten die stil zijn komen te liggen door een te hoge stikstofdepositie. Echter, met name de Ontwikkelzone Zuidwest kan problemen gaan ondervinden; een onderzoek naar oplossingsrichtingen is gestart.

Met de woonvisie Samen Doorbouwen aan een Duurzaam (t)huis ([2021/25829](#)) is in 2021 de basis gelegd voor meer en vooral ook extra betaalbare woningen toevoegen en een passend thuis in een stad waar iedereen meetelt. En in de nieuwe Huisvestingsverordening Zuid-Kennemerland/IJmond is in 2021 de mogelijkheid opgenomen voorrang te verlenen aan de beroepsgroepen verplegend- en onderwijzend personeel. Ook is een urgentiecategorie voor kwetsbare Haarlemmers die begeleiding bij zelfstandig wonen nodig hebben opgenomen. Daarnaast is het time-out gebied voor het splitsen van woningen en het omzetten naar kamerverhuur uitgebreid. Verder zijn er regels opgenomen om de toeristische vakantieverhuur van woonruimte te reguleren met een registratie- en meldingsplicht en nachtcriterium.

Een belangrijke mijlpaal met betrekking tot de kaders waarbinnen Haarlem kan groeien is het opleveren van de Omgevingsvisie Haarlem 2040. Met deze visie is vastgelegd hoe Haarlem de komende jaren de stad verder wil ontwikkelen en aan wil passen aan de grote opgaven die op de stad afkomen, zoals woningbouw, verduurzaming, economische ontwikkeling en het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Deze omgevingsvisie is opgesteld in samenspraak met betrokken Haarlemmers. Ook is met het vaststellen begonnen met het omzetten van het tijdelijke omgevingsplan naar het omgevingsplan nieuwe stijl voor het deelgebied Haarlem Centrum.

In 2021 is het nieuwe mobiliteitsbeleid 2030 vastgesteld. Hiermee geeft Haarlem richting aan een mobiliteitstransitie: schone manieren van vervoer die zo min mogelijk ruimte innemen krijgen voorrang. In de bijbehorende uitvoeringsagenda staat hoe en wanneer de doelen uit het mobiliteitsbeleid in 2030 bereikt worden. Verder is het Verkeersveiligheidsbeleid ([2021/460861](#)) vastgesteld, waarmee de komende jaren het aantal verkeersongevallen moet verminderen. Haarlem richt zich daarbij op fietsers, veilige infrastructuur en veilig verkeersgedrag. Het mobiliteitsbeleid gaat niet alleen over mobiliteit. Ook de acties uit het programma Modernisering Parkeren zijn erin opgenomen. In 2021 zijn in drie wijken draagvlakonderzoeken voor gereguleerd parkeren uitgevoerd. Verder zijn grote stappen gezet in het verder digitaliseren en automatiseren van het parkeren.

Economie en cultuur

De coronacrisis heeft ook in 2021 grote gevolgen gehad voor de economische activiteiten in de stad. Met name sectoren als horeca, detailhandel, cultuur, evenementen en toerisme zijn opnieuw hard geraakt. De gevolgen zijn zoveel mogelijk beperkt gehouden door noodmaatregelen van Rijk en gemeente, zoals kortingen op precario en ondernemersbelastingen, verruiming van terrassen en een telefonisch spreekuur. Vooralsnog is er een opvallend laag aantal faillissementen.

In 2021 is ingezet op de speerpunten van de vijf strategische uitvoeringslijnen uit de Economische visie Haarlem waaronder een plan van aanpak om knelpunten in het bestemmingsplan Waarderpolder weg te nemen. De krapte op de arbeidsmarkt nam toe in 2021, maar tegelijk bleken kwetsbare arbeidskrachten kwetsbaarder dan ooit en werden veel zelfstandig ondernemers hard getroffen. Er is een Regionaal Mobiliteitsteam ingericht om mensen die getroffen zijn door de crisis naar ander werk te leiden in combinatie met om- en bijscholing en zijn jongeren die geen of nauwelijks recht hadden op WW actief benaderd en verder geholpen. De Verordening BIZ Waarderpolder BIZ 2022-2026 is vastgesteld en er is uitvoering gegeven aan het Convenant Waarderpolder 2021-2025.

Het aantal dagbezoekers en overnachtingen in Haarlem was ook in 2021 lager dan voorheen. De oorzaak hiervan is de coronacrisis en de maatregelen om die te beheersen. Door deze lagere aantallen was er geen sprake van een disbalans tussen toerisme en leefbaarheid. Om die voor de toekomst wel te kunnen bewaken is de Toeristische Koers vastgesteld en is de [hotelaanvraagpauze](#) verlengd tot 1 januari 2024.

In 2021 is ook een belangrijke stap gezet in de versterking van het Frans Hals Museum, met een structurele subsidieverhoging en met budget voor de registratie van een deel van de collectie en de verhuizing daarvan naar een betere opslaglocatie. Vanwege het voortduren van de coronamaatregelen is samen met de provincie in 2021 opnieuw steun verleend aan enkele culturele instellingen. Ook amateurkunst-organisaties en huurders van gemeentelijke ateliers zijn ondersteund.

Sociale stad

De coronapandemie verliep in 2021 grillig met opnieuw veel impact op het sociale leven. In 2021 kampte Haarlem, net zoals veel gemeenten, met tekorten in het sociaal domein. De toenemende vraag naar ondersteuning werd niet gecompenseerd met middelen van het Rijk. De uitspraak van de arbitragecommissie hierover heeft geleid tot een forse extra bijdrage. Haarlem heeft, met de wijze waarop de transformatie van de inrichting van het sociaal domein is ingezet, in 2021 de tekorten kunnen beperken.

In 2021 heeft de gemeente er een aantal taken bijgekregen onder meer het vroeg signaleren van schulden in de vaste lasten. Ook kreeg de gemeente de intensieve en meerjarige taak in de hersteloperatie voor ouders die zich als gedupeerde van de kinderopvangtoeslag hebben gemeld. Voor sommige van deze ouders is de gemeente ook schuldeiser. De gemeente heeft deze schulden gepauzeerd en scheldt deze kwijt zodra de ouders erkend zijn als gedupeerde(n) van de kinderopvangtoeslagaffaire

De gemeente zorgde ook in 2021 voor passende ondersteuning en zorgcontinuïteit. Aanvragen voor begeleiding zijn via het Sociaal Wijkteam opgepakt en ondersteuningsvragen kunnen zo meer opgelost worden in de sociale basis of in de directe omgeving van de inwoner. Hierbij is de samenwerking tussen wijkteam, welzijn- en zorgaanbieders versterkt en krijgen inwoners laagdrempelig ondersteuning.

De verwachting aan het begin van de coronacrisis was een stijging van het bijstandsvolume en het aantal HaarlemPassen en een toename van geldzorgen en schulden. In 2021 hebben echter minder Haarlemmers een beroep gedaan op tijdelijke inkomensondersteuning en hebben minder mensen zich gemeld met geldzorgen en schulden dan de verwachting was.

De gemeente heeft in 2021 actief ingezet op dienstverlening aan werkzoekenden en jongeren en zelfstandig ondernemers om te voorkomen dat het aantal uitkeringen oploopt na beëindiging van de rijksregelingen.

In 2021 is in samenwerking met de regiogemeenten Zandvoort, Bloemendaal en Heemstede een Participatiebedrijf opgericht voor de doelgroepen die zijn aangewezen op betaald werk in een beschutte werkomgeving zoals de sociale werkvoorziening, beschut werk en begeleiding naar betaald werk voor uitkeringsgerechtigden met een grote maar overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Het nieuwe bedrijf met de naam Spaarne Werkt is gestart op 1 januari 2022.

De druk op de maatschappelijke opvang voor dak- en thuislozen was ook in 2021 groot. Er zijn nog altijd onvoldoende passende vervolgvoorzieningen waardoor er lange wachtlijsten zijn voor een woonplek in doorstroomlocaties en opvang- en woonplekken voor complexe doelgroepen. Wel is gestart met de realisatie van een tussenvoorziening in het Anton Pieckhofje. In verband met de coronamaatregelen zijn tijdelijke extra locaties voor maatschappelijke opvang ingericht en/of verlengd: het schip Aurora en Joops Hotel.

In 2021 vonden Haarlemmers elkaar mede door de activiteiten vanuit het Actieprogramma Nieuwe Democratie. Zo is de gelote wijkraad in de wijk Zijweg-West geïnstalleerd en is een eerste aanzet voor een wijkagenda bijna afgerond. De winnende plannen van de democratische wijkbegroting Schalkwijk aan Zet deel 1 zijn nagenoeg gerealiseerd. De wijkcontracten Bosch en Vaart en Burgwal zijn ondertekend. Er is een nieuwe verordening op de wijkraden vastgesteld. De wijkradenconferentie, voor en door de wijkraden, is gefaciliteerd door de gemeente. Er is gewerkt aan de vraag van de Stichting het Posthuis voor de herbouw van het Posthuis in het Zaanenpark; zijn er twee initiatievencafés georganiseerd en zijn cursussen vanuit de initiatieven school aangeboden om initiatiefnemers te faciliteren. Ook via Bestuur op Maat, het leefbaarheids- en initiatievenfonds en het coronafonds zijn er tal van initiatieven genomen en gerealiseerd door actieve Haarlemmers.

Raadsbehandeling Jaarverslag en Jaarrekening 2021

Tot en met 3 mei 12.00 uur kunnen raadsleden technische vragen stellen over de jaarstukken. De ambtelijke antwoorden hierop zijn 13 mei beschikbaar. De jaarstukken staan geagendeerd in de commissies Ontwikkeling en Samenleving op 9 juni, Beheer en Bestuur op 16 juni en in de gemeenteraad op 23 juni.

*Het college van burgemeester & wethouders,
30 maart 2021*

Inhoudsopgave

Aanbieding aan gemeenteraad	2
Inhoudsopgave	7
Leeswijzer	9
 1 Algemeen	 10
1.1 Beleidsmatige resultaten op hoofdlijnen	11
1.2 Financiële resultaten op hoofdlijnen	14
1.3 Gevolgen van de coronacrisis	29
1.4 Versterkers Duurzaam Doen	37
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	37
1.6 Taakstellingen	38
1.7 Investerings	39
1.8 Onderzoeken vanuit verordening artikel 213a	40
1.9 Interbestuurlijk toezicht	40
 2 Programmaverantwoording	 42
2.1 Cluster Sociaal	43
Programma 1 Maatschappelijke participatie	49
Programma 2 Ondersteuning en zorg	69
Programma 3 Werk, inkomen en schulden	83
2.2 Cluster Fysiek	97
Programma 4 Duurzame stedelijke vernieuwing	105
Programma 5 Beheer en onderhoud	119
2.3 Cluster Burger en bestuur	134
Programma 6 Burger, bestuur en veiligheid	139
Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen	150
2.4 Duurzaamheid	159
2.5 Gebiedsgerichte vertaling	160
 3 Paragrafen	 161
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	162
3.2 Lokale heffingen	173
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	188

3.4 Financiering	194
3.5 Bedrijfsvoering	200
3.6 Verbonden partijen en subsidies.....	208
3.7 Grondbeleid.....	232
4 Jaarrekening	241
4.1 Balans	242
4.2 Overzicht baten en lasten.....	244
4.3 Toelichting op de jaarrekening.....	247
4.4 Incidentele baten en lasten.....	270
4.5 Reserves en voorzieningen.....	273
4.6 Pilot rechtmatigheidsverantwoording	277
4.7 Kadernota rechtmatigheid	278
4.8 Single informatie/single audit	282
4.9 Taakvelden	287
4.10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	288
5 Besluit.....	289
5.1 Besluit	290
6 Bijlagen	291
6.1 Kerngegevens	292
6.2 Benchmarkindicatoren BZK	295
6.3 Samenstelling bestuur	310
6.4 Overzicht personeel.....	312
6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld.....	314
6.6 Investeringskredieten.....	341
6.7 Overzicht verworven subsidies.....	347
6.8 Overzicht WOB verzoeken en ingediende bezwaren	349
6.9 Productenrealisatie	353
6.10 Financiële risico's > € 50.000	368
6.11 Lijst van aan- en verkopen gemeente	375

Leeswijzer

Het jaarverslag en de jaarrekening volgen de opzet van de programmabegroting van het jaar waar deze betrekking op hebben. Net als voorgaand jaar zijn de uitkomsten van de raadsconferentie 'de begroting ont(k)leed' ([2019/204237](#)) verwerkt in deze jaarstukken. De uitkomsten van de werkconferentie over indicatoren ([2020/1186527](#)) zijn opgenomen in de Programmabegroting 2022 en dus nog niet opgenomen in dit jaarverslag.

Het Jaarverslag en Jaarrekening 2021 is als volgt opgebouwd.

- In deel 1 wordt ingegaan op het resultaat op hoofdlijnen.
- Deel 2 is de programmaverantwoording. Dit is onderverdeeld in drie clusters: Sociaal, Fysiek en Burger en bestuur. In de overkoepelende teksten wordt het hoofdresultaat van het cluster beschreven. In de onderliggende zeven programma's wordt daar dieper op ingegaan.
- In deel 3 zijn de wettelijk voorgeschreven paragrafen opgenomen. Dit geeft een dwarsdoorsnede van de jaarrekening vanuit een bepaald perspectief, zoals risico's, financiering, kapitaalgoederen, bedrijfsvoering en grondbeleid.
- Deel 4 bevat de jaarrekening, balans en toelichting hierop.
- Deel 5 bevat het besluit tot vaststellen van het Jaarverslag en Jaarrekening 2021.
- Deel 6 bevat de bijlagen. Deze zijn alleen digitaal te raadplegen. De bijlagen bestaan onder andere uit kerngegevens, samenstelling bestuur en personele informatie.

Alle in de financiële tabellen vermelden bedragen zijn maal € 1.000, tenzij anders vermeld.

Digitaal jaarverslag en jaarrekening

Naast de papieren versie is er een digitale versie (pdf) van het Jaarverslag en Jaarrekening 2021 beschikbaar op de [website](#). De begrippenlijst en afkortingenlijst is opgenomen in een online [Lexicon](#).

Nieuw in dit jaarverslag

Op basis van de toezegging gedaan in het document 'reactie college onderzoek Duisenberg Light bij jaarstukken 2018 en 2019' ([2021/24160](#)) zijn in het jaarverslag de begrote en gerealiseerde bedragen per programma en beleidsveld toegevoegd aan de doelenbomen. Deze bedragen zijn aangegeven met een B voor begrote en R voor gerealiseerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van de saldi exclusief reservemutaties, zoals ook weergegeven in de tabellen 'financiën per programma' aan het einde van ieder programma.

Daarnaast zijn de aantallen medewerkers in dienst bij overheids N.V.'s zijn toegevoegd aan de bijlage personeel. Dit betreft een toezegging op basis van een Duisenberg-aanbeveling.

Verder is bij de behandeling van de jaarstukken 2020 gevraagd om meer inzicht in de aansluiting tussen de primaire begroting en de jaarrekening. Aan het einde van ieder hoofdstuk zijn tabellen opgenomen waarin de mutaties tussen primaire begroting en jaarrekening zichtbaar gemaakt zijn. Tevens is in bijlage 6.5 een totaaloverzicht opgenomen.

DEEL 1 ALGEMEEN

1.1 Beleidsmatige resultaten op hoofdlijnen

1.1.1 Inleiding

De gemeenteraad heeft zeven programma's (resultaatgebieden) vastgesteld om op hoofdlijnen te sturen, kaders te stellen en verantwoording af te leggen. Bij elk programma staat aangegeven welk maatschappelijk effect wordt nagestreefd met het programma. De programma's zijn onderverdeeld in meerdere beleidsvelden, waarbinnen de doelstellingen en prestaties zijn benoemd. Jaarverslag en Jaarrekening 2021 is een verantwoording wat de gemeente gerealiseerd heeft van wat zij in de Programmabegroting 2021 heeft aangekondigd. De begroting is opgesteld vanuit het coalitieprogramma Duurzaam Doen! 2018-2022. Dit coalitieprogramma vormde dus de basis voor de prestaties en doelstellingen die in dit jaarverslag worden verantwoord.

Belangrijke onderdelen per programma zijn:

1. In de inleidende tekst wordt de programmadoelstelling (missie) benoemd en aangegeven in hoeverre de programmadoelstelling is bereikt. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de samenhang tussen de programmadoelstelling, de bereikte doelen en de verrichte prestaties.
2. Een systematische verantwoording over de drie zogenaamde W-vragen:
 - Wat hebben we bereikt in 2021 (doelen)?
 - Wat hebben we gedaan in 2021 (prestaties)?
 - Wat heeft het gekost in 2021?

De beantwoording van de eerste twee W-vragen wordt vormgegeven via vier categorieën.

De aan deze categorieën gekoppelde kleuren hebben de volgende betekenis:

: doel of prestatie is volledig gerealiseerd;

: doel of prestatie is grotendeels gerealiseerd. Het kan ook zijn dat een doel of prestatie volledig is gerealiseerd, maar dat het meer heeft gekost, het niet binnen de tijd is gebeurd of dat gerelateerde doelen of prestaties niet zijn gerealiseerd, waardoor volledige realisatie te stellig is;

: doel of prestatie is gedeeltelijk gerealiseerd;

: doel of prestatie is niet gerealiseerd.

Externe factoren

Het bereiken van de beoogde maatschappelijke effecten wordt overigens niet volledig door de gemeente zelf bepaald. De maatschappelijke effecten worden vaak mede beïnvloed door verschillende andere factoren, zowel in positieve als in negatieve zin. Regionale, landelijke en zelfs mondiale ontwikkelingen, die buiten de invloed van de gemeente liggen, spelen daarbij een rol. Het is lastig aan te geven hoe groot de invloed van die maatschappelijke ontwikkelingen is. Als externe factoren van invloed zijn geweest op het bereiken van de beoogde maatschappelijke effecten, wordt dat in de programmateksten vermeld.

Invloed Coronavirus

Corona en de maatregelen die genomen worden om het virus in te dammen zorgen voor een complexe situatie. De coronacrisis heeft economische, sociaal-maatschappelijke en financiële impact op gemeenten. Ook bij de effect- en prestatie-indicatoren in dit jaarverslag zal corona mogelijk een rol hebben gespeeld. Wanneer er een vermoedelijk effect is van corona zal hier melding van worden gemaakt.

De gemeente Haarlem houdt in een separaat stuk de impact van de coronapandemie op de Haarlemse samenleving bij ([Corona Impact Monitor](#)).

Samen met de stad

Veel van de prestaties die bijdragen aan de beleidsdoelen van de gemeente Haarlem worden niet door de gemeente zelf verricht, maar door partners in de stad, zoals woningcorporaties en gesubsidieerde instellingen. De gemeente heeft in dat geval meer een regisserende taak en voorwaardenstellende rol en levert de prestaties niet zelf. Als de gemeente samenwerkt met partners in de stad voor het bereiken van doelen en prestaties, wordt dat in de programmateksten vermeld.

Indicatoren

Er wordt systematisch verantwoording afgelegd over de effect- en prestatie-indicatoren (inclusief streefwaarden) die waren opgenomen in de Programmabegroting 2021. Het streven is om indicatoren zo veel mogelijk te voorzien van de meest recente realisatiewaarden. In een aantal gevallen is dit niet haalbaar, omdat realisatiecijfers (voor 2021) bij het opstellen van het jaarverslag nog niet beschikbaar zijn. Dit is vooral van toepassing op indicatoren waarbij gebruik gemaakt wordt van een externe, niet gemeentelijke, bron. Een aantal van deze indicatoren is bijvoorbeeld afkomstig van partners van de gemeente. De gemeente werkt immers steeds meer samen met externe partners. Zij hebben vaak een eigen informatie- en verantwoordingscyclus waarbij de onderbouwing met indicatoren een afwijkende planning heeft. Voor andere indicatoren geldt dat waarden afkomstig zijn uit een 'landelijk' onderzoek, registratie of statistiek waarbij bij het opstellen van het jaarverslag (nog) geen cijfer voor 2021 is gepubliceerd. Dit geldt met name ook voor de 29 vanuit de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) verplichte indicatoren. Deze worden vanaf 2017 opgenomen in de programma's daar waar zij het meest aansluiten bij de Haarlemse doelen en prestaties. Aan de markering 'BZK' (naar het ministerie dat de set BBV indicatoren heeft opgesteld) is te herkennen dat het een verplichte indicator is van het ministerie. Naast de originele bron waar het cijfer uit voortkomt, is een digitale link opgenomen naar het platform '[waar staat je gemeente](#)' van de VNG. Hier zijn alle landelijk verplichte indicatoren te raadplegen. Via het dashboard BBV en de onderliggende database kunnen online allerlei vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten of landelijke cijfers. De belangrijkste vergelijkingen zijn daarnaast ook opgenomen in bijlage 6.2 [Benchmarkindicatoren BZK](#). Voor vijf verplichte indicatoren geldt dat ze niet vergeleken kunnen worden met andere gemeenten omdat deze gegevens uit eigen gemeentelijke registraties afkomstig zijn en niet op het dashboard worden gepubliceerd. Daarom hebben deze indicatoren geen link.

De BZK indicatoren worden met regelmaat geactualiseerd, aangevuld, aangepast of met terugwerkende kracht gecorrigeerd. Het is dus mogelijk dat deze indicatoren in dit jaarverslag afwijken van de actuele situatie op het dashboard. In dit jaarverslag zijn de indicatoren opgenomen, zoals deze op 1 maart 2021 op het dashboard zijn gepubliceerd. In dit jaarverslag zijn alleen jaarcijfers opgenomen, terwijl op het dashboard soms ook halfjaarcijfers worden gepubliceerd. Doordat in het jaarverslag links worden opgenomen naar [waarstaatjegemeente.nl](#) kunnen ook na publicatie van het definitieve jaarverslag langs deze weg altijd de meest recente, beschikbare cijfers worden opgezocht.

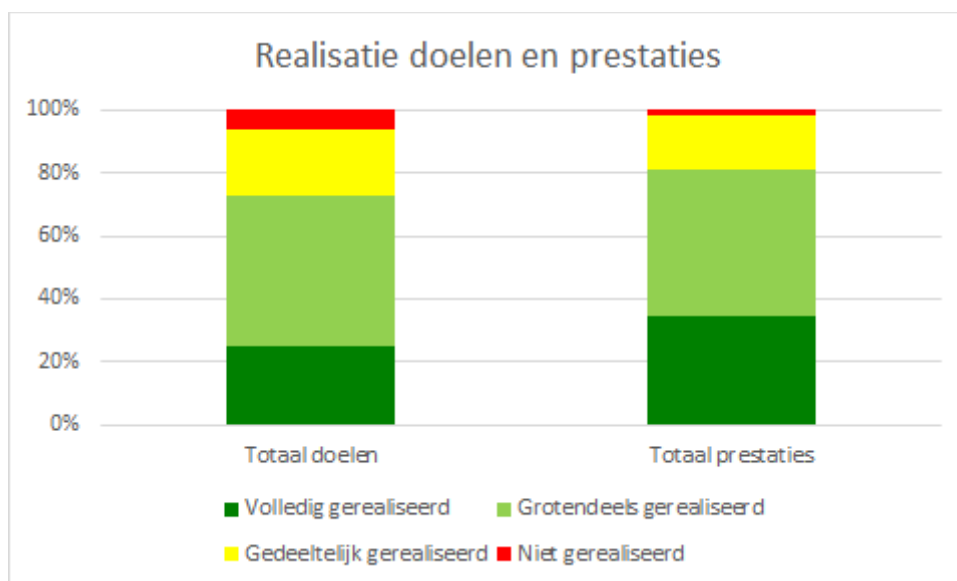
Derde W-vraag over kosten

Bij de beantwoording van de derde W-vraag (Wat heeft het gekost?) worden de financiële afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de werkelijke uitkomsten geanalyseerd. Omdat de totale omvang van de gemeentebegroting ruim € 600 miljoen bedraagt, is afgesproken in de Financiële verordening 212 ([2016/593253](#)) dat alleen afwijkingen van meer dan € 100.000 op beleidsvelden kort worden toegelicht. Per programma worden de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vermeld.

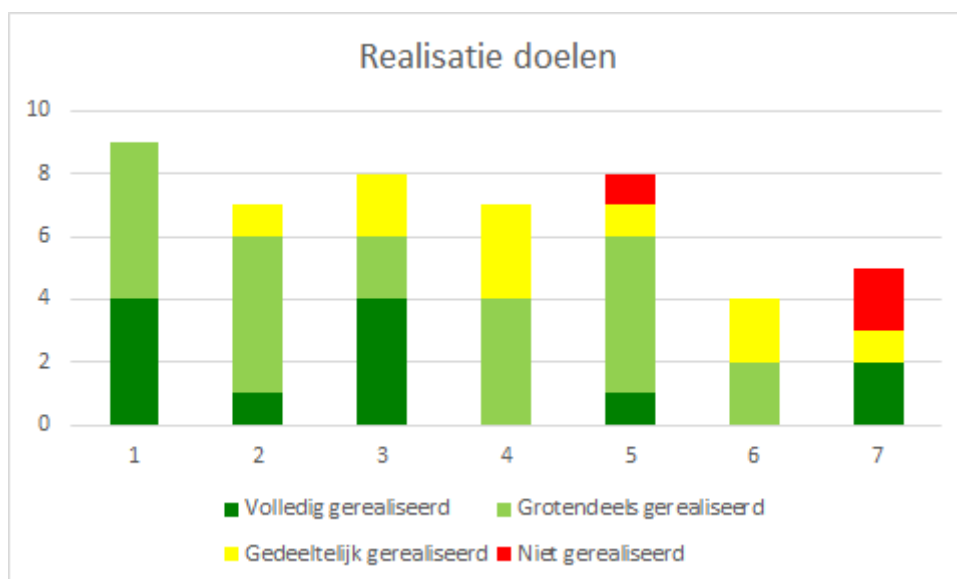
Naast de aan de raad aangeboden papieren versie van het jaarverslag en de jaarrekening is deze als pdf-bestand ook beschikbaar via de website van de gemeente. Vanuit de pdf kan via een link de achterliggende informatie (beleidsnota's, visie documenten, websites, etc.) worden geraadpleegd.

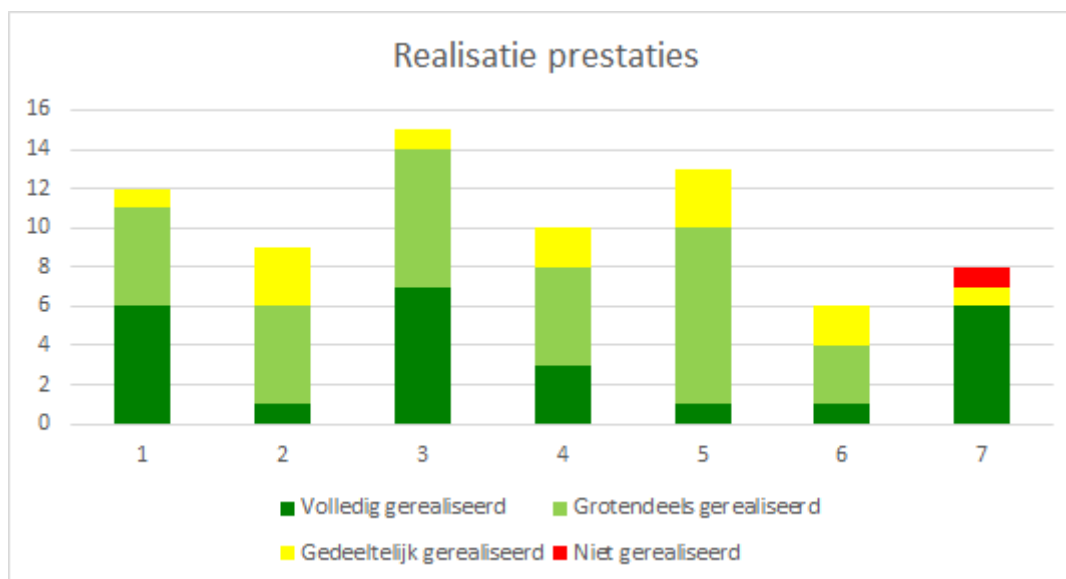
1.1.2 Realisatie doelen en prestaties

In de [Programmabegroting 2021-2025](#) zijn 47 doelen geformuleerd en 73 prestaties om deze doelen te bereiken. Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de realisatie van alle doelen en prestaties van de gemeente.

Onderstaande twee grafieken geven een beeld van de realisatie van doelen per programma en de prestaties per programma. In deel 2 vindt u per programma een gedetailleerde uitleg per doel en per prestatie terug.

1.2 Financiële resultaten op hoofdlijnen

Algemeen

In dit hoofdstuk staan de uitkomsten van de jaarrekening op hoofdlijnen. Het hoofdstuk gaat in op de belangrijkste afwijkingen op de Programmabegroting 2021-2025. Ook staat in dit hoofdstuk een toelichting op de ontwikkeling van de algemene reserves. Een uitgebreide opsomming van afwijkingen van de vastgestelde begroting staat vermeld bij de verantwoording van de programma's bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' en bij de Analyse en toelichting per beleidsveld in [bijlage 6.5](#). Het budgetbeheer en de rechtmatigheid van de bestede middelen wordt uitgelegd in paragraaf [4.7 Kadernota rechtmatigheid](#).

Analyse uitkomsten jaarrekening

Gedurende het begrotingsjaar 2021 is de begroting bijgesteld. De opbouw van het begrotingssaldo kan als volgt worden samengevat:

Opbouw begrotingssaldo 2021	
Programmabegroting 2021 (uitkomst meerjarenraming)	7.036 n
Aanvullende voorstellen Programmabegroting 2021-2025	-8.616 v
Bestuursrapportage 2020 (structurele doorwerking)	1.441 n
Programmabegroting 2021 incl. Bestuursrapportage 2020 en aanvullende voorstellen	-139 v
Voortgangsrapportage 2021 wijzigingen	1.661 n
Begrotingsuitkomst na Voortgangsrapportage 2021	1.522 n
Raadsbesluit Versterkers Duurzaam doen:	
- Bestedingsvoorstel 2021	1.415 n
- Budgetoverheveling 2021 naar 2022-2023	4.500 n
Bestuursrapportage 2021 wijzigingen	-12.184 v
Begrotingsuitkomst na Bestuursrapportage 2021	-4.747 v

Bij de vaststelling van de Begroting 2021 heeft het college een sluitende begroting aangeboden. Na de verwerking van de Financiële voortgangsrapportage 2021 was sprake van een negatief saldo van € 1,5 miljoen. Bij de Bestuursrapportage 2021 werd een positief begrotingssaldo van € 4,7 miljoen verwacht.

Het resultaat in de Jaarrekening 2021 is € 32,1 miljoen voordelig. Onderstaande tabel geeft de verschillen in de jaarrekening ten opzichte van de begroting per programma weer.

Nr.	Programma (inclusief reserves)	Saldo begroting 2021 na wijz.	Saldo rekening 2021	Vershil begroting vs rekening 2021
1	Maatschappelijke participatie	61.690	60.769	-921 v
2	Ondersteuning en Zorg	132.823	130.973	-1.850 v
3	Werk, Inkomen en Schulden	38.175	32.110	-6.065 v
4	Duurz. Stedelijke Vernieuwing	46.458	42.022	-4.436 v
5	Beheer en Onderhoud	27.223	25.402	-1.821 v
6	Burger, Bestuur en Veiligheid	35.682	32.732	-2.950 v
7	Alg. Dekkingsmiddelen&Overhead	-346.798	-356.102	-9.304 v
Totaal		-4.747	-32.094	-27.346 v

Belangrijke financiële afwijkingen

Het volgende overzicht laat de belangrijkste financiële afwijkingen zien van de Jaarrekening 2021 ten opzichte van de bijgestelde Begroting 2021 (het betreft primair financiële afwijkingen groter dan € 250.000). Indien een afwijking in lasten gecorrigeerd wordt door een evenredige afwijking in de baten, dan zijn die afwijkingen buiten beschouwing gelaten (budgettair-neutraal). De genoemde afwijkingen zijn divers van aard. De afwijkingen groter dan € 250.000 worden hieronder toegelicht. De verklaring voor de overige afwijking zijn te vinden op de website binnen de programmaverantwoording in het onderdeel 'Wat heeft het gekost?'. De verklaring voor de overige afwijkingen zijn te vinden in bijlage 6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld.

Analyse definitieve begroting - rekening			
Begrotingssaldo na wijzigingen 2021			-4.747 v
Afwijkingen realisatie 2021			
1.2	Sociale basis	Er resteert programmbudget op het programma Transformatie sociaal domein aangezien de gereserveerde middelen voor het inkooptraject Jeugd en Wmo gedekt konden worden uit het regionale budget. Ook zijn personeelskosten voor databeheer gedekt uit de reguliere personeelsbegroting.	-255 v
1.2	Sociale basis	Voordeel heeft betrekking op de uit 2020 teruggevorderde subsidies.	-281 v
2.1	Voorzieningen volwassenen	De groei van het aantal cliënten dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning minder hard gestegen dan verwacht bij de Bestuursrapportage 2021 (11% verwacht versus 8% werkelijk) hierdoor ontstaat een voordeel van € 551.000	-551 v
2.1	Voorzieningen volwassenen	De meerkosten voor Wmo die bij de Bestuursrapportage 2021 zijn gemeld (€ 480.000) vallen lager uit waardoor een deel van het budget resteert.	-263 v
2.1	Voorzieningen volwassenen	Bij de Bestuursrapportage 2021 is reeds een voordeel gemeld op de woonvoorzieningen van € 450.000 vanwege lagere kosten in de eerste helft 2021 (waarschijnlijk door minder meldingen door corona). Deze ontwikkeling heeft zich ook in de tweede helft van 2021 voortgezet waardoor een voordeel van € 471.000 ontstaat.	-471 v

Analyse definitieve begroting - rekening

2.2 Voorzieningen jeugd	Door het oplossen van problemen met de wachtlijst jeugdhulp, een stijging in het aantal cliënten en extra kosten bij aanbieders of voor productengroep waarvoor geen budgetplafond geldt (door openeinde-regeling) zijn de kosten voor maatwerkvoorzieningen jeugd aanzienlijk toegenomen. Op 30 november is daarom een raadsinformatiebrief uitgegaan (2021/629770) waarin de verwachte overschrijding is gemeld.	635 n
2.3 Opvang, wonen en herstel	Op de budgetten van beschermd wonen blijft in totaal € 1.3 miljoen over. Dit voordeel ontstaat doordat de uitstroom naar de Wet Langdurige Zorg per 1-1-2021 langer doorzette dan verwacht bij de Bestuursrapportage 2021 (€ 802.000) en doordat de bestedingen op de PGB's lager uitvielen op basis van de bestedingsbrief (30/12/2021) van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) (€ 500.000). De kosten voor maatschappelijke opvang vielen daarentegen juist hoger uit door extra hotelkosten als gevolg van de ontmanteling van de Aurora corona-opvang (€ 444.000). Na de hogere dotatie aan reserve opvang, wonen en herstel (€ 927.000) resteert een nadeel van € 69.000.	261 n
3.1 Werk	Extra middelen vanuit het Rijk voor o.a. WSW (€ 290.000), re-integratie (€ 633.000) hoefden in 2021 niet te worden ingezet omdat de groei in het aantal uitkeringsgerechtigden zich niet voor heeft gedaan. Daarnaast zijn middelen ontvangen voor de regionale arbeidsmarkt (€ 2,3 miljoen) deze middelen zijn meerjarig ontvangen. Er wordt een voorstel gedaan om een reserve in te stellen bij de Kadernota 2023 om de middelen meerjarig voor dit doel te reserveren.	-3.205 v
3.2 Inkomen	In praktijk is er minder gebruik gemaakt van de TONK regeling dan dat er middelen vanuit het rijk zijn verstrekt.	-562 v
3.3 Schulden	Vanuit het Rijk zijn middelen ontvangen ter dekking van de kosten die de komende jaren gemaakt moeten worden in de Kinderopvangtoeslag-affaire.	-458 v
4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling	In 2021 is de verkoop Slachthuisbuurt Zuidstrook Blok II gerealiseerd dit levert een voordeel op van € 2,5 miljoen.	-2.500 v
4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling	Vanuit het Rijk zijn in 2021 bedragen ontvangen voor de Regeling Reductie Energiegebruik woningen en voor de warmtetransitie (€ 260.000). Er is gestart met de voorbereiding om de bijbehorende activiteiten uit te voeren, de daadwerkelijke uitvoering zal in 2022 plaatsvinden. Door de coronamaatregelen zijn projecten achtergebleven waardoor duurzaamheidsadvies en diverse acties voor bewoners en ondernemers (€ 110.000) in 2021 niet tot besteding zijn gekomen. Er wordt daarom een voorstel voor resultaatbestemming gedaan.	-370 v
4.2 Economie, toerisme en cultuur	De middelen voor registratie en uithuizing Baars Frans Hals Museum depot zijn nog niet uitgegeven.	-250 v
4.2 Economie, toerisme en cultuur	In verband met corona zijn veel (culturele) evenementen niet doorgegaan door lockdowns.	-299 v
5.1 Openbare orde en mobiliteit	Door lager dan geraamde coronakosten voor afvalinzameling en hogere inkomsten op verpakkingen en herbruikbaar afval ontstaat een voordeel van € 1,2 miljoen.	-1.170 v
5.2 Parkeren	Doordat subsidie aan buurtfietsen en realisatie van een nieuwe buurtfietsenstalling nog niet hebben plaatsgevonden resteren er middelen op dit budget.	-430 v
5.2 Parkeren	Door de lockdown aan het einde van het jaar ontstond een extra nadeel van € 1,1 miljoen op de parkeerbaten.	1.118 n
6.2 Gemeentelijk bestuur	Door de stijging van de rekenrente hoeft minder vermogen te worden aangehouden in de voorziening pensioenverplichtingen.	-533 v
6.3 Openbare orde en veiligheid	De bouwleges vallen hoger uit vanwege enkele grote bouwvragen.	-251 v
6.3 Openbare orde en veiligheid	Nadeel op de baten sociale veiligheid doordat lagere baten zijn ontvangen vanuit het Rijk voor extra handhaving van de coronamaatregelen.	297 n
7.1 Lokale belastingen en heffingen	Een combinatie van hogere belastinginkomsten, minder bezwaren en het treffen van terugbetalingsregelingen met debiteuren leiden tot een voordeel van € 870.000	-870 v

Analyse definitieve begroting - rekening		
7.2 Algemene middelen	De extra baten uit de Septembecirculaire 2021 en Decembecirculaire 2021 (€ 10,9) miljoen konden niet meer worden geraamd. Anderzijds mag de verwachte inkomstenderving inzake corona vanuit het Rijk nog niet verwerkt worden in de jaarrekening (nadeel € 5,4 miljoen). Totaal met een voordeel uit overige actualisaties (€ 312.000) van het Rijk betreft het voordeel € 5,8 miljoen.	-5.815 v
7.2 Algemene middelen	Het niet gebruiken van reserveringen en de lagere vennootschapsbelasting als gevolg van lagere parkeerbaten leveren samen een voordeel op van € 1,1 miljoen	-1.128 v
7.3 Overhead	Als gevolg van de coronacrisis vallen de kosten voor opleidingen, organisatie-ontwikkeling, reiskosten en kantoorartikelen en -machines lager uit. Dit levert een voordeel op van € 1,7 miljoen.	-1.751 v
7.3 Overhead	Voordeel voortvloeiend vanuit het advies van de geschillencommissie over de efficiencykorting Haarlem - Zandvoort	-264 v
7.3 Overhead	Nadeel als gevolg van de nieuwe CAO	1.530 n
Diverse beleidsvelden	Op verschillende beleidsvelden is een voordeel op de personeelslasten ontstaan als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt waardoor het lastiger was om personeel aan te trekken en vacatures langer open bleven staan. In sommige gevallen is dit opgevangen met extra ingehuurd personeel waardoor deze lasten hoger uitvallen.	-2.726 v
Diverse beleidsvelden	Naast de specifieke coronagerelateerde voordelen (lagere afvalinzamelingskosten) en nadelen (lagere parkeerbaten) zijn er ook verschillende specifieke kleinere coronagerelateerde posten zoals resterende budgetten door evenementen die niet plaatsvonden, lagere zorgvragen, extra rijksmiddelen die (nog) niet zijn uitgegeven etc. Totaal levert dit een voordeel op van ongeveer € 1,3 miljoen.	-1.328 v
Overige mutaties	Overige verschillen <100.000	-5.457 v
Rekeningsaldo 2021		-32.094 v

Ontwikkelingen van de algemene reserve in 2021

De algemene reserve dient als buffer voor het opvangen van uitgaven die incidenteel en onvoorzien, maar wel noodzakelijk zijn. In [paragraaf 3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#) wordt hier nader op ingegaan.

Algemene reserve

De algemene reserve is in 2021 met € 3,6 miljoen toegenomen. De oorzaak hiervan is:

- Dotaties door genomen besluiten van totaal 5,7 miljoen; Voornaamste dotaties betreffen het jaarrekeningresultaat 2020 (€ 4,9 miljoen), de compensatie voor de inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis vanuit het Rijk (€ 2,3 miljoen), de voormalige reserve Sociaal domein (€ 1,3 miljoen) en de middelen voor Jeugdzorg uit de Meicirculaire 2021 (€ 1 miljoen).
- Onttrekkingen door genomen besluiten van totaal € 7 miljoen. Belangrijkste onttrekkingen vormen het saldo van de meerjarenbegroting (€ 3,9 miljoen) en de voorstellen rekeningresultaat 2020 (€ 2,4 miljoen).

Op basis van wat nu bekend is, is hieronder de verwachte ontwikkeling van de algemene reserve voor de komende jaren weergegeven:

Algemene reserve	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand per 1-1	-30.578 v	-34.210 v	-36.224 v	-36.847 v	-36.847 v	-36.847 v
Saldi meerjarenbegroting		-2.691 v	-1.146 v			
Voormalig reserve Sociaal domein	-1.303 v					
Vrijval urban agenda	-110 v					
Uitkering aan regio vanuit reserve Opvang, Wonen & Herstel	-911 v					
Jeugdzorg Meicirculaire 2021, beklemd t.g.v. AR	-1.044 v					
Corona compensatie inkomstenderving 2020	-2.300 v					
Resultaat Jaarrekening 2020*	-4.991 v					
Extra middelen jeugd		-6.000 v				
(Voorgenomen) dotaties	-10.660 v	-8.691 v	-1.146 v	0 v	0 v	0 v
Saldi meerjarenbegroting	3.898 n	5.000 n				
Diverse voorstellen t.l.v. rekeningresultaat 2020	2.359 n					
Bestemming resultaat 2018 (Kadernota 2019)	521 n	50 n	50 n			
Versterking inkoopfunctie	50 n					
Mantelzorgcompliment (amendement)	200 n					
Terugdraaien onttrekking reserve Vastgoed		1.000 n				
Voormalig reserve Sociaal domein		627 n	473 n			
(Voorgenomen) onttrekkingen	7.028 n	6.677 n	523 n	0 n	0 n	0 n
Stand per 31-12	-34.210 v	-36.224 v	-36.847 v	-36.847 v	-36.847 v	-36.847 v

* Resultaat jaarrekening 2020: -5.911 v + 920 n t.g.v. reserve Steunmaatregelen Corona is -4.991 v

Ontwikkelingen sociaal domein

Financiële verantwoording 2021

Corona heeft ook in 2021 aanzienlijke impact op het zorggebruik gehad. Over de hele linie zijn aanbieders er in geslaagd waar nodig zorg op alternatieve manieren aan te bieden. Er is geen specifieke steun (in de vorm van omzetgaranties) meer geboden, dit in tegenstelling tot 2020. Alleen de aanbieders voor het doelgroepenvervoer zijn nog gedeeltelijk voor omzetverliezen gecompenseerd. Aanbieders hebben een kleine vergoeding gehad voor het voldoen aan de RIVM-richtlijnen (Haarlem is hiervoor ook door het Rijk gecompenseerd).

Zowel bij de Wmo als Jeugd is er nog steeds sprake van een toename van zorgvraag. Een groei die, zeker bij de Wmo, wel iets lijkt af te nemen ten opzichte van de eerdere verwachtingen. Onduidelijk en onzeker is in hoeverre er sprake is van uitgestelde zorg(vraag) en dus mogelijk extra groei in de komende periode.

Om een goed beeld van de financiële effecten van die groei te krijgen en afgewogen keuzes te kunnen maken is in 2020 door middel van een trendanalyse en een aantal scenario's de kostenontwikkeling Jeugd en Wmo voor de jaren 2020 en verder in beeld gebracht. Voor zowel Jeugd als Wmo was in alle scenario's sprake van een toename van de uitgaven, voor een belangrijk deel veroorzaakt door volumegroei.

In de Kadernota 2022 is de raming voor het lopende jaar geactualiseerd. Ten opzichte van de begroting werd voor de uitgaven Wmo een klein voordeel van € 630.000 verwacht. Bij Jeugd is het budget met € 870.000 naar boven bijgesteld, met name doordat de bestaande taakstelling via de budgetplafonds niet gerealiseerd kon worden.

Voor de Bestuursrapportage 2021 is een nieuwe prognose van de verwachte uitgaven gemaakt. Daaruit bleek dat de volumegroei Wmo zich beperkter voordeed dan verwacht.

De coronamaatregelen zijn hier een belangrijke oorzaak van. De begroting Wmo werd met € 3,7 miljoen naar beneden bijgesteld. De uitgaven Jeugd liepen nagenoeg gelijk met de begroting. Eind november 2021 is nog een actuele raming Jeugd met de gemeenteraad gedeeld (RIB: Financiële middelen Jeugdhulp, [2021/629770](#)).

De verwachting was toen dat de uitgaven voor jeugdhulp met een bedrag van € 500.000 tot € 1.000.000 hoger zouden zijn dat de (bijgestelde) begroting. Tevens was toen al duidelijk dat de baten, als gevolg van de extra middelen uit de Septembercirculaire 2021 bijna € 500.000 hoger zijn. Per saldo werd daarmee een nadeel van € 0 tot € 500.000 verwacht.

Uit de Jaarrekening 2021 komt voor de Wmo nu het onderstaande beeld naar voren. Ten opzichte van de Bestuursrapportage 2021 is er op de uitgaven Wmo een voordeel van € 1,3 miljoen. Een voordeel dat genuanceerd is, immers de Begroting 2021 is met € 8,9 miljoen naar boven bijgesteld. Ten opzichte van dat nadeel is er in de Bestuursrapportage 2021 een voordeel van € 3,1 miljoen gemeld en in deze Jaarrekening nog eens € 1,3 miljoen, in totaal € 4,4 miljoen. De werkelijke uitgaven liggen daarmee dus nog altijd circa € 4,5 miljoen hoger. Hogere uitgaven die voor het grootste deel het gevolg zijn van volumegroei. En daarbij komt dat de meevallers in 2021 grotendeels incidenteel zijn én er sprake lijkt te zijn van uitgestelde vraag. Een einde aan de groei en dus structureel lagere uitgaven is dus nog niet in zicht.

Onderwerp	Bedrag
Dagopvang: In de Bestuursrapportage 2021 is het budget naar beneden bijgesteld, omdat er over de eerste maanden van 2021 sprake was van een daling van het aantal cliënten. In de laatste maanden van 2021 is het aantal cliënten echter gestegen met ongeveer 3%. Een belangrijke reden voor de toename is een grotere groep complexe cliënten voor wie doorstroommogelijkheden naar een andere voorziening (buiten de Wmo) momenteel niet beschikbaar is vanwege de corona-crisis en daardoor (langer) gebruik maken van een Dagopvang voorziening. Inclusief de zorg verstrekt via persoonsgebonden budgetten (pgb's), heeft dit geleid tot een overschrijding van circa. € 140.000.	140 n
Ambulante begeleiding: Voor ambulante begeleiding is het budget bij de Bestuursrapportage 2021 naar beneden bijgesteld, omdat er over de eerste maanden van 2021 sprake was van een minder harde groei van het aantal cliënten. In de laatste maanden van 2021 is dit nagenoeg gelijk gebleven, maar is wel het gemiddelde factuurbedrag per cliënt licht gedaald. Hierdoor resteert er - samen met de zorg verstrekt via pgb's - over 2021 € 170.000 van deze budgetten.	-170 v
Huishoudelijke Ondersteuning: De verwachte groei van het aantal cliënten is minder groot dan verwacht (8% realisatie vs. 11% verwacht). De kosten per client zijn wel toegenomen. Inclusief de zorg verstrekt via pgb's resteert per saldo een voordeel van € 550.000. Er is geen eenduidige oorzaak voor de afnemende groei, uitgestelde vraag als gevolg van corona speelt zeker een rol maar ook de personele krapte (o.a. door ziekteverzuim) bij aanbieders is ook een mogelijke oorzaak.	-550 v
Meerkosten corona: Zorgaanbieders kunnen ook in 2021 de kosten die gemaakt worden om te voldoen aan de RIVM-richtlijnen declareren. Er is door de zorgaanbieders ongeveer € 150.000 gedeclareerd waardoor er een incidentele meevaller is van € 260.000.	-260 v
Woonvoorzieningen: In de Bestuursrapportage 2021 bleek al dat de uitgaven voor woonvoorzieningen flink lager waren. De begroting is met € 450.000 naar beneden bijgesteld. Ook in de tweede helft van 2021 heeft de daling zich verder doorgezet, vooralsnog is de verwachting dat deze daling incidenteel is doordat er vanwege corona minder aanvragen zijn gedaan. Daarnaast heeft de aanbesteding Woonvoorzieningen, waarin lagere tarieven zijn afgesproken voor een groot deel van de woningaanpassingen, een voordelig effect gehad in de tweede helft van 2021.	-470 v
Totaal	-1.310 v

Over 2021 zijn de uitgaven Jeugd ongeveer € 400.000 hoger dan begroot, een bedrag dat binnen de bandbreedte ligt die eind november met de gemeenteraad is gedeeld. De toegenomen complexiteit

en daardoor hogere zorgkosten per client zijn de belangrijkste oorzaak. De toename van het aantal cliënten in zorg is beperkt gebleven, corona is hiervoor een belangrijke verklaring.

In de September- en Decembercirculaire van het Rijk zijn eenmalig extra middelen voor Jeugd opgenomen. Deze middelen waren ook bedoeld voor het wegwerken van wachtlijsten en zijn ook die manier ingezet.

Wel is duidelijk dat de meevallers in 2021 grotendeels incidenteel zijn én er sprake lijkt te zijn van uitgestelde vraag. Een einde aan de groei en dus structureel lagere uitgaven is nog niet in zicht.

Het strikt toepassen van de budgetplafonds is in 2021 effectief gebleken om uitgaven per aanbieder te beheersen en zicht te houden op de verwachte uitgaven tot einde jaar, maar de werking kent ook beperkingen. Daar waar aanbieders in de buurt van hun plafond komen, ontstaan langere wachttijden en is extra inzet nodig om toch zorg voor deze cliënten te bieden. Kostenbeheersing bij de gecontracteerde aanbieders aan de ene kant leidt in enkele gevallen tot een kostenstijging elders, omdat sommige zorg altijd geleverd moet worden. Daarnaast vraagt het beheersen van alle plafonds bij alle verschillende aanbieders forse inzet bij gemeente en aanbieders.

Ook is er sprake van een toename van de zorgkosten bij vrijevestigden en de landelijk ingekochte zorg (landelijke transitie-arrangementen). En op die zorgvormen zijn contractueel geen budgetplafonds mogelijk.

Onderwerp	Bedrag
Maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp:	425 n
Met de raadsinformatiebrief van 30 november 2021 (nummer: 629770) is de raad geïnformeerd over een aantal ontwikkelingen binnen het jeugdbudget en is de verwachte overschrijding van de lasten van € 500.000 tot een € 1 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting benoemd. Nu 2021 is afgesloten is er een nadelig resultaat van € 425.000 (€ 635.000 nadeel zorg in natura en € 210.000 voordeel Pgb's).	

De toename van de uitgaven heeft een aantal oorzaken. In 2021 is een aantal knelpunten op de wachtlijst voor jeugdhulp opgelost, 48 kinderen op de wachtlijst zijn geholpen, dit heeft geleid tot extra uitgaven van € 350.000. Er is een stijging in het aantal cliënten en de kosten bij zorgaanbieders of productgroepen waar geen budgetplafond of limiet ingesteld kan worden (open einde regeling). Bij de landelijke transitie arrangementen zien we een groei van 12% in cliënten aantallen, maar een kostengroei van 245%. Tenslotte is de omzet van de vrijevestigden significant gegroeid ten opzichte van 2020, ook hier is geen contractuele mogelijkheid tot het instellen van budgetplafonds.

Ten opzichte van dit nadelig resultaat staan nog baten vanuit de Septembercirculaire en Decembercirculaire van € 640.000. Extra middelen vooral bedoeld voor het snel wegwerken van de wachtlijsten. Daarnaast is nog compensatie voor de meerkosten corona (Wmo en Jeugd) ontvangen. Deze baten zijn niet verwerkt in de Begroting 2021. Deze middelen hebben wel samenhang met de overschrijding op de lasten; met inbegrip van deze extra baten is er geen sprake van een overschrijding.

De uitgaven binnen het domein Opvang, wonen en herstel zijn nagenoeg binnen de begroting gebleven. Op de uitgaven voor Beschermd wonen is sprake van voordelen, er is minder uitgegeven aan PGB's en ook de uitgaven voor Zorg in Natura liggen lager. Dit laatste wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door een hogere uitstroom van BW-cliënten naar de Wlz. De zorguitgaven nemen hierdoor af, mogelijk komt er nog wel een eindafrekening met het Rijk.

De uitgaven voor Maatschappelijke opvang zijn hoger dan begroot, vanwege extra opvang door corona. Deze meerkosten zijn deels gedekt door extra bijdragen van het Rijk.

Per saldo is er in 2021 een klein bedrag aan de reserve Opvang, wonen en herstel onttrokken. De stand ultimo 2021 bedraagt € 13,4 miljoen. Een flinke buffer die ook nodig is om de onzekerheden rondom Maatschappelijke opvang, overgang van BW-cliënten naar de Wlz, de doordecentralisatie Beschermd wonen en de financiële aanpassingen in het verdeelmodel BW het hoofd te kunnen bieden.

Interne beheersing

De accountant heeft in de rapportage bij de Jaarrekening 2020 een aantal aanbevelingen voor het verder verbeteren van de interne beheersing Wmo en Jeugd gedaan. De belangrijkste aanbeveling had betrekking op de besteding en verantwoording van de Persoonsgebonden Budgetten (PGB). Om de onzekerheid rondom de prestatielevering weg te nemen was versterking van de interne beheersmaatregelen nodig om de controle-informatie te verbeteren.

Eind 2021 zijn voor de PGB's van Wmo-cliënten aanvullende controles verricht door huisbezoeken. Het onderzoek heeft de nodige inzichten opgeleverd over de rechtmatige besteding van de PGB's.

Er zijn geen huiscontroles op de besteding van de PGB's Jeugd uitgevoerd. De risico's (zoals privacy, complexe gezinssituaties, minderjarigen) wegen niet op tegen de opbrengsten van een dergelijk onderzoek. Daarmee wordt dus ook een onzekerheid over de besteding geaccepteerd.

Waar mogelijk zullen de algemene bevindingen uit het Wmo-onderzoek ook gebruikt worden om verbeteringen aan te brengen in de PGB-proces Jeugd.

Zorgfraude is een bijzondere vorm van onrechtmatigheid. De aanpak van zorgfraude vindt plaats door het signaal gestuurde en risico gestuurde rechtmatigheidstoezicht. De uitvoeringsorganisatie heeft zich in 2021 verder ontwikkeld op het gebied van preventie en bestrijding van zorgfraude. De onderzoeken op het gebied van zorgfraude hebben in 2021 nog geen impact hebben gehad op de verstrekte voorzieningen.

Werk, inkomen en schulden

In domein van werk en inkomen is sprake van financiële voordelen. De belangrijkste reden hiervoor zijn de landelijke lokale compensatieregelingen die het grootste deel van 2021 van kracht zijn geweest. Met name de NOW (landelijke subsidiering van werknemers ter voorkoming van ontslagen) en de TOZO (aanvullende bijstand voor ZZP-ers) waren van invloed op minder sterke stijging van de bijstandsaanvragen. Maar ook de TONK (tegemoetkoming vaste lasten) heeft veel aanvragen in de bijzondere bijstand voorkomen in 2021.

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de participatiewet. In oktober heeft het Rijk de definitieve beschikking BUIG bekendgemaakt. Het definitieve macro-budget BUIG 2021 is met € 460 miljoen naar beneden bijgesteld.

Het budget is met name verlaagd doordat de economie zich beter heeft ontwikkeld dan was voorspeld. De verwachte toename van mensen die een beroep op de bijstand doen, is daarmee ook minder groot dan eerder gedacht.

Voor Haarlem is de uitkering met € 1,2 miljoen naar beneden bijgesteld. Aan de lastenkant is er echter ook sprake van lagere uitgaven, de dalende lijn in het aantal bijstandsgerechtigden heeft zich in 2021 voortgezet, waardoor er € 1,1 miljoen aan uitkeringen is verstrekt. Per saldo resteert er een nadeel op de BUIG van € 137.000.

Het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand en minimabeleid is minder gestegen dan verwacht. De tijdelijke steunmaatregelen van het Rijk en de krapte op de arbeidsmarkt, hebben daarin een belangrijke rol gespeeld. Als gevolg daarvan zijn ook de aanvragen voor schuldhelpverlening en het aantal re-integratietrajecten lager dan verwacht. Daardoor is er op al deze beleidsterreinen sprake van onderbestedingen. De onderbesteding op de minimagelden wordt conform de afspraken gedoteerd aan de reserve minima, deze neemt met € 243.000 toe tot ruim € 1,1 miljoen (ultimo 2021). De onderbesteding op de TONK-middelen wordt in 2022 ingezet om inwoners te ondersteunen bij de hoge energielasten.

In 2021 is de instroom dus op diverse gebieden minder hoog geweest dan verwacht. Of deze trend zich voortzet in 2022, wanneer alle corona compensatieregelingen gestopt zijn, blijft -ook in het licht van de huidige ontwikkelingen- in hoge mate onzeker.

Analyse incidentele en structurele baten en lasten

Het overzicht van incidentele lasten en baten wordt opgesteld om te kunnen bepalen of er een structureel evenwicht is. Als structurele lasten gedekt zijn door structurele baten, is sprake van structureel evenwicht. Hiervoor is het van belang dat eenduidig en duidelijk uit de jaarrekening blijkt welke baten en lasten structureel van aard zijn en welke incidenteel. Het structureel exploitatiesaldo wordt bepaald door het exploitatiesaldo te zuiveren van incidentele baten en lasten. Het overzicht van de incidentele baten en lasten en van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn hierbij belangrijke documenten.

Op verzoek van zowel de provincie Noord-Holland als toezichthouder als de rekenkamercommissie is een overzicht opgesteld waarin in één oogopslag de structurele lasten en baten per programma en per jaar zijn af te lezen. De basis wordt gevormd door de totale lasten en baten per programma. Vervolgens worden de incidentele lasten en baten, waaronder toevoegingen en onttrekkingen aan reserves, hierop in mindering gebracht, waardoor de structurele lasten en baten resteren. De incidentele baten en lasten worden volgens een deugdelijk en consequente gedragslijn bepaald met in acht name van de voorschriften voor een aantal specifieke posten en voorbeelden vanuit het BBV. Daarnaast vindt de bepaling plaats op basis van cijferbeoordelingen, analyses op de verschillen ten opzichte van begroting en voorgaande jaren en begrotingswijzigingen. De incidentele lasten en baten worden afzonderlijk per programma vermeld, hierbij is een materialiteitsgrens gehanteerd van € 250.000.

Conclusie: uit het overzicht Incidentele baten en lasten in [hoofdstuk 4.4](#) blijkt dat in 2021 de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten (een minteken in het overzicht betekent meer baten dan lasten). Voor 2021 zijn de gerealiseerde structurele baten € 17 miljoen hoger dan de gerealiseerde lasten. Er is dus sprake van structureel evenwicht in 2021.

Bestemming rekeningresultaat

Het rekeningresultaat 2021 bedraagt € 32,1 miljoen positief.

Bestemmingsvoorstel rekeningresultaat 2021

Resultaat		-32.094 v
Besluiten reeds genomen:		
Besluit besteding TONK middelen	1.800	
Besteding ICT-middelen	1.065	
		2.865 n
Voorstellen:		
Regiogelden personen met verward gedrag	285	
Regionale middelen Opvang, wonen en herstel September- en Decembercirculaire 2021	2.235	
Regionale middelen arbeidsmarktbeleid	2.236	
Mantelzorgbeleid, pilot verbeteren toegang mantelzorgregelingen	50	
Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht	95	
DU Cultuur lokaal septembercirculaire € 569.000 en DU lokaal cultuur aanbod € 477.000	1.046	
Vergroten veiligheid Reinaldapark	125	
Havendienst RI&E budget	82	
Frans Hals Museum depot	250	

Bestemmingsvoorstel rekeningresultaat 2021

Duurzaamheid	370	
Corona Herstelpakket	254	
Bereikbare steden	200	
Ondertussengroep inburgering	66	
Extra inzet schulddienstverlening	110	
Cruyff-Krajicek court in Schalkwijk	192	
Versterken arbeidsmarktcommunicatie en werving personeel	750	
Projectbudget voor uitvoering onderzoek Frans Hals museum	50	
TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten)	579	
Inzet versterkers handhaving	250	
Slachthuisbuurt Zuidstrook Blok II	2.500	
KOT (Kinderopvangtoeslag affaire)	458	
Uitvoeringsagenda Woonvisie	230	
	12.412	n
Resterend saldo		-16.817 v

Bestemming rekeningresultaat:**1. Besluit besteding TONK-middelen (€ 1.800.000)**

Bij het raadsstuk ([2022/67024](#)) “Haarlem biedt financieel kwetsbare inwoners ondersteuning bij hoge energielasten” is besloten om vooruitlopend op de bestemming van het rekeningresultaat 2021 een bedrag van € 1,8 miljoen overgebleven TONK-gelden beschikbaar te stellen voor het budget bijzondere bijstand.

2. Besteding ICT-middelen (€ 1.065.000)

Bij het raadsstuk (2022/5626) is besloten om € 1.065.000 beschikbaar te stellen voor ICT middelen vooruitlopend op de bestemming van het rekening resultaat.

3. Regiogelden personen met verward gedrag (€ 285.000)

Bij de decembercirculaire is € 285.000 beschikbaar gekomen voor “Versterken dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag”. Deze Decentralisatie Uitkering ontvangt Gemeente Haarlem als centrumgemeente voor het zorg- en veiligheidshuis. Deze middelen worden beschikbaar gesteld aan het zorg en veiligheidshuis. De bestuurlijke regiegroep van het zorg en veiligheidshuis en de bestuurscommissies VRK gaan over de inhoudelijke invulling van het geld. Omdat daarbij het bedrag van € 285.000 wordt toegekend in 2022 wordt hierbij verzocht om resultaatbestemming.

4. Regionale middelen Opvang, wonen en herstel September- en Decemercirculaire 2021 (€ 2.234.682)

In de Septemercirculaire is de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang met € 17.458 naar beneden bijgesteld. De verdeling voor 2021 is ten opzichte van de Meicirculaire gewijzigd door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstaven. In de Decemercirculaire is € 1.708.140 aan middelen ontvangen als dekking voor de meerkosten door het coronavirus in de maatschappelijke opvang 2021. Om de continuïteit van zorg voor cliënten in de maatschappelijke opvang tijdens en na de coronamaatregelen te garanderen, zijn er in 2021 extra kosten gemaakt voor bijvoorbeeld het realiseren van extra opvanglocaties/-plekken. Deze extra kosten zijn gedekt uit de regionale reserve Opvang, Wonen en Herstel.

In de Septembercirculaire is € 334.000 toegevoegd aan de IU Beschermd wonen en in de Decembercirculaire is hier nog eens € 215.000 aan toegevoegd. Deze middelen zijn bedoeld voor de continuïteit van de zorg voor cliënten.

In de Septembercirculaire is de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang met € 14.000 naar beneden bijgesteld. Daarnaast is in de Decembercirculaire € 9.000 aan extra middelen binnen gekomen voor de extra kosten voor de Vrouwenopvang door het coronavirus in 2021.

Alle (per saldo) extra middelen voor Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang ontvangt Haarlem als centrumgemeente. Deze middelen moeten, conform de bestaande afspraken, verrekend worden met de regionale reserve Opvang, wonen en herstel. Omdat de middelen uit de Septembercirculaire en Decembercirculaire niet verwerkt zijn in de P&C-documenten zijn deze middelen op programma 7 terechtgekomen. Vanuit dit programma wordt niet afgerekend met de reserve waardoor de middelen vrijvallen in het resultaat. Voorgesteld wordt om deze middelen van in totaal € 2.234.682 via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve Opvang, wonen en herstel.

5. Regionale middelen arbeidsmarktbeleid (€ 2.235.547)

De gemeente Haarlem heeft in 2020 en in 2021 als centrumgemeente verschillende regionale middelen ontvangen. Het gaat daarbij om:

- Middelen voor versterking van de arbeidsmarktregio
- Middelen in het kader van Perspectief op Werk
- Middelen in het kader van crisisdienstverlening (waaronder aanpak Jeugdwerkloosheid)

In de Jaarrekening 2020 zijn de niet-bestede regionale budgetten bestemd voor 2021. Ook in 2021 zijn deze middelen voor een groot deel niet besteed. Hiervoor zijn verschillende oorzaken te benoemen. Sommige projecten zijn vertraagd als gevolg van corona, of kennen een gefaseerde uitrol. Daarnaast zijn veel coronaherstelmiddelen- en bijbehorende kaders pas in de loop van 2021 vrijgekomen. Tot slot is een deel van de middelen ontvangen voor de uitvoering over meerdere jaren.

Het gaat om tijdelijke middelen bestemd voor de hele regio en gekoppeld aan de opdracht voor de gemeente Haarlem om deze te besteden in samenwerking met sociale partners en andere gemeenten. Voor de komende jaren zijn in dit kader regionale bestedingen gepland.

Om de middelen voor de regio beschikbaar te houden en jaarlijkse overhevelingen te voorkomen wordt bij de Kadernota 2023 voorgesteld hiervoor een aparte bestemmingsreserve “regionaal arbeidsmarktbeleid” in te stellen en het saldo van 2021 hieraan toe te voegen.

6. Mantelzorgbeleid, pilot verbeteren toegang mantelzorgregelingen (€ 50.000)

Het ministerie van VWS heeft eenmalig aan een aantal gemeenten geld beschikbaar gesteld dat zij kunnen inzetten voor activiteiten ter versterking van het lokale mantelzorgbeleid. De gemeente Haarlem heeft in de Decembercirculaire 2021 een bedrag van € 50.000 toegekend gekregen om de toegang tot mantelzorgregelingen te verbeteren. In Haarlem zetten we dit geld in 2022 in om op basis van een onderzoek met een concreet voorstel te komen om (de toegang tot) logeervoorzieningen te verbeteren. Dit dient als basis voor de verwerving van logeeropvang vanaf 2023.

7. Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht (€ 95.000)

De wet kwaliteitsborging bouw brengt met zich mee dat het toezicht op de technische uitvoering van bouwprojecten overgelaten wordt aan de markt. Dit houdt in dat er ook voor de gemeente een

nieuwe taak bij komt. In het systeem zitten nog wat meldingen verwerkt, waar actief op gehandeld moet worden.

De wet kwaliteitsborging bouw treed gelijk in werking met de omgevingswet. Dat houdt in dat de inwerkingtreding ook recentelijk is uitgesteld, en dus niet per 1 juli 2022 start. Er van uitgaande dat dit per 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 zal zijn is er in 2022 nog veel werk te verzetten in het opleiden van mensen hoe om te gaan met deze nieuwe taak. Het inregelen van werkprocessen is ook nog in volle gang. Vanuit het ministerie is de oproep gedaan om proefprojecten te starten. Dit vergt ook extra inzet, en meefinancieren van de kosten van deze proefprojecten.

8. DU Cultuur lokaal septembercircular € 569.000 en DU lokaal cultuur aanbod € 477.000 (€ 1.046.000)

Tegenover de in 2021 genomen maatregelen stonden Rijksmiddelen ter ondersteuning van de lokale culturele sector, ontvangen over de eerste helft van 2021. Bij de bestedingsvoorstellen is verwezen naar de nog te ontvangen middelen via de septembercircular.

Bij het steunpakket van begin 2022 zijn rijksmiddelen uit de september- en decembercircular ook meegenomen. Net als in de afgelopen twee jaar is nog niet met zekerheid te zeggen hoe de situatie met betrekking tot corona zich zal ontwikkelen. En in hoeverre het steunpakket eerste helft 2022 voldoende ondersteuning gaat bieden. De prognose voor 2022 blijft onzeker, onder meer wat betreft publieksbereik en -inkomsten. De noodzaak van verdere steunmaatregelen wordt bepaald in het voorjaar, na indienen van jaarrekeningen en op basis van geactualiseerde begrotingen 2022 van de gesubsidieerde instellingen.

9. Vertraging proces aanpak Reinaldapark, afronding in 2022 (€ 125.000)

Op verzoek van de raad is de buurt actief betrokken bij de aanpak. Tijdens het participatietraject is het niet gelukt om een eenduidig beeld te verkrijgen van de aard en omvang van overlast in het Reinaldapark en de gewenste maatregelen. Daarom is eind 2021 onder 7.700 huishoudens een enquête uitgezet. Op grond van alle informatie zal begin 2022 een collegebesluit volgen over de aanpak. Daarom is het van belang het hiervoor beschikbaar gestelde budget in 2021 van € 125.000 over te hevelen naar 2022, zodat het kan worden gebruikt om de te nemen maatregelen waarover het college nog zal besluiten te realiseren. Bij de behandeling van de locatiekeuze Domus Plus heeft de raad het college middels een motie verzocht om direct aan de slag te gaan met de huidige veiligheidsissues in het Reinaldapark.

10. Havendienst RI&E budget (€ 82.000)

Bij de implementatie van de RI&E-maatregelen is regelmatig meer technisch onderzoek nodig dan vooraf ingeschat. Hierdoor worden enkele maatregelen die gepland waren in 2021 nu in 2022 uitgevoerd.

11. FHM depot (€ 250.000)

In de Bestuursrapportage 2021 is € 250.000 beschikbaar gesteld voor collectiebeheer Frans Hals Museum, voor de registratie en uithuizing van de collectie opgeslagen bij Baars. Het project start in 2022.

12. Duurzaamheid (€ 370.000)

Er is sprake van een totale onderschrijving van € 370.000. Van dat bedrag dient € 140.000 voor de Regeling Reductie Energiegebruik woningen doorgezet te worden naar 2022 omdat dit budget door het Rijk is gegeven voor 2021 en 2022. De regeling loopt dus nog door in 2022.

In 2021 is voor de warmtetransitie € 120.000 rijksbijdrage ontvangen waardoor extra activiteiten uitgevoerd konden worden. Deze activiteiten zijn wel in kaart gebracht maar konden mede door corona niet allemaal worden uitgevoerd. Dit zal in 2022 plaatsvinden. Daarnaast zijn wederom door

de coronamaatregelen projecten achtergebleven waardoor € 50.000 voor duurzaamheidsadvies ten aanzien van deze projecten en diverse acties voor bewoners en ondernemers (€ 60.000) in 2021 niet besteed zijn. De middelen van € 50.000 en € 60.000 zullen in 2022 alsnog ingezet gaan worden.

13. Corona Herstelpakket (€ 254.000)

In 2021 is het nog niet mogelijk geweest gebruik te maken van cofinanciering bij de provincie voor inzet op sociaal-maatschappelijke maatregelen (€ 150.000) omdat de regeling hiervoor nog niet is opengesteld. Daarnaast hebben de coronabeperkingen aan het einde van het jaar gezorgd voor minder inzet vanuit het corona initiatievenbudget.

Voorgesteld wordt om de onderbesteding van € 254.000 over te hevelen naar 2022 en toe te voegen aan het budget voor het herstpakket in 2022 à € 500.000. Dan kan de aanvraag voor cofinanciering bij de provincie worden ingediend en kunnen initiatieven vanuit de stad langer worden ondersteund.

14. Bereikbare Steden (€ 200.000)

Haarlem heeft de afgelopen jaren de samenwerking in MRA en G40 verband geïntensiveerd. Dit heeft tot een aantal mooie (regionale) projecten geleid, omvangrijke externe subsidies en een betere positionering van onze stad.

Met het beschikbaar stellen van incidentele middelen voor het intensiveren en professionaliseren van belangenbehartiging en lobby heeft Haarlem een mooie stap gezet met het vaststellen van de Nota Versnellers Duurzaam doen.

Voor de gebiedsontwikkeling in de ontwikkelzones en OV-knooppunten draait Haarlem samen met acht andere gemeenten mee in het project Bereikbare steden van rijk-MRA-Haarlem. Doel van dit project is om samen met onze partners (o.a. provincie, regiogemeenten, ProRail, NS, Rijk, VRA en marktpartijen) de woningbouwopgave te versnellen en het inhoudelijk en financieel mogelijk maken van de drie OV knooppunten (en gebiedsontwikkeling rondom) Nieuw-Zuid, Stationsgebied en Oostpoort.

Om dit project ook in 2022 voort te kunnen zetten is – net als in 2021 - een projectbudget nodig. Dit budget wordt ingezet voor externe inhuur voor specifieke deskundigheden (bv mobiliteit en projectmanagement) en concrete lobbyactiviteiten en het creëren van 'reuring' in de stad. Meer dan de helft van de kosten voor externe inhuur wordt gedekt uit het budget voor de flexibele schil van de provincie. Voorgesteld wordt om van € 200.000 beschikbaar stellen voor Bereikbare steden.

15. Ondertussengroep inburgering (€ 66.050)

Het College wil inburgeraars die vallen onder de oude wet Inburgering zoveel mogelijk gelijke kansen bieden en van gelijk aanbod voorzien als de inburgeraars onder de nieuwe wet Inburgering. Daarom biedt het college ook een brugklasprogramma aan en adviseren we deze groep zoveel mogelijk gebruik te maken van het nieuwe inburgeringsaanbod en taalonderwijs bij de gecontracteerde aanbieders te volgen. Dit is ook toegezegd aan de gemeenteraad en de participatieraad.

De afgelopen 2 jaar heeft het inburgeringsonderwijs niet altijd doorgang kunnen vinden. Daardoor hebben veel inburgeraars achterstanden opgelopen.

Om in 2022 alle mogelijkheden te kunnen blijven bieden voor de inburgeraars onder de oude wet, wordt voorgesteld om het in 2021 niet gebruikte budget voor de ondertussengroep te bestemmen voor 2022.

16. Extra inzet schulddienstverlening (€ 110.000)

Vanuit de coronareserve is bij de Voortgangsrapportage 2021 € 354.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van extra inzet budgetcoaches. Bij de Bestuursrapportage 2021 is voorzien dat hiervan

€ 225.000 benodigd zou zijn in 2021 en € 129.000 in 2022. Bij deze inschatting is voorzien in de afloop van corona-steunmaatregelen door het rijk in 2021. Bij nader inzien zijn als gevolg van de nieuwe ervaring van het coronavirus ook de steunmaatregelen voortgezet en bleek er in 2021 minder extra budgetondersteuning nodig. Na het beëindigen van de rijkssteun wordt nog wel een grote hausse aan schuldenproblematiek verwacht. Daarom wordt voorgesteld om het niet bestede budget à € 110.000 beschikbaar te stellen voor 2022.

17. Cruyff-Krajicek court in Schalkwijk (€ 192.000)

Bij de Voortgangsrapportage 2021 en de Bestuursrapportage 2021 is € 680.000 beschikbaar gesteld voor extra activiteiten en voorzieningen voor jongeren tijdens corona. Een overzicht hiervan is gedeeld met de raad via een raadsinformatiebrief ([2021/169956](#)) van 23 maart 2021.

Van deze middelen is een bedrag van €192.000 bestemd voor een nieuw Cruyff-Krajicek court in Schalkwijk. De plannen en besluitvorming voor de Cruyff-Krajicek courts in Schalkwijk zitten nog in de inspraakprocedure en konden daardoor nog niet gerealiseerd worden. De planning voor realisatie van de Cruyff-Krajicek courts staat nu op 2022 (behoudens bezwaarschriften).

Daarom wordt voorgesteld deze €192.000 via resultaatbestemming naar 2022 over te hevelen zodat het court in 2022 gerealiseerd kan worden.

18. Versterken arbeidsmarktcommunicatie en werving personeel (€ 750.000)

Op verschillende beleidsvelden blijven middelen over als gevolg van het niet invullen van vacatures door krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast resteren er middelen op het opleidingsbudget vanwege uitval door de coronamaatregelen. Gelet op de krappe arbeidsmarkt ook in het openbaar bestuur wordt ingezet op het versterken en zichtbaar maken van het werkgeversmerk van de organisatie, alsook inzet op actieve recruitment. Traineeships hebben afgelopen jaren bijgedragen aan het opleiden en laten instromen van talent binnen de organisatie. Een organisatie-brede traineepool en een traineepool gericht op het fysiek domein worden opgezet voor de komende twee jaar. Daarom wordt voorgesteld € 750.000 van het rekeningresultaat te bestemmen voor het vergroten van de instroom van medewerkers.

19. Projectbudget voor uitvoering onderzoek Frans Hals museum (€ 50.000)

In 2021 is € 50.000 aan projectbudget voor uitvoering onderzoek Frans Hals museum beschikbaar gesteld dat niet meer kon worden uitgevoerd. De medewerker die dit onderzoek zal uitvoeren is begin 2022 gestart waardoor deze middelen in 2022 wel ingezet zullen worden.

20. TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten) (€ 578.689)

In 2021 is er minder gebruik gemaakt van de TONK regeling dan dat er middelen vanuit het rijk zijn verstrekt. In 2022 wordt nog een geringe uitgave verwacht op basis van de regeling 2021.

De TONK was bedoeld voor huishoudens die door de coronasituatie te maken kregen met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer konden voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas boden. Hiermee ligt de TONK regeling in lijn met de doelstelling van het minimabeleid.

Voor het minimabeleid/bijzonder bijstand is een stijgende trend te zien van kosten gelijk aan die van de bestedingsvoorwaarden van de TONK, vooral wat betreft de bijstand voor woonlasten. Daarboven is er voor langere tijd sprake van een problematische stijging van de energiekosten. Voor 2022 is voor schrijnende energiearmoede een voorstel gedaan met het raadsstuk *Haarlem biedt financieel kwetsbare inwoners ondersteuning bij hoge energielasten*. De vooruitzichten op stabiele of dalende prijzen op de energiemarkt worden steeds ongunstiger. De verwachting is dat in de komende periode

(mogelijk ook na 2022) vanuit minimabeleid/bijzondere bijstand hierop extra financiële ondersteuning nodig zal zijn. Daarom wordt voorgesteld het saldo 2021 van de TONK toe te voegen aan de middelen voor minimabeleid en bijzondere bijstand en de extra uitgaven 2022 voor energiekosten hieruit te dekken.

21. Inzet versterkers handhaving (€ 250.000)

Met de versterkers is afgesproken om eerdere bezuinigingen op handhaving weer tijdelijk terug te draaien en het handhabingsbudget gedurende 3 jaar met 250.000 euro te vergroten. Met dit budget worden extra handhavers ingehuurd. Daarom kunnen de middelen naar verwachting ingezet worden in 2022 om handhaving te versterken en wordt verzocht om het incidentele budget uit 2021 over te hevelen naar 2022. Met een grote inhuurpool kunnen pieken in de lente en zomer worden opgevangen en extra acties worden gehouden. Tevens is de inhuurpool een goede kweekvijver voor nieuw aan te trekken handhavers. Bij gebleken geschiktheid komen de handhavers in dienst van de gemeente.

22. Slachthuisbuurt Zuidstrook Blok II (€ 2.500.000)

In het raadsstuk "Afsluiten grondexploitaties Transformatieprojecten" ([2015/394907](#)) is aangegeven dat de boekwaarde Slachthuisbuurt Zuidstrook Blok II toegevoegd zou worden aan de reserve leefomgeving en dat jaarlijks de positieve resultaten van de transformatieprojecten toegevoegd en de negatieve resultaten onttrokken zouden worden aan deze reserve. De reserve wordt aangewend voor de verbetering van de leefomgeving. Aangezien het toevoegen van de verkoopopbrengsten niet als expliciet besluitpunt is opgenomen in het raadsstuk kunnen de middelen niet direct worden toegevoegd aan de reserve leefomgeving.

In 2021 is de verkoop Slachthuisbuurt Blok II gerealiseerd. De opbrengst van deze grondverkoop (inclusief de dotatie aan de reserve leefomgeving) is niet opgenomen in de begroting. Dit leidt tot een voordeel van € 2,5 miljoen. Voorgesteld wordt om via resultaatbestemming deze opbrengst alsnog te doteren aan de reserve Leefomgeving.

23. KOT (Kinderopvangtoeslag affaire) (€ 457.683)

In de KOT-regeling ontvangt de gemeente middelen voor de uitvoering van begeleiding van KOT-geduceerden en het regelen van vrijstellingen van schulden. Daarnaast worden alle ingekochte trajectkosten en verleende vrijstellingen voor deze doelgroep vergoed.

De looptijd van het project is van 2021 tot en met maximaal 2025. Een deel van de inkomsten in 2021 betreft vergoedingen voor uitgaven die zich in de hele projectperiode voordoen. Omdat onzeker is tot hoeveel uitvoeringskosten deze regeling nog leidt, wordt voorgesteld de niet bestede middelen toe te voegen aan een nieuwe bestemmingsreserve KOT voor de periode 2022-2025, waarmee in die periode de resultaten KOT verrekend kunnen worden. Bij de Kadernota 2023 wordt een voorstel gedaan om de reserve KOT in te stellen.

24. Uitvoeringsagenda Woonvisie (€ 230.000)

De meicirculaire 2021 heeft geleid tot een incidenteel voordeel voor de jaren 2021 en 2022. Voor de uitvoeringsagenda woonvisie zijn middelen beschikbaar gesteld bij de Bestuursrapportage 2021. De middelen zijn bedoeld voor de gehele periode van de uitvoeringsagenda Woonvisie en hadden daarom aan de reserve Wonen gedoteerd moeten worden. Deze middelen zijn derhalve nog niet volledig uitgegeven in 2021. Om de middelen beschikbaar te houden voor de uitvoeringsagenda woonvisie wordt voorgesteld om deze toe te voegen aan de reserve wonen.

1.3 Gevolgen van de coronacrisis

Inleiding

Het coronavirus heeft ook in 2021 nog een aanzienlijke impact gehad op de samenleving als geheel en daarmee ook binnen de grenzen van onze gemeente. De besmettingen hebben wederom geleid tot een veelheid aan maatregelen die de gezondheid van de Haarlemmers moesten beschermen en druk op de zorg beheersbaar moesten houden. Ondanks dat het virus begin 2021 al bijna een jaar onder ons was en de situatie niet meer nieuw was heeft het verdere verloop van de crisis op alle terreinen ingrijpende gevolgen gehad. Ook gold dat ondernemingen in hun bestaan bedreigd werden, inwoners hun baan kwijtraakten en mensen kampten met eenzaamheid als gevolg van de beperkte mogelijkheden tot sociaal contact.

Snel na het uitbreken van de coronacrisis, begin 2020, is er een pakket aan maatregelen samengesteld om ervoor te zorgen dat continuïteits- en liquiditeitsproblemen bij instellingen en organisaties die deel uitmaken van de basisinfrastructuur van de gemeente op de terreinen van welzijn, sport, cultuur en evenementen verholpen werden. Het bieden van deze noodsteun, naast de landelijke steunmaatregelen vanuit het Rijk, is heel 2020 en 2021 nodig geweest. In deze paragraaf zal een overzicht gegeven worden van wat er in 2021 op het gebied van noodsteun is gedaan. Waar deze noodsteun zich met name richt op de acute nood bij de genoemde partijen, is er ook gestart met steunmaatregelen om de gevolgen van de coronacrisis op de langere termijn te herstellen. Ook deze maatregelen binnen herstelsteun worden in deze paragraaf uiteen gezet. Verder geeft deze paragraaf een overzicht van de financiële effecten van de coronacrisis in 2021 en de stand van de reserve steunmaatregelen corona en de risicoreserve corona.

Noodsteun

Bij de Voortgangsrapportage 2020 zijn de uitgangspunten voor de noodsteunmaatregelen geformuleerd. Belangrijk uitgangspunt was dat de gemeente aanvult op maatregelen van het Rijk en provincie en de maatregelen uitvoert waarvoor het Rijk geld beschikbaar stelt.

Het noodfonds is bedoeld voor acute ondersteuning door de gemeente van een aantal specifiek benoemde door corona getroffen sectoren/doelgroepen die voor de cohesie en het sociaal maatschappelijke en culturele netwerk in de stad cruciaal zijn en waarvan de continuïteit zonder steun in gevaar zou zijn:

- Organisaties uit de sociale basis die aantoonbaar niet uitkomen met hun subsidie en geen reserves hebben.
- Instellingen en organisaties binnen de cultuursector en sportsector vanwege hun betekenis voor de stad.
- De organisaties van evenementen die belangrijk zijn voor het DNA van de stad en bezoekers naar onze stad trekken.

Begin 2021 verkeerde Nederland in een lockdown en waren nieuwe noodsteunmaatregelen noodzakelijk. Er is daarom een notitie opgesteld waarin per sector een voorstel gedaan werd welke maatregelen tot 1 juli 2021 nodig zouden zijn. Deze maatregelen zijn bij de Voortgangsrapportage 2021 financieel verwerkt. Na een periode van herstel in het voorjaar en de zomer van 2021 nam eind 2021 het aantal besmettingen echter weer toe en werd er opnieuw een lockdown afgekondigd. Dit maakte dat ook noodsteun weer aan de orde was. Op drie momenten in 2021 (bij de nota "Voorstel steunmaatregelen corona eerste halfjaar 2021" ([2021/0060469](#)), bij de Voortgangsrapportage 2021 en bij de Bestuursrapportage 2021) zijn noodsteunmaatregelen ingesteld.

Financiële effecten noodsteun

Tijdens de behandeling van de nota steunmaatregelen corona 2021 heeft het college toegezegd ([2021/89901](#)) een totaaloverzicht te doen toekomen van de kosten van alle noodsteunmaatregelen corona en de bijbehorende dekking. In lijn met deze toezegging is de raad in de Jaarrekening 2020 geïnformeerd over het totaaleffect op de gemeentebegroting van corona in 2020 (uitgaven en inkomsten) inclusief het budgettaire effect van verleende steunmaatregelen. Bij de Voortgangs- en Bestuursrapportage 2021 is met de paragrafen corona een update gegeven van de stand van zaken en de financiële effecten ervan. Deze werkwijze sluit aan bij het besluit van de raad dat deze informatie middels de P&C documenten aan de raad wordt verstrekt. In deze paragraaf wordt voor het gehele jaar 2021 een totaaloverzicht geboden van kosten en opbrengsten gerelateerd aan corona. Gelet hierop is het voorstel om deze bestuurlijke toezegging ([2021/89901](#)) als afgedaan te behandelen.

In onderstaande tabel is gekozen om de getroffen maatregelen en bijbehorende uitgaven te verantwoorden onder het onderwerp waar zij betrekking op hebben. In veel gevallen staan hier baten tegenover vanuit het Rijk. Om zicht te houden op zowel de baten als de lasten is ervoor gekozen deze niet te salderen per onderwerp maar onderaan de tabel twee aparte regels op te nemen met de reeds ontvangen Rijksmiddelen en de nog te verwachten Rijksmiddelen.

Maatregel	Totaal 2021 begroot		Totaal 2021 werkelijk		Verschil begroot werkelijk
Totaal Cultuur	668	n	441	n	-227 v
Totaal Sport	877	n	740	n	-137 v
Totaal Sociale basis	5.969	n	4.847	n	-1.122 v
waarvan:					
- Maatschappelijke opvang	2.480	n	2.924	n	444 n
- Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	1.200	n	499	n	-701 v
- Schuldenbeleid en bijzondere bijstand	349	n	239	n	-110 v
- Jeugd en jongeren	794	n	504	n	-290 v
- Ventilatie schoolgebouwen	810	n	485	n	-325 v
- Haarlem effect en Dock	110	n	85	n	-25 v
- Divers	226	n	111	n	-115 v
Totaal Ondernemers	11.726	n	11.678	n	-48 v
waarvan:					
- Tozo (saldo)	11.225	n	11.177	n	-48 v
- Belastingen (precario, BIZ, reclame)	382	n	382	n	0 n
- Kwijtschelding huur	69	n	69	n	0 n
- Actieplan horeca	50	n	50	n	0 n
Totaal Verbonden partijen	225	n	0	n	-225 v
Totaal Gemeentelijke begroting	8.036	n	7.436	n	-600 v
waarvan:					
- Dividend	300	n	300	n	0 n
- Afvalinzameling	936	n	393	n	-543 v
- Parkeren en parkeerboetes	4.300	n	5.059	n	759 n
- Ambtelijke organisatie	1.177	n	625	n	-552 v
- Inkomsten markten, kermis, havengelden	300	n	320	n	20 n
- Leges	250	n	130	n	-120 v
- Verkiezingen	400	n	388	n	-12 n
- Handhaving	496	n	496	n	0 n
- Vennootschapsbelasting	-193	v	-361	v	-168 v
- Divers	70	n	86	n	16 n
Totaal Rijksmiddelen specifieke thema's	-25.640	v	-25.059	v	581 n
Totaal Rijksmiddelen inkomstenderving	-7.700	v	-2.300	v	5.400 n
Totaal	-5.839	v	-2.217	v	3.622 n

Toelichtende tekst bij tabel per onderwerp:

Cultuur

Voor cultuur is € 2,6 miljoen aan middelen vanuit het Rijk ontvangen om te worden ingezet voor dit beleidsveld. Conform besluitvorming bij de Bestuursrapportage 2021 blijft een groot deel van dit bedrag (€ 1,8 miljoen) gereserveerd in de reserve steunmaatregelen corona om in 2022, 2023 en 2024 ingezet te worden. Per saldo is er € 227.000 minder uitgegeven dan geraamd. Er is € 50.000 minder besteed aan ondersteuning van evenementen. De lockdowns maakten het lastig om evenementen te organiseren. Bij het Dolhuys zijn niet geraamde uitgaven gedaan ter grootte van € 73.000 om provinciale matching van € 219.000 te kunnen realiseren. De € 250.000 die bij de Bestuursrapportage 2021 is vrijgemaakt voor collectiebeheer van het Frans Hals Museum (deel Baars depot) zal in 2022 worden ingezet, zoals aangegeven in de meest recente FHM informatienota ([2022/32483](#)). Voor deze middelen wordt een voorstel voor resultaatbestemming gedaan om de middelen alsnog in 2022 in te kunnen zetten. Bij de September- en Decembercirculaire 2021 zijn opnieuw middelen beschikbaar gesteld voor lokale cultuur (respectievelijk € 569.000 en € 477.000). Ook voor deze middelen geldt dat ze niet meer in 2021 konden worden ingezet en meegenomen worden in de voorstellen voor resultaatbestemming.

Sport

In totaal was een bedrag van € 877.000 aan maatregelen op het gebied van sport begroot. Dit bedrag is ingezet voor verlaging van de huren van zwembaden, sportverenigingen en overige huurders van gemeentelijk vastgoed. Het uitvoeringsbudget dat het Rijk voor 2021 en 2022 beschikbaar heeft gesteld voor het Haarlemse Sportakkoord en gezonde leefstijlinterventies is in 2021 onder andere ingezet voor vernieuwend sportaanbod in de wijken, onderzoek naar de opvolging van gecombineerde leefstijlinterventies en extra ureninzet voor de preventieakkoorden. De resterende middelen uit deze uitvoeringsbudgetten worden in 2022 besteed.

Sociale basis

Maatschappelijke opvang

Bij de nota steunmaatregelen corona 1^e helft 2021 is een budget geraamd van € 1,6 miljoen (voor de huur van de MS Aurora) daarnaast is bij de Voortgangsrapportage € 880.000 ingezet vanuit de rijksmiddelen die in 2020 waren ontvangen. De overige middelen (€ 1,6 miljoen) worden gedekt vanuit de reserve opvang, wonen en herstel. De totale realisatie valt hoger uit dan begroot (€ 444.000) in verband met extra hotelkosten door de ontmanteling van de MS Aurora corona opvangvoorziening. Bij de Decembercirculaire 2021 zijn opnieuw middelen ontvangen voor maatschappelijke opvang (€ 1,7 miljoen). Voor deze middelen wordt via een voorstel voor resultaatbestemming verzocht om de middelen toe te voegen aan de reserve opvang, wonen en herstel.

TONK

Bij de nota steunmaatregelen corona 1^e helft 2021 is een budget geraamd van € 1,2 miljoen. Op dit budget ontstaat een voordeel € 700.000. In 2021 is er minder gebruik gemaakt van de TONK regeling dan dat er middelen vanuit het rijk zijn verstrekt. In 2022 wordt nog een geringe uitgave verwacht op basis van de regeling 2021.

De TONK was bedoeld voor huishoudens die door de coronasituatie te maken kregen met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer konden voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas boden. Hiermee ligt de TONK regeling in lijn met de doelstelling van het minimabeleid.

Voor het minimabeleid/bijzondere bijstand is een stijgende trend te zien van kosten gelijk aan die van de bestedingsvoorwaarden van de TONK, vooral wat betreft de bijstand voor woonlasten. Daarboven is er voor langere tijd sprake van een problematische stijging van de energiekosten. Voor 2022 is voor schrijnende energiearmoede een voorstel gedaan met het raadsstuk *Haarlem biedt financieel kwetsbare inwoners ondersteuning bij hoge energielasten*. De vooruitzichten op stabiele of dalende prijzen op de energiemarkt worden steeds ongunstiger. De verwachting is dat in de komende periode (mogelijk ook na 2022) vanuit minimabeleid/bijzondere bijstand hierop extra financiële ondersteuning nodig zal zijn. Daarom wordt de raad voorgesteld het saldo 2021 van de TONK toe te voegen aan de middelen voor minimabeleid en bijzondere bijstand en de (eventuele) extra uitgaven 2022 voor energiekosten hieruit te dekken.

Schuldenbeleid en bijzondere bijstand

Vanuit het Rijk is er een bedrag van € 478.000 ontvangen voor Gemeentelijk schuldenbeleid en Bijzondere bijstand voor maatregelen in verband met te voorziene toename armoede- en schuldproblematiek. Gedurende het jaar bleek een deel van deze middelen niet nodig te zijn, onder andere door de verlenging van de coronamaatregelen, en is overgeheveld naar 2022 om deze middelen voor dit doel beschikbaar te houden. Er is uiteindelijk geen gebruik gemaakt van extra inzet budgetcoaches omdat er (nog) geen toegenomen vraag was waardoor € 110.000 van het budget resteerde. Deze middelen worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2022.

Jeugd en jongeren

In totaal was er € 794.000 begroot voor jeugd- en jongeren waar eenzelfde rijksbijdrage tegenover stond. Er is € 290.000 minder uitgegeven van dit budget. Dit wordt met name veroorzaakt door het niet uitvoeren van het Cruyff/Krajicek veld in Schalkwijk, dit wordt in 2022 gerealiseerd en hiervoor is een voorstel voor resultaatbestemming gedaan.

Ventilatie schoolgebouwen

Voor de ventilatie van schoolgebouwen is een bedrag vanuit het Rijk ontvangen van € 460.000. Omdat de Rijksmiddelen niet afdoende waren om alle aanvragen te honoreren is extra budget toegekend bij de Bestuursrapportage 2021 € 350.000. Dit budget kon uiteindelijk niet meer worden uitgegeven in 2021. Bij de Voortgangsrapportage 2022 wordt een voorstel gedaan om alsnog de benodigde ventilatiemaatregelen te kunnen effectueren. Op het overige deel is een kleine overschrijding waardoor de realisatie uitkomt op € 485.000.

Haarlem Effect en Dock

In totaal was er een bedrag van € 185.000 geraamd voor noodsteun aan deze organisaties. Dock heeft in 2021 geen gebruik gemaakt van de middelen. De organisatie heeft de financiële effecten van de pandemie binnen de eigen reserves opgevangen. Het werkelijk gerealiseerde bedrag is derhalve € 85.000.

Divers

Onder deze maatregelen vallen de kleine initiatieven, voorschoolse voorziening voor peuters, huurlasten van vaccinatielocaties voor huisartsen en de startbanen. In totaal was € 226.000 begroot, waarvan € 111.000 is uitgegeven door een voordeel op de huur voor vaccinatielocaties, voorschoolse voorziening voor peuters, kleine initiatieven en startbanen.

Ondernemers

De reserve steunmaatregelen corona fungeert als egaliseringsreserve voor de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo). De lasten van deze regeling zijn -bij een totaalbedrag aan lasten van afgerond € 11 miljoen- € 49.000 lager dan geraamd en de inkomsten

€ 151.000 lager. De toevoeging aan de reserve steunmaatregelen corona is als gevolg hiervan € 103.000 lager dan begroot.

Belastingen, Kwijtschelding huur, Actieplan horeca

Voor de onderwerpen belastingen, kwijtscheldingen huur en actieplan horeca geldt dat alle begrote middelen volledig zijn gerealiseerd zonder materiele afwijkingen.

Gemeentelijke begroting

Verbonden partijen

Begin 2021 waren er extra middelen begroot voor Werkpas Holding B.V. en Recreatieschap Spaarnwoude (€ 270.000). De middelen voor Recreatieschap Spaarnwoude bleken gedurende het jaar niet nodig en zijn afgeraamd. Voor Werkpas Holding is voor 2021 voor het opvangen van het nadeel van de coronacrisis € 225.000 gereserveerd. In het najaar van 2021 werd echter duidelijk dat er nog een aanzienlijke ESF-subsidie kan worden verwacht over het jaar 2021. Derhalve is op dit moment de inschatting dat genoemd bedrag niet benodigd is. Dit levert een voordeel op van € 225.000.

Afvalinzameling

Begin 2021 werd verwacht dat extra kosten gemaakt zouden worden voor afvalinzameling (€ 1,2 miljoen). Er zijn Rijksmiddelen ontvangen voor afvalinzameling (€ 264.000). Bij de realisatie bleek de afvalinzameling minder gekost te hebben waardoor een voordeel ontstaat van € 545.000. Uit het hogere afvalaanbod konden door bronscheiding meer grondstoffen worden vrijgemaakt die meer opbrachten dan geraamd.

Parkeren

Ondanks diverse bijstellingen van de parkeerbaten is het uiteindelijke nadeel € 1,2 miljoen groter dan verwacht. Dit is met name te verklaren door tegenvallende parkeerbaten in het laatste deel 2021 door de lockdown vanaf november. Anderzijds is er sprake van een voordeel op de parkeerboetes (€ 334.000) waardoor het totale nadeel uitkomt op € 759.000.

Ambtelijke organisatie

Een groot deel van de kosten voor de ambtelijke organisatie bestond uit de thuiswerkvergoeding (€ 750.000), daarnaast was er extra capaciteit nodig (€ 687.000). Er waren voordelen in de vorm van minder reiskosten en minder huisvestingskosten (€ 260.000). In totaal was daarmee € 1,2 miljoen begroot aan uitgaven voor de ambtelijke organisatie. Uiteindelijk wijkt de realisatie af van de begroting doordat er minder reiskosten (€ 335.000) waren dan eerder ingeschat en minder ambtelijke inzet nodig was (€ 217.000), dit levert een voordeel op van € 552.000.

Inkomsten markten, kermissen en havengelden

Bij de nota steunmaatregelen corona 1^e helft 2021 werden de inkomsten voor markten, kermissen en havengelden met € 550.000 afgeraamd, later is dit bijgesteld naar € 300.000. Uiteindelijk resteert er een gering extra nadeel van € 20.000.

Leges

Op de leges was een nadeel verwacht van € 250.000 dit nadeel viel uiteindelijk lager uit (€ 130.000). Als gevolg van de versoepelingen (en de mogelijkheid om makkelijker te reizen) hebben meer mensen in de loop van 2021 hun waardedocument alsnog aangeschaft of vernieuwd dan waar rekening mee was gehouden.

Verkiezingen

Voor het coronaproof organiseren van de Tweede Kamer-verkiezingen was € 400.000 begroot, waar € 190.000 aan Rijksmiddelen tegenover stonden. Uiteindelijk is nagenoeg het gehele bedrag uitgegeven (€ 388.000).

Handhaving

Vanuit het Rijk was verwacht dat een specifieke uitkering handhaving en toezicht ontvangen zou worden (€ 496.000), uiteindelijk zijn de werkelijk ontvangen baten lager uitgevallen (nadeel van € 131.000). Echter er zijn wel voor het volledige bedrag maatregelen geraamd en uitgevoerd om de coronagerelateerde extra handhavingskosten te dekken.

Vennootschapsbelasting

Doordat de parkeerbaten als gevolg van de lockdown in het laatste deel van 2021 nog lager zijn uitgevallen valt ook de te betalen vennootschapsbelasting over 2021 nog lager uit dan reeds verwacht bij de Bestuursrapportage 2021. Het totale voordeel betreft € 361.000.

Divers

Betreffen de posten raadsvergaderingen, risico Svn en het fietsdepot. Op het fietsdepot was een groter nadeel (€ 16.000) dan begroot.

Totaal Rijksmiddelen specifieke thema's

Hieronder vallen alle rijksmiddelen die zijn ontvangen voor specifieke thema's dit betreffen de volgende middelen:

Thema	Bedrag begroot	Bedrag werkelijk
Sociale basis (re-integratie, schuldenbeleid, jeugd- en jongeren, mentale ondersteuning, activiteiten en ontmoeting, TONK, bestrijding eenzaamheid ouderen, kwetsbare groepen, DU maatschappelijke opvang, voorschoolse voorziening peuters en ventilatie schoolgebouwen)	€ 8.359	€ 8.359
Cultuur	€ 3.646	€ 3.646
Sport (sportakkoord, gezonde leefstijlinterventies en exploitatietekort zwembaden)	€ 804	€ 740
Ondernemers	€ 11.881	€ 11.729
Gemeentebegroting (Tweede Kamer-verkiezingen, handhaving, en afvalverwerking)	€ 950	€ 585
Totaal	€ 25.640	€ 25.059

De middelen die zijn ontvangen voor de regionale arbeidsmarkt (€ 1 miljoen) zijn niet in deze telling meegenomen aangezien deze middelen worden ingezet voor de regio.

Het verschil tussen het begrote en werkelijke bedrag wordt veroorzaakt door lagere ontvangen Rijksmiddelen voor handhaving op de coronamaatregelen (€ 365.000), Tozo (€ 151.000) en exploitatietekort zwembaden SPUK (€65.000).

Totaal Rijksmiddelen inkomstenderving

Het begrote bedrag betreft een optelling van de verwachte inkomstenderving 2020 (€ 2,3 miljoen) en de verwachte inkomstenderving 2021 (€ 5,4 miljoen). De opbrengsten voor 2020 zijn wel verwerkt in de jaarrekening 2021, de inkomsten voor 2021 mogen in lijn met de geldende BBV-regelgeving nog niet worden verwerkt in de jaarrekening 2021 waardoor een nadeel van € 5,4 miljoen resteert.

Conclusie financieel effect 2021

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er voor in totaal € 27,5 miljoen aan maatregelen begroot was, waarvoor € 33,3 miljoen aan Rijksmiddelen verwacht werd. Uiteindelijk is er € 25 miljoen aan coronakosten gemaakt, ofwel voor het uitvoeren van de maatregelen die in de verschillende nota's

zijn vastgesteld ofwel als gevolg van de effecten op de gemeentelijke begroting (lagere parkeerbaten, hogere personele inzet etc.). De werkelijk gerealiseerde Rijksmiddelen die hier tegenover staan vallen lager uit dan begroot (€ 27,4 miljoen). Zoals hierboven aangegeven heeft dat grotendeels te maken met de inkomstenderving over 2021 (€ 5,4 miljoen) die nog niet kan worden opgenomen in deze jaarrekening. Hierdoor ontstaat een totaal nadeel van € 3,6 miljoen.

Tweede orde effecten

Evenals in 2020 bleek bij het opmaken van deze jaarrekening dat zich bij verschillende budgetten voor- en nadelen voordoen die met de coronacrisis te maken hebben, maar daaraan niet één op één te linken zijn. Met andere woorden: de coronacrisis speelt zeker mee, maar er kunnen ook andere verklaringen zijn waarom de jaarrekeningcijfers afwijken van de ramingen. Hoewel we weten dat er een verband is, kan achteraf niet één op één worden vastgesteld of het verschil tussen jaarrekeningcijfer en ramingen veroorzaakt wordt door de coronacrisis of dat er ook andere effecten meespelen.

Reserve steunmaatregelen corona

De totale omvang van de reserve steunmaatregelen corona bedroeg begin 2021 € 3,6 miljoen, via resultaatbestemming over 2020 is voor € 0,9 miljoen aan middelen toegevoegd. Onderstaande tabel laat het verloop van de reserve zien op basis van de genomen maatregelen.

Totaaloverzicht maatregelen Reserve Steunmaatregelen Corona 2021						
	Stand ultimo 2020	Nota coronasteun- maatregelen 1e half 2021	Voortgangs- rapportage 2021	Bestuurs- rapportage 2021	Jaarrekening 2021	Stand ultimo 2021
Sport		-214	-45	0	0	
Verbonden Partijen		-270	0	145	225	
Sociaal Maatschappelijk		-235	651	-374	475	
Werk, inkomen en schulden		-	0	465	70	
Ondernemers		-501	0	0	0	
Cultuur		-	-68	1.405	50	
Gemeentelijke begroting		-100	-275	125	52	
	4.588	-1.320	263	1.766	872	6.169

Op basis van de begrote onttrekkingen zou de eindstand van de reserve uitkomen op € 5,3 miljoen. Echter bleken niet alleen begrote onttrekkingen noodzakelijk waardoor de uiteindelijke stand van de reserve uitkomt op € 6,2 miljoen. Verschillende onttrekkingen hebben bij het opmaken van de jaarrekening, zoals eerder in deze paragraaf beschreven, niet plaatsgevonden. Het gaat onder andere om de bijdrage aan Werkpas Holding B.V. (€ 225.000), ventilatie onderwijsgebouwen (€ 350.000), de bijdrage aan stichting Dock (€ 100.000) en de startbanen (€ 70.000).

Reserve risicoreserve coronacrisis

Eind 2020 was de stand van de reserve risico coronacrisis € 3 miljoen. In 2021 is besloten om € 1,5 miljoen vrij te laten vallen. Het resterende bedrag dekt het risico af voor de nog te ontvangen rijks gelden vanwege de coronacrisis i.v.m. nacalculatie.

Herstelsteun

In het voorjaar van 2021 brak een periode van herstel aan. Met de nota 'Bevorderen van het herstel na de coronacrisis' d.d. 25 mei 2021 ([2021/258003](#)) werd bij Kadernota 2022 een half miljoen euro per jaar voor 2021 en 2022 beschikbaar gesteld. Dit herstelbudget werd in 2021 gecreëerd met het oog op het mogelijk maken van activiteiten en maatregelen op sociaal maatschappelijk, economisch-cultureel vlak en voor de omslag naar hybride werken. Onderdeel van het pakket vormt tevens een

initiatievenbudget (subsidieregeling) dat gericht is op het mogelijk maken van activiteiten met oog op het bevorderen van ontmoeting tussen Haarlemmers.

De gemeente beoogde met de herstelmaatregelen ondersteuning te bieden aan al haar inwoners, van jong tot oud, van arm tot rijk, werkenden en niet-werkenden, van medewerker in loondienst tot (zelfstandig) ondernemer. Vastgesteld werd dat voor de periode van herstel verbinding en ontmoeting, in de breedste zin van het woord, tussen en binnen verschillende groepen in de samenleving centraal zou moeten staan. Vanuit een sociaal-maatschappelijke programmalijn 'Iedereen doet (weer) meer' zijn onder meer voorbereidingen getroffen om in aanmerking te komen voor een subsidie vanuit de provincie voor cofinanciering van activiteiten met als doel om in de post-coronatijd de maatschappelijke sector duurzaam te versterken. Deze subsidie wordt in het eerste kwartaal van 2022 aangevraagd.

Vanuit de programmalijn voor herstel op economisch-cultureel vlak 'Haarlem weer open en aantrekkelijk' is bijgedragen aan het behoud van Haarlem als aantrekkelijke stad voor inwoners, ondernemers, bezoekers en werkenden. Inzet vanuit deze invalshoek was gericht op ondersteuning van ondernemers in de sectoren horeca en detailhandel, maar ook op de ondernemers in de cultuursector en de evenementen- en toeristenbranche. Zo is onder meer ondersteuning op maat geboden aan verschillende winkelgebieden via de winkeliersverenigingen, zijn de horecaondernemers in 2021 opnieuw ondersteund door cofinanciering van warmtekussens, is subsidie verleend aan individuele cultuurmakers ter ondersteuning van het herstel van de beroepspraktijk, en zijn de campagnes 'Koop Lokaal, Eet Lokaal, Haal alles uit Haarlem' en 'Haarlemsewinkels.nl' ondersteund.

Met de subsidieregeling 'Corona Initiatievenbudget' zijn initiatieven mogelijk gemaakt voor verschillende doelgroepen; kwetsbare kinderen, jongeren, senioren en Haarlemmers met een migratieachtergrond. De subsidieregeling ging eind augustus 2021 van start. Uit de toegekende beschikkingen is gebleken dat veel sportieve, sociale, culturele en duurzame activiteiten georganiseerd worden. Voorbeelden hiervan zijn clean-up dagen, of initiatieven waarbij men samen kookt, sport of zingt. Extra aandacht is hierbij uitgegaan naar kwetsbare wijken en doelgroepen. Waar kort na de zomer van 2021 de overgang van crisis naar herstel leek te zijn begonnen, de behoefte aan noodsteun minder leek te worden en het herstelpakket invulling kreeg, belandden we eind 2021 met groeiende besmettingsaantallen, druk op de ziekenhuizen, en verscherpte landelijke coronamaatregelen toch weer in een nieuwe crisisfase. Dit heeft een enorme impact gehad op de mogelijkheden voor activiteiten gericht op ontmoeting en herstel. Vanuit de sectoren horeca, detailhandel, sport en cultuur werd een grote behoefte aan ondersteuning geuit bij het voldoen aan de landelijke maatregelen en het helpen opvangen van de gevolgen ervan (noodsteun). Eind 2021 zijn om die reden voorbereidingen gestart voor een meer flexibele inzet van steunmaatregelen (nood- dan wel herstelsteun), met het oog op het kunnen meebewegen met de veranderende omstandigheden naar aanleiding van de ontwikkeling in de pandemie.

Financiële effecten herstelsteun

Herstelsteun	Begroot	Gerealiseerd	Restant budget
Programmalijn 'Iedereen doet (weer) mee'	125	0	125
Programmalijn 'Haarlem weer open en aantrekkelijk'	125	85	40
Corona Initiatievenbudget	200	115	85
Overig (inhuur, communicatie)	50	46	4
Totaal	500	246	254

1.4 Versterkers Duurzaam Doen

In oktober 2021 zijn de Versterkers Duurzaam doen: incidentele impuls voor 2021 t/m 2023 ([2021/483988](#)) vastgesteld in de raad. Aanleiding voor de versterkers waren de incidentele voordelen voor de jaren 2020 en 2021 naar aanleiding van de Meicirculaire 2021. In onderstaande tabel worden de werkelijke uitgaven ten opzichte van de begrote weergegeven. Indien de besteding in 2021 niet gerealiseerd is wordt het vervolg toegelicht.

Programma	Versterker	Begroot	Werkelijk	Toelichting
1	Meer jongerenwerk in Noord en Oost	75	75	
1	Sport en beweging in de openbare ruimte	15	15	
1	Pilot mantelzorgcompliment	200*	200*	
Subtotaal		290	290	
3	Impuls aan armoedebeleid n.a.v. corona	50	50	
3	Impuls aan armoedebeleid: verhoging vergoeding JFSC	350	350	
Subtotaal		400	400	
4	Uitvoeren Uitvoeringsagenda woonvisie	230	0	Niet uitgegeven naar bestemmingsresultaat; het project vroeg qua voorbereiding en vrijmaken capaciteit meer tijd en zal daardoor in 2022 tot uitgaaf komen.
4	Projectbudget voor uitvoering onderzoek Frans Hals museum	50	0	Voorstel voor budgetoverheveling; medewerker is 1 januari 2022 gestart
Subtotaal		280	0	
5	Extra impuls werk met werk budget	100	0	Een grote geplande uitgave was voor de Nagtzaamstraat dat project is doorgeschoven.
Subtotaal		100	0	
6	Terugdraaien meerjarige incidentele bezuiniging op handhaving	250	0	Niet uitgegeven door openstaande vacatures
6	Vergroten veiligheid Reinaldapark: ruimtelijke aanpassingen	125	0	Voorstel voor budgetoverheveling; het project vroeg qua voorbereiding en vrijmaken capaciteit meer tijd en zal daardoor in 2022 tot uitgaaf komen.
6	Herstelmaatregelen Gravenzaal	150	161	Als gevolg van de overspannen bouwmarkt is er een lichte overschrijding op de versterker duurzaam doen voor de gravenzaal. Deze overschrijding wordt gedekt vanuit de reguliere budgetten
6	Nota internationaal	20	20	
Subtotaal		545	181	
Totaal 2021		1.615	871	

*Het mantelzorgcompliment is toegevoegd op basis van een aangenomen amendement met dekking uit de algemene middelen.

1.5 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die de gemeente vrij kan besteden met inachtneming van wet- en regelgeving. Deze gelden zijn voornamelijk afkomstig uit de algemene uitkering en belastingen. In de tabel hieronder zijn de algemene dekkingsmiddelen gespecificeerd.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen			Rekening 2020	Begroting 2021 gewijzigd	Rekening 2021
Precariobelasting overig			513	599	359
Beleidsveld 51	Openbare ruimte en mobiliteit		513	599	359
Naheffing parkeren			1.262	1.205	1.544
Parkeerbelasting			9.611	9.941	9.767
Parkeeropbrengst Schalkwijk			277	493	239
Beleidsveld 52	Parkeren		11.150	11.639	11.550
Precariobelasting overig			475	329	580
Beleidsveld 63	Openbare orde en veiligheid		475	329	580
Hondenbelasting			574	578	599
OZB niet woningen eigenaren			11.287	11.652	11.637
OZB niet woningen gebruikers			7.745	7.966	8.178
OZB woningen			23.274	25.169	25.205
Precario kabels en leidingen			5.933	5.865	5.952
Precariobelasting overig			223	530	396
Reclamebelasting Binnenstad			-1		
Reclamebelasting Cronjéstraat			52	60	60
Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting			57	62	58
Toeristenbelasting			1.274	1.901	1.901
Beleidsveld 71	Lokale belastingen & heffingen		50.418	53.781	53.985
Algemene uitkering			353.481	349.894	363.898
Beleggingen			675	781	784
Financieringsfunctie			2.034	240	389
Beleidsveld 72	Algemene dekkingsmiddelen		356.190	350.915	365.071
Totaal			418.747	417.262	431.545

1.6 Taakstellingen

In de Programmabegroting 2021 is een fors pakket aan taakstellingen verwerkt van € 8,4 miljoen in 2021 waarvan € 5,5 miljoen incidenteel. Alle taakstellingen zijn -net als taakstellingen 2021 waartoe eerder is besloten- volgens plan ingevuld door verlaging van budgetten op het desbetreffende programma. De bezuinigingen zijn gerealiseerd waarbij wordt aangetekend dat voor de maatregel “verhoging van baten parkeren” geldt dat de maatregel is doorgevoerd maar de daadwerkelijke opbrengst parkeren als verantwoord in de jaarrekening mede door het effect van corona lager was dan geraamd. Er resteren in 2021 geen taakstellingen meer afgezien van een nog in te vullen efficiency-taakstelling van € 65.000 in 2021 oplopend tot € 115.000 in 2022 en verder waartoe bij de Programmabegroting 2019 is besloten. Vanaf 2022 wordt deze taakstelling volgens plan ingevuld door verlaging van budgetten. Voor de € 65.000 taakstelling uit 2021 is dat incidenteel niet gebeurd waarbij wordt aangetekend dat in 2021 voor veel budgetten geldt dat er op realisatiebasis minder is uitgegeven dan begroot.

1.7 Investerings

In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van investeringen in 2021 in relatie tot de verwachte investeringen en de beschikbare kredieten.

Verwachte investeringen 2021

De jaarschijf 2021 is voor het laatst geactualiseerd bij het vaststellen van de [Programmabegroting 2022](#). Bij deze actualisatie is de jaarschijf vastgesteld op € 56,2 miljoen. Hiervan is € 41,6 miljoen gerealiseerd.

De € 41,6 miljoen aan netto uitgaven is het saldo van € 45 miljoen aan uitgaven waar € 3,4 miljoen aan inkomsten of bijdragen van derden tegenover staan. Een netto besteding van € 41,6 miljoen is iets hoger dan de netto besteding over 2018, 2019 en 2020 (respectievelijk € 39,8 miljoen, € 39,3 miljoen en € 38,9 miljoen). De hogere netto besteding wordt volledig veroorzaakt door de hogere bruto uitgaven. De bijdragen van derden in het afgelopen jaar waren vrijwel gelijk aan de bijdragen in 2020. De bruto investering afgelopen jaar was € 2,5 miljoen hoger dan in 2020.

Over 2021 is met de investeringen ten opzichte van de laatst vastgestelde jaarsnede een realisatiepercentage van 74% behaald.

Realisatiepercentage investeringen per programma

Programma	IP 2021	Realisatie 2021	Percentage
1. Maatschappelijke participatie	24.253	19.513	80%
2. Ondersteuning en Zorg	225	41	18%
4. Duurzame Stedelijke Vernieuwing	3.526	1.953	55%
5. Beheer en onderhoud	25.842	18.949	73%
6. Burger, bestuur en veiligheid	38	1	3%
7. Algemene dekkingsmiddelen	2.342	1.125	48%
Eindtotaal	56.226	41.582	74%

Beschikbare kredieten

Ultimo 2021 is er € 75,3 miljoen aan restant kredieten. Van de op dat moment vrijgegeven kredieten van € 207,8 miljoen is € 132,5 miljoen tot en met 2021 uitgegeven.

Investeringskredieten totaal

Prog nr	Programma	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
1	Maatschappelijke participatie	76.741	21.591	19.513	35.636
2	Ondersteuning en Zorg	1.000	0	41	959
4	Duurzame stedelijke ontwikkeling	7.502	1.539	1.953	4.009
5	Beheer en onderhoud	114.301	61.169	18.949	34.184
6	Burger, bestuur en veiligheid	235	142	1	92
7	Algemene dekkingsmiddelen	8.072	6.253	1.125	694
	Totaal	207.851	90.694	41.583	75.574

De beschikbare kredieten betreffen de kredieten inclusief de geraamde inkomsten die, afhankelijk van hun status, zijn vrijgegeven door college of raad. In [bijlage 6.6](#) van deze jaarrekening is een nadere specificatie hiervan opgenomen. In [paragraaf 4.7 kadernota rechtmatigheid](#) van deze jaarrekening worden eventueel overschrijdingen van kredieten nader toegelicht.

1.8 Onderzoeken vanuit verordening artikel 213a

Zoals door de raad is vastgesteld in de Verordening Gemeentewet art.213a voert het college jaarlijks 213a-onderzoeken uit. Dit zijn onderzoeken naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het door het college gevoerde beleid.

In 2021 is de achterstand in de uitvoering van 213a onderzoeken ingelopen. Het 213a onderzoek naar het SROI beleid, wat gepland was voor 2018, is begin 2022 opgeleverd ([2021/674151](#)). De twee onderzoeken die gepland stonden voor 2021 (Legessystematiek en Overhead) zijn aan het einde van het jaar aangevangen. De onderzoeksresultaten en -rapporten worden verwacht in Q1 (legessystematiek) en Q2 (Overhead) van 2022. Daarmee is de achterstand in 213a onderzoeken ingelopen.

1.9 Interbestuurlijk toezicht

Kader

De Wet revitalisering generiek toezicht (zie ook de informatienota Interbestuurlijk toezicht [2013/393816](#)) is de basis voor het door het kabinet gewenste interbestuurlijk toezicht (IBT): het toezicht van de ene overheid op de andere.

Het uitgangspunt van de wet is het vertrouwen in een goede taakuitoefening door de gemeente. Daarbij hoort dat de horizontale verantwoording (college aan raad) en het horizontale toezicht (raad op college) in orde zijn. Het toezicht op de uitvoering van al deze medebewindstaken door het college ligt primair bij de raad.

Invulling interbestuurlijk toezicht door provincie

Ook in 2021 hield de provincie Noord-Holland op de volgende medebewindstaken in dit kader voor Haarlem expliciet toezicht op:

1. Ruimtelijke ordening;
2. Omgevingsrecht;
3. Archiefbeheer (vastgelegd in de provinciale informatieverordening).

Hier moet het college jaarlijks verantwoording over afleggen. Daarnaast heeft het interbestuurlijk toezicht ook betrekking op incidentele onderdelen. De provincie heeft daarin een reactieve houding en treedt alleen op als daar aanleiding voor is, zoals bij een klacht of media-aandacht. Het stelsel van financieel toezicht wijzigt daardoor overigens niet.

Toezihtsgebieden

In 2021 heeft de gemeente Haarlem voldaan aan de specifieke informatieplicht van de provincie over dat jaar.

Ad 1. Omgevingsrecht

De provincie heeft de processen op toezicht- en handhaving omgevingsrecht over het jaar 2021 wederom bestempeld als adequaat.

Ad 2. Archiefwet

De uitvoering van het informatie- en archiefbeheer verloopt conform de gemaakte afspraken met de toezichthouder en archiefinspectie. De uitvoering van de Archiefwet- en regelgeving in Haarlem is in

2021 door de provincie als ‘adequaat’ gekwalificeerd, de hoogst mogelijke beoordeling. Hierdoor blijft het lichtere toezichtregime van de provincie in stand.

Online

Verder publiceert Noord Holland zelf over de uitkomsten van het toezicht. Op een interactieve kaart kan op elke Noord Hollandse gemeenten geklikt worden en komt de informatie beschikbaar en kan Haarlem zich ook vergelijken met andere gemeenten in Noord-Holland.

[Interbestuurlijk toezicht - Provincie Noord-Holland](#)

1.10 Gevolgen oorlog Oekraïne

Oekraïne is in de nacht van 23 op 24 februari 2022 in een oorlog verzeild geraakt. De oorlog in Oekraïne heeft grote consequenties, waarvan de impact nog niet goed kan worden overzien. De gebeurtenissen zijn begonnen na balansdatum, maar voor afronding van de jaarrekening en de behandeling van de jaarstukken in het college en de gemeenteraad waardoor is besloten om ook in deze jaarstukken aandacht te besteden aan de uitbraak van deze oorlog en de consequenties voor Haarlem. Duidelijk is dat veel inwoners van Oekraïne zich genoodzaakt zien om huis en haard achter te laten en naar het buitenland te vluchten. Hoeveel vluchtelingen zullen kiezen voor een verblijf in Nederland en zich zullen vestigen in Haarlem laat zich niet goed voorspellen. Wel is zeker dat de vluchtelingenstroom tot extra kosten zal leiden. Er zullen onder andere kosten gemaakt worden voor het verlenen van onderdak, financiële bijstand, zorg en maatschappelijke ondersteuning. Middels het raadsbesluit ([2022/620552](#)) ‘Beschikbaar stellen budget voor opvang Oekraïners’ is de Raad in mei gevraagd om budget ter beschikking te stellen om de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne voorlopig te bekostigen. In deze nota is ook aangegeven dat de raad middels de P&C producten geïnformeerd zal worden over de voortgang, gemaakte kosten, declaratie(mogelijkheden) bij het Rijk en het te verwachten noodzakelijke budget voor een volgende periode.

De oorlog in Oekraïne heeft ook een macro-economisch effect. Door de Russische inval in Oekraïne stijgen de energieprijzen aanzienlijk, waardoor de inflatie verder stijgt. In het financieel kader wordt rekening gehouden met raming van het CPB in combinatie met eigen aannames wat betreft de inflatie. Bij de berekening van het weerstandsvermogen wordt, zoals gebruikelijk, rekening gehouden met enkele macro-economische risico's. Voor wat betreft de rentepercentages die gehanteerd worden wordt in Haarlem altijd conservatief omgegaan met het bepalen van het te hanteren rentepercentage. Bij de nieuwe berekening van het weerstandsvermogen bij de Programmabegroting 2023-2027 zal opnieuw worden bekeken of een specifiek risico wordt toegevoegd ten aanzien van de stijgende rente ofwel dat het rentepercentage direct wordt aangepast.

DEEL 2 PROGRAMMA'S

CLUSTER SOCIAAL

Inleiding en context

Haarlem kampte in 2021, zoals veel gemeenten, met tekorten in het sociaal domein. De toenemende vraag naar ondersteuning bij zowel jeugdhulp als maatschappelijke ondersteuning – waarop gemeenten slechts beperkt kunnen sturen – werd niet gecompenseerd in de Algemene uitkering van het Rijk. In de zomer deed een arbitragecommissie uitspraak in het geschil tussen gemeenten en het Rijk over de tekorten in de jeugdhulp. Dit heeft in 2021, in afwachting van een nieuw kabinet, in ieder geval geleid tot een forse extra incidentele financiële bijdrage. Daarnaast zijn de kostenbesparende maatregelen, waaronder het instellen van budgetplafonds, die in 2020 door de raad zijn vastgesteld in 2021 uitgevoerd.

In 2021 heeft Haarlem met de inrichting van het sociaal domein de tekorten beperkt. Een deel van de lokale maatwerkvoorzieningen Wmo is gekoppeld aan de sociale basis en onderdeel geworden van één verwerving: Gewoon in de wijk. Regionaal is de verwerving jeugdhulp van start gegaan. Beide verwervingen kennen belangrijke veranderingen. Bijvoorbeeld de versterking van de sociale basis en de preventieve werking daarvan. In de jeugdhulp staat normalisatie in de hulp aan ouders en kinderen centraal.

De verwervingen huishoudelijke ondersteuning en woonvoorzieningen is succesvol afgerond. De decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang van centrumgemeente Haarlem naar de individuele gemeenten, voorzien in 2023, is voorbereid. Onder andere met het formaliseren van de regionale samenwerking in een Gemeenschappelijk Orgaan en de aanstaande verwerving van voorzieningen voor Beschermd wonen.

De corona-pandemie verliep in 2021 grillig, met aan het eind van het jaar opnieuw een volledige lockdown. De invloed op het sociale leven was groot, waarbij er veel zorgen waren over de gevolgen van de maatregelen, zoals vereenzaming onder jongeren en kwetsbare groepen. Er is een start gemaakt met een corona-herstelaanpak, inclusief subsidieregeling, om de effecten van de pandemie op sociaal gebied, waaronder dus ook het tegengaan van eenzaamheid, op te vangen. De inkomensondersteunende maatregelen zijn in 2021 verlengd en voortgezet. Sociale ondersteuningsvoorzieningen zijn zo nodig in aangepaste vorm geboden.

Onderliggende programma's

Het cluster Sociaal bestaat uit drie programma's:

Programma 1: *Maatschappelijke participatie* is gericht op zelfredzaam zijn en regie over het eigen leven hebben, een goede start, gelijke kansen in het onderwijs en het behalen van een startkwalificatie, minder gezondheidsverschillen, sociale samenhang, het hebben van een netwerk en over advies en ondersteuning als iemand zelf minder regie over zijn leven heeft.

Programma 2: *Ondersteuning en zorg* is gericht op maatwerk op het gebied van voorzieningen voor jeugd en volwassenen. Die voorzieningen zorgen dat iedereen zoveel mogelijk mee kan doen in de samenleving vanuit eigen kracht. Waar nodig zijn er voorzieningen met verblijf.

Programma 3: *Werk, inkomen en schulden* is gericht op een tijdelijk financieel vangnet en toeleiding naar werk, scholing of participatie, om vanuit eigen kracht naar vermogen mee te doen in de samenleving. Haarlemmers met een minimum inkomen of met schulden en geldzorgen worden ondersteund.

Hoofdkoers

Maatschappelijke participatie en Ondersteuning en Zorg

De gemeente heeft ook in 2021 gezorgd voor passende ondersteuning en zorgcontinuïteit. Aanvragen voor begeleiding zijn via het Sociaal Wijkteam opgepakt en ondersteuningsvragen konden zo meer opgelost worden in de sociale basis of in de directe omgeving van de inwoner. Hierbij is de samenwerking tussen wijkteam, welzijn- en zorgaanbieders versterkt. Inwoners krijgen direct ondersteuning zonder dat eerst een procedure voor de aanvraag van een maatwerkvoorziening doorlopen moet worden.

In 2021 is gewerkt aan de transformatie van het sociaal domein met het organiseren van toekomstbestendige, passende en betaalbare ondersteuning in de wijk, die laagdrempelig en herkenbaar is. Onder de noemer 'Gewoon in de wijk' worden de voorzieningen Sociale Basis, Sociaal Wijkteam en Begeleiding aanbesteed. Wijziging van de bekostigingssystematiek en organisatievorm zijn hiervan onderdeel. Dit wordt in partnerschap en daardoor samen met de kennis en expertise van organisaties in het sociaal domein vormgegeven. Samen met zorg- en welzijnsaanbieders is na een eerste dialoofase met twee samenwerkingsverbanden de opdracht uitgewerkt in een tweede dialoofase.

Ook zijn er nieuwe contracten gesloten voor hulp bij het huishouden en woningaanpassingen. In deze contracten staat de goede ondersteuning van de inwoners voorop, maar is ook aandacht gegeven aan kostenbeheersing en betere sturing, bijvoorbeeld door hulp bij het huishouden grotendeels te kantelen naar een algemene voorziening.

De gemeente heeft voor jeugdhulp in 2021 vorm gegeven aan de strategische keuze licht waar het kan en zwaar waar nodig. Het Sociaal Wijkteam en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) hebben hierin een belangrijke rol met het vereenvoudigen van het op- en afschalen tussen zwaardere ondersteuning (maatwerkvoorzieningen) en lichte ondersteuning (sociale basis). Er is gestart met het verder ontwikkelen van het meest passende hulpaanbod en versterking van preventie (het CJG) om de noodzaak van specialistische hulp te verminderen.

De gemeente heeft meer inzicht gekregen in de vraag naar jeugdhulp en kan daardoor beter sturen op het aanbod en passend gebruik. Dit inzicht zal worden gebruikt voor de verwerving van de jeugdhulp na de huidige contractperiode.

In 2021 is de samenwerking tussen het CJG en het Sociaal Wijkteam verstevigd en waar nodig worden integrale afwegingen gemaakt voor de ondersteuning van jeugdigen en kwetsbare gezinnen.

Om de gevolgen van de corona-maatregelen te beperken is met extra rijksmiddelen ingezet op preventieve activiteiten voor jongeren, zoals extra jongerenwerk en sportevenementen, maar ook extra inzet op de mentale gesteldheid van jongeren via praktijkondersteuners bij huisartsen. Het versterken van preventie is ook nadrukkelijk onderdeel van de aanbesteding 'Gewoon in de wijk'.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor de verwerving van de jeugdhulp met ingang van 2023, zoals een regiovisie en meerjarige samenwerking met strategische partners. Die partners krijgen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor inhoudelijke en financiële vraagstukken binnen de jeugdhulp. Met het huidige inkoopbeleid en het budgetplafond is al ingezet op sterkere sturing en monitoring van het aanbod, de zorgduur en de intensiteit van jeugdhulp. Tenslotte zijn er voorbereidingen getroffen voor de inrichting van de Regionale Expertise Teams die een bijdrage gaan leveren aan consultatie, advies en procesregie bij complexe zorg- en ondersteuningsvragen in de jeugdhulp.

De wetgeving rond Bijna energieneutrale gebouwen (BENG) is sinds 1 januari 2021 van kracht. De inkomsten voor onderwijshuisvesting in het gemeentefonds zijn onvoldoende om te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen. Vanuit de gemeenten is in 2021, samen met het primair en voortgezet onderwijs, de lobby richting het Rijk ingezet voor verhoging van het budget.

Nieuwe schoolgebouwen en uitbreidingen zijn bijna of soms zelfs geheel energieneutraal gemaakt. Ook de nieuwe sportaccommodaties, zoals de gymzaal aan de Phoenixstraat en de Yvonne van Gennip sporthal voldoen aan de BENG-eisen. Sportaccommodaties zijn verder verduurzaamd, bijvoorbeeld met waterbergingen en led-verlichting.

De druk op de maatschappelijke opvang voor dak- en thuislozen was ook in 2021 groot. Er zijn nog altijd onvoldoende passende vervolgvoorzieningen waardoor er lange wachtlijsten zijn voor een woonplek in doorstroomlocaties en opvang- en woonplekken voor complexe doelgroepen. Er is wel een tussenvoorziening gerealiseerd in het Anton Pieckhofje. In verband met de coronamaatregelen zijn tijdelijke extra locaties voor maatschappelijke opvang locaties ingericht en/of verlengd: het schip Aurora en Joops Hotel.

Gemeenten, woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties in Zuid-Kennemerland en IJmond werken via het [Pact voor uitstroom](#) beter samen om kwetsbare bewoners uit te laten stromen naar een zelfstandige woning, maar ook hier zijn wachttijden. In 2021 zijn regionale afspraken over uitstroom vastgelegd.

Het aantal dak- en thuisloze jongeren in Haarlem is in 2021 afgenomen, dankzij de aanpak op basis van het landelijke Actieprogramma dak- en thuisloze jongeren. Door meer gerichte acties en voorzieningen zoals de tussenvoorziening Perron 18, is voorkomen dat jongeren dak- en thuisloos worden.

Werk, inkomen en schulden

Het jaar 2021 was het eerste jaar van de uitwerking van de integrale beleidsvisie armoede en schulden waarbij de nadruk lag op vroegsignalering van schulden, het bieden van schuldhulp aan ondernemers en het bestrijden van kinderarmoede.

De gemeente heeft sinds 1 januari 2021 de taak schulden in de vaste lasten vroeg te signaleren. De gemeente neemt contact op met inwoners als er signalen zijn van achterstanden in de betaling van vaste lasten. Hiervoor zijn met de lokale woningcorporaties en andere vaste lasten-partners in een convenant afspraken gemaakt. Door snel en direct hulp te bieden kunnen problematische schulden worden voorkomen.

In 2021 heeft de gemeente een intensieve en meerjarige taak gekregen in de hersteloperatie voor ouders die zich als gedupeerde van de kinderopvangtoeslag hebben gemeld. Haarlem biedt aanvullende hulp als het gaat om gezinssituatie, inkomen, eventuele schulden, gezondheid of opvoeding van de kinderen.

Daarnaast is de gemeente voor sommige ouders ook schuldeiser. De gemeente heeft deze schulden gepauzeerd en scheldt deze kwijt zodra de ouders erkend zijn als gedupeerde(n) van de kinderopvangtoeslagaffaire.

Aan het begin van de coronacrisis was de verwachting dat het bijstandsvolume en het aantal HaarlemPassen zouden toenemen, net als een toename van geldzorgen en schulden. In 2021 hebben echter minder Haarlemmers een beroep gedaan op tijdelijke inkomensondersteuning en hebben

minder mensen zich gemeld met geldzorgen en schulden dan verwacht. Vermoedelijk heeft dit te maken met de verlenging van de financiële ondersteuning vanuit rijksregelingen.

De gemeente heeft in 2021 actief ingezet op dienstverlening aan werkzoekenden en jongeren en zelfstandig ondernemers om te voorkomen dat het aantal uitkeringen oploopt na beëindiging van de rijksregelingen.

In 2021 is besloten om in samenwerking met de regiogemeenten Zandvoort, Bloemendaal en Heemstede een Participatiebedrijf op te richten voor de doelgroepen die zijn aangewezen op betaald werk in een beschutte werkomgeving zoals de sociale werkvoorziening, beschut werk en begeleiding naar betaald werk voor uitkeringsgerechtigden met een grote maar overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Het jaar 2021 is gebruikt om het Participatiebedrijf te implementeren. Het nieuwe bedrijf met de naam Spaarne Werkt is gestart op 1 januari 2022.

Het aangekondigde Breed offensief om mensen met een arbeidsbeperking makkelijker, simpeler en duurzaam aan het werk helpen is uitgesteld tot 1 juli 2022.

In 2020 is de regionale Doe-agenda opgesteld en van start gegaan. Deze Doe-Agenda biedt een palet aan regionale en lokale acties die bijdragen aan een duurzame en inclusieve arbeidsmarkt. De gemeente werkt daarbij nauw samen met verschillende ketenpartners. De krapte op de arbeidsmarkt nam toe in 2021, maar tegelijk bleken kwetsbare arbeidskrachten kwetsbaarder dan ooit en werden veel zelfstandig ondernemers hard getroffen. Er is een Regionaal Mobiliteitsteam ingericht om mensen die getroffen zijn door de coronacrisis naar ander werk te leiden in combinatie met om- en bijscholing. Daarnaast zijn jongeren die geen of nauwelijks recht hadden op een WW-uitkering actief benaderd en verder geholpen.

Per 1 januari 2022 is de Wet inburgering in werking getreden. Om te voorzien in de nieuwe wettelijke taken zijn diverse inburgeringsvoorzieningen ingekocht.

Doelenboom Programma 1 'Maatschappelijke participatie'

B: € 62.798 R: € 62.431

Beleidsveld	Doel	Effectindicator	Prestatie	Prestatie-indicator
1.1 Onderwijs & Sport B: € 32.860 R: € 29.745	Meer kansen voor de jeugd in het onderwijs en peuteropvang	% leerlingen dat voortijdig het VO- en MBO-onderwijs verlaat (BZK)	Uitvoeren onderwijskansenbeleid	% deelname VVE kinderen aan een VE-programma
		Aantal leerplichtigen dat ongeoorloofd afwezig is (BZK)	Uitvoeren aanpak 'Voorkomen en bestrijden voortijdig schoolverlaten'	Aantal stage- en leerwerkplekken
		Aantal leerplichtigen dat niet op school staat ingeschreven (BZK)	Stimuleren beschikbaarheid van stage- en leerwerkplekken	
	Meer Haarlemmers sporten of bewegen	% inwoners dat niet sport t.o.v. totaal aantal inwoners (BZK)	Uitvoeren van beweeg- en sportprogramma's, ook voor kwetsbare groepen	Aantal deelnemers van 50+ aan sportactiviteiten
		% volwassenen (19 – 64) dat voldoende beweegt		Aantal deelnemers aan de Jeugdsportpas
		% kinderen dat lid is van een sportvereniging		
	Voldoende goed onderhouden van onderwijs- en sportvoorzieningen	% ouderen (65+) dat voldoende beweegt		
		Het aantal opgeleverde projecten uit het strategisch huisvestingsplan onderwijs (SHO)	Uitbreiden en (ver)nieuwbouw schoolgebouwen	Aantal gestarte (ver)nieuwbouw- en uitbreidingsprojecten schoolgebouwen
		Het oordeel van Haarlemmers over gemeentelijke sportaccommodaties	Zorg voor voldoende en goed onderhouden sportaccommodaties	% goed onderhouden sportaccommodaties
1.2 Sociale basis B: € 29.938 R: € 32.686	Haarlemmers ervaren sociale verbondenheid	Kencijfer sociale kwaliteit buurt	Zorg voor kwalitatief voldoende ondersteuning van kwetsbare inwoners	
	Haarlemmers zetten zich in voor elkaar en voor hun buurt, wijk of stad	% Haarlemmers vindt voldoende ruimte te krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren	Faciliteren bemiddeling tussen inwoners en vrijwilligerswerk, ruimte bieden voor initiatieven en zorgen voor ondersteuning voor mantelzorgers.	Aantal matches via BUUV
		% Haarlemmers dat vrijwillige inzet pleegt		Aantal mantelzorgers dat ondersteund wordt
		% Haarlemmers dat aangeeft (zeer) vaak overbelast te zijn		
	Haarlemmers zijn zo redzaam mogelijk in het dagelijks leven	% Haarlemmers dat zichzelf volledig zelfredzaam beschouwt	Zorg voor voldoende ondersteuning t.b.v. redzaamheid	Bekendheid gebruik cliëntondersteuning
	Inwoners ervaren een goede gezondheid	% Haarlemmers dat de eigen gezondheid (zeer) goed noemt	Zorg voor voldoende ondersteuning t.b.v. gezondheid	
	Haarlemmers met een afstand tot de arbeidsmarkt doen mee met waardevol werk	% uitkeringsgerechtigden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat participeert	Zorg voor voldoende ondersteuning t.a.v. arbeidsmatige dagbesteding	
	Voorkomen van escalatie problematiek op het gebied van welzijn	% Haarlemmers dat sociaal wijkteam kent	Versterken via voorlichting en ondersteuning i.s.m. CJG en SWT	Aantal (nieuw) bereikte kinderen, gezinnen en jongeren
		% Haarlemse gezinnen dat zelfstandig verder kan		

Programma 1 Maatschappelijke participatie

Commissie (Coördinerende) Portefeuilles	Samenleving Zorg, Welzijn, Volksgezondheid, Jeugd, Onderwijs, Sport, Ouderen
Afdeling(en)	Jeugd, Onderwijs, Sport en Maatschappelijke Ondersteuning

Realisatie programmadoelstelling (missie)

De gemeente stimuleerde dat zoveel mogelijk Haarlemmers zelfredzaam zijn en regie hebben over hun eigen leven, dat ze meedoen in de maatschappij en erbij horen. Zij konden hiervoor gebruik maken van goede algemeen toegankelijke voorzieningen (de sociale basis) met aandacht voor welzijn, onderwijs, sport en gezondheid. Daarnaast bood de gemeente advies en ondersteuning als daar behoefte aan was. De gemeente droeg hierdoor bij aan de mate waarin elke Haarlemmer, ongeacht beperking of kwetsbaarheid, meetelt en mee kan doen en de inzet van (zwaardere) zorg werd hiermee voorkomen.

Beleidsvelden

Beleidsveld 1.1 Onderwijs en sport

1. Meer kansen voor de jeugd in het onderwijs en peuteropvang

Wat hebben we bereikt?

In 2021 heeft de gemeente samen met haar partners (onderwijs, peuteropvangorganisaties, welzijn en JGZ) het onderwijskansenbeleid uitgevoerd om zoveel mogelijk kinderen gelijke kansen in de peuteropvang en het onderwijs te bieden. Er is veel contact geweest met onze uitvoeringspartners als gevolg van de coronamaatregelen. Hierdoor zijn kwetsbare kinderen in beeld gebleven en werd aan deze doelgroepkinderen en kinderen met ouders in een vitaal beroep noodopvang gegeven.

De gemeente publiceerde FAQ's op de website over de gang van zaken betreffende noodopvang en beheerde een digitaal loket voor vragen en knelpunten van ouders en professionals.

Ook werd in 2021 duidelijk dat het onderwijs en de gemeenten in Nederland, aanvullende Nationaal Programma Onderwijs (NPO) - middelen voor de komende twee jaar ontvangen om de (leer)achterstanden die door coronamaatregelen zijn opgelopen weg te werken. Er is geïnventariseerd welke maatregelen de scholen extra nemen en afgestemd welke maatregelen er wenselijk zijn om aanvullend vanuit de gemeente op te pakken. Hierdoor is een start gemaakt voor het ontwikkelen van een actieplan NPO, welke uitvoering krijgt in 2022.

De aanpak van verzuim voor jongeren van 5 tot 23 jaar is uitgevoerd in samenwerking met alle betrokken schoolbesturen van het voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en diverse andere ketenpartners in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond. Onder andere partners van re-integratie- en dagbestedingstrajecten en hulpverleningsinstellingen. Samen met de partners is ook de thuiszittersaanpak en aanpak bestrijding voortijdig schoolverlaten (VSV) voor jongeren zoveel mogelijk gecontinueerd. In 2021 is aanvullend VSV-beleid uitgevoerd, zoals de maatwerkaanpak voor jongeren in kwetsbare posities. De aanpak was er

nadrukkelijk op gericht om jongeren tijdens de coronamaatregelen, in samenwerking met de scholen en andere ketenpartners, in beeld te houden en hen te begeleiden waar mogelijk. Door de corona-maatregelen gedurende de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022 (tot en met eind 2021) is er sprake geweest van een andere situatie dan voorgaande jaren. Het maakt dat de cijfers zich moeilijk laten vergelijken met die van vorige schooljaren. De aanpak en inzet door alle partners op de scholen in samenwerking met de regio is voor betreffende doelgroepen jongeren in normale tijden al noodzakelijk, maar zeker in crisistijd. De leerwerkmakelaars van het Leerplein en het MBO spraken regionaal met 101 jongeren over stageplaatsingen. 44 jongeren werden alsnog geplaatst op een stageplek, leerwerkplek of kregen soms een arbeidscontract in een zogenoemde kansrijke sector, zoals de logistiek. Vanwege de coronamaatregelen, waaronder de sluiting van bedrijven, heeft het MBO jongeren stages op school laten doen, zijn stages in het onderwijsprogramma naar een later tijdstip verschoven of gingen jongeren naar een heroriëntatietraject. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> De uitvoering van het regionaal thuiszitterspact en regionale convenant schoolverzuim heeft door de coronasituatie enigszins vertraging opgelopen en moet in 2022 verder worden opgepakt. Dat geldt ook voor de verdere aanpak voor jongeren in kwetsbare posities. In tijden van crisis is het ondersteunen van kwetsbare jongeren extra belangrijk. Het perspectief van deze leerlingen op de arbeidsmarkt is in een aantal sectoren extra onder druk komen te staan. Terwijl in andere sectoren de werkgelegenheid juist is verbeterd. Als gevolg van de coronasituatie konden (externe) stages in de geplande richting soms niet doorgaan. Daarnaast volgden de studenten minder arbeids- en praktijktraining met bijbehorende certificering op de school, omdat er met nog kleinere groepen gewerkt moest worden.	
---	--

Effect indicator	Voortijdig schoolverlaters: het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het vo- en mbo-onderwijs verlaat (Ingrado t/m 2016 en Verzuimloket Dienst Uitvoering Onderwijs/OCW, 2018) (BZK). Vanaf 2021-2024 wordt van rijkswege niet meer gewerkt met percentages. Vooralsnog is het aantal (500) vanaf 2021 in percentages weergegeven. De cijfers wijken enigszins af van de gegevens op het dashboard van waarstaatjegemeente.nl . De reden hiervoor is dat de RMC-regio op basis van de cijfers van het Ministerie van OCW/DUO verantwoording aan de Rijksoverheid moet afleggen. De verzuimcijfers 2021 kunnen niet worden vergeleken door andere aanpak in corona-periode (zie ook Jaarverslag GR schoolverzuim en VSV (2021/592241)).							
R/S	5,0% (2008)	1,9% (2016)	1,9% (2017)	1,9% (2018)	1,9% (2019)	- (2020)	1,9% S (2021)	1,95% R (2021)
Effect indicator	Relatief verzuim: het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen (Ingrado, t/m 2017 en Dienst Uitvoering Onderwijs/OCW, 2018) (BZK). De cijfers wijken enigszins af van de gegevens op het dashboard van waarstaatjegemeente.nl . De reden hiervoor is dat de RMC-regio op basis van de cijfers van het Ministerie van OCW/DUO verantwoording aan de Rijksoverheid moet afleggen. De verzuimcijfers 2021 kunnen niet worden vergeleken door andere aanpak in corona-periode (zie ook Jaarverslag GR schoolverzuim en VSV (2021/592241)).							
R/S	29,13 (2014)	22,45 (2016)	21,32 (2017)	30 (2018)	30 (2019)	- (2020)	30 S (2021)	26 R (2021)

Effect indicator	Absoluut verzuim: het aantal leerplichtige jongeren tussen de 5 en 16 jaar of jongeren van 16 of 17 jaar die vallen onder de kwalificatieplicht, dat niet is ingeschreven op een school en ook niet is vrijgesteld van de inschrijvingsplicht, per 1.000 leerlingen (Ingrado, t/m 2017 en Dienst Uitvoering Onderwijs/OCW, 2018) (BZK). De cijfers wijken enigszins af van de gegevens op het dashboard van waarstaategemeenten.nl . De reden hiervoor is dat de RMC-regio op basis van de cijfers van het Ministerie van OCW/DUO verantwoording aan de Rijksoverheid moet afleggen. De verzuimcijfers 2021 kunnen niet worden vergeleken door andere aanpak in corona-periode (zie ook Jaarverslag GR schoolverzuim en VSV (2021/592241)).							
R/S	0,38 (2014)	0,14 (2016)	0,1 (2017)	1 (2018)	1,2 (2019)	1,8 (2020)	0,3 S (2021)	0,2 R (2021)

a. Uitvoeren onderwijskansenbeleid	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Naast het verzorgen van de noodopvang en het in beeld houden van kwetsbare kinderen tijdens de lockdowns van het onderwijs en de kinderopvang zijn alle reguliere taken op het gebied van onderwijskansen uitgevoerd. Kinderen met een (risico op een) (taal)achterstand zijn bij de JGZ geïndiceerd en konden gebruik maken van de 960 uur peuteropvang in anderhalf jaar. Per 1 januari 2022 gaat de nieuwe wetgeving Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) in. Peuteropvang met voor- en vroegschoolse educatie (VVE) heeft hier ook mee te maken. Samen met de VVE-peuteropvangpartijen en de GGD zijn deze veranderingen in kaart gebracht. Op basis hiervan is de uitvoeringsregeling en het kwaliteitskader Onderwijskansen voor 2022 herschreven en gepubliceerd. 113 leerlingen hebben in Haarlem gebruik gemaakt van de zomerschool. Daarnaast is met ondersteuning van de scholen en de gemeente voor kinderen van 6 t/m 18 jaar een zomerprogramma in Schalkwijk georganiseerd, dat gericht was op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Ruim 300 kinderen maakten dagelijks gebruik van het diverse aanbod aan workshops. In schooljaar 2020-2021 ontvingen scholen met een hoge schoolweging een aanvullende subsidie van de gemeente om gericht in te zetten op het vergroten van de leerontwikkeling. hiervoor is een lerend netwerk opgezet met verschillende bijeenkomsten voor de schooldirecteuren en het personeel om expertise met elkaar te delen en te kunnen inzetten. Daarnaast is gekeken naar de subsidiestructuur rondom scholen en is er in 2021 gestart met het versimpelen van aanvragen door scholen bij de gemeente rondom sport, cultuur, jeugd en onderwijs. Met de schoolbesturen en besturen van de voorschoolse VVE-voorzieningen zijn de afspraken van de Lokale Educatieve Agenda geëvalueerd en geactualiseerd naar aanleiding van de huidige coronasituatie, zoals gelijke kansen in het onderwijs en het lerarentekort. Tot slot heeft de regionale voorziening Internationale Taalklas (ITK) nieuwkomersonderwijs verzorgd aan 218 kinderen om de basisvaardigheden van de Nederlandse taal te leren voordat zij uitstromen naar regulier basisonderwijs.	
b. Uitvoeren aanpak 'Voorkomen en bestrijden voortijdig schoolverlaten'	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Door het Regionaal Bureau Leerplein (RBL) is regelmatig overleg geweest met de scholen over jongeren waarover de school zich zorgen maakte of die in eerste instantie uit beeld verdwenen waren in de coronaperiode. Er werden deurbezoeken afgelegd. Over het schooljaar 2020-2021 is in 708 situaties sprake geweest van ongeoorloofd verzuim. Het Leerplein voerde de verzuimaanpak uit door vooral het	

voeren van gesprekken en het bieden van begeleiding. In 2021 zijn er 43 thuiszittende Haarlemse leerlingen gemeld, waarbij 36 jongeren langer dan drie maanden zonder geldige reden niet naar school zijn gegaan. Eind van het schooljaar 2020-2021 is voor 16 leerlingen een traject gevonden. Voor de overige 27 leerlingen wordt (nog) naar oplossingen gezocht. De aanpak bestrijding voortijdig schoolverlaten richtte zich op jongeren die van school zijn gegaan zonder startkwalificatie (=minimaal havo of mbo niveau 2 diploma). Extra aandacht was er voor jongeren in kwetsbare posities, zoals jongeren op het niveau van praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, vmbo basisberoepsgericht en mbo1-niveau. Het RBL heeft zoveel mogelijk contact gehouden met jongeren, is hen blijven motiveren en begeleiden naar diverse opleidingen of leerwerktrajecten. Waar noodzakelijk en mogelijk zijn er ook extra stage- en leerwerkplekken gezocht voor jongeren. Totaal zijn 152 Haarlemse jongeren naar scholings-, leerwerk- en werkervaringstrajecten begeleid. Hiernaast zijn 189 Haarlemse jongeren in kwetsbare posities en Haarlemse voortijdig schoolverlaters in samenwerking met ketenpartners aan een baan geholpen. Over het schooljaar 2019-2020 waren er (volgens definitieve cijfers van de Dienst Uitvoering Onderwijs) regionaal 501 nieuwe voortijdig schoolverlaters, namelijk 80 op het Voortgezet onderwijs (VO), 27 op het Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs (Vavo) en 394 op het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO). Het betreft 213 Haarlemse jongeren, 38 op het VO en 175 op het MBO. Hiernaast is de gemeente als regievoerder van de arbeidsmarktregio verantwoordelijk voor de uitvoering van onderwijstrajecten op grond van de Wet Educatie en beroepsonderwijs (WEB) in de regio Zuid-Kennemerland en de IJmond. Er is een nieuw Regionaal Meerjarenplan Aanpak Verbeteren Basisvaardigheden 2021-2024 opgesteld met een regionale samenwerkingsagenda. Dit is de afgelopen maanden in nauw overleg met de gemeenten in de regio en hun partners tot stand gebracht. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Er is (volgens landelijke richtlijnen) niet gehandhaafd bij ongeoorloofd verzuim in geval van het niet volgen van (online) onderwijs. Wel zijn er deurbezoeken uitgevoerd naar aanleiding van meldingen van scholen en andere kernpartners om jongeren in beeld te houden.	
c. Stimuleren beschikbaarheid van stage- en leerwerkplekken voor jongeren (in kwetsbare posities)	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs, de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (SBB), Leerwerkloket, Stagebureau en Regionaal Bureau Leerplein (RBL) zochten gezamenlijk naar creatieve oplossingen voor het vinden en regelen van stages tijdens deze coronaperiode. Zoals het inpassen van de stage op een later moment in het onderwijstraject of een stage in een simulatieomgeving. Ook volgden meer jongeren een heroriëntatietraject voor om- of bijscholing op het middelbaar beroepsonderwijs (MBO), zoals trajecten praktijkleren om een (praktijk)diploma of een certificaat op het MBO te behalen. Dit was mede mogelijk door extra VSV-maatregelen en andere steunmaatregelen van het Rijk.	

De leerwerktrajecten van Leerwerkbedrijf Perspectief gingen door met aanvullende Europese financiering. De scholen van praktijkonderwijs (Pro) en voortgezet speciaal onderwijs konden ook met aanvullende Europese financiering extra instrumenten, zoals branchegerichte cursussen, en begeleiding aan meer jongeren in kwetsbare posities bij stageplekken bieden. In 2021 zette het RBL samen met de Arbeidsmarktregio de aanpak van de jeugdwerkloosheid in gang met het middelbaar beroepsonderwijs, het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs.

Wat hebben we niet gedaan?

Ondanks de inzet van alle betrokken partijen, zoals het MBO, de samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs en bedrijfsleven (SBB), de regionale leerwerkmakelaars, het Stagebureau en het Werkgeversservicepunt (WSP) is er mede door de coronasituatie een tekort aan stageplaatsen ontstaan.

Prestatie indicator Het percentage kinderen in de doelgroep dat heeft deelgenomen aan peuteropvang met een voorschools educatieprogramma (VE). In verband met een wijziging in rijksbeleid is de definitie van de doelgroep veranderd, waardoor het percentage doelgroepkinderen verlaagd is (Beleidsnota Onderwijskansenbeleid Haarlem; [2019/462550](#)).

R/S	80%	80%	85%	75%	65%	64%
	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

Prestatie indicator Het aantal stage- en leerwerkplekken ter versterking van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt (Gemeentelijke registratie CAREL). Cijfers stageplekken kunnen niet worden vergeleken vanwege de andere aanpak in corona omstandigheden (zie ook Jaarverslag GR schoolverzuim en VSV [\(2021/592241\)](#)).

R/S	30	80	88	110	115	90	115	44
	(2012)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

2. Meer Haarlemmers sporten of bewegen

Wat hebben we bereikt?

Ondanks de beperkingen door de coronamaatregelen zijn Haarlemmers via alternatieve manieren toch zoveel mogelijk in beweging gebracht en gehouden. Zo hebben 4.072 jeugdige Haarlemmers deelgenomen aan (aangepaste) wekelijkse sport- en beweegactiviteiten, zoals sportbuurtwerk, naschoolse activiteiten en eendaagse evenementen (o.a. buitenspeeldag, Olympische dag en vakantieactiviteiten). De buurtsportcoaches van SportSupport coördineerden en/of organiseerden deze activiteiten in samenwerking met sportverenigingen, anders georganiseerde sport- en beweegaanbieders en/of maatschappelijke partners. Naast de jeugdige deelnemers zijn ook 472 volwassen Haarlemmers uit kwetsbare doelgroepen bereikt met sport- en beweegactiviteiten. In oktober heeft de Fittest in Schalkwijk plaatsgevonden. Hier hebben 58 inwoners aan deelgenomen. Van deze deelnemers zijn 20 deelnemers doorgestroomd naar sportaanbod van een fysiotherapeut en 20 deelnemers naar ander (laagdrempelig) sport- en beweegaanbod, zoals wandelen, dansen en gym. Via het platform sportindewijk.nl konden inwoners van Haarlem laagdrempelig sport- en beweegaanbod per stadsdeel vinden. Het platform trok 400 bezoekers per week.

De verenigingsadviseurs en buurtsportcoaches ondersteunden de Haarlemse sportverenigingen met (digitale) thema-avonden, adviesgesprekken en gerichte informatie via de website en nieuwsbrieven. Naast 70 langdurige adviestrajecten (vanuit een contactmoment meer dan drie vervolgacties) zijn ook 150 kortlopende adviestrajecten (vanuit een contactmoment met minimaal één, twee of drie

vervolgacties) uitgevoerd, zoals het bieden van ondersteuning bij het aanvragen van de subsidie breedtesport en sportgoederen. Mede dankzij het verenigingsadvies waren sportverenigingen gedurende de coronamaatregelen snel op de hoogte van de landelijke en lokale regelgeving en subsidiemogelijkheden.

In de zomerperiode mocht en kon de sport weer volledig 'open'. Met ondersteuning van het Haarlems Sportakkoord organiseerden verenigingen in die periode extra activiteiten voor het binden van bestaande en vinden van nieuwe leden en vrijwilligers. Hiervan maakten 31 verenigingen gebruik. Ook werden inwoners via de campagne 'Hoera, we mogen weer' attent gemaakt op het sportaanbod bij hen in de buurt. Met deze campagne verwierven 47 sportaanbieders op een laagdrempelige manier nieuwe leden.

Het Haarlems Sportakkoord kende in 2021 het tweede uitvoeringsjaar. Sportverenigingen en andere sport- en beweegaanbieders hebben gezamenlijk met maatschappelijke partners en ondersteund door de buurtsportcoaches, 11 initiatieven ontplooid om meer Haarlemmers in beweging te brengen. Zo werd extra beweegaanbod voor ouderen in Haarlem-Oost en Haarlem Zuid-West gerealiseerd, is een speciaal aanbod voor kwetsbare vrouwen in Schalkwijk opgezet en vond kennisdeling tussen organisaties plaats binnen het netwerk van het Haarlems Sportakkoord.

Het netwerk van het programma JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) heeft een belangrijke rol gespeeld in de totstandkoming van het wijkgerichte Preventieakkoord Schalkwijk. Daarnaast zijn 'sleutelpersonen gezondheid' in Schalkwijk ingezet om specifieke doelgroepen beter te kunnen bereiken met informatie over een gezonde leefstijl dan de reguliere interventies. Buurtsportcoaches zijn nauw betrokken bij deze projecten door laagdrempelig sportaanbod en informatie te bieden.

Wat hebben we niet bereikt?

Het sportaanbod werd door de coronamaatregelen in 2021 regelmatig beperkt. Activiteiten waren vaak enkel in aangepaste of afgeslankte vorm mogelijk. SportSupport en de buurtsportcoaches gaven via alternatieve manieren hun sport- en beweegaanbod vorm. Zo werd de Olympische Dag Haarlem opgesplitst in stadsdeelgerichte sportdagen in plaats van één groot evenement. Hiernaast werd de sportinstuif 'Sport In' buiten georganiseerd in plaats van in het Kennemer Sportcenter. De Teva Halve van Haarlem kende dit jaar alleen een wandelonderdeel. Vanwege de corona beperkingen hebben verenigingen niet of nauwelijks kunnen inzetten op versterken van hun bestuur, trainers en vrijwilligers of ledenwerving via de regeling subsidie breedtesport. Geplande activiteiten vanuit deze subsidieregeling zijn doorgeschoven naar 2022.

Effect indicator	Het percentage niet-wekelijks sporters ten opzichte van het totaal aantal inwoners van 19 jaar en ouder. (Gezondheidsmonitor GGD'en, CBS en RIVM, deze indicator wordt eens in de vier jaar op landelijk niveau gemeten) (BZK).							
R/S	40%	42%	-	-	-	43%	-	-
	(2012)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

Effect indicator	Het percentage volwassenen (19-64 jaar) dat voldoende beweegt (Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD in samenwerking met CBS en RIVM). Beweegrichtlijnnorm is 2,5 uur per week matig intensief bewegen, verspreid over meerdere dagen. De ambitie voor 2021 ligt lager dan de ambitie voor 2020. Dit komt omdat in 2021 op een andere manier gemeten wordt. In plaats van de norm gezond bewegen te meten wordt nu de beweegrichtlijn gemeten in de gezondheidsmonitor.							
R/S	- (2012)	63% (2016)	- (2017)	- (2018)	- (2019)	64% (2020)	- S (2021)	- R (2021)
Effect indicator	Het percentage kinderen dat lid is van een sportvereniging (Kennis en informatiesysteem Sport, KISS). Deze indicator wordt eens in de vier jaar op landelijk niveau gemeten.							
R/S	36% (2014)	- (2016)	- (2017)	39,4% (2018)	- (2019)	- (2020)	- S (2021)	- R (2021)
Effect indicator	Het percentage ouderen (65+) dat voldoende beweegt (Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD in samenwerking met CBS en RIVM). Beweegrichtlijn is 2,5 uur per week matig intensief bewegen, verspreid over meerdere dagen. Dit betreft een nieuwe indicator die eens per vier jaar wordt gemeten.							
R/S		37% (2016)	- (2017)	- (2018)	- (2019)	46% (2020)	- S (2021)	- R (2021)

a. Uitvoeren van beweeg- en sportprogramma's, ook voor kwetsbare groepen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De buurtsportcoaches, ook wel combinatiefunctionarissen (30 fte) genoemd, werkten in elk stadsdeel met sportverenigingen en partners uit het sociaal domein samen om jeugd, ouderen en kwetsbare groepen te bereiken. Met sportverenigingen, inwoners en andere maatschappelijke organisaties (zorg, welzijn, onderwijs, cultuur) speelden zij samen in op sport- en beweegbehoeften in de wijk. Wekelijks sportten kinderen (gratis) in hun eigen wijk op pleintjes, in gymzalen en digitaal onder leiding van buurtsportcoaches. Dit gebeurde onder, tussen en na schooltijd. In samenwerking met maatschappelijk partners zijn voor kwetsbare volwassenen verschillende lessenreeksen, veelal in aangepaste vorm, uitgevoerd. Hieraan namen ongeveer 400 inwoners van 50 jaar en ouder deel. Zo vond het programma 'Doortrappen' plaats, waarbij ouderen worden geholpen om veilig te blijven fietsen. Ten slotte is een succesvol beweegprogramma voor 50+'ers verder doorgegroeid. Dit beweegprogramma is uitgevoerd door een samenwerking van fysiotherapeuten, sportverenigingen, InHolland en SportSupport. Er zijn inmiddels ongeveer 100 deelnames per week aan dit programma in Haarlem-Oost. Vanwege het succes is dit project in 2021 ook in Haarlem Zuid-West gestart. Hiernaast konden inwoners via het Sportfonds Volwassenen gratis kennis maken met sporten en bewegen. 68 inwoners maakten hiervan gebruik. In samenwerking met onder meer InHolland experimenteert SportSupport met het 'open sportpark'. Zo worden in het Noordersportpark nieuwe vormen van bewegen onderzocht en nieuwe vormen van lidmaatschappen getest. Ook is via het Living Lab een netwerk ontstaan tussen InHolland, SportSupport, gemeente, onderwijs en enkele sportaanbieders. Dit Living Lab onderzoekt op welke manier sportaanbod voor een specifieke doelgroep aantrekkelijker gemaakt kan worden, in dit geval voor meiden tussen de 13 en 18 jaar. In 2021 zijn de behoeften van de doelgroep en de belemmerende factoren inzichtelijk gemaakt. Verschillende sportaanbieders hebben een sportaanbod in samenspraak met de doelgroep ontwikkeld. Met steun van verenigingsadvies zijn sportverenigingen geholpen bij beleid rondom een veilig en sportief sportklimaat. Zo ontstond een 'koplopersgroep' van zes sportverenigingen die zich inzetten om thema's als vertrouwenscontactpersonen en	

LHBTIQ+-acceptatie nog breder in Haarlem op de kaart te zetten. Met steun van de regenboogpartners zijn buurtsportcoaches getraind in het omgaan met diversiteit en respect op het sportveld. Ook is campagne gevoerd rondom coming-out day voor LHBTQI+-acceptatie bij verschillende sportverenigingen.

Voor inwoners met een beperking zijn in samenwerking met verschillende partijen uit het onderwijs, de zorg en sport in 2021 acht sportstimuleringstrajecten georganiseerd, waardoor in totaal zo'n 260 deelnemers kennis hebben gemaakt met sport en bewegen. SportSupport ondersteunde drie sportverenigingen bij het opzetten, uitbreiden of behouden van hun aangepast sportaanbod. De nieuwsbrief Aangepast Sporten is gelanceerd en wordt iedere twee maanden verstuurd. Er vonden 38 adviesgesprekken voor aangepast sport plaats, waarbij 25 deelnemers zijn doorverwezen naar het bestaande sport- en beweegaanbod. Aan de sportinstuif voor de psychiatrie namen elke week gemiddeld 12 (voor corona 35) mensen deel. Daarnaast is gestart met het aanpassen van 14 sportaccommodaties, zodat deze toegankelijker zijn voor inwoners met een beperking.

De extra steunpakketten die vanuit het Rijk en de gemeente werden ingezet, hebben gezorgd voor alternatieve activiteiten. Zo zijn de landelijke Wintergames en Summergames voor jongeren naar Haarlem gehaald en zijn in verschillende wijken wandelingen georganiseerd. Ook wordt vanuit de Coalitie Haarlem Ontmoet sport extra ingezet om eenzaamheid terug te dringen. Zo heeft de sport kunnen bijdragen aan ontmoeting en extra beweegmomenten voor de doelgroep die het meest kwetsbaar is gedurende de coronapandemie.

Verenigingen hebben ten behoeve van topsport en talentontwikkeling ondersteuning gekregen in de vorm van financiën en faciliteren van kennisdeling. Binnen de strenge maatregelen tijdens de coronaperiode kon topsport onder voorwaarden doorgaan. Vanuit het Platform Topsport is zowel inhoudelijk als financieel ondersteuning geboden om aan de voorwaarden te voldoen. Zo waren er bijvoorbeeld subsidiemogelijkheden voor de dekking van kosten voor testen van topsporters. Er zijn workshops op het gebied van talentontwikkeling en plezier in de Sport georganiseerd. Ook organiseerde het platform meerdere bijeenkomsten voor de Haarlemse Kernsportverenigingen. Met onderwijspartner Mendelcollege is overlegd om ondersteuning van verenigingen en individuele sporters verder te ontwikkelen.

In dit olympische jaar zijn uitzwaai momenten gerealiseerd voor valide olympiërs en para olympiërs, inclusief het symbolisch overdragen van de vlag tussen deze twee doelgroepen. Tevens is media aandacht gegenereerd voor Haarlemse deelnemers. In 2021 hebben de kernsporten conform de vastgestelde criteria en verdeelsleutel de kernsportgelden (subsidie) ontvangen. Voor een kernsportvereniging (Onze Gezellen) is binnen de reeds bestaande kernsport Softbal het toetsingstraject in 2021 gestart. Daarnaast is de toetsing van twee andere kernsporten (rugby en basketbal) positief afgerond in 2021. Deze nieuwe kernsporten gaan participeren in het Platform Topsport en ontvangen vanaf 2022 kernsportgelden.

Mede door de coronamaatregelen en de toename van het sporten in de openbare ruimte is het sportnetwerk in 2021 uitgebreid met anders georganiseerde sportaanbieders en 'urban' sporten (o.a. skaters en freerunners). Via onder meer het lokaal Sportakkoord en een samenwerking met de sportbonden en InHolland

('Sportlab') zijn nieuwe sport- en beweeginitiatieven op weg geholpen. Ook zijn trajecten gestart in de openbare ruimte. Zo zijn in de stadsdelen Oost en Zuidwest wandel- en beweegroutes aangelegd met oefeningen (Kwiek Beweegroute), zijn in het Schoterbos en het Reinaldapark gemarkeerde hardlooperoutes in ontwikkeling en is een start gemaakt met planvorming voor de herinrichting van het urban sportpark op 't Landje.

Wat hebben we niet gedaan?

Net als in 2020 zijn verschillende schoolsporttoernooien, lessenreeksen schoolzwemmen en evenementen vanwege de coronamaatregelen niet uitgevoerd. Vanwege dezelfde maatregelen was een fysieke bijeenkomst voor (paralympische) olympiërs uit Haarlem ook niet mogelijk. Als blijk van waardering voor hun inzet hebben zij een schrijven van de burgemeester gehad. Het Sportgala is verplaatst naar 2023.

Prestatie indicator Het aantal deelnemers van 50 jaar en ouder aan door de gemeente aangeboden sportactiviteiten (SportSupport).

R/S	410	343	411	400	472
	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

Prestatie indicator Het aantal deelnemers aan de Jeugdsportpas bij sportverenigingen (SportSupport). De Jeugdsportpas is doorontwikkeld in het platform sportindewijk.nl. Hierdoor is een breder sport- en beweegaanbod ontstaan. Vanaf 2020 worden de deelnemers van dit bredere aanbod geteld en zijn specifieke deelnemers aan de Jeugdsportpas niet meer te meten.

R/S	1.005	1.516	3.316	1.500	1.500
	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

3. Voldoende goed onderhouden van onderwijs- en sportvoorzieningen

Wat hebben we bereikt?

Er is invulling gegeven aan de uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan (SHO) 2019-2022 ([2019/842178](#)). Ook is het jaarlijks onderwijshuisvestingsprogramma (JOP) 2022 vastgesteld ([2021/637069](#)). Naar aanleiding van de Duisenbergrapportage is voor het eerst een overzicht van de stand van zaken van lopende projecten onderwijshuisvesting hieraan toegevoegd. De resultaten van de technische nulmeting zijn besproken in de commissie Samenleving. De resultaten worden meegenomen in het opstellen van het nieuwe SHO 2022-2038. Ook is opdracht gegeven voor het onderzoeken van de mogelijkheden van een nieuwe VO-school in Schalkwijk. De resultaten van dit onderzoek komen begin 2022 beschikbaar. Er zijn in 2021 acht projecten opgeleverd, twee projecten gestart en zeven projecten voorbereid.

De capaciteit van de onderwijsgebouwen is waar nodig meegegroeid met de toename van het aantal leerlingen. De kwaliteit van een aantal onderwijsgebouwen is verbeterd op onderdelen als duurzaamheid, binnenmilieu en technische kwaliteit.

In 2021 heeft de Rijksoverheid een subsidieregeling SUVIS voor het verbeteren van de ventilatie in schoolgebouwen opengesteld. De gemeenten moesten deze subsidie voor de schoolbesturen aanvragen. De gemeente heeft voor 18 scholen subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. Een deel is in 2021 uitgevoerd. Een ander deel volgt de komende jaren.

Sportaanbieders en inwoners van Haarlem hadden de beschikking over een divers aanbod aan sportvoorzieningen. Haarlemmers zijn tevreden over de binnen- en buiten sportaccommodaties. Op basis van het in 2021 opgestelde Meerjarig Investerings Plan (MJIP) is de sportinventaris van verschillende binnensportaccommodaties verbeterd en gemoderniseerd. SRO heeft in opdracht van de gemeente dit plan gemaakt, zodat de inventaris en het sport- en spelmateriaal in de binnensportaccommodaties op orde blijven. Verschillende sportaccommodaties zijn duurzamer geworden door het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen zoals het aanbrengen van ledverlichting op de sportvelden en het aanbrengen van waterberging onder de kunstgrasvelden.	
---	--

Effect indicator	Het aantal opgeleverde projecten uit het vastgestelde Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2019-2022 (SHO), waardoor schoolgebouwen uitgebreid, nieuw en/of vernieuwd zijn.							
R/S		7	2	8	8			
		(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)			
Effect indicator	Het oordeel van Haarlemmers over gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties, sporthallen, zwembaden en gymzalen in Haarlem (rapportcijfer) (Inwonerspeiling).							
R/S	7,2	7,5	7,7	7,7	7,7	7,8	>7,5	>7,6
	(2007)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

a. Uitbreiden en (ver)nieuwbouw schoolgebouwen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 zijn acht projecten opgeleverd. De nieuwe aardgasvrije gymzaal met sedumdak aan de Phoenixstraat is in gebruik genomen. Ook is het meest omvangrijke nieuwbouw/renovatieproject van de afgelopen jaren afgerond: de nieuwbouw en renovatie van het Rudolf Steiner College en de Rudolf Steinerschool. Beide volledig aardgasvrije scholen zijn in de kerstvakantie 2021 verhuisd naar nieuwe onderkomens. Verder is het ECL Zuider Emmakade uitgebreid. Ook zijn de Internationale Schakelklas (ISK) en de International School Haarlem (ISH) gehuisvest in hun tijdelijke locaties voor de komende 5-10 jaar. Tot slot zijn er enkele noodlokalen geplaatst vanwege extra tijdelijke leerlingengroei binnen het speciaal onderwijs op de scholen IKC Schalkwijk/Satelliet en Daaf Geluk. In 2021 is gestart met de bouw van de nieuwe gymzaal bij IKBC Wijzer/Mgr. Huibersschool en met de vernieuwbouw van de Wijde Wereld. De Wijde Wereld wordt een voorbeeld van circulaire houtbouw.	
b. Zorg voor voldoende en goed onderhouden sportaccommodaties	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 is in opdracht van de gemeente het planmatig onderhoud uitgevoerd door SRO Kennemerland bv (SRO) conform het Meerjarig Onderhoud Programma (MJOP). De werkzaamheden aan het leidingwerk van de douche installaties in de kleedkamers om de vorming van legionella tegen te gaan zijn afgerond. Om de inventaris op orde te brengen heeft SRO in 2021 de eerste van een reeks investeringen gedaan. In 2022 en 2023 volgen de volgende investeringen, zodat vanaf 2024 de inventaris volledig op orde is en blijft conform het MJIP. Er is gestat met het opstellen van een duurzaam MJIP (DMJIP) voor het bestaande areaal binnensport accommodaties (de gemeentelijk gymzalen en sporthallen) en kleedkamers bij de buitensport accommodaties. Een eerste concept hiervoor is in samenwerking met SRO afgerond en wordt nader uitgewerkt in 2022.	

Voor de buitensport zijn vervangingsinvesteringen voor bestaand areaal sportaccommodaties uitgevoerd op de verschillende sportparken:

- Bij HC Haarlem is het zand ingestrooide kunstgrasveld 2 omgebouwd naar een waterveld (met eigen bijdrage van de vereniging) en is de toplaag van het zand ingestrooide kunstgrasveld 3 vervangen.
- De kunstgras toplagen van VVH veld 1, Olympia veld 4, DSS veld 1, Koninklijke HFC veld 3 & 6 zijn vervangen door een toplaag met kurk infill.
- Bij SV Geel-Wit is een 8x8 kunstgras voetbalveld aangelegd waarbij ook kurk als infill is toegepast.
- Bij de vervanging van de toplaag van Olympia veld 4 is een verhoogde zinkwaarde in de grond aangetroffen, waarschijnlijk veroorzaakt door de toepassing van rubber in een oudere sporttechnische onderlaag. De bodem is gesaneerd en daarna is een nieuwe sporttechnische onderlaag aangelegd. Hierbij is waterberging toegepast.
- Bij de aanleg van het 8x8 voetbalveld van SV Geel-Wit is waterberging in de sporttechnische laag aangelegd.
- Bij een groot aantal velden is de conventionele sportveld verlichting vervangen door duurzame ledverlichting. Zo zijn de sportveld verlichting bij het softbalveld van Sparks, de verlichting rond beide hockeyvelden van HMHC Saxenburg, Olympia veld 4, DSS veld 3 & 4 vervangen door ledverlichting. Ook bij de aanleg van het 8x8 voetbalveld van SV Geel-Wit is meteen ledverlichting aangelegd.
- Voor de resterende kunstgrasvelden waarbij rubbergranulaat is toegepast als infill materiaal is een monitoringplan opgesteld om eventuele uitloging van verontreinigende stoffen naar de bodem vroegtijdig te kunnen constateren en in te kunnen grijpen.

In de turnhal van het Kennemer Sportcenter zijn de sportvloer, de springkuil en bijbehorende turntoestellen vervangen. Een gymzaal van 308 m² op maaiveld aan de Phoenixstraat als vervanging voor het gymonderwijs van basisschool de Kring dat nu plaatsvindt in de Beijneshal is opgeleverd.

De businesscase voor een nieuwe turnhal naast de PNH hal is nader uitgewerkt en een voorlopig ontwerp is gemaakt. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning hiervoor is in voorbereiding.

Ook is een locatieonderzoek voor een nieuwe sporthal in Schalkwijk uitgevoerd. Twee potentieel geschikte locaties worden nader onderzocht. Hiernaast is gestart met de bouw van de nieuwe sporthal aan de Sportweg in Haarlem-Noord ter vervanging van de Beijneshal, die de gemeente op dit moment nog huurt. Deze nieuwe sporthal gaat de Yvonne van Gennip hal heten. Deze naam is tot stand gekomen via een prijsvraag onder de inwoners van Haarlem. De bouw heeft vertraging opgelopen door een uitgebreide bestemmingsplan procedure en door de Japanse duizendknoop die tijdens de werkzaamheden op het terrein is ontdekt en eerst verwijderd moest worden. De bouw vordert en naar verwachting wordt de hal in februari 2022 opgeleverd.

Wat hebben we niet gedaan?

Op verzoek van Koninklijke HFC is de geplande vervangingsinvestering van de toplaag van het natuurgras hoofdveld doorgeschoven naar 2023. De renovatie is uitgesteld totdat de bouw van hun nieuwe clubhuis is afgerond. De renovatie van de

sportvloer van alle drie zaaldelen van het Kennemer Sportcenter (KSC) is in overleg met gebruikers, SRO Kennemerland BV en gemeente doorgeschoven naar 2022, omdat de zaal afgelopen zomer in gebruik was als corona vaccinatielocatie door de GGD.	
---	--

Prestatie indicator Het aantal gestarte (ver)nieuwbouw- en uitbreidingsprojecten schoolgebouwen (Jaarlijks Onderwijshuisvestingsplan).								
R/S	7 (2020)						3 S (2021)	2 R (2021)
Prestatie indicator Het percentage goed onderhouden sportaccommodaties (Registratie SRO).								
R/S	93% (2014)	95% (2016)	95% (2017)	95% (2018)	94% (2019)	95% (2020)	95% S (2021)	95% R (2021)

Beleidsveld 1.2 Sociale basis

1. Haarlemmers ervaren sociale verbondenheid

<i>Wat hebben we bereikt?</i> De coronacrisis en de beperkende maatregelen om met elkaar in contact te blijven hebben grote impact gehad op de Haarlemse bevolking. De mogelijkheden om met elkaar in contact te zijn en deel te nemen aan georganiseerde activiteiten namen af. Dit heeft ervoor gezorgd dat meer mensen, en dan vooral ouderen en jongeren, zich (meer) eenzaam zijn gaan voelen. Zo is het percentage inwoners dat aangeeft niet voldoende contacten te hebben of er meer zou willen weliswaar afgenomen van 42% in 2020 naar 38% in 2021, maar nog steeds hoger dan voorgaande jaren waarin dit percentage structureel rond de 30% lag. Wel is het kencijfer 'sociale kwaliteit buurt' toegenomen. Mogelijk komt dit doordat mensen door de coronacrisis vaker thuis zijn en in de buurt verblijven (thuiswerken, wandelen in de omgeving) en vaker de burens tegenkomen waardoor men de eigen buurt beter waardeert. Ook is het mogelijk dat doordat de oproep naar elkaar om te kijken ertoe heeft bijgedragen dat het kencijfer is toegenomen.	
--	---

Effect indicator	Kencijfer sociale kwaliteit buurt (Het kencijfer is een combinatie van antwoorden op vier stellingen: 'Mensen gaan hier prettig met elkaar om', 'Ik voel mij thuis in deze buurt', 'Ik woon in een buurt met veel saamhorigheid' en 'Hier kennen mensen elkaar nauwelijks') (Inwonerspeiling).							
R/S	6,1 (2014)	6,3 (2016)	6,3 (2017)	6,3 (2018)	6,3 (2019)	6,4 (2020)	>6,3 S (2021)	6,6 R (2021)

a. Zorg voor kwalitatief voldoende ondersteuning van kwetsbare inwoners	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De coronamaatregelen hebben een grote impact gehad op het bieden van voldoende ondersteuning voor kwetsbare inwoners. Desondanks hebben de maatschappelijke organisaties flexibel en inventief vele andere manieren gevonden om inwoners te bereiken en verbonden te houden. Zo zijn onder andere de groepsactiviteiten tijdelijk stopgezet, maar is dit opgevangen door veelvuldig 1 op 1 contact en waar mogelijk fysiek. Ook is veelvuldig gebruik gemaakt van digitale/telefonische mogelijkheden.	

Er zijn in 2021 extra middelen beschikbaar gesteld om de gevolgen van de coronacrisis op inwoners te verzachten. Met deze middelen zijn in samenwerking met partners in de sociale basis, in de wijken en met zelforganisaties en bewonersinitiatieven verschillende extra initiatieven en activiteiten georganiseerd gericht op ontmoeten en het bestrijden van eenzaamheid. Dit komt boven op de reguliere activiteiten die ervoor zorgen dat kwetsbare bewoners meer aandacht krijgen, worden geactiveerd en waar nodig extra ondersteund. Mede door deze inzet was het mogelijk voor kwetsbare inwoners om kwalitatief voldoende steun te ontvangen.	
--	--

2. Haarlemmers zetten zich in voor elkaar en voor hun buurt, wijk of stad

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Het percentage mantelzorgers dat aangeeft (zeer) vaak overbelast te zijn is met 13 procent vergelijkbaar met 2020 en 2019 en daarmee ook onder de streefwaarde. Het percentage Haarlemmers dat vindt voldoende ruimte te krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren is hoger dan de streefwaarde. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> De inwonerspeiling geeft in 2021 hetzelfde percentage Haarlemmers dat vrijwilligerswerk doet als in 2020. Dit is lager dan de streefwaarde. Dit komt naar verwachting door de coronamaatregelen. Enerzijds zijn er maatschappelijke activiteiten gedeeltelijk niet doorgegaan, waarin normaliter veel vrijwilligers actief zijn. Anderzijds was de groep van met name oudere vrijwilligers voorzichtiger om activiteiten te ondernemen.	
--	---

Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat vindt voldoende ruimte te krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren (Inwonerspeiling).							
R/S								
Effect indicator	Het percentage Haarlemmers dat vrijwillige inzet pleegt (Inwonerspeiling).							
R/S								
Effect indicator	Het percentage mantelzorgers dat aangeeft (zeer) vaak overbelast te zijn (Inwonerspeiling).							
R/S								

a. Faciliteren bemiddeling tussen inwoners en vrijwilligerswerk, ruimte bieden voor initiatieven en zorgen voor ondersteuning voor mantelzorgers.	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Er is uitvoering gegeven aan de 'Nota Mantelzorg(er) in de Balans' (2019/144252). Net als in 2020 is de ondersteuning door de coronamaatregelen deels digitaal/telefonisch gegeven zoals via digitale individuele gesprekken, whatsappgroepen en digitale lotgenotencontacten. De klankbordgroep mantelzorg is in 2021 meerdere keren (digitaal en fysiek) bijeengekomen en de input van de klankbordgroep is gebruikt om de dienstverlening en het ondersteuningsaanbod te verbeteren.	

De dag van de mantelzorger is door corona opnieuw anders ingevuld. Er waren verschillende activiteiten en workshops die goed zijn bezocht door de mantelzorgers. Ten slotte is er in 2021 extra ingezet op het bereiken van jonge mantelzorgers door middel van gesprekken op school en samenwerking met het jongerenwerk.

Het Vrijwilligerscentrum heeft vrijwilligersorganisaties ondersteund en deskundigheidsbevordering gecreëerd. Het viel op dat het aanbod van vrijwillige inzet is gestegen omdat bewoners meer gebruik zijn gaan maken van het digitale platform. Het informatiepunt Haarlem Sámen voor vrijwillige inzet is doorgegaan met de ondersteuning en advies aan bewoners en organisaties. Hiernaast is het bewonersplatform BUUV, waar Haarlemmers elkaar ontmoeten en ondersteunen met (praktische) hulp, gefaciliteerd. Een groot aantal bewoners blijft kiezen voor deze laagdrempelige vorm van vrijwillige inzet en onderlinge ondersteuning. In 2021 waren er 3.668 BUUV matches tussen Haarlemmers.

Wat hebben we niet gedaan?

Het aantal bij Tandem geregistreerde mantelzorgers dat ondersteund wordt om overbelasting te verminderen is lager dan in 2020 en ook lager dan de streefwaarde. Dit komt doordat Tandem tijdens de coronaperiode de geregistreerde mantelzorgers waar al langer geen contact mee was geweest heeft gescreend. In het bijzonder om te kijken hoe het met de mantelzorgers ging, maar ook om na te gaan of er nog steeds sprake was van mantelzorg. Bij een groot deel was de mantelzorger gestopt en is de mantelzorger daardoor uitgeschreven. Daarnaast worden er meer mantelzorgers ondersteund dan dat er geregistreerd zijn. Een deel van de mantelzorgers wil niet geregistreerd worden, maar vraagt wel ondersteuning. Soms door een huisbezoek, maar vaker op het gebied van informatie en het regelen van taken.

Prestatie indicator Het aantal matches via BUUV (registratie BUUV).

R/S	1.200 (2011)	3.230 (2016)	3.341 (2017)	2.975 (2018)	2.936 (2019)	3.523 (2020)	3.250 S (2021)	3.668 R (2021)
-----	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-------------------

Prestatie indicator Het aantal mantelzorgers dat ondersteund wordt om overbelasting te verminderen (registratie Tandem).

R/S	584 (2007)	4.083 (2016)	4.025 (2017)	4.041 (2018)	3.777 (2019)	3.792 (2020)	>5.000 S (2021)	3.532 R (2021)
-----	---------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--------------------	-------------------

3. Haarlemmers zijn zo redzaam mogelijk in het dagelijks leven

Wat hebben we bereikt?

Het percentage Haarlemmers dat zichzelf als volledig zelfredzaam beschouwt en geen aanvullende hulp nodig heeft, is iets hoger dan de streefwaarde en vertoont over de jaren heen een redelijk stabiel beeld.

Effect indicator Het percentage Haarlemmers dat zichzelf volledig zelfredzaam beschouwt (Inwonerspeiling).

R/S	85% (2013)	84% (2016)	86% (2017)	86% (2018)	85% (2019)	86% (2020)	>85% S (2021)	86% R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------------------	-----------------

a. Zorg voor voldoende ondersteuning t.b.v. redzaamheid	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Het Haarlemse samenwerkingsverband Thuisvoormekaar is doorgegaan met het bieden van praktische diensten aan inwoners om langer zelfstandig te blijven wonen. Er kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van ondersteuning bij dagelijkse dingen als de boodschappen of het huishouden doen of iemand die een klus kan doen of helpt met de computer. De betrokken initiatiefnemers Servicepaspoort, BUUV, Buurtbedrijf en het Nova college hebben de onderlinge samenwerking verder verstevigd en de website van Thuisvoormekaar is verbeterd voor bewoners. In 2021 is het koplopertraject cliëntondersteuning gecontinueerd in samenwerking met maatschappelijke partijen. Het project heeft verder invulling gegeven aan het verbeteren van onafhankelijke cliëntondersteuning voor bewoners door de ontwikkeling van nieuwe communicatiemiddelen en de ondersteuning van specifieke doelgroepen (maatschappelijke opvang, LHBTI groep, oudere migranten). Dit vertaalt zich in 2021 (nog) niet direct in de gemeten bekendheid onder Wmo-maatwerk cliënten. Dat komt omdat aan de ene kant de verbeteringen in communicatie pas gedurende het jaar zijn gerealiseerd en het opbouwen van bekendheid onder bewoners tijd nodig heeft. Aan de andere kant komt het doordat de inspanningen van het koploperproject zijn gericht op alle bewoners met extra aandacht voor de specifieke doelgroepen. Dit komt niet tot uitdrukking in het onderzoek onder de Wmo-maatwerk klanten.	

Prestatie indicator Het percentage cliënten dat aangeeft bekend te zijn met de mogelijkheid gebruik te maken van cliëntondersteuning (Cliëntervaringsonderzoek Wmo).

R/S	42%	-	37%	47%	25%	22%	>40%	22%
	(2015)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

4. Inwoners ervaren een goede gezondheid

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Het percentage inwoners dat een goede ervaren gezondheid heeft is redelijk stabiel. Er zijn echter wel grote verschillen tussen de verschillende gebieden in Haarlem. Zo scoren Schalkwijk en Haarlem Oost een stuk lager dan de andere stadsdelen en de regio.	
---	---

Effect indicator Percentage Haarlemmers dat de eigen gezondheid (zeer) goed noemt (Inwonerspeiling).

R/S	76%	76%	75%	72%	74%	73%	>74%	74%
	(2014)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

a. Zorg voor voldoende ondersteuning t.b.v. gezondheid	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 is een preventieakkoord opgesteld voor Schalkwijk. In dit akkoord zijn ambities opgenomen op het gebied van gezond gewicht, roken en mentaal welbevinden. Ook is gestart met het opzetten van een preventieakkoord voor Haarlem Oost.	

Vanuit het Rijk is € 80.000 ontvangen waarmee onder andere een “stoppen met roken”-coach is ingezet, watertappunten zijn gerealiseerd en de interventie ‘Voel je Goed’ (voor laaggeletterden) is ingezet. Scholen zijn gestimuleerd en ondersteund om aan de slag te gaan met gezondheidsthema’s zoals gezonde voeding, bewegen en welbevinden. Ook zijn er gastlessen en voorlichtingen gegeven op scholen over o.a. de thema’s sexting, middelengebruik en schermgebruik. In 2021 is ook weer gewerkt aan een gezonde omgeving voor de jeugd (JOGG). Onder andere door beweegactiviteiten en waterlessen. Daarnaast hebben ouderen beweeglessen gevolgd om vitaal te blijven en valincidenten te voorkomen.	
--	--

5. Haarlemmers met een afstand tot de arbeidsmarkt doen mee met waardevol werk

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Het percentage uitkeringsgerechtigde Haarlemmers met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat participeert is weliswaar lager dan in 2020, maar nog steeds ruim boven de streefwaarde.	
--	---

Effect indicator	Percentage uitkeringsgerechtigden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat participeert (Gemeentelijke registratie).			
R/S	73% (2019)	82% (2020)	>73% S (2021)	77% R (2021)

a. Zorg voor voldoende ondersteuning t.a.v. arbeidsmatige dagbesteding <i>Wat hebben we gedaan?</i> De gemeente zorgde in samenwerking met de partners in de stad voor participatie op maat. In overleg met de inwoner werd een passende voorziening gezocht, zoals vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding. De meeste Waardevol Werk-plekken waren als gevolg van de coronamaatregelen gedurende het jaar in aangepaste vorm open. Dit betekende over het algemeen in kleinere groepen dan normaal. Om mensen ondersteuning te blijven bieden zijn er veel alternatieven geboden, zoals werk afleveren bij mensen thuis.	
--	---

6. Voorkomen van escalatie problematiek op het gebied van welzijn

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Om de bekendheid over het Sociaal Wijkteam (SWT) bij inwoners te vergroten, zijn diverse communicatiemiddelen ingezet, zoals de beeldmerkcampagne “Oor voor jou”, advertenties en redactionele stukjes in de participatiekrant. Daarnaast is medio 2021 de vernieuwde website van het Sociaal Wijkteam gelanceerd, waarmee de wijkteams en de Haarlemse voorzieningen in de sociale basis nog zichtbaarder zijn geworden. Het SWT investeert daarnaast in haar relaties met samenwerkingspartners om ook bij hen de bekendheid van het SWT te versterken, zichtbaar en bereikbaar te blijven en om	
--	---

goed zicht te houden op het aanbod in de wijk, om inwoners zo goed te kunnen ondersteunen. Het aantal advies- en informatievragen is aanzienlijk hoger dan vorig jaar. Dit heeft ook geleid tot een hoger percentage Haarlemse gezinnen dat zelfstandig met of zonder duurzame hulp verder kan. Er is meer ingezet op consultatie en advies, waardoor mogelijk een onnodig ondersteunings- of zorgtraject wordt voorkomen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) heeft een aantal groepsbijeenkomsten georganiseerd met een actueel thema, zodat meerdere ouders tegelijkertijd passend aanbod krijgen. Het aantal met groepsaanbod bereikte ouders is in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar gestegen van 137 naar 216. Met behulp van de kernteams en de CJG-coaches op de scholen, werden signalen vanuit het onderwijs in kaart gebracht. Jongeren hebben bijvoorbeeld meer last van faalangst en prestatiedruk. Dit heeft geleid tot een nieuwe training waar jongeren aan de slag gaan met hun mindset, belemmerende overtuigingen en spanningen. Ook de georganiseerde webinar 'pubers in coronatijd' is een voorbeeld van het inspelen op de vraag van ouders. Vanuit POH-jeugd komen vernieuwingen in het groepsaanbod tot stand met betrekking tot GGZ-problematiek onder de jeugd. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Meer dan de helft van de ondervraagden heeft wel eens van het Sociaal Wijkteam gehoord. Echter, het percentage inwoners dat goed weet waarvoor je terecht kunt bij het SWT is weliswaar iets toegenomen ten opzichte van 2020, maar ondanks de inspanningen nog wel lager dan de streefwaarde. Dit blijft aandacht vragen in 2022. Het aantal bereikte jongeren is minder dan dezelfde periode vorig jaar. Dit heeft te maken met het sluiten van locaties in verband met corona, waardoor jongeren minder in beeld waren.	
---	--

Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat het sociaal wijkteam kent en weet waarvoor je hier terecht kunt (Inwonerspeiling).						
R/S	20% (2016)	24% (2017)	24% (2018)	25% (2019)	22% (2020)	>25% S (2021)	24% R (2021)

Effect indicator	Percentage Haarlemse gezinnen dat zelfstandig verder kan met of zonder duurzame hulp. (registratie CJG Kennemerland).			
R/S	82% (2019)	85% (2020)	82% S (2021)	96% R (2021)

a. Versterken via voorlichting en ondersteuning i.s.m. CJG en SWT	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Vragen voor de maatwerkvoorziening ambulante begeleiding die binnenkomen bij de gemeente en bij zorgaanbieders worden sinds februari 2021 als algemene begeleidingsvraag via het Sociaal Wijkteam (SWT) opgepakt. Inwoners krijgen door deze werkwijze sneller ondersteuning waarbij meer gebruik gemaakt wordt van voorzieningen in de sociale basis. Dit is soms (gedeeltelijk) als vervanging en soms aanvullend op een Wmo- maatwerkvoorziening begeleiding door een zorgaanbieder om de verbinding tussen de inwoner en ondersteunings- en ontplooiingsmogelijkheden in de sociale basis te versterken.	

Het SWT werkte nauw samen met de gemeente en de woningcorporaties in de optimalisering van de aanpak Vroegsignalering van schulden. Hierbij benadert het SWT inwoners met eenvoudige betalingsachterstanden in een zo vroeg mogelijk stadium om hen proactief ondersteuning aan te bieden. Het SWT en CJG vonden elkaar al goed, zoals wordt bevestigd door het AEF-onderzoek naar de samenwerking tussen het SWT en CJG. Naar aanleiding van de in het onderzoek genoemde verbeterpunten, zijn de werkafspraken verhelderd voor het gebruik van de Verwijsindex door het SWT. De Verwijsindex is een contactstelsel voor professionals die betrokken zijn in een huishouden met minderjarige kinderen om af te kunnen stemmen als dat nodig is. Ook is er een webinar georganiseerd over het gebruik van de Verwijsindex en zijn er concrete afspraken gemaakt over wanneer het CJG en SWT elkaar consulteren of actief betrekken in de ondersteuning binnen een gezin. Om de uitvoering van de regie-ondersteuningsrol van het SWT en CJG te versterken is gezamenlijk een workshop regie-ondersteuning ontwikkeld die nu structureel onderdeel is van het opleidingsaanbod van zowel het SWT als het CJG. Verder neemt het SWT samen met het CJG, DOCK, de Blijfgroep en Veilig Thuis deel aan de overdrachtstafel. Omdat het SWT relatief veel te maken heeft met inwoners met woonvragen, hebben medewerkers een woongids ontwikkeld. Deze gids is zowel digitaal als in een papieren versie beschikbaar voor inwoners en samenwerkingspartners. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Door de coronamaatregelen zijn de inloopspreekuren voor informatie- en adviesvragen vervangen voor spreekuren op afspraak.	
--	--

Prestatie indicator Aantal (nieuw) bereikte kinderen, gezinnen en jongeren door het Centrum voor Jeugd en Gezin (via onder andere haar website, het Informatie- en Adviesteam, de CJG-coaches en de CJG praktijkondersteuners jeugd bij huisartsen) (registratie CJG Kennemerland).

R/S	2.394 (2019)	2.673 (2020)	2.500 S (2021)	1.579 R (2021)
-----	-----------------	-----------------	-------------------	-------------------

Financiën per programma

Bel. veld	Programma 1 Maatschappelijke participatie	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
11	Onderwijs en sport	38.949	40.111	39.485	38.744
12	Sociale basis	30.456	30.046	33.658	33.039
	Totaal lasten	69.406	70.156	73.143	71.783
Baten (exclusief mutaties reserves)					
11	Onderwijs en sport	-8.256	-7.251	-9.146	-8.999
12	Sociale basis	-115	-108	-208	-353
	Totaal baten	-8.371	-7.359	-9.354	-9.352
	Totaal saldo excl. mutaties reserves	61.035	62.798	63.789	62.431
	Toevoegingen aan reserves	50	100	50	50
	Onttrekkingen aan reserves	-621	-900	-2.149	-1.712
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	60.464	61.998	61.690	60.769

Analyse saldo per programma:

Verschillenanalyse	
Primaire begroting 2021	61.998
Gewijzigde begroting 2021	61.690
Verschil primaire - gewijzigde begroting	-307 v
Rekening 2021	60.769
Verschil gewijzigde begroting - rekening	-921 v

Specificatie verschil primaire - gewijzigde begroting:

Aanvullende voorstellen begroting 2021	-257 v
Amendementen begroting 2021	0 n
Bestuursrapportage 2020	191 n
Voortgangsrapportage 2021	392 n
Bestuursrapportage 2021	-633 v
Raadsbesluiten	0 n
Totaal	-307 v

Een specificatie van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening is opgenomen in bijlage [6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld](#).

Doelenboom Programma 2 'Ondersteuning en zorg'

B: € 130.873

R: € 129.069

Beleidsveld	Doel	Effectindicator	Prestatie	Prestatie-indicator
2.1 Voorzie- ningen volwassenen B: € 45.297 R: € 39.049	Haarlemmers zo lang mogelijk thuis laten wonen, functioneren en maatschappelijk participeren	% cliënten Wmo dat aangeeft zich beter te kunnen redden	Verstrekken materiële – en immateriële voorzieningen	Aantal cliënten maatwerkarrangementen Wmo (BZK)
		% cliënten dat aangeeft betere kwaliteit van leven te hebben		% cliënten Wmo dat snel geholpen is met aanvraag
				% cliënten dat aangeeft dat medewerker gemeente hen serieus nam
				% cliënten dat kwaliteit zorg goed vindt
2.2 Voorzie- ningen jeugd B: € 35.131 R: € 36.449	Tijdige jeugdhulp op maat bieden	% jongeren met jeugdhulp (BZK)	Betere aansluiting jeugdhulp op vraag en behoefte jongere/gezin	Aantal uitgevoerde jeugdhulptrajecten volgens plan
	Jongeren groeien zo veel mogelijk thuis op, in een gezinsvervangend verblijf	% jongeren in pleegzorg / gezinsgerichte omgeving	Meer passend en toereikend aanbod voor gezinsvervangende zorgvormen	Aantal jongeren in pleegzorg / gezinsvervangende verblijfsvormen
	Herstellen veiligheid en voorkomen (verdere) ontsporing jongeren	% jongeren met jeugdbescherming (BZK)	Verminderen jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen	Aantal (voorlopige) OTS
				Aantal jongeren met jeugdreclassering (BZK)
2.3 Opvang wonen en herstel B: € 50.445 R: € 53.571	Zelfredzaamheid van psychisch kwetsbare Haarlemmers vergroten en waar mogelijk zelfstandig laten wonen	Het aantal cliënten beschermd wonen dat bij uitstroom gebruik maakt van een contingentwoning	Zorgen voor passend aanbod bij ondersteuningsbehoefte van cliënten	Aantallen Domus, Skeave Huse, contingent, beschermd en beschut wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang
		Het aantal cliënten dat uitstroomt uit de maatschappelijke opvang	Passende begeleiding voor cliënten in de MO en BW	Aantallen trajecten in de maatschappelijke opvang
	Terugdringen aantal daklozen	Het aantal feitelijke daklozen	Het voorkomen van huisuitzettingen door huurschuld	Aantal maatwerkarrangementen in beschermd wonen
				Het aantal huisuitzettingen door huurschuld
	Stoppen en duurzaam oplossen van huiselijk geweld en kindermishandeling	% Triage binnen 5 dagen	Passende en tijdige inzet van beoordeling en onderzoek door Veilig Thuis Passende en tijdige inzet CJG en SWT	% onderzoek naar huiselijk geweld en kindermishandeling binnen 10 weken % meldingen dat wordt overgedragen naar CJG/SWT

Programma 2 Ondersteuning en zorg

Commissie
(Coördinerende) Portefeuilles
Afdeling(en)

Samenleving
Zorg, Welzijn, Volksgezondheid, Jeugd, Ouderen
Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugd,
Onderwijs en Sport

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Ook in 2021 organiseerde de gemeente specialistische ondersteuning en zorg op maat. Als er sprake was van een beperking, van chronische, psychische of psychosociale problemen of bij jeugdigen die opgroeien in een onveilige situatie of een strafbaar feit hebben begaan, bood de gemeente passende ondersteuning. Deze ondersteuning en zorg is geboden zolang het nodig was en ging uit van het individu, de leefeenheid of het gezin. Het doel daarbij was dat Haarlemmers weer zoveel mogelijk kunnen participeren in de maatschappij.

Beleidsvelden

Beleidsveld 2.1 Voorzieningen volwassenen

1. Haarlemmers zo lang mogelijk thuis laten wonen, functioneren en maatschappelijk participeren

Wat hebben we bereikt?

Door de coronamaatregelen hebben zorgaanbieders, inwoners en medewerkers van de gemeente en de sociaal wijkteams zich moeten aanpassen en is er op andere manieren ondersteuning geboden. Desondanks kon een groot deel van de Haarlemmers waar nodig met passende ondersteuning zelfstandig thuis wonen, zelfstandig functioneren en maatschappelijk participeren. Kwetsbare inwoners met een verstandelijke, psychosociale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke beperking werden met voorzieningen ondersteund bij het verbeteren van hun zelfstandigheid en deelname aan het maatschappelijk leven.

Door geldende coronamaatregelen zijn in de eerste maanden van 2021 minder aanvragen voor maatwerkvoorzieningen gedaan dan in andere jaren. Later in het jaar nam het aantal meldingen toe. Helaas is het aantal meldingen met een lange afhandelingstermijn in de loop van 2021 toegenomen. Dit is het gevolg van onder meer de krappe arbeidsmarkt waardoor het lastig is om geschikt en snel inzetbaar (tijdelijk) personeel te vinden om de meldingen af te handelen, maar ook door knelpunten bij onze leveranciers van hulpmiddelen en medisch advies.

Effect indicator	Percentage cliënten Wmo dat aangeeft zich beter te kunnen redden door de zorg/ondersteuning die zij krijgen (Cliëntervaringsonderzoek Wmo).							
R/S	77% (2015)	- (2016)	82% (2017)	86% (2018)	82% (2019)	80% (2020)	>80% S (2021)	84% R (2021)
Effect indicator	Percentage cliënten dat aangeeft dat zij een betere kwaliteit van leven hebben door de zorg/ondersteuning die zij krijgen (Cliëntervaringsonderzoek Wmo).							
R/S	70% (2015)	- (2016)	74% (2017)	78% (2018)	75% (2019)	77% (2020)	>74% S (2021)	75% R (2021)

a. Verstrekken materiële – en immateriële voorzieningen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 zijn de voorzieningen hulp bij het huishouden, ambulante begeleiding, dagopvang, kortdurend verblijf en materiële voorzieningen (hulpmiddelen, woningaanpassingen en vervoer) verstrekt conform de geldende wet- en regelgeving. Voor diverse voorzieningen zijn nieuwe contracten gesloten (woningaanpassingen, hulp bij het huishouden) of zijn aanbestedingstrajecten gestart (ambulante begeleiding en dagopvang). Deze verwervingstrajecten moeten resulteren in een toekomstbestendig sociaal domein. Specifiek voor de maatwerkvoorziening ambulante begeleiding is via het project 'Begeleiding in de Wijk' de toegang tot de maatwerkvoorziening georganiseerd via het sociaal wijkteam. Op die manier kan beter onderzocht worden of inwoners in hun eigen netwerk ondersteund kunnen worden zonder direct een maatwerkvoorziening in te zetten. Voor jongeren boven de 18 jaar die zijn aangewezen op ondersteuning via de Wmo is het mogelijk om ondersteuning van jeugdhulpaanbieders in te zetten. De ondersteuningsvraag van de jongere is hierbij leidend en vanuit deze vraag is het meest passende aanbod ingezet. Daarnaast is het mogelijk om integrale gezinsbegeleiding in te zetten bij gezinnen waar vanwege de problematiek zowel voor ouders als kinderen ondersteuning nodig is. Inwoners waren over het algemeen tevreden over de wijze waarop zij door de gemeente zijn geholpen en over de kwaliteit van ondersteuning die zij ontvangen. Het aandeel cliënten dat aangeeft dat de medewerker van de gemeente hen serieus nam, is ten opzichte van 2020 vrijwel gelijk gebleven en in beide gevallen hoger dan de streefwaarde. Dat geldt ook voor het aandeel cliënten dat aangeeft dat zij de kwaliteit van ondersteuning die zij krijgen goed vindt. Zoals ook hiervoor vermeld is het aantal meldingen met een lange afhandelingstermijn in de loop van 2021 helaas toegenomen. Het percentage cliënten dat aangeeft dat zij door de gemeente snel geholpen worden met hun hulpvraag is daardoor afgenomen. In 2021 is verder gegaan met de verwerving van ondersteuningsaanbod in het kader van Gewoon in de Wijk. Samen met zorgaanbieders en welzijnsaanbieders is de eerste dialoofase afgerond. Na deze dialoofase is met een tweetal samenwerkingsverbanden de tweede dialoofase gevoerd. Tijdens de tweede dialoofase heeft een verdere uitwerking van de opdracht plaatsgevonden. De Uitnodiging tot Inschrijving wordt gepubliceerd aan het einde van het eerste kwartaal van 2022.	

Prestatie indicator Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners (CBS Monitor Sociaal Domein Wmo) ([BZK](#)).

R/S	650 (2016)	660 (2017)	670 (2018)	740 (2019)	720 (2020)	<750 S (2021)	660 R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------------------	-----------------

Prestatie indicator Percentage cliënten Wmo dat aangeeft dat zij door de gemeente snel geholpen werden met hun hulpvraag (Cliëntervaringsonderzoek Wmo).

R/S	61% (2015)	- (2016)	73% (2017)	68% (2018)	77% (2019)	84% (2020)	>75% S (2021)	75% R (2021)
-----	---------------	-------------	---------------	---------------	---------------	---------------	------------------	-----------------

Prestatie indicator Percentage cliënten Wmo dat aangeeft dat de medewerker van de gemeente hen serieus nam (Cliëntervaringsonderzoek Wmo).								
R/S	81% (2015)	- (2016)	91% (2017)	85% (2018)	94% (2019)	96% (2020)	>88% S (2021)	93% R (2021)
Prestatie indicator Percentage cliënten Wmo dat aangeeft dat zij de kwaliteit van de zorg/ondersteuning die zij krijgen goed vinden (Cliëntervaringsonderzoek Wmo).								
R/S	71% (2015)	- (2016)	82% (2017)	83% (2018)	83% (2019)	84% (2020)	>82% S (2021)	85% R (2021)

Beleidsveld 2.2 Voorzieningen jeugd

1. Tijdige jeugdhulp op maat bieden

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Sinds 2021 heeft het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) een wachtlijst. De piek hiervan was in het voorjaar. Extra personele inzet heeft er toe geleid dat er na het zomerreces een dalende trend is ingezet. Bij alle wachtenden werd er vinger aan de pols gehouden, zaken met veiligheid en spoed werden direct opgepakt. Om de drie maanden vond er in elk dossier een evaluatie plaats, met als doel te bekijken of een zaak kon worden afgeschaald. Hierbij werd beoordeeld of de ingezette hulpverlening nog noodzakelijk was, wat het netwerk zelf kon en of er in de voorzieningen passend aanbod was. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> De wachtlijsten in de jeugdhulp en de lokaal ingevoerde budgetplafonds zorgen voor minder doorstroom naar de tweedelijns zorg. Voor het CJG betekent dit het bieden van overbruggingszorg in complexe zaken.	
--	---

Effect indicator Het percentage jongeren met jeugdhulp als percentage van alle jongeren tot 18 jaar (CBS)(BZK).								
R/S	8,1% (2015)	8,8% (2016)	8,3% (2017)	9,0% (2018)	9,7% (2019)	- (2020)	10,0% S (2021)	9,2% R (2021)

a. Betere aansluiting jeugdhulp op vraag en behoefte jongere/gezin <i>Wat hebben we gedaan?</i> Afgelopen jaar is er een hogere instroom bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) geweest dan gewoonlijk. Er zijn 30 jongere/gezinnen meer ingestroomd in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. De algemene groei is grotendeels te verklaren door de betere aansluiting met het onderwijs. Daarnaast is de inzet van de praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen (POH Jeugd) succesvol. Er is in Haarlem een toename zichtbaar van 20%. De complexiteit en de zorgzwaarte zijn toegenomen. De POH Jeugd signaleert dat angst- en stemmingsklachten significant hoger scoren. Dit heeft een correlatie met de coronapandemie. Een verhoogde instroom betekende ook een toename aan werkzaamheden, zoals het verzamelen van informatie, het betrekken van het netwerk en het opstellen van een individueel plan van aanpak. Dit vroeg tijdens de start van een traject relatief meerwerk. In de toegang is een betere afweging gemaakt voor het inzetten van passende jeugdhulp, waardoor er sprake is van meer spreiding en betere benutting van het gecontracteerde jeugdhulpaanbod.	
--	---

<i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Door de toegenomen complexiteit en zorgwaarde is het niet altijd gelukt om direct passende hulp in te zetten. Hier is overbruggingszorg nodig geweest.	
---	--

Prestatie indicator Het aantal uitgevoerde jeugdhulptrajecten volgens plan (CBS).

R/S	3.074 (2015)	2.774 (2016)	2.854 (2017)	3.367 (2018)	3.410 (2019)	1.390 (2020)	3.800 S (2021)	pm ¹ R (2021)
-----	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-----------------------------

¹ Gegevens over 2021 worden naar verwachting in najaar 2022 gepubliceerd.

2. Jongeren groeien zo veel mogelijk thuis op, in een gezinsvervangend verblijf

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Het Toekomstperspectief afbouw JeugdzorgPlus is vastgesteld, waardoor grootschalige jeugdhulpinstellingen naar kleinschalige gezinsgerichte woonvormen omgezet gaan worden en waar jongeren duurzaam kunnen blijven wonen. Een lichte toename was te zien bij jeugdhulp met verblijf in pleegzorg en gezinshuizen. Er is meer ingezet op ambulante jeugdhulpverlening, zoals gezinsbegeleiding of ondersteuning in de thuissituatie. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Door de toename aan corona gerelateerde crises zijn er meer complexe problematiek en onveilige situaties. Hierdoor komt het voor dat kinderen nog steeds uit huis geplaatst worden.	
---	---

Effect indicator Het percentage jongeren in pleegzorg of gezinsgerichte omgeving van totaal percentage jeugdhulp met verblijf (CBS).

R/S	60% (2015)	54,9% (2016)	67,2% (2017)	69,6% (2018)	63,1% (2019)	77,4% (2020)	62,5% S (2021)	pm ¹ R (2021)
-----	---------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-----------------------------

¹ Gegevens over 2021 worden naar verwachting in najaar 2022 gepubliceerd.

a. Meer passend en toereikend aanbod voor gezinsvervangende zorgvormen <i>Wat hebben we gedaan?</i> Met de andere jeugdhulpregio's is gewerkt aan het opzetten van nieuwe gezinsvervangende zorgvormen. Op beperkte schaal zijn nieuwe kleinschalige woonvoorzieningen gestart. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Doordat het opzetten van nieuwe gezinsvervangende zorgvormen een langlopend traject is, zijn geschikte huisvesting en het anders organiseren van de zorg nog niet gerealiseerd.	
---	---

Prestatie indicator Het aantal jongeren in pleegzorg of gezinsvervangende verblijfsvormen (CBS).

R/S	180 (2015)	195 (2016)	195 (2017)	195 (2018)	205 (2019)	240 (2020)	217 S (2021)	pm ¹ R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-----------------	-----------------------------

¹ Gegevens over 2021 worden naar verwachting in najaar 2022 gepubliceerd.

3. Herstellen veiligheid en voorkomen (verdere) ontsporing jongeren

<i>Wat hebben we bereikt?</i> De Gecertificeerde Instellingen (GI's) hebben de afgesproken jeugdreclasseringsmaatregelen uitgevoerd. Zo hebben de GI's, ondanks de personele tekorten bij deze instellingen, er voor gezorgd dat elke jongere binnen de gestelde termijn een vaste jeugdreclasseerder toegewezen kreeg. Met de GI's zijn ook afspraken gemaakt over de inzet van jeugdhulp bij de uitvoering van een jeugdreclasseringsmaatregel en dan in het bijzonder rondom de persoonsgerichte aanpak. Wanneer zorg niet tijdig wordt ingezet, kan dit risico's opleveren voor de veiligheid van de jongere zelf of van de omgeving, met mogelijk escalatie tot gevolg. Daar waar het nodig was, was er jeugdhulpzorg, ongeacht een mogelijke overschrijding van het budgetplafond bij de betreffende zorgaanbieder.	
--	---

Effect indicator Percentage jongeren met jeugdbescherming als percentage van alle jongeren tot 18 jaar (CBS). ([BZK](#)) Het genoemde percentage 2021 is gebaseerd op de gegevens van CBS jeugd over de eerste helft 2021.

R/S	1,1%	0,9%	0,9%	0,8%	0,9%	0,9%	0,9%	0,8
	(2015)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

a. Verminderen jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen <i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 is veel aandacht besteed aan de aanpak van knelpunten in de jeugdbescherming, die genoemd zijn in het Inspectierapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'. Op basis van dit rapport hebben de ministeries van Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport met de 9 regio's in Noord-Holland bestuurlijke afspraken gemaakt om verbeteringen door te voeren. Zo moeten de regio's samen de beschikbaarheid van (hoog) specialistische zorg beter organiseren en een samenwerkingsstructuur (governance) ontwikkelen. Verder moeten de regio's via een doorbraakaanpak tijdige en passende zorg bieden aan elk kind met een beschermingsmaatregel. Ook moeten vier regio's, waaronder Zuid-Kennemerland, passende tarieven hanteren voor de uitvoering van de jeugdbescherming. Bovenstaande speelt zich af in een context van financiële tekorten in de jeugdzorg, personele tekorten en wachttijden bij aanbieders. In 2021 is hierover met de ketenpartners het gesprek gevoerd, met als resultaat dat in Haarlem een andere route in de doorbraakaanpak is georganiseerd. Als de GI geen zorg kan inzetten door bijvoorbeeld een wachttijd bij een aanbieder, dan gaat zij in overleg met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Samen onderzoeken zij alternatieven bij andere aanbieders. Zo nodig kan het budgetplafond worden verruimd of zorg worden ingekocht via een light contract. Bij complexe casuïstiek wordt de Denktank geconsulteerd. Afgesproken is dat de GI tijdig aangeeft als kinderen langer dan 3 maanden wachten op zorg en op welke zorg. Haarlem was één van de gemeenten waar de tarievendiscussie in 2021 speelde. Die discussie is nu afgerond en er is overeenstemming met de GI bereikt over de tarieven voor 2022. De GI moet de verhoging van de tarieven gebruiken om te werken aan verbeteringen op de personele kant en op de inhoud.	
--	---

Wat hebben we niet gedaan?

Als gevolg van het personele tekort aan jeugdbeschermers bij de Gecertificeerde Instellingen kwam de uitvoering van Samenwerken aan Veiligheid, dat gericht is op de intensieve vrijwillige jeugdhulp, onder druk te staan. De jeugdbeschermers konden minder vaak worden ingezet. Reden hiervoor is dat de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen waarvoor een jeugdbeschermers altijd beschikbaar moet zijn, immers voor gaat.

Prestatie indicator Het aantal (voorlopige) onder toezicht stellingen (OTS) (CBS). Het genoemde percentage 2021 is gebaseerd op de gegevens van CBS jeugd over de eerste helft 2021.

R/S	300 (2015)	235 (2016)	225 (2017)	225 (2018)	240 (2019)	235 (2020)	220 S (2021)	pm ¹ R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-----------------	-----------------------------

Prestatie indicator Het percentage jongeren met een jeugdreclassering als percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar (CBS). (BZK) Het genoemde percentage 2021 is gebaseerd op de gegevens van CBS jeugd over de eerste helft 2021.

R/S	0,4% (2015)	0,4% (2016)	0,4% (2017)	0,5% (2018)	0,4% (2019)	0,4% (2020)	0,4% S (2021)	0,3% R (2021)
-----	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------	------------------

Beleidsveld 2.3 Opvang, wonen en herstel

1. Zelfredzaamheid van psychisch kwetsbare Haarlemmers vergroten en waar mogelijk zelfstandig laten wonen

Wat hebben we bereikt?

De partijen in Zuid-Kennemerland en de IJmond hebben samen vorm gegeven aan de werkafspraken in het Pact voor Uitstroom. Het regionale convenant 'Uitstroomregeling Pact' is in oktober 2021 getekend door corporaties, gemeenten, zorginstellingen en welzijnsorganisaties. Dit convenant is de basis voor regionale samenwerking om de uitstroom van cliënten beschermd wonen en maatschappelijke opvang gestroomlijnd en gespreid over de regio plaats te laten vinden en te zorgen voor een 'zachte landing' van cliënten in de wijk met aandacht voor omwonenden. De essentie van de regeling is dat de aangesloten partners elkaar als ketenpartner zien in het uitstroomproces en elkaar weten te vinden zowel in het belang van de cliënt als de medebewoners in de wijk.

Het totaal aantal aanvragen contingentenregeling en de uitstroomresultaten 2021 zijn nagenoeg gelijk aan die van voorgaande jaren. Als gevolg van regionale afspraken over historische binding is de uitstroom naar omliggende gemeenten wel enigszins afgenomen. De corporaties in Haarlem hebben de norm van 77 verhueringen nagenoeg gerealiseerd door 75 urgente woningzoekenden te huisvesten. Ook de wachtlijst en de gemiddelde wachtduur laten een licht dalende trend zien. Het aantal cliënten beschermd wonen dat bij uitstroom gebruik maakt van een contingent woning is toegenomen ten opzichte van 2020. De beweging van beschermd wonen naar zelfstandig wonen (ambulantisering) vindt steeds beter en meer plaats.

Stichting de Regenboog Groep voerde net als in 2020 namens de gemeente het huisvestingsproject 'Onder de pannen' uit. Dit project stelde bewoners in staat een

kamer te verhuren aan (economisch) daklozen voor de duur van één jaar. In 2021 zijn er 11 huurders geplaatst. In 2021 heeft de gemeente Haarlem samen met de andere gemeenten in de regio ingezet op de voorbereidingen van de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Het regionale beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2017-2020 is verlengd en er is gewerkt aan het nieuwe kader Opvang, Wonen en Herstel 2022-2027. Deze kent twee uitgangspunten: "cliënt centraal" en "zo thuis mogelijk". Ook zijn de voorbereidingen getroffen voor de oprichting van het gemeenschappelijk orgaan Beschermd Wonen Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. In een gemeenschappelijk orgaan kan de gemeente Haarlem samen met de andere zeven gemeenten in de regio de verplichte samenwerking Beschermd Wonen vormgeven. Ten slotte is in de regio een verwervingsstrategie opgesteld om de aanbesteding van maatschappelijke opvang en beschermd wonen voor te bereiden.	
--	--

Effect indicator	Het aantal cliënten beschermd wonen dat bij uitstroom gebruik maakt van een contingentwoning (Gemeentelijke registratie).				
R/S	19 (2018)	31 (2019)	20 (2020)	20 S (2021)	36 R (2021)
Effect indicator	Het aantal cliënten dat uitstroomt uit de maatschappelijke opvang binnen 6 maanden, binnen 9 maanden en de totale uitstroom (deze cijfers zijn gebaseerd op de uitstroomcijfers van alle aanbieders in de maatschappelijke opvang; dit zijn Kenter, Hvo-Querido en de RIBW/KAM). De aantallen van de verschillende aanbieders zijn bij elkaar opgeteld. In de uitstroomcijfers zijn ook cliënten meegerekend die binnen de maatschappelijke opvang uitstromen naar een doorstroomlocatie.				
R/S	<6 mnd 66 (2018)	95 36 (2019)	67 34 183 (2020)	97 48 240 S (2021)	100 46 233 R (2021)

a. Zorgen voor passend aanbod bij ondersteuningsbehoefte van cliënten	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Als gevolg van de coronamaatregelen, zoals het hanteren van de anderhalve meter binnen de opvang en de opvang ook open te stellen voor mensen die daar conform de Wmo geen recht op hebben, zijn er ook in 2021 tijdelijke extra Maatschappelijke Opvang locaties gerealiseerd en/of verlengd. Van november 2020 tot november 2021 het schip Aurora door PerMens en de rederij en per november 2021 tot 1 juni 2022 Joops Hotel door HVO en PerMens. In het Anton Pieckhofje is per 1 augustus 2021 een tussenvoorziening Maatschappelijke Opvang voor maximaal 36 personen gestart. De tussenvoorziening is in verband met de afbouw van de coronamaatregelen versneld beschikbaar gesteld voor 18 mensen uit de Maatschappelijke Opvang die toe zijn aan een volgende stap richting zelfstandig wonen. In 2021 zijn locaties vastgesteld voor twee speciale woonvoorzieningen: een Domus Plus en een project Skaeve Huse. Domus Plus is een beschermde woonvorm waar 24 mensen wonen met een verslaving, psychosociale of psychiatrische problematiek en vaak ook een verstandelijke beperking. Skaeve Huse zijn kleine, eenvoudige woningen voor mensen die zich niet kunnen aanpassen aan het leven in een	

normale woonwijk en daar veel overlast veroorzaken. Er worden maximaal 6 Skaeve Huse gebouwd. Begin 2021 zijn de eerste cliënten geplaatst in de nieuwe locatie voor forensische plekken en Beschermd Wonen-plekken in Hoofddorp: Spaarnevleugels. Hiernaast is samen met de gemeente Haarlemmermeer en een zorgaanbieder gewerkt aan een nieuwe Beschut wonen locatie: Mastbos. Deze locatie is bedoeld voor jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Ondanks de nieuwe locaties zijn er nog lange wachtlijsten voor doorstroomlocaties en Beschermd Wonen. Bovendien zijn er weinig opvang- en woonplekken voor complexe doelgroepen. Dit komt onder andere door krapte op de woningmarkt waardoor het lastig is om betaalbare locaties te vinden. Hiernaast zijn de voorzieningen die wel gepland staan moeizaam te realiseren.	
b. Passende begeleiding voor cliënten in de maatschappelijke opvang (trajectbegeleiding) en beschermd wonen (maatwerkarrangement)	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 is er gestart met de pilot 'resourcegroepen'. Binnen deze pilot werken HVO Querido, RIBW K/AM, PerMens, Leger des Heils en de GGD samen om de begeleiding in de maatschappelijke opvang te versterken met de inzet van het netwerk van een cliënt (zoals familie en vrienden). Onder regie van de cliënt worden zij actief betrokken bij de aanpak van dakloosheid. Hiermee wordt de samenwerking tussen het formele en informele netwerk verbeterd. In 2021 was de locatie Velsperpoort een 24-uurs opvangvoorziening in plaats van alleen nachtopvang. De eerste ervaringen hiermee zijn positief, ondanks de grote uitdagingen die de coronacrisis met zich meebracht. Er wordt meer rust en een betere sfeer ervaren voor de cliënten en de begeleiders. Verwacht wordt dat cliënten hierdoor sneller een stap zetten in het proces richting uitstroom. Deze maatregelen zijn verlengd voor 2022. Ook is gestart met de pilot 'het versterken van de gezinsaanpak'. In deze pilot werken verschillende partijen actief samen om tot maatwerk voor gezinnen en kinderen in de opvang te komen. Deze inzet is gericht op preventie en beter gebruik maken van elkaars expertise tijdens de opvangperiode, maar met name ook rondom in- en uitstroom. Daarom zijn er proces- en samenwerkingsafspraken gemaakt tussen HVO Querido, RIBW K/AM, Centrum voor Jeugd en Gezin en de Sociaal Wijkteams. Ten slotte is de pilot waarin trajecten werden aangeboden aan economisch daklozen in de maatschappelijke opvang verlengd. De economisch dakloze deelnemers werden gekoppeld aan een begeleider/trajecthouder van HVO-Querido, RIBW K/AM en PerMens, waarna de trajecthouder en de cliënt(en) samen een trajectplan gericht op uitstroom opstelden. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De coronacrisis en personeelstekorten bij de organisaties hebben invloed gehad op de trajectbegeleiding. Zo heeft de trajectbegeleiding soms tijdelijk stil gelegen,	

omdat de trajectbegeleiders tijdelijk werden ingezet om de extra locatie(s) te bemensen of er onvoldoende personeel aanwezig was.

Prestatie indicator Aantallen: (Gemeentelijke registratie)

* met winternoodopvang

** is inclusief circa 35 extra plekken in het kader van de coronacrisis

*** is inclusief 20 extra plekken in het kader van corona, 18 plekken APH

R/S	Domus Plus	0	0	0	0	0
	Skaeve Huse	0	0	0	0	0
	Perron 18	0	0	13	16	16
	Contingentwoningen	95	100	90	100	92
	Beschut wonen	6	47	59	60	73
	Beschermd wonen	610	608	585	300	314
	Maatschappelijke opvang	181	181/199*	216**	177	216***
	Vrouwenopvang	26	26	26	26	26
		(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

Prestatie indicator Aantal trajecten in de maatschappelijke opvang (Gemeentelijke registratie).

R/S	316	348	413	403
	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

Prestatie indicator Aantal maatwerkarrangementen beschermd wonen (Gemeentelijke registratie).

R/S	110	403	458	330	519
	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

2. Terugdringen aantal daklozen

Wat hebben we bereikt?

In 2021 nam de gemeente Haarlem deel aan de landelijke aanpak van dak- en thuisloosheid. Dit plan droeg bij aan alle drie de ambities van Opvang Wonen en Herstel: 'een preventie-offensief', 'iedereen een hersteltraject op maat' en 'zelfstandig thuis wonen versterkt'. Het accent lag echter met name op de ambitie waar de meeste winst te behalen is: 'zelfstandig wonen versterken'.

Ondanks dat het feitelijk aantal daklozen lager is dan de streefwaarde is het aantal geslapen nachten van daklozen in de opvang ten opzichte van 2020 fors toegenomen (32.333 nachten in 2020 naar 41.343 nachten in 2021).

Een feitelijk lager aantal daklozen maakt dus meer/langer gebruik van de opvang. De praktijk laat zien dat dit vaak de meer complexe doelgroepen betreft.

Anderzijds zal het ingezette beleid waarbij, door lokale gemeenten, meer wordt gestuurd op preventie van invloed zijn op dit dalende cijfer. Dit laatste is echter moeilijk aantoonbaar met data.

Effect indicator Het aantal feitelijke daklozen (Brede Centrale Toegang).

R/S	545	548	470	520	439
	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

a. Het voorkomen van huisuitzettingen door huurschuld	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 is uitvoering gegeven aan het convenant Preventie huisuitzettingen. Doel van dit convenant is huisuitzettingen als gevolg van een huurschuld te voorkomen door inwoners waar nodig in elke fase van het incassotraject ondersteuning te bieden. De sluitende aanpak van Woningcorporaties, Sociaal wijkteam en Schulddienstverlening is zeer succesvol gebleken. Ondanks de negatieve effecten van de coronacrisis op het inkomen van inwoners is het aantal huisuitzettingen als gevolg van een huurschuld in 2021 gelijk gebleven aan dat van 2020 en ruim onder de streefwaarde.	

Prestatie indicator Aantal huisuitzettingen door huurschuld (Elan, Pré en Ymere).

R/S	15 (2018)	15 (2019)	4 (2020)	12 S (2021)	4 R (2021)
-----	--------------	--------------	-------------	----------------	---------------

3. Stoppen en duurzaam oplossen van individuele gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling

<i>Wat hebben we bereikt?</i> De gemeente Haarlem werkt samen met de gemeenten Bloemendaal, Beverwijk, Haarlemmermeer, Heemstede, Heemskerk, Zandvoort en Velsen aan het verminderen van huiselijk geweld en de gevolgen ervan. Samen met de regio is uitvoering gegeven aan het eerste Actieprogramma dat hoort bij de Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Het Multidisciplinair Centrum Kindermishandeling (MDCK) maakte een doorstart als Huis voor Onderzoek en Veiligheid, waarin de basistaken van dit centrum zijn ondergebracht. Omdat online seksueel misbruik steeds meer toeneemt en daarmee ook de vraag om hulp is er door het Centrum Seksueel Geweld (CSG) samen met andere centra een handelingsprotocol voor acuut online seksueel misbruik gemaakt. De casemanagers van het CSG zijn in het najaar geschoold en het handelingsprotocol wordt inmiddels actief gebruikt. Aan de uitwerking van de belangrijkste aanbeveling uit het onderzoek naar de Blijf Groep, 'Uitbreiding en aanpassingen van bestaande opvangplekken', is in het vierde kwartaal hard gewerkt. Aan het einde van het jaar kampte de Blijf Groep net als de vrouwenopvang landelijk met een grote vraag naar opvangplekken. Eerder in het jaar was er minder vraag naar plekken in de Vrouwenopvang, waarschijnlijk was deze mindere vraag het gevolg van de coronapandemie. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Het definitief onderbrengen van Veilig Thuis onder de Gemeenschappelijke Regeling van de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) zoals dat eerder met Veilig Thuis en de VRK was afgesproken per 1 januari 2021 is nog niet afgerond.	
--	--

Effect indicator	Het percentage triage (=beoordeling op onveiligheid) binnen 5 dagen (Veilig Thuis).					
R/S	92%	38%	35%	47%	90%	71%
	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

a. Passende en tijdige inzet van beoordeling en onderzoek door Veilig Thuis		
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Veilig Thuis heeft extra capaciteit ingezet om wachttijden in te lopen. Het percentage triage binnen 5 dagen is met 71% ten opzichte van 47% dan ook flink gestegen en komt veel dichterbij de buurt van de streefwaarde. Dit betekent dat Veilig Thuis steeds vaker op tijd de triage na de melding afrondt, verwerkt en de vervolgacties in gang kan zetten. Het percentage onderzoek naar huiselijk geweld en kindermishandeling binnen 10 weken is ook flink toegenomen naar 71% in 2021 ten opzichte van 47% in 2020. De streefwaarde van 90% wordt nog niet gehaald, maar de stijgende lijn is duidelijk ingezet. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Het blijft voor Veilig Thuis lastig om vooraf het aantal adviezen en meldingen in te schatten. Hierdoor lukt het niet om structureel wachttijden te voorkomen en te voldoen aan de triage binnen 5 dagen.		
b. Passende en tijdige inzet CJG en Sociaal Wijkteam		
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 zijn de eerste gezamenlijke trainingen om te werken volgens de methodiek 'Gefaseerd Samenwerken voor Veiligheid' (GSV) gegeven. Deze methodiek vormt de kern van de regiovisie: om geweld te kunnen stoppen begin je met het organiseren van de directe veiligheid van het gezin. Door uitvoerenden van verschillende partners samen te trainen wordt de samenwerking en het spreken van dezelfde taal versterkt. Ook heeft Veilig Thuis laten uitzoeken wanneer en hoe de overdracht naar het lokale veld plaatsvindt om zo de samenwerking met de partners te verbeteren. De aanbevelingen hiervan worden gebruikt voor verbeteringen. Verder heeft het Sociaal Wijkteam samenwerkingsafspraken gemaakt met de Blijf Groep over het ondersteunen van hun cliënten bij uitstroom. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Er wordt al ruim een jaar gewerkt aan het vernieuwen van de onderlinge samenwerkingsafspraken door Veilig Thuis, zodat het werkproces goed beschreven staat en duidelijkheid biedt over wie op welk moment welke rol en verantwoordelijkheid heeft. Helaas zijn deze nog niet gereed. Tijdens de trainingen GSV en uit het eigen onderzoek van Veilig Thuis komt expliciet naar voren dat deze samenwerkingsafspraken worden gemist. Het percentage meldingen dat direct na een veiligheidsbeoordeling is overgedragen aan het CJG of het SWT, is met 26% (gemiddeld over het jaar) toegenomen ten opzichte van 2020, maar nog wel lager dan de streefwaarde. Uit het eerder genoemde onderzoek naar de overdracht naar het lokale veld blijkt dat na een wat nadere verrijking alsnog direct wordt afgeschaald naar het lokale veld. Dit wordt		

alleen niet geregistreerd als directe overdracht. Het betekent echter wel dat het aantal meldingen dat wordt overgedragen naar het lokale veld hoger ligt dan wat als directe overdracht wordt geregistreerd en geteld. We zijn hier dus op de goede weg en het gezamenlijk vaststellen van de samenwerkingsafspraken gaat hier een bijdragen aan leveren.	
--	--

Prestatie indicator Het percentage onderzoek naar huiselijk geweld en kindermishandeling door Veilig Thuis binnen 10 weken (Veilig Thuis).						
R/S	80%	56%	83%	47%	90%	71%
	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)
Prestatie indicator Het percentage meldingen dat direct na veiligheidsbeoordeling kan worden overgedragen naar het CJG of Sociaal Wijkteam (Veilig Thuis).						
R/S		25%	32%	21%	55%	26%
		(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

Financiën per programma

Bel. veld	Programma 2 Ondersteuning en Zorg	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
21	Voorzieningen volwassenen	40.628	46.386	42.230	40.428
22	Voorzieningen jeugd	34.380	35.221	36.207	36.809
23	Opvang, wonen en herstel	63.198	53.495	57.306	55.338
	Totaal lasten	138.207	135.103	135.743	132.576
Baten (exclusief mutaties reserves)					
21	Voorzieningen volwassenen	-1.304	-1.089	-1.360	-1.379
22	Voorzieningen jeugd	-141	-90	-90	-360
23	Opvang, wonen en herstel	-3.723	-3.050	-1.680	-1.767
	Totaal baten	-5.167	-4.229	-3.130	-3.505
	Totaal saldo excl. mutaties reserves	133.040	130.874	132.613	129.071
	Toevoegingen aan reserves	18.551		8.457	10.149
	Onttrekkingen aan reserves	-12.418		-8.247	-8.247
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	139.173	130.874	132.823	130.973

Analyse saldo per programma:

Verschillenanalyse	
Primaire begroting 2021	130.874
Gewijzigde begroting 2021	132.823
Verschil primaire - gewijzigde begroting	1.949 n
Rekening 2021	130.973
Verschil gewijzigde begroting - rekening	-1.850 v

Specificatie verschil primaire - gewijzigde begroting:	
Aanvullende voorstellen begroting 2021	-475 v
Amendementen begroting 2021	0 n
Bestuursrapportage 2020	224 n
Voortgangsrapportage 2021	6.573 n
Bestuursrapportage 2021	-4.374 v
Raadsbesluiten	0 n
Totaal	1.949 n

Een specificatie van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening is opgenomen in bijlage [6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld](#).

Doelenboom Programma 3 'Werk, inkomen en schulden'

B: € 34.413 R: € 32.528

Beleidsveld	Doel	Effectindicator	Prestatie	Prestatie-indicator
3.1 Werk B: € 21.833 R: € 22.348	Werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt vinden betaald werk	Het aantal werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt dat passend werk heeft gevonden	Het ondersteunen, werk-fit maken en bemiddelen van werkzoekenden	Het aantal werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt dat is overgedragen aan een uitzendbureau
		Het aantal werkzoekenden met overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat passend werk heeft gevonden		Het aantal werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat in een ondersteuningstraject zit
		% werkzame beroepsbevolking (BZK)		
		% werkloze jongeren (BZK)		
		Lopende re-integratievoorzieningen (BZK)		
	Uitkeringsgerechtigden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren	Aantal uitkeringsgerechtigden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat participeert	Het ondersteunen en bemiddelen naar participeren in de samenleving	
	Mensen met een arbeidsbeperking hebben betaald werk	Aantal Sw-ers dat werkzaam is in de sociale werkvoorziening	Behouden van bestaande werkplekken voor medewerkers in sociale werkvoorziening	Het aantal mensen met een Beschut Werken indicatie dat werkzaam is op een Beschut Werken plek
		Aantal mensen met een indicatie beschut werk	Creëren van beschut werk werkplekken	
		Aantal mensen werkzaam in een garantiebaan	Voldoen aan de regionale opgave voor de invulling van garantiebanen	
	Haarlemmers hebben een stabiele financiële situatie en zijn financieel redzaam.	% Haarlemmers dat aangeeft in het dagelijks leven beperkt te worden door de eigen financiële situatie	De gemeente zorgt direct en via partners in de stad voor kwalitatief voldoende ondersteuning van inwoners	
3.2 Inkomen B: € 10.520 R: € 8.670	Het vergroten van financiële zelfstandigheid en participatie inwoners met minimuminkomen.	Aantal Participatiewet-uitkeringsgerechtigden	Tijdig afhandelen van aanvragen inkomensondersteuning	% aanvragen Participatiewet-uitkering (1), bijzondere bijstand (2) en minimavoorzieningen (3) dat binnen de wettelijke termijn van acht weken is afgehandeld
		Aantal huishoudens dat minimaregeling aanvraagt	Samen met partners vergroten van de bekendheid van minimaregelingen	Aantal huishoudens en kinderen met HaarlemPas
		% kinderen tot 18 jaar waarvan gezin van bijstandsuitkering moet rondkomen (BZK)		Aantal gezinnen dat gebruik maakt van schoolkostenregeling
		Aantal personen (18+) met bijstandsuitkering (BZK)	Makkelijk maken aanvragen minimaregelingen	Rapportcijfer klanten dienstverlening minimavoorzieningen
	Misbruik en oneigenlijk gebruik uitkeringen en niet nakomen van inlichtingenplicht signaleren en voorkomen		Onderzoeken fraude	Aantal gestarte fraudeonderzoeken Participatiewet/loaw/loaz
			Beëindigen en terugvorderen onrechtmatig verstrekte uitkeringen	Aantal beëindigde uitkeringen o.b.v. onrechtmatigheid
3.3 Schulden B: € 2.060 R: € 1.510	Het voorkomen en vroeg signaleren van schulden bij inwoners	Het aantal kennismakingsgesprekken over geldzorgen en/of schulden	Het vergroten van de bekendheid van mogelijkheden van hulp bij geldzorgen	Aantal deelnemers aan voorlichtingsbijeenkomsten
			Vergroten van kennis en vaardigheden in het omgaan met geld	
	Het vergroten financiële zelfredzaamheid van inwoners met schulden	% succesvolle uitstroom van klanten met geldzorgen en/of schulden	Het zorgen voor een drempelloze toegang naar schulddienstverlening	Klanten gestart in een regulier schuldbemiddelingstraject
		Het aantal klanten dat succesvol uitstroomt na drie jaar reguliere schuldbemiddeling	Het geven van nazorg	Rapportcijfer van klanten voor schulddienstverlening
				Klanten in nazorg na geslaagde schuldbemiddeling

Programma 3 Werk, inkomen en schulden

Commissie
(Coördinerende) Portefeuilles
Afdeling(en)

Samenleving
Sociale Zaken, Schulden en Minima
Werk en Inkomen, Schulden, Minima en Sociale
Recherche

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Ook in 2021 heeft gemeente Haarlem inwoners ondersteund op het gebied van werk, inkomen en schulden in geval zij dat onvoldoende op eigen kracht konden. Werk en participatie maakt een onderscheid tussen uitkeringsgerechtigden die direct bemiddelbaar zijn naar werk, uitkeringsgerechtigden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt die re-integreren naar werk en uitkeringsgerechtigden met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt die participeren door vrijwilligerswerk, mantelzorg of arbeidsmatige dagbesteding.

In 2021 waren de regelingen vanuit het minimabeleid er vooral op gericht financieel kwetsbare inwoners meer kansen te bieden, zodat ze kunnen rondkomen en mee kunnen doen in de samenleving. Dit was het eerste jaar van de uitwerking van de integrale beleidsvisie armoede en schulden, waarbij de nadruk lag op Vroegsignalering van schulden, bieden van schuldhelp aan ondernemers en het bestrijden van kinderarmoede. Daarnaast heeft Haarlem in 2021 de intensieve en meerjarige taak uitgevoerd in de hersteloperatie aan ouders die zich hebben gemeld als gedupeerde van de kinderopvangtoeslagaffaire.

Beleidsvelden

Beleidsveld 3.1 Werk

1. Werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt hebben betaald werk

Wat hebben we bereikt?

Direct bemiddelbare werkzoekenden zijn aangemeld voor bemiddeling door een re-integratiepartner. Deze werkzoekenden zijn binnen drie weken uitgestroomd naar betaald werk en kandidaten die niet direct bemiddeld konden worden, zijn doorgestroomd naar aan ander traject.

Om de doelgroep werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt te re-integreren is ondersteuning en bemiddeling op maat gegeven. Deze werkzoekenden zijn werk-fit gemaakt en begeleid naar werk.

De gemeente heeft een aanvullend ondersteuningsaanbod voor specifieke doelgroepen: 50 plussers, statushouders, ex-gedetineerden en jongeren die het speciaal onderwijs vso/pro en mbo1 hebben gevolgd en de doelgroep met ggz problematiek.

Wat hebben we niet bereikt?

Uit de cijfers blijkt dat het aantal werkzoekenden zonder en met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat passend werk heeft gevonden nagenoeg gelijk gebleven is aan dat aantal in 2020. Het aantal bijstandsaanvragen is in 2021 echter

gedaald en daarmee ook het aantal aanmeldingen voor bemiddelingstrajecten. Daarmee rekening houdende is er relatief gezien sprake van een verhoogde uitstroom naar passend werk.	
--	--

Effect indicator	Het aantal werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt dat passend werk heeft gevonden ten opzichte van het totaal aantal uitkeringsgerechtigden (gemeentelijke registratie).							
R/S		18/3600 (2018)	24/3507 (2019)	55/3553 (2020)	140 S (2021)	71/3415 R (2021)		
Effect indicator	Het aantal werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat passend werk heeft gevonden ten opzichte van het totaal aantal uitkeringsgerechtigden (gemeentelijke registratie).							
R/S		547/3580 (2018)	448/3507 (2019)	265/3553 (2020)	500 S (2021)	263/3415 R (2021)		
Effect indicator	Netto arbeidsparticipatie: het percentage van de werkzame beroepsbevolking (15-74 jaar) ten opzichte van de totale beroepsbevolking (CBS). (BZK)							
R/S	69,4% (2007)	68,8% (2016)	70,1% (2017)	71,4% (2018)	71,1% (2019)	70,1% (2020)	72,0% S (2021)	n.n.b. R (2021)
Effect indicator	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar) (CBS). (BZK)							
R/S	3% (2005)	2% (2016)	2% (2017)	2% (2018)	2% (2019)	2% (2020)	1% S (2021)	2% R (2021)
Effect indicator	Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-74 jaar (CBS). (BZK)							
R/S	10,1 (2015)	- (2016)	- (2017)	238,8 (2018)	130,0 (2019)	312,4 (2020)	250 S (2021)	n.n.b. R (2021)

a. Het ondersteunen, werk-fit maken en bemiddelen van werkzoekenden	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De doelgroep met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt krijgt ondersteuning van verschillende re-integratiepartners. Bij deze doelgroep wordt onderscheid gemaakt in trajecten die korter duren dan 18 maanden en trajecten die langer duren dan 18 maanden. Deze mensen zijn ondersteund bij het zoeken naar betaald werk en bij het vergroten van werknemersvaardigheden, werk-fit worden en het behalen van de juiste kwalificaties. De trajecten zijn vaak intensief en lang omdat een deel van de groep al lang in de bijstand zit, een laag zelfbeeld, een taalachterstand of geen startkwalificaties heeft. Inwoners die gebruik maakten van de Tozo regeling hebben in 2021 bij Agros en Pasmach op vrijwillige basis begeleiding gekregen naar werk in loondienst of zijn geholpen met een doorstart van hun bedrijf. In 2021 is in de arbeidsmarktregio via Regionale mobiliteitsteams (RMT) dienstverlening van werk naar werk ingericht om de impact van de coronamaatregelen te beperken. In de arbeidsmarktregio werken zeven gemeenten, UWV, onderwijs, werkgevers- en werknemersorganisaties samen in een RMT om inwoners te helpen die door corona hun werk (dreigen) te verliezen, waar nodig in combinatie met om- en bijscholing. Tot op heden is weinig aanspraak gemaakt op de ondersteuning vanuit het RMT; vermoedelijk door de verlenging van de financiële ondersteuning vanuit de rijksregelingen voor ondernemers en zzp'ers.	

<i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De dienstverlening van onze re-integratiepartners is in 2021 gestart en geëindigd in een lockdown. Gedurende het jaar is deze dienstverlening steeds aangepast aan de dan geldende coronamaatregelen. De workshops werden vooral digitaal aangeboden. De meeste dienstverlening gebeurde telefonisch, al waren 1 op 1 gesprekken ook regelmatig weer mogelijk.	
--	--

Prestatie indicator Het aantal werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt dat is overgedragen aan een uitzendbureau, ten opzichte van het totaal aantal uitkeringsgerechtigden (Gemeentelijke registratie).

R/S	22/3580 (2018)	61/3507 (2019)	200/3553 (2020)	150 S (2021)	86/3415 R (2021)
-----	-------------------	-------------------	--------------------	-----------------	---------------------

Prestatie indicator Het aantal werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat in een ondersteuningstraject zit (Gemeentelijke registratie).

R/S	940 (2018)	750 (2019)	2.079 (2020)	950 S (2021)	2.210 R (2021)
-----	---------------	---------------	-----------------	-----------------	-------------------

2. Uitkeringsgerechtigden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Voor uitkeringsgerechtigden met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt richtte de gemeente zich op participatie op maat. Dat betekent dat de klant naar vermogen participeerde in de vorm van arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk of mantelzorg. De klantmanagers werkten hierin samen met partners in de stad en met de sociaal wijkteams. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Vanwege de coronamaatregelen was het voor uitkeringsgerechtigden nog niet mogelijk om het hele jaar deel te nemen aan arbeidsmatige dagbesteding of vrijwilligerswerk te doen. Inwoners zijn wel weer in toenemende mate aangemeld voor deze vormen van participatie en konden zij met inachtneming van de coronaregels deelnemen.	
---	---

Effect indicator Het aantal uitkeringsgerechtigden met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt dat participeert in de vorm van maatschappelijke participatie of arbeidsmatige dagbesteding (gemeentelijke registratie).

R/S	638 (2018)	1.300 (2019)	1.273 (2020)	800 S (2021)	1.164 R (2021)
-----	---------------	-----------------	-----------------	-----------------	-------------------

a. Het ondersteunen en bemiddelen naar participeren in de samenleving	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 zijn klanten telefonisch en ook regelmatig weer fysiek gesproken. Tijdens die gesprekken is hun afstand tot de arbeidsmarkt bepaald. Als bleek dat mensen een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt hadden, werd met hen de mogelijkheden tot participatie in de Haarlemse samenleving besproken. Zij zijn verwezen naar partners in de stad die arbeidsmatige dagbesteding of vrijwilligerswerk aanbieden of werd in overleg met het sociaal wijkteam onderzocht welke activiteiten iemand zou kunnen ondernemen, veelal in de eigen wijk. Mantelzorg of een tegenprestatie behoorden tot de mogelijkheden. In sommige gevallen bleek een klant in aanmerking te komen voor opname in het doelgroepenregister. Deze klanten werden bemiddeld naar gesubsidieerd werk.	

Wat hebben we niet gedaan?

Er is contact gehouden met de klanten om hen te stimuleren om te participeren. De mogelijkheden om mee te doen in de samenleving werden ook in 2021 enigszins beperkt door de corona-maatregelen.

3. Mensen met een arbeidsbeperking hebben betaald werk***Wat hebben we bereikt?***

Ook in 2021 is gezorgd voor continuering van de werkplekken in de sociale werkvoorziening bij de Gemeenschappelijke Regeling Paswerk in Cruquius. Deze werkplekken nemen jaarlijks af door pensionering van werknemers. Voor de voorziening nieuw beschut werk zijn dienstbetrekkingen gerealiseerd. In 2021 zijn garantiebanen ingevuld bij reguliere werkgevers.

Wat hebben we niet bereikt?

Het aantal plaatsingen op garantiebanen bij werkgevers nam in 2021 weliswaar toe maar de toename is niet zo groot als op grond van de huidige krappe arbeidsmarkt zou mogen worden verwacht. Bovendien blijven de cijfers achter bij de landelijke doelstelling van de regionale en landelijke opgave voor de banenafpraak voor mensen met een arbeidsbeperking.

Effect indicator	Het aantal subsidie-eenheden (se) met een indicatie op grond van de Wet Sociale Werkvoorziening dat werkzaam is in de sociale werkvoorziening (Gemeentelijke registratie). Eén subsidie-eenheid staat gelijk aan één persoon die fulltime begeleid werkt.							
R/S	684 (2014)	641 (2016)	631 (2017)	622 (2018)	576 (2019)	547 (2020)	530 S (2021)	518 R (2021)
Effect indicator	Het aantal mensen met een indicatie Beschut werk dat werkzaam is op een beschut werk-plek (Gemeentelijke registratie).							
R/S	17 (2017)				23 (2018)	37 (2019)	58 (2020)	40 S (2021) 70 R (2021)
Effect indicator	Het aantal mensen werkzaam in een garantiebaan binnen de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond (gemeentelijke registratie).							
R/S	1.134 (2015)	1.313 (2016)	1.454 (2017)	1.872 (2018)	1.844 (2019)	1.948 (2020)	1.950 S (2021)	2012* R (2021)

* In deze tabel is feitelijk het aantal banen opgenomen en niet het aantal werkzame mensen. Deze reeks zal bij de volgende begroting in lijn gebracht worden met de indicator.

Behouden van bestaande werkplekken voor medewerkers in sociale werkvoorziening
Wat hebben we gedaan?

Sinds 1 januari 2015 is instroom in de sociale werkvoorziening niet meer mogelijk. Voor de groep mensen die voor deze datum al een SW- indicatie hadden, is ook in 2021 de werkplek beschikbaar gebleven bij Paswerk in Cruquius. Gemeente Haarlem en alle andere gemeenten die deelnemen aan de GR Paswerk hebben ook in 2021 toezicht gehouden op een financieel gezonde bedrijfsvoering, zodat de sw- plekken konden blijven bestaan voor deze doelgroep.

Creëren van beschut werkplekken	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Sinds 2015 bestaat de voorziening beschut werk binnen de Participatiewet. Deze voorziening is de opvolger van de sociale werkvoorziening. Ook in 2021 zijn kandidaten voorgedragen bij het UWV voor een indicatie beschut werk. Bij toekenning van een indicatie, is aan de kandidaten een dienstverband aangeboden bij de Werkpas Holding BV.	
Voldoen aan de regionale opgave voor de invulling van garantiebanen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In opdracht van de gemeenten en het UWV van onze arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond, hebben het werkgeversservicepunt en de re-integratiepartners werkzoekenden met een arbeidsbeperking geplaatst op een garantiebaan. Mensen met een arbeidsbeperking blijven bovengemiddeld kwetsbaar en vragen blijvend aandacht en inzet van de gemeente. De gemeente heeft daarom geïnvesteerd in het verbeteren van de dienstverlening participatie instrumenten zoals de toekenning van loonkostensubsidie aan de werkgever en de begeleiding door een jobcoach. Indien nodig zijn extra maatwerkvoorzieningen ingezet zoals een aangepaste werkplek of een doventolk. Het WSP heeft gezorgd voor verbeteringen in de dienstverlening en informatie aan werkgevers die mensen uit deze groep in dienst nemen en heeft het aantal werkgevers in hun netwerk uitgebreid. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Het aantal plaatsingen op garantiebanen is in 2021 weer toegenomen ten opzichte van 2020 maar we hebben de werkzoekenden met een arbeidsbeperking nog niet voldoende laten profiteren van de krapte op de arbeidsmarkt.	

Prestatie indicator Het aantal mensen met een indicatie Beschut werk indicatie dat werkzaam is op een Beschut werk-plek (Gemeentelijke registratie).

R/S	34 (2018)	37 (2019)	58 (2020)	40 S (2021)	70 R (2021)
-----	--------------	--------------	--------------	----------------	----------------

Beleidsveld 3.2 Inkomen

1. Haarlemmers hebben een stabiele financiële situatie en zijn financieel redzaam

<i>Wat hebben we bereikt?</i> De gemeente ondersteunt Haarlemmers die minder financieel redzaam zijn. Via de HaarlemPas ontvingen zij miniregelingen en aanvullende inkomensondersteuning. De budgetcoaches hebben via trajectbegeleiding inwoners begeleid waardoor zij weer grip op geld hebben en rond konden komen. Ondernemers die de Tozo-regeling(en) hebben aangevraagd zijn actief benaderd en is hulp geboden bij financiële vragen en problemen. Vanaf maart 2021 kon de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK) worden aangevraagd; in eerste instantie voor het eerste half jaar van 2021 en vervolgens is de regeling landelijk verlengd tot eind september. Haarlem heeft de gemeentelijke beleidsvrijheid gebruikt om daarna zelf de TONK te verlengen tot eind	
---	---

2021. Om zoveel mogelijk inwoners te attenderen op deze tegemoetkoming, is via de (sociale) media ruim en regelmatig gecommuniceerd. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Ondanks de verlenging en de intensieve communicatie is er weinig gebruik gemaakt van de TONK regeling. De economische gevolgen van corona en ook het doorstijgen van de vaste lasten (energiekosten) zorgden er voor dat inwoners in toenemende mate merkten minder financieel redzaam te zijn. Dit blijkt uit onderstaande cijfers uit de gemeentelijke monitor (inwonerspeiling).	
--	--

Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat aangeeft in het dagelijks leven beperkt te worden door de eigen financiële situatie (Inwonerspeiling).							
R/S	25% (2013)	21% (2016)	17% (2017)	17% (2018)	16% (2019)	15% (2020)	<20% S (2021)	21% R (2021)

De gemeente zorgt direct en via partners in de stad voor kwalitatief voldoende ondersteuning van inwoners	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De gemeente heeft ook in 2021 samengewerkt met het Jeugdfonds Sport en Cultuur en stichting Leergeld die beiden in natura hulp bieden aan kinderen die opgroeien in minimagezinnen. Vanuit de sociaal wijkteams is er nauw samengewerkt met het Fonds Urgente Noden. Het fonds ondersteunt financieel kwetsbare inwoners die direct hulp nodig hebben. In het najaar is de Haarlemse Alliantie tegen kinderarmoede getekend. Diverse maatschappelijke- en-, zelfzorgorganisaties en de gemeente hebben zich ingezet om de armoede onder kinderen terug te dringen. Bij iedere Tozo- en TONK-aanvraag is door de gemeente aan ondernemers waar nodig en gewenst hulp geboden bij financiële vragen en problemen. Afhankelijk van de aard van het probleem zijn zij doorverwezen naar Schuldienstverlening. Ook is voor hen desgewenst de HaarlemPas aangevraagd. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Door corona waren locaties regelmatig gesloten of was inloop niet mogelijk. Hierdoor zijn mogelijk inwoners met vragen en zorgen onder de radar gebleven.	

2. Het vergroten van financiële zelfstandigheid en participatie inwoners met minimuminkomen

<i>Wat hebben we bereikt?</i> In 2021 hebben 3415 Haarlemmers die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud konden voorzien, ontvangen op grond van de Participatiewet. De verwachte stijging heeft zich niet voorgedaan. Dit kwam mede door verlenging van de landelijke ondersteuningsmaatregelen, zoals de Tozo en NOW-regeling. Vanaf mei 2021 nam, als gevolg van beëindiging van diverse corona-beperkingen, het aantal aanvragen voor een bijstandsuitkering onder jongeren substantieel af. De gemeente heeft de Tozo-regeling voor levensonderhoud en/of bedrijfskrediet uitgevoerd. In totaal zijn 1.806 aanvragen voor levensonderhoud Tozo 3, 4 en 5 toegekend en 38 aanvragen bedrijfskapitaal Tozo 3, 4 en 5. Deze latere Tozo-regelingen	
--	---

kenden meer voorwaarden, waardoor er substantieel minder aanvragen ingediend zijn. Aan 107 huishoudens is de TONK toegekend. In 2021 zijn 240 Haarlemmers met hun kinderen overgestapt naar de Gemeentelijke zorgpolis; een groei van 6 %. In totaal waren het afgelopen jaar 4.117 volwassenen en 1.699 kinderen verzekerd via deze polis. Volwassen deelnemers hadden door de gemeentelijke bijdrage geen wettelijk eigen risico. Daardoor hoefden zij geen zorg te mijden en kwamen ze niet voor onverwacht hoge kosten te staan. Aan alle kinderen met een HaarlemPas zijn in totaal 2.400 Fashioncheques verstrekt. Het bedrag van de Fashioncheque was verhoogd naar € 65 per kind. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Het aantal HaarlemPassen is weliswaar gestegen ten opzichte van 2020, maar minder toegenomen dan verwacht. Het aantal aanvragen van de minimaregelingen is navenant achtergebleven. Eind 2020 was de inschatting dat door de gevolgen van corona het aantal inwoners met een laag inkomen zou toenemen. Mogelijk dat door de landelijke ondersteuningsmaatregelen voor veel Haarlemmers het inkomen op peil is gebleven.	
--	--

Effect indicator	Het aantal uitkeringsgerechtigden dat een Participatiewet-uitkering ontvangt (Gemeentelijke registratie). De prognose van het aantal uitkeringsgerechtigden is gebaseerd op scenario's van het CPB en wel op scenario 1 basisraming/matig herstel.							
R/S	2.536 (2009)	3.695 (2016)	3.760 (2017)	3.580 (2018)	3.507 (2019)	3.553 (2020)	4.090 S (2021)	3.415 R (2021)
Effect indicator	Het aantal huishoudens dat gebruik maakt van een minimaregeling via een gemeentelijke aanvraag (Gemeentelijke registratie).							
R/S	2.580 (2014)	3.960 (2016)	4.460 (2017)	4.807 (2018)	4.876 (2019)	5.062 (2020)	5.500 S (2021)	4.838 R (2021)
Effect indicator	Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen (CBS) (BZK).							
R/S	8% (2000)	6% (2016)	6% (2017)	6% (2018)	6% (2019)	5% (2020)	5,7% S (2021)	n.n.b. R (2021)
Effect indicator	Aantal personen (18 jaar en ouder) met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners (CBS) (BZK). In verband met een verkeerde berekening door VNG/ABF zijn gegevens ook voor voorgaande jaren met terugwerkende kracht aangepast en wijken daarom af van voorgaande begrotingen en jaarstukken.							
R/S				371,9 (2018)	355,7 (2019)	493,8 (2020)	370 S (2021)	413,9 R (2021)

Tijdig afhandelen van aanvragen inkomensondersteuning	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 hebben Haarlemmers die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud konden voorzien, tijdig en rechtmatig inkomensondersteuning ontvangen op grond van de Participatiewet. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> In 2021 was het contact met de klant door coronamaatregelen meestal telefonisch. Dat zorgde ervoor dat het compleet maken van het dossier meer tijd kostte dan wanneer fysiek was gesproken met mensen. De hersteltermijn is minder strak toegepast om mensen meer tijd te geven om informatie en bewijsstukken aan te leveren. Het aantal uitkeringsaanvragen Participatiewet, dat binnen de wettelijke termijn van acht werken is afgehandeld, is daarom gedaald met 14%. Dit is ook de	

reden van de daling in percentage van de verwerking van de aanvragen bijzondere bijstand. Waar nodig zijn voorschotten verstrekt. De afhandeling van de aanvragen voor de minimaregelingen liep in de eerste helft van het jaar vertraging op door personele onderbezetting. Met inhuur is de achterstand in het laatste kwartaal volledig ingelopen. De afhandeling van de aanvragen voor bijzondere bijstand liep ook vertraging op. De overschrijdingen van de afhandelingstermijnen waren over het geheel genomen niet heel groot. Er zijn in 2021 voor zowel de minimaregelingen als bijzondere bijstand geen dwangsommen verbeurd.	
Samen met partners vergroten van de bekendheid van minimaregelingen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De gemeente heeft vanwege corona de netwerkpartners en inwoners vooral digitaal geïnformeerd via nieuwsbrieven en webinars. Ook dit jaar waren er actieweken om de tegemoetkoming school- en zorgkosten onder de aandacht te brengen bij Haarlemmers. Tijdens deze actieweken zijn de doelgroepen rechtstreeks geïnformeerd over het aanvragen van deze regelingen. Daarnaast is extra ingezet op communicatie in de stad door middel van posters in de Abri's, nieuwsberichten en via sociale media. In samenwerking met de netwerkpartners waren er twee podcasts over geldzaken. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De netwerkpartners konden door de corona-maatregelen de inwoners regelmatig niet fysiek spreken en er werden veel minder activiteiten georganiseerd. De geplande opening van de 'geldzaken'-loketten is vanwege corona uitgesteld. Door corona was het niet mogelijk om inloopspreekuren te organiseren voor de hulp bij het overstappen naar de Gemeentelijke zorgpolis. Ook was het door de coronamaatregelen in 2021 niet mogelijk om te flyeren bij bijeenkomsten.	
Makkelijk maken aanvragen minimaregelingen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Ingezet is op het makkelijk maken van de aanvragen door verkorte formulieren toe te sturen aan inwoners, hen na te bellen en een telefonisch spreekuur op te zetten voor hulp bij de aanvragen van de Gemeentelijke zorgpolis. Onze inwoners hebben de dienstverlening vanuit de gemeente het afgelopen jaar als goed beoordeeld. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Op de locaties van de negen sociaal wijkteams was vanwege corona geen inloop mogelijk. Inwoners konden alleen op afspraak terecht en dit werkte mogelijk drempelverhogend.	

Prestatie indicator Het percentage aanvragen Participatiewet-uitkering dat binnen de wettelijke termijn van acht weken is afgehandeld (gemeentelijke registratie).

R/S	83%	91%	88%	89%	86%	86%	98%	83%
	(2015)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

Prestatie indicator Het percentage aanvragen bijzondere bijstand dat binnen de wettelijke termijn van acht weken is afgehandeld (gemeentelijke registratie).

R/S	98%	94%	98%	96%	91%	80%	98%	89%
	(2015)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

Prestatie indicator Het percentage aanvragen minimavoorzieningen dat binnen de wettelijke termijn van acht weken is afgehandeld (gemeentelijke registratie).								
R/S	82% (2015)	78% (2016)	82% (2017)	85% (2018)	90% (2019)	98% (2020)	99% S (2021)	64% R (2021)
Prestatie indicator Het aantal huishoudens en het aantal kinderen (4-18jr) met een HaarlemPas (Gemeentelijke registratie).								
R/S								
Huishoudens	4.240	5.896	7.222	7.302	7.162	7.023	7.800	7.355
Kinderen	1.857 (2014)	2.229 (2016)	2.587 (2017)	2.522 (2018)	2.580 (2019)	2.385 (2020)	2.850 S (2021)	2.540 R (2021)
Prestatie indicator Het aantal gezinnen dat gebruik maakt van de schoolkostenregeling (gemeentelijke registratie).								
R/S				1.207 (2018)	1.269 (2019)	1.254 (2020)	1.500 S (2021)	1.255 R (2021)
Prestatie indicator Het rapportcijfer van klanten voor dienstverlening minimavoorzieningen (Klanttevredenheidsonderzoek Werk, Inkomen en Schulden).								
R/S				6,7 (2018)	6,7 (2019)	7,6 (2020)	7,0 S (2021)	7.6 R (2021)

3. Misbruik en oneigenlijk gebruik uitkeringen en niet nakomen van inlichtingenplicht signaleren en voorkomen

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Signalen van misbruik en oneigenlijk gebruik van uitkeringen zijn onderzocht met inachtneming van de menselijke maat. Onterecht betaalde bijstand is teruggevorderd.	
a. Onderzoeken misbruik en oneigenlijk gebruik uitkeringen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Ook in 2021 is op verschillende manieren onderzoek gedaan naar mogelijke uitkeringsfraude. De toename van het aantal gestarte fraude-onderzoeken is toe te schrijven aan het aantal uitgevoerde onderzoeken (132) naar misbruik van de Tozo-regeling. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Als gevolg van corona is het niet altijd mogelijk geweest om gebruik te maken van de benodigde onderzoeksinstrumenten, zoals huisbezoeken en/of persoonlijke gesprekken. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal gestarte reguliere fraude-onderzoeken nagenoeg gelijk is aan het aantal dat het jaar daarvoor is uitgevoerd.	
b. Beëindigen en terugvorderen onrechtmatig verstrekte uitkeringen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In een aantal gevallen heeft onderzoek naar onrechtmatigheden geleid tot beëindiging of wijziging van de uitkering. Teveel betaalde bijstand is teruggevorderd.	

Prestatie indicator Het aantal gestarte fraudeonderzoeken Participatiewet/loaw/loaz (gemeentelijke registratie).								
R/S	388 (2015)	439 (2016)	349 (2017)	404 (2018)	268 (2019)	311 (2020)	320 S (2021)	430 R (2021)
Prestatie indicator Het aantal beëindigde uitkeringen op basis van onrechtmatigheid (gemeentelijke registratie).								
R/S	147 (2015)	89 (2016)	81 (2017)	85 (2018)	22 (2019)	46 (2020)	85 S (2021)	48 R (2021)

Beleidsveld 3.3 Schulden

1. Het voorkomen en vroeg signaleren van schulden bij inwoners

<i>Wat hebben we bereikt?</i> In vergelijking met 2020 is het aantal aanmeldingen bij schulddienstverlening gestegen, maar de verwachting was dat de coronacrisis voor een forse stijging zou hebben gezorgd. De stijging is vooral te zien in de aanmeldingen voor kwetsbare doelgroepen en jongeren. Vanaf januari 2021 is Vroegsignalering van schulden in de vaste lasten een wettelijke taak geworden van de gemeente. De gemeente heeft huishoudens actief benaderd voor hulp bij geldzorgen. Hierdoor zijn in 2021 veel huishoudens met geldzorgen en/of schulden eerder bereikt zodat schulden niet verder opliepen. Haarlemmers met een forse betalingsachterstand bij de zorgverzekeraar zijn aangemeld bij het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Zij zijn door de budgetcoaches benaderd. Zij kregen hulp in de vorm van een betalingsregeling en hebben waar mogelijk verdere ondersteuning gehad. Het ging om ruim 1400 inwoners waarvan ongeveer 250 bijstandsgerechtigden. Ondernemers met financiële problemen die zich aanmeldden met schulden kregen een adviesgesprek bij de gemeente. De gemeente werkte samen met OverRood en 155 Help een bedrijf om de financiële situatie in kaart te brengen en een passende oplossing te zoeken. In totaal zijn 29 adviesgesprekken gevoerd. In de laatste maanden van het jaar is het aantal aanvragen schuldhulpverlening in Haarlem wel toegenomen en zijn er in totaal 505 kennismakingsgesprekken gevoerd. Ter voorbereiding op de Wet Inburgering is de pilot Z-route uitgevoerd. De budgetcoaches zorgden voor het budgetbeheer van de statushouders. Dit om rust te geven, het ontstaan van schulden te voorkomen en de focus op inburgering te kunnen leggen. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> De verwachting was dat in 2021 1.000 kennismakingsgesprekken gevoerd zouden worden. De gevolgen van de coronacrisis voor inwoners zijn beperkter dan verwacht en daarom heeft de verwachte piek in aanmeldingen en kennismakingsgesprekken bij schuldhulpverlening zich niet voorgedaan. Dit is overigens conform de landelijke trend.	
---	---

Effect indicator	Het aantal kennismakingsgesprekken over geldzorgen en/of schulden (Gemeentelijke registratie).					
R/S	61 (2017)	334 (2018)	240 (2019)	628 (2020)	1.000 S (2021)	505 R (2021)

Het vergroten van de bekendheid van mogelijkheden van hulp bij geldzorgen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De gemeente heeft vanwege corona uitsluitend digitaal de netwerkpartners en inwoners geïnformeerd over de mogelijkheden van hulp bij geldzorgen via nieuwsbrieven en webinars. Inwoners met betalingsachterstanden in de vaste	

lasten zijn door de sociaal wijkteams of budgetcoaches benaderd en kregen hulp aangeboden. In samenwerking met de netwerkpartners zijn er twee podcasts geweest over geldzaken en geldzorgen. Eind 2021 is Haarlem aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulproute. Dit is een platform om inwoners met geldzorgen te vinden, te bereiken en toe te leiden naar passende hulp. Ook ondernemers met geldzorgen ontvangen zo advies en worden desgewenst doorgeleid naar OverRood of het gemeentelijke Bbz-loket <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De netwerkpartners konden door corona de inwoners niet fysiek spreken en ook konden er veel minder activiteiten georganiseerd worden. De geplande opening van de 'geldzaken'-loketten is vanwege corona uitgesteld.	
Vergroten van de kennis en vaardigheden in het omgaan met geld	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De verplichte cursus 'Grip op geld' is ook in 2021 aangeboden. In totaal hebben 38 klanten deze cursus gevolgd. Vanwege corona waren de meeste lessen digitaal. Ook 60 statushouders hebben tijdens het introductieprogramma (veelal online) de cursus Grip op geld gevolgd. In het voortgezet onderwijs heeft MoneyStart online en fysiek lessen verzorgd voor in totaal 561 leerlingen. Vanwege corona zijn alternatieve lessen bedacht en uitgevoerd. Kikid heeft voorstellingen gegeven aan kleinere klassen en als alternatief voor de twee voorstellingen die niet konden doorgaan hebben zij een intensief programma gemaakt van tien lessen. Hier hebben 362 jongeren aan deelgenomen. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Ondanks de alternatieven en de extra inzet zijn de gestelde doelen niet geheel behaald. Zo zijn veel lessen van Grip op geld fysiek niet doorgegaan en bleken de genodigden voor de cursus lang niet allemaal digitaal vaardig genoeg om de lessen te volgen. Ook de gastlessen op basisscholen tijdens de Week van het geld werden geannuleerd. Fysieke bijeenkomsten Grip op geld werden voor een kleiner aantal deelnemers georganiseerd of moesten worden geannuleerd. Ook voor NewFuture hebben slechts enkele fysieke groepsbijeenkomsten kunnen plaatsvinden.	

Prestatie indicator Het aantal deelnemers aan preventieve voorlichtingsbijeenkomsten (gemeentelijke registratie).

R/S	525 (2014)	850 (2016)	918 (2017)	1.450 (2018)	1.627 (2019)	567 (2020)	1.250 S (2021)	961 R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	-----------------	-----------------	---------------	-------------------	-----------------

2. Het vergroten financiële zelfredzaamheid van inwoners met schulden

<i>Wat hebben we bereikt?</i> In 2021 zijn 113 Haarlammers succesvol uitgestroomd na een driejarige schuldregeling. Het slagingspercentage bedroeg 92%. In het laatste jaar van het driejarige traject volgden klanten de cursus 'Grip op geld' en de budgetcoaches begeleidden hen zodat zij zelfstandig met hun financiën leerden omgaan met als doel duurzaam uit de schulden te blijven. Als zelfredzaamheid niet haalbaar bleek, werd een klant naar beschermingsbewind begeleid. Met 38 bewindvoerderskantoren is een convenant afgesloten met samenwerkingsafspraken over in-, door- en uitstroom van klanten in schuldenbewind.	
--	---

In 2020 en 2021 hebben 377 mensen uit Haarlem zich gemeld bij de Belastingdienst voor compensatie na de kinderopvangtoeslagaffaire. Deze ouders zijn bij de Belastingdienst/Toeslagen bekend als aanvrager van de kinderopvangtoeslag. De gemeente heeft aanvullende hulp geboden als het gaat om gezinssituatie, inkomen, eventuele schulden, gezondheid of opvoeding van de kinderen. Via diverse kanalen zijn ouders opgeroepen om van de ondersteuning gebruik te maken. Het in het leven geroepen hulpteam toeslagenaffaire van de gemeente heeft 234 ouders gesproken en 120 brieven gestuurd aan ouders die telefonisch niet bereikbaar waren. Het 023 Steunfonds is ingezet als sprake is van een belemmerende schuld voor de toegang tot de reguliere schulddienstverlening. Waar geen andere oplossingen mogelijk bleken, is de schuld van de klant vanuit het 023 Steunfonds opgekocht en is een leenovereenkomst afgesloten. In 2021 zijn 54 klanten geholpen. De budgetcoaches maken ook gebruik van het 023 Steunfonds om klanten met kleine achterstanden te helpen. Ook in deze situatie wordt de lening via budgetbeheer aan de gemeente terugbetaald. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Het absolute aantal klanten dat succesvol is uitgestroomd na drie jaar schuldbemiddeling is 113. Deze uitstroom is lager dan in 2020. De redenen hiervoor zijn divers. Soms is er bijvoorbeeld sprake geweest van uitstel van uitstroom of is het traject voortijdig beëindigd.	
---	--

Effect indicator	Het percentage succesvolle uitstroom van klanten met geldzorgen en/of schulden die geholpen zijn (Gemeentelijke registratie).							
R/S	80% (2016)	80% (2017)	83% (2018)	86% (2019)	95% (2020)	85% S (2021)	92% R (2021)	
Effect indicator	Het aantal klanten dat succesvol uitstroomt na drie jaar reguliere schuldbemiddeling (Gemeentelijke registratie).							
R/S	70 (2014)	81 (2016)	116 (2017)	151 (2018)	164 (2019)	156 (2020)	140 S (2021)	113 R (2021)

Het zorgen voor een drempelloze toegang naar schulddienstverlening	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De schulddienstverlening is ook tijdens corona gewoon doorgegaan en door de inwoners als goed beoordeeld. Er waren geen wachtlijsten, kennismakingsgesprekken vonden plaats binnen twee weken en de consultants hebben zelf de dossiers op orde gemaakt in perioden dat Humanitas was gesloten. Het intakegesprek voor schulddienstverlening is fysiek bij de gemeente gehouden als de coronamaatregelen dit toestonden, tenzij de klant dit zelf niet veilig vond. Dan werd het aanbod gedaan om dit telefonisch of via beeldbellen te doen.	
Het bieden van nazorg	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Nazorg aan inwoners was gericht op het niet opnieuw maken van schulden. Na uitstroom is ruimte voor maximaal een jaar begeleiding. In 2021 hebben 113 klanten die een regulier schuldbemiddelingstraject succesvol hebben afgerond, nazorg gehad. Ook hebben 30 inwoners die uitstroomden uit de wettelijke schuldsanering (Wsnp) nazorg gehad.	

Prestatie indicator	Het aantal klanten gestart in een regulier schuldbemiddelingstraject (Gemeentelijke registratie).							
R/S	123 (2014)	181 (2016)	147 (2017)	168 (2018)	212 (2019)	146 (2020)	175 S (2021)	130 R (2021)
Prestatie indicator	Het rapportcijfer van klanten voor schulddienstverlening (Klanttevredenheidsonderzoek Werk, Inkomen en Schulden).							
R/S				7,8 (2018)	7,8 (2019)	8,1 (2020)	7,5 S (2021)	8.0 R (2021)
Prestatie indicator	Het aantal klanten dat nazorg heeft gekregen na geslaagde schuldbemiddeling (Gemeentelijke registratie).							
R/S				105 (2018)	98 (2019)	95 (2020)	95 S (2021)	143 R (2021)

Financiën per programma

Bel. veld	Programma 3 Werk, Inkomen en Schulden	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021
	Lasten (exclusief mutaties reserves)				
31	Werk	23.190	21.833	26.559	22.558
32	Inkomen	103.337	76.469	84.507	81.426
33	Schulden	1.777	2.283	2.482	2.238
	Totaal lasten	128.304	100.585	113.548	106.223
	Baten (exclusief mutaties reserves)				
31	Werk	-328			-210
32	Inkomen	-100.547	-65.949	-74.295	-72.756
33	Schulden	-219	-223	-223	-728
	Totaal baten	-101.094	-66.172	-74.518	-73.694
	Totaal saldo excl. mutaties reserves	27.211	34.413	39.030	32.529
	Toevoegingen aan reserves	4.819		1.994	2.134
	Onttrekkingen aan reserves	-1.392		-2.849	-2.554
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	30.637	34.413	38.175	32.110

Analyse saldo per programma:

Verschillenanalyse	
Primaire begroting 2021	34.413
Gewijzigde begroting 2021	38.175
Verschil primaire - gewijzigde begroting	3.762 n
Rekening 2021	32.110
Verschil gewijzigde begroting - rekening	-6.065 v

Specificatie verschil primaire - gewijzigde begroting:	
Aanvullende voorstellen begroting 2021	-150 v
Amendementen begroting 2021	0 n
Bestuursrapportage 2020	0 n
Voortgangsrapportage 2021	3.341 n
Bestuursrapportage 2021	571 n
Raadsbesluiten	0 n
Totaal	3.762 n

Een specificatie van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening is opgenomen in bijlage [6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld](#).

CLUSTER FYSIEK

Inleiding en context

Haarlem staat ook 2021 in de Atlas voor gemeenten stabiel op de vierde plek in de woonaantrekkelijkheidsindex van de vijftig grootste gemeenten.

De economische impact van de coronacrisis is groot geweest en duurt nog altijd voort. Voor 2021 was gehoopt op herstel na de grote economische gevolgen in 2020. Dit is maar zeer beperkt het geval geweest, de beperkingen hadden nog steeds de overhand met als gevolg lage aantallen dagbezoekers en overnachtingen in Haarlem, met de nodige gevolgen voor de inkomsten van ondernemers en de gemeente. De gemeente heeft zich ook in 2021 proactief en flexibel opgesteld om waar mogelijk te ondersteunen.

Er kan nog weinig gezegd worden over blijvende, langere termijn effecten op de fysieke stad, bijvoorbeeld in gebruik van de openbare ruimte of veranderingen in mobiliteit.

Onderliggende programma's

Het cluster Fysiek bestaat uit twee programma's:

Programma 4: *Duurzame stedelijke vernieuwing* gaat over de ontwikkeling van Haarlem: een mooie leefomgeving, passend aanbod van woningen en duurzaamheid. Het gaat ook over een goed klimaat voor (duurzame) ondernemers, grip op toerisme en een goed cultuuraanbod.

Programma 5: *Beheer en onderhoud* gaat over de openbare ruimte die schoon, heel en veilig is en groener en klimaatbestendiger wordt en over een verschuiving naar duurzame mobiliteit en meer ruimte voor voetganger, fiets en openbaar vervoer.

Hoofdkoers

Duurzaamheid

In 2021 zijn stappen gezet in en op weg naar verduurzaming en klimaatadaptatie. Bij de Kadernota 2022 (link) is voor het eerst de duurzaamheidsbegroting opgeleverd. Hiermee heeft de gemeente inzicht gekregen in de CO² uitstoot binnen de gemeentegrenzen. Daarnaast is de CO₂ uitstoot van de eigen organisatie in beeld is gebracht. Haarlem is hiervoor als één van de eerste G40-gemeenten gecertificeerd op de CO²-Prestatieladder. In 2021 is gewerkt aan de Routekaart duurzaamheid waarin uitgeschreven wordt met welke projecten de gemeente de doelstellingen Aardgasvrij 2040 en Circulair 2040 gaat halen.

Met de [Haarlemse transitievisie Warmte](#) is de ambitie vastgelegd dat in 2030 12.700 woningen en andere gebouwen aardgasvrij zullen zijn. In 2021 zijn stappen in de uitvoering gezet. Zo hebben veel inwoners gebruik gemaakt van de mogelijkheid kleine maatregelen te nemen om de energierekening te beperken; zijn er pilots uitgevoerd met verenigingen van eigenaren om aardgasvrij in de meerjaren onderhoudsplannen op te nemen en is gestart met een wijkgerichte aanpak met collectieve inkoop van hybride warmtepompen, isolatie en zonnepanelen. De gemeente staat garant voor het zonnewarmtenet in het Ramplaankwartier en daarnaast is een subsidie aangevraagd voor de Proeftuin aardgasvrije wijken. Voor het warmtenet Meerwijk is de gemeente in gesprek gegaan met de woningcorporaties en is het Haarlems Warmte Netwerk (HWN) opgericht. Er is budget beschikbaar gesteld voor een voorlichtingscampagne over het warmtenet in Schalkwijk, een vergoeding om met inductie te gaan koken en een informatieloket. Voor het warmtenet Waarderpolder is een marktconsultatie gehouden ter voorbereiding op de aanbesteding.

De [Regionale Energiestrategie 1.0 \(RES\)](#) voor Noord-Holland Zuid is in 2021 vastgesteld. In Haarlem wordt in de toekomst 20 tot 25% van het toekomstig elektriciteitsverbruik lokaal opgewekt. Om dat voor elkaar te krijgen zijn de initiatiefnemers van een zonneweide en van windmolens bij Schoteroog door de gemeente gefaciliteerd. De mogelijkheden voor zonnepanelen op eigen gemeentelijk vastgoed zijn geïnventariseerd. Het beleid voor [zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht](#) is herzien en toegankelijk gemaakt met de [kansenkaart](#).

Om begin 2022 het strategisch plan Klimaatadaptatie vast te stellen zijn de opgaven uitgewerkt waarin de opgaven van Haarlem richting een Klimaatbestendige stad in 2050 staat beschreven. Natuur- en Milieueducatie (NME) heeft in 2021 5000 Haarlemse scholieren van het basis- en voortgezet onderwijs bereikt op het gebied van duurzaamheidseducatie door projecten te organiseren over de thema's klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie.

Duurzame stedelijke ontwikkeling

Haarlem is in 2021 aan de slag gegaan met een ambitieus woningbouwprogramma, zonder randvoorwaarden zoals stedelijke kwaliteit, betaalbaarheid werkgelegenheid, voorzieningen en duurzaamheid uit het oog te verliezen, net als de opgaven rondom mobiliteit en bereikbaarheid. In 2021 lag de focus op de zones Oostpoort, Europaweg en Zuidwest.

In het collegebesluit [Vaststellen plan van aanpak ontwikkelgerichte organisatie](#) is een eerste stap gezet met het vergroten van de slagkracht van de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie in het brede fysiek domein, bijvoorbeeld met uitbreiding van ambtelijke capaciteit. Deze capaciteit kon in 2021 niet helemaal worden opgevuld: de arbeidsmarkt binnen het fysiek domein is krap.

Binnen de prioritaire zones starten grondeigenaren inmiddels projecten om ontwikkelingen te realiseren. Een aantal initiatieven buiten de prioritaire zones, kon niet in behandeling worden genomen. In 2021 zijn pilots gestart om te onderzoeken of het planproces versneld kan worden door de ontwikkelaar zelf producten voor besluitvorming te laten maken.

De woningbouwopgave is in Haarlem vooral een ingewikkelde inbreidingsopgave: verdichting, sloop-nieuwbouw, renovatie, woningsplitsing en transformatie. Het Rijk heeft met een impulsregeling (Besluit Impuls Versnelling Woningbouw) geld beschikbaar gesteld om woningbouw te versnellen en om bij te dragen aan de zogeheten publiek onrendabele top. In 2020 is de aanvraag voor de zone Europaweg al gehonoreerd en in 2021 zijn de aanvragen voor de zones Zuidwest en Oostpoort toegekend. Hiermee is een investeringsvolume van ruim €20 miljoen beschikbaar gekomen, met de verplichting dat de bouw start binnen drie jaar na de indiening van de aanvraag. Daarnaast zijn, mede dankzij investeringen in de organisatie van het fysiek domein en een versterkte inzet op lobby en belangenbehartiging, andere subsidies binnengehaald zoals voor de ontwikkeling van de Koepel en voor de inzet van flexibele capaciteit (Metropoolregio Amsterdam), waardoor in totaal circa € 25 miljoen aan middelen is verkregen.

In aansluiting op de beoogde groei van Haarlem is de verdere ontwikkeling van de OV-knoppunten Stationsgebied, Oostpoort en Haarlem Nieuw-Zuid essentieel om de stedelijke opgaven en verdichting te laten slagen. Voor het Stationsgebied is in 2021 de [integrale visie voor de transformatie](#) vastgesteld door de gemeenteraad. Voor Haarlem Nieuw-Zuid is besloten twee varianten verder te onderzoeken zodat in de eerste helft van 2022 besloten kan worden over een definitieve variant.

Op dit moment zijn er geen woningbouwprojecten die stil zijn komen te liggen door een te hoge stikstofdepositie. Met name de Ontwikkelzone Zuidwest kan problemen gaan ondervinden; een onderzoek naar oplossingsrichtingen is gestart.

Wonen

De druk op de Haarlemse woningmarkt nam in 2021 verder toe. De prijzen blijven stijgen en de betaalbaarheid van het aanbod neemt af in het niet gereguleerde deel van de woningmarkt. Er is een flink aantal woningen in aanbouw, maar dat biedt nog geen soelaas voor de lange wachtlijsten voor een sociale huurwoning.

De woonvisie met uitvoeringsagenda 2021-2025 [Samen doorbouwen aan een duurzaam \(t\)huis](#) is in 2021 vastgesteld. De belangrijkste thema's, waar de gemeente op wijk, stedelijk en regionaal niveau samenwerkt, zijn meer en vooral ook extra betaalbare woningen toevoegen, een passend thuis in een stad waar iedereen meetelt, een duurzaam Haarlem aardgasvrij en circulair en een stad met prettige, vitale en veerkrachtige wijken.

In de woonvisie is opgenomen dat de nieuwbouw zich vooral zal moeten richten op starters en senioren. Een stadsdeal ouderenhuisvesting met corporaties en zorgaanbieders om te kunnen voorzien in voldoende passende woonruimte voor ouderen is in 2021 voorbereid. Voor het inrichten van meer woonwagendplaatsen is een Actieplan woonwagendplaatsen 2021-2022 vastgesteld. De taakstelling voor de huisvesting van statushouders is uitgevoerd.

Naar aanleiding van de biedingen van de woningcorporaties zijn in 2021 meerjarige prestatieafspraken voorbereid. De verwachting is dat deze begin 2022 ondertekend worden.

De nieuwe [Huisvestingsverordening Zuid-Kennemerland/IJmond: Haarlem 2022](#) is in 2021 vastgesteld. Daarin is de mogelijkheid opgenomen voorrang te verlenen aan de beroepsgroepen verplegend- en onderwijzend personeel. Ook is een urgentiecategorie opgenomen voor kwetsbare Haarlemmers die begeleiding bij zelfstandig wonen nodig hebben. En is het time-out gebied voor het splitsen van woningen en het omzetten naar kamerverhuur uitgebreid. Verder zijn regels opgenomen om de toeristische vakantieverhuur van woonruimte te reguleren met een registratie- en meldingsplicht en nachtcriterium. In juni is door de Tweede Kamer een amendement aangenomen om de Huisvestingswet te wijzigen waardoor het voor gemeenten mogelijk is geworden om per 1 januari 2022 opkoopbescherming in te voeren. Op basis van onderzoek van het kadaster naar de aankoop van koopwoningen voor de verhuur door investeerders heeft de gemeenteraad besloten om voor de gehele stad opkoopbescherming in te voeren. De regels hiervoor zijn ook opgenomen in de huisvestingsverordening en gaan in per 1 februari 2022.

In 2021 is het [regionaal Woonakkoord](#) van de regiogemeenten en de provincie vastgesteld. De regionale corporaties ondersteunen de uitgangspunten. De uitvoering is gestart met de opzet van een goed monitoringssysteem zodat regionaal en op het niveau van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) kan worden afgestemd over de toevoeging van (sociale huur)woningen.

De regionale monitor Wonen en zorg op de kaart is geactualiseerd.

Ook de regionale bewustwordingscampagne voor ouderen Ook later lekker wonen werd voortgezet.

Omgevingswet

Een belangrijke mijlpaal is het opleveren van de [Omgevingsvisie Haarlem 2040](#). Met deze visie is vastgelegd hoe Haarlem de komende jaren de stad verder wil ontwikkelen en aan wil passen aan de grote opgaven die op de stad afkomen, zoals woningbouw, verduurzaming, economische ontwikkeling en het bevorderen van een gezonde leefomgeving. Deze omgevingsvisie is opgesteld in samenspraak met vele betrokken Haarlemmers. De Omgevingsvisie is in 2021 besproken in de

gemeenteraad en is in januari 2022 vastgesteld, waarmee een grote stap is gezet richting de uitvoering van alle ambities voor de ontwikkeling van de stad.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld tot 1 oktober 2022 of 1 januari 2023, zodat gemeenten tijdig kunnen aansluiten op het landelijke digitale stelsel en er ook voldoende tijd is om te oefenen. De door de gemeente aangeschafte applicaties die hiervoor nodig zijn, zijn inmiddels geïmplementeerd en aangesloten op dit landelijke stelsel. Ook hebben de eerste technische ketentesten plaats gevonden.

Met het vaststellen van de [startnotitie](#) is begonnen met het omzetten van het tijdelijke omgevingsplan naar het omgevingsplan nieuwe stijl voor het deelgebied Haarlem Centrum (inclusief Spaarnesprong) en het omzetten van de regels uit de bruidsschat voor het gehele grondgebied van de gemeente.

Economie en toerisme

De coronacrisis heeft ook in 2021 grote gevolgen gehad voor de economische activiteiten in de stad. Met name sectoren als horeca, detailhandel, cultuur, evenementen en toerisme zijn opnieuw hard geraakt. De gevolgen zijn zoveel mogelijk beperkt gehouden door noodmaatregelen van Rijk en gemeente. Zo zijn onder andere de precario voor terrassen en BIZ-bijdragen naar beneden bijgesteld, kregen horecaondernemers de gelegenheid hun terrassen te verruimen, was er een subsidie voor warmtekussens voor de terrassen, is er budget aan Haarlem Marketing beschikbaar gesteld voor een midweekcampagne, was er een ondernemersspreekuur voor coronagerelateerde vragen en is een corona herstellfonds opgericht. Vooralsnog is er een opvallend laag aantal faillissementen.

In 2021 is ingezet op de speerpunten van de vijf strategische uitvoeringslijnen uit de [Economische visie Haarlem](#) waaronder:

- Ruimte: er is een plan van aanpak om knelpunten in het bestemmingsplan Waarderpolder weg te nemen.
- Talent: de arbeidsmarkt krijgt vorm vanuit de Regionale doe-agenda arbeidsmarkt 2020-2022. De krapte op de arbeidsmarkt nam toe in 2021, maar tegelijk bleken kwetsbare arbeidskrachten kwetsbaarder dan ooit en werden veel zelfstandig ondernemers hard getroffen. Er is een Regionaal Mobiliteitsteam ingericht om mensen die getroffen zijn door de crisis naar ander werk te leiden in combinatie met om- en bijscholing. En jongeren die geen of nauwelijks recht hadden op WW zijn actief benaderd en verder geholpen.
- Innovatie: om de transitie naar een duurzame en circulaire economie te versnellen zijn verschillende onderzoeken en projecten uitgevoerd, met hulp van de EU subsidie Cities 2030. De uitvoeringsagenda Circulaire economie (onderdeel van de routekaart Duurzaamheid) is voorbereid en wordt in 2022 vastgesteld. Haarlem heeft zich aangesloten bij de ROM InWest. De vestiging in de Koepel draagt bij aan de versterking van economische clusters en de zichtbaarheid van Haarlem in de MRA op het gebied van ondernemerschap, (universitair) onderwijs, innovatie, digitalisering van het mkb en circulaire economie. De ontwikkeling van het C-district is een stap verder gebracht.
- Ondernemerschap: de Verordening BIZ Waarderpolder BIZ 2022-2026 is vastgesteld en er is uitvoering gegeven aan het Convenant Waarderpolder 2021-2025. Enkele resultaten hiervan zijn verdere vergroening van het gebied, de (her)huisvesting van ondernemers, de versterking van de samenwerking met het onderwijs via het Stagebureau Waarderpolder en diverse (online) bijeenkomsten met ondernemers. Er is uitvoering gegeven aan het Actieplan Detailhandel en Horeca 2020-2022. Er is onderzoek gedaan naar het vitaal houden van de binnenstad. De Toeristische Koers is vastgesteld.

- Profilering: de economische ambities van Haarlem en Zuid-Kennemerland zijn vastgelegd in de MRA Verstedelijingsstrategie. Daarnaast is er vanuit Plabeka een onderzoek gestart naar innovatieve ecosystemen in de MRA, waaronder de economische corridor tussen NS station Haarlem Centrum en Oostpoort (inclusief Koepel, C-district, Haarlemmerstroom en zuidzone Waarderpolder), circulaire economie en gezondheid.

Het ontwikkelen van een merkidentiteit voor Haarlem en in het verlengde daarvan het borgen van de economische-/bedrijvenmarketing is uitgesteld.

Het aantal dagbezoekers en overnachtingen in Haarlem was ook in 2021 lager dan voorheen. De oorzaak hiervan is corona en de maatregelen om de crisis te beheersen, zoals vervroegde sluiting van de horeca, annulering van evenementen en de invoering van de coronacheck app. Met name het internationale en zakelijke bezoek is sterk teruggelopen.

Door deze lagere aantallen bezoekers was er geen sprake van een disbalans tussen toerisme en leefbaarheid. Om die voor de toekomst wel te kunnen bewaken is de Toeristische koers (link) vastgesteld en is de [hotelaanvraagpauze](#) verlengd tot 1 januari 2024. Haarlem Marketing heeft op basis van het in de raad vastgestelde [Kader Citymarketing](#) een meerjarenstrategie opgesteld en heeft het afgelopen jaar onder meer een Midweekcampagne en Koop Lokaal-campagne uitgezet om bij te dragen aan het herstel van het bezoek aan onze stad.

Cultuur

Eind 2021 heeft de gemeenteraad het [Cultuurplan 2022-2028 'Cultuur maakt Haarlem'](#) vastgesteld. In het plan zijn de visie en ambities voor het Haarlemse cultuurbeleid uitgewerkt en is een culturele basisinfrastructuur benoemd. De daarin opgenomen instellingen ontvangen structurele, meerjarige subsidies. Het cultuurplan laat zien dat er daarnaast nog veel meer waardevolle initiatieven zijn. Om meer ruimte te maken voor vernieuwing en creativiteit, heeft de raad besloten programmasubsidies te introduceren, waarmee meer organisaties en cultuurmakers kunnen worden ondersteund.

In 2021 is ook een belangrijke stap gezet in de versterking van het Frans Hals Museum, met een structurele subsidieverhoging en met budget voor de registratie van een deel van de collectie en de verhuizing daarvan naar een betere opslaglocatie. Vanwege het voortduren van de coronamaatregelen is samen met de provincie in 2021 opnieuw steun verleend aan enkele culturele instellingen. Ook amateurkunst-organisaties en huurders van gemeentelijke ateliers zijn ondersteund.

De bouw op het Slachthuisterrein liep enige vertraging op, zodat het nieuwe Popcentrum in 2022 geopend zal worden. De verbouwing van de centrumlocatie van de bibliotheek is voorbereid.

Openbare ruimte

Met de inrichting van de openbare ruimte is in 2021 bijgedragen aan de opgave om Haarlem duurzamer te maken. Zo is het groenoppervlak toegenomen door waar mogelijk bij onderhoud en herinrichting van straten minder verharding toe te passen. In de Grote Houtstraat zijn groenbakken met bankjes geplaatst. Het aantal bomen is toegenomen. In 2021 is de nieuwe bomenverordening vastgesteld, waardoor de bomen in de gemeente beter beschermd zijn. Het Groenbeleidsplan is en de Visie buitengebied zijn beide voorbereid en worden dit jaar vastgesteld.

Door het vele thuiswerken en de tijdelijke sluiting van horeca en (sport)verenigingen was ook in 2021 sprake van een flinke toename van het huishoudelijk afval ten opzichte van 2019. De toename van de totale hoeveelheid afval werd niet gecompenseerd door betere afvalscheiding, maar de hoeveelheid

restafval was in 2021 bijna teruggebracht op het niveau van 2019. Spaarnelanden heeft de inzamelfrequentie aangepast om zoveel mogelijk te voorkomen dat containers vol raken en afval naast de containers wordt gezet. Ook is een proef gestart met de aanleg van containertuintjes om het plaatsen van afval bij ondergrondse afvalcontainers te voorkomen. Op diverse plekken in de stad zijn afvalbakken naar betere locaties verplaatst en er zijn veel zogenaamde Big Bellys (slimme afvalbakken met pers- en meldsysteem) geplaatst. Door corona was een goed onderzoek naar de schoonbeleving niet mogelijk. Het Strategisch Plan Afvalscheiding (SPA) is in 2021 voortgezet met plaatsing van containers voor gescheiden inzameling in diverse wijken in de binnenstad en in Schalkwijk. Plaatsing in andere wijken is voorbereid. Begin 2022 vindt volgens planning de afronding plaats.

De beeldkwaliteit met betrekking tot het onderhoud van de openbare ruimte is op peil gebleven, met een enkele uitzondering waar binnenkort wordt gestart met groot onderhoud.

Mobiliteit

In 2021 is het nieuwe [mobiliteitsbeleid 2040](#) vastgesteld. Dit is het startschot voor de mobiliteitstransitie naar schone vormen van mobiliteit: de fietser en voetganger krijgen prioriteit, een snelheid van 30 kilometer per uur wordt de norm en bij alle nieuwe ontwerpen van wegen wordt eerst gekeken naar de ruimte voor de fietser en de voetganger. Het centrum wordt autoluw en gereguleerd parkeren wordt uitgebreid.

In de bijbehorende uitvoeringsagenda staat hoe en wanneer de doelen uit het mobiliteitsbeleid in 2030 bereikt worden. Verder is het [Verkeersveiligheidsbeleid](#) vastgesteld. Hiermee moet de komende jaren het aantal verkeersongevallen afnemen. Haarlem richt zich daarbij op fietsers, veilige infrastructuur en veilig verkeersgedrag.

In 2021 zijn verschillende acties uit het [Actieplan fiets](#) uitgevoerd en zijn op veel plekken in Haarlem de fietscondities verbeterd. Rond de Grote Markt zijn fietsstewards ingezet en het verbeteren van de fietspaden langs de Rijksweg is gestart. Ook zijn fietscondities verbeterd als onderdeel van herinrichtingsprojecten, zoals de Generaal Spoorlaan. Bij de werkgeversaanpak, met als inzet het verminderen van autokilometers en daarmee de CO²-uitstoot van het woon-werk verkeer lag het accent het afgelopen jaar vooral op het promoten en faciliteren van thuiswerken. Verder zijn het afgelopen jaar een groot aantal laadpalen bijgeplaatst in de stad om de elektrificatie van auto's te faciliteren. Eind 2021 stonden er 290 laadpalen in Haarlem (2018: 80 laadpalen). Tenslotte zijn de voorbereidingen getroffen om vanaf 1 januari 2022 de milieuzone in te voeren. Vervuilende vrachtwagens mogen de milieuzone niet meer in, waardoor de uitstoot door verkeer wordt verminderd.

Het mobiliteitsbeleid 2030 gaat niet alleen over mobiliteit. Ook de acties uit het programma Modernisering parkeren zijn hierin opgenomen. In 2021 zijn in drie wijken draagvlakonderzoeken voor gereguleerd parkeren uitgevoerd. Als gevolg daarvan wordt in de Sportheldenbuurt parkeerregulering ingevoerd. Verder zijn grote stappen gezet in het verder digitaliseren en automatiseren van parkeren, waardoor het parkeerproduct voor bewoners en bezoekers klantvriendelijker is geworden. Met de maatregel Bewoners naar de garage worden bewoners met een parkeervergunning met succes verleid tegen gereduceerd tarief een abonnement af te nemen; in de populaire garages in zone B (binnenstad) zijn er inmiddels wachtlijsten.

Doelenboom Programma 4 'Duurzame stedelijke vernieuwing' B: € 43.320 R: € 38.130

Beleidsveld	Doel	Effectindicator	Prestatie	Prestatie-indicator
4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling B: € 13.959 R: € 10.857	Een duurzame, veilige en gezonde fysieke leefomgeving nu en in de toekomst	Leefomgeving wordt als aantrekkelijk ervaren door inwoners	Opstellen van integraal omgevingsbeleid, visies en plannen o.b.v. richtlijn duurzame stedenbouw	Percentage waar de richtlijn duurzame stedenbouw is toegepast
		Oordeel van Haarlemmers over hun straat		
		Demografische druk (BZK)		
		Gemiddelde WOZ waarde van woningen (BZK)		
	Meer, betaalbaarder en energiezuiniger aanbod van woningen	Gemiddelde inschrijf- en wachttijd sociale huurwoning	Afspraken maken met woningcorporaties, private partijen en omringende gemeenten over woningbouwprogramma	Aantal sociale huurwoningen van woningcorporaties
		Nieuw gebouwde woningen (BZK)		
		Gemiddelde energie-index corporatiewoningen		
	Een duurzaam Haarlem	Totale CO2 uitstoot (x1000 ton) in Haarlem	Financiële stimulans energiebesparing en duurzame opwekking	Aantal verstrekte duurzaamheidsleningen
		Percentage hernieuwbare elektriciteit (BZK)	Creëren bewustwording hoe Haarlemmers zelf bij kunnen dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen.	Aantal unieke interviews met ambassadeurs
		Oordeel Haarlemmers over eigen mate duurzaam doen		
4.2 Economie, toerisme en cultuur B: € 29.412 R: € 30.497	Toename economische activiteiten en werkgelegenheid	Aantal bedrijfshuisvestingen (BZK)	Zorgen voor ruimte voor werkfuncties	Woon- werk verhouding
		Aantal banen (BZK)	Bieden van optimaal ondernemersklimaat	Rapportcijfer Ondernemingsklimaat
		Percentage functiemenging: de verhouding tussen banen en woningen (BZK)		
	Kwalitatieve groei toerisme met aandacht voor de leefbaarheid bewoners	Aantal toeristische binnenlandse dagbezoeken	Stimuleren kwaliteitstoerist	Aantal bezoekers in Haarlemse hotels met zakelijk motief
		Gemiddelde besteding per Nederlandse dagbezoeker		
		Aantal overnachtingen van toeristische bezoekers	Het voorkomen van negatieve effecten van toerisme door spreiding bezoekers	Gemiddelde bezettingsgraad hotels in laagseizoen
		% inwoners dat aangeeft overlast te ervaren van toerisme		
	Vergroten deelname aan een kwalitatief en gevarieerd kunst- en cultuuraanbod	Bezoekersaantallen bibliotheek, podia en musea	In stand houden / subsidiëren culturele infrastructuur.	Aantal gesubsidieerde projecten Cultuurstimuleringsfonds
		Oordeel Haarlemmers over cultureel aanbod		
4.3 Grondexploitatie B: € -51 R: € -3.224	Risico's bij grondverkoop beheersbaar houden		Verstrekken van financiële stand van zaken bij grondverkoop	

Programma 4 Duurzame stedelijke vernieuwing

Commissie (Coördinerende) Portefeuilles	Ontwikkeling Duurzaamheid, Economie, Ruimtelijke Ontwikkeling, Monumenten, Wonen
Afdeling(en)	Bedrijven, Beheer en Beleid en Openbare Ruimte, Economie, Cultuur Duurzaamheid en Wonen, Omgevingsbeleid, Project- en contractmanagement, Programma- en gebiedsmanagement

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Haarlem is ook in de toekomst een aantrekkelijke stad om te wonen en te werken. In beleidsvorming, visievorming en planadvisering is duurzame stedelijke ontwikkeling de leidraad. Groei biedt kansen om naast woningen ook kwaliteit toe te voegen aan de leefomgeving.

Beleidsvelden

Beleidsveld 4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling

1. Een duurzame, veilige en gezonde fysieke leefomgeving nu en in de toekomst

<i>Wat hebben we bereikt?</i> In 2021 zijn visies, stedenbouwkundig programma's van eisen, bestemmings- en omgevingsplannen opgesteld en omgevingsvergunningen afgegeven. Ook is in januari 2022 de overkoepelde omgevingsvisie Haarlem 2045 vastgesteld. Hiermee is voldaan aan de wettelijke verplichtingen. Inwoners van Haarlem krijgen hiermee rechtszekerheid, duidelijkheid en een toekomstbeeld van de gemeente. Hoewel de tevredenheid van de Haarlemmers over hun eigen woonomgeving lager is dan het streefcijfer, is de tevredenheid gegroeid ten opzichte van 2020. Belangrijk is dat zelfs in deze crisistijd de Haarlemmers tevreden blijven over de kwaliteit van hun leefomgeving. Dat is ook terug te zien in de nog steeds stijgende WOZ-waarde van woningen in Haarlem. Die ligt fors hoger dan het streefgetal. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> We hebben niet alle initiatieven in behandeling kunnen nemen. Er waren meer initiatieven dan capaciteit bij de gemeente: Haarlem heeft een selectie van waardevolle initiatieven gemaakt die met een minimum aan begeleiding via tafels door de initiatiefnemer zelf worden uitgewerkt.	
---	---

Effect indicator	Een leefomgeving die door de inwoners van Haarlem als aantrekkelijk wordt ervaren (www.atlasleefomgeving.nl).							
R/S				goed (2019)	ruim voldoende (2020)	goed S (2021)	n.n.b. R (2021)	
Effect indicator	Oordeel van Haarlemmers over hun straat (rapportcijfer) (Inwonerspeiling).							
R/S		7,0 (2017)	7,0 (2018)	7,2 (2019)	7,0 (2020)	8 S (2021)	7,2 R (2021)	
Effect indicator	Demografische druk: de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar (CBS) (BZK).							
R/S	58,8% (2007)	63,0% (2016)	63,4% (2017)	63,8% (2018)	64,0% (2019)	64,2% (2020)	64% S (2021)	64,3% R (2021)

Effect indicator	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen in duizenden euro (CBS) (BZK).							
R/S	219 (2007)	228 (2016)	250 (2017)	286 (2018)	326 (2019)	358 (2020)	330 S (2021)	381 R (2021)

a. Opstellen van integraal omgevingsbeleid, visies en plannen o.b.v. richtlijn duurzame stedenbouw	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In alle opgestelde visies en programma's van eisen is duurzaamheid opgenomen door de richtlijn duurzame stedenbouw te hanteren. In de praktijk betekent dit dat gebouwen en inrichting van de openbare ruimte klimaatadaptief en duurzamer dan voorheen worden gerealiseerd <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De actualisering van de HIOR voor alle openbare ruimte in Haarlem inclusief duurzaamheid is nog niet opgepakt.	

Prestatie indicator Percentage waar de richtlijn duurzame stedenbouw is toegepast (Gemeentelijke registratie) *Betreft nieuwe indicator. Nulmeting vond plaats in 2020.*

R/S	100% (2020)	100% S (2021)	100% R (2021)
------------	----------------	------------------	------------------

2. Meer, betaalbaarder en energiezuiniger aanbod van woningen

<i>Wat hebben we bereikt?</i> De woningvoorraad is in 2021 netto met 298 woningen gegroeid, Er zijn 509 nieuwe woningen opgeleverd en 211 woningen in de categorie 'overige toevoegingen', onder andere door transformatie van ander vastgoed tot woningen. Dit getal wordt met 422 verminderd door sloop en overige onttrekkingen (CBS statline 2022). De sociale huurvoorraad is netto met 207 woningen gedaald (nieuwbouw, sloop, verkoop) (cijfers woningbouwcorporaties). <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Hoewel de nieuwbouwproductie vanaf 2016 in een stijgende trend zit, blijven we wel achter bij onze bouwambitie van ca. 1000 woningen per jaar. Ook is het zorgelijk dat projecten over de gehele linie steeds meer in tijd naar achter schuiven. Redenen hiervoor zijn: stikstofproblematiek, stijgende bouwprijzen en schaarste van bouwmaterialen, capaciteitsproblemen bij gemeente, markt, woningcorporaties maar ook bij energieleverende partijen als Liander en de toenemende complexiteit van plannen. Ook op het vlak van de sociale woningbouw komt de productie langzaam op gang. In 2021 zijn geen nieuwbouwprojecten in de sociale huur gestart. Wel is op een aantal plekken vooruitlopend op de nieuwbouw gesloopt. De projecten die gepland stonden zijn doorgeschoven naar 2022. Als redenen voor deze vertraging van de plannen noemen de woningcorporaties onder andere meer overleg tijd met externe partijen en interne samenwerking, ruimtelijke afstemming en vertraging in vergunningverleningsprocedures.	
---	---

Effect indicator	Gemiddelde inschrijf- en wachttijd voor een sociale huurwoning in jaren voor Haarlem (Woonservice).							
R/S	5,5 (2012)	7,2 (2016)	7,5 (2017)	7,6 (2018)	8,1 (2019)	8,1 (2020)	7,6 S (2021)	7,8 R (2021)

Effect indicator	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen) (ABF)(BZK).							
R/S	7,7 (2012)	2,3 (2016)	9,2 (2017)	7 (2018)	5,2 (2019)	7,7 (2020)	11 S (2021)	3,9 R (2021)
Effect indicator	Gemiddelde energie-index corporatiewoningen (Corporaties). De doelstelling is afgesproken voor 2021. Tussendoelen zijn niet afgesproken. vanaf begroting 2023 volgt hier een andere indicator ivm wijziging in het meetsysteem.							
R/S		1,78 (2016)	- (2017)	- (2018)	1,61 (2019)	- (2020)	1,56 S (2021)	1,56 R (2021)

a. Afspraken maken met woningcorporaties, private partijen en omringende gemeenten over woningbouwprogramma	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De raad heeft in maart 2021 de woonvisie met uitvoeringsagenda 2021-2025 'Samen doorbouwen aan een duurzaam (t)huis' (2021/25829) vastgesteld. Samen met verschillende partijen in de stad en de regio worden de ambities uit de woonvisie uitgevoerd. Corporaties hebben aan de hand van deze woonvisie hun bijdrage aan de uitvoering van de opgave verwoord in een 'bod'. Aan de hand van deze biedingen zijn in 2021 nieuwe meerjarige prestatie-afspraken voorbereid. In 2021 is samen met corporaties Ymere, Elan Wonen en Pré Wonen en de huurdersorganisaties uitvoering gegeven aan de bestaande prestatieafspraken. Via de in de prestatieafspraken vastgelegde samenwerking van gemeente en corporaties is er op gestuurd om de plancapaciteit van sociale huurwoningen, die door de corporaties in verhuur gebracht kan worden, te vergroten. Doel is om hiermee de voorraad sociale huurwoningen te vergroten en daarmee de inschrijf- en wachttijd te verlagen. Met corporaties is samengewerkt in de huisvesting van bijzondere doelgroepen, zoals de huisvesting van statushouders, mensen die uitstromen uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen, woonwagenvoerders, mensen met een beperkte mobiliteit, etc. De taakstelling van huisvesten van statushouders is in 2021 gehaald. In oktober hebben gemeenten, corporaties en zorg- en welzijnsinstellingen een convenant uitstroomregeling 'Pact van uitstroom' ondertekend waarin afspraken zijn vastgelegd over het beschikbaar stellen van woningen, het leveren van woonbegeleiding en zorg voor zachte landing in de wijk en afspraken over samenwerking in moeilijke fases. De gemeente is met corporaties en zorgaanbieders voor ouderenzorg in gesprek gegaan om tot een 'stadsdeal' ouderenhuisvesting te komen. Met de stadsdeal wil de gemeente afspraken vastleggen die de samenwerking voor komende jaren versterkt zodat de huidige en toekomstige generatie ouderen in Haarlem een huis kan (blijven) vinden en zij daar (thuis) passende vorm van zorg kunnen ontvangen. In het voorjaar is voor drie Haarlemse deelplannen (Waddenbuurt, Meerwijk en Rozenprieel) bij het Rijk een aanvraag ingediend voor een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds. Er heeft geen toekenning plaatsgevonden doordat er onvoldoende beschikbare middelen waren. Aan het eind van 2021 is een nieuwe huisvestingsverordening vastgesteld op basis van de in het voorjaar door de raad vastgestelde uitgangspunten. Hierdoor zijn de regels over bouwkundig splitsen en woningdelen verder aangescherpt. Met de	

aanpassing zijn de regels ten aanzien van toeristische verhuur in lijn gebracht met de Wet toeristische verhuur van woonruimte. Een nieuw toegevoegd element is de opkoopbescherming voor woningen met een WOZ-waarde tot € 389.000,-. Op basis van het door het kadaster uitgevoerd onderzoek is in de zomer in beeld gebracht welk deel van de koopwoningen de afgelopen jaren door investeerders is gekocht om te verhuren (buy to let). Op basis hiervan heeft de gemeenteraad besloten om het instrument van opkoopbescherming in te voeren.

De Starterslening is in 2021 geëvalueerd en de verordening is aangepast. Er is goed gebruik gemaakt van dit instrument.

In maart 2021 is het Actieplan woonwagenvastplaatsen 2021-2022 vastgesteld waarin 10 actiepunten zijn opgenomen. Bij de uitvoering is in nauw verband samengewerkt met (een vertegenwoordiging van) woonwagengebruikers. Op verschillende actiepunten zijn goede stappen gezet en hebben constructieve gesprekken plaats gevonden.

Er is gestart met een digitaal funderingsloket waar pandeigenaren, potentiële kopers en makelaars terecht kunnen met vragen over funderingsproblematiek.

Tevens wordt de eigenaren van betreffende panden een handelingsperspectief geboden ten aanzien van funderingsonderzoek (met de mogelijkheid tot subsidie), funderingsherstel, samenwerking met de bureaus en andere fundering gerelateerde zaken.

In samenwerking met COUP Urban Producers is de stimuleringsaanpak Wonen boven Winkels in 2021 verder uitgewerkt.

Er is gestart met een onderzoek naar de behoefte van uitbreiding van het gemeentelijk huurderssteunpunt. In november 2021 is de motie 'ondersteun Haarlemse huurders' aangenomen. Hiermee wordt stadsbrede financiële ondersteuning gedekt voor één jaar (in 2022).

Het Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2025 is in maart 2021 vastgesteld. Deze bestaat uit een Bestuursakkoord en een uitvoeringsagenda. Het bevat uitgangspunten over de thema's woningbouw, betaalbaarheid, doelgroepen, duurzaamheid en samenwerking. Deze thema's sluiten aan op de woonvisie Haarlem. In 2021 is er een update gekomen van de regionale monitor 'Wonen en Zorg op de kaart'. Er is een opzet gemaakt voor een monitor woningbouw voor de regio, zodat beter inzicht komt in de regionale plancapaciteit en beter kan worden gemonitord.

Verder heeft de samenwerking op subregionaal niveau Zuid-Kennemerland nader vorm gekregen. Een werkplan is opgesteld als uitvoering van de Zuid-Kennemer agenda en is medio 2021 vastgesteld.

Op MRA niveau is samengewerkt aan onderzoeken, zoals het woonwensenonderzoek Wonen in de MRA (WiMRA) 2021 dat in maart 2022 beschikbaar komt. Ook heeft afstemming plaats gevonden over de plancapaciteit, lobby richting Den Haag en woningbouwimpulsgelden.

Gemeente Haarlem heeft het convenant Green Deal houtbouw van de MRA ondertekend. Met het ondertekenen van het convenant spant Haarlem zich in, gezamenlijk met zowel publieke als private partijen, een schaa sprong in houtbouw te stimuleren. Deze schaa sprong is nodig om de materiaaltransitie, die achter loopt op de energietransitie, te versnellen.

Wat hebben we niet gedaan?

Een aantal onderdelen van de uitvoeringsagenda zijn doorgeschoven naar 2022.

Prestatie indicator Aantal sociale huurwoningen van woningcorporaties in Haarlem (opgave corporaties) (Prognose woningvoorraad gebaseerd op 2021 (2021/376158) . Afname tussentijds vanwege planning tussen sloop, verkoop en opleverdatum nieuwbouw. Prognose 2030 is een groei naar 23.250).

R/S	21.750 (2015)	21.670 (2016)	21.600 (2017)	21.800 (2018)	21.850 (2019)	22.023 (2020)	21.800 S (2021)	21.816 R (2021)
-----	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	--------------------	--------------------

3. Een duurzaam Haarlem

Wat hebben we bereikt?

Anders dan in 2020 toen de coronacrisis uitbrak, was de gemeente beter voorbereid om op afstand met partners, bewoners en ondernemers in de stad te werken aan duurzaamheid. De coronacrisis heeft soms nog wel een stempel gedrukt op het verloop. Het heeft overleggen en besluitvorming vertraagd en sommige acties konden niet doorgaan. Desondanks zijn in 2021 stappen gezet in en op weg naar verduurzaming en klimaatadaptatie.

De uitvoering van de rijksregelingen voor energiebesparende maatregelen in woningen zijn in het afgelopen jaar volop georganiseerd. Zo'n 8.000 particulieren en 12.500 huurders maakte gebruik van het aanbod om kleine maatregelen te nemen om de energierekening in de hand te houden. Met het resterend budget is in de Planetenwijk een pilot gestart met een wijkgerichte aanpak; een collectieve inkoopactie voor hybride warmtepompen, isolatie en zonnepanelen. De uitkomsten en effecten van de aanpak worden gemonitord, om toekomstige acties te kunnen verbeteren.

Voor het zonnewarmtenet in het Ramplaankwartier heeft de gemeente besloten garant te staan en wordt gewacht op de uitkomst van de subsidieaanvraag voor de Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Voor het warmtenet in Schalkwijk is het Haarlems Warmtenetwerk (HWN) opgericht en de samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Voor het warmtenet Waarderpolder is een marktconsultatie gehouden ter voorbereiding op de aanbesteding van de concessie. Het blijkt dat een aantal bedrijven geïnteresseerd is om zich in te schrijven.

[De Regionale Energiestrategie 1.0](#) (RES) voor Noord-Holland Zuid is in 2021 vastgesteld. Zoekgebied Schoteroog is inmiddels een projectlocatie voor een zonneweide. De gemeente heeft zich ingezet om met de initiatiefnemers de participatie en deelname van de omgeving in dit toekomstige opwekproject te borgen. Haarlem blijft regionaal meewerken aan het programma RES. Er komt een uitvoeringsprogramma, gevolgd door een RES 2.0 in 2023.

Het beleid voor zonnepanelen in het beschermd stadsgezicht is herzien en toegankelijk gemaakt met de [kansenkaart](#).

In 2021 is het [strategisch plan Klimaatadaptatie](#) uitgewerkt waarin de opgaven van Haarlem naar een klimaatbestendige stad in 2050 staan beschreven.

Wat hebben we niet bereikt?

Extra activiteiten voor het duurzaamheidsprogramma konden vanwege de coronamaatregelen nog niet opgepakt worden. Vanwege de beperkingen is onder andere minder inzet gepleegd op communicatie en participatie. Ook voor partners en ondernemers in de stad kon beperkter worden ingezet op acties en aanpakken omdat

weinig fysiek contact mogelijk was. Ook de interne leerlijn voor Haarlem doet duurzaam is vanwege de beperkingen doorgeschoven naar 2022.	
---	--

Effect indicator	Totale CO2 uitstoot (x1000 ton) in Haarlem (Rijkswaterstaat Klimaatmonitor).							
R/S	673 (2012)	636 (2016)	610 (2017)	608 (2018)	562 (2019)	n.n.b. (2020)	525 S (2021)	n.n.b. R (2021)
Effect indicator	Percentage hernieuwbare elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa (Rijkswaterstaat Klimaatmonitor) (BZK).							
R/S	0,3 (2010)	1,9 (2016)	2,3 (2017)	2,9 (2018)	3,7 (2019)	n.n.b. (2020)	8 S (2021)	n.n.b. R (2021)
Effect indicator	Oordeel Haarlemmers over de mate waarin zij zelf "duurzaam doen" op een schaal van 1 t/m 10 (waarbij 1 = geheel niet duurzaam en 10 = volledig duurzaam) (Omnibusonderzoek). Hierbij is ter inleiding eerst gevraagd naar een aantal concrete voorbeelden van "duurzaam doen" o.a. op het gebied van energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie.							
R/S					6,8 (2019)	6,8 (2020)	7 S (2021)	6,8 R (2021)

a. Financiële stimulans energiebesparing en duurzame opwekking	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Haarlem heeft een duurzaamheidslening voor het verduurzamen van de particuliere woningvoorraad. In 2021 zijn weer meer dan 100 leningen verstrekt. Hieruit blijkt dat er nog steeds voldoende vraag is naar dit product. De uitvoeringsregeling ter stimulering van het volledig aardgasvrij maken van woningen voor particuliere woningeigenaren is na drie jaar gesloten. In totaal maakten 243 woningeigenaren hiervan gebruik. Met de rijksregelingen voor het besparen van energie zijn huurders en woningeigenaren met gratis energieadvies, bespaarbonnen en energie bespaarpakketten gestimuleerd om de eerste stappen in de energietransitie te zetten. Ook is budget beschikbaar gesteld om huurders in Schalkwijk nader te ondersteunen, een sociaal-zonnestroomdak te ontwikkelen en projecten van het actieplan schone energie te versnellen.	
b. Creëren bewustwording hoe Haarlemmers zelf bij kunnen dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 waren er meerdere online bewonersavonden over energiezuinig en gasvrij wonen. Er was onder andere een informatieavond voor de hele stad, twee avonden met kleinere groepen en bewonersavonden in Ramplaankwartier en Planetenwijk. Daarnaast werden Haarlemmers bereikt met een enquête, participatieplatform en social media-advertenties. In 2021 is gewerkt aan het duiden en overbrengen van de mogelijkheden voor zonnepanelen in beschermd stadsgezicht in de gemeentelijke communicatiekanalen, met als doel betrokkenen mee te nemen in de kansen ervan. Er is daarvoor ook een film over het nieuwe beleid Zon op beschermd stadsgezicht gemaakt. Met communicatie-uitingen over isolatie- en zonnepanelenacties, ervaringsverhalen, gratis kaarten voor beurs Huis & Energie en online campagnes onder andere op Funda zijn Haarlemmers gestimuleerd duurzame stappen te zetten. Twee ervaringsverhalen vanuit Haarlem kwamen op NPO (programma BinnensteBuiten) als duurzaam voorbeeld. Op momenten dat de coronamaatregelen het toelieten waren er activiteiten in de stad. Zo ging het wekelijkse spreekuur van het Duurzaamheidsloket in de Kweektuin door. In september was er een stadsbrede tegelwipactie. Ook deed Haarlem mee aan de	

Dutch Sustainable Fashion Week met de Groene Textielroute en een Mama Gaia Talk bij Oceans. Daarbij werd steeds gecommuniceerd via de digitale kanalen en uitingen in de stad. Ook op vernieuwende manieren die tijdens coronamaatregelen door konden lopen, zoals podcasts over onder andere duurzaam textiel. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> In 2021 vonden minder fysieke bijeenkomsten en evenementen plaats. De fysieke bijeenkomsten zijn vervangen door digitale vormen. Daarnaast vonden door de coronamaatregelen minder interviews plaats met ondernemers. Het gesprek met de stad in de participatietrajecten die plaatsvonden voor de Transitievisie Warmte en het nieuwe beleid Zon op beschermd stadsgezicht, leidde niet direct tot meer interviews met ambassadeurs via de mediakanalen. Ze zorgden wel voor andere artikelen en bereik waarmee bijgedragen is aan draagvlak en bewustwording in de stad.	
---	--

Prestatie indicator Aantal verstrekte duurzaamheidsleningen (Rijkswaterstaat Klimaatmonitor).								
R/S	30 (2014)	17 (2016)	20 (2017)	52 (2018)	97 (2019)	103 (2020)	100 S (2021)	103 R (2021)
Prestatie indicator Aantal unieke interviews met ambassadeurs (Haarlemse duurzaamheidsmonitor).								
R/S					32 (2019)	28 (2020)	35 S (2021)	23 R (2021)

Beleidsveld 4.2 Economie, toerisme en cultuur

1. Toename economische activiteiten en werkgelegenheid

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Corona heeft ook in 2021 grote gevolgen gehad voor de economische activiteiten in de stad. Met name sectoren als horeca, detailhandel, cultuur, evenementen en toerisme zijn opnieuw hard geraakt. De gevolgen zijn zoveel mogelijk beperkt gebleven door noodmaatregelen van Rijk en gemeente, zoals kortingen op precario en ondernemersbelastingen, verruiming van terrassen en een telefonisch spreekuur. Vooralsnog is er een opvallend laag aantal faillissementen. Het aantal banen in Haarlem is in 2021 met 561 gestegen ten opzichte van 2020 naar 71.175. Afgezet tegen een lichte daling van het aantal inwoners in 2021 met 359 personen naar 162.543, is er sprake van een voorzichtige stijging van de woon-werkratio. Deze staat in 2021 op 0,44. De getallen zijn gebaseerd op LISA-data. LISA-data hebben niet een vast meetmoment in het jaar en worden met terugwerkende kracht bijgewerkt. Hierdoor kan er in een later stadium nog een correctie plaatsvinden. Haarlem zet in op een duurzaam herstel en behoud van de economie met de nadruk op duurzame banengroei en innovatie. Om dit te realiseren zijn in 2021 verschillende stappen gezet in lijn met de speerpunten van de vijf strategische uitvoeringslijnen uit de Economische visie Haarlem: ruimte, talent, innovatie, ondernemerschap en profilering.	
---	---

De arbeidsmarkt in de regio Zuid-Kennemerland en IJmond krijgt vorm vanuit de Regionale doe-agenda arbeidsmarkt 2020-2022 met hieraan gekoppeld het Haarlems addendum. Waar bij de start van corona werd gevreesd voor grote werkloosheid, bleek in 2021 de economie zich te herstellen en nam de krapte op de arbeidsmarkt in vele sectoren toe. Tegelijkertijd bleken kwetsbare arbeidskrachten kwetsbaarder dan ooit, bleken jongeren als eerste de gevolgen te voelen en werd een grote groep zelfstandig ondernemers hard getroffen. De focus lag in 2021 onder andere op het intensiveren van het contact met zelfstandig ondernemers om hen te ondersteunen met keuzes in de bedrijfsvoering of begeleiding naar ander werk. Vanuit de landelijke crisismiddelen is per 1 september ook in de regio een Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) ingericht om mensen die getroffen zijn door de crisis naar ander werk te leiden in combinatie met om- en bijscholing. Ook hebben twee jongerencoaches jongeren die geen of nauwelijks recht hadden op WW actief benaderd en verder geholpen. Verder is het mkb ondersteund met een verdere digitalisering. Om de transitie naar een duurzame en circulaire economie te versnellen is de EU subsidie Cities 2030 van start gegaan. In samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam zijn drie onderzoeken uitgevoerd naar duurzame voedselkeuzes. Er is een start gemaakt met een Living Lab in Schalkwijk, kansen voor overige Living Labs in Haarlem zijn in kaart gebracht. Haarlem deed mee aan de Duurzaamheid Top 2021 en ondertekende onder andere de afspraken op het gebied van Circulair Textiel. De doelstellingen voor Haarlem als Circulaire stad zijn voor 2023-2025, 2030 en 2040 in kaart gebracht. Dit resulteert in 2022 in een uitvoeringsagenda Circulaire economie (onderdeel van de routekaart Duurzaamheid). Er is een koplopergroep Circulair textiel opgericht. Deze groep van voornamelijk ondernemers zet zich in om meer circulair te ondernemen en de duurzamere keuze voor de consument bekend te maken. De koplopergroep Circulaire restaurants zette zich in om To Go verpakkingen te verduurzamen. Het initiatief WeCup (herbruikbare statiegeld koffiebeker) is ontwikkeld en gaat Q1 2022 van start. De City Deal duurzame en gezonde voedselomgeving is ondertekend. Met drie werklijnen zet Haarlem in op een gezonder en duurzamer aanbod in het straatbeeld, gezonde en duurzame voedselroutines en het stimuleren van lokaal voedsel en de korte keten. Haarlem heeft zich aangesloten bij de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest. De vestiging van de ROM InWest in de Koepel draagt bij aan de versterking van economische clusters en de zichtbaarheid van Haarlem in de MRA op het gebied van ondernemerschap, (universitair) onderwijs, innovatie, digitalisering van het mkb en circulaire economie. De ontwikkeling van het C-district is een stap verder gebracht door de inzet van een projectmanager. De uitvoering van het Actieprogramma impact ondernemen richtte zich met name op de professionalisering en zichtbaarheid van ondernemers met impact. Daarnaast zijn er verschillende rondetafels georganiseerd om impact financiers aan te trekken. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Door corona hebben initiatieven van ondernemers en fysieke ondernemersbijeenkomsten vertraging opgelopen of konden niet doorgaan.	
---	--

Het circulaire initiatief van de schillenfiets trok minder deelnemers dan gehoopt. Er is een onderzoek gestart naar het model dat tot nu toe is gehanteerd en draagvlak bij ondernemers.	
Het plan van aanpak voor de innovatieve gezondheidscluster is nog in de maak en wordt pas in 2022 opgeleverd.	

Effect indicator	Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar (LISA/ BZK).							
R/S	106,5 (2007)	134,7 (2016)	140,0 (2017)	147,7 (2018)	157,6 (2019)	170 (2020)	159 S (2021)	n.n.b. R (2021)
Effect indicator	Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar. (LISA/ BZK).							
R/S	678,4 (2007)	617,4 (2016)	625,4 (2017)	647,4 (2018)	656,5 (2019)	659,1 (2020)	662 S (2021)	n.n.b. R (2021)
Effect indicator	Percentage functiemenging: de verhouding tussen banen en woningen, waarbij de index varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)(CBS/LISA/ABF)(BZK).							
R/S	48,3% (2004)	46,8% (2016)	47,1% (2017)	47,7% (2018)	48,0% (2019)	48,1 (2020)	49,0% S (2021)	n.n.b. R (2021)

a. Zorgen voor ruimte voor werkfuncties	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De knelpunten in het bestemmingsplan Waarderpolder ten aanzien van ruimtelijke initiatieven zijn in kaart gebracht, vertaald naar een plan van aanpak en er zijn voorbereidingen getroffen voor de uitvoering. De functie werken is geborgd in de Omgevingsvisie. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Door corona konden er geen fysieke bijeenkomsten worden georganiseerd tussen ruimtevragers en ruimteaanbieders.	
b. Bieden van optimaal ondernemersklimaat	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De Verordening BIZ Waarderpolder 2022-2026 (2020/1124294) is vastgesteld en er is uitvoering gegeven aan het Convenant Waarderpolder 2021-2025. Enkele resultaten hiervan zijn verdere vergroening van het gebied, de (her)huisvesting van ondernemers, de versterking van de samenwerking met het onderwijs via het Stagebureau Waarderpolder en diverse (online) bijeenkomsten met ondernemers. Er is uitvoering gegeven aan het Actieplan Detailhandel en Horeca 2020-2022 (2020/663830), en een voortgangsrapportage is opgeleverd. In 2021 is een onderzoek gedaan naar het vitaal houden van de Grote Houtstraat en Barteljorisstraat. In het verlengde daarvan wordt in groter verband gewerkt aan een vitaliteitsplan voor de binnenstad. Ook is een eerste stap gezet met het plan van aanpak optimalisering ondernemersdienstverlening. De economische ambities van Haarlem en Zuid-Kennemerland zijn vastgelegd in de MRA Verstedelijkingsstrategie. Samen met IJmond en Haarlemmermeer is een eerste verkenning uitgevoerd naar het versterken van de economische samenwerking in de Westflank van de MRA. Daarnaast is er vanuit Plabeka een onderzoek gestart naar innovatieve ecosystemen in de MRA. Haarlem en Zuid-Kennemerland hebben drie potentiële innovatieve ecosystemen aangedragen om te laten onderzoeken, te weten de economische corridor tussen NS station Haarlem Centrum en Oostpoort (inclusief Koepel, C-	

district, Haarlemmerstroom en zuidzone Waarderpolder), circulaire economie en gezondheid. De onderzoeksresultaten worden medio 2022 verwacht.	
<i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Het ontwikkelen van een merkidentiteit voor Haarlem en in het verlengde daarvan het borgen van de economische-/bedrijvenmarketing is uitgesteld.	

Prestatie indicator	Woon-werkbalans: de verhouding tussen het aantal banen en het aantal inwoners.							
R/S	0,41 (2015)	0,41 (2016)	0,41 (2017)	0,43 (2018)	0,43 (2019)	0,43 (2020)	0,4 S (2021)	0,44 R (2021)
Prestatie indicator	Rapportcijfer ondernemingsklimaat Bron: NVG Ondernemerspeiling.							
R/S						6,4 (2020)	6,3 S (2021)	6,4 R (2021)

2. Kwalitatieve groei toerisme met aandacht voor de leefbaarheid bewoners

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Vanwege de coronamaatregelen stond het toerisme op een laag pitje en heeft er geen (kwalitatieve) groei kunnen plaatsvinden. Met de uitvoering van het Actieplan detailhandel en horeca 2020-2022 werd ingezet op het herstel van het bezoek. In 2020 ondervond 10% van de Haarlemmers regelmatig tot vaak overlast door toerisme. In 2021 is dit percentage gedaald naar 6%. Door corona is het negatieve effect van toerisme op de leefbaarheid voor bewoners afgenomen. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Het jaar 2021 was vanwege corona wederom een a-typisch jaar. De verwachting was dat er na de winter geen lock-down meer zou komen en het bezoek aan de stad weer zou toenemen. Dit was echter niet het geval waardoor het aantal verblijfsbezoekers onverminderd laag is gebleven.	
--	---

Effect indicator	Aantal toeristische binnenlandse dagbezoeken aan Haarlem (x 1.000) (Toeristisch bezoek aan steden NBTC).							
R/S			4.944 (2017)	5.689 (2018)	4.254 (2019)	799 (2020)	2.500 S (2021)	2.828 R (2021)
Effect indicator	Gemiddelde besteding per Nederlandse dagbezoeker in euro's (Toeristisch bezoek aan steden NBTC).							
R/S			49,6 (2017)	51,3 (2018)	56,3 (2019)	52,1 (2020)	40 S (2021)	55,9 R (2021)
Effect indicator	Aantal overnachtingen van toeristische bezoekers in Haarlem x 1.000 (Cocensus). <i>De cijfers over 2021 zijn pas in april bekend.</i>							
R/S	286 (2008)	383 (2016)	427 (2017)	496 (2018)	501 (2019)	267 (2020)	300 S (2021)	295 R (2021)
Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat aangeeft vaak of regelmatig overlast te ondervinden van toerisme (Inwonerspeiling).							
R/S					11% (2019)	10% (2020)	7% S (2021)	6% R (2021)

a. Stimuleren kwaliteitstoerist	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 is de Toeristische koers (2021/368795) vastgesteld. Hierin staat duidelijker omschreven welke bezoekers Haarlem actief wil aantrekken. In 2021 is de doelgroep echter vooral bepaald door corona. Hierdoor werd meer ingezet op wat er wel kon	

op korte termijn, vooral voor mensen uit Haarlem en directe regio. Zo werd de Local Food-fietsroute gelanceerd en zijn diverse winkelroutes gemaakt en gepromoot (ook onder 'Haal meer uit Haarlem'). In de decembermaand is extra aandacht gegeven aan online en lokaal bestellen. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> 2021 was voor een groot deel niet het jaar om actief bezoekers van buitenaf naar Haarlem te trekken.	
b. Het voorkomen van negatieve effecten van toerisme door spreiding bezoekers	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Haarlem Marketing heeft in september een landelijke Midweek-campagne gelanceerd waarbij bezoekers werden verleid juist op doordeweekse dagen naar Haarlem te komen. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Door corona was het niet aan de orde om actief bezoekers te spreiden. Wegens corona waren verschillende hotels (in het laagseizoen) tijdelijk gesloten en hebben minder toeristen Haarlem bezocht. Daarnaast zijn de meeste evenementen geannuleerd of in afgeslankte vorm doorgegaan.	

Prestatie indicator Het aantal bezoekers dat in hotels in Haarlem verblijft met een zakelijk motief (x 1.000) (VisitorData). Zowel 2020 als 2021 waren afwijkende jaren vanwege de coronacrisis. In 2022 zal daarom de nulmeting plaatsvinden.

R/S	28 (2020)	63 S (2021)	25 R (2021)
-----	--------------	----------------	----------------

Prestatie indicator Gemiddelde bezettingsgraad hotels in het laagseizoen in de maanden januari, februari, maart, november en december (VisitorData). Vanwege de coronacrisis was de streefwaarde een (ruwe) inschatting.

R/S	34% (2020)	30% S (2021)	25% R (2021)
-----	---------------	-----------------	-----------------

3. Vergroten deelname aan een kwalitatief en gevarieerd kunst- en cultuuraanbod

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Uit de jaarlijkse Inwonerspeiling blijkt dat de waardering van Haarlemmers voor het cultuuraanbod in de afgelopen drie jaar min of meer hetzelfde is gebleven. Gestreefd wordt naar een verdere toename van de waardering, zodra er ook weer meer bezoek mogelijk is aan de podia, musea en andere culturele instellingen. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Als gevolg van de voortdurende coronacrisis was de deelname aan kunst en cultuur ook in 2021 laag. In het afgelopen jaar waren de culturele instellingen zelfs vaker gesloten dan in het eerste coronajaar 2020. Bezoekersaantallen 2021 zijn definitief bekend nadat de instellingen hun subsidieverantwoording en jaarrekening hebben ingediend (in april).	
---	---

Effect indicator Bezoekersaantallen (x1.000) bibliotheek en gesubsidieerde podia en musea. *De bezoekersaantallen voor Museum Haarlem zijn n.n.b.*

R/S	1.400 (2018)	1.393 (2019)	645 (2020)	1.000 S (2021)	470 R (2021)
-----	-----------------	-----------------	---------------	-------------------	-----------------

Effect indicator	Oordeel Haarlemmers over het cultureel aanbod in Haarlem (Inwonerspeiling).							
R/S	7,4 (2007)	8,0 (2016)	8,1 (2017)	8,1 (2018)	7,8 (2019)	7,8 (2020)	8,0 S (2021)	7,7 R (2021)

a. In stand houden / subsidiëren culturele infrastructuur	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 is opnieuw samen met de provincie coronasteun verleend aan enkele culturele instellingen. Ook de amateurkunst-organisaties en huurders van gemeentelijke ateliers zijn ondersteund. De culturele voorzieningen van Haarlem zijn hiermee behouden. Eind 2021 is het nieuwe Cultuurplan 2022-2028 vastgesteld (2021/581363) met daarin de ambities voor het cultuurbeleid. Ook is in het Cultuurplan de culturele basisinfrastructuur van Haarlem benoemd. Daarnaast is afgelopen jaar besloten de subsidie voor het Frans Hals Museum structureel te verhogen. Vanwege corona en vele beperkingen konden minder culturele projecten en activiteiten plaatsvinden. Bij het Cultuurstimuleringsfonds zijn in 2021 79 aanvragen ingediend, waarvan 52 projecten zijn gehonoreerd.	

Prestatie indicator	Aantal gesubsidieerde projecten Cultuurstimuleringsfonds (Gemeentelijke registratie).							
R/S	47 (2006)	55 (2016)	80 (2017)	80 (2018)	109 (2019)	73 (2020)	90 S (2021)	52 R (2021)

Beleidsveld 4.3 Grondexploitaties

1. Risico's bij grondverkoop beheersbaar houden

<i>Wat hebben we bereikt?</i> In 2021 is € 12 miljoen gerealiseerd van de geraamde grondopbrengst van € 17 miljoen. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Door vertraging in projecten door onder andere de coronacrisis is een deel van de grondopbrengsten niet gehaald. Deze opbrengsten worden wel in een volgend jaar voorzien. In de paragraaf 3.7 Grondbeleid wordt dit verder toegelicht.	
--	---

a. Verstrekken van financiële stand van zaken bij grondverkoop	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Bij de diverse grondverkoop is de raad op verschillende momenten in het proces geïnformeerd over de financiële stand van zaken, zoals in het MPG en bij de bestuursrapportage, maar ook bij het bestuurlijk besluit van een verkoop.	

Financiën per programma

Bel. veld	Programma 4 Duurz. Stedelijke Vernieuwing	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
41	Duurzame sted. ontwikkeling	11.542	14.748	18.598	17.722
42	Economie, toerisme en cultuur	32.189	30.582	32.211	31.596
43	Grondexploitaties	5.968	10.660	14.772	6.930
	Totaal lasten	49.699	55.991	65.581	56.248
Baten (exclusief mutaties reserves)					
41	Duurzame sted. ontwikkeling	-1.556	-789	-3.316	-6.865
42	Economie, toerisme en cultuur	-1.164	-1.170	-1.008	-1.099
43	Grondexploitaties	-8.811	-10.711	-15.115	-10.154
	Totaal baten	-11.532	-12.670	-19.439	-18.117
	Totaal saldo excl. mutaties reserves	38.168	43.321	46.143	38.131
	Toevoegingen aan reserves	5.920	458	5.165	7.459
	Onttrekkingen aan reserves	-3.161	-774	-4.849	-3.568
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	40.927	43.005	46.458	42.022

Analyse saldo per programma:

Verschillenanalyse	
Primaire begroting 2021	43.005
Gewijzigde begroting 2021	46.458
Verschil primaire - gewijzigde begroting	3.453 n
Rekening 2021	42.022
Verschil gewijzigde begroting - rekening	-4.436 v

Specificatie verschil primaire - gewijzigde begroting:	
Aanvullende voorstellen begroting 2021	-555 v
Amendementen begroting 2021	0 n
Bestuursrapportage 2020	718 n
Voortgangsrapportage 2021	395 n
Bestuursrapportage 2021	3.345 n
Raadsbesluiten	-450 v
Totaal	3.453 n

Een specificatie van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening is opgenomen in bijlage [6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld](#).

Doelenboom Programma 5 'Beheer en onderhoud'

B: € 19.286 R: € 20.316

Beleidsveld	Doel	Effectindicator	Prestatie	Prestatie-indicator
5.1 Openbare ruimte en mobiliteit B: € 31.119 R: € 31.435	Kwaliteit van de openbare ruimte op vastgesteld niveau houden	% Haarlemmers dat tevreden is over onderhoud openbare ruimte in hun wijk	Uitvoeren van dagelijks onderhoud in openbare ruimte	% openbare ruimte waar dagelijks onderhoud voldoet aan het beeldkwaliteitsniveau
	Toename van groen en ecologie in de stad	Groenoppervlak van de openbare ruimte (ha)	Verminderen verharding en aanbrengen groen	Groenoppervlak wijk- en buurtgroen (ha)
			Toevoegen meer bomen in projecten en versteende wijken	Aantal bomen in de openbare ruimte
			Aanwijzen groenstroken voor ecologisch beheer	Aantal nieuw geplante bomen in de openbare ruimte
	Verbetering van de duurzame inzameling van het huishoudelijk afval.	Omvang huishoudelijk restafval (BZK)	Verbetering van de mogelijkheden voor huishoudens om afval gescheiden aan te leveren	Toename van de biodiversiteit
	Verduurzamen mobiliteit: meer gebruik van schonere vervoermiddelen	% Haarlemmers dat voor de grootste afstand in het woon-werk verkeer de fiets gebruikt	Verbetering fietsroutes en fietsnetwerk	Oppervlak ecologisch beheerd groen (ha)
		% Haarlemmers dat regelmatig de fiets gebruikt	Toegankelijk maken bushaltes, verbeteren OV-knooppunt en onderzoek naar extra OV-knooppunt	Percentage afval dat gescheiden wordt aangeleverd
		% elektrische auto's t.o.v. totaal aantal auto's		Tevredenheid Haarlemmers over totaalvoorzieningen fietsers
	Verbeteren verkeersveiligheid	Oordeel Haarlemmers over de verkeersveiligheid	Verbeteren verkeersveiligheid bij herinrichtingen en inzet op aanpak school-thuisroutes.	Aantal toegankelijke bushaltes
		Aantal verkeersslachtoffers	Verkeerseducatie op scholen en meedoen met landelijke verkeersveiligheids campagnes	Tevredenheid reizigers over gebruik van openbaar vervoer
5.2 Parkeren B: € -8.853 R: € -7.569	Voldoende en goede fietsparkeervoorzieningen	Oordeel Haarlemmers over parkeerplekken voor fietsers	Realiseren extra fietsparkeerplekken bij OV-knooppunten	% scholen dat mee heeft gedaan met aanpak veilige school-thuisroutes.
			Realiseren extra fietsparkeerplekken in de binnenstad	% scholen met verkeerseducatie
	Minder parkeeroverlast in woonwijken	% Haarlemmers dat (zeer) veel overlast ervaart van parkeren in de eigen woonbuurt	Verlagen parkeerdruk door invoering parkeerregulering	Aantal fietsparkeerplekken bij OV-knooppunten
				Parkeerdruk van fietsparkeerplekken bij OV-knooppunten
5.3 Overige beheertaken B: € -2.980 R: € -3.550	Verhogen waardering varende bezoekers Haarlemse waterwegen	Oordeel van (varende) Haarlemmers over de kwaliteit van waterwegen	Uitvoeren van gedeeltes van Ambitiekaart Haarlemse wateren	Aantal fietsparkeerplekken in de binnenstad
				Parkeerdruk van fietsparkeerplekken in de binnenstad

Programma 5 Beheer en onderhoud

Commissie (Coördinerende) Portefeuilles	Beheer
Afdeling(en)	Beheer en onderhoud openbare ruimte, Parkeren, Duurzaamheid, Mobiliteit, Vastgoed Beheer en Beleid Openbare Ruimte, Bedrijven, Programma- en gebiedsmanagement, Project- en contractmanagement, Vastgoed

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Het programma Beheer en Onderhoud heeft als doel de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren. De ambitie is om de openbare ruimte groener, gezonder en klimaatadaptiever te maken en meer in te richten voor duurzaam vervoer, ecologisch beheer en gescheiden afvalinzameling. In 2021 is weer een stap gezet om dit te realiseren. Zo is het groenoppervlak verder vergroot, is bij meer groenstroken overgegaan op ecologisch beheer en is de milieuzone per 1 januari 2022 van start gegaan. Met het Mobiliteitsbeleid en het Verkeersveiligheidsbeleid zijn belangrijke kaders vastgesteld om te zorgen voor het nog verder realiseren van de ambities op het gebied van vervoer.

Wanneer de fiets vaker als vervoermiddel wordt gebruikt neemt ook de behoefte aan fietsparkeerplekken toe. Hoewel er nieuwe fietsparkeerplekken zijn gerealiseerd, blijft de parkeerdruk hoog. In 2021 zijn draagvlakonderzoeken voor gereguleerd parkeren uitgevoerd als onderdeel van maatregelen om de parkeerdruk verder aan te pakken. In het kader van het Strategisch Plan Afvalscheiding zijn in verschillende wijken afvalcontainers geplaatst. In 2021 was sprake van een hoger afvalscheidingspercentage en minder restafval dan in 2020, maar mede door de nadelige effecten van de coronacrisis worden de streefwaarden nog niet gehaald. De gescheiden afvalinzameling heeft in 2021 financieel meer opgebracht dan waarmee rekening was gehouden en ook de afvalkosten vanwege de coronacrisis waren lager dan verwacht (samen heeft dit geresulteerd in lagere lasten van ruim anderhalf miljoen).

De kwaliteit van de openbare ruimte voldoet aan de norm, niettemin is de tevredenheid over de kwaliteit wel licht gedaald. Voor 2021 waren extra middelen geraamd voor specifiek onderhoud aan bijvoorbeeld het groen in de stad en was rekening gehouden met een onttrekking aan de reserve Onderhoud Openbare Ruimte voor de uitvoering van extra onderhoudsprojecten. Vanwege vertraging in de uitvoering zijn deze extra middelen voor het merendeel niet besteed (dit leidt tot een voordeel van circa vijf miljoen bij de lasten wat wegvalt tegen mutaties bij de reserves). Meer informatie over de bestedingen aan de onderhoudsprojecten is opgenomen in paragraaf [3.3 Onderhoud Kapitaalgoederen](#).

Beleidsvelden

Beleidsveld 5.1 Openbare ruimte en mobiliteit

1. De kwaliteit van de openbare ruimte op vastgesteld niveau houden

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Volgens de inwonerspeiling maakt 90% gebruik van openbaar groen, zoals parken, openbare tuinen en speelplaatsen. Van alle Haarlammers vindt 59% dat er ruim voldoende groen in hun buurt is en bijna de helft is (zeer) tevreden over het onderhoud en de kwaliteit van het groen in hun buurt. In een deel van de stad is de tevredenheid over de kwaliteit van de openbare ruimte gestegen, zo is in het Centrum	
---	---

de tevredenheid gestegen naar 53% en is in Oost het percentage met 3% punten gestegen ten opzichte van 2020.

Wat hebben we niet bereikt?

Voor de stad gemiddeld, is het percentage Haarlemmers dat tevreden is over de onderhoud van de openbare ruimte gedaald ten opzichte van 2020 en werd de streefwaarde van 50% niet bereikt. In Zuidwest en Noord zijn de tevredenheidspercentages licht gedaald ten opzichte van 2020. Schalkwijk is met 7% punten gedaald ten opzichte van 2020 en is met 34% tevredenheid weer terug op het oude niveau van 2018 en 2019. Hoewel de kwaliteitsniveaus van de arealen behaald zijn, is de beleving en de tevredenheid niet gehaald. Bouwactiviteiten en het extensief beheren van bermen en gazons (zoals in Schalkwijk), kunnen een nadelig effect hebben op de tevredenheid. Daarnaast speelt mogelijk dat inwoners vanwege de coronamaatregelen meer thuis zijn en hen meer opvalt.

In de bestuursrapportage was al opgemerkt dat landelijk sprake is van een toename van het aantal meldingen over de openbare ruimte en is aangegeven dat de verwachting was dat het tevredenheidspercentage van 50% dit jaar niet gerealiseerd zou worden.

Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat (zeer) tevreden is over het onderhoud van de openbare ruimte in hun wijk (Inwonerspeiling).							
R/S	46%	42%	44%	44%	43%	45%	50%	43%
	(2010)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

a. Uitvoeren van dagelijks onderhoud in openbare ruimte

Wat hebben we gedaan?

Het dagelijks onderhoud is in 2021 uitgevoerd volgens de gestelde kwaliteitsnorm van 90%. De beeldkwaliteitscore is bepaald aan de hand van 43.353 beeldmetingen en komt in 2021 op 90,4%.

Beeldkwaliteit per stadsdeel	2021
Centrum	91,4%
Noord	90,0%
Oost	89,6%
Schalkwijk	90,8%
Zuidwest	90,1%
Totaal	90,4%

De beeldkwaliteit van de openbare ruimte staat onder druk. Deels wordt dit veroorzaakt door uitgesteld groot onderhoud, deels door seizoensinvloeden (onkruid, hagen) en deels door meer focus op ecologisch beheer. Ecologisch beheer kan namelijk haaks staan op de afspraken over CROW beeldkwaliteit, maar is wel bevorderlijk voor de biodiversiteit. Op het gebied van Kunstwerken en Oevers zijn de slijtlagen en leuninggen boven de beeldkwaliteitseis van 90% gebracht en zijn door groot onderhoud damwanden, beschoeiingen en kademuren op niveau gebracht. Naast normen voor beeldkwaliteit zijn voor de beweegbare bruggen ook de veiligheid en beschikbaarheid ruim gehaald, binnen de gestelde eisen van het contract.

Wat hebben we niet gedaan?

De beeldkwaliteit is in de meeste gevallen voldoende, of zelfs hoger dan gewenst, of is door middel van maatregelen op het gewenste niveau te brengen. Uitzondering hierop zijn een aantal wegen en bruggen, waar op onderdelen niet voldaan wordt aan de beeldkwaliteit. Voor deze wegen en bruggen staat echter groot onderhoud in de planning en daarmee worden deze weer op beeldkwaliteit niveau gebracht.

Prestatie indicator Percentage openbare ruimte waar dagelijks onderhoud voldoet aan het beeldkwaliteitsniveau.
Betreft nieuwe indicator. Nulmeting vond plaats in 2020.

R/S	90% (2020)	90% S (2021)	90% R (2021)
-----	---------------	-----------------	-----------------

2. Toename van groen en ecologie in de stad

Wat hebben we bereikt?

Het groenoppervlak is verder vergroot en het bomenbestand is licht toegenomen. Ook het oppervlak ecologisch beheerd groen is verder toegenomen.

Het 'Groen, tenzij' motto binnen Haarlem is in gang gezet. Daarmee verandert ook het straatbeeld. Het belang van groen werd al in de SOR opgenomen, maar in 2021 ook in de nieuwe Omgevingsvisie als een belangrijk uitgangspunt benoemd voor een toekomstbestendige en leefbare stad. Op de valreep van 2021 is de nieuwe Bomenverordening aangenomen. Deze zal in 2022 van kracht worden en moet er voor zorgen dat de bomen in onze gemeente beter beschermd zijn. Het Schoterbos is flink onder handen genomen om er weer een aantrekkelijk park van te maken dat voldoet aan de eisen van deze tijd.

De wilde bijenstand en waterorganismen worden telkens om het jaar onderzocht als indicator van de biodiversiteit. In de even jaren worden wilde bijen gemonitord, in de oneven jaren wordt de ecologische toestand van stadswateren opgenomen. In 2021 is onderzoek gedaan naar onderwaterorganismen op 47 locaties in Haarlem. De resultaten hiervan vormen een nulmeting van dit monitoringstraject. Voor de monitoring van de stadswateren is onder andere gekeken naar eigenschappen van het water die een algemeen beeld geven van de ecologische kwaliteit. Zo is er gekeken naar het doorzicht van het water, de aanwezigheid van zwerfvuil, de aanwezigheid van kroos en de soorten water- en oeverplanten. Ook is gekeken naar de insecten die tussen de oevervegetatie aanwezig zijn. Het geheel van gemeten eigenschappen leidt tot een totaalscore. Van alle 47 beoordeelde wateren hebben 25, ruim de helft, op dit moment een ecologisch aanvaardbaar niveau. Zeven van deze 25 locaties hebben een hoge eindscore. De overige 22 locaties hebben eigenschappen waardoor de ecologische score laag is. In 2023 zal de tweede meting van de stadswateren worden uitgevoerd.

Het areaal waar ecologisch maaibeeld wordt toegepast is uitgebreid. De inventarisatie van natuuroevers is afgerond en de voorbereiding om deze op te nemen in de meerjarengedebitsplanning zal worden meegenomen in een vervolgaanpak (2022).

Ook is er in 2021 veel tijd gestoken in de voorbereidingen van het NatuurNetwerk Haarlem en het nieuwe Groenbeleidsplan. Dit is in samenspraak met veel partijen en groene stakeholders gedaan. Er is gewerkt aan een visie voor natuurontwikkeling met

recreatief medegebruik in de Poelpolder en het centrale weidegebied in de Zuiderpolder. Er is in samenwerking met het Nationaal Park Zuid-Kennemerland, provincie en waterschap gewerkt aan een visie voor natuurontwikkeling met recreatief medegebruik in het Westelijk Tuinbouwgebied. Verder is specifiek ecologisch onderzoek begeleid in Eindhout en Haarlemmerhout t.b.v. het nieuw op te stellen beheerplan. Ook dit wordt ecologisch begeleid. Het platform Groen is begeleid bij haar advisering op gemeentelijke projecten en beleid (beginspraak). <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Het is ons niet gelukt om in 2021 de groenambitie te bepalen aan de hand van een nieuw Groenbeleidsplan. Het verweven van de doelstellingen vanuit de Omgevingsvisie met het Groenbeleidsplan kostte meer tijd dan voorzien (begin 2022 zal het Groenbeleidsplan naar verwachting worden vrijgegeven voor inspraak). Als onderdeel van het Groenbeleidsplan is daarom ook het Natuur NetwerkHaarlem (ook bekend als Houtskoolschets) nog niet gepresenteerd.	
---	--

Effect indicator	Het groenoppervlak van de openbare ruimte (ha) in Haarlem (Gemeentelijke registratie).						
R/S	357 (2016)	357 (2017)	373 (2018)	374 (2019)	371 (2020)	375 S (2021)	372 R (2021)

a. Verminderen verharding en aanbrengen groen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Bij de herinrichting van wijken is nadrukkelijker rekening gehouden met de wens om meer groen te realiseren. Bij groot onderhoud en herinrichting van straten wordt daarom gekeken of het oorspronkelijke oppervlak aan verharding nog wel noodzakelijk is, of ook op een groene manier ingevuld kan worden. Bepaalde overhoeken worden zo niet langer per definitie dicht gestraat en brede voetpaden worden versmald. Door deze werkwijze is het groenoppervlak gegroeid. Het vergroten van het groenoppervlak in Haarlem dient meerdere doelen. Deze manier van werken is in 2021 ingezet en zal op grotere schaal toegepast gaan worden. De eerste resultaten van deze trend tonen de toename van het aantal hectares groen binnen de gemeente. In de binnenstad is medewerking verleend om twee grote plantenbakken in winkelstraten te plaatsen. In nieuwbouwwijken is erop toegezien dat er ruimte blijft voor groen ondanks een hoge woningdichtheid. Dit staat soms op gespannen voet met andere doelstellingen. Haarlem heeft meegedaan aan het NK tegelwippen waarbij de gemeente Leiden Haarlem heeft uitgedaagd. Inwoners konden aan de slag met het verwijderen van tegels om zo groene geveltuinjes te realiseren. Gedurende de actie zijn door de gemeente gratis aanhangers beschikbaar gesteld om gewipte tegels weg te brengen. De tegels konden op verschillende plekken in de gemeente worden ingeleverd. In totaal zijn 4.794 tegels verwijderd die vervangen zijn voor groen (dat is ongeveer 2231 m²). <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De groei van het areaal is met name bereikt door vermindering van verharding en daarmee de mogelijkheid voor het toevoegen van plant- en gazonvlakken	

(kleinschalige/pleksgewijze areaalvergroting) en niet in het toevoegen van groen aan parken. Bij het NK tegelwippen heeft Haarlem helaas niet gewonnen van Leiden. Meer aandacht voor communicatie bij dit onderwerp zou mogelijk een beter resultaat hebben opgeleverd.	
b. Toevoegen meer bomen in projecten en versteende wijken	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Bij alle fysieke projecten is onderzocht of er ruimte was voor extra bomen. In het Ter Kleefkwartier komen er 33 bomen bij. De werkzaamheden zijn in 2021 gestart en zullen in maart 2022 worden afgerond. In de Amsterdamsebuurt en de Vogelenbuurt komen er respectievelijk 12 en 15 bomen bij. De aanplant van extra bomen helpt in versteende buurten in het tegengaan van hittestress, een verbeterde afwatering bij regenbuien, een verbeterde luchtkwaliteit en een plezierigere woon- of werkomgeving. Het merendeel van de overige nieuwe bomen is geplant in Schalkwijk. In stadsdeel Schalkwijk hebben huishoudens kunnen stemmen op hun favoriete nieuwe bomen. Met een bomenplan voor een duurzaam bomenbestand in Schalkwijk worden bomen die 50 jaar geleden bij aanleg van het stadsdeel zijn gepland, vervangen door 'blijvers'. Dat zijn langzamer groeiende, duurzame boomsoorten. De streefwaarde voor het aantal nieuwe bomen (nieuwe boomplekken) is behaald. Naast het extra planten van bomen was er ook sprake van inboet. Bij inboet wordt ter plaatse van de gekapte boom een nieuwe boom gepland. De hoeveelheid te kappen bomen en inboet bomen per jaar is niet gelijk waardoor het daadwerkelijke aantal bomen aan fluctuaties onderhevig is. De streefwaarde voor het totaal aantal bomen is nog niet bereikt. De gemeente houdt de data bij van bomen. Er wordt vastgelegd welke boom op welke plek staat. Voorheen werd niet altijd vastgelegd op welk terrein een boom geplant wordt, terwijl de plantplek bepaalt of een boom als openbare boom wordt aangemerkt of niet. Bomen op een sportveld zijn namelijk niet openbaar groen en voor bomen bij scholen is dat ook niet altijd eenduidig. Deze omissie is in 2021 hersteld en er is op basis van de beschikbare gegevens nu een eenduidige definitie bepaald. Er wordt nog gewerkt om revisie gegevens sneller dan voorheen verwerkt te krijgen zodat aanplant sneller zichtbaar is. Dit veroorzaakt een discrepantie tussen de gegevens uit voorgaande jaren en 2021. Ook de verwachte cijfers van 2021 zijn op andere definities opgesteld zodat conclusies over streefcijfers en realisatie niet te maken is voor 2021.	

c. Aanwijzen groenstroken voor ecologisch beheer	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Veel groenstroken zijn waar dat kon, overgegaan naar ecologisch beheer. In 2021 zijn de oevers geïnventariseerd en is nagegaan of deze omgevormd kunnen worden naar natuurvriendelijke oevers. Op het moment dat beschoeiingen vervangen moeten worden zullen de geschikte locaties natuurvriendelijk worden ingericht. Zo is systeemverandering in gang gezet en kunnen werkzaamheden zo budgetneutraal mogelijk uitgevoerd worden. Het areaal dat ecologisch wordt beheerd in Haarlem groeit gestaag. Zo is dit jaar het ecologisch beheer uitgebreid naar de duinrel bij Duinvliet. In het Romolen Heempark is natuurherstelwerk gedaan en het natuurherstel bij de Meerwijkplas is de tweede fase ingegaan. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Sommige voorstellen die door inwoners zijn gedaan om gazons onder ecologisch beheer te brengen, konden niet worden gerealiseerd door technische beperkingen van gebruikte maaiwerktuigen.	

Prestatie indicator Groenoppervlak wijk- en buurtgroen (ha) (Gemeentelijke registratie).							
R/S	162 (2016)	162 (2017)	161 (2018)	163 (2019)	164 (2020)	165 S (2021)	167 R (2021)
Prestatie indicator	Aantal bomen in de openbare ruimte (Gemeentelijke registratie). Minimaal een keer in de drie jaar worden de bomen herteld. Dit kan leiden tot schommelingen in het aantal bomen. <i>Per 2021 wordt gebruik gemaakt van een meer sluitende definitie en registratie. Vergelijking met voorgaande jaren en het streefcijfer is daarom niet te maken.</i>						
R/S	60.771 (2016)	60.493 (2017)	60.503 (2018)	61.553 (2019)	61.933 (2020)	64.000 S (2021)	60.398 R (2021)
Prestatie indicator	Aantal nieuw aangeplante bomen (nieuwe boomplekken) in de openbare ruimte (gemeentelijke registratie). <i>Betreft nieuwe indicator. Nulmeting vond plaats in 2020.</i>						
R/S					433 (2020)	400 S (2021)	591 R (2021)
Prestatie indicator	De biodiversiteit neemt toe (gemeten aan de hand van wilde bijen) (gemeentelijke registratie). Betreft nieuwe indicator. Nulmeting vond plaats in 2020. Tweejaarlijkse meting, afgewisseld met soortenrijkdom wilde bijen (volgende meting in 2022).						
R/S					77 (2020)	n.v.t.* S (2021)	n.v.t. R (2021)
Prestatie indicator	Het oppervlak ecologisch beheerd groen in ha (gemeentelijke registratie).						
R/S					232 (2019)	246 (2020)	249 S (2021) 256 R (2021)

*In de Programmabegroting 2021-2025 was geen streefcijfer opgenomen i.v.m. het nog niet beschikbaar zijn van de nulmeting.

3. Verbetering van de duurzame inzameling van het huishoudelijk afval

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Voor de coronacrisis nam de omvang huishoudelijk restafval per inwoner elk jaar af. Deze trend stopte in 2020, door de coronacrisis waren meer inwoners thuis en daardoor kregen ze ook meer huishoudelijk restafval. Ook in 2021 was sprake van coronamaatregelen, toch was de omvang van het huishoudelijk restafval per inwoner	
--	---

in 2021 circa 15 kg lager dan in 2020 (op basis van cijfers Spaarnelanden, de CBS cijfers volgen later in het jaar).

De omvang van het huishoudelijk restafval was 219 kg per inwoner (bron: Spaarnelanden). Dit is inclusief het extra afval dat is ontstaan door de coronacrisis. Spaarnelanden heeft het effect van de coronacrisis ingeschat op 8-12 kg per inwoner. De realisatie zou zonder corona-effecten 209 kg bedragen en dus achterblijven bij de streefwaarde. Dit is wel een verbetering ten opzichte van 2019, nog vóór de coronacrisis. Een toekomst zonder coronamaatregelen zal uitwijzen of de inschatting van het effect van corona op de omvang van het afval klopt.

Wat hebben we niet bereikt?

Door het vele thuiswerken en andere coronamaatregelen is er ook in 2021 sprake van veel meer huishoudelijk restafval ten opzichte van het pre-coronajaar 2019. De uitdaging is om met extra afval scheiden de neergaande trend vast te houden.

Effect indicator	Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner (CBS) (BZK).							
R/S	311 (2006)	261 (2016)	248 (2017)	238 (2018)	213 (2019)	234 (2020)	200 S (2021)	n.n.b. R (2021)

a. Verbetering van de mogelijkheden voor huishoudens om afval gescheiden aan te leveren

Wat hebben we gedaan?

Als onderdeel van programma SPA zijn verschillende buurten voorzien van verzamelcontainers voor waardestromen (met name voor verschillende soorten verpakkingen en papier). De plaatsing van nieuwe inzamelvoorzieningen was als gevolg van de coronacrisis vertraagd. Deze achterstand is voor een belangrijk deel ingehaald in 2021.

Door toename van huishoudelijk afval (als gevolg van de coronamaatregelen) heeft Spaarnelanden de inzamelfrequentie ook in 2021 aangepast om zoveel mogelijk te voorkomen dat containers overvol raken en bijplaatsingen tot gevolg hebben. Hierdoor konden Haarlemmers die afval scheiden altijd hun her te gebruiken afval en restafval kwijt.

De gescheiden afvalinzameling heeft in 2021 meer opgebracht dan waarmee rekening was gehouden, wat in hoofdzaak wordt veroorzaakt doordat mondiaal de waarde van papier is gestegen.

Wat hebben we niet gedaan?

De streefwaarde voor de afvalscheiding is niet gehaald, maar wel is sprake van een verbetering ten opzichte van 2020. De prestaties van het scheiden van afval bij de afvalverwerker (de nascheiding) zijn iets verbeterd, maar blijven nog steeds achter bij de prognoses. Daarnaast hangt het achterblijven van het scheidingspercentage ook samen met de coronacrisis.

Prestatie indicator	Percentage afval dat gescheiden wordt aangeleverd door de huishoudens (gemeentelijke registratie via Spaarnelanden).							
R/S	37% (2015)	- (2016)	- (2017)	- (2018)	49% (2019)	49% (2020)	55% S (2021)	51% R (2021)

4. Verduurzamen mobiliteit: meer gebruik van schonere vervoermiddelen

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Om daadwerkelijk in te zetten op meer gebruik van schonere vervoersmiddelen is in september het Mobiliteitsbeleid vastgesteld. In het Mobiliteitsbeleid staat de mobiliteitstransitie centraal waarbij wordt ingezet op schonere manieren van vervoer die minder ruimte in beslag nemen. Samen met het mobiliteitsbeleid is ook een uitvoeringsagenda vastgesteld waarin wordt aangegeven welke maatregelen wanneer worden opgepakt. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Het mobiliteitsbeleid zet vooral in op het verminderen en veranderen van vervoerwijze. De stap die hier nog aan toegevoegd dient te worden is het verder uitwerken van het verschonen van mobiliteit.	
---	---

Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat fiets, e-bike of OV (trein of bus) gebruikt als belangrijkste vervoersmiddel voor de grootste afstand in het woon-werkverkeer (Inwonerspeiling).						
R/S	57%	56%	54%	52%	56%	53%	
	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)	
Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat regelmatig de fiets gebruikt (Inwonerspeiling).						
R/S	82%	83%	82%	81%	83%	81%	
	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)	
Effect indicator	Aandeel elektrische auto's (op het totaal aantal auto's) (RDW/CBS).						
R/S	1,1%	1,2%	1,1%	1,6%	2,4%	5,0%	n.n.b.
	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

a. Verbetering fietsroutes en fietsnetwerk	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Met de vaststelling in 2021 van het mobiliteitsbeleid is meer duidelijkheid gekomen in het Haarlemse fietsnetwerk. Zo is het plusnet vastgesteld, bestaande uit regionale en stedelijke fietsroutes. Ook is het hoofdnet fiets vastgesteld, bestaande uit de overige belangrijke routes in de gemeente Haarlem. Voor beide onderdelen zijn ook al uitgangspunten meegegeven in het mobiliteitsbeleid. Daarnaast is een aantal onderzoeken gestart zoals de haalbaarheid van een fietstunnel onder de N208 bij de Leidsevaart en is het onderzoek naar de haalbaarheid van de doorfietsroute tussen station Spaarndam naar Vijfhuizen (en verder naar Hoofddorp) bijna afgerond. Ook zijn projecten voorbereid die het fietsen tussen Haarlem en Spaarndam verbeteren (Spaarndamseweg en Slaperdijkweg) en het fietsvriendelijker inrichten van het Houtplein. Tot slot zijn ook werken gestart, zoals het verbeteren van de fietspaden langs de Rijksstraatweg, of helemaal uitgevoerd, zoals de Generaal Spoorlaan. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Doelen van het mobiliteitsbeleid zijn om in 2030 90% van alle verplaatsingen tot 2,5 kilometer te voet of met de fiets te laten plaatsvinden en 60% van alle regionale verplaatsingen met openbaar of de (e-)fiets. Om dit streven te behalen is een meer toegespitste aanpak op het gebied van fiets noodzakelijk. Dit wordt een onderdeel van het nieuwe fietsbeleid.	

b. Toegankelijk maken bushaltes, verbeteren OV-knooppunt en onderzoek naar extra OV-knooppunt	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> <u>Toegankelijk maken van bushaltes</u> In 2021 zijn de laatste werkzaamheden voor het toegankelijk maken van bushaltes afgerond: bij halte Visserseinde in Spaarndam is het leuningwerk verwijderd. Hiermee zijn alle bushaltes toegankelijk gemaakt, behalve de bushaltes die op korte termijn onderhevig zijn aan werkzaamheden. De financiële afronding van het project (subsidie vanuit de provincie) wordt in 2022 afgehandeld. <u>Het verbeteren van OV-knooppunt Houtplein</u> In 2021 is het werk 'herinrichting Houtplein en omgeving', waar het knooppunt Houtplein deel van uitmaakt, aanbesteed. De uitvoering van het werk start in januari 2022. De geplande oplevering is in 2023. <u>Onderzoek naar extra OV-knooppunt Nieuw Zuid</u> In 2021 is het onderzoek naar dit extra OV-knooppunt getrechterd naar twee varianten die verder worden uitgewerkt. Er is een variant waarbij de N205 een deels verdiepte ligging krijgt met het busstation er bovenop en een variant waarin het busstation ten noorden van de N205 gesitueerd wordt. Voordeel van de eerste is de hogere ruimtelijke kwaliteit, van de tweede de lagere kosten. In 2021 zijn voor dit knooppunt bijdragen toegezegd vanuit de provincie en de gemeenschappelijke regeling Zuid-Kennemerland, maar hiermee is de financiering nog niet rond. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> <u>Het verbeteren van OV-knooppunt Houtplein</u> De planning om te starten met de uitvoering was oktober 2021, maar dat is drie maanden vertraagd. <u>Onderzoek naar extra OV-knooppunt</u> Voor het OV-knooppunt Nieuw Zuid moet de exacte aansluiting op de omgeving nog worden uitgewerkt. Dat geldt ook voor de exacte vormgeving van loop- en fietsroutes.	

Prestatie indicator Oordeel Haarlemmers over het totaal van het voorzieningenniveau voor fietsers (rapportcijfer) (Inwonerspeiling).

R/S	6,2 (2009)	6,3 (2016)	6,2 (2017)	6,2 (2018)	6,1 (2019)	6,2 (2020)	6,3 S (2021)	6,2 R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-----------------	-----------------

Prestatie indicator Aantal toegankelijke bushaltes (gemeentelijke registratie). *Vanwege de overgang naar een centrale (landelijke) registratie zijn de gegevens over de afgelopen jaren nog niet beschikbaar.*

R/S	216 (2018)	216 (2019)	- (2020)	225 S (2021)	n.n.b. R (2021)
-----	---------------	---------------	-------------	-----------------	--------------------

Prestatie indicator Tevredenheid reizigers over het gebruik van openbaar vervoer, voor buslijnen die vallen onder de concessie Haarlem/IJmond (rapportcijfer, bron: landelijke OV-Monitor). *Vanwege de coronacrisis was er in 2020 geen meting.*

R/S	7,9 (2019)	- (2020)	7,9 S (2021)	8,4 R (2021)
-----	---------------	-------------	-----------------	-----------------

5. Verbeteren van verkeersveiligheid

<i>Wat hebben we bereikt?</i> In oktober 2021 is het Verkeersveiligheidsbeleid vastgesteld. In dit beleidsdocument zijn keuzes gemaakt om de stad verkeersveiliger te maken. In het streven naar het verminderen van verkeersslachtoffers heeft Haarlem ervoor gekomen om in te zetten op de fietser, infrastructuur en gedrag. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Het streven was om bij het beleid ook een uitvoeringsagenda vast te stellen. Aan deze uitvoeringsagenda wordt nog gewerkt.	
---	---

Effect indicator	Oordeel Haarlemmers over de verkeersveiligheid van de stad (rapportcijfer) (Inwonerspeiling).							
R/S	6,1 (2007)	6,6 (2016)	6,5 (2017)	6,5 (2018)	6,5 (2019)	6,5 (2020)	6,6 S (2021)	6,6 R (2021)
Effect indicator	Aantal verkeersslachtoffers (bron: landelijk/VIAstat). Streefwaarden kunnen nog wijzigingen op basis van nieuw te ontwikkelen verkeersbeleid. Realisatiecijfer 2021 kan eventueel nog worden bijgesteld.							
R/S					365 (2019)	279 (2020)	350 S (2021)	242 R (2021)

a. Verbeteren verkeersveiligheid bij herinrichtingen en inzet op aanpak school-thuisroutes.	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 zijn het mobiliteitsbeleid en het verkeersveiligheidsbeleid 'Veilig op weg in Haarlem' vastgesteld. Een belangrijk onderdeel van beide beleidsdocumenten is dat een maximum snelheid van 30 km/uur de norm wordt in Haarlem. Daarnaast heeft Haarlem in 2021 de intentieverklaring verkeersveiligheid ondertekend, waarin wordt aangegeven dat samen met de provincie en de regio gewerkt zal worden aan een regionale uitvoeringsagenda van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Met betrekking tot de aanpak school-thuis-routes zijn in 2021 afspraken gemaakt met VVN om het project 'veilige schoolomgeving' op een aantal Haarlemse basisscholen uit te voeren. Deze afspraken zijn zowel gericht op de inrichting van de schoolomgeving als op veilig gedrag van ouders en kinderen, bijvoorbeeld bij het halen en brengen.	
b. Verkeerseducatie op scholen en meedoen met landelijke verkeersveiligheids-campagnes	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In het verkeersveiligheidsbeleid dat in oktober 2021 is vastgesteld, is er ook ruime aandacht voor verkeersveilig gedrag. Om hier invulling aan te geven via landelijke campagnes, is de gemeente Haarlem in 2021 aangesloten bij het initiatief van de provincie Noord-Holland om de regionale campagnekalender ook in Haarlem uit te rollen. Verkeerseducatieprojecten regelen scholen zelf met de aanbieders daarvan en subsidie van de provincie. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De uitrol van de campagne is nog niet gestart.	

Prestatie indicator Percentage scholen dat mee heeft gedaan met aanpak veilige school-thuisroutes.				
R/S	0%	0%	10%	0%
	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)
Prestatie indicator Percentage scholen met verkeerseducatie (bron: monitor PNH).				
R/S	38%	-	45%	*
	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

* De systematiek van monitoren is nog niet ingericht door de provincie.

Beleidsveld 5.2 Parkeren

1. Voldoende en goede fietsparkeervoorzieningen

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Het Actieplan Fiets 2020-2022 geeft invulling aan de meest effectieve en efficiënte besteding van de bestaande budgetten voor fietsparkeren tot en met 2022. Een deel van de projecten is al uitgevoerd. Een ander deel van de projecten is nog in voorbereiding of wordt nog onderzocht. Het rapportcijfer over de parkeerplekken voor fietsers is gestegen (maar nog niet op het gewenste niveau). <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Het actieplan fiets is eind 2021 nog niet helemaal uitgevoerd. In 2022 wordt de uitwerking van dit plan voortgezet.	
---	---

Effect indicator Oordeel Haarlemmers over de parkeerplekken voor fietsers (rapportcijfer) (Inwonerspeiling).								
R/S	5,5	6,0	5,9	5,9	5,8	5,8	6,5	6,0
	(2009)	(2016)	(2017)	(2018)	(2019)	(2020)	S (2021)	R (2021)

a. Realiseren extra fietsparkeerplekken bij OV-knooppunten	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Voor negen R-Net haltes in Haarlem is onderzocht wat ervoor nodig is om aan de bestaande vraag naar fietsparkeren te voldoen. Inmiddels zijn voor vijf haltes (Raaksbrug, Reinaldapark, Rustenburgerlaan, Schipholweg en Europaweg) plannen in uitvoering of in de maak om het fietsparkeren bij de haltes te verbeteren. Voor de overige vier haltes (Delftplein, Minnahassastraat, Julianapark en Floridaplein) is in 2021 een onderzoek gestart naar mogelijke oplossingsrichtingen voor fietsparkeren. Dat onderzoek is in 2021 afgerond en heeft tot plannen geleid voor Julianapark en Minnahassastraat. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Het project voor de uitvoering van de vergroting van de capaciteit Julianapark en Minnahassastraat moet nog worden opgestart.	
b. Realiseren extra fietsparkeerplekken in de binnenstad	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> In de binnenstad wordt gewerkt aan de bouw van verschillende grote inbandige fietsparkeervoorzieningen:	

- Hortusplein
- Houtplein
- Voormalig pand V&D/Hudson's Bay

In de zomer 2021 zijn tellingen uitgevoerd op de Grote Markt en zijn stewards ingezet om de fietsparkeerdruk op de Grote Markt te verminderen (vanwege hoge parkeerdruk). Daarnaast is in 2021 onderzoek gedaan naar het verbeteren van de herkenbaarheid en uniformering van de gemeentelijke fietsenstallingen, en naar het verbeteren van de bewegwijzering naar de stallingen. Deze onderzoeken zijn in 2021 afgerond.

Wat hebben we niet gedaan?

De stallingen zijn nog niet open, de streefwaarde voor het aantal fietsplekken is dan ook nog niet gehaald (nog circa 700 minder dan de streefwaarde). Hortusplein met 1.000 fietsparkeerplekken wordt als eerste opgeleverd en zal eind van het eerste kwartaal in 2022 geopend worden. Rondom Hortusplein wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor een fietsparkeerverbod. De overige evaluaties en onderzoeken die in 2021 hebben plaatsgevonden dienen in 2022 nog vervolg te krijgen.

Prestatie indicator Aantal fietsparkeerplekken bij OV-knooppunten.

R/S	9.686 (2019)	- (2020)	10.266 S (2021)	* R (2021)
-----	-----------------	-------------	--------------------	---------------

Prestatie indicator Parkeerdruk van fietsparkeerplekken bij OV-knooppunten.

R/S	94% (2019)	- (2020)	92% S (2021)	* R (2021)
-----	---------------	-------------	-----------------	---------------

Prestatie indicator Aantal fietsparkeerplekken in de binnenstad (Fietsparkeeronderzoek Haarlem, uitgevoerd door Meetel in oktober 2021).

R/S	6.597 (2019)	- (2020)	7.323 S (2021)	6.602 R (2021)
-----	-----------------	-------------	-------------------	-------------------

Prestatie indicator Parkeerdruk van fietsparkeerplekken in de binnenstad (Fietsparkeeronderzoek Haarlem, uitgevoerd door Meetel in oktober 2021).

R/S	136% (2019)	- (2020)	125% S (2021)	157% R (2021)
-----	----------------	-------------	------------------	------------------

**Vanwege de coronacrisis is het verrichten van representatief onderzoek lastig(er dan normaal), daarom is in 2021 niet voor alle indicatoren onderzoek verricht.*

2. Minder parkeeroverlast in woonwijken

Wat hebben we bereikt?

Het percentage Haarlemmers dat (zeer) veel last ondervindt van parkeren in de eigen woonbuurt is al jaren stabiel (neemt licht toe).

Wat hebben we niet bereikt?

Het lukt nog niet om de trend voor de parkeeroverlast te keren. Parkeeroverlast is een cumulatieve van overlast als gevolg van hoge parkeerdruk en foutparkeren. De parkeerdruk zal op korte termijn niet autonoom dalen. Dat gebeurt pas als de mobiliteitstransitie resultaten op gaat leveren. Tot die tijd hebben zaken als autodelen en stimuleren van OV en fiets beperkt effect op het autobezit en daarmee op parkeerbehoefte en parkeerdruk. Parkeeroverlast als gevolg van foutparkeren hangt

samen met hoge parkeerdruk. Als de parkeerdruk hoog blijft dan is de kans groter dat er fout geparkeerd zal worden.	
---	--

Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat (zeer) veel overlast ervaart van parkeren in de eigen buurt (Inwonerspeiling).							
R/S	29% (2010)	31% (2016)	34% (2017)	35% (2018)	35% (2019)	36% (2020)	33% S (2021)	37% R (2021)

a. Verlagen parkeerdruk door invoering parkeerregulering	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Er is een programma opgesteld om in negen wijken draagvlakonderzoeken naar parkeerregulering uit te voeren. In 2021 zijn in drie wijken draagvlakonderzoeken uitgevoerd. Resultaat is dat alleen in de Sportheldenbuurt voldoende draagvlak was om parkeerregulering in te voeren. De daadwerkelijk invoering is in 2021 voorbereid. In 2022 zullen in de overige zes wijken draagvlakonderzoeken worden uitgevoerd. Inzake digitalisering en automatisering zijn grote stappen gezet die a) het parkeerlandschap moderniseren en b) ondersteunen bij het eenvoudiger invoeren van parkeerregulering. Er is een nieuwe scanoplossing aanbesteed en geïmplementeerd. Een aansluiting naar het Nationale Parkeerregister is gerealiseerd en een nieuw vergunningensysteem is aanbesteed. Met de maatregel "bewoners naar de garage" worden bewoners met een parkeervergunning verleid een abonnement tegen gereduceerd tarief af te nemen. Dit loopt goed. Voor de populaire garages in zone B zijn wachtlijsten. De maatregel is in zone C minder populair. In de garages in zone C is nog ruimte. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Het invoeren van parkeerregulering in de Sportheldenbuurt en Entree Oost is niet gerealiseerd. Het voorstel om vergunningenplafonds in gereguleerde gebieden toe te passen wordt meegenomen bij het actieplan invoering gereguleerd parkeren.	

Prestatie indicator	Parkeerdruk in gereguleerd gebied (onderzoek: Trajan). Betreft nieuwe indicator. Nulmeting vond plaats in 2020.			
----------------------------	---	--	--	--

R/S	- (2020)	88% S (2021)	* R (2021)
------------	-------------	-----------------	---------------

Prestatie indicator	Parkeerdruk buiten gereguleerd gebied (onderzoek: Trajan). Betreft nieuwe indicator. Nulmeting vond plaats in 2020.			
----------------------------	---	--	--	--

R/S	- (2020)	88% S (2021)	* R (2021)
------------	-------------	-----------------	---------------

*Vanwege de coronacrisis is het verrichten van representatief onderzoek lastig(er dan normaal), daarom is in 2021 niet voor alle indicatoren onderzoek verricht.

Beleidsveld 5.3 Overige beheertaken

1. Verhogen waardering varende bezoekers Haarlemse waterwegen

<i>Wat hebben we bereikt?</i> De voorzieningen zijn meer toegankelijk gemaakt voor de mindervaliden. Ook is een nieuwe oplaadpaal voor de elektrische boten geplaatst. Om de veiligheid op de vaarwegen te verbeteren is het volgende gedaan: • eenrichtingsverkeer ingesteld op Burgwal en Bakenessergracht; • extra wachtplaats voorzieningen bij de Buitenrustbruggen; • verbeteren informatievoorziening aan vaarweggebruikers door het plaatsen van banners; • het instellen van een route voor SUP'ers (beoefenaars van Stand-Up Paddleboarding of peddelsurfen) en het opstellen en uitdelen van een folder voor de SUP'ers; • algemene communicatie via pers en website over het veilig gebruik van de vaarwegen en regels op het water, ook zijn flyers ontworpen met "de spelregels op het vaarwater" die actief worden uitgedeeld aan waterrecreanten en tevens zijn deze verstuurd naar vergunninghouders van boten en woonbootbewoners; • Verordening Haarlemse Wateren aangepast, waarbij is opgenomen dat het gebruik van versterkte muziek niet is toegestaan. Verder is naar aanleiding van de uitkomsten van een enquête over de bereikbaarheid van de Havendienst, een pilot gestart voor urgente meldingen waarbij buiten de openingstijd van het Havenkantoor de telefoon is doorgeschakeld naar de meldkamer van Veiligheid en Handhaving. <i>Wat hebben we niet bereikt?</i> De wachtlijst voor ligplaatsen binnen de gemeente is niet verkleind.	
---	---

Effect indicator	Oordeel van (varende) bezoekers aan Haarlem over de voorzieningen op en aan de wateren in Haarlem (rapportcijfer, bron: Onderzoek 'Pleziervaart op het Spaarne' ; 3-jaarlijkse meting).							
R/S	7,0 (2007)	6,9 (2016)	- (2017)	- (2018)	7,5 (2019)	- (2020)	- S (2021)	n.v.t. R (2021)

a. Uitvoeren van gedeeltes van Ambitiekaart Haarlemse wateren <i>Wat hebben we gedaan?</i> In 2021 heeft de gemeente aan de Leidsevaart ter hoogte van het Kwekerijpad de laadpaal in gebruik genomen. Verder zijn bij afmeerplekken voor mindervaliden aan de Kelderwindkade extra voorzieningen aangebracht, zoals een geleidelijn voor blinde- en slechthziende van de afmeerplek naar de sanitaire voorziening. Tevens is de deur van de sanitaire voorziening voorzien van een gesproken aanduiding waarbij aangegeven wordt dat de deur naar buiten opent. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> In 2021 heeft de gemeente de gewenste trailerhelling bij het Schoteroog in Haarlem Noord (nog) niet kunnen realiseren. Er is nog geen overeenstemming tussen de gemeente en de Provincie Noord-Holland.	
--	---

Financiën per programma

Bel. veld	Programma 5 Beheer en Onderhoud	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
51	Openbare ruimte en mobiliteit	73.227	71.001	80.355	72.823
52	Parkeren	13.299	13.037	15.062	14.001
53	Overige beheertaken	26.452	19.311	32.207	26.551
	Totaal lasten	112.978	103.348	127.624	113.375
Baten (exclusief mutaties reserves)					
51	Openbare ruimte en mobiliteit	-40.441	-39.882	-41.080	-41.388
52	Parkeren	-18.301	-21.890	-19.817	-21.570
53	Overige beheertaken	-25.758	-22.291	-27.695	-30.101
	Totaal baten	-84.500	-84.064	-88.592	-93.060
	Totaal saldo excl. mutaties reserves	28.479	19.284	39.032	20.315
	Toevoegingen aan reserves	13.212	3.519	9.092	13.524
	Onttrekkingen aan reserves	-9.982	-1.168	-20.901	-8.437
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	31.708	21.635	27.223	25.402

Analyse saldo per programma:

Verschillenanalyse	
Primaire begroting 2021	21.635
Gewijzigde begroting 2021	27.223
Verschil primaire - gewijzigde begroting	5.588 n
Rekening 2021	25.402
Verschil gewijzigde begroting - rekening	-1.821 v

Specificatie verschil primaire - gewijzigde begroting:	
Aanvullende voorstellen begroting 2021	-996 v
Amendementen begroting 2021	15 n
Bestuursrapportage 2020	-719 v
Voortgangsrapportage 2021	6.643 n
Bestuursrapportage 2021	195 n
Raadsbesluiten	450 n
Totaal	5.588 n

Een specificatie van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening is opgenomen in bijlage [6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld](#).

CLUSTER BURGER EN BESTUUR

Inleiding en context

De gemeentelijke dienstverlening heeft maar beperkt geleden onder de coronacrisis. Zo waren er bijvoorbeeld langere wachttijden aan de telefoon en aan de balie bij het maken van afspraken. De mensen van het Klantcontactcentrum (KCC) waren grotendeels fysiek aanwezig. Vooral omdat het voor veel producten wettelijk is bepaald dat de klant fysiek aanwezig is.

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn in 2021 opnieuw de meeste contacten met bewoners digitaal georganiseerd. Met de al in 2020 ingezette middelen, zoals livestreams, MS Teams meetings, het participatieplatform op haarlem.nl, mailverkeer én telefoon zijn bewoners toch in staat gesteld betrokken te zijn bij het beleid én de uitvoering van beleid. De indruk is dat digitale middelen leiden tot een divers(er) publiek dan gebruikelijk bij fysieke bijeenkomsten. Participatie en inspraak over verschillende beleidsonderwerpen zoals het Cultuurplan, het Mobiliteitsbeleid, IVORIM én vele projecten in de openbare ruimte kon doorgang vinden met behulp van deze digitale middelen. Verder is geëxperimenteerd met het overdragen van zeggenschap als daar mogelijkheden voor waren. Zo stemden deze zomer bijna 300 bewoners van de Boerhaavewijk op hun favoriete nieuwe bomen. De gemeente plant vier verschillende boomtypen in de Boerhaavewijk. Per boomtype kozen de bewoners een bomenmix. De winnende mixen worden het meest geplant. De aard van de bijeenkomsten hadden mogelijk tot gevolg dat voor sommige Haarlemmers de drempel om te participeren juist weer (te) hoog was. Het streven is een breed palet aan middelen, fysiek en digitaal, in te zetten om zo veel mogelijk mensen te bereiken. Met name fysiek was vanwege corona meestal niet mogelijk.

Het aantal door de politie geregistreerde misdrijven is in 2021 opnieuw gedaald (met 5 %) ten opzichte van 2020. Dit geldt zowel voor de high impact crimes zoals woninginbraken maar ook voor de overlast gerelateerde incidenten. Daarentegen is het aantal inwoners dat aangeeft dat zij Haarlem een (zeer) veilige stad vinden lager dan voorgaande jaren. Mogelijk houdt dit verband met de onzekerheid die burgers ervaren vanwege de pandemie.

Onderliggende programma's

Het cluster Burger en bestuur bestaat uit twee programma's:

Programma 6: *Burger, bestuur en veiligheid* gaat over de dienstverlening aan inwoners en bedrijven en het gebruik van digitale gegevens. Ook gaat dit programma over het gemeentelijk bestuur dat begrijpelijk communiceert en participatie bevordert. Het bestrijden van overlast, criminaliteit en ondermijning versterken de openbare orde en veiligheid.

Programma 7: *Algemene dekkingsmiddelen en overhead* beschrijft de uitgangspunten die Haarlem hanteert bij het bepalen van de hoogte van lokale belastingen en woonlasten. Hierin staat wat wordt bedoeld met Haarlem als financieel gezonde stad en hoe de gemeente dit voor elkaar krijgt.

Hoofdkoers

Dienstverlening

De gemeente heeft de dienstverleningsvisie en uitvoeringsagenda: De menselijke maat 2021-2023 (link) vastgesteld. De nadruk ligt op het verbeteren van de beleving van dienstverlening voor inwoners en bedrijven, naast digitalisering, optimalisatie en toegankelijkheid van de dienstverleningskanalen. Voor medewerkers zijn verschillende activiteiten georganiseerd om het bewustzijn daarover te vergroten.

Verder is gewerkt aan het verbeteren van het meldingenproces voor inwoners. Door het makkelijker te maken om een melding digitaal te doen en de afhandeling te verduidelijken.

De afhandeling van klachten is verder geoptimaliseerd, met name door een laagdrempelige ingang voor het indienen van een klacht en een snelle respons daarop. De resultaten hiervan worden komende jaar zichtbaar.

Bestuur

Ook in 2021 is het [Actieprogramma nieuwe democratie](#) uitgevoerd. Zo is de gelote wijkraad in de wijk Zijweg-West geïnstalleerd en is een eerste aanzet voor een wijkagenda bijna afgerond. De winnende plannen van de democratische wijkbegroting Schalkwijk aan zet deel 1 zijn nagenoeg gerealiseerd. De tweede pilot Schalkwijk aan zet heeft vijf nieuwe plannen opgeleverd die door de bewoners zijn gekozen en worden uitgevoerd. De wijkcontracten Bosch en Vaart en Burgwal zijn ondertekend.

Er is een nieuwe verordening op de wijkraden vastgesteld. De wijkradenconferentie, voor en door de wijkraden, is gefaciliteerd door de gemeente.

Initiatieven uit de stad zijn gestimuleerd. Zo is gewerkt aan de *challenge* van de Stichting het Posthuis voor de herbouw van het Posthuis in het Zaanenpark; zijn er twee initiatievencafés georganiseerd en zijn cursussen aangeboden vanuit de initiatievenschool om initiatiefnemers te faciliteren. Ook via Bestuur op Maat, het Leefbaarheids- en initiatievenfonds en het Corona initiatievenfonds zijn tal van initiatieven genomen en uitgevoerd door actieve Haarlemmers.

Voor alle Haarlemmers zijn meer gegevens beschikbaar gekomen of makkelijker vindbaar gemaakt. Bijvoorbeeld voor duurzaamheid en de energietransitie, zoals kaarten waar zonnepanelen binnen het beschermde stadsgezicht kunnen komen. Of voor het splitsen van woningen waarvoor een vergunning nodig is en waar welk definitief energielabel geldt.

De website 'Haarlem in cijfers' is uitgebreid met een deel waar in één oogopslag duidelijk is wat de inkomsten van de gemeente zijn en waar de gemeente geld aan uitgeeft. En een deel met wat er speelt in wijken en gebieden op basis van ervaringen van inwoners en cijfers, onder andere op het gebied van veiligheid.

In de basisregistraties is samen met Cocensus de wetwijziging van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) uitgevoerd. Hierdoor komt de gebruiksoppervlakte niet meer in kubieke, maar in vierkante meters tot uitdrukking.

De regio Zuid-Kennemerland trekt meer eensgezind op binnen het samenwerkingsverband van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De samenwerking is versterkt met het vaststellen van een nieuwe governance ([link](#)), de samenwerkingsagenda met de provincie Noord-Holland ([link](#)) en de regionale agenda Zuid-Kennemerland ([link](#)) met bijbehorend werkplan waarmee negen projecten uitgevoerd gaan worden. Ook is een regisseur regionale samenwerking aangesteld. De samenwerkingsafspraken met de MRA zijn bekrachtigd en de regio heeft een heldere zienswijze gegeven voor de [Verstedelijkingsstrategie](#).

In 2021 zijn belangrijke successen geboekt bij het behartigen van Haarlemse en regionale belangen: de provincie heeft ruim 8 miljoen euro ter beschikking gesteld voor de ontwikkeling van OV-knooppunt Nieuw-Zuid; het Rijk heeft middelen verstrekt voor de ontwikkelzones Zuidwest en Oostpoort en Haarlem is toegetreden tot de regionale Ontwikkelmaatschappij ROMinWest.

Haarlem werkt onder de projectnaam 'Bereikbare Steden' met acht andere gemeenten samen met de MRA, provincies Noord-Holland en Flevoland, Vervoerregio Amsterdam en het Rijk aan versnelling van de woningbouw. Hiervoor is in 2021 een [Gebiedsplan](#) met 25 projecten opgesteld, als basis voor samenwerking, financiering en uitvoeringsafspraken tussen gemeenten, regio en Rijk. De samenwerkingsvorm wordt op dit moment nader uitgewerkt. Door de trage kabinetsformatie zijn in 2021 nog geen investeringsbesluiten genomen. Wel is in 2021 al besloten tot een verdergaande samenwerking tussen Haarlem en de provincie voor het realiseren van de OV knooppunten in Haarlem.

De gemeenten in Zuid-Kennemerland hebben een [werkplan](#) vastgesteld, waarmee negen projecten uit de Zuid-Kennemer Agenda worden uitgevoerd.

Haarlem heeft zich binnen de G40 ingezet voor onder andere de herverdelingsvoorstellen voor het Gemeentefonds. Dit moet leiden tot hogere bijdragen voor centrumgemeenten om hun centrumtaken blijvend goed te kunnen uitvoeren.

In 2021 heeft Haarlem besloten het [Europese programma Urban Agenda](#) structureel te continueren. Het grote netwerk en de verworven positie in Europa levert Haarlem veel voordelen op, zoals deelname aan duurzame en innovatieve projecten, binnenhalen van Europese subsidies, profiteren van kennisdeling en een positief imago in binnen- en buitenland.

Openbare orde en veiligheid

De druk op politie en gemeentelijke handhaving is het afgelopen jaar onverminderd groot geweest. Dit komt doordat naast de handhaving van de coronamaatregelen ook de inzet op de reguliere openbare orde en veiligheidsthema's zoveel als mogelijk weer op het niveau van voor de crisis is gebracht. Bovendien waren er veel demonstraties waarbij politie en handhaving toezicht moesten uitoefenen. Het [Actieprogramma veiligheid & handhaving 2021](#) is dan ook voor een groot deel conform plan uitgevoerd.

Doelenboom Programma 6 'Burger, bestuur en veiligheid'

B: € 33.155 R: € 32.907

Beleidsveld	Doel	Effectindicator	Prestatie	Prestatie-indicator
6.1 Dienstverlening B: € 5.503 R: € 5.569	Dienstverlening KCC (en burgerzaken) voldoet aan de wensen en verwachtingen van inwoners en bedrijven.	Gemiddeld rapportcijfer voor de klanttevredenheid KCC	Binnen het kwaliteitsmanagement systeem bewaken van kwaliteit klantencontacten, producten en diensten.	% inkomend telefoonverkeer dat binnen de 60 seconden wordt beantwoord
		Net Promotor Score		Wachttijd vrije inloop in minuten
		Aantal klachten over de dienstverlening		Wachttijd afspraken in minuten
		Score telefonische bereikbaarheid organisatie		
6.2 Gemeentelijk bestuur B: € 6.213 R: € 5.447	Meer Haarlemmers participeren in het besturen van de stad	% Haarlemmers dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente inwoners voldoende betreft	Uitvoering van het actieprogramma Nieuwe Democratie 2019 - 2022	Aantal uitgevoerde pilots omtrent zeggenschap
		% Haarlemmers dat het (helemaal) eens is met de stelling dat inwoners en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren		Aantal door de gemeente georganiseerde burger adviespanels
6.3 Openbare orde en veiligheid B: € 21.439 R: € 21.891	Leefbaarheid van wijken en buurten verbeteren door de aanpak van fysieke en sociale overlast	Aantal overlastmeldingen bij de gemeente	Inzet handhaving d.m.v. aanspreken, waarschuwen en boetes uitdelen	Aantal gepleegde handhavingsinterventies; boetes gericht op het verminderen van overlast
			Aanpakken overlast samen met partners	Aantal gepleegde handhavingsinterventies; waarschuwingen gericht op het verminderen van overlast
	Minder criminaliteit in Haarlem.	Het percentage Haarlemmers dat Haarlem een (zeer) veilige stad vindt	De gemeente Haarlem voert de regie op de aanpak van criminaliteit.	Aantal gepleegde handhavingsinterventies
		Aantal geregistreerde misdrijven		
		Aantal geweldsmisdrijven (BZK)	De gemeente voert de geplande acties uit en behaalt de doelen van het Actieprogramma Veiligheid en Handhaving 2020	% uitgevoerde acties van het totale Actieprogramma 2020
		Aantal diefstallen uit woning (BZK)		
		Aantal winkeldiefstallen (BZK)		
		Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (BZK)		
		Verwijzingen naar Halt (BZK)		
		Het percentage jongeren met een delict voor de rechter (BZK)		

Programma 6 Burger, bestuur en veiligheid

Commissie
(Coördinerende) Portefeuilles

Afdeling(en)

Bestuur
Bestuurszaken en organisatie, Openbare orde en Veiligheid, Dienstverlening
Klantcontactcentrum, Data Informatie en Analyse, Veiligheid en Handhaving, Vergunningen Toezicht en Handhaving, Bestuur en Communicatie

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Het Klantcontactcentrum (KCC) is een klantvriendelijk en deskundig eerste aanspreekpunt geweest voor inwoners, ondernemers en bezoekers van de stad. De gemeente heeft snel, efficiënt en effectief informatie gegeven en producten en diensten verleend vanuit het taakveld burgerzaken.

Dienstverlening was erop gericht om op een laagdrempelige manier die producten te leveren of informatie te bieden die inwoners vragen.

Digitalisering speelde hierin een belangrijke rol, maar persoonlijke aandacht is gegeven waar dat nodig was. Samen met partijen in de stad heeft het gemeentebestuur gewerkt aan het leefbaar en veilig houden van alle buurten en wijken. Door de coronacrisis is veel aandacht uitgegaan naar het handhaven van de diverse maatregelen die grote impact hadden op het openbare leven.

Beleidsvelden

Beleidsveld 6.1 Dienstverlening

1. Dienstverlening KCC (en burgerzaken) voldoet aan de wensen en verwachtingen van inwoners en bedrijven

Wat hebben we bereikt?

Het KCC is in 2021 verder gegaan met het digitaal aanbieden van producten en diensten. De applicatie MijnHaarlem is verder ontwikkeld en is stabiel. De telefonische bereikbaarheid is in 2021 een probleem gebleken. Ondanks dat waardeerden de inwoners de persoonlijke (telefonische, balie) aandacht onverminderd hoog. Het werken op afspraak is de norm gebleven en er is ruimte geboden om langs te komen zonder afspraak waar het kon. In tijden van sterk wisselende coronamaatregelen konden alle huwelijken doorgaan en is regelmatig pro-actief overleg geweest met de aanstaande bruidsparen.

Wat hebben we niet bereikt?

Het aantal klachten is als gevolg van twee factoren gestegen. Enerzijds door het werken op afspraak; men verwacht vaak te snel een afspraak te kunnen maken ondanks dat alle balies bezet waren. Anderzijds door de noviteiten en complicaties rondom de georganiseerde verkiezingen. Onder andere meer en erg late regelgeving, beperkingen, strenge voorzorgsmaatregelen, het briefstemmen en de drie stemdagen hebben het aantal klachten ten opzichte van 2020 doen stijgen. De druk op een actuele en veilige website is groot. 2021 heeft uitgewezen dat steeds meer via de website wordt gecommuniceerd en dat dit ook snel en vaak moet gebeuren. De techniek achter de website is verouderd en moet vernieuwd worden om

veilig te blijven. Bovendien moeten alle producten gedigitaliseerd worden in plaats van het beschikbaar stellen per PDF. Dit alles in een jaar vol wisselende regels als gevolg van corona. Dit heeft gezorgd voor een prioritering van capaciteit en taken. Dat had tot gevolg dat de aandacht en oog voor kwaliteit van de bestaande websites minder is geweest. De gewenste digitalisering van burgerzaken-processen, bleef als gevolg van prioritering achter. Wel is het online geboorteloket in verregaande staat van gereedheid gebracht. Tot slot is het niet gelukt om de telefonische bereikbaarheid te verbeteren. De werkdruk, de absentie van collega's als gevolg van ziekte en verlof en het gebrek aan kunde van de technische kant van de mobiele telefonie bij de medewerkers was hier debet aan.	
---	--

Effect indicator	Gemiddeld rapportcijfer voor de klanttevredenheid van het klantencontactcentrum (KCM survey).				
R/S	- (2018)	7,5 (2019)	8,2 (2020)	>7,5 S (2021)	8,2 R (2021)
Effect indicator	Net promotor score van het klantencontactcentrum (KCM survey). Hiermee wordt inzichtelijk hoeveel mensen de dienstverlening positief beoordelen (9 of hoger) ten opzichte van die het lager beoordelen (6 of lager). De range is tussen -100 (iedereen 6 of lager) en +100 (iedereen 9 of hoger).				
R/S	6 (2018)	1 (2019)	27 (2020)	>0 S (2021)	26 R (2021)
Effect indicator	Het aantal klachten over de dienstverlening van het klantencontactcentrum (klachten coördinator).				
R/S	112 (2018)	39 (2019)	70 (2020)	<80 S (2021)	142 R (2021)
Effect indicator	De score telefonische bereikbaarheid van de organisatie gemeten en uitgevoerd door een onafhankelijk bureau (Telan).				
R/S	5,7 (2018)	6,4 (2019)	6,2 (2020)	>6,5 S (2021)	6,0 R (2021)

a. Binnen het kwaliteitsmanagement systeem bewaken van kwaliteit klantencontacten, producten en diensten.	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Het Klantcontactcentrum is het hele jaar bereikbaar geweest, zowel aan de balies als telefonisch. In 2020 was het aantal telefonische contacten erg hoog, in 2021 was dit ook het geval. Veel (ingewerkte) inhuurkrachten vertrokken. Het vinden van nieuwe krachten, en het inwerken van hen had een negatieve invloed op een snelle bereikbaarheid. Dit had tot gevolg dat de telefoon in 59% van de gevallen binnen één minuut werd opgenomen. Dat is lager dan de gewenste 75%. De wachttijden aan de balie zijn door het werken op afspraak ruim onder de norm van negen minuten gebleven. De focus lag op een optimale mix van effectiviteit en efficiëntie waarbij de behoefte van de klant altijd de primaire focus is geweest. Zo is op verwachte piekmomenten, zoals in de periode voor de mei -en zomervakantie, snel opgeschaald om het aantal extra contactmomenten zo goed mogelijk op te kunnen vangen. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De gemeente heeft de handen vol gehad aan het bemensen van het telefoonteam waardoor de aandacht voor de kwaliteit erbij is ingeschoten. Veel (inhuur)kennis heeft de organisatie verlaten en nieuwe collega's hebben tijd nodig om zich de kennis eigen te maken. Wegens corona zijn in de publiekshal in 2021 geen gastvrouwen ingezet. Tot slot kon een beperkt aantal diensten wel zonder afspraak	

worden aangeboden; het afhaken van reisdocumenten en rijbewijzen en het ophalen van (een beperkt aantal) gevonden voorwerpen van het zogenaamde sleutelbord.	
--	--

Prestatie indicator Het percentage inkomend telefoonverkeer dat binnen de 60 seconden wordt beantwoord (Regiebord gemeente Haarlem).

R/S	56% (2018)	82% (2019)	77% (2020)	>75% S (2021)	59% R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	------------------	-----------------

Prestatie indicator De gemiddelde wachttijd in minuten van bezoekers aan de gemeente Haarlem zonder afspraak (vrije inloop) (Orchestra).

R/S	20 (2018)	10 (2019)	8 (2020)	≤25 S (2021)	9 R (2021)
-----	--------------	--------------	-------------	-----------------	---------------

Prestatie indicator De gemiddelde wachttijd in minuten van bezoekers aan de gemeente Haarlem met afspraak (Orchestra).

R/S	4,6 min (2018)	4,6 min (2019)	4,4 (2020)	≤9 min S (2021)	5.3 min R (2021)
-----	-------------------	-------------------	---------------	--------------------	---------------------

Beleidsveld 6.2 Gemeentelijk bestuur

1. Meer Haarlemmers participeren in het besturen van de stad

Wat hebben we bereikt?

Als gevolg van de coronamaatregelen zijn in 2021 opnieuw de meeste contacten met bewoners digitaal georganiseerd. Met de ingezette middelen uit 2020: livestreams, ms teams meetings, het participatieplatform op haarlem.nl, mailverkeer én telefonisch zijn bewoners toch in staat gesteld betrokken te zijn bij het beleid en de uitvoering van beleid. De indruk is dat digitale middelen leiden tot een divers(er) publiek dan gebruikelijk bij fysieke bijeenkomsten. Participatie én inspraak over verschillende beleidsonderwerpen zoals het Cultuurplan, het Mobiliteitsbeleid, IVORIM én vele projecten in de openbare ruimte kon doorgang vinden met behulp van digitale middelen. Verder is geëxperimenteerd met het overdragen van zeggenschap als er mogelijkheden voor waren.

Zo stemden deze zomer bijna 300 bewoners van de Boerhaavewijk op hun favoriete nieuwe bomen. De gemeente plant vier verschillende boomtypen in de Boerhaavewijk. Per boomtype kozen de bewoners een bomenmix. De winnende mixen worden het meest geplant.

Wat hebben we niet bereikt?

De aard van de bijeenkomsten hebben mogelijk tot gevolg dat voor sommige Haarlemmers de drempel om te participeren juist weer (te) hoog was. Het % Haarlemmers dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente inwoners voldoende betreft bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen is ten opzichte van 2020 gedaald. Mogelijk is de verminderde mogelijkheid tot het organiseren van fysieke bijeenkomsten, als gevolg van corona, daar van invloed op.

In principe wordt ernaar gestreefd een breed palet aan middelen, fysiek en digitaal, in te zetten om zo veel mogelijk mensen te bereiken. Dit eerste was vanwege de coronacrisis meestal niet mogelijk.

Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat het (helemaal) eens is met de stelling dat de gemeente inwoners voldoende betreft bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (Inwonerspeiling).			
R/S	42% (2019)	45% (2020)	>42% S (2021)	40% R (2021)
Effect indicator	Percentage Haarlemmers dat het (helemaal) eens is met de stelling dat inwoners en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren (Inwonerspeiling).			
R/S	38% (2019)	43% (2020)	>38% S (2021)	41% R (2021)

a. Uitvoering van het actieprogramma Nieuwe democratie 2019-2022	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> <i>Experimenten met het overdragen van zeggenschap</i> Schalkwijk aan Zet (democratische wijkbegroting) Editie 2021 is uitgevoerd en afgerond. Editie 2022 is uitgevoerd tot en met het kiezen van de plannen in 2021. Ook in 2021 kwamen veel goede ideeën binnen. Uit de ingediende plannen blijkt dat Schalkwijkers een grote behoefte hebben aan elkaar ontmoeten en samen dingen ondernemen. Sport- en spelplekken en cursussen of gezelligheidsbijeenkomsten kwamen veel voor. Daarnaast waren er verschillende plannen om Schalkwijk groener en fleuriger te maken. Niet elk plan haalde de finale, maar een aantal ideeën werd opgepikt buiten Schalkwijk aan Zet om. <i>Uitdaagrecht (Right to challenge)</i> Afgelopen jaar hebben drie partijen de gemeente via het initiatievenloket uitgedaagd via een Right to Challenge. De drie <i>challenges</i> zijn ingediend op verschillende thema's: de SUPmission op het thema duurzaamheid, het Posthuis op het thema sociale cohesie en eigenaarschap op de herbouw van het Posthuis en het Zaanenpark voor groen onderhoud. Bij de initiatieven van SUPmission en het groenonderhoud van het Zaanenpark hebben de initiatiefnemers zelf aangegeven niet toe te zijn aan de challenge. Met het initiatief om het Posthuis zelf opnieuw te herbouwen is de gemeente in gesprek met de initiatiefnemers en op zoek naar mogelijkheden dit uit te voeren. Uit de eerste ervaringen blijkt vooral dat het komen tot een goede businesscase een uitdaging blijkt te zijn. Ook de rollen en inzicht in wat er bij het overnemen van een taak komt kijken blijkt lastig in te schatten voor initiatiefnemers en gemeente. <i>Het Wijkforum in Zijlweg-West</i> Het Wijkforum is in januari 2021 gestart. De leden van het Wijkforum zijn geloot. Er hebben zich zeven bewoners gemeld om samen de kern van het Wijkforum te vormen. De afgelopen maanden hebben zij zich georiënteerd op hun taak en hebben zij een eerste enquête in de wijk verspreid om te inventariseren aan welke onderwerpen de komende twee jaar gewerkt moet worden. In september 2021 is ook het Wijkpanel geloot en samen met de raad stellen zij de wijkagenda op en voeren deze uit. <i>Wijkcontracten</i> In maart 2021 is het eerste Wijkcontract ondertekend tussen de wijkraad Bosch & Vaart en gemeente Haarlem. Met dit wijkcontract wordt ingezet op het verduurzamen van de huizen in Bosch & Vaart. Ook wordt gewerkt aan oplossingen voor de grondwater problematiek in de wijk. Het wijkcontract van de Burgwal stond	

op de planning om eind 2021 te worden ondertekend. Het wijkcontract helpt wijkraad Burgwal om focus te houden op vier belangrijk thema's waarop de wijkraad zich in overleg met de bewoners gaat richten. Deze vier thema's zijn; verbinding met en tussen bewoners, groen met impact, duurzaam & monumenten en een leefbaar Burgwal. Ook in 2021 zijn weer initiatievencafés en cursussen aangeboden via de Initiatieven school. Daarnaast is een wijkradenconferentie georganiseerd. En zijn binnen de gemeentelijke organisatie activiteiten georganiseerd om het werken van buiten naar binnen te stimuleren. Verder is er naast het leefbaarheid en initiatievenbudget een coronafonds opgericht. Hiermee stimuleert de gemeente bewonersinitiatieven. Er is gewerkt aan de doorontwikkeling van vragenlijst tools en panels. Met deze instrumenten kan de mening van inwoners en ondernemers worden opgehaald en kan de gemeente makkelijk grote groepen Haarlemmers bereiken en betrekken. Denk aan de inwonerspeiling maar ook specifieke bevraging via het Digipanel of enquêtes op specifieke onderwerpen. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Het echt fysiek met elkaar in gesprek zijn over de 'nieuwe democratie' op verschillende plekken in de stad is door corona minder uit de verf gekomen. Zo is ook de 'Meet en share' bijeenkomst met actieve Haarlemmers en raadsleden en college niet doorgegaan. Ook is het advies van bewoners op bepaalde thema's via gelote burger adviespanels ophalen niet uit de verf gekomen.	
--	--

Prestatie indicator Aantal uitgevoerde pilots waarin is onderzocht hoe zeggenschap aan buurt, wijk of stad wordt overgedragen (Gemeentelijke registratie).

R/S	1 (2019)	2 (2020)	2 S (2021)	2 R (2021)
-----	-------------	-------------	---------------	---------------

Prestatie indicator Aantal door de gemeente georganiseerde burger adviespanels (Gemeentelijke registratie).

R/S	1 (2019)	0 (2020)	2 S (2021)	0 R (2021)
-----	-------------	-------------	---------------	---------------

Beleidsveld 6.3 Openbare orde en veiligheid

1. Leefbaarheid van wijken en buurten verbeteren door de aanpak van fysieke en sociale overlast

<i>Wat hebben we bereikt?</i> Het afgelopen jaar was, evenals 2020, een ander jaar dan de andere jaren hiervoor. Corona heeft grote invloed gehad op de aanpak van fysieke en sociale overlast. Een groot deel van de handhaving is ingezet op de naleving van de coronamaatregelen. Door aanpassing van diverse werkwijzen is het gelukt om veel van de reguliere handhavingsactiviteiten voort te zetten.	
---	---

<i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Voor een aantal handhavingstaken, waaronder afvalcontroles en fysieke integrale controles, geldt dat deze minder frequent en in aangepaste vorm konden worden uitgevoerd. De toename in het aantal overlastmeldingen is grotendeels toe te schrijven aan parkeerverlast en voor een kleiner deel aan afvaloverlast. Mogelijk ook te verklaren omdat men nog steeds veel thuis is en men dergelijke overlast daardoor meer waarneemt.	
---	--

Effect indicator Het aantal overlastmeldingen bij de gemeente. Het gaat hierbij om de thema's afval, jeugd, honden, parkeren, fietsen, dak- en thuislozen en rijdend verkeer (Gemeentelijke registratie).

R/S	4.855 (2016)	4.445 (2017)	5.612 (2018)	5.988 (2019)	6.290 (2020)	5.500 S (2021)	6.557 R (2021)
------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-------------------

a. Inzet handhaving d.m.v. aanspreken, waarschuwen en boetes uitdelen	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Een groot deel van de handhaving is ingezet op de naleving van de maatregelen in het kader van de Coronawet. Voor de overtreding hiervan zijn 194 boetes opgelegd en 299 waarschuwingen gegeven. Een aantal van de reguliere handhavingstaken zijn voortgezet in aangepaste vorm. Zo is bijvoorbeeld het aantal boetes op afvaloverlast lager, maar de waarschuwingen wat hoger ten opzichte van vorig jaar. Er konden minder acties rijdend verkeer worden uitgevoerd. Door de fiscalisering van een groot deel van Haarlem ligt het aantal fiscale naheffingen (geen overlastfeit) hoger dan vorig jaar. Dit heeft ook directe invloed gehad op de afname in het aantal Mulder-boetes (parkeerverlast). In de voormalige vergunningengebieden werden voertuigen zonder geldige vergunning beboet volgens de Wet Mulder. In deze gebieden kan nu worden gehandhaafd door het opleggen van fiscale naheffingen. Er heeft dus een verschuiving plaats gevonden. Dit verklaart (een groot deel van) de afname in gepleegde handhavingsinterventies gericht op het terugdringen van overlast. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Door de maatregelen is een stuk minder gehandhaafd in het kader van veilig uitgaan, tijdens evenementen en op de fietsenoverlast stationsplein. Daarnaast kon een aantal reguliere taken (bijv. afvalcontroles, controles rijdend verkeer) niet of in aangepaste vorm worden uitgevoerd.	
b. Aanpakken overlast samen met partners	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Door aanpassing van diverse werkwijzen heeft de samenwerking met partners in aangepaste vorm doorgang gevonden. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Een aantal fysieke controles (bijv. rijdend verkeer, herriestoppers) kon door de maatregelen niet doorgaan. Controles op fietsenoverlast bij het station hebben door weinig overlast geen doorgang gevonden.	

Prestatie indicator	Het aantal gepleegde handhavingsoverlast: boetes gericht op het verminderen van overlast (Gemeentelijke registratie).						
R/S	15.400 (2016)	13.270 (2017)	11.878 (2018)	9.900 (2019)	7.952 (2020)	13.300 S (2021)	6.296 R (2021)
Prestatie indicator	Het aantal gepleegde handhavingsoverlast: waarschuwingen gericht op het verminderen van overlast (Gemeentelijke registratie).						
R/S	3.270 (2016)	3.150 (2017)	4.095 (2018)	4.362 (2019)	5.282 (2020)	4.000 S (2021)	5.109 R (2021)

2. Minder criminaliteit in Haarlem

Wat hebben we bereikt? Driekwart van de Haarlemmers vindt Haarlem nog steeds een veilige tot zeer veilige stad. Dit komt naar voren uit het jaarlijkse Omnibusonderzoek. De veiligheidsbeleving is daarmee iets lager dan voorgaande jaren. In 2020 was dit bijvoorbeeld nog 78%. De dalende veiligheidsbeleving is mogelijk toe te schrijven aan de toenemende onzekerheid over de gevolgen van de coronacrisis en mensen nemen meer overlast waar omdat zij veel in de huiselijke omgeving zijn. Uit lokale cijfers (Driehoeksmonitor Haarlem) blijkt dat het aantal, door de politie geregistreerde, misdrijven opnieuw gedaald is ten opzichte van een jaar eerder (-9%). Er is wederom een grote daling te zien in de woninginbraken (-29%), overvallen (-36%) en straatroven (-43%) ten opzichte van vorig jaar. Ten opzichte van het jaar daarvoor is de daling nog groter. Daarnaast is een daling te zien van winkeldiefstal en vernielingen in de openbare ruimte. Wat hebben we niet bereikt? In tegenstelling tot de afname van "klassieke" criminaliteit (woninginbraken, diefstal) in de fysieke omgeving, is de afgelopen twee jaar een toename te zien in de criminaliteit in de digitale wereld (fraude, computercriminaliteit). Hier is in toenemende mate aandacht voor vanuit gemeente en partners in de aanpak van cybercrime. De aanpak zit nog in de beginfase, waardoor resultaten nog niet zichtbaar zijn.		
---	--	---

Effect indicator	Het percentage Haarlemmers dat Haarlem een (zeer) veilige stad vindt (Inwonerspeiling).							
R/S	70% (2010)	81% (2016)	80% (2017)	81% (2018)	80% (2019)	78% (2020)	81% S (2021)	75% R (2021)
Effect indicator	Het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners (CBS).							
R/S	89 (2010)	62 (2016)	53 (2017)	51 (2018)	53 (2019)	50 (2020)	47 S (2021)	46 R (2021)
Effect indicator	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (CBS)(BZK).							
R/S	6,3 (2012)	5 (2016)	4,3 (2017)	4,4 (2018)	4,2 (2019)	3,8 (2020)	4,0 S (2021)	3,7 R (2021)
Effect indicator	Het aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners (CBS)(BZK).							
R/S	5,2 (2012)	2,9 (2016)	2,9 (2017)	2,9 (2018)	2,7 (2019)	1,4 (2020)	2,8 S (2021)	1 R (2021)
Effect indicator	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (CBS)(BZK).							
R/S	3,6 (2012)	3,5 (2016)	2,5 (2017)	2,4 (2018)	3,0 (2019)	2,4 (2020)	2,4 S (2021)	2 R (2021)
Effect indicator	Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (per 1.000 inwoners) (CBS)(BZK).							
R/S	11,3 (2012)	8,9 (2016)	8,5 (2017)	7,2 (2018)	7,3 (2019)	8,3 (2020)	7,0 S (2021)	7,4 R (2021)

Effect indicator	Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners (12-18 jaar) (Stichting Halt) (BZK).							
R/S	20 (2013)	18 (2016)	21 (2017)	17 (2018)	21 (2019)	17 (2020)	20 S (2021)	n.n.b. R (2021)
Effect indicator	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen (CBS) (BZK).							
R/S	4% (2000)	1% (2016)	1% (2017)	1% (2018)	1% (2019)	1% (2020)	<2% S (2021)	n.n.b. R (2021)

a. De gemeente Haarlem voert de regie op de aanpak van criminaliteit.		
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De aanpak van overlast en criminaliteit wordt in veel gevallen uitgevoerd in samenwerking met partners waarbij de gemeente de regie voert. De prioriteiten uit het Integraal handhaving- en veiligheidsbeleid (IVH) zijn: High Impact Crimes (HIC), ondermijning, jeugd, zorg en veiligheid en leefbaarheid van wijken. Voor HIC wordt de aanpak van woninginbraken samen met de politie opgepakt in het Donkere Dagen Offensief (DDO) en is de zomer- en wintercampagne ingezet met diverse communicatiemiddelen zoals tekstkarren en social media. Op het gebied van ondermijning worden signalen in het lokaal overleg ondermijning met elkaar besproken en opgepakt. Daarbij behorende integrale acties worden samen uitgevoerd. Voor jeugd is de PGA-aanpak (persoonsgerichte aanpak) gecontinueerd. In het Zorg- en Veiligheidshuis is er structureel samengewerkt op tactisch en operationeel niveau bij complexe casuïstiek van zorg en veiligheid. Voor de handhaving van de leefbaarheid van wijken is er door de wijkhandhavers veel samen gewerkt met diverse partijen. Zij namen deel aan diverse overleggen en hebben contact met de desbetreffende wijkagent. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> Sommige fysieke samenwerkingsoverleggen hebben digitaal plaatsgevonden in het kader van de coronamaatregelen.		
b. De gemeente voert de geplande acties uit en behaalt de doelen van het Actieprogramma Veiligheid en Handhaving 2020		
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Uit het Actieprogramma zijn 90% van de acties uitgevoerd. Voor HIC is de aanpak van woninginbraken samen met de politie opgepakt in het Donkere Dagen Offensief (DDO) en is de zomer- en wintercampagne ingezet met diverse communicatiemiddelen zoals tekstkarren en social media. Op het gebied van ondermijning is een aantal integrale acties uitgevoerd. Daarnaast is er een projectcoördinator ondermijning en bestuurlijk toezicht begonnen welke een mooie verbindende factor vormt tussen handhaving en ondermijning. Voor de PGA-aanpak jeugd zijn per stadsdeel diverse jongeren gemonitord. Besloten is dat de Domus Plus voorziening aan de rand van het Reinaldapark zal komen. Daartoe is een enquête gehouden onder bewoners naar de mogelijke overlast en maatregelen. Er is besloten om extra handhaving in te zetten om de veiligheid te vergroten. Naast handhaving op sociale en fysieke overlast is ook veel ingezet op de handhaving van de Coronawet. <i>Wat hebben we niet gedaan?</i> In het kader van de aanpak woonwagenlocaties zijn minder kijk rondes gehouden dan vooraf bedacht. Daarnaast moet een aantal acties op het project cybercriminaliteit, door personele wisselingen, nog opgepakt worden.		

Prestatie indicator Aantal gepleegde handhavingsinterventies: bestuursrechtelijke interventies gericht op het verminderen van criminaliteit (Gemeentelijke registratie).							
R/S	338 (2016)	494 (2017)	718 (2018)	487 (2019)	492 (2020)	500 S (2021)	480 R (2021)
Prestatie indicator Het percentage uitgevoerde acties van het totale Actieprogramma 2020 (Gemeentelijke registratie). Betreft nieuwe indicator. Nulmeting vond plaats in 2020.							
R/S					80% (2020)	90% S (2021)	90% R (2021)

Financiën per programma

Bel. veld	Programma 6 Burger, Bestuur en Veiligheid	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
61	Dienstverlening	7.181	7.957	8.542	8.178
62	Gemeentelijk bestuur	6.700	6.258	6.541	6.371
63	Openbare orde en veiligheid	32.559	32.294	35.333	37.545
	Totaal lasten	46.440	46.508	50.416	52.093
Baten (exclusief mutaties reserves)					
61	Dienstverlening	-2.198	-2.454	-2.204	-2.609
62	Gemeentelijk bestuur	-111	-45	-45	-924
63	Openbare orde en veiligheid	-12.619	-10.855	-12.090	-15.654
	Totaal baten	-14.927	-13.354	-14.339	-19.186
	Totaal saldo excl. mutaties reserves	31.512	33.154	36.077	32.907
	Toevoegingen aan reserves	40	120	120	110
	Onttrekkingen aan reserves	-234		-515	-285
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	31.319	33.274	35.682	32.732

Analyse saldo per programma:

Verschillenanalyse	
Primaire begroting 2021	33.274
Gewijzigde begroting 2021	35.682
Verschil primaire - gewijzigde begroting	2.407 n
Rekening 2021	32.732
Verschil gewijzigde begroting - rekening	-2.950 v

Specificatie verschil primaire - gewijzigde begroting:	
Aanvullende voorstellen begroting 2021	-301 v
Amendementen begroting 2021	0 n
Bestuursrapportage 2020	1.523 n
Voortgangsrapportage 2021	1.388 n
Bestuursrapportage 2021	-202 v
Raadsbesluiten	0 n
Totaal	2.407 n

Een specificatie van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening is opgenomen in bijlage [6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld](#).

Doelenboom Programma 7 'Algemene dekkingsmiddelen en overhead'

B: € -320.704

R: € -354.705

Beleidsveld	Doel	Effectindicator	Prestatie	Prestatie-indicator	
7.1 Lokale belastingen & heffingen B: € -48.259 R: € -49.406	De gemeentelijke belastingtarieven stijgen niet meer dan met inflatie (m.u.v. tarieven toeristenbelasting)	Totale opbrengst belastingen	Een (meerjaren-)begroting ter vaststelling aanbieden waarin de belastingtarieven niet meer dan met inflatie zijn verhoogd.		
	Afvalstoffen-en rioolheffing zijn kostendekkend	Mate van kostendekkendheid van de rioolheffing	De gemeente stelt de rioolheffing kostendekkend vast.		
		Mate van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	De gemeente stelt de afvalstoffenheffing kostendekkend vast.		
	De OZB wordt niet meer dan met inflatie verhoogd en de afval- en rioolheffing zijn kostendekkend	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (BZK)	De gemeente stelt de tarieven tijdig vast.		
		Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (BZK)			
7.2 Algemene dekkingsmid delen B: € -329.043 R: € -363.785	Een duurzaam financieel gezonde stad.		De gemeente biedt een materieel sluitende begroting voor 2020 tot en met 2022 aan.	Een sluitende begroting, de uitgaven worden gedekt door de ontvangsten.	
			De gemeente beperkt de schuldenlast tot een netto schuldquote van maximaal 120%.	Netto schuldquote	
7.3 Overhead B: € 56.598 R: € 58.486	Optimale ondersteuning en aansturing van het primaire proces van de gemeentelijke organisatie.	Externe inhuur (BZK)	De gemeente geeft de overheadkosten transparant weer.		
		Formatie (BZK)			
		Bezetting (BZK)	De gemeente laat het aandeel overhead niet stijgen t.o.v. de productieve activiteiten.		Overheadkosten (BZK)
		Apparaatskosten (BZK)			

Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen

Commissie
(Coördinerende) Portefeuilles
Afdeling(en)

Bestuur
Financiën en Bedrijfsvoering
Concerncontrol, Financiën, Interne
Dienstverlening, Informatievoorziening,
Facilitaire Zaken, Juridische Zaken en HRM

Realisatie programmadoelstelling (missie)

Het programma Algemene dekkingsmiddelen en overhead is een andersoortig programma dan de zes beleidsinhoudelijke programma's. De voornaamste inkomstenposten van de gemeente Haarlem zijn in dit programma verantwoord, zoals de baten uit de algemene uitkering (het gemeentefonds) en de opbrengsten uit gemeentelijke belastingen en heffingen, voor zover vrij aanwendbaar. Daarnaast geeft dit programma ook inzicht in de verhouding tussen ondersteunend personeel (overhead) en het primaire proces van de gemeente Haarlem.

Inhoudelijk worden de financiën van Haarlem elders, in [deel 4 Jaarrekening](#) toegelicht. Financiële indicatoren worden in [paragraaf 3.1](#) weergegeven.

Context en achtergronden

Dit programma gaat over de financiën van de gemeente, onderverdeeld in drie beleidsvelden: de lokale belastingen en heffingen die de gemeente oplegt, de algemene dekkingsmiddelen en de overhead.

Lokale belastingen en heffingen

Meer achtergrondinformatie over lokale belastingen en heffingen is opgenomen in [paragraaf 3.2 Lokale heffingen](#).

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die de gemeente vrij kan besteden binnen de wet- en regelgeving. Deze gelden zijn voornamelijk afkomstig uit de algemene uitkering en belastingen.

Algemene uitkering

De (algemene) uitkering uit het gemeentefonds is met € 361 miljoen veruit de grootste inkomstenbron van de gemeente. Het doel van de algemene uitkering is de gemeente voorzien van inkomsten die vrij besteedbaar zijn. De hoogte van de algemene uitkering wordt door het Rijk bepaald op basis van tientallen verschillende objectieve verdeelmaatstaven, zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, woningen en leerlingen in een gemeente. De bedoeling is dat via deze maatstaven de hoogte van de algemene uitkering zo goed mogelijk aansluit bij de kostenstructuur van een gemeente. Omdat dit met de beschikbare maatstaven niet altijd goed lukt, wordt een deel van het gemeentefonds verdeeld op basis van integratie- en decentralisatie-uitkeringen. De algemene uitkering wordt gecorrigeerd voor een deel van de inkomsten uit de onroerendzaakbelasting (OZB) die de gemeente van inwoners en ondernemers ontvangt. Dat gebeurt op basis van de waarde van het onroerend goed en een landelijk rekentarief. In 2021 bedroeg de (extra) ozb-korting voor Haarlem € 0,5 miljoen doordat de waardeontwikkeling in Haarlem sneller steeg dan het landelijk gemiddelde. De algemene uitkering van Haarlem was in 2021 als volgt opgebouwd:

Onderdeel algemene uitkering	Bedrag	Percentage van totaal
Totaal alle uitgavenmaatstaven	301	77%
Totaal decentralisatie- en integratieuitkeringen	89	23%
<i>Subtotaal</i>	<i>390</i>	<i>100%</i>
Totaal inkomstenmaatstaven	-29	-7%
Totaal algemene uitkering	361	

Overhead

In het document 'Hoofdpijnen vernieuwing BBV' van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is het uitgangspunt voor de definitie 'overhead' vastgelegd. De basisuitgangspunten van het BBV bij het bepalen van de omvang van de overhead zijn:

- Directe kosten worden zoveel mogelijk direct toegerekend aan de producten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan producten en gericht zijn op de externe klant, worden verantwoord bij dat betreffende product.
- Ondersteunende taken, die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product behoren tot de overhead.
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead. Dit betekent dat leidinggevende functies die deels ook productieve taken verrichten voor de vervaardiging van de gemeentelijke producten toch voor 100% tot de overhead worden gerekend.

De financiële resultaten 2021 voor het beleidsveld overhead zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Product	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Realisatie vs bijgestelde begroting	v/n
7301 Facilitair huisvest. materieel	7.737	7.691	-46	v
7302 ICT materieel	8.135	7.694	-441	v
7303 Overige materiële overhead	3.098	2.688	-410	v
7304 Personeel - centraal besturend proces	8.113	7.651	-462	v
7305 Personeel - centraal ondersteunend proces	26.405	26.012	-393	v
7306 Personeel - decentrale overhead	7.747	8.073	326	n
7307 Stelposten & doorbelaste overhead	-1.446	-1.324	122	n
Totaal beleidsveld overhead	59.789	58.485	-1.304	v

De gerealiseerde overheadkosten over 2021 zijn ruim € 1,0 miljoen lager dan begroot. Om aan te sluiten op de doelstelling om de kosten van de gemeentelijke organisatie die samenhangen met sturing en ondersteuning primaire proces transparant weer te geven, worden hieronder de grootste verschillen verklaard op productniveau.

Mede door het moeilijk kunnen invullen van vacatures, vooral veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt, was het niet mogelijk om alle voorgenomen projecten op het gebied van informatievoorziening te realiseren. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 0,2 miljoen. Daarnaast is sprake van onderuitputting (€ 0,2 miljoen) op het budget voor kosten van applicaties welke op basis van de nota activabeleid niet ten laste van het investeringsplan kunnen worden gebracht.

De onderschrijding op de overige materiële overhead (€ 0,4 miljoen) wordt vooral veroorzaakt doordat als gevolg van het thuiswerken in 2021 minder kosten zijn gemaakt met name op het gebied van kantoorartikelen en de huur van kantoormachines.

De onderschrijding voor personeel in het centraal besturend proces (directie, concerncontrol en bestuur & communicatie) komt doordat de stelpost die de directie heeft voor met name kosten voor de ontwikkeling van de organisatie in 2021 voor € 0,3 miljoen is bestemd voor dit doel. Het restant van € 0,2 miljoen is niet bestemd en leidt in de jaarrekening tot een voordeel. Daarnaast is ook sprake van lagere inhuurkosten (€ 0,2 miljoen).

De kosten voor het personeel van ondersteunende afdelingen is per saldo € 0,1 miljoen lager dan begroot. De belangrijkste verschillen binnen dit product zijn:

- Voor het deel van de nieuwe cao dat betrekking heeft op 2021 en pas in 2022 tot uitgaaf komt als de cao definitief is vastgesteld is een verplichting van ruim € 1,5 miljoen opgenomen. Het betreft hier de kosten van een salarisverhoging van 1,5% per 1 december 2021 en een eenmalige uitkering van € 900 voor 2021. Dit nadeel wordt gecompenseerd door voordelen op de diverse programma's van deze Programmarekening. Deze voordelen zijn ontstaan als gevolg van lagere salarislasteren in verband met late vaststelling van de CAO.
- De kosten van personeel (vast en inhuur) zijn voor de ondersteunende afdelingen per saldo circa € 0,7 miljoen lager dan begroot, met name als gevolg van niet ingevulde formatieruimte.
- In 2021 is er minder gebruik gemaakt van het centrale opleidingsbudget dan begroot. In verband met verschillende lockdowns zijn trainingen uit 2021 verplaatst naar 2022. Daarnaast was er in 2021 rekening gehouden met extra trainingen en workshops vanuit het programma organisatieontwikkeling. Het zwaartepunt van het programma blijkt in 2022 te liggen (voordeel € 0,6 miljoen).
- De verwachte kosten voor thuiswerkvergoeding en lagere reiskosten zijn centraal begroot. In de jaarrekening worden de daadwerkelijke lasten verantwoord op de verschillende programma's. Hierdoor ontstaat een voordeel binnen beleidsveld overhead (€ 0,7 miljoen).
- De kosten voor het voormalig personeel vallen lager uit (€ 0,2 miljoen) door beperkte instroom en extra inspanningen om voormalige medewerkers weer elders in een functie te plaatsen.

Personeel decentrale overhead: er is meer (tijdelijk) ingehuurd op een beperkt aantal leidinggevende posities in het primair proces. Dit leidt tot een nadeel van € 0,3 miljoen.

De activering van overhead (op basis van interne uren op investeringen en grondexploitaties) is voor 2021 iets lager uitgekomen dan de begroting (€ 0,1 miljoen).

Beleidsvelden

Beleidsveld 7.1 Lokale belastingen en heffingen

1. De gemeentelijke belastingtarieven stijgen niet meer dan met inflatie (m.u.v. tarieven toeristenbelasting)

Wat hebben we niet bereikt?

Diverse belastingen zijn in 2021 als gevolg van het financiële beleid iets meer verhoogd dan de inflatie.

Dit geldt voor:

- OZB-woningen: + 1%
- RWBB: + 1%

- Parkeertarieven garages: + 1% - Parkeertarieven straat: + 2%. De tarieven voor reclamebelasting en van 3 van de 4 BIZ-heffingen zijn in 2021 verlaagd. De doelstelling om de belastingtarieven met niet meer dan het inflatiepercentage is niet bereikt.	
---	--

Effect indicator	De totale opbrengst belastingen in miljoenen euro's (Gemeentelijke registratie).							
R/S	51.676 (2014)	57.430 (2016)	58.839 (2017)	61.422 (2018)	65.355 (2019)	62.839 (2020)	67.441 S (2021)	67.303 R (2021)

a. Een (meerjaren-)begroting ter vaststelling aanbieden waarin de belastingtarieven niet meer dan met inflatie zijn verhoogd	
<i>Wat hebben we niet gedaan?</i> De OZB, RWBB en de parkeerbelastingen zijn met meer dan inflatie verhoogd conform de extra voorstellen als onderdeel van de vaststelling van de Programmabegroting 2021-2025 .	

2. Afvalstoffen- en rioolheffing zijn kostendekkend

<i>Wat hebben we bereikt?</i> De afval- en rioolheffing zijn 100% kostendekkend vastgesteld. De werkelijke kostendekkendheid op realisatiebasis bedraagt respectievelijk 100% rioolheffing en 98% afvalstoffenheffing.	
---	---

Effect indicator	Mate van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing (Gemeentelijke registratie).							
R/S	100% (2014)	100% (2016)	100% (2017)	93% (2018)	94% (2019)	91% (2020)	100% S (2021)	98% R (2021)
Effect indicator	Mate van kostendekkendheid van de rioolheffing (Gemeentelijke registratie).							
R/S	103% (2014)	97% (2016)	100% (2017)	100% (2018)	94% (2019)	100% (2020)	100% S (2021)	100% R (2021)

a. De gemeente stelt de rioolheffing kostendekkend vast	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De rioolheffing is 100% kostendekkend vastgesteld.	
b. De gemeente stelt de afvalstoffenheffing kostendekkend vast	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend vastgesteld.	

3. De OZB wordt niet meer dan met inflatie verhoogd en de afval en rioolheffing zijn kostendekkend

<i>Wat hebben we niet bereikt?</i> Als gevolg van voorstellen om de begroting structureel sluitend te maken is voor 2021 besloten de OZB woningen met 1% extra te verhogen.	
--	---

Effect indicator	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (COELO/ BZK).							
R/S	619 (2014)	627 (2016)	634 (2017)	646 (2018)	697 (2019)	712 (2020)	745 S (2021)	751 R (2021)
Effect indicator	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (COELO/ BZK).							
R/S	751 (2014)	761 (2016)	743 (2017)	756 (2018)	829 (2019)	847 (2020)	887 S (2021)	893 R (2021)

a. De gemeente stelt de tarieven tijdig vast.	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De Haarlemse belastingvoorstellen zijn op 17 december 2020 vastgesteld.	

Beleidsveld 7.2 Algemene dekkingsmiddelen

1. Een duurzaam financieel gezonde stad

<i>Wat hebben we bereikt?</i> De meeste aspecten van het financieel gezond houden van de stad zijn eind 2021 gunstig. Het weerstandsvermogen is gestegen en kan als ruim voldoende worden gecategoriseerd en de netto schuldquote staat met 70% in het groen volgens de VNG normen. Ook is er een positief rekeningresultaat gehaald. De BNG bank stelt de gemeente in staat om financiële middelen, noodzakelijk voor de realisatie van haar maatschappelijke doelstellingen en investeringen, tegen aantrekkelijk voorwaarden te verkrijgen. De vaste schuld is in 2021 gedaald ten opzichte van 2020 naar € 412 miljoen. De netto schuldquote is gedaald naar 70% en ook de netto schuld per inwoner is gedaald. Voor meer toelichting wat betreft de schuld(standen) wordt verwezen naar paragraaf 3.4 Financiering .	
a. De gemeente biedt een materieel sluitende begroting voor 2021 tot en met 2023 aan.	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> Bij de vaststelling van de Begroting 2021 heeft het college een sluitende begroting tot en met 2023 aangeboden. Bij Voortgangsrapportage en Bestuursrapportage 2021 is de begroting bijgesteld. Bij de Bestuursrapportage 2021 werd een positief begrotingssaldo van € 4,7 miljoen verwacht. Het resultaat in de Jaarrekening 2021 is uiteindelijk € 31 miljoen voordelig.	

b. De gemeente beperkt de schuldenlast tot een netto schuldquote van maximaal 120%.	
<i>Wat hebben we gedaan?</i> De netto schuldquote is gedaald naar 70%, waar en schuldquote van 92% verwacht werd bij de begroting. De gemeente blijft ruim onder het gestelde maximum.	

Prestatie indicator Een sluitende begroting (uitgangspunt is het basisjaar en de twee opvolgende jaren moeten sluitend zijn), de uitgaven worden gedekt door de ontvangsten (Gemeentelijke registratie). De BNG bank stelt de gemeente in staat om financiële middelen, noodzakelijk voor de realisatie van haar maatschappelijke doelstellingen en investeringen, tegen aantrekkelijke voorwaarden te verkrijgen.

R/S	Ja (2014)	Nee (2016)	Nee (2017)	Ja (2018)	- (2019)	Ja (2020)	Ja S (2021)	Ja R (2021)
-----	--------------	---------------	---------------	--------------	-------------	--------------	----------------	----------------

Prestatie indicator Het percentage netto schuldquote. Dit kengetal geeft de verhouding weer van de netto schuld ten overstaan van het totaal aan baten (Gemeentelijke registratie).

R/S	91% (2009)	96% (2016)	95% (2017)	96% (2018)	89% (2019)	75% (2020)	<120% S (2021)	70% R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-------------------	-----------------

Beleidsveld 7.3 Overhead

1. Optimale ondersteuning en aansturing van het primaire proces van de gemeentelijke organisatie

<i>Wat hebben we bereikt?</i> In 2021 hebben de medewerkers door corona een groot deel van de werkweek thuis gewerkt. Er is op basis van een wisselende actualiteit gewerkt aan een visie op toekomstig werken. Begin 2022 wordt deze visie rekening houdend met het vervallen van het thuiswerkadvies verder geconcretiseerd. Het deels thuiswerken stelt eisen aan apparatuur van medewerkers maar ook aan de gebouwen. Het is daarbij gelukt om de primaire processen van de gemeentelijke organisatie voldoende te ondersteunen. Alle medewerkers zijn gefaciliteerd om goed thuis te kunnen werken (ICT en facilitair en HRM). Digitalisering van het primaire werkproces wordt steeds belangrijker. Er is een veelheid aan digitaliseringswensen vanuit de lijnafdelingen om versnelling in het fysiek en sociaal domein maar ook in de bedrijfsvoering te realiseren. In 2021 is - in lijn met de aanbevelingen uit het 213a onderzoek naar digitale dienstverlening- gewerkt aan het verbeteren van de sturing en prioritering op de digitale transformatie door het instellen van een project portfolioboard. Het overleg tussen directie en gemeentebesturen van Haarlem en Zandvoort over de bedrijfsvoering is verbeterd. Keuzes -onder andere over de prioritering bij de digitale transformatie- worden in goed overleg gemaakt op basis van een gemeenschappelijke agenda. In 2021 zijn diverse participatietrajecten voor nieuwe of te vervangen bomen in wijken en de economische en omgevingsvisie digitaal ondersteund.	
---	---

Er zijn meer gegevens beschikbaar gekomen of makkelijker vindbaar gemaakt, zoals voor duurzaamheid en de energietransitie. Op een kaart is nu te zien waar het mogelijk is om zonnepanelen op daken te plaatsen op monumenten en binnen het beschermde stadsgezicht. Ook zijn er kaarten die laten zien waar voor het splitsen van woningen een vergunning nodig is, waar een milieuzone is en waar welk definitief energielabel geldt.

In april 2021 is de uitvoeringsagenda bij de dienstverleningsvisie vastgesteld ([link](#)).

In 2021 is het 213a onderzoek afgerond naar de wijze waarop in Haarlem wordt gestuurd. Centraal stond de vraag hoe de rol van de eerste lijn (verantwoordelijk manager) kan worden versterkt. Onderzocht is ook hoe de systeemwereld van control beter kan worden verbonden met de leefwereld en daarmee synergie kan worden gecreëerd. Daarbij is het zogenaamde Three Lines of Defense Model gehanteerd. Er is samenhang met de evaluatie van de organisatieontwikkeling zoals uitgevoerd door Berenschot. De directie heeft naar aanleiding hiervan en op basis van de uitkomsten van dit 213a onderzoek vervolgstappen gezet. Voor verdere informatie daarover wordt verwezen naar [paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering](#).

De apparaatskosten nemen in 2021 toe van € 722 in 2020 naar € 773 in 2021. De stijging ten opzichte van 2020 komt met name door een stijging van ingehuurd personeel (impact € 36 per 1.000 inwoners). Daarnaast zorgt de CAO verhoging in 2021 en iets hogere bezetting (impact € 22 per 1.000 inwoners) voor een toename van de apparaatskosten 2021. De streefwaarde (€ 709) wordt bepaald op basis van de begroting. Gedurende 2021 hebben echter begrotingswijzigingen plaatsgevonden waarbij is bijgeraamd op de inhuur. Voor begroting 2023 zal -rekening houdend met het door de raad gewenste beleid inzake inhuur- gekeken worden naar een streefwaarde die beter aansluit op de werkelijkheid -dus reëel te verwachten- inhuur. Hetzelfde geldt voor de effect-indicatoren inzake formatie en bezetting. In de Programmabegroting 2021-2025 is uitgegaan van een daling van de scores. In de Voortgangsrapportage 2021 is echter besloten tot formatieuitbreiding in het fysiek domein dus een daling in de formatie is gelet op deze besluitvorming niet logisch.

Effect indicator	Externe inhuur: kosten inhuur externen als percentage van totale loonsom (Gemeentelijke registratie) (BZK). Jaarlijkse daling naar de vastgestelde Roemer-norm (10%) is een inspanningsverplichting, geen resultaatverplichting.							
R/S	23,0% (2013)	12,0% (2016)	16,1% (2017)	14,5% (2018)	14,1% (2019)	13,0% (2020)	13,0% S (2021)	16,1 % R (2021)
Effect indicator	Formatie: fte per 1.000 inwoners (Gemeentelijke registratie) (BZK) Naar aanleiding van de adviezen van de commissie Duisenberg Light methode is de berekening van een aantal indicatoren vanaf 2018 verfijnd met de impact van de ambtelijke samenwerking met Zandvoort. De indicatoren zijn met terugwerkende kracht aangepast vanaf 2018.							
R/S	7,27 (2013)	6,44 (2016)	6,41 (2017)	6,7 (2018)	7,0 (2019)	7,2 (2020)	6,8 S (2021)	8,11 R (2021)
Effect indicator	Bezetting: fte per 1.000 inwoners (Gemeentelijke registratie) (BZK) Naar aanleiding van de adviezen van de commissie Duisenberg Light methode is de berekening van een aantal indicatoren vanaf 2018 verfijnd met de impact van de ambtelijke samenwerking met Zandvoort. De indicatoren zijn met terugwerkende kracht aangepast vanaf 2018.							
R/S	7,18 (2013)	6,46 (2016)	6,61 (2017)	6,8 (2018)	7,2 (2019)	7,2 (2020)	7,2 S (2021)	7,87 R (2021)

Effect indicator Apparaatskosten: kosten per inwoner (in euro's) (Gemeentelijke registratie) (BZK)

Naar aanleiding van de adviezen van de commissie Duisenberg Light methode is de berekening van een aantal indicatoren vanaf 2018 verfijnd met de impact van de ambtelijke samenwerking met Zandvoort. De indicatoren zijn met terugwerkende kracht aangepast vanaf 2018.

R/S	699 (2013)	592 (2016)	630 (2017)	655 (2018)	703 (2019)	722 (2020)	709 S (2021)	773 R (2021)
-----	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-----------------	-----------------

a. De gemeente geeft de overheadkosten transparant weer	
Wat hebben we gedaan? De overheadkosten zijn conform de BBV regelgeving gepresenteerd. Middels de verantwoording over de verschillende producten heeft de gemeente transparant laten zien wat de omvang en aard is van de overheadkosten.	
b. De gemeente laat het aandeel overhead niet stijgen t.o.v. de productieve activiteiten	
Wat hebben we gedaan? Het saldo voor beleidsveld overhead, in % van de totale lasten, bedraagt 9,6%. Het aandeel is in 2021 0,4% hoger dan de streefwaarde. Dit komt in belangrijke mate (0,2%) door begrotingstechnische redenen (doordat de CAO pas na afloop van 2021 werd vastgesteld, konden zijn de hiermee samenhangende personeelslasten niet meer verantwoord op de diverse programma's uit de begroting maar op dit beleidsveld. Dit leidt tot extra lasten op dit beleidsveld maar tot voordelen op de overige programma's).	

Prestatie indicator Overhead (in % van de totale lasten) (Gemeentelijke registratie) (BZK)

De definitie van het begrip overhead volgens de BBV is in 2017 gewijzigd. Hierdoor zijn de realisatiewaarden van eerdere jaren niet vergelijkbaar en dus niet weergegeven.

R/S	8,6% (2017)	8,9% (2018)	9,1% (2019)	8,9% (2020)	9,2% S (2021)	9,6% R (2021)
-----	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------	------------------

Financiën per programma

Bel. veld	Programma 7 Alg. Dekkingsmiddelen&Overhead	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
71	Lokale belastingen & heffingen	5.093	5.577	5.577	5.253
72	Algemene dekkingsmiddelen	94	219	2.478	1.190
73	Overhead	66.874	67.896	71.459	70.713
	Totaal lasten	72.061	73.692	79.515	77.155
Baten (exclusief mutaties reserves)					
71	Lokale belastingen & heffingen	-50.959	-53.836	-54.156	-54.659
72	Algemene dekkingsmiddelen	-354.976	-329.262	-359.005	-364.975
73	Overhead	-11.819	-11.298	-11.671	-12.227
	Totaal baten	-417.755	-394.396	-424.832	-431.861
	Totaal saldo excl. mutaties reserves	-345.694	-320.704	-345.317	-354.706
	Toevoegingen aan reserves	16.658	9.041	9.847	9.847
	Onttrekkingen aan reserves	-11.102	-6.500	-11.329	-11.244
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	-340.139	-318.163	-346.798	-356.102

Analyse saldo per programma:

Verschillenanalyse	
Primaire begroting 2021	-318.163
Gewijzigde begroting 2021	-346.798
Verschil primaire - gewijzigde begroting	-28.635 v
Rekening 2021	-356.102
Verschil gewijzigde begroting - rekening	-9.304 v

Specificatie verschil primaire - gewijzigde begroting:	
Aanvullende voorstellen begroting 2021	-5.882 v
Amendementen begroting 2021	-15 v
Bestuursrapportage 2020	-496 v
Voortgangsrapportage 2021	-17.072 v
Bestuursrapportage 2021	-5.171 v
Raadsbesluiten	0 n
Totaal	-28.635 v

Een specificatie van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de jaarrekening is opgenomen in bijlage [6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld](#).

2.4 Duurzaamheid

Duurzaamheidsbegroting opgeleverd in 2021

In 2021 is als bijlage bij de Kadernota 2022 de duurzaamheidsbegroting opgenomen. De duurzaamheidsbegroting Haarlem is in een aantal jaren ontwikkeld. Er is gekozen voor een duurzaamheidsbegroting en -verantwoording waarin effecten van beleid en maatregelen gemonitord kunnen worden. Daarom is er voor gekozen om te beginnen met klimaat en deze waar verantwoord te verbreden naar sociaal economische dimensies. De duurzaamheidsbegroting gebruikt informatie van de klimaatmonitor om zo aan te sluiten op (inter)nationale afspraken en statische informatie. Met de duurzaamheidsbegroting wil de gemeente bijdragen aan een effectief en efficiënt klimaatbeleid.

Klimaatmitigatie kan worden versterkt door bijdrage van de gemeentelijke organisatie en door verbonden partijen. Begin 2021 is de gemeentelijke organisatie gecertificeerd op niveau 3 van de CO2 prestatieladder. Tot en met het derde niveau ga je zelf als organisatie aan de slag om de CO2 uitstoot van de organisatie te verlagen met behulp van een CO2 footprint.

In 2021 is gewerkt aan de Haarlemse routekaart Duurzaamheid die begin 2022 is opgeleverd. Deze routekaart duurzaamheid laat zien welke doelen Haarlem in 2030 en 2040 heeft om CO2 te reduceren, hoe deze doelen te halen en wat er aanvullend nodig is om de doelen te halen. De duurzaamheidsbegroting monitort jaarlijks of Haarlem nog op koers ligt bij het realiseren van de gestelde doelen. De vijf transitiepaden om de doelen van CO2 reductie te halen zijn Wonen, Werken, Mobiliteit, Elektriciteit en Opwek en Ketenvaartwoordelijkheid.

Duurzaamheid begrotingsinstrumenten

Revolverend Fonds

Het Revolverend Fonds Energiebesparing (RFE) betreft een reserve die belemmeringen wil wegnemen om renderende investeringen in duurzaamheid te doen. Een duurzaamheidsinvestering levert een energiebesparing op en die jaarlijkse besparing vertaald in euro's wordt gestort in het RFE. Er kan een beroep gedaan worden op het RFE om een volgende duurzaamheidsinvestering mogelijk te maken en de jaarlijkse energiebesparing die deze investering oplevert wordt weer gestort in het RFE.

In de Programmabegroting 2022-2026 is aangegeven dat in de tweede helft van 2021 wordt uitgezocht of er middelen vanuit het RFE worden ingezet voor de verdere verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Het gaat om extra verduurzamingsmaatregelen met een korte terugverdientijd. In 2021 is allereerst gewerkt aan het verduurzamen van de door raad besloten investering van € 9 miljoen in het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed conform het kostenefficiënte scenario. In de loop van 2022 worden voorstellen verwacht voor aanvullende renderende maatregelen die in aanmerking komen voor het RFE.

Eind 2021 is de stand van de reserve € 364.000.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Beginstand per 01-01	182	364	546	728	910	1.092
Toevoeging						
Straatverlichting	182	182	182	182	182	182
Verduurzaming vastgoed	-	PM	PM	PM	PM	PM
Onttrekking						
Renderende aanvullende maatregelen vastgoed	-	PM	PM	PM	PM	PM
Eindstand per 31-12	364	546	728	910	1.092	1.274

Investeringsprogramma

Naast het RFE is bij de begroting 2022 ook een bedrag in het IP gereserveerd (stelpost duurzaamheid) om hogere investeringsbedragen door duurzaamheidsvereisten mogelijk te maken. Het gaat om een oplopend bedrag naar € 1 miljoen per jaar vanaf 2024.

Verbonden partijen

In de paragraaf [Verbonden partijen](#) beschrijven verbonden partijen welke duurzaamheidsmaatregelen zij in 2021 hebben getroffen. Een aantal organisaties vermeldt ook wat de inspanning heeft opgeleverd aan reductie.

2.5 Gebiedsgerichte vertaling

De gebiedsopgave 2019-2023 bepaalt de agenda voor werkzaamheden in en met de gebieden en legt focus op het versterken van de leefbaarheid. Het vormt de paraplu voor het gebiedsgericht en integraal werken. Uit de opgave volgt jaarlijks een gebiedsplan, waarin een heldere compacte aanpak is beschreven met duidelijke doelstellingen die bijdragen aan de agenda van de gebieden.

De verantwoording van de gebiedsplannen is [digitaal](#) beschikbaar. Tevens is kort een verhalend verslag gedaan van de behaalde resultaten per gebied.

Algemeen was 2021 voor alle gebieden in Haarlem wederom een turbulent jaar, waarbij we te maken hebben gehad met allerlei beperkingen door corona. Er is hard gewerkt aan het realiseren van de ambities uit de begroting. Participatie heeft voornamelijk digitaal plaatsgevonden. Na inmiddels een jaar ervaring en testen wat het beste werkt, zijn bewoners, belangengroeperingen en de gemeente hier vrij bedreven in geraakt en zijn er creatieve oplossingen gevonden.

De gebiedsopgave 2019-2023 vormt ook de paraplu voor de programmering van alle projecten in de gebieden (MJGP). Vanuit het gebiedsgericht werken wordt op verschillende manieren bijgedragen aan het MJGP. Allereerst via het afstemmen van projecten en daar waar mogelijk maken van combinaties. Daarnaast ook in ondersteuning van projecten in de communicatie en participatie. Tenslotte ook in het creëren van verbindingen en samenhang met de behoeften die buiten spelen. Via de onlineapplicatie is het voor bewoners en partners inzichtelijk waar er in de stad en/of buurt werkzaamheden plaatsvonden en wat er gedaan werd. De voortgang en verantwoording van deze projecten is opgenomen in de beleidsteksten over de desbetreffende portefeuille.

De benodigde personele inzet blijft echter de beschikbare capaciteit overstijgen. Nieuwe of op te starten (ruimtelijke) projecten bleken niet of met enige vertraging te kunnen worden opgepakt en ook initiatieven van buiten zijn in sommige gevallen 'on hold' gezet. Er is gezocht naar werkwijzen die uitvoering van projecten toch mogelijk kon maken. Zo zijn er in het ambtelijke traject 'Verbeteringen in het fysieke domein' eerste stappen gezet naar portfoliomanagement en er is een aantal pilots gestart waarbij er in een andere relatie met de markt wordt gewerkt.

DEEL 3 PARAGRAFEN

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het eerste gedeelte van deze paragraaf is een set verplichte kengetallen opgenomen vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze kengetallen geven meer inzicht in de financiële positie van de gemeente. Het tweede gedeelte van de paragraaf gaat specifiek over risicobeheersing. Hier wordt de verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit weergegeven: het weerstandsvermogen.

Korte toelichting kengetallen

Kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. Ze geven inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid van de gemeente. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. De kengetallen 'structurele exploitatieruimte' en 'belastingcapaciteit' geven aan of de gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid er is om deze baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen 'netto schuldquote' en 'netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen', 'solvabiliteitsratio' en 'grondexploitatie' hebben betrekking op de balans.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Ook geeft de schuldquote een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen, het uitlenen van geld aan derden, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen weer en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Structurele exploitatieruimte

Bij dit kengetal worden de structurele baten en structurele lasten vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten, zoals de rente en aflossing van leningen, te dekken.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft weer in welke mate het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar door aanwending van belastingcapaciteit kan worden opgevangen. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Dit kan door de belastingcapaciteit te vergelijken met de hoogte van de landelijk gemiddelde woonlasten die bestaan uit OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Beoordeling kengetallen in relatie tot de financiële positie

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de gemeente. Zo hoeft een hoge

schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie. Dit is afhankelijk van of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Ook hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs geen negatieve invloed te hebben op de financiële positie zolang de structurele exploitatieruimte groot is of de gemeente over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt. Er is dan namelijk genoeg financiële ruimte om tegenvallers op te vangen.

Kengetallen jaarstukken 2021

De volgende tabel geeft de verplichte kengetallen vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) weer. De tekstuele toelichting hierop staat in de voorafgaande paragraaf.

Kengetallen (afgerond in heel %)	2017	2018	2019	2020	Begroting 2021	Verslag 2021
Netto schuldquote	95%	96%	89%	75%	92%	70%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	93%	94%	88%	73%	91%	68%
Solvabiliteitsratio	18%	18%	18%	21%	16%	26%
Structurele exploitatieruimte	6%	0%	0%	1%	-1%	3%
Grondexploitatie	4%	5%	3%	2%	0%	2%
Belastingcapaciteit	109%	112%	112%	115%	122%	115%

Conclusie

Omdat afzonderlijke kengetallen weinig zeggen over de financiële positie, zijn sets van kengetallen samengesteld die ook nog in de tijd vergeleken kunnen worden. De kengetallen kunnen in drie clusters worden samengevat:

- A. Ontwikkeling schuld en weerstandsvermogen;
- B. Exploitatieruimte, meerjarenbegroting en grondexploitaties;
- C. Onderhoudssituatie en belastingcapaciteit.

A. De ontwikkeling van de schuld en het weerstandsvermogen

De schuldpositie blijft gelijk in 2020, de netto schuldquote bedraagt 70% eind 2021 en de solvabiliteitsratio stijgt naar 26%, wat beter is dan verwacht bij de begroting. Het weerstandsvermogen is ruim voldoende met een ratio van 2,3.

B. Exploitatieruimte, meerjarenbegroting en grondexploitaties

Deze kengetallen hebben te maken met de exploitatieruimte en zijn niet in één kengetal te vangen. Er is een sluitende meerjarenraming vastgesteld en een exploitatieruimte van 3%. De grondexploitaties ontwikkelen zich goed, zoals blijkt uit het kengetal voor grondexploitaties in categorie A.

C. Onderhoudssituatie en belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit zegt iets over de woonlasten in Haarlem. Deze zijn net als in voorgaande jaren hoger dan het landelijk gemiddelde van de grote gemeenten. Voor de onderhoudssituatie geldt dat er achterstallig onderhoud is van de openbare ruimte en bij panden van de gemeente.

Beoordeling financiële positie

Om meer inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente, wordt naast deze set verplichte kengetallen gebruik gemaakt van eigen indicatoren. Deze zijn in de volgende tabel toegevoegd aan de verplichte indicatoren. De uitkomsten zijn vergeleken.

Aan de kengetallen zijn geen normen verbonden. De provincie hanteert als toezichthouder wel zogenaamde signaleringswaarden bij de toetsing van de financiële positie van de gemeente. Hiervoor worden drie categorieën gebruikt, een categorie A; het minst risicovol (groen), categorie B; meer risicovol (oranje) en categorie C; het meest risicovol (rood).

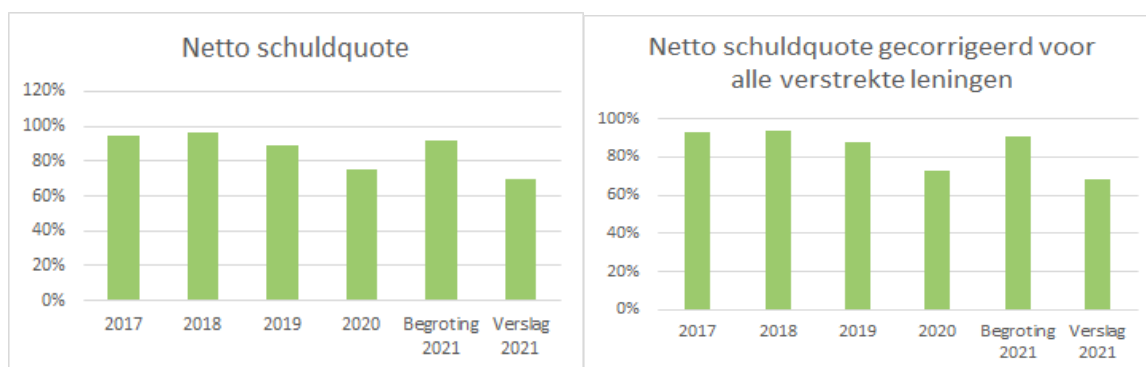
Na onderstaande tabel worden de uitkomsten toegelicht.

Indicator	Haarlem	Provincie
1 Netto schuldquote		
2 Solvabiliteitsratio		
3 Renterisiconorm		
4 Structurele exploitatieruimte		
5 Meerjarenbegroting		
6 Grondexploitatie		
7 Onderhoudssituatie		
8 Beschikbaar weerstandscapaciteit		
9 Belastingcapaciteit		

Toelichting uitkomsten signaleringswaarden

1. Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

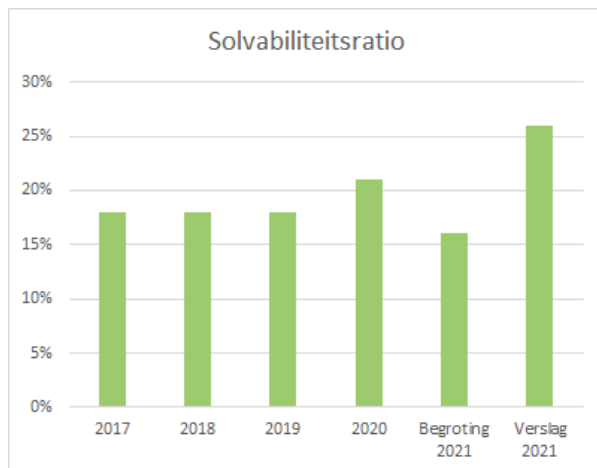
Indicator gemeente: de netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen van de gemeente. Een uitkomst lager dan 100% is groen, tussen de 100% en 130% is oranje en hoger is rood. Met een netto schuldquote van 70% bevindt Haarlem zich in 2021 in het groene vlak. Dit is het gevolg van zowel een lagere netto schuld op de balansposten (voordeel van € 38 miljoen) als van hogere baten (voordeel van € 79 miljoen) dan verwacht. Zie voor meer informatie over de netto schuldquote [paragraaf 3.4](#). Signaleringswaarde provincie: een percentage lager dan 90% valt onder categorie A.

2. Solvabiliteitsratio

Signaleringswaarde provincie: de solvabiliteitsratio laat zien in welke mate de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de ratio, hoe groter de weerbaarheid. Over 2021 is de ratio berekend op 26%. De solvabiliteit is eind 2021 beter dan eerder begroot. Dit is vrijwel geheel het gevolg van meer eigen vermogen (€ 76 miljoen) dan eerder werd verwacht. Een signaleringswaarde tussen de 20% en de 35% valt onder categorie B.

De gemeente hanteert solvabiliteit niet als eigen indicator. Een lagere solvabiliteit heeft geen direct (negatief) effect voor gemeenten. Omdat het Rijk achtervang biedt voor gemeenten zien kredietverstrekkers geen verhoogd risico. De netto schuldquote is daarom geschikter als indicator voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. Wel houden de schuld en de solvabiliteit verband met elkaar.

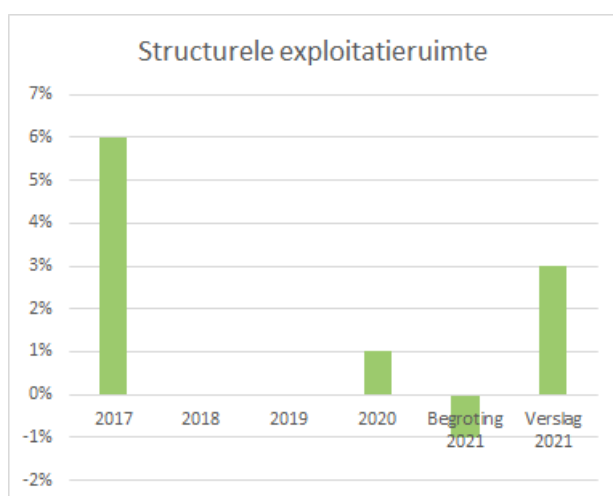

3. Rente risiconorm

Indicator gemeente: de maximaal toegestane omvang van langlopende financiering is gekoppeld aan de renterisiconorm. Deze geeft het maximaal geleende bedrag per jaar dat aan rentewijziging onderhevig mag zijn. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Voor Haarlem ligt de norm op € 117 miljoen. De gemeente heeft de momenten van (mogelijke) herfinanciering gespreid en daardoor was € 60 miljoen daadwerkelijk onderhevig aan rentewijziging in 2021 (zie ook paragraaf [3.4 Financiering](#)). Dit is ruim onder de norm, waardoor de indicator groen weergegeven wordt.

4. Structurele exploitatieruimte

Signaleringswaarde provincie: een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Een negatief getal geeft aan dat structurele lasten worden gedekt door incidentele baten. Voor 2021 bedraagt de structurele exploitatieruimte 3%. De structurele baten dekken de structurele lasten en daarom is categorie A van toepassing.

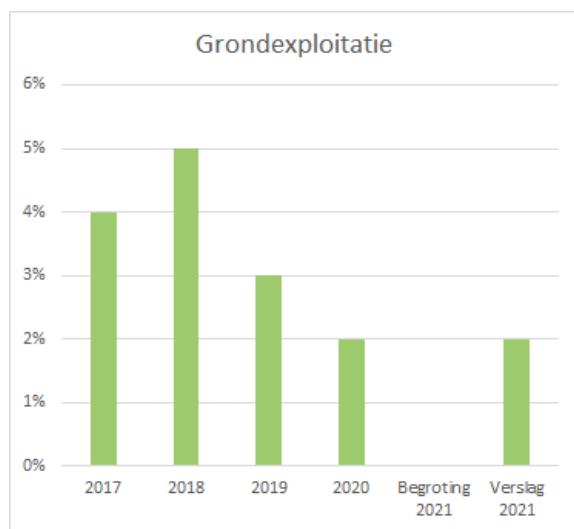

5. Meerjarenbegroting

Indicator gemeente: de meerjarenbegroting is één van de kengetallen waaruit de financiële positie van de gemeente blijkt. Het kengetal geeft aan of de meerjarenraming materieel sluitend is en of de meerjarenraming ruimte biedt om mogelijke tegenvallers op te vangen zonder dat aanvullende bezuinigingen nodig zijn. De begroting is sluitend voor de jaren 2022, 2022 en 2023. Het kengetal is daarom groen.

6. Grondexploitatie

Indicator gemeente: dit kengetal zegt niet zoveel over de risico's van de grondexploitaties zelf, maar geeft wel aan of grondexploitaties nog een bijdrage kunnen leveren aan het mogelijk opvangen van tegenvallers (flexibiliteit van de financiële positie). Signaleringswaarde provincie: Haarlem scoort 2%. Omdat de score onder de 20% is, valt het in categorie A. Voor mogelijk verliesgevende exploitaties is een adequate verliesvoorziening getroffen en er is voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar. Bij het afsluiten van winstgevende plannen stijgt ook de reserve grondexploitaties en daarmee wordt de weerstandscapaciteit van de gemeente verder versterkt.

7. Onderhoud

Indicator gemeente: één van de kengetallen om te kijken of de begroting materieel sluitend is, gaat over het vermogen van de gemeente om te voorzien in onderhoud van de kapitaalgoederen, inclusief gemeentelijk vastgoed (panden). Bij gemeentelijk vastgoed en openbare ruimte is er sprake van achterstallig onderhoud. Daardoor is de indicator oranje.

Score:

Groen: maximaal één beheerdomein kent achterstallig onderhoud;

Oranje: meer dan één, maar maximaal twee onderhoudsdomeinen kennen achterstallig onderhoud;

Rood: meer dan twee onderhoudsdomeinen kennen achterstallig onderhoud.

8. Beschikbaar weerstandscapaciteit

Indicator gemeente: in de paragraaf weerstandsvermogen is de benodigde weerstandscapaciteit berekend op € 15 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 34,2 miljoen. Dit is uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen van 2,3 en dus groen.

Score:

Groen: ratio 1,4 of hoger. Er is ruimte binnen de algemene reserve om tegenvallers op te vangen.

Oranje: ratio 1 t/m 1,4. Er is beperkt ruimte binnen de algemene reserve om tegenvallers op te vangen.

Rood: ratio lager dan 1. De algemene reserve is geheel nodig als weerstandsvermogen (om risico's te kunnen opvangen) en kan niet worden ingezet om andere tegenvallers op te vangen.

Het beschikbare weerstandsvermogen van de gemeente geeft aan dat er nog enige flexibiliteit is om mogelijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het weerstandsvermogen onvoldoende wordt.

9. Belastingcapaciteit

Indicator gemeente en provincie: het kengetal heeft een waarde van boven de 100%, dat wil zeggen dat de woonlasten hoger zijn dan het gemiddelde van de grote steden in Nederland. Dit betekent dat verhoging van de lokale lasten nauwelijks mogelijk is zonder relatief duurder te worden ten opzichte van andere gemeenten. Daarom is er geen onbenutte belastingcapaciteit die ingezet kan worden om toekomstige nadelen op te vangen. Zie voor meer informatie over de belastingcapaciteit paragraaf 3.2. Het kengetal is 115% voor 2021 en is daarmee rood. Indien de score meer dan 105% bedraagt is de uitkomst voor de provincie categorie C.

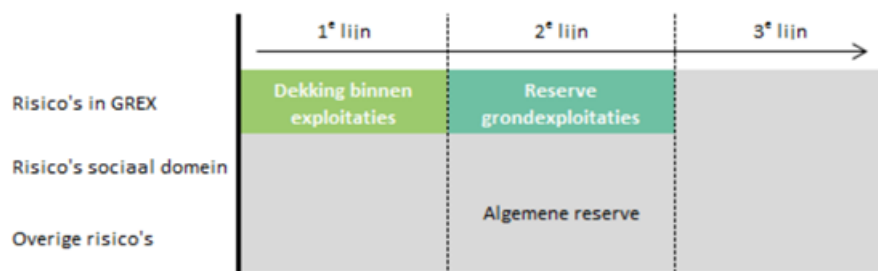
Risicoparagraaf

De gemeente Haarlem heeft zoals iedere organisatie te maken met risico's. Het is van belang om die risico's inzichtelijk te maken, onder andere omdat de risico's de uitvoer van beleidsdoelen nadelig kunnen beïnvloeden. De Nota Risicomanagement ([2014/425742](#)) legt het begrippenkader en randvoorwaarden voor risicomanagement vast. De nota definieert risicomanagement als "het effectief en systematisch omgaan met de kansen en bedreigingen die het tot stand komen van organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden". Om de financiële gevolgen die samenhangen met bepaalde risico's te kunnen opvangen wordt een weerstandscapaciteit aangehouden. Op basis van een risico-inventarisatie binnen de organisatie wordt een risicosimulatie uitgevoerd die berekent hoeveel weerstandscapaciteit nodig is om het totaal aan (financiële) risico's te kunnen dekken. De risico's zullen niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De risico-inventarisatie is vooral gericht op risico's met financiële gevolgen en is een momentopname. De simulatie is uitgevoerd met de inventarisatie per 18-02-2022.

Weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen bedraagt 2,3 en is daarmee ruim voldoende.

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen die de gemeente beschikbaar heeft om risico's op te vangen en is gelijk aan de omvang van de algemene reserve en bedraagt € 34,2 miljoen. De reserve grondexploitaties wordt ingezet voor dekking van risico's voor de betreffend beleidsvelden. Als de reserve niet toereikend is, dient de algemene reserve voor voldoende weerstandscapaciteit te zorgen. Voorheen werden de risico's van het sociaal domein gedekt uit de reserve sociaal domein. Na de overheveling van de reserve sociaal domein naar de algemene reserve worden de risico's binnen het sociaal domein ook gedekt uit de algemene reserve. Dit wordt schematisch weergegeven in onderstaande figuur.

De beleidsuitgangspunten voor het omgaan met reserves en voorzieningen heeft de raad vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen 2016-2020 ([2016/253878](#)). Hierin staat een samenvatting van

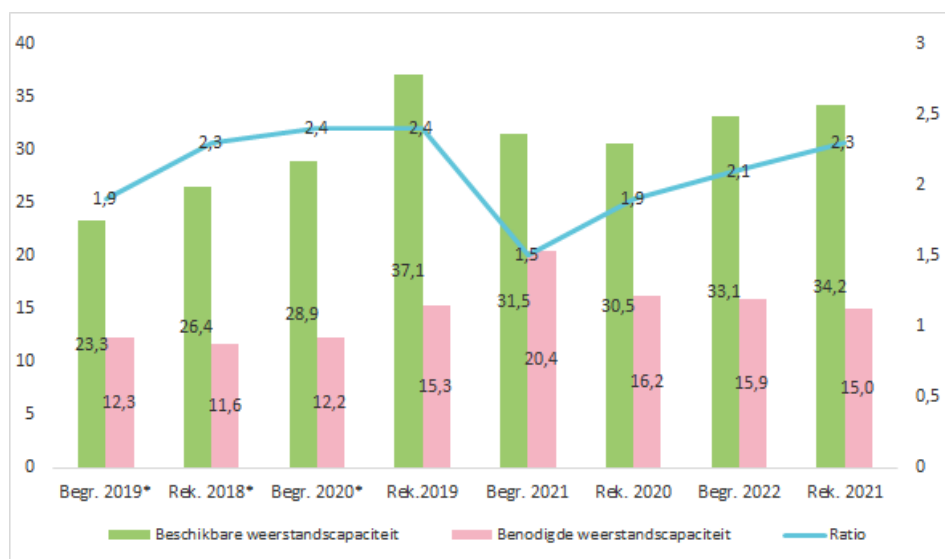
de regelgeving, waaronder een toelichting op het verschil tussen reserves en voorzieningen en de afspraken voor het instellen en opheffen ervan. De ratio tussen de weerstandscapaciteit die nodig is om de risico's te kunnen opvangen en de weerstandscapaciteit die daar voor beschikbaar is, heet het weerstandsvermogen. Alleen voor de netto-risico's resterend na het treffen van beheersmaatregelen, die financieel kwantificeerbaar zijn en geen verplichtend karakter hebben, wordt weerstandsvermogen aangehouden. De weerstandscapaciteit die nodig is om de risico's op te kunnen vangen, volgt uit een risico-inventarisatie en bedraagt op dit moment € 16,2 miljoen. Na dekking uit de reserves voor grondexploitaties bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit nog € 15 miljoen.

Ontwikkeling weerstandsratio	Rek. 2019	Begr. 2021	Rek. 2020	Begr. 2022	Rek. 2021
Weerstandsratio	2,4	1,5	1,9	2,1	2,3

Berekening ratio weerstandsvermogen

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{34,2}{15,0} = 2,3$$

De ratio weerstandsvermogen is bij de Programmabegroting 2022-2026 voor het laatst bepaald en is toen vastgesteld op 2,1. Er is minder weerstandscapaciteit benodigd in vergelijking met de begroting, ook de beschikbare weerstandscapaciteit is gestegen. Dit resulteert in een ratio van 2,3. In onderstaand risicoprofiel wordt hier bij punt 'h' verder op ingegaan.

*exclusief risico's sociaal domein en reserve sociaal domein

Risicoprofiel gemeente Haarlem

Risico's grondexploitatie

Voor de benodigde weerstandscapaciteit van de risico's van grondexploitaties kijkt de gemeente per grondexploitatie of er een positief resultaat wordt verwacht. Als dit het geval is, wordt de benodigde weerstandscapaciteit gecorrigeerd, omdat het positieve resultaat kan worden ingezet voor de dekking van de risico's. Voor de risico's die niet kunnen worden afgedekt door een positief resultaat wordt getoetst of de reserve grondexploitatie toereikend is. Als dat niet het geval is, moet voor het restrisico het weerstandsvermogen aangehouden worden. De nu berekende risico's van grondexploitatie hebben een benodigd weerstandscapaciteit van € 1,6 miljoen. Dit is een lichte stijging van € 0,2 miljoen ten opzichte van de Programmabegroting 2022-2026. Binnen de reserve grondexploitaties is voldoende dekking. Er hoeft daarom geen beroep op de algemene reserve gedaan te worden. Het marktrisico van de grondexploitaties is inmiddels bijgesteld en aanzienlijk verlaagd, dit is niet meegenomen in deze paragraaf doordat dit na de actualisatie van 18 februari heeft plaatsgevonden. Hiervoor wordt verwezen naar [paragraaf 3.7 grondbeleid](#).

Bedrijfsvoeringsrisico's

De overige 53 bedrijfsvoeringsrisico's met financieel gevolg bedragen maximaal € 72 miljoen. Om met 90% zekerheid risico's te kunnen afdekken, moet voor deze risico's € 15,0 miljoen aan weerstandsvermogen aangehouden worden.

Top tien risico's gemeente Haarlem

In de tabel 'top tien risico's' staan de tien risico's die de hoogste bijdrage leveren aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Een risico is een mogelijkheid en geen zekerheid, maar kan zich mogelijk voordoen. De ingeschatte benodigde capaciteit is door middel van risico-simulatie berekend. De risico-simulatie houdt rekening met de kans en de gevolgen.

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>			
Top 10 risico's	Kans van voordoen	Maximaal gevolg	Inschatting benodigde capaciteit
1 Uitval van kritische applicaties/systemen in verband met een cyberaanval	35%	€ 10,0	€ 3,0
2 Open einde regeling WMO: jaarlijks toegekende WMO-budget is ontoereikend om de kosten van de voorzieningen en de uitvoeringskosten te financieren.	50%	€ 3,3	€ 1,4
3 Jeugdzorg: Open einde regeling ten aanzien van de financiering jeugdzorg	50%	€ 3,0	€ 1,3
4 Daadwerkelijke Algemene Uitkering wijkt af van de raming	10%	€ 14,0	€ 1,1
5 Marktrisico grondexploitaties	10%	€ 9,5	€ 0,8
6 Indien het aantal bijstandsgerechtigden oploopt draagt de gemeente het risico op een overschrijding van de BUIG tot op het punt dat aan de voorwaarden van de vangnetuitkering wordt voldaan.	20%	€ 4,5	€ 0,8
7 Extra Corona-gerelateerde kosten Maatschappelijke Opvang	80%	€ 1,0	€ 0,8
8 Een pandemie leidt tot aanvullende regelgeving voor de bebouwde en onbebouwde ruimte (bv. de anderhalve metersamenleving vraagt mogelijk om 'meer' openbare ruimte, zoals bredere stoepen en fietspaden en meer groen, en een andere inrichting van bestaande e	80%	€ 1,0	€ 0,7
9 Calamiteiten: onverwachte gebeurtenissen kunnen leiden tot hoge, niet begrote kosten.	5%	€ 10,0	€ 0,5
10 Lagere inkomsten bouwleges.	50%	€ 1,0	€ 0,4
Subtotaal 10 risico's met grootste benodigde weerstandscapaciteit			€ 10,8
Overige 48 geïdentificeerde risico's			€ 5,8
Totaal benodigde weerstandscapaciteit alle risico's			€ 16,6
Af: T.l.v. Reserve Grondexploitaties			€ 1,6
Totaal benodigde weerstandscapaciteit alle risico's			€ 15,0

Groei van Haarlem

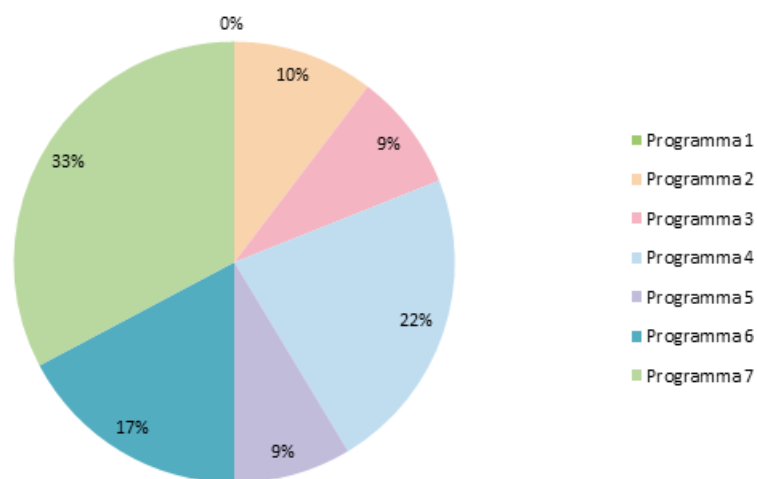
Haarlem staat voor een opgave om de bevolkingsgroei op te vangen en daarbij rekening te houden met de bestaande kwaliteiten en leefbaarheid van de stad. Hier zijn ook risico's aan verbonden. De risico's hebben in hoofdzaak betrekking op de realisatie van beleidsdoelen en zijn vooralsnog niet kwantificeerbaar. Voorbeelden hiervan zijn het tijdig realiseren van nieuwe woningen, ontsluiting van ontwikkellocaties en uitbreiding van voorzieningen. Financiële risico's zijn nog niet kwantificeerbaar.

Samenwerking Haarlem en Zandvoort

De overeenkomst loopt na 5 jaar af (eind 2022) en wordt na 4 jaar (eind 2021/begin 2022) geëvalueerd, zoals opgenomen in de dienstverleningshandvest. Indien de ambtelijke samenwerking vanaf 2023 niet wordt voortgezet, treedt artikel 15 (Opheffing) van de GR in werking. Een onafhankelijke registeraccountant krijgt dan opdracht om een opheffingsplan op te stellen; het college van Haarlem is daarna belast met de uitvoering van dat plan. In dat plan wordt in ieder geval voorzien in de verplichtingen van de gemeente Zandvoort tot deelneming in de financiële en in de personele gevolgen van de opheffing. Het risico bestaat dat de incidentele opheffingskosten maar ook de structurele kosten voor beide gemeenten aanzienlijk zullen zijn. Er is eind 2021 onderzoek gedaan naar de bestuurskracht van Zandvoort en er is een scenario analyse opgesteld voor de organisatorische toekomst van Zandvoort. Het risico's op pm gezet, er zijn niet genoeg aanknop punten om kans en maximaal gevolg voldoende te kunnen onderbouwen. Het is mogelijk dat als de overeenkomst niet wordt gecontinueerd dat vanwege frictielasten er een beroep wordt gedaan op de algemene reserve totdat overeenstemming is bereikt.

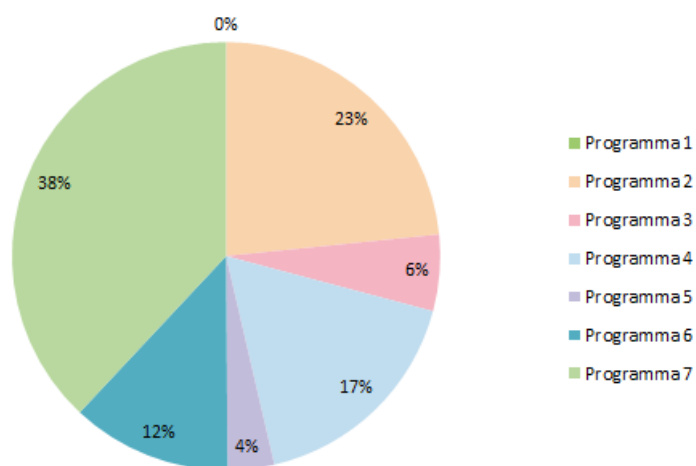
Risico's per programma

In onderstaande tabel is te zien hoe alle risico's (58) zijn verdeeld over de programma's. De meeste risico's doen zich voor in programma 4 en programma 7. In onderstaande diagram is het percentage per programma van het totaal aantal risico's in kaart gebracht.

De invloed van de risico's per programma geeft aan hoeveel procent van de weerstandscapaciteit per programma nodig is na dekking vanuit de reserve voor grondexploitaties. Programma 7 vereist de meeste weerstandscapaciteit (38%). Door het hoge maximaal financieel gevolg ten opzichte van

risico's in andere programma's is de impact van programma 2 relatief hoger dan het aantal risico's. De grootste risico's binnen programma 2 zijn open einde regeling Wmo en Jeugdzorg.

Analyse wijzigingen risico's ten opzichte van de Programmabegroting 2022

Het benodigde weerstandsvermogen is gedaald van € 15,9 miljoen naar € 15,0 miljoen ten opzichte van de Programmabegroting 2022. Dit is een daling van € 0,9 miljoen. De daling is grotendeels te verklaren door een lagere kans en/of impact van een aantal grote bedrijfsvoerings risico's. Zo is de impact van het risico van jeugdzorg verlaagd van € 4,5 miljoen naar € 3,0 miljoen. Ook is de impact van het risico extra corona-gerelateerde kosten Maatschappelijke opvang verlaagd van € 2,2 miljoen naar € 1,0 miljoen.

Het beschikbare weerstandsvermogen bij afsluiting van het jaar 2021 is gestegen ten opzichte van de Programmabegroting 2022-2026. Het totale risicoprofiel van de gemeente verbetert hierdoor.

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn, plaatst de gemeente in een risicokaart. Deze kaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. Door de indeling op basis van kans en gevolg, en niet op geschatte benodigde capaciteit, kan het gebeuren dat een risico met een relatief hoge classificering niet in de top tien risico's staat. De nummers corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Het groene gebied vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Het oranje gebied vraagt om aandacht. Risico's in het rode gebied eisen direct aandacht omdat ze de continuïteit van de organisatie kunnen bedreigen. Op dit moment heeft de gemeente drie risico's in de rode gebieden. De risico's leiden echter niet tot het niet kunnen continueren van de organisatie. Alleen de 58 risico's met een mogelijk financieel gevolg zijn weergegeven in onderstaande risicokaart.

$x \geq \text{€ } 1.000.000$	8	3	8	1	1
$\text{€ } 500.000 \geq x < \text{€ } 1.000.000$	1	4	2		
$\text{€ } 200.000 \geq x < \text{€ } 500.000$	1	12	6		
$\text{€ } 50.000 \geq x < \text{€ } 200.000$	2	6	2		1
$< \text{€ } 50.000$					
	10%	30%	50%	70%	> 70%

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>		
Risico's met een rode indicatie	Kans van voordoen	Maximaal gevolg
1 Extra coronagerelateerde kosten Maatschappelijke Opvang	80%	€ 1,00
2 Een pandemie leidt tot aanvullende regelgeving voor de bebouwde en onbebouwde ruimte	80%	€ 1,00

3.2 Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn de belangrijkste bron van inkomsten van de gemeente, naast de doeluitkeringen van het Rijk en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Er zijn twee soorten gemeentelijke heffingen: rechten en belastingen. Bij 'rechten' is sprake van een tegenprestatie van de gemeente en mogen de opbrengsten niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente hiervoor maakt. Bij 'belastingen' is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente.

Haarlem heeft de uitvoering van een aantal belastingen en heffingen ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling Cocensus. Dit zijn de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en het opleggen van de aanslagen en de invordering van onroerende zaakbelasting (OZB), roerende woon- en bedrijfsruimte belasting (RRWB), afvalstoffenheffing, rioolheffing, parkeerbelasting, precariobelasting (deels), hondenbelasting, toeristenbelasting, reclamebelasting en de Bedrijven Investeringszone heffing (BIZ). Ook de afwikkeling van kwijtscheldingsverzoeken en de afhandeling van bezwaar- en beroepschriften zijn aan Cocensus uitbesteed.

Verantwoording uitvoering

De verantwoording van de uitvoering is gebaseerd op de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) die met Cocensus is gesloten. In 2021 zijn hierin geen belangrijke wijzigingen aangebracht. Op hoofdpunten wordt de verantwoording toegelicht.

Heffing

In het DVO is opgenomen dat voor 1 maart van het belastingjaar 95% van de belastingplichtigen de aanslagen heeft ontvangen. De datum van 1 maart is gericht op de verzamelaanslag OZB, afval- en rioolheffing die eind februari wordt opgelegd. Er zijn ook heffingen die pas later kunnen worden opgelegd, zoals toeristenbelasting, naheffingsaanslagen parkeren en de aanslag precario nutsbedrijven. De realiseringspercentages zijn hiervoor gecorrigeerd. Door middel van de verzamelaanslag heeft 97,8 % van de belastingplichtigen een aanslag voor 1 maart ontvangen. Daarmee is ruimschoots aan de doelstelling vanuit de DVO voldaan.

Invordering en kwijtschelding

De doelstelling is dat twaalf maanden na dagtekening van de aanslagen minimaal 95% van de belastingen is ingevorderd. Per 31 december 2021 is van het netto in te vorderen bedrag 97,5% ingevorderd. Hiermee is voldaan aan de doelstelling zoals opgenomen in de DVO. Naast het verzorgen van (dwang-) invordering maakt ook kwijtschelding onderdeel uit van invordering. Verzoeken om kwijtschelding worden in eerste instantie voorgelegd aan het landelijke Inlichtingenbureau. Afhankelijk van de informatie van het landelijk Inlichtingenbureau kan ofwel het verzoek worden afgedaan, ofwel moet bij de aanvrager nog informatie worden opgevraagd. De direct af te handelen verzoeken zijn binnen twaalf weken afgedaan, wat uitgangspunt is binnen de DVO. Nadat van de aanvrager de informatie is ontvangen, zijn ook deze verzoeken binnen twaalf weken afgedaan. Samen met de automatisch verleende kwijtschelding is 98% van de verzoeken afgedaan. Verzoeken die nog niet zijn afgehandeld zijn van recente datum of wachten nog op aanvullende informatie vanuit de aanvrager. In het belastingjaar 2021 is in totaal een bedrag van afgerond € 1.430.000 kwijtgescholden.

Het resultaat van de behandeling van de kwijscheldingsverzoeken kan als volgt worden weergegeven:

Behandeling kwijschelding	Afgedaan	Toegekend	Gedeeltelijk toegekend	Afgewezen	Ingetrokken
Geautomatiseerd	2.957	2.957			
Verzoeken	3.445	1.459	59	1.846	80
Administratief beroep	81	29		50	2
Totalen	6.483	4.445	59	1.896	82

Rechtsbescherming

In de DVO met Cocensus is opgenomen dat 50% van de bezwaren binnen drie maanden na binnenkomst afgehandeld moeten zijn, 75% binnen zes maanden na binnenkomst en 100% per 31 december. Binnen drie maanden was 69% van de heffingsbezwaren afgehandeld en binnen zes maanden was 78% afgehandeld. De nu nog openstaande bezwaarschriften zijn ofwel van recente datum ofwel zijn er gesprekken gaande met belanghebbenden of hun vertegenwoordigers, vaak no-cure-no-pay bureaus. De afdoening van heffingsbezwaren voldoet hiermee aan de in de DVO opgenomen afdoeningspercentages.

Bezwaar & beroep:

Over 2021 zijn in totaal 5.387 bezwaarschriften ontvangen (in 2020 5.506 bezwaarschriften), waarvan 2.345 gericht tegen de WOZ-beschikkingen (waardebepaling van de onroerende zaken), 1.923 tegen parkeerbelastingen (boetes) en 1.119 op andere heffingssoorten. Van de WOZ-bezwaren zijn er 2.013 afgedaan (86%), van de bezwaren tegen de parkeerbelasting zijn er 1.752 afgedaan (91%) en van de overige heffingsbezwaren zijn er 1.060 afgedaan (95%).

In onderstaande tabel is dit weergegeven:

Bezwaar- en beroepschriften	Ingekomen	Afgedaan	%-gereed	Nog te doen
Bezwaar WOZ	2.345	2.013	86%	332
Bezwaar parkeerbelasting	1.923	1.752	91%	171
Bezwaar Overige heffingen	1.119	1.060	95%	59
Beroep WOZ	33	2	6%	31
Beroep Heffingen	15	4	27%	11
Totalen	5.435	4.831	89%	604

Van de afgedane bezwaarschriften is in onderstaande tabel de percentages aan handhavers en verminderingen opgenomen.

Haarlem	Handhaven	Vermindering
Parkeerbelasting	33,4%	66,6%
Overige heffingen	55,0%	45,0%
WOZ	77,1%	22,9%
Totaal	55,2%	44,8%

Resultaat behandeling bezwaarschriften 2021

In geval van bij de rechtbank ingediende beroepsprocedures ontvangt Cocensus een uitnodiging binnen een daarvoor aangegeven termijn een verweerschrift in te dienen. In alle gevallen is het verweerschrift binnen deze termijn ingediend. De verdere voortgang van de inhoudelijke behandeling van ingestelde procedures is verder afhankelijk van de rechtbank.

Tegen de afgewezen heffingsbezwaarschriften zijn in totaal 15 beroepschriften ontvangen. Hiervan zijn er 4 afgedaan. Inzake de WOZ-bezwaren zijn in totaal 33 beroepschriften ontvangen. Hiervan zijn er momenteel 2 afgedaan. Tot op heden zijn er geen hogere beroepsprocedures.

WOZ-beschikkingen

Woningen & niet-woningen

In Haarlem worden circa 81.000 WOZ-beschikkingen voor woningen verstuurd. Tegen deze beschikkingen zijn 3.348 (2020: 3.937) bezwaren ontvangen, dat is 4,1% (2020: 4,9%) van het aantal beschikkingen. Landelijk is dit 2,4%. Van de afgehandelde bezwaren is bij 76,1% (2020: 58,1%) de vastgestelde waarde gehandhaafd en bij 23,9% (2020: 41,9%) de vastgestelde waarde bijgesteld.

In Haarlem worden circa 6.500 WOZ-beschikkingen voor niet-woningen verstuurd. Tegen deze beschikkingen zijn 388 (2020: 664) bezwaren ontvangen, dat is 5,96% (2020: 10,3%). Landelijk is dit 3,8%.

Van de afgehandelde bezwaren is bij 86,5 % (2020: 78,8%) de vastgestelde waarde gehandhaafd en is bij 13,5 % (2020: 21,2%) de vastgestelde waarde bijgesteld.

Naast reguliere bezwaren, zijn er ook bezwaren die worden ingediend door de zogenoemde No-Cure-No-Pay bureaus (NCNP), die namens de belanghebbenden bezwaar indienen teneinde de proceskostenvergoeding te kunnen incasseren. Ruim een derde deel van de bezwaren tegen de WOZ waarden in Haarlem is ingediend door de NCNP-bureaus.

Uitvoering Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ)

Jaarlijks wordt aan alle eigenaren en gebruikers van onroerende zaken binnen de wettelijke termijn een WOZ-beschikking verstuurd waarop de vastgestelde WOZ-waarde voor het belastingjaar staat vermeld. De WOZ-beschikkingen worden in februari verzonden aan eigenaren en gebruikers, maar ook aan de afnemers, zoals de Belastingdienst en de Waterschappen.

Jaarlijks controleert de Waarderingskamer de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de door Cocensus verzorgde jaarlijkse waardebepaling aan de hand van de uitgangspunten in de Waarderingsinstructie en de WOZ-tijdslijn. Volgens de Waarderingskamer is dit in 2021 naar behoren verlopen.

Parkeerbelastingen

De tweede heffing waartegen relatief veel bezwaren worden ingediend, is de parkeerbelasting. Er zijn 1.923 (2020: 1.619) bezwaarschriften ontvangen. Van deze bezwaarschriften zijn er 1.752 (2020: 1.363) afgehandeld. Hiervan is 33,4% (2020: 34,4%) gehandhaafd en 66,6% (2020: 65,6%) heeft tot vermindering geleid. Het aantal parkeerboetes was 22.055 (2020: 19.016).

Het percentage toegekende bezwaarschriften ligt relatief hoog, omdat bezwaarmakers achteraf vaak alsnog kunnen aantonen dat wel parkeerbelasting was betaald. Bijvoorbeeld door het overleggen van een parkeerkaartje of aanmelding via bel parkeren.

Het beleid ten aanzien van lokale belastingen

Algemeen

Het belastingbeleid in Haarlem is gebaseerd op twee uitgangspunten: kostendekkendheid voor rechten en inflatie-aanpassing voor belastingen. Voor 2021 is voor belastingen een inflatie aangehouden van 1,6 % volgens de vastgestelde richtlijnen Programmabegroting 2021-2025.

Gemeentelijke belastingen

Belastingen hebben een algemeen karakter, want er is geen directe relatie tussen de belasting en de gemaakte kosten van de gemeente. Uitgangspunt bij de vastgestelde belastingtarieven is dat deze trendmatig worden verhoogd met de verwachte inflatie.

Onroerende Zaakbelastingen (OZB)

De grondslag voor de OZB wordt gevormd door de jaarlijks vastgestelde waarde van de onroerende zaak. In Haarlem wordt de gemiddelde waardestijging (of daling) die voortvloeit uit de herwaardering, gecompenseerd door een evenredige tariefsverlaging of -verhoging. Dit beleid leidt tot een financieel nadeel voor de gemeente. Er is namelijk een relatie tussen de WOZ-waarde en de algemene uitkering. De algemene uitkering uit het gemeentefonds houdt rekening met de mogelijkheid dat gemeenten hun eigen inkomsten kunnen verwerven (inkomensmaatstaf). Hiervoor gelden de WOZ-waarden als referentie. Bij de begroting 2021 is besloten de opbrengst OZB-woningen extra te verhogen met € 250.000 (tariefstijging van 1%). Deze verhoging was exclusief inflatie.

Roerende woon-en bedrijfsruimte belasting (RWWB)

Eigenaren en gebruikers van roerende woon-en bedrijfsruimten (zoals woonboten en woonwagens) betalen een aan de OZB gelijke belasting in de vorm van RWWB. De wet bepaalt dat het tarief van deze belasting gelijk is aan het tarief van de OZB.

Hondenbelasting

Onder de naam 'hondenbelasting' heft de gemeente een belasting op het houden van honden. De houder van een hond is belastingplichtig. Het aantal honden is bepalend voor de opbrengst van de belasting. Het is een algemene opbrengstbelasting, waarvoor geen directe tegenprestatie door de gemeente is vereist.

Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven voor overnachten binnen de gemeente. Voor 2021 zijn de tarieven vastgesteld op € 5 per overnachting per persoon, voor hostels op € 3,25 en voor campings, pleziervaartuigen of riviercruiseschepen op € 2 per persoon per nacht. In 2020 is een overeenkomst met Airbnb gesloten om met ingang van 2021 de toeristenbelasting bij particuliere verhuur direct in te houden en aan de gemeente af te dragen. Overnachtingen op passagiersschepen en riviercruiseschepen zijn met ingang van 2021 niet langer vrijgesteld van toeristenbelasting. Dit is besloten bij het vaststellen van de Programmabegroting 2021 en betrof een in te vullen taakstelling.

Vanwege de coronacrisis is de oorspronkelijke opbrengstenraming in 2021 verlaagd met 25%.

Precariobelastingen

De gemeente heft precariobelasting voor voorwerpen op, boven of onder gemeentegrond. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen het heffen van precario op ondergrondse kabels en leidingen en overige precario. De tarieven worden jaarlijks geïndexeerd met het inflatiepercentage. Vanwege de coronacrisis zijn de tarieven precariobelasting voor horecaterrassen in 2021 met 50% verlaagd. Daarnaast is een afzonderlijke precarioverordening op ondergrondse kabels en leidingen vastgesteld. Dit tarief mag wettelijk niet meer worden verhoogd en deze belasting vervalt wettelijk per 1-1-2022.

Parkeerbelasting

Met de parkeerbelasting wordt het parkeergedrag van bewoners of bezoekers van een gemeente gereguleerd. De heffing wordt in twee vormen uitgevoerd, te weten:

1. Een belasting voor het daadwerkelijke parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen door middel van parkeermeters en inkomsten uit mobiel parkeren.
2. Een belasting voor een vergunning om te parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen.

Artikel 225, 234 en 235 van de Gemeentewet en biedt de wettelijke verankering voor de heffing van de parkeerbelasting. Bij de begroting 2021 is besloten de parkeertarieven voor parkeergarages en straatparkeren zodanig extra te verhogen dat een extra opbrengst van € 250.000 (tariefstijging van 1% voor vergunninghouders en parkeergarages en 2% voor parkeren op straat). Deze verhoging was exclusief inflatie.

Reclamebelasting

Op verzoek van de ondernemers is een reclamebelasting voor de Cronjéstraat ingevoerd. De baten worden aangewend voor promotie van het winkelgebied. Het tarief in de Cronjéstraat is een vast bedrag van € 600 per vestiging. Vanwege de coronacrisis is het tarief voor de reclamebelasting in 2021 met 50% verlaagd.

BIZ-heffing

De BIZ-bijdrage is een bestemmingsbelasting die op verzoek van ondernemers wordt geheven om met de opbrengst voor deze ondernemers promotie activiteiten in de openbare ruimte en op internet te realiseren. De belastingopbrengst wordt als subsidie uitgekeerd aan een door de ondernemers opgerichte uitvoeringsorganisatie. De heffing van de BIZ-bijdrage vindt plaats in vastgestelde gebieden in de gemeente.

In Haarlem zijn vier BIZ-heffingen ingevoerd, te weten voor de Waarderpolder ([2016/176650](#)), voor de Cronjéstraat ([2017/373376](#)) voor de binnenstad ([2018/57643](#)) en de Amsterdamstraat ([2018/364711](#)). De tarieven gelden voor de hele heffingsperiode waarvoor de BIZ-verordeningen zijn vastgesteld. Als onderdeel van de coronasteunmaatregelen zijn de tarieven voor de Cronjéstraat, Amsterdamstraat en de binnenstad in 2021 eenmalig met 50% verlaagd, met uitzondering van die van het bedrijventerrein Waarderpolder.

Heffingen

Onder de naam rechten hanteert de gemeente tarieven voor diverse typen gemeentelijke dienstverlening. Bij rechten is er een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke activiteit. De geraamde opbrengsten (op begrotingsbasis) mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor uitoefening van de activiteit. De aanvrager van de activiteit of dienst is de belastingplichtige.

Gemeentelijke heffingen

Rioolheffing

De kosten die de gemeente maakt voor de uitvoering van watertaken verhaalt de gemeente op inwoners en ondernemers via de rioolheffing. De kosten voor afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater zijn berekend in het Verbreed Gemeentelijke RioleringsPlan (VRGP) 2018-2023 ([2017/361078](#)) dat door de raad is vastgesteld. De investeringen die hieruit voortvloeien, leiden tot een stijging van de kapitaallasten die worden doorberekend in de tarieven. Op basis van het coalitieprogramma is in de [Kadernota 2018](#) vastgesteld dat de rioolheffing 100% kostendekkend is. Dit uitgangspunt is ook bij het vaststellen van de Programmabegroting 2021 weer bevestigd. Naast de directe kosten worden ook de BTW en de heffingskosten van Cocensus in de heffing doorberekend. De belastingplichtige is de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.

Afvalstoffenheffing

Wie in de gemeente gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente op grond van de Wet milieubeheer huishoudelijke afval inzamelt, betaalt hiervoor afvalstoffenheffing. Op basis van het coalitieprogramma is in de Kadernota 2018 vastgesteld dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is. Naast de kosten van afvalinzameling en –verwerking worden de kosten van kwijschelding aan de heffing toegerekend. Ook de BTW en de heffingskosten van Cocensus worden doorberekend. Er is in het tarief onderscheid gemaakt naar één-en meerpersoonshuishoudens.

Leges

Voor diensten die het gemeentebestuur levert worden leges betaald, zoals voor het afgeven van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument. De legesverordening kent drie titels:

- Algemene dienstverlening;
- Dienstverlening voor fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- Dienstverlening voor de Europese dienstenrichtlijn.

Leges kennen een vorm van kruissubsidiëring waarbij niet iedere individuele dienstverlening kostendekkend hoeft te zijn, maar dat een cluster van diensten in totaliteit niet meer dan 100% kostendekkend is. Het BBV verplicht inzicht te geven in de mate waarin dit het geval is. Dit kan door de mate van kostendekkendheid per hoofdstuk weer te geven. Binnen de titel algemene dienstverlening zijn bijvoorbeeld reisdocumenten en rijbewijzen in hoofdstukken onderverdeeld.

Begraafrechten

Onder begraafrechten worden rechten verstaan voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. De rechten worden geheven van degene die de dienst aanvraagt.

Havengeld

De gemeente vraagt havengeld voor het gebruik van gemeentewateren en daaraan gerelateerde voorzieningen die in beheer of onderhoud zijn bij de gemeente. Havengelden worden betaald door de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene die het schip heeft gecharterd of de vertegenwoordiger van deze partijen.

Marktgelden

Voor een standplaats op markterreinen heft de gemeente marktgelden. Dit geldt ook voor andere plaatsen waar markthandel wordt uitgeoefend. Marktgeld wordt geheven van de vergunninghouder of aan wie incidenteel toestemming is verleend om extra ruimte in te nemen.

Onderbouwing kostendekkendheid heffingen

Het BBV vereist dat de gemeente inzichtelijk maakt hoe de kostendekkendheid wordt berekend. De directe kosten van dienstverlening worden rechtstreeks aan het product ontleend. Indirecte kosten, worden via een verdeelsleutel of tarief doorberekend aan het product. De indirecte kosten hebben betrekking op de toerekening van de kosten van overhead en eventueel BTW. De kosten van overhead worden via een opslagmethode in de tarieven verrekend.

In de financiële verordening 2018, 1e wijziging 2020 ([2020/0027757](#)) art. 11 lid 4 is vastgelegd dat voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen wordt uitgegaan van het saldo van de totale overheadkosten en -baten, gedeeld door het aantal productieve uren (exclusief overhead).

Dit wordt voor alle rechten uniform toegepast:

(saldo van de totale overheadkosten en-baten)/ aantal productieve uren(exclusief overhead)=
opslag overhead

De netto-kosten van overhead zijn berekend op afgerond € 57,8 miljoen Het totaal aantal productieve uren (excl. overhead) is berekend op 1.060.000 uren.

De door te belasten overhead naar de kostendekkende rechten bedraagt € 57.800.000 / 1.060.000 uur = afgerond € 55 per uur

Op basis van deze door te berekenen kosten van overhead in de heffingen wordt de kostendekkendheid per heffing afzonderlijk berekend.

1. Rioolheffing

Rioolheffing	% in heffing	Lasten/Baten
Kapitaallasten	100%	5.395.156
Onderhoudskosten	100%	4.380.335
Netto directe kosten product		9.775.491
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Opslag overhead 6.102 uur x € 55	100%	335.610
Dotatie reserves	100%	552.244
Toerekening BTW	100%	1.082.420
Aandeel kosten straatvegen	18%	927.644
Kosten heffing en invordering Cocensus	100%	274.091
Totale kosten		12.947.500
Opbrengst heffingen		12.947.500

Riolering	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	12.443	12.325	12.948
Lasten totaal	12.443	12.325	12.948
Kostendekkendheid	100%	100%	100%

2. Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing	% in heffing	Lasten/Baten
Kosten product openbare afvalinzameling- en reiniging		432.533
DDO		16.912.913
Kosten SPA		2.246.145
Netto directe kosten product		19.591.591
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Opslag overhead 6545 uur x € 55	100%	359.975
Toerekening BTW	100%	4.130.373
Toerekening van kosten kwijtschelding afvalstoffenheffing	100%	1.444.868
Kosten heffing en invordering Cocensus	100%	507.911
Totale kosten		26.034.718
Opbrengst heffingen		26.424.637
Onttrekking/toevoeging egalisatiereserve		-389.919
Dekking		100%

Afvalstoffenheffing	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	24.701	26.324	26.425
Lasten totaal	27.192	26.324	26.425
Kostendekkendheid	91%	100%	100%

De kostendekkendheid bij de afvalstoffenheffing is zowel in de begroting 2021 als in de jaarrekening 2021 100%. Dit komt doordat verschillen in de exploitatie worden verrekend via een egalisatiereserve.

3. Leges

3.1 Leges algemene dienstverlening

Leges algemene dienstverlening	% in heffing	Lasten/Baten
Uren Klantcontactcentrum en Vergunningen Toezicht en Handhaving		1.021.297
Kosten product dienstverlening		1.361.755
Netto directe kosten product		2.383.052
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Opslag overhead (14.193 x € 55)		1.356.795
Totale kosten		3.739.847
Opbrengst heffingen		3.240.321
Dekking		87%

Leges algemene dienstverlening	Rekening 2020	Begroting 20201	Rekening 2021
Baten totaal	2.510	2.826	3.240
Lasten totaal	2.816	3.181	3.740
Kostendekkendheid	89%	89%	87%

3.2 Leges fysieke leefomgeving

Leges fysieke leefomgeving	% in heffing	Lasten/Baten
Uren afdeling vergunningverlening, handhaving en toezicht		1.472.308
Inhuurkosten		1.597.332
Kosten software		168.859
Netto directe kosten product		3.238.499
<i>Afgeleide producten</i>		
Uren KCC en procesondersteuning (product dienstverlening)		176.364
Uren omgevingsbeleid (product ruimtelijke ontwikkeling)		502.358
Uren afdeling DIA (product dienstverlening)		73.940
Kosten adviescommissie ruimtelijke kwaliteit		271.539
Adviezen VRK brandveilig bouwen		375.000
Subtotaal afgeleide producten		1.399.201
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Opslag overhead (52.347 x € 55)		2.879.085
Overig		119.823
Totale kosten		7.636.608
Opbrengst heffingen		6.796.651
Dekking		89%

Leges fysieke leefomgeving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	6.924	5.558	6.797
Lasten totaal	6.843	5.671	7.637
Kostendekkendheid	101%	98%	89%

3.3 Leges Europese dienstenrichtlijn

Leges vallende onder de Europese dienstlijn	% in heffing	Lasten/Baten
Uren afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving	100	169.797
Netto directe kosten product		169.797
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Opslag overhead (3.346 x € 55)	100	184.030
Totale kosten		353.827
Opbrengst heffingen		205.461
Dekking		58%

Leges vallende onder de Europese dienstrichtlijn	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	142	216	205
Lasten totaal	169	309	354
Kostendekkendheid	84%	70%	58%

4. Begraafrechten

Begraafrechten	% in heffing	Lasten/Baten
Kosten product begraafplaatsen		1.476.226
Netto directe kosten product		1.476.226
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Opslag overhead (16.241 x € 55)		893.255
Totale kosten		2.369.481
Opbrengst heffingen		1.003.899
Overige opbrengsten		31.122
Dekking		44%

Begraafrechten	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	954	1.012	1.035
Lasten totaal	2.324	2.051	2.369
Kostendekkendheid	41%	49%	44%

5. Havengelden

Havengelden	% in heffing	Lasten/Baten
Kosten product havendienst		2.274.184
Netto directe kosten product		2.274.184
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Opslag overhead (25.286 x € 55)		1.390.730
Totale kosten		3.664.914
Opbrengst doorvaart		120.090
Overige baten		1.179.136
Dekking		35%

Havengelden	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	1.365	1.114	1.299
Lasten totaal	2.976	3.707	3.665
Kostendekkendheid	46%	30%	35%

6. Marktgelden

Marktgelden	% in heffing	Lasten/Baten
Kostenplaats markten, onderdeel van het product integrale vergunning en handhaving		345.856
Netto directe kosten product		345.856
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Opslag overhead (3.753 x € 55)		206.415
Totale kosten		552.271
Opbrengst heffingen		262.152
Dekking		47%

Marktgelden	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	248	442	262
Lasten totaal	577	672	552
Kostendekkendheid	43%	66%	47%

Kostendekkendheid meerjarig vergeleken

Rioolheffing	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	12.230	13.019	12.443	12.325	12.948
Lasten totaal	12.227	13.922	12.443	12.325	12.948
Kostendekkendheid	100%	94%	100%	100%	100%

Afvalstoffenheffing	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	20.413	24.210	24.701	26.324	26.425
Lasten totaal	22.004	25.678	27.192	26.324	26.425
Kostendekkendheid	93%	93%	91%	100%	100%

Leges algemene dienstverlening	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	3.410	2.528	2.510	2.826	3.240
Lasten totaal	3.530	2.683	2.816	3.181	3.740
Kostendekkendheid	97%	94%	89%	89%	87%

Leges fysieke leefomgeving	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	6.049	7.751	6.924	5.558	6.797
Lasten totaal	5.125	6.461	6.843	5.671	7.637
Kostendekkendheid	118%	120%	101%	98%	89%

Leges Europese dienstlijn	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	463	272	142	216	205
Lasten totaal	927	345	169	309	354
Kostendekkendheid	50%	79%	84%	70%	58%

Begraafrechten	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	1.080	997	954	1.012	1.035
Lasten totaal	2.053	2.143	2.324	2.051	2.369
Kostendekkendheid	53%	47%	41%	49%	44%

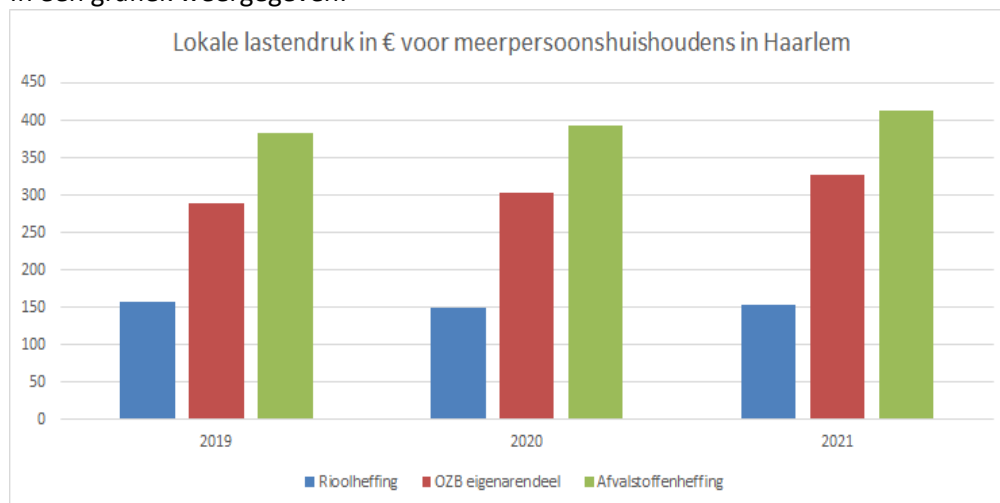
Havengelden	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	1.034	1.078	1.365	1.114	1.299
Lasten totaal	2.569	2.901	2.976	3.707	3.665
Kostendekkendheid	40%	37%	46%	30%	35%

Marktgelden	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Baten totaal	373	408	248	442	262
Lasten totaal	477	698	577	672	552
Kostendekkendheid	78%	58%	43%	66%	47%

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk wordt bepaald door de tarieven van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. In onderstaande tabel is de opbouw van de lokale lastendruk in Haarlem in 2021 ten opzichte van 2020 weergegeven. Voor huurders is alleen de hoogte van de afvalstoffenheffing bepalend, aangezien zij niet worden aangeslagen voor OZB en rioolheffing. De lokale lastendruk voor eigenaren-bewoners is in 2021 ten opzichte van 2020 van gemiddeld € 843 naar € 893 per meerpersoons huishoudens per woonruimte gestegen. De lokale lastendruk voor huurders is in 2021 ten opzichte van 2020 van gemiddeld € 392 naar € 412 per meerpersoons huishoudens per woonruimte gestegen.

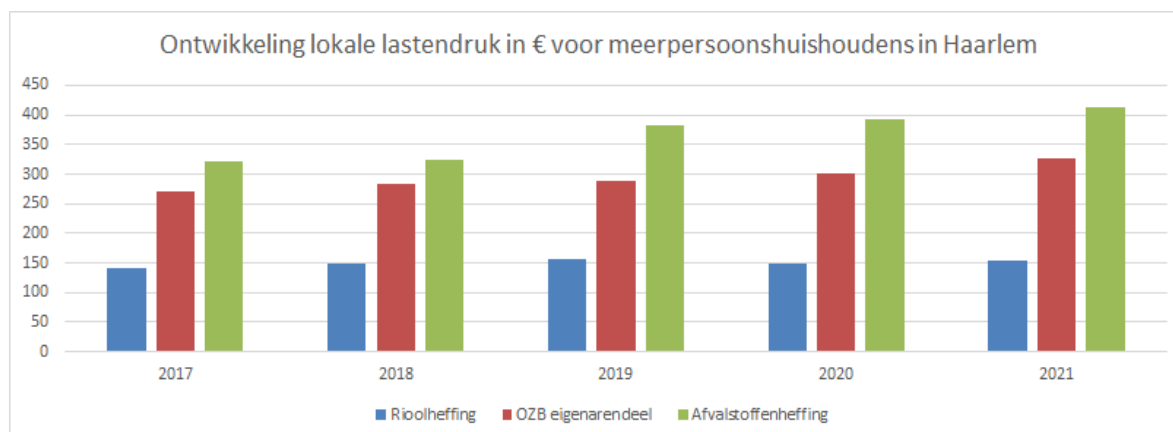
In een grafiek weergegeven:

Jaarlijks vergelijkt het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) de tarieven en woonlasten van grote gemeenten. In 2021 zijn de woonlasten voor huurders van de grote gemeenten gemiddeld met 8% gestegen tot gemiddeld € 390 per woonruimte. De woonlasten voor eigenaren-bewoners van de grote gemeenten zijn met gemiddeld 6,2% gestegen tot gemiddeld € 774 per woonruimte. De woonlasten in Haarlem stegen voor huurders in 2021 met 5% naar (afgerond) € 412. De woonlasten in Haarlem stegen voor eigenaren-bewoners in 2021 met 5,7% naar (afgerond) € 893. De woonlasten in Haarlem zijn voor huurders 5,6% hoger dan het landelijk gemiddelde van de grote steden. De woonlasten in Haarlem zijn voor eigenaren-bewoners 15% hoger dan het landelijk gemiddelde van de grote steden. Van de 40 grote gemeenten staat Haarlem op de ranglijst voor woonlasten voor huurders op plaats vijftien van duurste gemeenten. Van de 40 grote gemeenten staat Haarlem op de ranglijst voor woonlasten voor eigenaren bewoners op plaats zes van duurste gemeenten. In 2020 stond Haarlem op plaats zeven.

Lokale woonlasten (meerpersoonshuishoudens)	Rekening 2019	Rekening 2020	Rekening 2021
OZB eigenaren	289	306	327
Afvalstoffenheffing	383	392	412
Rioolheffing	157	149	154
Totale woonlasten	829	847	893
Woonlastenindex t.o.v. 2019 (=100%)	100,0%	102,2%	107,7%

In een grafiek weergegeven:

Kwijtscheldingsbeleid

Een gemeente heeft de mogelijkheid om kwijtschelding te verlenen aan mensen die niet in staat zijn om aan hun belastingplicht te voldoen. Hiervoor zijn in de wet maximum normen aangegeven. Haarlem hanteert voor de normbedragen een kwijtscheldingspercentage van 100%. Haarlem verleent kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing, de leges woonvergunningen, de leges voor gehandicapten parkeren en voor 50% op de hondenbelasting voor de eerste hond. In 2021 is voor een bedrag van € 1.445.000 aan kwijtschelding verleend.

Opbrengst belastingen en heffingen

Belastingen /heffingen	Rekening 2020	Begroting 2021 incl. Bestuurs- rapportage 202	Rekening 2021	Saldo Begroting / Rekening
Belastingen				
OZB-woningen	23.274	25.169	25.205	36
OZB-niet woningen eigenaren	11.287	11.652	11.638	-14
OZB-niet woningen gebruikers	7.745	7.966	8.178	212
Roerende woon-en bedrijfsruimtebelastingen	57	62	58	-4
Hondenbelasting	574	578	599	21
Toeristenbelasting	1.275	1.901	1.901	0
Precariobelasting op kabels en leidingen	5.933	5.865	5.952	87
Overige precariobelasting	1.212	1.374	1.335	-39
Straatparkeren / vignetten	9.611	9.835	9.767	-68
Naheffing parkeren	1.233	1.205	1.544	339
Parkeeropbrengsten Schalkwijk	277	305	239	-66
Reclamebelasting Cronjéstraat	52	60	60	0
BIZ-heffing	800	803	827	24
Totaal belastingbaten	63.330	66.775	67.303	528
Heffingen				
Rioolrecht	12.443	12.818	12.947	129
Afvalstoffenheffing	24.945	26.324	26.425	101
Leges burgerzaken	2.044	2.192	2.436	244
Bouwleges (WABO)	6.924	6.597	6.796	199
Leges vergunningen	416	635	1.010	375
Begraafrechten	923	982	1.004	22
Havengelden	1.140	1.113	1.299	186
Marktgelden	248	259	298	39
Totaal heffingen	49.083	50.920	52.215	1.295
Totaal opbrengst uit belasting en heffingen	112.413	117.695	119.518	1.823
Dotatie aan voorziening dubieuze debiteuren	-314	-700	-333	367
Kwijtscheldingen	-1.447	-1.600	-1.445	155
Netto-opbrengst	110.652	115.395	117.740	2.345

Totaal beeld opbrengsten belastingen en heffingen 2021

De belastingen hebben € 528.000 meer opgebracht dan begroot (na bestuursrapportage).

De heffingen hebben € 1.295.000 meer opgebracht dan begroot (na bestuursrapportage).

De totale opbrengst van belastingen en heffingen is € 1.823.000 hoger dan begroot.

Daarnaast is het bedrag aan verleende kwijtscheldingen lager dan begroot en is ook de storting/toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren lager dan begroot.

Per saldo ontstaat daardoor nog een voordeel van € 522.000.

Het totale voordeel van de opbrengsten en financiële mutaties (kwijtscheldingen en voorziening) is dan € 2.345.000.

Toelichting op afwijkingen van € 100.000 of meer:

OZB niet woningen gebruikers (voordeel € 212.000)

De verminderingen op de bezwaren op de OZB-niet woningen vallen lager uit. Ook het aandeel van de leegstand in deze belasting valt lager uit. Dit zijn de belangrijkste verklaringen voor de hogere OZB-opbrengst in 2021.

Naheffing parkeren (voordeel € 339.000)

De extra inspanningen voor parkeerhandhaving door onder andere de inzet van een scanauto hebben geleid tot een hogere opbrengst met € 143.000. Daarnaast was bij de bestuursrapportage 2021 rekening gehouden met een lagere opbrengst van € 200.000 als gevolg van de coronasituatie. In werkelijkheid heeft dit effect zich niet voorgedaan, waardoor dit nu als een voordeel zichtbaar wordt.

Rioolrecht (voordeel € 129.000)

Het voordeel is ontstaan doordat meer objecten dan geraamd in de heffing zijn betrokken.

Afvalstoffenheffing (voordeel € 101.000)

Door leegstandscontroles zijn er nieuwe belastingplichtigen geregistreerd. Dit heeft geleid tot extra opbrengsten.

Leges burgerzaken (voordeel € 244.000)

De opbrengsten van leges algemeen en secretarieleges zijn hoger dan begroot. Dit is veroorzaakt doordat versoepelingen in de coronamaatregelen in de loop van 2021 het reizen weer meer mogelijk maakte. Inwoners hebben daardoor hun reisdocumenten alsnog aangeschaft of vernieuwd. Dit heeft geleid tot hogere opbrengsten.

Bouwleges (voordeel € 199.000)

Door de ontwikkelingen in de bouwsector was in de 2e bestuursrapportage al rekening gehouden met een hogere opbrengst van € 950.000. Door het toenemende aantal WABO-verzoeken is de opbrengst nog € 200.000 hoger dan begroot.

Leges vergunningen (voordeel € 375.000)

De hogere opbrengsten zijn voornamelijk veroorzaakt door:

- a. meer milieu-ontheffingen voor parkeren verstrekt (€ 105.000)
- b. meer leges voor het openbreken van de openbare weg (€ 128.000)
- c. een stijging van de legesopbrengsten voor het verstrekken van bodeminformatie (€ 90.000)
- d. milieu-ontheffingen voor auto's en vrachtwagens.

Havengelden (voordeel € 186.000)

Door de coronacrisis hebben cruiseschepen meer stroom afgenomen dan was begroot. Daarnaast zijn de inkomsten uit pleziervaart hoger uitgevallen doordat veel Nederlanders kozen voor een (vaar)vakantie in eigen land.

Dotatie voorziening dubieuze debiteuren (voordeel € 367.000)

Doordat met een aantal debiteuren betalingsregelingen zijn overeengekomen, valt de toevoeging aan de voorziening lager uit.

Kwijtscheldingen (voordeel € 155.000)

De kosten als gevolg van kwijtscheldingen vallen ten opzichte van de begroting lager uit.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding en samenvatting

Kapitaalgoederen zijn onder andere (objecten in) de openbare ruimte, gebouwen en gronden. Deze paragraaf geeft informatie over het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente. Inzichtelijk wordt gemaakt welke budgetten in 2021 beschikbaar waren voor het onderhoud en wat daarvan in 2021 is gerealiseerd. Een overzicht van de beleidskaders waarbinnen het onderhoud is uitgevoerd is opgenomen in de programmabegroting 2021.

Kapitaalgoederen	Beleidskader	Primaire begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021
Wegen, straten en pleinen	Actualisatie Visie en Strategie Beheer en Onderhoud (2018/006828)	14.188	8.832	5.578
Riolering	Verbreed gemeentelijke Rioleringsplan (2017/361078)	12.687	8.931	4.869
Water (kunstwerken, oevers)	Actualisatie Visie en Strategie Beheer en Onderhoud (2018/006828)	4.064	3.908	2.670
Groen en Spelen	Actualisatie Visie en Strategie Beheer en Onderhoud (2018/006828)	6.011	7.080	3.772
Openbare verlichting en VRI	Actualisatie Visie en Strategie Beheer en Onderhoud (2018/006828)	1.185	1.002	749
Schoolgebouwen	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (2018/41031)			
Vastgoed en Sportaccommodaties	Integraal uitvoeringsplan sportaccommodaties 2018 t/m 2028: Sport aan zet (2018/15838)	10.557	9.004	9.524
	Beleidsuitvoeringsplan Sportaccommodaties (2013/59413)			
	Nota Onderhoud vastgoed (2012/471809)			
	Nota Onderhoudskosten (2013/284532)			
Totaal		48.692	38.757	27.162

De realisatie van het onderhoud openbare ruimte (€ 17,6 miljoen) is achtergebleven bij de begroting (€ 33,1 miljoen). Zo zijn in 2021 een aantal grote projecten geraamd die onder andere vanwege bestuurlijke wensen niet tot uitvoering zijn gekomen. Voor de herinrichting van de Professor Eikmanlaan komt er een nieuw ontwerp. Bij de Amerikaweg is bestuurlijk aandacht gevraagd voor de kruispunten wat tot vertraging heeft geleid en voor de Zuid Schalkwijkkerweg is de uitvoering nog niet gestart vanwege het participatietraject. De herinrichting van het Houtplein is vertraagd vanwege de problematiek van kabels en leidingen in de grond. Voor deze projecten is het geraamde investeringsbudget voor 2021 aanzienlijk naar beneden bijgesteld. Ook van deze bijgestelde begroting bleek een deel niet te zijn besteed. Ook bij andere projecten bleek dat de realisatie van het onderhoud aanzienlijk is achtergebleven bij de raming. Naast de genoemde projecten komt dat onder meer door het achterblijven van het relinen van de diepriolen en vertraging van de uitvoering van groenprojecten.

In december 2021 is de commissie Beheer via de informatienota Versnelling bestedingsruimte Investerings Openbare ruimte ([2021/0549531](#)) geïnformeerd over het feit dat in de praktijk de investeringsproductie minder goed en snel op gang komt dan gewenst. Zoals in de informatienota aangegeven ontvangt de raad voorafgaand aan de Kadernota 2023 de eerste uitwerking van de oplossingsrichtingen om de investeringsproductie te verbeteren. Hierdoor is het de verwachting dat

in 2022 de investeringsproductie beter en sneller op gang komt.

Kapitaalgoederen	Ontwikkeling onderhoudsvoorraad					Totaal
	2022	2023	2024	2025	2026	
Openbare ruimte						
Wegen, straten en pleinen	20.802	23.519	15.307	13.223	12.135	84.986
Riolering	14.039	13.469	13.192	9.435	9.513	59.648
Water (kunstwerken, oevers)	8.557	3.002	3.495	1.589	1.150	17.793
Groen en Spelen	10.015	5.505	4.177	3.947	3.161	26.805
Openbare verlichting en VRI	1.002	1.228	565	171	150	3.116
Totaal geprogrammeerd openbare ruimte	54.415	46.723	36.736	28.365	26.109	192.348

Ontwikkeling onderhoudsvoorraad

Het is gebruikelijk dat een deel van het areaal niet voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau. Voor een effectieve aanpak van het onderhoud is het noodzakelijk om werken te combineren. Zo wordt bijvoorbeeld onderhoud riolering zoveel mogelijk gecombineerd met het onderhoud van de wegen die erboven liggen. Er is dan voor het uitgestelde onderhoud van de weg of riolering niet direct sprake van achterstallig onderhoud, maar er is sprake van een werkvoorraad.

Bij een te grote werkvoorraad kan een deel van het areaal dat onder de kwaliteitsnormen blijft niet binnen een acceptabele termijn van vier jaar worden hersteld. Dan is er sprake van achterstallig onderhoud. Wanneer al het benodigde onderhoud binnen vier jaar kan worden uitgevoerd en binnen de beschikbare budgetten, is er sprake van een gezonde situatie met een onderhoudsvoorraad. Als het werk niet binnen de periode uitgevoerd kan worden of het budget is niet genoeg, dan ontstaat er een achterstandsituatie.

Vanwege het achterblijven van het groot onderhoud en vervanging in 2021 laat de ontwikkeling van de onderhoudsvoorraad een toename zien. De niet-gerealiseerde projecten uit 2021 schuiven door naar 2022 waardoor de onderhoudsbehoefte voor 2022 (en eventueel verder) stijgt. De benodigde budgetten blijven eveneens beschikbaar: het investeringsbudget is gekoppeld aan het project en niet zozeer aan een jaarschijf, verder geldt dat het principebesluit is genomen dat overschotten en tekorten op het budget voor onderhoud worden verrekend met de reserve Onderhoud Openbare Ruimte waardoor de onderbesteding in 2021 gereserveerd blijft om in latere jaren uit te geven. Doordat ook het budget beschikbaar blijft, kan vooralsnog al het benodigde onderhoud binnen vier jaar worden uitgevoerd binnen de beschikbare budgetten (zie ook onderstaande tabel).

Doordat de onderhoudsvoorraad sterk is gegroeid lukt het niet om de beeldkwaliteitseisen op het gewenste niveau te houden. Daarmee is er sprake van achterstallig onderhoud. De kwaliteitsverlaging leidt nog niet tot onveilige situaties of kapitaalvernietiging en om die reden hoeft er conform de BBV regels geen voorziening voor achterstallig onderhoud getroffen te worden. Wel zal het onderhoudstempo en dan met name het vervangingsprogramma versneld moeten worden, zodat het areaal snel weer op het gewenste kwaliteitsniveau wordt gebracht.

Op basis van de visie beheer en onderhoud wordt verwacht dat de hoeveelheid onderhoud in de aankomende 10 jaar door het verouderde areaal (voornamelijk Schalkwijk) substantieel gaat stijgen. De actualisatie van de visie, het Strategisch Beheerplan Openbare Ruimte 2022-2031, wordt in 2022 opgeleverd en de uitkomsten hiervan worden vertaald in de Kadernota 2023. Verwachting is dat het geprogrammeerde en noodzakelijke onderhoud voor 2022 en de daaropvolgende jaren substantieel moet stijgen om de kwaliteit van de openbare ruimte op het door de raad vastgestelde niveau te

houden. Het wordt dan nog meer noodzakelijk het realisatietempo te verhogen om zo verder achterstallig onderhoud te voorkomen.

Kapitaalgoederen	Ontwikkeling onderhoudsvoorraad				
	Begroting 2021	Begin 2021	Eind 2021	Ontwikkeling	Achterstand
Totaal geprogrammeerd Openbare Ruimte	191.016	191.016	192.348	1.332	Ja
Totaal budget groot- en vervangingsonderhoud	192.496	192.496	192.928	432	

Onderhoud openbare ruimte

Algemeen

Het onderhoud van de openbare ruimte bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsonderhoud. Het dagelijks onderhoud is uitgevoerd door een aantal marktpartijen via de domein dienstverleningsovereenkomsten (DDO). Het groot onderhoud en vervangingsonderhoud is ingepland op basis van de technische kwaliteit van de openbare ruimte. Dit wordt met instandhouding- en vervangingsinspecties geïnventariseerd. Sinds 2018 wordt groot onderhoud en vervangingsonderhoud zo veel mogelijk voorbereid door twee vaste marktpartijen en uitgevoerd door vier vaste marktpartijen. Doordat deze partijen een langdurige relatie hebben met de gemeente, krijgen ze steeds meer ervaring en zal de kwaliteit van dienstverlening toenemen.

Toelichting specifieke ontwikkelingen en prestaties 2021

Wegen, straten en pleinen

Afgelopen jaar zijn weer aan diverse wegen in Haarlem werkzaamheden verricht en is onderhoud gepleegd aan wegen, straten en pleinen. Soms als onderdeel van herinrichtingen, zoals de herinrichting van de Generaal Spoorlaan waar een fietsstraat is gerealiseerd. Ook de fietspaden aan de Mollerusweg en Rijksweg zijn opgepakt en deels uitgevoerd. Andere projecten waar dit jaar in de voorbereiding aan is gewerkt zijn bijvoorbeeld Europaweg/Schipholweg en Meerwijk IVORIM.

De herinrichting van de Rollandslaan en Vlaamseweg heeft in 2021 tot een onderbesteding geleid door dat het project goedkoper uitviel. Het merendeel van de kosten zullen in boekjaar 2022 vallen. Verder is minder besteed in 2021 dan verwacht op het kleinschalige ingrepen in de verharding die niet met het dagelijks onderhoud worden opgepakt en is bij enkele projecten sprake van vertraging zoals bij de Jan Haringstraat, de Koningin Wilhelminalaan, de Harmenjansweg het geval is.

Riolering

Het onderhoud van de riolering bestaat uit het vervangen en het relinen van de diepriolen. Veel diepriolen in Haarlem zijn ouder dan 50 jaar en zijn door de diepe ligging lastig te vervangen. De diepriolen worden preventief gerelined wat inhoudt dat er een nieuwe binnenlaag in de rioolbuis wordt aangebracht zonder dat de hele straat open hoeft. De levensduur van de buizen wordt hierdoor met circa 60 jaar verlengd.

In 2021 is onder meer de eerste fase van het relinen in de Amsterdamsewijk afgerond en is gewerkt aan het relinen op de Lorentzkade. De werkzaamheden aan de Spaarndamseweg hebben vertraging opgelopen vanwege de complexiteit van de uitvoering. Verder is onderhoud aan de riolering uitgevoerd bij bijvoorbeeld de Generaal Spoorlaan, Harmenjansweg, Rollandslaan/Vlaamseweg, Meerwijk IVORIM fase I, herinrichting Houtplein en HOV-Noord. Ook is in 2021 gewerkt aan het 2D rioolmodel en Strategisch plan klimaatadaptatie.

De voortgang in de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden voor de riolering loopt net als in voorgaande jaren achter op het relinen, vervangen bestaand vrijvervalriool, aanleg regenwaterriolering en drainage. Dit zorgt voor de onderbesteding en het doorschuiven van werkzaamheden naar de komende jaren (oplopende werkvoorraad). Ook het reviseren en registreren van uitgevoerd werkzaamheden door de uitvoerende marktpartijen is een aandachtspunt. Met name geldt dit voor de registratie van de technische kwaliteit en de verwerking van de uitvoering van revisie (op beide onderdelen moet een inhaalslag worden gemaakt).

Bruggen en oevers

Het dagelijks onderhoud aan bruggen en oevers bestaat vooral uit periodieke inspecties, monitoring en regelmatig uitvoeren van kleine reparaties door de DDO-partners. Naar aanleiding van informatie van de DDO-partners en onderzoeken van de vaste samenwerkingspartners worden groot onderhoud en vervangingen geprogrammeerd.

In 2021 is groot onderhoud uitgevoerd aan onder meer de Edisonbrug, de Vlaamsebrug en de Langebrug (waarbij door de aanbesteding vertraging in de uitvoering is opgelopen) en is gewerkt aan vervanging van de Schalkwijkerbrug. De werkzaamheden aan de Schouwbroekerbrug zijn nog niet gestart vanwege het opnieuw herijken van de scope het project.

Wat betreft de oevers zijn er in 2021 vanwege overleg met Rijnland geen werkzaamheden uitgevoerd aan de damwand aan de Garenkokerskade. Het vervangen van de beschoeiing aan de Zomerkade is uitgesteld en wordt vanaf 2022 opnieuw opgepakt. Er is wel gewerkt aan onder meer het vervangen van de beschoeiing aan de Prinsselaan en het realiseren van de waterverbinding De Delft.

Groen en spelen

In 2021 zijn er weer nieuwe bomen geplant, bijvoorbeeld in het kader van Bomen in Schalkwijk. Ook is gewerkt aan de vergroening van de Slaperdijk en de vervolgfases van het project Schoterbos. De onderbesteding wordt veroorzaakt door dit laatst genoemde project en het vertragen van groenprojecten in het kader van de SOR.

Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties (OV/VRI)

In het kader van het verleddingsproject zijn in Schalkwijk diverse straten van Led-armaturen voorzien. Verder zijn voor de openbare verlichting de volgende projecten gerealiseerd:

- de openbare verlichting langs de busbaan Aziëweg is vernieuwd;
- de openbare verlichting aan de overspanningen in het centrum van Haarlem is vernieuwd;
- de calamiteitenverlichting en reguliere openbare verlichting op het Klokhuisplein is vernieuwd.

Verder is er opdracht verleend om de openbare verlichting aan de overspanningen in de Wilhelminastraat te vernieuwen.

Ook is gewerkt aan de verkeersregelinstallaties en de marktkasten. De doorstroming op de Raaksbruggen (HOV-route) en de route Schoterbrug – Vondellaan is geoptimaliseerd (verkeerskundige regeling en onderlinge communicatie m.b.t. wachtrijen). In de Floresstraat zijn twee marktkasten verwijderd aangezien deze door herschikking van de markt niet meer gebruikt werden. De marktkasten waren tevens einde levensduur.

Onderhoud gebouwen/accommodaties/vastgoed

De gemeente heeft een vastgoedportefeuille van circa 400 objecten. Hieronder vallen ook schoolgebouwen, kleedkamers op buitensportcomplexen, gemeentelijke zwembaden en de gemeentelijke gymzalen en sporthallen die in beheer zijn bij SRO.

De onderhoudsstrategie van het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in de raadsnota Onderhoud vastgoed (2012/471809) en berust op een viertal pijlers:

- Het onderhoudsniveau wordt vastgesteld aan de hand van NEN 2767 (norm voor het objectiveren van de staat van onderhoud van een gebouw);
- Het onderhoudstreefniveau is vastgesteld op conditiescore 3: sober en doelmatig; (categorie Redelijk: het verouderingsproces is deels in gang gezet en er zijn incidentele gebreken. Technisch voldoet het object nog);
- Voor alle objecten zijn actuele meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's);
- De onderhoudsbehoefte is integraal in beeld gebracht voor de totale vastgoedportefeuille.

Nadat er in 2018 en 2019 nieuwe NEN 2767-inspecties zijn gehouden vindt het planmatig onderhoud met ingang van 2020 plaats via een herzien MJOP, vergelijkbaar met de voor de openbare ruimte gehanteerde opzet. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen de geprogrammeerde werkvoorraad en het geconstateerde achterstallig onderhoud.

De definitie van het achterstallige onderhoud die in de gemeente gehanteerd wordt wijkt af van de definitie zoals deze is opgenomen in de notitie materiële vaste activa van de commissie BBV. Reden hiervoor is dat de notitie nog niet uit was op het moment dat de definitie in Haarlem in gebruik werd genomen. In de BBV-notitie is slechts sprake van achterstallig onderhoud als er sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. In Haarlem wordt achterstallig onderhoud in breder perspectief gezien en is er reeds sprake van achterstallig onderhoud wanneer de kwaliteit van het betreffende object (nog) niet is aangetast. Onder achterstallig onderhoud valt in de gemeente: er wordt niet (meer) voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau of wettelijke normen. Uit de NEN 2767-inspecties is gebleken dat er ultimo 2019 een bedrag van € 12,9 miljoen nodig was voor het inhalen van achterstallig onderhoud. Met het in 2020 en 2021 uitgevoerde achterstallig onderhoud van € 3,7 miljoen respectievelijk € 2,5 miljoen is er nog sprake is van € 6,7 miljoen (inclusief VTU) aan achterstallig onderhoud. Op basis van de definitie vanuit de BBV is er overigens geen sprake van achterstallig onderhoud.

In 2020 is de notitie Materiele vaste activa van de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) geactualiseerd. Strekking hiervan is dat gemeenten met ingang van 2021 verplicht zijn tot het vormen van een voorziening wanneer sprake is van achterstallig onderhoud, waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. In tegenstelling tot wat eerder is aangenomen blijkt, als gevolg van verschillend gehanteerde definities van achterstallige onderhoud, dat het op dit moment niet noodzakelijk is om een dotatie te doen aan de in 2021 gevormde voorziening Achterstallig Onderhoud.

Voor het inhalen van achterstallig onderhoud doet de gemeente een beroep op de reserve Vastgoed, die gevoed wordt uit de opbrengsten van de verkoop van niet-strategisch vastgoed. Mutaties in de reserve Vastgoed worden voorgelegd aan de Gemeenteraad in de reguliere Planning- en Controlcyclus (Programmabegroting, Voorgangsrapportage en Bestuursrapportage). Naar verwachting is het achterstallig onderhoud in 2024 ingelopen, zodat er daarna enkel sprake is van regulier, planmatig onderhoud dat gericht is op het in stand houden van het gemeentelijk vastgoed. Bij vervangingen, functionele wijzigingen of kwaliteitsverbetering van een gebouw worden de kosten niet uit het onderhoudsbudget gedekt, maar worden ze als investering geactiveerd. Ook door het doen van vervangingsinvesteringen en het uitvoeren van renovaties en restauraties wordt (achterstallig) onderhoud uitgevoerd en/of worden onderhoudsachterstanden verholpen. De afgelopen jaren is er bij het uitvoeren van planmatig onderhoud prioriteit gegeven aan de strategische panden. Bij het niet-strategische deel van de vastgoedportefeuille vindt alleen preventief onderhoud plaats. Deze panden komen in aanmerking voor verkoop.

In 2021 is voor € 9,0 miljoen aan onderhoud gepleegd ten laste van het in de begroting opgenomen budget van € 8,4 miljoen. Het restant (€ 0,6 miljoen) komt ten laste van het product 5305 Vastgoedbeheer in Beleidsveld 53 Overige Beheertaken. Daarnaast is voor € 0,6 miljoen aan (vervangings-)investeringen gepleegd. Daarbij gaat het om toevoeging van functionaliteit, vervangingen en renovaties en restauraties waarvan de kosten vanuit de BBV regels geactiveerd moeten worden.

	Begroting (oorspronkelijk)	Begroting (aangepast)	Realisatie
regulier onderhoud	4.577	5.640	6.455
achterstallig onderhoud	2.300	2.800	2.547
investeringen	214	64	-58
renovatie en modernisering bibliotheekvestigingen	1.000	400	522
verduurzaming	1.000	100	58
totaal kosten	9.091	9.004	9.524
onderhoudsbudget	6.877	4.327	4.327
investeringen vastgoed	2.214	564	521
onttrekking reserve Vastgoed		4.113	4.113
resultaat product 5305 Vastgoedbeheer			563
totaal budget	9.091	9.004	9.524

Het grootste gedeelte van het eigenarenonderhoud van de sportaccommodaties en een aantal commerciële panden is uitgevoerd door SRO. Vanaf 2022 zal het resterende gedeelte van de portefeuille, op enige specifieke objecten uitgezonderd, ook worden uitgevoerd door SRO.

3.4 Financiering

Inleiding

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet gelijk op in de tijd. Soms leent de gemeente geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) een overschot aan liquide middelen. Alle geldstromen van de gemeente lopen via de centrale treasuryfunctie. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de gemeentelijke rentelasten zo laag mogelijk blijven.

De gemeente hanteert een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentebaten en rentelasten worden verzameld en daarna toegerekend aan de gemeentelijke producten op basis van de omslagrente. In 2021 bedroeg deze omslagrente 1,5%.

Het algemene beeld over 2021 laat zien dat de vaste schuld van de gemeente is gedaald met € 50 miljoen naar een schuldstand van € 412 miljoen eind 2021. Dit is € 84 miljoen minder dan verwacht werd bij de Programmabegroting 2021-2025 (€ 496 miljoen). De netto schuldquote bedraagt 70%, dit is 22 procentpunten lager dan de verwachting bij de Programmabegroting 2021-2025. Dit komt zowel door een lagere schuld dan verwacht als door hogere baten dan eerder werd voorzien. De rentelasten zijn in 2021, door een aanhoudende lage rente op de markt, gunstiger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.

Liquiditeit en rente

Rentebeeld 2021

Bij het opstellen van de begroting was de verwachting dat de lange rente, gemeten op basis van het prijsniveau voor een tienjarige lening met een vaste rente, gelijk zou blijven of licht zou stijgen. Uiteindelijk is de lange rente licht gestegen naar een niveau van rond de 0,35 % eind 2021. De korte rente is met een niveau rond de -0,5% ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2020.

Renterisico's op korte financiering (kasgeldlimiet)

De gemeente kan niet onbegrensd risico's nemen op kortlopende financiering (korter dan één jaar) omdat dit wettelijk begrensd wordt door de kasgeldlimiet. Door de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden) mag de omvang van de kortlopende schuld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal zijn. Voor 2021 betekende dit voor Haarlem een limiet van € 49,8 miljoen voor kortlopende financiering.

Wanneer de gemeente de kasgeldlimiet in drie aaneengesloten kwartalen overschrijdt, moet een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder worden voorgelegd waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan wordt gemaakt. In 2021 heeft de gemeente de kasgeldlimiet geen enkel kwartaal overschreden.

(bedragen x € 1 miljoen)

Kasgeldlimiet in 2021	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Vlottende Schuld	33,8	8,1	9,8	18,4
Vlottende middelen	6,9	7,2	52,7	47,3
Netto vlottende schuld	26,9	0,9	-43,0	-28,8
Kasgeldlimiet	49,8	49,8	49,8	49,8
Ruimte onder de kasgeldlimiet	22,8	48,8	92,7	78,6

Schatkistbankieren

Waar de kasgeldlimiet kijkt naar de maximale vlottende schulden, kijkt het schatkistbankieren naar de maximaal aan te houden liquide middelen door een gemeente. Wanneer de middelen van een gemeente, gemeten over een kwartaal, een drempelwaarde overschrijden moeten de overtollige middelen uitgezet worden bij het ministerie van Financiën (de schatkist). Wanneer de middelen nodig zijn bij de gemeente worden de middelen weer op de gemeenterekening gezet. Deze methodiek draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk).

Gedurende het jaar is de rekenmethode van het drempelbedrag gewijzigd, in de eerste twee kwartalen van 2021 bedroeg het drempelbedrag € 3,9 miljoen en in de laatste twee kwartalen € 10,2 miljoen (meer informatie over de berekening van de drempelbedragen en de methodiek omtrent het schatkistbankieren is te vinden in de toelichting op de balans (paragraaf 4.3.2).

Schatkistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempelbedrag	3.920	3.920	10.170	10.170
Kwartaalcijfer	12	5.819	35	4
<i>Ruimte</i>	<i>3.908</i>	<i>-</i>	<i>10.135</i>	<i>10.166</i>
Overschrijding	-	1.899	-	-

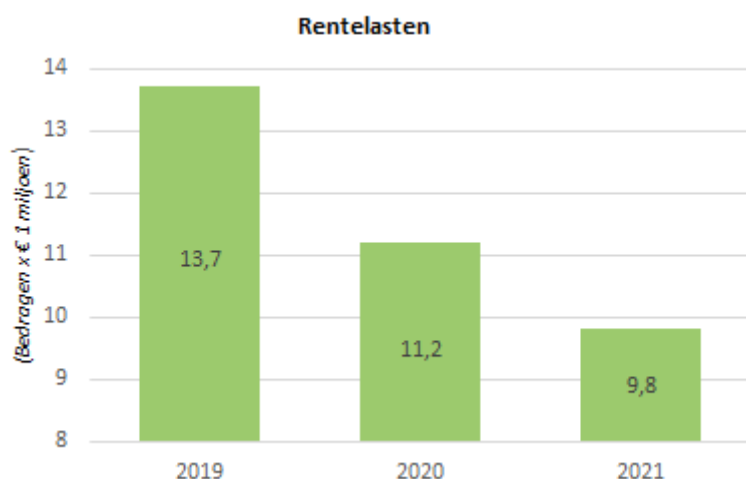
In het tweede kwartaal heeft Haarlem het (oude) drempelbedrag overschreden. Omdat de gemeente voor het eerst sinds het invoeren over voldoende (overtollige) liquide middelen beschikte om verplicht te moeten schatkistbankieren moest er eerst een speciale rekening geopend worden. Deze vertraging zorgde voor een kortstondige overschrijding van het drempelbedrag. De incidentele overschrijding van het drempelbedrag heeft, naast de vermelding in deze jaarrekening, verder geen gevolgen voor de gemeente.

Renterisiconorm en rente- en aflossingsverplichtingen

Voor langlopende financiering geldt de renterisiconorm als een wettelijke begrenzing voor risico's. Deze norm dwingt tot het spreiden van de leningenportefeuille om het risico op rentewijzigingen te beperken. De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal (Wet Fido). In 2021 betekende dit een norm van € 117 miljoen. Met een maximaal risico van € 60 miljoen, voor herfinanciering van de vaste schuld, is de gemeente ruim onder deze norm gebleven. Op de portefeuille met langlopende leningen vonden geen renteherzieningen plaats. Wel is de gemeente voor € 10 miljoen nieuwe leningen aangegaan tegen een gunstiger rentepercentage dan dat van de vervallen leningen.

(bedragen x € 1 miljoen)			
Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld	2019	2020	2021
Begrotingstotaal	525	564	585
Vastgesteld percentage (in wet Fido)	20%	20%	20%
Renterisiconorm	105	113	117
Maximaal risico vaste schuld herfinanciering	43	60	60
Ruimte onder renterisiconorm	62	53	57

De rentelasten zijn lager dan begroot door lagere rentetarieven en minder schulden dan verwacht. Hierdoor is € 0,9 miljoen minder rente op langlopende leningen betaald dan oorspronkelijk begroot. Door negatieve korte rentetarieven is in 2021 € 57 duizend aan rente ontvangen op kortlopende leningen in plaats van de begrote rentelast van nihil. De totale rentelast was € 9,8 miljoen in 2021.

Leningenportefeuille

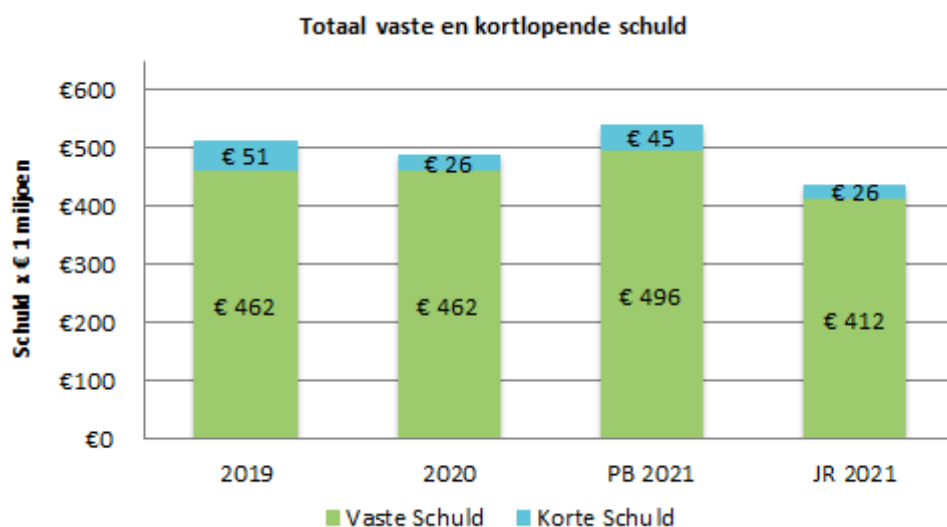
Ontwikkeling vaste schuld en schuldreductie

De vaste schuld is eind 2021 € 412 miljoen. Dit is € 84 miljoen lager dan de oorspronkelijk voor 31 december 2021 begrote schuld van € 496 miljoen. Onderstaande tabel geeft de geraamde schuldposities van de begroting en de daadwerkelijke schuldposities weer.

(bedragen x € 1 miljoen)		
Vaste schuld	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Stand vaste schuld per 1 januari	467	462
Bij (nieuw aan te trekken)	90	10
Af (af te lossen)	-60	-60
Stand vaste schuld per 31 december	496	412

Ontwikkeling korte en totale schuld

Naast de (langlopende) vaste schuld heeft de gemeente ook kortlopende schulden. De korte schuld is in dit geval de schuld die valt onder de kasgeldlimiet. In onderstaande grafiek is te zien dat de totale schuld lager is dan voorspeld bij de Programmabegroting 2021-2025. De totale schuld bedraagt eind 2021 € 438 miljoen. Dit is € 103 miljoen minder dan oorspronkelijk begroot. Er zijn enkele voornaamste redenen voor dit verschil. Ten eerste is de beginstand van de totale schuld in 2021 € 24 miljoen lager dan verwacht. Ten tweede is er het achterblijven van investeringen ten overstaan van de raming in de Programmabegroting 2021-2025. Werd daar nog uitgegaan van uitgaande kasstromen voor investeringen van € 79 miljoen in 2021, is er uiteindelijk voor € 41 miljoen aan investeringen gerealiseerd ([paragraaf 1.7](#)). Ook de meevallende exploitatieresultaten dragen bij aan een lagere schuld, het resultaat is € 38 miljoen gunstiger dan verwacht bij de oorspronkelijke begroting ([paragraaf 1.2](#)). Onderstaand zijn de totale schuldstanden van de gemeente inzichtelijk:

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente weer ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Bij de Programmabegroting 2021-2025 werd een netto schuldquote van 92% verwacht. Haarlem zou daarmee in de 'groene zone' (onder de 100%) van de VNG-norm uitkomen. In werkelijkheid bedraagt de netto schuldquote 70% in 2021 en is daarmee positiever dan eerder verwacht. De eerder genoemde lagere schulden hebben doorwerking in de netto schuldquote, daarnaast hebben ook de hogere baten dan eerder verwacht (zie '[Overzicht baten en lasten](#)'; [paragraaf 4.2](#)) een verlagend effect op de netto schuldquote.

Netto schuld per inwoner

Naast de netto schuldquote wordt er ook gekeken naar de netto schuld per inwoner. De netto schuld per inwoner is een sturingsinstrument dat rekening houdt met de gevolgen van de groei van de stad. Hierbij wordt de netto schuld zoals gehanteerd in de netto schuldquote gedeeld door het aantal (verwachte) inwoners van Haarlem. Hierdoor wordt de omvang van de exploitatiebegroting, het totaal aan baten, buiten beschouwing gelaten. Bij de Programmabegroting 2021-2025 werd een netto schuld van € 3.236 per inwoner verwacht. In werkelijkheid is de netto schuld € 2.777 per inwoner eind 2021.

Verstrekte geldleningen

Het beleid van de gemeente, vastgesteld in de Nota leningen en garanties ([2020/1146570](#)), is om terughoudend te zijn met het verstrekken van leningen vanwege de hieraan verbonden risico's. Er is een beperkt aantal leningen verstrekt aan overige organisaties en er zijn revolverende fondsen voor starters, duurzaamheid en monumenten beschikbaar gesteld. In 2021 is er één nieuwe geldlening verstrekt, het gaat hier om een reverse converteerbare hybride obligatielening van € 560 duizend. Door deze (60-jarige) lening stijgt het totaal aan verstrekte leningen, ondanks aflossingen, en stijgt ook de gemiddelde looptijd met ruim 10 jaar.

(bedragen x € 1 miljoen)

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2021	Aflossing 2021	Stand per 31-12-2021	Rente (gemiddeld)	Looptijd (gemiddeld)
Leningen aan overige organisaties	2,5	0,1	3	5,3%	19
Revolverende fondsen	7,6	n.v.t.	8,4	n.v.t.	n.v.t.

Verstreckte garanties

In het verleden heeft de gemeente garanties verstrekt aan met name corporaties of maatschappelijke organisaties. Ook hier voert de gemeente een terughoudend beleid. Grootste onderdeel van de verstreckte garanties vormt de achtervangfunctie voor de woningcorporaties en particuliere woningbouw. Daarbij wordt de gemeente pas aangesproken als de sector zelf, én het WSW, hun verplichtingen niet kunnen nakomen. Dat is tot nu toe niet voorgekomen. Het risico wordt daarom gering geacht en is beperkt tot eventuele rentelasten van te verstrekken leningen (zonder vergoeding). De portefeuille voor particuliere woningbouw wordt langzaam afgebouwd omdat die achtervangpositie is overgenomen door de Nationale Hypotheekgarantie (NHG). In 2021 zijn er (naast (her)financiering bij woningcorporaties) geen garanties verstrekt.

(bedragen x € 1 miljoen)			
Gegarandeerde geldleningen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Gemeente als achtervang	1.472	1.325	1.365
Particuliere woningbouw [1]	606	553	501
Woningcorporaties	866	772	864
Gemeente als directe risicodragers	21	18,4	18,5
Zorgsector	0,4	0,3	0,3
Culturele instellingen en sportverenigingen	1,3	1	1,1
Nationaal restauratiefonds	0,1	0,1	0,1
Nutsbedrijven	19,3	17	17
Totaal gegarandeerde geldleningen	1.493	1.343	1.384

[1] Het overzicht van het Waarborg Eigen Woningen wordt pas medio 2022 ontvangen. Het bedrag genoemd onder Particuliere woningbouw betreft daarom een schatting met behulp van de meest recente ontvangen standen.

Dividend

In onderstaande tabel staan de begrote en daadwerkelijk ontvangen dividenden van het jaar 2021. Het zijn de dividenden over het boekjaar 2020, die in het jaar 2021 betaalbaar zijn gesteld. De genoemde bedragen zijn inclusief de terug te ontvangen dividendbelasting.

Dividend	Begroting 2021	Ontvangen 2021	Voordeel/nadeel rekening 2021
BNG	0	417	417
SRO	0	0	0
Spaarnelanden	214	270	56
Alliander	0	87	87
ABN	0	10	10
Totaal	214	784	570

Het positieve verschil van € 0,6 miljoen tussen het werkelijk ontvangen dividend en de oorspronkelijke verwachting komt voornamelijk door de onzekerheid omtrent de coronacrisis bij het opstellen van de Programmabegroting 2021-2025. De inkomsten zijn daar vanuit voorzorg afgeraamd. Gedurende dit jaar zijn, bij de Voortgangsrapportage 2021 en de Bestuursrapportage 2021, op basis van actuelere verwachtingen betere inschattingen in de begroting verwerkt waardoor er in de jaarrekening budgettair gezien geen voordeel (meer) meer is.

Renteresultaat en EMU-saldo

Het renteresultaat in 2021 op het taakveld treasury voor de gemeente Haarlem bedraagt € 0,4 miljoen voordelig, waar een renteresultaat van € 2,6 miljoen voordelig was begroot. Dit nadeel is

ontstaan door lagere werkelijke rentelasten dan verwacht. Deze lagere rentelasten hebben ertoe geleid dat de omslagrente aangepast moest worden van 2,0% naar 1,5%. Hierdoor is er minder rente doorberekend aan de taakvelden en ontstaat een minder positief resultaat dan verwacht op het taakveld treasury.

In de Bestuursrapportage 2021 is de aanpassing van de omslagrente reeds verwerkt en het voordeel op het taakveld treasury afgeraamd.

Renteresultaat treasury	2021
De externe rentelasten over korte en lange financiering	9.815
De externe rentebaten	-287
Totaal door te rekenen externe rente	9.528
De rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend	-218
Saldo door te rekenen externe rente	9.310
Rente eigen vermogen	0
De aan taakvelden/programma's toe te rekenen rente	9.310
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-9.743
Renteresultaat op het taakveld treasury	-433

EMU-saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het saldo geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft.

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo van de gemeente is voor 2021 € 29 miljoen. Het betekent dat in EMU-termen de inkomsten groter zijn dan de uitgaven. De gemeente draagt in 2021 dus bij aan de vermindering van het EMU-tekort van het Rijk.

EMU*	2021
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	39.322
2 Mutaties (im)materiële vaste activa af	10.099
3 Mutaties voorzieningen bij	-1.993
4 Mutaties voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie) af	-2.143
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	n.v.t.
Berekend EMU-saldo	29.373

*: het gaat hier om mutaties waardoor de bedragen ook negatief kunnen zijn, dit zegt niets over de berekening. Die is hier als volgt: 39.322 - 10.099 + -1.993 - -2.143 = 29.373

3.5 Bedrijfsvoering

De gemeentelijke organisatie werkt om de bestuurlijke ambities te realiseren en ervoor te zorgen dat de rollen die de gemeente als lokale overheid vervult goed worden uitgeoefend binnen de wettelijke kaders en de kaders die door de raad zijn vastgesteld.

Een goed functionerende bedrijfsvoering is randvoorwaardelijk om de ambities in het fysieke en sociale domein te realiseren. Daarbij is goed samenspel van belang tussen afdelingen, tussen beleid en uitvoering, tussen college van burgemeester en wethouders en raad en tussen bestuur en organisatie. Alleen zo kan de gemeentelijke organisatie inwoners en bedrijven goede dienstverlening bieden en het bestuur goed bedienen door vlot de juiste besluiten voor te leggen en er ook voor zorgen dat de besluiten goed worden uitgevoerd.

Net als in 2020 heeft de coronacrisis invloed gehad op de bedrijfsvoering van de gemeente Haarlem. Evenals in de rest van het land werkten de meeste medewerkers door corona een groot deel van de werkweek thuis. Het is daarbij gelukt om de primaire processen van de gemeentelijke organisatie goed te ondersteunen zodat de werkzaamheden doorliepen.

In deze paragraaf worden verschillende thema's uitgediept waar in 2021 aan is gewerkt met betrekking tot de bedrijfsvoering.

Gemeentelijke organisatie

Naast verdere organisatieontwikkeling is in 2021 aandacht gegeven aan volgende onderwerpen: Strategisch personeelsbeleid ([2022/56077](#)), generatiepact, externe inhuur en tenslotte diversiteit en inclusie.

Organisatie ontwikkeling

In mei 2021 is het onderzoeksrapport van Berenschot 'Samen meer dan de som der delen' ([2021/385018](#)) opgeleverd met een evaluatie van eerder ingezette organisatieontwikkelingen. Uit deze evaluatie is een advies voortgekomen dat vertaald is naar het programma organisatieontwikkeling dat in september 2021 van start is gegaan. In het programma staat de volgende vraag centraal: Op welke wijze kunnen we onze organisatie verbeteren om te voldoen aan de maatschappelijke opgave van beide gemeenten, nu en in de toekomst? Het doel van het programma is om de slagkracht van de organisatie te vergroten zodat deze zich maximaal kan richten op het verwezenlijken van de ambities van beide Raden en colleges. Zodat we een organisatie zijn die zowel haar gemeentelijke uitvoeringstaken naar behoren vervult als inspeelt op maatschappelijke opgaven en daarin samenwerkt met stad en dorp.

In het programma organisatieontwikkeling wordt met elkaar gewerkt aan de volgende vijf hoofdoopgaven: 1) Een organisatiekompas, 2) Versterken van leiderschap, 3) Verduidelijken rollen en verantwoordelijkheden, 4) Versterken van strategische samenhang en 5) Verhouding vast/flexibel.

In januari 2022 zijn alle elementen vastgesteld voor het nieuwe organisatiekompas dat in maart gelanceerd wordt: een nieuwe missie, visie, organisatiewaarden en uitgangspunten van dienstverlening. De nieuwe waarden zijn op 26 oktober 2021 middels een filmpje van de directie gelanceerd en gedeeld met de organisatie: Open, Betrokken en Gedreven. Naar aanleiding hiervan is het directieteam in gesprek gegaan met alle afdelingen om de nieuwe waarden betekenis te geven. Met dit organisatiekompas wordt de sturing in de organisatie beter gericht, waardoor er een betere dienstverlening geboden kan worden aan inwoners, partners en bezoekers en er een betere invulling gegeven wordt aan de politieke koers. Het vormt de basis om de organisatie op in te richten en

processen te organiseren, te sturen op gewenst gedrag, en om op terug te vallen bij het nemen van complexe besluiten die buiten de reguliere structuren en processen vallen.

Eind december 2021 is de aanbesteding van het leiderschapsprogramma afgerond dat in maart 2022 van start gaat. Dit programma is bedoeld voor het directieteam, alle afdelingsmanagers en alle teammanagers. Met dit programma werken we aan en versterken we de sturing van de organisatie en een gezamenlijke visie op leiderschap in het kader van de ingezette organisatieontwikkeling. Vanaf het najaar 2021 zijn digitale bijeenkomsten georganiseerd voor medewerkers, deze gesprekken lopen door in 2022.

Strategisch personeelsbeleid (SPB)

Het jaar 2021 stond in het teken van het ontwikkelen van het Strategisch Personeelsbeleid 2022-2027 ([2022/56077](#)). We streven naar aantrekkelijk werkgeverschap dat bijdraagt aan het ontwikkelen van een toekomstbestendige organisatie. Daarvoor hebben we een modern en aantrekkelijk personeelsbeleid nodig, met daarbij passende arbeidsvoorwaarden. De verschillende trends en ontwikkelingen in de maatschappij, op de arbeidsmarkt en in onze organisatie geven richting aan dit strategisch personeelsbeleid. Wij streven daarom naar vier hoofddoelen, die de agenda op het gebied van personeel en arbeid komende jaren zullen bepalen: 1) Werven & binden, 2) Boeien, behouden & bewegen, 3) Betrokken, gedreven en open werken en 4) Een diverse en inclusieve organisatie. Het strategisch personeelsbeleid heeft de vorm van een 'kapstok': het geeft richting en brengt samenhang in de ontwikkeling en actualisatie van HRM beleid en -instrumenten.

Diversiteit en inclusie binnen de Arbeidsmarktstrategie

Op 10 december 2020 is het wetsvoorstel 'Wet toezicht gelijke kansen bij werving en selectie' ingediend bij de Tweede Kamer. Deze wet moet werkgevers stimuleren om kansen te creëren voor diversiteit en inclusiviteit en zal meer openheid vragen van het werving- en selectieproces. In 2021 is het werving- en selectieproces van gemeente Haarlem tegen het licht gehouden en is op enige punten aangepast. Het neutraal opstellen van vacatureteksten is verder ontwikkeld en er is voortgezet op het zo veel mogelijk divers samenstellen van selectiecommissies.

Haarlem voert sinds 2018 beleid voor diversiteit en inclusie ([2018/692064](#)). Jaarlijks wordt bekeken wat werkt en welke acties worden voortgezet ([2020/0062578](#), [2021/621912](#)).

Generatiepact

Begin 2021 is de regeling geëvalueerd en is besloten om de regeling generatiepact te verlengen tot in ieder geval 1 januari 2022, in afwachting van CAO-afspraken over vitaliteit. Nadat bleek dat de CAO-onderhandelingen erg moeizaam verliepen is vervolgens in november 2021 besloten om (nogmaals) de regeling generatiepact te verlengen tot 1 maart 2022. Op 3 november 2021 is een principeakkoord CAO Gemeenten afgesproken; daarin is ook een afspraak over de ontwikkeling van vitaliteitsbeleid gemaakt. Ook is de mogelijkheid om bovenwettelijk verlof te sparen opgenomen in de CAO. Per 27 januari 2022 is de Cao Gemeenten 2021-2022 bekrachtigd. De consequentie daarvan is dat de regeling Generatiepact daarmee naar verwachting wordt beëindigd nadat het vitaliteitsbeleid is geïmplementeerd.

Externe inhuur

De gemeentelijke organisatie is het vehikel waarmee door de raad geformuleerde doelen en ambities worden gerealiseerd en daarmee de geformuleerde maatschappelijke resultaten. Streven is dat er tijdig een goede mix aanwezig is (in aantallen, flexibel en vast, kennis en kunde) om de door de raad vastgestelde opgaven te kunnen realiseren.

In 2020 is sprake van een forse toename van de kosten voor externe inhuur. Begroot was voor 2021 € 15,6 miljoen. De werkelijke inhuur bedroeg in 2021 ruim € 20,4 miljoen (exclusief RIEC). Dat is ruim € 5 miljoen meer dan de werkelijke inhuur over 2020. De toename is zichtbaar in het merendeel van de gemeentelijke onderdelen. Enerzijds is er sprake van extra activiteiten in het fysieke domein met een toename van ruim € 3 mln. Tegenover deze extra uitgaven voor inhuur staan ook extra baten en/of budgetten bijvoorbeeld uit de onderschrijving uit de salariskosten (circa € 3 miljoen). Verder is een toename zichtbaar bij diverse afdelingen als gevolg van extra taken of productie voor bijna € 2 mln. Ook hier geldt de verklaring dat hier extra middelen en inkomsten tegenover staan om deze extra lasten te dekken. Daarnaast is inhuur noodzakelijk om de activiteiten te kunnen opstarten.

De Rekenkamercommissie heeft in maart 2021 haar onderzoek afgerond over externe inhuur, met als centrale vraag: Is het beleid voor externe inhuur doelmatig en doeltreffend en is de raadsinformatie toereikend? Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek worden de kaders voor externe inhuur verder vormgegeven.

De inhuur als percentage van de loonsom is met 16,1 % hoger dan de geraamde inhuur van 13%. In de recentelijk door de raad vastgestelde nota Strategisch Personeelsbeleid is het beleid met betrekking tot inhuur beschreven en deels herijkt. Aangegeven is dat de streefwaarde met een bandbreedte meebeweegt met de conjuncturele ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven. Uitgangspunt is om niet onnodig gebruik te maken van externe inhuur maar inhuur is wel nodig om bestuurlijke ambities ten kunnen realiseren. Daar komt bij dat de arbeidsmarkt op dit moment sterk aantrekt. Het vervullen van vacatures vergt, zeker in de huidige arbeidsmarkt, tijd en daarom is externe inhuur in sommige situaties onvermijdelijk.

Het college spant zich in om sturing, beheersing en informatievoorziening over externe inhuur te versterken. Met het Strategisch personeelsbeleid heeft het college een nadere uitwerking van de beoogde doorontwikkeling aan de raad aangeboden. De visie op externe inhuur als onderdeel van de flexibele schil wordt ontwikkeld en opgenomen in het Strategisch Personeelsbeleid.

Digitale transformatie

Haarlem blijft investeren in samenwerking. We werken samen met andere gemeenten, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en andere overheden. Leidraad voor de samenwerking vormt de Agenda Digitale Overheid (NL Digibeter) om verouderde ICT met elkaar te vernieuwen. Dit is onderdeel van het Interbestuurlijk Programma van het Rijk en mede-overheden, de Digitale Agenda 2020 van de VNG, de Data Agenda Overheid en het Common Ground initiatief van de gemeenten. Voor het versnellen van de digitalisering zijn proof of concept-projecten gedaan met vernieuwende projecten waarmee ook eenvoudig functionaliteit gedeeld kan worden met andere gemeenten. Deze projecten zijn succesvol afgerond en worden in de loop van 2022 in productie genomen.

In het fysiek domein is gewerkt aan het vervangen van de vergunningen- en omgevingsplan-applicaties om op tijd klaar te zijn voor de invoering van Omgevingswet. In het sociaal domein is gewerkt aan de digitale transformatie en is functionaliteit gerealiseerd voor de Tozo- en Tonk-regelingen.

In 2021 is het portfoliomanagement over projecten in de informatievoorziening strakker ingericht waardoor we beter kunnen sturen op prioritering en uitvoering. De hoeveelheid projecten bleek zo groot dat halverwege het jaar een stop op nieuwe projecten moest worden ingesteld. In 2021 is gewerkt aan het meer voorspelbaar maken van de projectportfolio waardoor ook beter gestuurd kan worden op de benodigde capaciteit in mensen en middelen en een betere aansluiting gemaakt kan worden op het gemeentelijk Investeringsplan.

De update van de strategische visie die was toegezegd voor het 2e halfjaar 2021 is vertraagd. De nieuwe strategische visie zal in de loop van het 1e halfjaar 2022 worden opgeleverd.

Naast de genoemde ontwikkelingen is in 2021 aandacht besteed aan borgen van continuïteit, aan het bevorderen van informatieveiligheid en privacy en aan het inbedden van datagestuurd werken en borgen van gegevensmanagement.

Borgen van continuïteit

Er zijn de nodige werkzaamheden uitgevoerd om de IT-infrastructuur up-to-date te houden en geschikt te laten zijn voor de gestage groei. Zo is in 2021 een start gemaakt met de updates van infrastructuur software, een project dat medio 2021 begonnen is en in februari 2022 afgerond wordt. Daarnaast is de server- en storage capaciteit uitgebreid. Jaarlijks zien we een groei van gemiddeld 30% van opgeslagen data.

Bevorderen van informatieveiligheid, openbaarheid informatie en privacy

Informatiebeveiliging

Ransomware neemt wereldwijd sterkt toe en vergt daarom grote aandacht. In 2021 zijn de vastgestelde prioriteiten volgens plan opgepakt, de raad is over de voortgang geïnformeerd.

Informatiebeveiliging legt steeds vaker, voorzien en onvoorzien, beslag op de organisatie, een voorbeeld daarvan zijn de maatregelen die -niet alleen in Haarlem maar wereldwijd- nodig waren i.v.m. de Log4j kwetsbaarheid aan het eind van het jaar. In verband daarmee moesten regelmatig met grote spoed nieuwe versies of patches worden geïnstalleerd om de kwetsbaarheden te verhelpen en moesten alle applicaties worden onderzocht op kwetsbare plekken. Door de grote spoed is ook 's avonds, 's nachts en in het weekeinde gewerkt, dat legt grote druk op de schaarse medewerkers. Ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging worden nauwlettend gevolgd, waar nodig worden passende maatregelen genomen. De raad wordt hiervan op de hoogte gehouden.

Privacy

In 2021 is een start gemaakt met het doen van privacy self assessments, met zes afdelingen. Doel is inzicht in waar de verschillende afdelingen staan op het gebied van privacy en tegelijk handvatten aan te reiken voor verdere ontwikkeling. In 2022 doet een nieuwe reeks afdelingen zo'n assessment.

Er is meer inzet gepleegd op het gebied van parkeren, naar aanleiding van het onderzoek dat de Autoriteit Persoonsgegevens heeft aangekondigd naar het bezoekersparkeren. Dit leidt ertoe dat onder andere geautomatiseerde besluitvorming zal worden verbeterd om transparant te zijn en aan de wet te voldoen. Er is ook een DPIA gedaan op het gebruik van scanauto's, waarin gebruik wordt gemaakt van camera's.

De Wet Politiegegevens verplicht tot een jaarlijkse interne audit en eens per vier jaar een externe audit. De eerste externe audit had in 2021 moeten zijn afgerond maar de AP heeft uitstel gegeven tot 2022. De audit is eind 2021 in gang gezet en wordt in 2022 afgerond.

Naar aanleiding van een datalek bij een grote jeugdzorgverlener hebben Haarlem, Zaanstad, Haarlemmermeer en Amstelveen gezamenlijk een steekproef gedaan onder een aantal zorgverleners om te proeven wat de stand van zaken is op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming. Samenwerking levert gedeelde kennis en tijdswinst voor zowel de gemeenten als voor de zorgverleners, die vaak voor meerdere gemeenten werken. De verworven inzichten worden gebruikt om de juiste en ook realistische eisen te kunnen stellen bij de nieuwe verwervingsronde in de jeugdzorg.

Open overheid

De Europese Open Data Richtlijn, die in 2019 is herzien, had medio 2021 in de Nederlandse wetgeving, (Wet hergebruik van overheidsinformatie, WHO) verwerkt moeten zijn. Dat is niet gebeurd. Naar verwachting volgt dat in de loop van 2022. Vooruitlopend hierop heeft de gemeente in 2021 een inventarisatie gemaakt rond de 'high value data sets'. Dit zijn gegevens die volgens de Europese richtlijn van groot belang zijn voor hergebruik.

In 2021 is onderzoek gedaan naar de impact van de Wet Open Overheid (WOO). De wet biedt ruimte voor verschillende ambitieniveaus m.b.t. openbaarmaking, het onderzoek wordt daarom nog verdiept om de consequenties van de verschillende ambitieniveaus duidelijk te krijgen zodat een keuze gemaakt kan worden.

Datagedreven werken

Voor een efficiënte, effectieve en transparante gemeente is het essentieel dat gegevens betrouwbaar en beschikbaar zijn en gebruikt worden in het werk. In de huidige snel digitaliserende wereld is steeds meer data beschikbaar en nemen toepassingsmogelijkheden toe. Om de daarmee gepaard gaande kansen en risico's te kunnen adresseren werkt de gemeente aan een hoger volwassenheidsniveau rond gegevensmanagement en datagedreven werken.

In de loop van 2021 is het programma Datagedreven werken gestart, in 2022 volgt de uitrol. Het programma is bedoeld als 'versneller' van de datagedreven werken verandering en richt zich op bewustwording en training in de organisatie. Met het oog op een efficiënte aanpak is daarbij de samenhang gezocht met andere opgaven in de organisatieontwikkeling, specifiek de digitale transformatie. Een ander onderdeel van het programma betreft het uitvoeren van een aansprekend voorbeeldproject. Als thema is energietransitie gekozen. De bedoeling is om, samen met de betrokken medewerkers, een datagedreven manier van werken te ontwikkelen voor de aanpak, monitoring en bijsturing van warmte uitvoeringsplannen in relatie tot de energietransitie.

Het datagedreven werken is in 2021 daarnaast bevorderd en ondersteund door het opleveren van diverse dashboards. Bijvoorbeeld een dashboard met cijfers over de openbare ruimte, onder andere bomen, openbare verlichting en straatmeubilair. Hiermee is een goede stap gezet in standaardisatie van definities en van de rapportagevorm over deze objecten. Ook is de informatievoorziening rond sociale wijkteams uitgebreid.

In 2021 heeft de directie besloten data hetzelfde belang toe te kennen als andere bedrijfsmiddelen zoals financiën en personeel. Om daar invulling aan te geven is een implementatieplan opgesteld waarin management van data en toezicht (governance) daarop zijn uitgewerkt. Onderdeel daarvan is de uitrol van een (data steward) methodiek die de afgelopen twee jaar in een afdeling binnen het sociaal domein succesvol is gebleken. Het plan zal in 2022 worden uitgevoerd.

Overige onderwerpen

Versterken juridische functie

Juristen in de gemeentelijke organisatie leveren een wezenlijke bijdrage aan de vormgeving van beleid en besluitvorming over actuele vraagstukken die raken aan het sociale en fysieke klimaat van inwoners, bedrijven en instellingen van Haarlem. Het sociaal domein, het omgevingsrecht, de privacy en verdergaande digitalisering van de maatschappij zijn daar voorbeelden van. Juristen kennen de toepasselijke regelgeving, overzien de juridische risico's en kunnen vanuit het juridische kader scenario's schetsen bij te maken beleidskeuzes. Zeker nu mensen mondiger worden en de juridische wegen goed kennen, is een stevige interne juridische functie een noodzaak.

Juristen zijn ook de dragers van de rechtsstaat, autonoom opererend en niet ondergeschikt gemaakt aan beleid en politiek. Het onbehagen dat de toeslagenaffaire in Nederland heeft opgeroepen is ook

het onbehagen bij de overheidsjurist: staat de overheid nog wel in dienst van de burger en mag deze erop vertrouwen dat de overheid zich gebonden acht aan de beginselen van behoorlijk bestuur? De overheidsjurist is bij uitstek degene die in staat is om een weging te maken van de beginselen die aan de rechtsstaat ten grondslag liggen. Deze normen en waarden dienen de 'rule of law' en die reikt verder dan een strikte toepassing van regels. Gevraagd wordt om een responsieve overheid en rechtsbescherming met oog voor de burger.

Vanaf 2021 is een verandertraject in gang gezet om de juridische functie verder te versterken. Het initiatief is genomen om Haarlemse gemeenteturisten elkaar in netwerkverband te laten treffen. Doel is kennis delen en verder uitbouwen. Een juridische verkenning binnen het fysiek domein is gestart met als doel om een beter inzicht in de actuele behoeften te verkrijgen en daarmee de mogelijkheden te vergroten om hierin vanuit de juridische discipline optimaal ondersteuning te bieden. De afdeling Juridische Zaken is gestart met een actief accounthouderschap richting de vakafdelingen. Intern hebben diverse juridische cursussen plaatsgehad om collega's die geen juridische achtergrond hebben bewustwording van dit werkveld bij te brengen. Haarlem heeft verder in 2021 intensief meegedaan in landelijke initiatieven om de rechtenopleiding (WO-HBO) verbeterd te laten aansluiten op het beroep van gemeenteturist en het beroep als zodanig goed onder de aandacht te brengen van rechtenstudenten, om hierdoor de aanwas van nieuw juridisch talent binnen de overheid te vergroten.

Duurzaamheid

De strategische vastgoedportefeuille is op duurzaamheid onderzocht, waarbij de energielabels en maatwerkadviezen voor de panden zijn vastgesteld. Van de verschillende scenario's die vanuit de afdeling Vastgoed zijn voorgelegd aan het college en de raad heeft men gekozen voor het kostenefficiënte scenario: maximale CO2 reductie per geïnvesteerde € (euro). Het beschikbaar gestelde bedrag van € 9 mln. is bestemd voor de periode 2022-2024. Dat betekent dat voor het beschikbaar gestelde bedrag objecten / maatregelen zijn geselecteerd die leiden tot de meeste besparing in CO2- uitstoot per te investeren €; het zogenaamde laaghangend fruit. De enige uitzondering hierop zijn monumenten. Die worden wel integraal verduurzaamd in verband met de complexiteit en regelgeving voor werken aan monumenten. De beoogde CO2 besparing die hiermee in deze periode behaald kan worden bedraagt 17%. In 2022 zal worden begonnen met het verduurzamen van de eerste objecten. Tevens worden in 2022 de (kantoor)panden aangepakt die in 2023 volgens de wet minimaal een C-label dienen te hebben.

Vennootschapsbelasting

De gemeente heeft de aangifte vennootschapsbelasting voor de boekjaren 2016 tot en met 2020 ingediend.

De Belastingdienst heeft de aangifte voor het boekjaar 2016 behandeld, vragen gesteld en op basis hiervan het belastbaar bedrag verhoogd met € 9,8 miljoen ten opzichte van de ingediende aangifte. Over dit bedrag (boekjaar 2016) is de gemeente volgens de Belastingdienst alsnog VpB (25%) verschuldigd en de wettelijke belastingrente. De gemeente heeft bezwaar aangetekend tegen de opgelegde aanslag en de bezwaarprocedure is nog lopende. Hiermee is het voldoen van de verhoogde aanslag opgeschort. Inhoudelijk zijn standpunten en argumenten uitgewisseld, echter dit heeft (nog) niet tot overeenstemming geleid. In 2022 zullen de gesprekken en procedures verder vervolgd worden.

Het geschil ziet toe op een tweetal onderwerpen:

1. Reclame opbrengsten uit concessieovereenkomsten

De Belastingdienst heeft zich landelijk, alsook voor de gemeente Haarlem, op het standpunt gesteld dat voor reclame opbrengsten uit concessieovereenkomsten sprake is van een fiscale activiteit

“reclame in de openbare ruimte” en dat sprake is van een onderneming in fiscale zin. De Belastingdienst heeft bij het opleggen van de aanslag 2016 op dit punt afgeweken van de ingediende aangifte. De gemeente is het hier niet mee eens en heeft bezwaar aangetekend.

De reclame opbrengsten uit concessieovereenkomsten bedragen voor de jaren 2016, 2017 en 2018 circa € 0,8 miljoen per jaar. Voor boekjaar 2019 € 0,7 miljoen, boekjaar 2020 € 0,5 miljoen en boekjaar 2021 € 0,4 miljoen.

2. Grondexploitaties

De gemeente is van mening dat voor de grondexploitaties in 2016 (nog) geen sprake is van een fiscale onderneming. De Belastingdienst is het hier niet mee eens en de discussie ziet toe op een tweetal punten: rentetoerekening en inbrengwaarde. Inhoudelijke standpunten en argumenten zijn uitgewisseld in de lopende bezwaarprocedure.

Hierboven zijn de geschilpunten nader beschreven. Gezien de grote mate van onzekerheid over de definitieve uitkomsten en eventuele financiële impact, heeft de gemeente geen voorziening getroffen in de jaarrekening 2021.

De gemeente heeft de VpB berekening voor 2021 opgesteld consistent met de berekening in voorgaande jaren en de uitgangspunten zoals gehanteerd in de aangifte 2016.

Rechtmatigheidsverantwoording door college

Wanneer het geagendeerde wetsvoorstel in de tweede kamer wordt goedgekeurd zal vanaf 2022 de rechtmatigheidsverantwoording door het college worden afgegeven. De rechtmatigheidsverantwoording geeft aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties.

Voor deze verantwoording zijn met de raad verantwoordingsgrenzen afgesproken ([2021/56310](#)). De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording is vastgesteld op 1% van de lasten inclusief dotaties aan reserves, dit komt in 2021 neer op € 6,2 miljoen. Wanneer de constateerde afwijkingen op totaalniveau deze grens overschrijden worden de afwijkingen opgenomen in de paragraaf over de rechtmatigheidsverantwoording (paragraaf 4.6 Pilot rechtmatigheidsverantwoording). Daarnaast is een grensbedrag vastgesteld voor individuele fouten, die in deze paragraaf zullen worden toegelicht. Dit betreft de rapporteringstolerantie, deze is vastgesteld op 5% van de verantwoordingsgrens (€ 323.000 voor 2021).

In 2021 is een pilot uitgevoerd voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording door het college. Voor deze pilot is een aantal processen geselecteerd op basis van enerzijds het belang van het proces voor de jaarrekening(controle) en anderzijds op basis van de inschatting van de huidige status van de interne controle.

De totale verantwoordingsgrens van € 6,2 miljoen is niet overschreden en er zijn derhalve geen afwijkingen opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (zie paragraaf 4.6). Dit geldt voor zowel fouten als onzekerheden met betrekking tot het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. Met betrekking tot de rapporteringsgrens voor individuele fouten geldt dat er geen afwijkingen boven € 323.000 geconstateerd zijn. De totale fout voor inkoop en aanbesteding bedraagt € 2,3 miljoen en bestaat uit meerdere kleinere afwijkingen (gemiddeld € 110.000 per afwijking). Voor een groot deel van de onrechtmatigheid geldt dat deze doorloopt uit

eerdere jaren (€ 1,7 miljoen). De afwijkingen hebben in veel gevallen betrekking op uitgaven voor inhuur. Hierbij is van tevoren niet altijd een reële inschatting gemaakt (of mogelijk om te maken) van hoelang er ingehuurd moet worden. Om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen worden er meer raamcontracten afgesloten.

De totale afwijking ten aanzien van het begrotingscriterium bedraagt € 2,8 miljoen. Voor een beschrijving van de bevindingen op dit gebied wordt verwezen naar paragraaf [4.7 Kadernota rechtmatigheid](#).

Niet-financiële onrechtmatigheden wet Fido

Er zijn geen niet-financiële onrechtmatigheden geconstateerd in verband met het niet-naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende regelingen.

Fraude

De organisatie kent een frauderisicoscan die tweemaal per jaar wordt geactualiseerd en jaarlijks wordt besproken in de auditcommissie. Inzicht in de kwetsbare processen waar mogelijkheden bestaan om fraude te plegen is van groot belang. Een goed onderbouwde frauderisicoanalyse helpt om dit inzicht te verschaffen. Daarnaast wordt het belang dat de directie en het college hechten aan integriteit, ethisch handelen en de verantwoordelijkheid voor het vermijden en ontdekken van fraude geïllustreerd door het opstellen van een frauderisicoscan.

Er is geen sprake van geconstateerde fraudes vanuit de eigen organisatie.

3.6 Verbonden partijen en subsidies

Inleiding

Deze paragraaf geeft een beknopt overzicht van verbonden partijen en gesubsidieerde instellingen, plus het beleid hierin.

Het begrip ‘verbonden partij’ is vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en gedefinieerd als “een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft”. In datzelfde besluit wordt een financieel belang gedefinieerd als “een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”. Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft via een vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Als de gemeente samenwerkt met een partij waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft, heet dit een verbonden partij. Wanneer er geen bestuurlijk belang is, heet dit een subsidierelatie.

Kaders verbonden partijen

In de raadsnota Verbonden partijen in Haarlem ([2020/0991803](#)) staat de actuele visie op verbonden partijen en subsidies van meer dan € 0,5 miljoen. Deze paragraaf geeft alleen een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen, de financiële effecten ervan en de manier waarop de gemeente toezicht houdt, gebaseerd op het risicoprofiel van de verbonden partij.

Wijzigingen subsidieplafonds 2021

Bij behandeling van de Algemene subsidieverordening 2021 ([2020/80654](#)) is toegezegd om in de P&C documenten verantwoording af te leggen over het wijzigen van de hoogte van de subsidieplafonds. In 2021 is het subsidieplafond van de Subsidieregeling Haarlems corona initiatievenbudget verhoogd van € 125.000 naar € 200.000 ([2021/549074](#)). De dekking is gevonden binnen het beschikbare budget van € 500.000 voor het herstellepakket. Overige subsidieplafonds zijn niet gewijzigd.

Toepassing kaders verbonden partijen

De gemeente wil een zakelijke (subsidie)relatie tussen gemeente en instellingen om doelmatig en doeltreffend te kunnen voldoen aan de gewenste effecten en doelen. Daarvoor is één van de voorwaarden dat een verbonden partij zich zowel bestuurlijk als bedrijfseconomisch stabiel ontwikkelt binnen de afgesproken kaders.

Om het risicomanagement te versterken, hanteert de gemeente classificaties voor verbonden partijen. Deze methode biedt de gemeente inzicht in hoe intensief de toezichtrelatie van de gemeente met een verbonden partij of gesubsidieerde instelling moet zijn om zeker te zijn dat de doelstellingen van de gemeente worden bereikt. Sinds 2021 wordt een nieuw systeem gebruikt voor de risico-inventarisatie waarbij ook opnieuw is gekeken naar de vragenlijst. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe set met vragen die een score oplevert op het gebied van algemeen risico, bedrijfsvoering risico en financieel risico. De uitkomst van het onderzoek kan zijn dat sprake is van: normaal toezicht (scores tot 15 punten), verhoogd toezicht (scores tussen de 16 en 21 punten) of intensief toezicht (meer dan 21 punten). Verhoogd en intensief toezicht betekent meer overleg en informatie-uitwisseling tussen de organisatie en de gemeente. Het doel is om tijdig en doeltreffend te kunnen bijsturen om de gemeentelijke en maatschappelijke belangen veilig te stellen.

Toepassing verhoogd toezicht

Op basis van de uitgevoerde risicoclassificatie valt een aantal organisaties in de categorie verhoogd toezicht, te weten Cocensus, Werkpas Holding B.V. en Kenter. Voor Stichting Hart en het Frans Hals Museum geldt dat zij niet op basis van de risicoclassificatie onder verhoogd toezicht vallen, maar dat op basis van de omstandigheden verhoogd toezicht van toepassing is. Dit betekent volgens de nota Verbonden partijen en de subsidieverordening ([2020/80654](#)) dat de beheersmaatregelen intensiever zijn toegepast. Van de verbonden partijen met een verhoogd risico wordt de situatie hieronder toelicht.

Cocensus

Voor Cocensus geldt dat de risicoscore in de categorie verhoogd toezicht valt. Dit heeft voor alte maken met de lage score op te variabelen quick ratio en solvabiliteit. Cocensus kiest er bewust voor om de algemene reserve af te romen als deze boven de € 250.000 komt en het bedrag uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Het huurcontract van Cocensus werd opgezegd vanwege een nieuwe bestemming van de locatie in Hoofddorp. Omdat Cocensus ook nog een locatie in Alkmaar huurt, was het efficiënter naar een centrale nieuwe huisvesting over te gaan. Dit is in Heemskerk. Dit heeft geleid tot lagere exploitatie lasten van de Gemeenschappelijke Regeling Cocensus, waardoor de bijdrage van Haarlem aan de GR Cocensus in 2022 wordt verlaagd. Deze nieuwe huisvesting wordt niet gehuurd maar is in eigendom van Cocensus. Dit heeft wel als consequentie dat de schuldpositie aanzienlijk is toegenomen. Hoewel de kapitaallasten en onderhoudslasten lager zijn dan de huur leidt de hogere schuld – volgens de risico-inventarisatie – tot een hoger risico. Dit is het gevolg van een gemaakte beleidskeuze om de kosten te verlagen. De meerjarenraming is sluitend en om deze redenen is er geen enkele aanleiding deze uitkomst aan te wenden om de GR Cocensus onder verhoogd toezicht te plaatsen.

Werkpas Holding B.V.

Werkpas Holding staat sinds 2020 onder verhoogd toezicht. Door een aanzienlijk negatief resultaat over 2019 was het eigen vermogen gedaald naar € 83.000. Ook het jaar 2020 is uiteindelijk met een negatief resultaat afgesloten waardoor het jaar 2021 met een negatief eigen vermogen is gestart. Door deze ontwikkelingen viel de risicoscore van Werkpas Holding hoger uit waardoor het verhoogd toezicht in 2021 van kracht bleef.

Het voorlopige jaarresultaat 2021 bedraagt bijna € 0,8 miljoen negatief als gevolg van de coronacrisis, maar door nog te ontvangen subsidies wordt verwacht dat het jaar met een neutraal resultaat kan worden afgesloten. In het voorjaar 2022 zal bij de oplevering van de jaarrekening 2021 van Werkpas Holding blijken hoeveel subsidie is toegekend en hoeveel daarvan als opbrengst in 2021 is verantwoord. Met de informatienota Werkpas Holding B.V.: begroting 2022 en voorlopig resultaat 2021 ([2021/744317](#)) is de raad over het voorlopige resultaat 2021 geïnformeerd.

Per 1 januari 2022 zijn bijna alle bedrijfsonderdelen van Werkpas Holding in het nieuwe participatiebedrijf Spaarne Werkt ondergebracht. Begin 2022 bestaat Werkpas Holding nog maar uit twee bedrijfsonderdelen: Werkdag B.V. en Buurtbedrijf. Het voornemen is om deze resterende onderdelen in 2022 te vervreemden aan een externe partij. Vervolgens zal Werkpas Holding worden geliquideerd. Het financiële risico voor de aandeelhoudende gemeenten Haarlem en Zandvoort betreft het negatieve eigen vermogen van Werkpas Holding en de frictiekosten die optreden bij de vervreemding van de twee resterende bedrijfsonderdelen.

Kenter

Kenter Jeugdhulp is de grootste aanbieder van gespecialiseerde jeugdhulp in de regio's Zuid-Kennemerland en IJmond. Er zijn al langere tijd zorgen rondom de bedrijfsvoering en daarmee de continuïteit bij Kenter Jeugdhulp. In 2019 en 2020 is onderzoek gedaan naar de oorzaken en gebeurtenissen die leidden tot discontinuïteit bij Kenter Jeugdhulp (kunnen). Op basis van de

onderzoeken en het externe advies van de Jeugddautoriteit is aan Kenter Jeugdhulp eenmalig lokale steun toegekend. Daarnaast is een aantal producten opnieuw aanbesteed waarmee een oplossing kan worden geboden voor de knelpunten rondom tarieven en productiviteit.

Gelet op de financiële situatie bij Kenter Jeugdhulp wordt de bedrijfsvoering zo lang als nodig gemonitord door de gemeente(n) en de Jeugddautoriteit om goed zicht te houden op de voortgang van alle verbetermaatregelen en mogelijke nieuwe risico's.

Frans Hals Museum

Sinds 2019 werken de gemeente en het Frans Hals Museum aan het versterken van de exploitatie, de huisvesting en het collectiebeheer van het museum. Het oplossen van knelpunten wordt stapsgewijs aangepakt. In 2021 heeft de raad besloten de exploitatiesubsidie structureel met € 300.000 te verhogen, om een verslechtering van de financiële positie te voorkomen. Ook is incidenteel €250.000 beschikbaar gesteld voor de registratie en uithuizing van de collectie naar de opslag bij Baars.

Bovendien is in 2021 onderzocht welke middelen nodig zijn om de gebouwen op museaal niveau te onderhouden. Deze informatie is als factsheet aangeboden aan de nieuwe raad en kan worden meegewogen in het totaal aan afwegingen t.b.v. de coalitieonderhandelingen.

Vanuit het verhoogd financieel toezicht vindt op basis van kwartaalrapportages ambtelijk en bestuurlijk overleg plaats. De ontwikkeling van de structurele exploitatie en het effect van de coronacrisis op de financiële positie worden nauwlettend gevolgd. Het museum heeft het jaar 2021 afgesloten met een positief resultaat van € 333.000 vanwege in dit coronajaar ontvangen steun (TVL, ministerie OCW), beperkte invulling van activiteiten, en niet vervullen van een aantal vacatures. In afwachting van besluitvorming over de structurele exploitatie (herijkte opdrachtformulering en onderhoudsopgave; zie informatienota [2022/32483](#)) blijft het verhoogd toezicht van toepassing.

Stichting Hart

Sinds drie jaar valt Hart bij de risicoclassificatie onder categorie 'normaal' toezicht. De gemeente staat vanaf 2014 garant voor de tienjarige lening, maar omdat Hart elk jaar aan de aflossingsverplichting voldoet en de financiële situatie inmiddels is verbeterd, vervalt met ingang van 2022 het verhoogd toezicht.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

In 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector, kortweg Wet normering topinkomens (WNT) van kracht geworden. De wet stelt grenzen aan de beloning van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De wet is daarom ook van toepassing op sommige verbonden partijen in Haarlem.

- Gemeenschappelijke regelingen zijn onderdeel van de publieke sector en vallen daarom rechtstreeks onder de WNT. Zij moeten zelf informatie opnemen in hun jaarverslagen, net als de gemeente.
- Vennootschappen vallen niet onder de werking van de WNT, tenzij overheden de aandelen in bezit hebben én de vennootschap meer dan 50% van haar inkomsten uit subsidie van de overheid krijgt. Haarlem heeft echter als beleid dat alle vennootschappen waarin de gemeente aandelen heeft zich aan de WNT houden. Haarlem heeft op twee vennootschappen direct invloed om dit af te dwingen, namelijk Spaarnelanden en SRO. De salarissen van deze organisaties blijven binnen de normen van de WNT.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaande overzichten is per verbonden partij aangegeven wat het financiële belang is. Voor een aantal partijen is de jaarrekening over 2021 nog niet beschikbaar. In die gevallen zijn alleen de gegevens per 31-12-2020 vermeld.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Pr.nr	Resultaat 2021	V.V. 31-12- 2020	V.V. 31-12- 2021	E.V. 31-12- 2020	E.V. 31-12- 2021	Aandeel %*	Bijdrage 2021	Risico
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (GGD)	1	1.820	56.312	62.024	8.900	6.966	30	0	13,44
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (VRK)	6	1.820	56.312	62.024	8.900	6.966	30	0	13,44
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (Veilig Thuis)	1	1.820	56.312	62.024	8.900	6.966	30	3.955	13,44
Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Zuid- Kennemerland (Paswerk)	3	-420	3.784	4.133	6.751	6.331	85	15.622	8,23
Recreatieschap Spaarnwoude	4	-1.093	2.988	3.539	16.189	15.095	13	700	5,73
Gemeenschappelijke regeling Noord-Hollands Archief	4	312	1.748	1.637	1.513	1.849	34	2.290	9,38
Gemeenschappelijke regeling Cocensus	7	554	13.664	15.895	477	804	22	3.051	18,23
Gemeenschappelijke regeling Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten regio West Kennemerland	1	0	400	484	0	0	n.v.t.	653	-
Gemeenschappelijke regeling Bereikbaarheid Zuid Kennemerland	5	1.238	31	0	6.214	7.483	70	0	-
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond	6	160	10.410	11.095	861	648	15	1.372	12,71
Gemeenschappelijke regeling ambtelijke samenwerking Zandvoort-Haarlem	7	-	-	-	-	-	-	n.v.t.	-

* Het aandeel % geldt voor 2020 en 2021, indien deze afwijkt wordt dit apart toegelicht.

Vennootschappen en coöperaties

Naam	Pr.nr	Resultaat 2021	V.V. 31-12-2020	V.V. 31-12-2021	E.V. 31-12- 2020	E.V. 31-12- 2021	Aandeel %*	Bijdrage 2021	Risico
NV SRO	1	1.147	19.123	18.688	10.711	12.107	50	10.113	6,77
Spaarnelanden NV	5	1.893	38.167	28.713	12.379	14.320	90	n.v.t.	8,54
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	7	236.000	155.262.000	143.995.000	5.097.000	5.062.000	0,041	n.v.t.	-
Alliander NV	7	242.000	5.094.000	5.730.000	4.328.000	4.470.000	0,009	n.v.t.	-
Werkpas Holding BV	3	1.000	2.475	2.008	-68	932	90	n.v.t.	18,23

* Het aandeel % geldt voor 2020 en 2021, indien deze afwijkt wordt dit apart toegelicht.

Overige verbonden partijen

Naam	Pr.nr	Resultaat 2021	V.V. 31-12- 2020	V.V. 31-12- 2021	E.V. 31-12- 2020	E.V. 31-12- 2021	Aandeel %*	Bijdrage 2021	Risico
Stichting Parkmanagement Waarderpolder	4	n.n.b.	141	n.n.b.	51	n.n.b.	50	n.n.b.	-

* Het aandeel % geldt voor 2020 en 2021, indien deze afwijkt wordt dit apart toegelicht.

Stichtingen en verenigingen

Naam	Pr.nr	Resultaat 2021	V.V. 31-12- 2020	V.V. 31-12- 2021	E.V. 31-12- 2020	E.V. 31-12- 2021	Aandeel %*	Bijdrage 2021	Risico
Blijfgroep	2	574	4.801	5.179	5.102	5.676	-	2.208	5,52
Zorgbalans	2	n.n.b.	82.555	n.n.b.	51.593	n.n.b.	-	1.226	6,35
Dock	2	45	1.656	1.285	1.408	1.453	-	4.784	6,46
Haarlem Effect	1	n.n.b.	898	n.n.b.	221	n.n.b.	-	3.476	9,28
Jeugdgezondheidszorg Kennemerland	1	n.n.b.	2.957	n.n.b.	1.597	n.n.b.	-	3.370	5,83
Hero-SPP	1	n.n.b.	834	n.n.b.	452	n.n.b.	-	2.928	4,58
SportSupport Kennemerland	1	n.n.b.	614	n.n.b.	400	n.n.b.	-	1.128	3,23
Hart	4	273	1.125	1.174	-58	215	-	1.809	13,85
Bibliotheek Zuid- Kennemerland	4	141	1.620	1.712	1.241	1.200	-	4.622	6,35
Haarlem marketing	4	71	248	225	108	179	-	588	5,83
Frans Hals Museum De Hallen	4	333	4.760	4.788	1.459	1.792	-	3.025	7,40
Patronaat	4	147	1.532	1.961	161	350	-	1.737	13,33
Stadsschouwburg en Philharmonie	4	743	3.873	4.400	1.444	2.187	-	6.235	5,52
Toneelschuur	4	157	1.724	1.394	1.496	1.653	-	2.266	5,52
HVO Querido	2	n.n.b.	22	n.n.b.	35	n.n.b.	-	984	-
MEE & de Wering	2	n.n.b.	2.635	n.n.b.	1.752	n.n.b.	-	1.242	7,81
Parnassiagroep	2	n.n.b.	557.605	n.n.b.	205.414	n.n.b.	-	1.514	5,73
Centrum voor jeugd en gezin	1	219	1.708	1.682	702	921	-	6.036	6,67
Stichting Arkin	1	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	-	1345*	5,73
Stichting Arkin	2	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	-	1345*	5,73
Kenter Jeugdhulp	2	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	-	1.135	16,88

* Het aandeel % geldt voor 2020 en 2021, indien deze afwijkt wordt dit apart toegelicht.

** Dit bedrag betreft de totale bijdrage voor deze partij

Inhoudelijke informatie verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) Veiligheid, GGD en Veilig Thuis
Vestigingsplaats:	Haarlem
Openbaar belang:	De VRK geeft uitvoering aan de wettelijke taken ten aanzien van de Wet veiligheidsregio's en de Wet publieke gezondheid. De VRK voert namens de deelnemende gemeenten taken uit op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding, en op het gebied van het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid. Ook geeft VRK invulling aan de brandweertzorg in Haarlem. Per 1-1-2020 is Veilig Thuis onderdeel van de VRK. Veilig Thuis is er voor iedereen, jong en

Bijdrage aan programmadoelstelling:	oud, die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, ook aan professionals. De VRK levert een adequate en professionele crisisorganisatie en creëert hiermee een basisvoorwaarde voor het bewaken van de fysieke veiligheid in de gemeente Haarlem. Brandweer Kennemerland draagt daar ook aan bij met zorg voor het verminderen van schade en slachtoffers door brand en met hulpverlening bij incidenten. Onder de vlag van de VRK functioneert GGD Kennemerland die handen en voeten geeft aan het beleid op het gebied van volksgezondheid en jeugdgezondheid (4-18 jaar). Verdere bijdragen aan de doelstellingen levert de GGD op het vlak van Wmo en Wvggz (o.a. meldpunt zorg en overlast) en toezicht kinderopvang. Zowel brandweer als GGD adviseren over ruimtelijke ontwikkelingen in Haarlem en dragen zo bij aan een gezonde en veilige woon- en leefomgeving. Het Zorg & Veiligheidshuis Kennemerland organiseert binnen de kaders van de VRK de samenwerking tussen het justitieel domein, veiligheidsdomein, zorgdomein en sociaal domein om te komen tot persoonsgerichte aanpak van complexe problematiek. Huiselijk geweld en kindermishandeling wordt gemeld bij Veilig Thuis Kennemerland. Deze organisatie zorgt voor het opheffen van acute veiligheid en kan zo nodig onderzoek doen. Wanneer er ondersteuning of hulp nodig is, zal Veilig Thuis deze inzetten. Door samen te werken met partners als de politie en onderwijs, hoopt Veilig Thuis geweld te voorkomen of vroegtijdig te stoppen door zorgen te bespreken wanneer er signalen zijn en zo nodig in te grijpen. Vroegtijdig ingrijpen en zo snel mogelijk inzetten van de juiste hulp kan recidive voorkomen.
Activiteiten:	De VRK (Veiligheid) voert taken uit op het terrein van regionale brandweezorg, Crisisbeheersing en Rampenbestrijding, GGD en GHOR (ongevallen en rampen). De VRK (GGD) beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners van de regio. Veilig Thuis Kennemerland signaleert, onderzoekt en informeert over huiselijk geweld en kindermishandeling.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	De gehele organisatie van de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) is gecertificeerd op grond van de internationale kwaliteitseisen van de ISO 9001 2015. Deze certificering heeft betrekking op alle onderdelen van de VRK, dus Brandweer, Veilig Thuis, GGD, Veiligheidsbureau, Meldkamer Ambulance en Meldkamer Brandweer en de ondersteunende onderdelen. Het onderdeel Ambulancezorg is daarnaast ook gecertificeerd voor de HKZ 2015 en het HKZ Veiligheidsmanagementsysteem.
Duurzaamheid	De onderdelen Veilig Thuis en GGD zijn daarnaast ook gecertificeerd voor de NEN 7510. Dit zijn kwaliteitseisen voor informatiebeveiliging en privacy die in bijzonder gelden voor gezondheidsinstellingen die werken met patiënt- en medische gegevens. 1) CO₂ prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO₂ N.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. - Techniekruimten Zijlweg zijn voorzien efficiëntere koeling (95% minder energieverbruik). - Klimaatstelsel is opnieuw ingeregeld (Hoofddorp, Heemstede en Haarlem). Maatregelen zijn genomen om goed gebruik van het klimaatstelsel door gebruikers van het gebouw te verzekeren. Ook is op enkele plekken externe zonnewering aangebracht. - Verlichting is vervangen voor LED (Nieuw Vennep (GGD locatie) en remise Zijlweg) - Verbeteren isolatie dak Zijlweg, isolatie van leidingen en appendages. - Interne communicatie over het thema duurzaamheid is geïntensiveerd, onder andere met apart beeldmerk.
Deelnemers:	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Uitgeest, Velsen en Zandvoort.
Website:	www.vrk.nl www.brandweer.nl/kennemerland.nl; www.ggd Kennemerland.nl; https://veiligthuis-ken.nl/
Vestigingsplaats: Openbaar belang:	Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland (Paswerk) Cruquius Uitvoering en behartiging van de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De sociale werkvoorziening wordt afgebouwd maar gecontinueerd voor de huidige SW'ers totdat zij uitstromen omdat ze de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt of een andere

	werkplek hebben gevonden. Paswerk draagt daarmee bij aan de doelstelling 'participatie voor de doelgroep mensen met een arbeidsbeperking' uit programma 3 Werk en inkomen, beleidsveld 3.1 Werk).
Activiteiten:	Uitvoering van de sociale werkvoorziening voor de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten en nieuw beschut werk.
Gecertificeerd kwaliteitsstelsel:	ISO en OHSAS, afhankelijk van de aard van het bedrijfsonderdeel.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. N.n.b..
Deelnemers:	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort
Website:	www.paswerk.nl
Vestigingsplaats:	Recreatieschap Spaarnwoude Velsen-Zuid
Openbaar belang:	Het besturen en beheren van het recreatiegebied Spaarnwoude.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Het recreatiegebied begrenst een groot deel van de oostzijde van de gemeente Haarlem. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de gemeente Haarlem een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de genoemde doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten:	Spaarnwoude is ingericht als recreatiegebied om steden en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten: - Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; - Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant; - Uitvoeren van het inrichtingsplan en investeringsprogramma.
Gecertificeerd kwaliteitsstelsel:	De GR voldoet aan wettelijke kwaliteitscontroles in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld inzake wegen/infra (de wegininspecties). Speeltoestellen worden jaarlijks gekeurd.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) Scope + totaaluitstoot CO2 N.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nog niet. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. - Ecologisch beheerplan is opgesteld (vastgesteld Q1 2022) - Programma natuurinclusieve recreatie is ontwikkeld, waarin met drie werkgroepen (beheer, visie en communicatie) invulling gegeven wordt hieraan - Spelregels Spaarnwoude Park voor nieuwe ontwikkelingen/gebouwen met duurzaamheid en klimaatneutraal als belangrijke waarden - Elektrische auto's Toezicht Duurzaamheid en circulariteit is een van de spelregels voor nieuwe initiatieven Spaarnwoude Park. De spelregels Spaarnwoude Park: - versterken van waarden van het gebied: de activiteit compenseert (en bij voorkeur versterkt) elders in het gebied de waarde van beschermingsregimes; dit met behoud vierkante meters NNN in Spaarnwoude Park als geheel; - voldoende inbedden in natuur en landschap: de activiteit is (deels) ingebed in het landschap en de natuur in vorm, ligging en volume, met maatwerk; - meepakken koppelkansen: de activiteit leidt in onderlinge samenhang met andere activiteiten / bouwwerken tot vaker, langer bezoek aan meer activiteiten aaneen (arrangementen), een gevarieerd aanbod, clustering die elkaar versterkt en een overall spreiding (met landmarks) op een voor iedereen toegankelijke manier; - zoveel mogelijk duurzaam: energie- en klimaatneutraal, materiaal- en afval circulair met bijdrage aan duurzame mobiliteit en 'community values'; - bijdragen aan basisvoorzieningen en bereikbaarheid van het gebied: in een (financiële) bijdrage aan beheer, onderhoud en ontwikkeling van de openbare ruimte/ infrastructuur; - rekening houden met de leefbaarheid en bestaande bewoners, ondernemers en organisaties in het gebied. Uit de visie Spaarnwoude Park: Er zijn ook trends die (nog) geen onderdeel van de

ontwikkeling van Spaarnwoude waren en geen rechtstreeks verband hadden met de oorsprong als recreatiegebied. Het gaat bijvoorbeeld om duurzaamheid en circulariteit, klimaatregulering, landbouw dichtbij en om meer nadruk op houtproductie, natuurontwikkeling en biodiversiteit. Spaarnwoude treedt graag op als proeftuin voor deze (maatschappelijke) opgaven, met nadruk op initiatieven rondom circulariteit/ duurzaamheid, en met als uitgangspunt dat er geen afbreuk is aan landschapskwaliteiten). Duurzaamheid Met duurzaamheid wordt hier bedoeld op de bijdrage van gebieden aan energietransitie en klimaat-adaptatie (w.o. waterberging) en circulaire ontwikkeling op project- en gebiedsniveau. Binnen elk gebied in Nederland zal bepaald moeten worden of het een functie kan krijgen in de actuele opgaven voor een duurzame samenleving. Dit vraagt letterlijk om ruimte en om selectie bij ondernemers-plannen en eventuele financiële instrumenten.

Deelnemers: Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer, Velsen en de Provincie Noord-Holland
Website: www.spaarnwoude.nl

Gemeenschappelijke regeling Noord-Hollands Archief	
Vestigingsplaats:	Haarlem
Openbaar belang:	Historisch informatiecentrum voor Haarlem en de regio. Deze organisatie bewaart, bewerkt, restaureert, acquireert en inspecteert archieven en maakt ze digitaal toegankelijk.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De dienstverlening is gericht op het behoud van de culturele basisinfrastructuur en draagt daarmee bij aan de doelstelling van een gevarieerder aanbod van cultuur in Haarlem, zodat de deelname aan kunst en cultuur door inwoners en bezoekers van Haarlem wordt behouden en versterkt (programma 4, beleidsveld 4.2 Economie, toerisme en cultuur.
Activiteiten:	Het Noord-Hollands Archief bewaart, bewerkt, restaureert, acquireert en inspecteert archiefbescheiden en -collecties en maakt ze toegankelijk voor publiek.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Het Noord-Hollands Archief wordt voor ICT gefaciliteerd door SET ICT-services, die ISO 27001 gecertificeerd is: het certificaat op informatie-beveiligingsgebied. SET ICT-services is daarnaast ook NEN 7510 gecertificeerd. Op het vakgebied van archiefbeheer maakt het Noord-Hollands Archief gebruik van het collectiebeheersysteem Mais Flexis van De Ree Archiefsystemen. De Ree is 'golden partner' van gecertificeerd databaseleverancier Oracle. Het NHA heeft een GOLD KEY status.
Bijzonderheden/risico's:	De nieuwe Archiefwet heeft als doel om informatie beter te kunnen bewaren en beschikbaar te kunnen stellen. Overheden moeten hun informatie al na tien jaar naar een openbaar archief overbrengen. Tegelijkertijd biedt de wet mogelijkheden om onder voorwaarden bepaalde data zelf duurzaam te bewaren. De impact van de nieuwe wet betekent voor de Regionaal Historische Centra (zoals het NHA) dat zij de opslagcapaciteit fors moeten uitbreiden. Het NHA heeft berekend dat er 25 km meer (fysieke) archiefruimte nodig is. Het ministerie van OCW treedt per 2024 als partner terug uit de Regionale Historische Centra waaronder het NHA. De samenwerking blijft, maar krijgt een andere vorm met bijbehorende financiering (specifieke uitkering).
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. Het NHA heeft geïnvesteerd in LED verlichting. De verblijfsruimte voor de vrijwilligers is met circulaire materialen opnieuw ingericht waarbij de nadruk lag op duurzaamheid. Ook het atrium is aan een circulaire facelift onderworpen.
Deelnemers:	Haarlem, Velsen en het Rijk (OCW).
Website:	www.noord-hollandsarchief.nl

Gemeenschappelijke regeling Cocensus	
Vestigingsplaats:	Heemskerk (vanaf april 2021)
Openbaar belang:	Uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en heffingen.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De GR draagt niet specifiek bij aan het realiseren van programmadoelstellingen. Door de uitvoering van belastingen gezamenlijk te doen wordt de dienstverlening geborgd en worden er efficiencyvoordelen gerealiseerd. Vanaf 2020 is actief uitvoering gegeven aan Corona-beleid ter ondersteuning van ondernemers.
Activiteiten:	Cocensus is belast met de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen, afhandeling van bezwaar-en beroepschriften, dwanginvordering, afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken en het uitvoeren van de wet waardering onroerende zaken. Vanaf

Gecertificeerd kwaliteitssysteem: Duurzaamheid	2021 wordt ook de uitvoering van kwijtschelding aan gedupeerden van de toeslagenaffaire verzorgd. Cocensus is ISO-gecertificeerd voor het management-en kwaliteitssysteem. Daarnaast zijn alle medewerkers gecertificeerd op het gebied van de privacy-wetgeving. 1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Ja 4) pand en inrichting optimaal duurzaam (BREEAM); energieneutraal (inclusief elektrische oplaadpunten); afval gescheiden (ontwikkeling naar afvalhub in 2022/2023) Deelnemers: Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Castricum, Den Helder, Haarlem, Haarlemmermeer, Heerhugowaard, Heiloo, Hillegom, Langedijk, Oostzaan, Uitgeest en Wormerland. Website: www.cocensus.nl
Vestigingsplaats: Openbaar belang:	Gemeenschappelijke regeling Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten regio Zuid-Kennemerland en IJmond Haarlem Beleid en uitvoering van leerplicht voor Zuid-Kennemerland, beleid en uitvoering van Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) en Bestrijding Voortijdig Schoolverlaten (VSV) en de administratie voor leerplicht en RMC voor regio Zuid-Kennemerland en IJmond.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De dienstverlening draagt bij aan de doelstelling alle jongeren hebben een startkwalificatie uit programma 1 Maatschappelijke participatie, beleidsveld 1.1. Onderwijs en Sport.
Activiteiten:	Uitvoering van de voor de aan de gemeenschappelijke regeling Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten deelnemende gemeenten.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem: Duurzaamheid	- 1) CO2 prestatieladder certificering - 2) scope + totaaluitstoot CO2 - 3) voornemen om te certificeren - 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. Deze GR valt onder gemeente Haarlem daarom zijn er geen aparte maatregelen op het gebied van duurzaamheid.
Deelnemers:	Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Heemskerk, Velsen en Zandvoort.
Website:	www.leerplein-mzk.nl
Vestigingsplaats: Openbaar belang:	Gemeenschappelijke regeling Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland Haarlem Om de regionale bereikbaarheid van Zuid-Kennemerland te verbeteren, werken Haarlem, Zandvoort, Heemstede en Bloemendaal samen vanuit een gezamenlijke visie, met een gezamenlijk spaarfonds (het Mobiliteitsfonds) en een Gemeenschappelijke Regeling, waarin de werkwijze en verantwoording zijn vastgelegd. Door goed overleg en gezamenlijk sparen voor cofinanciering van vooral infrastructurele projecten, is een basis gelegd voor samenwerking; zowel binnen Zuid-Kennemerland, als met onze partners en stakeholders (o.a. Provincie en MRA).
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De regio staat de komende jaren voor grote opgaven op het gebied van klimaat en energie, woningbouw, economie, landschap en recreatie. Een goede bereikbaarheid is daarbij voorwaarde. Inzet van het mobiliteitsfonds is een middel om commitment te tonen met een gezamenlijke financiële bijdrage, veelal in cofinanciering met gemeentelijke, rijks en/of provinciale bijdragen.
Activiteiten:	1. Uitvoeren activiteiten uit vigerend jaarplan 2021; 2. Opstellen Actieagenda als leidraad voor uitvoering van de geactualiseerde Bereikbaarheidsvisie 2022-2050 3. Opstellen jaarverslag en jaarrekening 2021 en jaarplan en begroting 2023, inclusief meerjarenbegroting
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	-

Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee (GR heeft geen eigen uitvoeringsorganisatie) 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. N.n.b.
Deelnemers:	Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort.
Website:	-
Vestigingsplaats:	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond Beverwijk
Openbaar belang:	Uitvoeren van taken vergunningverlening, toezicht en handhaving op het terrein van milieu en voor taken, zoals vastgelegd in de packagedeal uit 2009.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De Omgevingsdienst IJmond voert voor de gemeente Haarlem het basistakenpakket milieu uit (wettelijk verplicht ondergebracht bij een omgevingsdienst). Verder verzorgt de Omgevingsdienst IJmond het inrichting gebonden milieutakenpakket voor Haarlem uit en ten slotte (als plustaak) heeft de Omgevingsdienst IJmond een signaleringstoezicht op brandveiligheid en bouw- en woningtoezichttaken bij milieu-inrichtingen. Ten slotte voert ODII de algemene advisering voor Haarlem uit met betrekking tot de Schipholtaken.
Activiteiten:	Kerntaken die door de Omgevingsdienst IJmond voor de gemeente Haarlem worden uitgevoerd zijn vergunningen/ meldingen, toezicht en handhaving op de milieutaken (exclusief bodemtaken), inclusief bezwaar en beroep.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Geen ISO-certificering. De gemeente Haarlem heeft, conform de Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) een Verordening inzake kwaliteitscriteria VTH vastgesteld. Deze verordening ziet ook op taken die ODII namens de gemeenten en provincie uitvoert. ODII voldoet aan de kwaliteitscriteria 2.2 voor wat betreft de taken die bij haar zijn belegd. Het INK-model is voor ODII leidend voor de wijze waarop de organisatie omgaat met kwaliteit.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. De Omgevingsdienst IJmond is gevestigd in een klimaatneutraal pand met WKO-installatie en voorzien van zonnepanelen. Voor de aankleding van het pand is gebruik gemaakt van gerecyclede materialen. De organisatie heeft een kleine voetafdruk, werkt papierloos en er zijn nagenoeg geen toeleveranciers. Qua mobiliteit is het wagenpark sinds kort elektrisch en beschikt de organisatie ook over elektrische dienstfietsen.
Deelnemers:	Beemster, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemstede, Heemskerk, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en de provincie Noord-Holland.
Website:	www.odijmond.nl
Vestigingsplaats:	Gemeenschappelijke regeling ambtelijke samenwerking Zandvoort-Haarlem Haarlem (gastheer gemeente)
Openbaar belang:	Versterking regionale bestuurskracht, efficiënte en effectieve dienstverlening, kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoering.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Goede samenwerking in de regio Zuid-Kennemerland, gezamenlijke uitvoering van de MRA-agenda, kostenvoordelen door schaalvergroting, verdere professionalisering van de organisatie.
Activiteiten:	Haarlem voert alle ambtelijke taken voor Zandvoort uit, met uitzondering van de taken omtrent Dagelijks Beheer en Onderhoud, de taken van de griffie en de taken van de gemeentesecretaris.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Het uitgangspunt is volgens Haarlemse werkwijzen en Haarlemse systemen, maar door wettelijke verplichting of praktische noodzaak zijn (tijdelijk) Zandvoortse systemen overgenomen. Certificering betreft dus vooral Haarlemse systemen.
Duurzaamheid	n.v.t.
Deelnemers:	Haarlem en Zandvoort.
Website:	-

Vennootschappen en coöperaties

NV SRO	
Vestigingsplaats:	Amersfoort
Openbaar belang:	Exploitatie, beheer en onderhoud van (sport)accommodaties en gemeentelijk vastgoed en activiteiten ten aanzien van sportservice.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	SRO Kennemerland BV beheert/exploiteert voor de gemeente een groot aantal sport-, recreatie- en onderwijsaccommodaties (bijvoorbeeld sporthallen en -velden, zwembaden, een aantal gymzalen en scouting- en speeltuingebouwen). Daardoor draagt SRO bij aan de doelstellingen als verwoord bij programma 1 Maatschappelijke participatie, beleidsveld 1.1 Onderwijs en Sport. Belangrijke taak van SRO is ook vastgoedbeheer. Daarmee wordt bijgedragen aan de doelstellingen als verwoord in programma 5 Beheer en onderhoud.
Activiteiten:	SRO Kennemerland BV voert in opdracht van de gemeente het beheer, exploitatie en onderhoud van (bijna) alle sportaccommodaties en een aantal scouting- en speeltuingebouwen uit en zorgt voor adequate ondersteuning bij het vastgoedbeheer. Met ingang van 2022 beheert en onderhoudt SRO het gemeentelijk vastgoed. Tevens verricht SRO werkzaamheden, diensten en adviezen op het gebied van sport, recreatie en onderwijs.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	-
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Ja, voornemens certificering duurzaamheid te laten doen. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. SRO heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in duurzaamheidsmaatregelen. Bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen (> 1.000 stuks), Ledverlichting etc. Bij nieuwbouw en/of renovatie worden altijd duurzaamheidsmaatregelen toegepast. Tevens heeft SRO in 2021 haar duurzaamheidsplan geactualiseerd onder externe begeleiding van Twynstra Gudde. De kennis, wensen en adviezen van deze stakeholders worden verwerkt in de ambities van SRO op het gebied van duurzaamheid in 2022.
Deelnemers:	Amersfoort en Haarlem, BV's met Leusden, Zeist, Bunschoten, Joint Venture met Zandvoort, Zeist, De Bilt en Huizen.
Website:	www.sro.nl
Spaarnelands NV	
Vestigingsplaats:	Haarlem
Openbaar belang:	Duurzame en plezierige leefomgeving: waardecreatie in de openbare ruimte voor de lokale samenleving.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Het dagelijks beheer en onderhoud van de openbare ruimte is uitbesteed aan Spaarnelands NV (en andere partijen). De gemeentelijke doelstellingen zijn verwerkt in de domein-dienstverleningsovereenkomsten (DDO) opdat het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau van de openbare ruimte wordt geleverd. De gemeente heeft daarbij de regierol.
Activiteiten:	Spaarnelands is actief op het gebied van afval- en grondstoffeninzameling, reiniging, beheer openbare ruimte, parkeerservice en mobiliteitservice.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Spaarnelands werkt volgens het nieuwste ISO 9001 Kwaliteitsmanagementsysteem en ISO 14001 Milieumanagementsysteem. Klantgerichtheid staat centraal. De contracten zijn gebaseerd op te behalen prestaties of beeldkwaliteit. De veiligheid van medewerkers en klanten wordt gegarandeerd doordat Spaarnelands een VCA** certificering heeft voor alle activiteiten (VCA** staat voor Veiligheidschecklist aannemerij voor hoofdaannemers en is bedoeld om veiliger en gezonder te werken en het aantal ongevallen te verminderen. Ook zijn in de checklist milieumaatregel opgenomen). Daarnaast is Spaarnelands gecertificeerd op trede 5 van de CO2-prestatieladder en is Spaarnelands gecertificeerd op trede 3 van de PSO-prestatieladder. De PSO is het wetenschappelijk onderbouwde meetinstrument en keurmerk van TNO dat de mate van sociaal ondernemen objectief meet en zichtbaar maakt. Spaarnelands is koploper als het gaat om werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare arbeidspositie. Bij Spaarnelands zijn nu meer mensen met een (in)directe afstand tot de arbeidsmarkt werkzaam, dan bij organisaties van dezelfde omvang.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Ja, niveau 5. 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.n.b.

- 3) voornemen om te certificeren n.v.t., reeds gecertificeerd.
- 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan.

1. Inzameling batterijen met een elektrisch voertuig (Afval & Grondstoffen)

Sibat is verantwoordelijk voor het inzamelen van consumenten batterijen. Sibat is een duurzame compliance organisatie. Zij voert haar bedrijfsactiviteiten uit namens of in opdracht van producenten/importeurs. Sibat kan hiermee vroegtijdig inspelen op verduurzaming van de stedelijke inzameling. Op den duur is het meegaan in de geschetste ontwikkeling noodzakelijk om de inzamelingsdoelstellingen in de toekomst te blijven garanderen. De samenwerking met Sibat wordt gecontinueerd in 2022.

2. Green Deal Living Lab Green Collecting (Afval & Grondstoffen)

Het Green Collection concept beschrijft de wijze waarop inzamelaars van bedrijfsafval, die de Green Deal ZES hebben ondertekend, samenwerking en bundeling van afvalstromen in het binnenstedelijk gebied van Haarlem willen vormgeven, om te komen tot minder en zero-emissie verkeersbewegingen in de binnenstad. De deelnemers zijn Prezero, GP Groot, Renewi en Spaarnelanden. Spaarnelanden fungeert in dit concept als de zogenoemde Green Collector (inzamelaar). Green Collecting wordt gecontinueerd in 2022 en het doel is om het concept verder uit te breiden over de gehele milieuzone Haarlem.

3. 3D-geprinte plantenbak (Afval & Grondstoffen)

In september onthulden wethouder Ellen Verheij-de Haas en wethouder Raymond van Haeften de eerste 3D-geprinte plantenbak gemaakt van oude rolcontainers uit de gemeente Zandvoort. Vanwege het project Duurzaam Afvalbeheer, waarbij inwoners meer afval zijn gaan scheiden, zijn er veel containers ingeleverd. Spaarnelanden wilde de rolcontainers graag hergebruiken en werkte samen met 3D Makers Zone om dit te bereiken. Het is voor het eerst in Nederland gelukt om van gebruikt HDPE, waar rolcontainers van zijn gemaakt, duurzaam meubilair te printen.

4. Olifantengras en koelboxen (Beheer Openbare Ruimte)

In augustus 2021 is het eerste straatnaambord in het Schoterbos geplaatst, gemaakt van een bijzonder materiaal, namelijk olifantsgras. Dit is een hoge plant met verhoutende stengels die tussen de 3 tot 7 meter hoog worden. Het uit Afrika afkomstige gras wordt gekweekt rondom Schiphol om daar onder meer de luchtkwaliteit te verbeteren. Net als andere planten en bomen onttrekt de groei van de plant CO₂ uit de lucht. Gebruik van olifantsgras als grondstof voor een straatbord is een duurzame primeur in Nederland. Het bord zal komen te staan aan de Jan Gijzenkade.

Ook is een straatnaambord van een ander ongebruikelijk materiaal geplaatst: gerecyclede koelboxen, gebruikt voor het coronavaccin. Deze koelboxen mogen maar één keer worden gebruikt en moeten daarna vernietigd.. Hergebruik tot straatnaamborden voor in het park is een initiatief van Spaarnelanden.

Deelnemers:

Haarlem en Zandvoort

Website: www.spaarnelanden.nl

Vestigingsplaats: Werkpas Holding BV

Cruquius

Openbaar belang:

Uitvoeren van taken op het gebied van re-integratie, dagbesteding en dienstverlening in het kader van begeleid werken.

Bijdrage aan programmadoelstelling:

In de holding zijn met ingang van 1 januari 2015 alle niet Wsw-gebonden activiteiten vanuit de GR Paswerk ondergebracht. De holding heeft een vijftal werkmaatschappijen die actief zijn op het snijvlak de Wmo, Participatiewet, Jeugdwet en Onderwijs. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de uitvoering van de gemeentelijke taken in het Sociaal domein.

Activiteiten:

De Holding voerde tot eind 2021 de volgende activiteiten uit: re-integratie en arbeidsbemiddeling, arbeidsmatige dagbesteding, leren en werken voor risicojongeren, kringloop-activiteiten, activiteiten op het gebied van buurtbeheer en beheer fietsendepot. Vanaf 2022 zijn al deze activiteiten bij het nieuwe participatiebedrijf Spaarne Werk ondergebracht met uitzondering van de activiteiten arbeidsmatige dagbesteding en buurtbeheer. Het voornemen is om deze twee activiteiten in 2022 te vervreemden aan een externe partij en vervolgens Werkpas Holding te liquideren.

Gecertificeerd kwaliteitsstelsel:

Werkpas Holding BV maakt gebruik van diverse gecertificeerde systemen zoals ISO en OHSAS

Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 N.v.t. 3) voornemen om te certificeren Werkpas Holding BV heeft diverse activiteiten gericht op duurzaamheid en is VIHB gecertificeerd. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. N.v.t.
Deelnemers:	Haarlem en Zandvoort.
Website:	www.werkpas.nl
Vestigingsplaats:	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) Den Haag
Openbaar belang:	Bancaire dienstverlener overheid.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	n.v.t.
Activiteiten:	-
Gecertificeerd	-
kwaliteitssysteem:	-
Duurzaamheid	-
Deelnemers:	Nederlandse gemeenten, provincies en Rijk.
Website:	www.bng.nl
Vestigingsplaats:	Alliander NV Arnhem
Openbaar belang:	Netbeheer en distribueren en transporteren van elektriciteit en gas voor producenten en afnemers.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	N.v.t.
Activiteiten:	-
Gecertificeerd	-
kwaliteitssysteem:	-
Duurzaamheid	-
Deelnemers:	Nederlandse gemeenten, provincies en Rijk.
Website:	www.alliander.nl
Stichtingen en verenigingen	
-	
Overige verbonden partijen	
Openbaar belang:	Stichting Parkmanagement Waarderpolder Herstructurering van de Waarderpolder van traditioneel industrieterrein naar een modern geoutilleerd bedrijventerrein, met focus op verduurzaming, waar het prettig werken en ondernemen is.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Middels veiligheid, communicatie en adequate dienstverlening werkt Stichting Parkmanagement aan de verduurzaming van de Waarderpolder en een intensiever gebruik van de beschikbare ruimte.
Activiteiten:	Organiseren collectieve beveiliging, bijhouden adressenbestand Waarderpolder, communicatie, organiseren themabijeenkomsten, begeleiding bieden bij bedrijfshuisvesting, stageplaatsen, circulair ondernemen.
Gecertificeerd	-
kwaliteitssysteem:	-
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 N.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. De Stichting Parkmanagement Waarderpolder (SPW) heeft een projectleider verduurzaming in dienst. In 2021 is opnieuw een provinciale subsidie toegekend om deze werkzaamheden voort te zetten. In het kader van MVO heeft het SPW afgelopen jaar opdrachten voor

	verbetering van haar website gegund aan een webhosting bedrijf die de Code Sociaal Ondernemen voert.
Deelnemers	Haarlem, Industrie Kring Waarderpolder.
Website:	www.waarderpolder.nl/parkmanagement

Gesubsidieerde instellingen

	Blijf Groep
Openbaar belang:	Bieden van preventie, opvang en ambulante hulp bij huiselijk geweld.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Blijf Groep draagt bij aan de preventie en aanpak van huiselijk geweld door het bieden van opvang en ambulante hulp.
Activiteiten:	Blijf Groep levert opvang en ambulante hulp bij huiselijk geweld in de vorm van noodopvang, crisisopvang, vervolgoopvang, Oranje Huis Thuis (preventief ambulant), Critical Time Intervention (ambulant nazorg), begeleiding van AWARE alarmknop (ambulant preventief). Noodopvang en crisisopvang vindt plaats in Alkmaar. Vervolgoopvang en ambulant aanbod wordt in onze eigen regio aangeboden. De opvang in Alkmaar en onze regio is beschikbaar voor vrouwen en hun kinderen. Mannelijke slachtoffers worden in zes gespecialiseerde instellingen in het land opgevangen.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	ISO 9001
Duurzaamheid:	1) CO2 prestatieladder certificering N.n.b. 2) scope + totaaluitstoot CO2 N.n.b. 3) voornemen om te certificeren N.n.b. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. N.n.b.
Bijzonderheden/risico's:	Naast de accountgesprekken tussen Blijf Groep en centrumgemeente Haarlem vinden er ook gezamenlijke gesprekken plaats met de centrumgemeenten Haarlem, Alkmaar en Zaanstad.
Website:	www.blijfgroep.nl
	Hart
Openbaar belang:	Kennis bijeenbrengen en overdragen op het gebied van kunst,- cultuur-en erfgoededucatie en organisaties en initiatieven samenbrengen.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Met haar activiteiten draagt Hart bij aan het vergroten van de cultuurparticipatie en het cultuurbereik in Haarlem.
Activiteiten:	Hart faciliteert en ondersteunt een breed cursusaanbod, is netwerkorganisatie en kenniscentrum voor culturele instellingen en het onderwijs en coördineert verschillende projecten op het gebied van cultuuronderwijs en cultuurparticipatie.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	-
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee, green key gecertificeerd (gold status) 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. Hart heeft een eigen Green Team en een Greenkey status GOLD 2021. Maatregelen zijn onder andere waterbesparende kranen, milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen, aparte inzameling afval en inkoop van duurzame materialen. Effect: reductie verbruik 2021 ten opzichte van 2019 is voor elektra 19.257 KWh en voor gasverbruik 5291 m3. Hart heeft een Maatschappelijk ondernemen verklaring (MVO) die is ondertekend door de directeur. De MVO is zichtbaar voor de gasten die het gebouw van Hart binnenkomen.
Bijzonderheden/risico's:	Hart staat sinds 2014 onder verhoogd toezicht vanwege de lening met garantstelling van gemeente Haarlem. De financiële positie is inmiddels verbeterd wat terug te zien is in de risicoclassificatie; Hart valt nu op basis van de risicoclassificatie onder categorie 'normaal toezicht'. Hart voldoet elk jaar aan de aflossingsverplichting. Vanwege de garantstelling voor de lening stond Hart in 2021 ook nog onder verhoogd toezicht, dit vervalt per 2022.
Website:	www.hart-haarlem.nl/

Openbaar belang:	Zorgbalans Bieden van hulp aan mensen met een zorgbehoefte om zolang mogelijk en op eigen wijze vorm en inhoud te geven aan hun leven, zowel thuis als in diverse zorglocaties.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Zorgbalans draagt bij aan het doel van programma 1 Maatschappelijke participatie. De prestatieafspraken 2016-2019 met Zorgbalans (via Tandem en Servicepaspoort) zijn gericht op het langer zelfstandig meedoen aan de samenleving, zelfredzaamheid en langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen door mantelzorgers ondersteuning te bieden, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het inzetten van het sociaal makelaarschap in BUUV. Deze prestatieafspraken zijn met een jaar verlengd en gelden ook in 2021.
Activiteiten:	Ondersteuning aan mantelzorgers door informatie en advies, individuele begeleiding, lotgenotengroepen, respijtzorgvoorzieningen.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Zorgbalans is HKZ (Harmonisatie kwaliteitsbeoordeling in de zorgsector) gecertificeerd. ISO kwaliteitscertificaat (NEN-EN-ISO9001 Kwaliteitsmanagementsystemen).
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 N.v.t. 3) voornemen om te certificeren Dat verduurzaming meer aandacht krijgt wordt onder andere zichtbaar in toenemende verantwoordingsplicht en beleid. De Rijksdienst voor onderneming Nederland (RVO) verlangt een actuele rapportage over de energiebesparing per locatie. En ook brancheorganisatie Actiz heeft in haar duurzaamheidsbeleid vastgelegd dat zorgorganisaties gaan aantonen hoe wordt gewerkt aan het verminderen van CO2 uitstoot met een eigen routekaart. In deze routekaart wordt per locatie inzichtelijk gemaakt welke energiebesparende maatregelen zijn getroffen en nog worden getroffen. Om zowel de RVO als Actiz te kunnen bedienen wordt voor elke woonzorglocatie door onze energie-adviseur PowerQ samen met de medewerkers vastgoed en de huismeesters een CO2-routekaart opgesteld. Deze is vervolgens input voor het MeerJarenOnderhoudsplan en de investeringsbegroting. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. N.n.b.
Bijzonderheden/risico's:	-
Website:	www.zorgbalans.nl
Openbaar belang:	Dock Stimuleren van zelfredzaamheid en actief burgerschap door het verzorgen van wijkgericht welzijnswerk in Haarlem.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Het prestatieplan 2021, dus de te realiseren inzet, is gebaseerd op de doelen zoals deze in de programmabegroting zijn geformuleerd. Kern: "iedereen doet ertoe, meedoen en erbij horen", versterking van het sociaal netwerk, tegengaan van vereenzaming en faciliteren langer zelfstandig wonen.
Activiteiten:	Dock voert in opdracht van Haarlem het wijkgerichte welzijnswerk uit in de aandachtsgebieden Noord, Oost en Schalkwijk en neemt deel aan de Sociale Wijkteams.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Dock is HKZ (Harmonisatie kwaliteitsbeoordeling in de zorgsector) gecertificeerd.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. N.n.b.
Bijzonderheden/risico's:	Dock vormt samen met Haarlem Effect een strategische alliantie.
Website:	www.dock.nl
Openbaar belang:	Haarlem effect Stimuleren van zelfredzaamheid en actief burgerschap door het verzorgen van wijkgericht welzijnswerk in Haarlem.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Het prestatieplan 2021, dus de te realiseren inzet, is gebaseerd op de doelen zoals deze in de programmabegroting zijn geformuleerd. Kern: "iedereen doet ertoe, meedoen en erbij horen", versterking van het sociaal netwerk, tegengaan van vereenzaming, en faciliteren langer zelfstandig wonen.

Activiteiten:	Effect voert in opdracht van de gemeente het wijkgerichte welzijnswerk uit in met name de wijken Centrum, Zuid en Zuid-West. Ook voert Effect jongerenwerk uit in met name Noord (Delftwijk) en stedelijk (Flinty's) en neemt deel aan de Sociale Wijkteams.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	-
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. N.n.b.
Bijzonderheden/risico's:	Haarlem Effect vormt samen met Dock een strategische alliantie.
Website:	www.haarlemeffect.nl
Openbaar belang:	Jeugdgezondheidszorg Kennemerland De JGZ Kennemerland voert de jeugdgezondheidszorg uit voor kinderen van 0-4 jaar in de regio Midden- en Zuid Kennemerland. Onderdeel is het gemeente Haarlem. Onderdeel is het wettelijk basistakenpakket waaronder de vaccinaties en de meet- en weegmomenten voor 0-4 jarigen vallen.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De JGZ draagt bij aan programma 1 & 2. De JGZ levert een bijdrage aan het gezond en veilig opgroeien van kinderen in Haarlem en Zandvoort. Ouders kunnen terecht voor informatie en advies over het opgroeien en opvoeden van kinderen. De JGZ richt zich op het versterken van eigen kracht van ouders.
Activiteiten:	De JGZ voert de jeugdgezondheidszorg uit voor kinderen van 0-4 jaar en hun ouders/verzorgers in de regio Midden- en Zuid-Kennemerland. De gemeente Haarlem stelt vanaf 1 januari 2003 middelen ter beschikking om het Basispakket JGZ, inclusief prenatale zorg uit te voeren. Met de JGZ als sterke voorkant van het nieuwe jeugdzorgstelsel kan de beoogde transformatie in de jeugdwet daadwerkelijk vorm krijgen. De organisatie heeft als kerntaak preventie en ze zetten zich graag in voor deze transformatie door middel van een sterk preventieve werkwijze waarin het voorkómen van de zorgvraag voorop staat.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	HKZ (Harmonisatie kwaliteitsbeoordeling in de zorgsector) gecertificeerd.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering N.n.b. 2) scope + totaaluitstoot CO2 N.n.b. 3) voornemen om te certificeren N.n.b. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. N.n.b.
Bijzonderheden/risico's:	Door krapte op de arbeidsmarkt kan het lastig zijn om jeugdartsen te vinden.
Website:	www.jgzkennerland.nl
Openbaar belang:	Hero-Stichting Spaarne Peuters (voorheen Stichting Spaarne Peuters) Exploiteren van meerdere peuteropvanglocaties met voorschoolse educatie in Haarlem
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Peuteropvang is een belangrijke voorziening binnen de basisinfrastructuur van het Haarlems sociaal domein om vroegtijdig kinderen gelijke ontwikkelingskansen te bieden en taalachterstanden te voorkomen. De peuteropvangvoorzieningen vormen in Haarlem de basisvoorziening voor het uitvoeren van de wettelijke taak van de gemeente op het gebied van voor- en voerschoolse educatie (VVE) in het kader van het Onderwijskansenbeleid.
Activiteiten:	SSP biedt peuters een opvangplek aan waar spelenderwijs aan de ontwikkeling van kinderen wordt gewerkt, ter voorbereiding op de basisschool. Voor kinderen tussen de 2,5 jaar en 4 jaar met een (risico op een) (taal)achterstand is dit tenminste 960 uur.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Hero-SSP maakt geen gebruik van gecertificeerde systemen, maar heeft wel een kwaliteitszorgsysteem dat op ISO/HKZ gebaseerd is.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 N.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. In 2021 zijn de volgende stappen gezet op het gebied van duurzaamheid: - Er is een nieuwe CV-installatie op locatie Pleiadenstraat 136 te Haarlem geïnstalleerd: nieuwe radiatoren, energiezuinige CV ketel, nieuwe en beter geïsoleerd leiding tracé. - Vergroening buitenruimtes 2021/22: zoveel mogelijk buitenruimtes van Hero worden vergroend. Met vergroenen wordt bedoeld het aanleggen van meer natuur en natuurlijke

	speelaanleidingen en het verminderen van steen (tegels) in de buitenruimtes. Locaties vergroend 2021: Tempeliersstraat 1, Nieuwe Gracht, Zeedistelweg, Kanariestraat, Betuwelaan, Nagtzaamplein. - Buitenverlichting: op diverse locaties is er buitenverlichting met LED buitenlampen geplaatst welke volledig bekrachtigd worden door zonnecellen. De moederorganisatie van Stichting Spaarne Peuters (SSP/SKOS) is bezig te fuseren met Kinderopvang Haarlem. Kinderopvang Haarlem en Skos/SSP zijn per 1 januari 2020 samen verder gegaan onder de naam Hero Kindercentra. Per 1 juli 2020 zijn zij juridisch geheel gefuseerd. De VVE peuteropvang, waar een subsidierelatie voor is met de gemeente, valt daarmee onder Hero-SSP.
Bijzonderheden/risico's:	
Website:	https://www.herokindercentra.nl/
Openbaar belang:	SportSupport Kennemerland
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Ontwikkelen en ondersteunen van breedtesport in Haarlem. Door de inzet van buurtsportcoaches en verschillende projecten van SportSupport worden meer sport- en beweeg mogelijkheden gecreëerd voor inwoners van Haarlem en worden drempels om te gaan bewegen voor (kwetsbare) inwoners weg genomen. Zo zijn er speciale projecten om inactieve volwassenen, ouderen en mensen met een beperking te ondersteunen in het vinden van geschikt aanbod. Door verenigingsondersteuners en buurtsportcoaches vanuit SportSupport worden verenigingen ondersteund bij het versterken van de organisatiekracht/ eigen kracht en het invullen van hun maatschappelijke rol. Ondersteuning vindt plaats op het gebied van opleiden, behouden en werven van vrijwilligers, trainers, coaches en bestuurders. Verenigingen worden gestimuleerd om een bijdrage te leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken in de wijk. Koppelingen worden gemaakt tussen maatschappelijke organisaties en sportverenigingen.
Activiteiten:	SportSupport Kennemerland voert activiteiten uit op het gebied van sportstimulering voor verschillende doelgroepen op school, in de wijk/ openbare ruimte en sportverenigingen (met name jeugd, inactieve volwassenen, ouderen, mensen met een beperking), het versterken van de organisatiekracht van sportorganisaties, het versterken van de maatschappelijke rol van sportverenigingen binnen het sociaal domein (door middel van verenigingsondersteuning en inzet buurtsportcoaches). SportSupport Kennemerland informeert en adviseert de gemeente over de (veranderende) sportbehoefte van inwoners en de tevredenheid over het gebruik van accommodaties.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	-
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 - 3) voornemen om te certificeren SportSupport neemt dit in overweging als zij zich hier meer op georiënteerd hebben. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. In de jaargesprekken en op wens van verenigingen heeft SportSupport verenigingen verwezen naar mogelijkheden voor aanpassing van accommodatie (subsidies, regelingen). Daarnaast zijn er pilots met het open sportpark en het Living lab om de verenigingen meer toekomstbestendig te maken. Waar mogelijk wordt in de organisatie en in de projecten zo veel mogelijk vanuit een duurzaam perspectief gehandeld. Dat uit zich in het volgende: - Huisvesting: SportSupport beschikt niet over eigen (eigendom) pand maar heeft met de verbouwing in 2018 wel zelf voorzien in LED verlichting. In de nog bestaande oude armaturen worden ondertussen ook led lampen gebruikt. - Projecten/evenementen: weinig tot geen gebruik van <i>single use plastics</i>, duurzaam vervoer, gerecycled materiaal, hergebruik van materiaal en afvalscheiding. Voor de evenementen is hier enkele jaren terug een manifest voor ontwikkeld: Manifest evenementen SportSupport - Green Events. - Mobiliteit: SportSupport adviseert en stimuleert waar mogelijk afstanden voor woon/werk en werk/werk lopend of fietsend af te leggen. Tevens beschikt SportSupport zelf over de SSK fietsen die voor de ritjes binnen het werkgebied worden ingezet. Per 2023 loopt het leasecontract van de huidige SportSupport bedrijfsbus af. Er wordt onderzocht of een switch naar een elektrische opvolger tot de mogelijkheden behoort.
Bijzonderheden/risico's:	-
Website:	www.sportsupport.nl

Openbaar belang:	Bibliotheek Zuid-Kennemerland Bibliotheekvoorziening, bereiken van groepen burgers met een behoefte aan informatie en digitale vaardigheden, bevordering van burgerparticipatie door samenwerking met <i>communities</i> , ontmoetingsplaats voor stedelijke en regionale initiatieven en activiteiten, dienstverlening aan scholen, bedrijven en de overheid.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De Bibliotheek draagt bij aan de ontwikkeling van de inwoners van Haarlem zodat zij als nieuwsgierige en zelfbewuste burgers mee kunnen doen in de samenleving. Samen met leden en partners wordt het aanbod voor de inwoners van Haarlem ontwikkeld. De bibliotheek verbindt ze met elkaar en biedt hen kennis en faciliteiten. Zo wordt de onderlinge verbinding in Haarlem versterkt.
Activiteiten:	De Bibliotheek draagt bij aan een aantrekkelijk cultuurklimaat. De Bibliotheek biedt een vertrouwde, open en gastvrije, laagdrempelige ontmoetingsplek waar mensen graag komen; zonder financiële of fysieke drempels, zelfstandig en in samenwerking met andere organisaties op sociaal, educatief, cultureel en maatschappelijk terrein. De Bibliotheek levert een bijdrage aan het leesplezier en informeel leren op het gebied van lezen en schrijven, onder andere door het Taalplein en BoekStart. De dienstverlening van de Bibliotheek op het gebied van basisvaardigheden, nodig om mee te kunnen doen in de samenleving, is voor iedereen beschikbaar. De Bibliotheek helpt bij het besef dat literatuur een belangrijke bijdrage levert aan ieders ontwikkeling. Het publiek weet de Bibliotheek te vinden als een plek waar je prettig kan studeren en werken en waar hulp is bij het vinden van de juiste informatie.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	De Bibliotheek is gecertificeerd conform de normen van de SCOB (Stichting Certificering Openbare Bibliotheken). De bibliotheek heeft in januari 2020 het officieel kwaliteitscertificaat ontvangen van het CBCT (Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, cultuur en taal). In de audit eind 2019 scoorde de bibliotheek op veel onderwerpen positief. Het maatschappelijk effect en de toekomstbestendigheid van de organisatie zijn belangrijke onderdelen van de toetsing. De functies en diensten van de bibliotheek zijn op een verantwoorde manier georganiseerd en voldoen aan alle kwaliteitsnormen. Het certificaat is vier jaar geldig.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee, de bibliotheek is reeds Green key gecertificeerd in het algemeen en Green key gold voor zelfstandige vestigingen in Bloemendaal, Haarlem Centrum, Haarlem Noord, Schalkwijk en Hillegom. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. In 2021 zijn de voorbereidingen gestart voor het project Vernieuwing Bibliotheek Haarlem waarin budget is gereserveerd voor duurzaamheid. Het verduurzamen van de Bibliotheek wordt meegenomen bij de uitvoering van de werkzaamheden in 2022 en 2023.
Bijzonderheden/risico's:	-
Website:	www.bibliotheekzuidkennemerland.nl
Openbaar belang:	Haarlem marketing Bevorderen van toeristisch-recreatief en zakelijk bezoek aan Haarlem.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Haarlem Marketing stimuleert het hoogwaardig bezoek aan Haarlem via marketing en promotie, in samenwerking met diverse partners in de stad en de regio en in lijn met de Toeristische Koers die in september 2021 is vastgesteld. Onder Haarlem Marketing vallen ook VVV Haarlem en Bezoekerscentrum Anno.
Activiteiten:	Haarlem Marketing trekt gericht bezoekers naar Haarlem door het voeren van campagnes, de organisatie zorgt voor de gastvrije ontvangst van bezoekers en informeert over wat er is te doen in Haarlem op de pijlers: cultuur, winkelen, horeca en omgeving. Haarlem Marketing draagt bij aan een goede balans tussen vitaliteit en leefbaarheid, onder andere door het spreiden van bezoekers in tijd en ruimte.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	-
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan.

Bijzonderheden/risico's: Website:	Haarlem Marketing draagt bij aan een duurzamere stad door bezoekers te trekken die passen bij de kwaliteiten van de stad en die duurzaamheid belangrijk vinden. Haarlem Marketing geeft in haar communicatie bijvoorbeeld aandacht aan initiatieven als een duurzame winkelroute en aan het Green Key-label voor congreslocaties. Haarlem Marketing kiest ook zoveel mogelijk voor duurzaam door de inzet van digitale communicatiemiddelen, de inkoop van lokale producten en het stimuleren van duurzaam vervoer. En bij drukwerk wordt, waar mogelijk, gekozen voor duurzaam papier en/of gebruik van water vrije inkt. Na het financiële tekort in 2018/2019 heeft de organisatie belangrijke stappen gezet richting herstel, maar de basis van de organisatie is nog zwak. De coronacrisis heeft grote gevolgen (gehad) voor de inkomsten van ondernemers en consumenten. Daarvoor heeft de gemeenteraad besloten tot een garantiebepaard tot € 100.000 als compensatie in 2022. In de Kadernota wordt besloten over 2023 en verder. www.haarlemmarketing.nl
Openbaar belang: Bijdrage aan programmadoelstelling: Activiteiten: Gecertificeerd kwaliteitssysteem: Duurzaamheid Bijzonderheden/risico's: Website:	Frans Hals Museum Het kunstmuseum van de stad Haarlem, verantwoordelijk voor het museaal beheer en de presentatie van de gemeentelijke collectie. Het Frans Hals Museum beheert en presenteert de brede collectie van de stad Haarlem, met oude meesters en hedendaagse kunst. Het museum is gehuisvest op twee locaties (HOF en HAL). Naast tentoonstellingen en presentaties organiseert het Museum ook educatieve activiteiten en publiekspromoties. In 2021 worden nieuwe meerjarenafspraken gemaakt aan de hand van een herijkte opdrachtformulering voor het museum, met onder meer extra aandacht voor het versterken van het collectiebeheer. Zie hierboven Het museum is aangesloten bij het museumregister en daarvoor ook gecertificeerd. NEN 1010, NEN 3140. 1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) Het FHM heeft in 2021 opnieuw Green Key Goud behaald. Ook is een deel van de zaalverlichting vervangen door meer energiezuinige verlichting. Verhoogd financieel toezicht www.franshalsmuseum.nl
Openbaar belang: Bijdrage aan programmadoelstelling: Activiteiten: Gecertificeerd kwaliteitssysteem: Duurzaamheid	Patronaat Verzorgen van optredens in het poppodium en daarbuiten. Het Patronaat draagt bij aan een gevarieerder aanbod van cultuur in Haarlem, zodat deelname aan kunst en cultuur door inwoners en bezoekers van Haarlem wordt behouden en versterkt. Het Patronaat verzorgt een gevarieerd en attractief aanbod van optredens en andere activiteiten in het poppodium en daarbuiten. Sinds september 2016 werkt het Patronaat succesvol samen met Hart in het tijdelijke oefenruimte-complex op het Slachthuisterrein, vooruitlopend op de ontwikkeling van een volwaardig Popcentrum. De technische apparatuur, hijsmateriaal, hoogwerker en alle horeca-apparatuur worden jaarlijks gekeurd (NEN). 1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Reeds gecertificeerd de uitstoot wordt vanaf 2021 met terugwerkende kracht in beeld gebracht met de milieubarometer. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. - Motoren van de luchtbehandelingskasten zijn vervangen voor energiezuiniger exemplaren. - Vega catering voor artiesten en crew per september. - Website vernieuwd waarop extra aandacht besteed wordt aan duurzaamheid. - Kelderkoeling is begin 2021 vervangen. Verwachting energiebesparing 40%. - Oplengen trap treden Stage 1 gekozen voor hout i.p.v. beton. Dat heeft een minder grote impact op het milieu, mits met het juiste keurmerk. - Verbouwing backstage duurzame keuzes voor zowel meubilair als aankleding. - Verbouwing foyer. Bij alle keuzes voor materialen is duurzaamheid in de keuzes meegenomen voor b.v. hout, verf etc. - A2 printer. Door in house te kunnen printen zijn we niet gebonden aan minimale oplages voor posters. En het scheelt uitstoot van vervoer voor bezorging.

	- Boekers krijgen standaard bij treinreizen 5 uur of minder in eerste instantie een treinreis aangeboden in plaats van een vlucht, dit in het kader van het opstellen van een green rider.
Bijzonderheden/risico's:	-
Website:	www.patronaat.nl
Openbaar belang:	Stadsschouwburg en Philharmonie Verzorgen van culturele programma's in de concertzalen en schouwburg.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Met haar activiteiten draagt de Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem bij aan het vergroten van de cultuurparticipatie en het cultuurbereik in Haarlem.
Activiteiten:	Stichting Stadsschouwburg en Philharmonie Haarlem verzorgt een divers en laagdrempelig culturaanbod in haar verschillende zalen. Toneel, dans, muziek, literatuur en cabaret vormen hierin de hoofdmoot, voor verschillende doelgroepen. Amateurverenigingen maken gebruik van de podia voor repetities en uitvoeringen. Daarnaast wordt de Philharmonie regelmatig gebruikt voor congressen, evenementen en bijeenkomsten, waarvan sommige ook een cultureel karakter hebben (bijvoorbeeld Korenlint, Koorbiënnale, Orgelfestival, Geschiedenisfestival).
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Trekkenwanden in de Grote zaal van de Philharmonie en in de zaal van de Stadsschouwburg worden om de vijf jaar gekeurd door de TÜV, en hierbij wordt getoetst op basis van de DIN norm 5659. De zwakstroominstallatie en doormeldingen (ten behoeve van brandmelding/ontruiming/beveiliging) worden jaarlijks door een extern bedrijf gekeurd en beoordeeld (R2B) op basis van NEN 3140.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. In 2021 is in de Philharmonie een slimmere regelapparatuur van de luchtbehandeling geïnstalleerd. Voorheen was sprake van constante ventilatie, nu staat luchtbehandeling en ventilatie niet meer onnodig te draaien.
Bijzonderheden/risico's:	-
Website:	www.theater-haarlem.nl
Openbaar belang:	Toneelschuur Verzorgen van culturele programma's in theater- en filmzalen.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	De Toneelschuur draagt bij aan een gevarieerder aanbod van cultuur in Haarlem, zodat deelname aan kunst en cultuur door inwoners en bezoekers van Haarlem wordt behouden en versterkt.
Activiteiten:	De Toneelschuur verzorgt een gevarieerd en attractief aanbod van theater- en filmvoorstellingen.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Alle installaties voldoen aan de NEN norm.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee, de Toneelschuur heeft voor de accommodatie het Green Key keurmerk gehaald. Dit keurmerk bestaat uit drie gradaties; brons, zilver en goud. Voor de derde keer op rij heeft de Toneelschuur het gouden certificaat ontvangen. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. - lampen in de foyer en het café zijn, waar mogelijk, vervangen door LED verlichting - stoelen en krukken die vervangen moesten worden in het café zijn vervangen door meubels van gerecycled materiaal. - nieuw theatercafé met duurzaam karakter (samenwerking aangegaan met een aantal leveranciers als Moyee coffee en de Tweede Jeugd die duurzaamheid als pijler hebben in hun bedrijfsvoering. Moyee coffee is een organisatie die de koffie van de boer naar consument brengt volgens het fairchain principe. Dus zoveel mogelijk geld gaat terug naar de koffieboer. De Tweede Jeugd maakt tosti's van oud brood van bakkers die na 1 dag hun brood moeten weggooien, omdat het niet verkoopbaar meer is. Door er tosti's van te maken werken ze hard mee aan het voorkomen van de voedselverspilling).
Bijzonderheden/risico's:	-
Website:	www.schuur.nl

Openbaar belang:	HVO-Querido HVO-Querido ontvangt subsidie voor de exploitatie van de Wilhelminastraat, dag- en nachtopvang voor dakloze alleenstaanden, voor de regio Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer. Deze activiteiten vallen onder het regionale beleidskader Opvang wonen en herstel.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Hiernaast exploiteert HVO-Querido de Velsperpoort, in deze maatschappelijke opvangvoorziening worden twee doelgroepen opgevangen: individuele dakloze volwassenen en economisch dakloze gezinnen. HVO-Querido ontvangt subsidie voor de huur van de locatie. De huur voor de individuele dakloze valt onder het regionale beleidskader Opvang wonen en herstel. De opvang van economisch daklozen is volgens het beleidskader een lokale taak en wordt uit de algemene middelen van gemeente Haarlem bekostigd. Met de exploitatie van de Maatschappelijke Opvangvoorzieningen voor de regio Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer draagt HVO-Querido bij aan het vraagstuk van tijdelijke huisvesting voor daklozen. Hierbij wordt gezorgd voor een veilig onderdak, gezonde voeding en faciliteiten voor persoonlijke verzorging.
Activiteiten:	HVO-Querido exploiteert dag- en nachtopvang voor daklozen. Naast de bad- bed en broodvoorziening wordt ook trajectbegeleiding aan de daklozen aangeboden. Deze begeleiding voorziet in een ondersteuning op woonvaardigheden, schuldenproblematiek en doorgeleiding naar reguliere hulpverlening (vanaf 1 juli 2018 is de subsidie omgezet naar een inkooprelatie).
Gecertificeerd kwaliteitssysteem: Duurzaamheid	HVO-Querido JGZ is HKZ (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector) gecertificeerd. 1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan en welke resultaten hier behaald zijn. HVO-Querido is gecertificeerd voor de Milieuthermometer Zorg, niveau Zilver. In die milieucertificeringen zijn verschillende criteria opgenomen om te komen tot duurzaamheidsambities en uitvoering van duurzaamheidsprojecten. Voor 2021 is een strategisch duurzaamheidsbeleid opgesteld, waarin HVO-Q doorkijkt naar de mogelijke implementatie van elementen om een stap te zetten richting het gouden keurmerk. Om hier concrete invulling aan te geven wordt een nieuwe Adviseur Veiligheid en Milieu geworven die het duurzaamheidsbeleid van HVO-Querido opstelt en monitort. Tevens wordt gewerkt aan het verbeteren van afvalscheiding op de locaties, loopt er een onderzoek op welke volgende locaties zonnepanelen geplaatst kunnen worden en wordt gebruikt meubilair aangeboden om opnieuw in te zetten.
Bijzonderheden/risico's:	-
Website:	www.hvoquerido.nl
Openbaar belang:	MEE & De Wering Het bieden van ondersteuning aan inwoners die zich in een kwetsbare positie bevinden, met name inwoners met een beperking.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Met inzet vanuit de expertises ondersteuning van mensen met een beperking draagt MEE & De Wering bij aan de zelfredzaamheid, en aan zorg en ondersteuning voor Haarlemmers.
Activiteiten:	Verlenen onafhankelijke cliëntondersteuning. Deelname in Sociaal Wijkteam en BUUV. Bijdrage aan bovenlokale voorzieningen zoals het Regionaal Autisme Centrum, Multidisciplinair Centrum Kinder mishandeling. Dienstverlening, onderzoek/diagnostiek en integrale vroeghulp aan mensen met een beperking.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem: Duurzaamheid	ISO 9001 gecertificeerd 1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 N.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan.
	Mee & De Wering heeft duurzaamheidsbeleid waarin op verschillende manieren invulling wordt gegeven aan duurzaamheid (onder andere duurzaam herstel voor inwoners die worden ondersteund, duurzame inzetbaarheid van de eigen medewerkers en duurzame huisvesting). In 2021 zijn onder andere de volgende stappen gezet op het gebied van duurzaamheid:

- Er wordt ingezet op energiebesparing en reductie van CO2 (energielabel A of B). Per 2021 voldoen twee kantoren aan deze eis. Voor de overige gebouwen is Mee & De Wering met de verhuurders in overleg over onder andere het plaatsen van zonnepanelen, ledverlichting, warmtepomp, verbeterde isolatie en/of aanpassingen van het gebouw.
- Er zijn dienstfietsen beschikbaar die medewerkers kunnen gebruiken voor bezoek aan inwoners.

Bijzonderheden/risico's: -

Website: www.meewering.nl

Openbaar belang:	Parnassiagroep Parnassia exploiteert twee gebruiksruidten in Haarlem en een inloopvoorziening in Beverwijk. Hiermee draagt Parnassia bij aan het terugdringen van drugs- en alcoholgebruik in de openbare ruimte in Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer. Tevens begeleidt Parnassia verslaafde daklozen naar reguliere hulpverlening.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Met bovengenoemde exploitatie draagt Parnassia bij aan het terugdringen van het drugs- en alcoholgebruik in de openbare ruimte in Haarlem en omgeving. Door professioneel toezicht en controle op het gebruik worden verslaafden sneller doorgeleid naar de reguliere hulpverlening.
Activiteiten:	In Haarlem exploiteert Parnassia een gebruiksruidte voor gebruik van drugs en een gebruiksruidte voor het gebruik van alcohol in de opvang Wilhelmina. Daarnaast begeleidt Parnassia cliënten naar reguliere hulpverlening. Actief Talent biedt aan daklozen dagbesteding aan. Voor de regio Midden Kennemerland exploiteert Parnassia een inloopvoorziening in Beverwijk en neemt zij deel aan het Vangnet & Adviesteam voor die regio.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	HKZ
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee, Parnassia groep is hiermee bezig. 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee, Parnassia groep is hiermee bezig. 4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan. Parnassia heeft zich aangesloten bij Greendeal Zorg. Voor alle vastgoed zijn duurzaamheidsambities geformuleerd. Bij inkoop en afsluiten van contracten is duurzaamheid opgenomen in de criteria voor gunning. Hiermee wordt gestuurd op afvalreductie en scheiding. Als gevolg van de ondertekening van de Green Deal heeft de GGZ-sector afgesproken routekaarten te ontwikkelen voor de locaties. De routekaarten geven inzicht in mogelijke routes (kosten en CO2 besparing) gericht op het realiseren van het Parijs akkoord, namelijk 49% CO2 reductie in 2030 en 95 CO2 reductie in 2050 ten opzichte van 1990. Voor tien locaties is als pilot een routekaart ontwikkeld. Tot 2025 zullen nog eens 68 panden volgen. Vanwege de Covid-19 pandemie is vertraging ontstaan in het uitvoeren van projecten. In het aanbestedingstraject van zonnepanelen heeft Parnassia te maken met een tekort aan middelen op de markt, inclusief een prijsopdrijvend effect door 'schaarste'.

Bijzonderheden/risico's: -

Website: www.Parnassiagroep.nl

Openbaar belang:	Centrum voor jeugd en gezin Het CJG Kennemerland heeft een spilfunctie in de uitvoering van gemeentelijke taken op het gebied van preventie en hulp aan jeugdigen en gezinnen. Het CJG biedt laagdrempelig informatie en advies, gezins- en jongerencoaching. Daarnaast is het CJG gemandateerd om toegang te verlenen tot gespecialiseerde jeugdhulp.
Bijdrage aan programmadoelstelling:	Het CJG biedt tijdige, passende en professionele ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen zodat jeugdigen zich veilig en zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen.
Activiteiten:	Het CJG biedt informatie en advies, gezins- en jongerencoaching (regie-ondersteuning) en waar nodig en passend toegang tot gespecialiseerde jeugdhulp. Bij stagnatie in hulpverlening faciliteert het CJG het komen tot een doorbraak, mogelijk in e vorm van een Doorbraakberaad.
Gecertificeerd kwaliteitssysteem:	Alle medewerkers van het CJG zijn SKJ-geregistreerd.
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering Nee 2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t. 3) voornemen om te certificeren Nee

4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan.
ViVa! Zorggroep, de moederorganisatie van CJG, verricht de werkzaamheden waarop duurzaamheid van toepassing is. Zij houden hier rekening mee bij Inkoop, met installaties etc.. De aard van de werkzaamheden van het CJG leent zich hier niet voor en hierover staat ook niets in de beschikkingen.

Bijzonderheden/risico's:

-

Website:

www.cjghaarlem.nl

Openbaar belang:

Stichting Arkin

Arkin werkt aan weer meedoen in de maatschappij, werken aan herstel en/of terugkeer naar werk of opleiding. Daarnaast bieden zij activerende begeleiding, sociale activering en re-integratie.

Bijdrage aan programmadoelstelling:
Activiteiten:

Participatie, meedoen aan (arbeidsmatige) activiteiten in de maatschappij, onderhouden sociale relaties en langer zelfstandig wonen.
Arkin begeleidt mensen met lichte tot zware psychische aandoeningen, justitiële of verslavingsachtergrond naar en tijdens dagbesteding, werk of opleiding. Ook bieden zij ondersteuning aan werkgevers die op zoek zijn naar gemotiveerd personeel, of ondersteuning nodig hebben bij de re-integratie en coaching van werknemers met een psychische kwetsbaarheid die zijn uitgevallen.

Gecertificeerd
kwaliteitssysteem:
Duurzaamheid

Arkin is HKZ gecertificeerd door DNV (Det Norske Veritas) en heeft een EFQM/INK erkenning.

1) CO2 prestatieladder certificering Nee

2) scope + totaaluitstoot CO2 n.v.t.

3) voornemen om te certificeren Ja, binnen nu en 2 jaar wil Arkin aan de hand van de MPZ Milieuthermometer Zorg voor Green Key gold (voldoen aan wetgeving, duurzaam inkopen en milieu- of duurzaamheidsverslag), wat inhoudt dat Arkin moet voldoen aan de volgende hoofdstukken met criteria vermeld in de CO2 reductietool:

* Milieumanagement; de Energiemonitoring (EBS) is al aangekocht en wordt dit jaar nog door Unica Energy Solutions geïnstalleerd, geldt alleen voor eigen locaties.

* Energie, inkoop knop staat al op groene energie, ook een WKO (Vlaardingenlaan) in eigendom.

De keuzes zijn gebaseerd op de algemene afspraken Green Deal duurzame zorg. De maatregelen worden vastgesteld op basis van wat bij de organisatie en Arkin past. De aandachtspunten voor de aankomende twee jaar zijn: water, afvalwater (medicijngebruik), bodem, lucht, afval, hinder, gevaarlijke stoffen, catering, reiniging, vervoer, inkoopbeleid, verbouw/nieuwbouw, groenbeheer, papier en textiel.

De opdracht voor het invullen van de CO2 reductietool is verstrekt aan Unica Energy Solutions. Wordt eind 2021 opgeleverd. De reeds ingevulde EED met erkende maatregelenlijst is hierbij ingezet.

4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan.

- Merendeel van de panden in eigendom van Arkin zijn voorzien van een A energielabel
- Milieumanagement; de Energiemonitoring (EBS) is aangekocht en is door Unica Energy Solutions geïnstalleerd, geldt alleen voor eigen locaties.
- Energie; inkoop knop staat al op groene energie, ook een WKO (Vlaardingenlaan) in eigendom.
- Duurzaamheidsambitie opgenomen in Algemene Inkoopvoorwaarden binnen Arkin
- Hybride werken; enorme afname woon- werk verkeer
- Fiets- en OV-abonnenten voor werknemers

Bijzonderheden/risico's:

-

Website:

www.arkin.nl

Openbaar belang:

Kenter Jeugdhulp

Kenter Jeugdhulp exploiteert de maatschappelijke opvangvoorziening voor de regio Zuid- en Midden Kennemerland en de Haarlemmermeer. Het betreft een maatschappelijke opvangvoorziening voor dak- en thuisloze jongeren. Alle activiteiten van de maatschappelijke opvangvoorziening vallen onder het Regionaal Kompas.

Bijdrage aan programmadoelstelling:

Pension Spaarnezicht maakt onderdeel uit van Kenter Jeugdhulp en biedt opvang aan dak- en thuisloze jongeren voor de VRK regio. Kenter Jeugdhulp draagt bij aan het vraagstuk tijdelijke huisvesting voor daklozen. Door middel van begeleiding worden de dakloze jongeren op weg geholpen naar zelfstandigheid.

Activiteiten:	Kenter Jeugdhulp biedt middels Pension Spaarnezicht een bad-, bed-, en broodvoorziening en trajectbegeleiding aan de dakloze jongeren.	
Gecertificeerd kwaliteitsysteem:	ISO 9001 gecertificeerd	
Duurzaamheid	1) CO2 prestatieladder certificering	Nee
	2) scope + totaaluitstoot CO2	n.v.t.
	3) voornemen om te certificeren	Nee
	4) korte kwalitatieve beschrijving wat er in 2021 aan duurzaamheid is gedaan.	
	N.n.b.	
Bijzonderheden/risico's:	Vanwege ingeschatte risico's staat de instelling onder verhoogd toezicht.	
Website:	www.kenterjeugdhulp.nl www.spaarnezicht.nl	

3.7 Grondbeleid

Inleiding

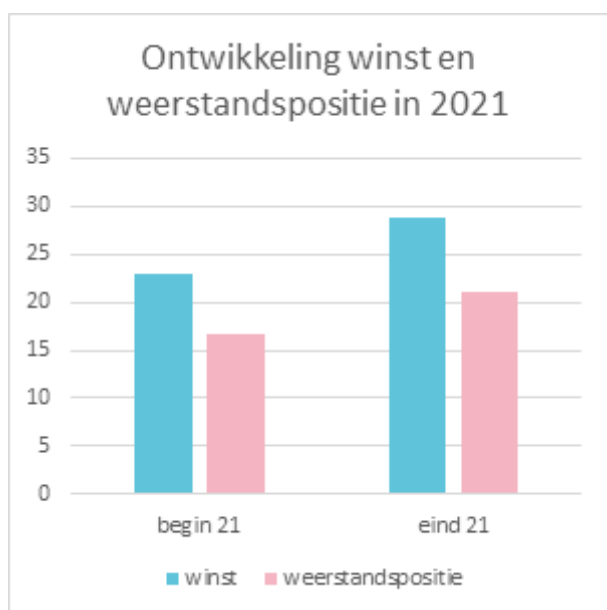
De paragraaf grondbeleid gaat in op de beleidskaders, marktontwikkelingen en de financiële ontwikkelingen van de grondexploitaties. Het geeft daarbij een overzicht van de stand van zaken en ontwikkelingen op het totaal niveau van alle grondexploitaties. Daarnaast wordt per project ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in 2021.

Samenvatting

De verwachte winst is met circa € 2,67 miljoen toegenomen (van circa € 0,58 naar circa € 3,25 miljoen). De winstverwachting is het totale resultaat op de grondexploitaties, gecorrigeerd voor de reeds genomen winst.

De weerstandspositie is verbeterd met € 4,40 miljoen (van € 16,65 miljoen naar € 21,05 miljoen). Dit wordt zowel door het toenemen van het weerstandsvermogen veroorzaakt als door het afnemen van de boekwaarde. Het weerstandsvermogen is met € 1,04 miljoen toegenomen (van € 31,69 miljoen naar € 32,73 miljoen). Het weerstandsvermogen bestaat uit de stand van de reserve grondexploitaties (€ 20,59 miljoen) en de totale verliesvoorziening (€ 12,14 miljoen). De verliesvoorziening is ongeveer gelijk gebleven, maar de reserve is met € 1,56 miljoen toegenomen. De boekwaarde is in 2021 afgenomen met € 3,36 miljoen, van € 15,04 miljoen op 1 januari naar € 11,68 miljoen op 31 december. Dit komt doordat er per saldo € 6,10 miljoen meer inkomsten (€ 12,54 miljoen) gerealiseerd zijn dan dat er kosten (€ 6,44 miljoen) gemaakt zijn. Daarnaast is er in 2021 € 3,56 miljoen aan tussentijdse winst genomen. Het afsluiten van een verlieslatende grondexploitatie heeft eveneens tot een verdere afname van de hoogte van de boekwaarde geleid met circa € 0,90 miljoen. Samengevat zijn de financiële resultaten van de grondexploitaties in 2021 verbeterd.

Kerncijfers grondexploitatie JR 2021	1-1-2021	31-12-2021
winstverwachting	2.582	314
winstneming	-3.157	-3.562
	-575	-3.249
weerstandsvermogen	-31.687	-32.729
boekwaarde	15.037	11.680
weerstandpositie	-16.650	-21.049

Beleidskaders

De belangrijkste beleidskaders voor gebiedsontwikkeling zijn de nota Grondbeleid 2018 e.v. ([2018/753510](#)), de Woonvisie (2017/047534), de Nota Kaders en instrumenten sociale huur en middensegment en de nota Grondprijsbeleid ([2018/753413](#)). In de financiële verordening 2018 (2016/498025) Financiële verordening 2018, eerste wijziging 2020 ([2020/0027757](#)) en het BBV zijn de algemene financiële spelregels opgenomen.

De gemeente heeft de voorkeur voor facilitair grondbeleid. Dat houdt in dat ontwikkelaars in staat worden gesteld de door de gemeente gewenste bouwprogramma's te realiseren. Het risico van de ontwikkeling ligt in dat geval bij de marktpartijen. Soms vereisen de marktomstandigheden, de locatie of het onderwerp een meer actieve (en daarmee risicovolle) rol van de gemeente. Als de gemeente kiest voor een actieve rol wordt een grondexploitatie geopend.

Marktontwikkelingen 2021

In 2021 is de woningmarkt gespannen gebleven. Er is in 2021 meer vraag naar huizen dan aanbod. Dit geldt zowel voor het lagere als hogere segment. De stijging van de Vrij Op Naam (v.o.n.) prijzen en de bouwkosten heeft zich in 2021 verder doorgezet. In het hogere prijssegment, zowel koop als huur, staan woningen soms langer te koop of te huur. Dit komt bijvoorbeeld doordat de v.o.n.-prijs hoog is ten opzichte van het woonoppervlak of omdat de locatie minder gunstig is.

De grondprijzen zijn in 2021 verder gestegen. Voor een groot deel van de grondexploitaties zijn al afspraken gemaakt over grondverkoop en hebben de hogere prijzen geen effect meer. Voor de grondexploitaties waar dat niet het geval is, zijn de hogere grondprijzen verwerkt in de herziening.

Financiële resultaten van de grondexploitaties in 2021

Het resultaat van een grondexploitatie wordt bepaald door het verschil tussen de totale kosten en de totale opbrengsten over de totale planperiode. Alle kosten en opbrengsten worden uitgezet in de tijd in een kasstroom overzicht. Op basis daarvan kan bepaald worden wat het effect is van toekomstige stijging van kosten en opbrengsten (inflatie) en rente. Om de resultaten van de verschillende grondexploitaties bij elkaar op te kunnen tellen en deze onderling vergelijkbaar te maken, worden de toekomstige opbrengsten en kosten contant gemaakt. Dat wil zeggen dat het eindresultaat is

teruggerekend naar 1 januari 2022. De disconteringsvoet daarvoor is 2%. De volgende tabel geeft de ontwikkeling van de diverse grondexploitaties weer tussen 1 januari en 31 december 2021.

Resultaat grondexploitaties (NCW) en ontwikkeling verliesvoorziening (negatief = opbrengst)	NCW 1 jan 2021	Verlies voor- ziening 1 jan 2021	Mutatie NCW 2021	NCW 31 dec 2021	Verlies voor- ziening 31 dec 2021	Mutatie verlies voor- ziening 2021	Eind- waarde	Eind- jaar
Centrum								
163 Raaks 3de fase	-777		314	-463			-472	2022
Subtotaal	-777	0	314	-463	0	0	-472	
Noord								
017 Ripperda	8	8	-120	-113		8	-115	2022
079 Deliterrein	-441		72	-369			-384	2023
157 Badmintonpad	2.797	2.797	-5	2.793	2.793	5	2.906	2023
Subtotaal	2.364	2.805	-53	2.311	2.793	13	2.407	
Oost								
005 Waarderpolder Noordkop	1.868	1.868	-82	1.786	1.786	82	1.859	2023
010 Waarderpolder Minckelersweg e.o.	-832		411	-421			-438	2023
091 DSK	-5		5					2021
115 Waarderpolder Laan van Decima	-1349		-1189	-2.538			-2.748	2025
142 Slachthuisterrein	-867		293	-574			-609	2024
159 Scheepmakerskwartier fase 2	876	876	-876			876		2021
167 Fietsznfabriek			-3098	-3098			-3.288	2024
Subtotaal	-309	2.744	-4.536	-4.845	1.786	958	-5.224	
Schalkwijk								
036 Schalkwijk Europawijk-Zuid	-23		16	-7			-7	2022
037,162 Schalkwijk Entree Oost en West	-337		69	-268			-279	2023
042 Schalkwijk Aziëweg	7.395	7.395	165	7.560	7.560	-165	7.865	2023
161 Schalkstad Florida,Andal,Nice	-797		371	-426			-435	2022
164 Poort van Boerhaave	-2.037		453	-1.584			-1.648	2023
165 Zwemmerslaan	-963		-264	-1227			-1.302	2024
Subtotaal	3.238	7.395	810	4.048	7.560	-165	4.194	
Zuidwest								
166 Koningstein	-1.934		1197	-737			-782	2024
Subtotaal	-1.934	0	1.197	-737	0	0	-782	
Totaal	2.582	12.944	-2.268	314	12.139	806	123	

Op 1 januari 2021 was het gezamenlijk resultaat van grondexploitaties € 2,582 miljoen negatief. Op 31 december is dit resultaat met € 2,268 miljoen verbeterd naar een nadelig resultaat van € 0,314 miljoen. Dit komt grotendeels door het openen van een nieuwe grondexploitatie de Fietsznfabriek, met een positief saldo van € 3,10 miljoen. Daarnaast zijn de saldi van de Ripperda (€ 0,12 miljoen), Laan van Decima (€ 1,19 miljoen) en de Zwemmerslaan (€ 0,26 miljoen) verbeterd. Het afsluiten van de verlieslatende grondexploitatie Scheepmakerskwartier heeft een positief effect van € 0,88 miljoen op het totale resultaat.

Verliesvoorzieningen moeten worden getroffen voor plannen die verlieslatend zijn. De totale verliesvoorziening neemt af met € 0,81 miljoen, van € 12,95 miljoen naar € 12,14 miljoen. Zowel voor de Ripperda, Badmintonpad als voor Waarderpolder Noordkop neemt de verliesvoorziening af. Het project Scheepmakerskwartier is afgesloten. Het eindresultaat van de grondexploitatie (boekwaarde) is verrekend met de reeds getroffen verliesvoorziening en de verliesvoorziening voor deze grondexploitatie is daarmee komen te vervallen. Alleen bij Aziëweg is de verliesvoorziening opgehoogd.

Van de geplande afsluiting van vijf grondexploitaties voor 2021 zijn er per 31 december 2021 slechts twee afgesloten. Dit zijn de grondexploitaties DSK en Scheepmakerskwartier fase 2. De grondexploitaties Ripperda, Europawijk Zuid en Schalkstad fase 1 zijn in looptijd verlengd, maar deze bevinden zich in een dusdanig stadium dat de verwachting is dat deze binnenkort afgesloten kunnen worden. In 2021 is de grondexploitatie Fietsznfabriek geopend.

Boekwaarde

Ontwikkeling boekwaarde 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Boekwaarde grondexploitaties 1/1	15.037	15.037	0
Kosten grondexploitatie exclusief rente	14.017	6.219	7.798
Baten grondexploitatie	-17.829	-12.541	-5.288
Tussentijdse winstneming	0	3.562	-3.562
Rentetoerekening grondexploitatie	256	218	38
Verwachte verliezen bij afsluiting grondexploitatie	-901	-870	-31
Verwachte winsten bij afsluiting grondexploitatie	842	54	788
Boekwaarde grondexploitaties 31/12	11.422	11.679	-257

De boekwaarde is per 31 december afgenomen van € 15,04 miljoen naar € 11,68 miljoen. De werkelijke boekwaarde per 31 december 2021 wijkt maar € 0,26 miljoen af van de vooraf begrootte boekwaarde.

De werkelijk gemaakte kosten zijn lager dan vooraf begroot. Het gaat om een verschil van € 7,80 miljoen. Het gaat met name om de kosten voor sloop (€ 0,50 miljoen), bouw- en woonrijp maken (€ 3,50 miljoen) en plankosten (€ 1,10 miljoen).

Bij meerdere projecten is er sprake van (lichte) vertraging waardoor minder opbrengsten zijn gerealiseerd dan verwacht. Deze vertraging is mede veroorzaakt door Corona (vertraging in afsluiten contracten met ontwikkelaars door een toename van de onzekerheid) en een overspannen arbeidsmarkt waardoor er onderbezetting is op moeilijk in te vullen vacatures. In 2021 is voor € 12,54 miljoen aan opbrengsten gerealiseerd, waar circa € 17,83 miljoen was begroot. De gerealiseerde opbrengsten zijn: Waarderpolder Noordkop € 0,50 miljoen, Schalkwijk Fase 1 € 2,00 miljoen, Poort van Boerhave € 5,80 miljoen en Koningstein € 3,70 miljoen. Bij Schalkstad zijn de inkomsten wel binnen, maar betreft een saldering van € 6,30 miljoen opbrengsten met € 4,30 miljoen aan kosten, per saldo is er € 2 miljoen binnengekomen. Daarnaast is er voor € 0,20 miljoen aan huurinkomsten en overige baten binnengekomen en is er vanuit het Rijk een bijdrage van € 0,13 miljoen binnengekomen in verband met een bommenregeling. Met de uitloop van de projecten Ripperda, Deliterrein en Badmintonpad worden de opbrengsten voor deze projecten doorgeschoven naar 2022-2023. Tenslotte is in 2021 slechts 1 winstgevende grondexploitatie afgesloten, namelijk DSK. Daardoor is de verwachte winst bij afsluiting lager dan begroot.

Weerstandsvermogen

De reserve grondexploitatie is een algemene risicoreserve die als weerstandsvermogen is bedoeld om verliesgevende grondexploitaties en risico's op de grondexploitaties te dekken. De positieve resultaten in de grondexploitaties worden aan de reserve toegevoegd. Als op een grondexploitatie een nadelig resultaat verwacht wordt, moet hiervoor direct een voorziening toekomstige verliezen worden getroffen. Deze wordt onttrokken aan de reserve Grondexploitatie. Als de reserve grondexploitatie niet meer toereikend is om deze voorziening te dekken, wordt een beroep gedaan op de algemene reserve. In 2021 is de stand van de reserve toegenomen naar € 20,59 miljoen per 31-12-2021. Het weerstandsvermogen, wat bestaat uit de stand van de reserve en de verliesvoorziening, is eveneens toegenomen, met € 1,04 miljoen. De totale weerstandspositie is dan ook verbeterd.

Ontwikkeling weerstandsvermogen 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Verschil
Stand reserve grondexploitatie per 1/1	-18.742	-18.742	0
winstneming	-842	-3.562	2.720
Actualisatie MPG	259	10	249
diverse onttrekkingen	752	705	47
inzet surplus t.b.v. meerjarenraming	1.000	1.000	0
Stand reserve grondexploitatie per 31/12	-17.573	-20.589	3.016
 Stand verliesvoorziening per 1/1	 -12.945	 -12.139	 -806
Verwachte verliezen bij afsluiting grondexploitatie	901	870	31
CW verliesvoorzieningen actieve exploitaties	-259	-10	-249
Stand verliesvoorziening per 31/12	-12.303	-11.279	-1.024
 Weerstandsvermogen per 31/12	 -31.627	 -32.436	 809
Boekwaarde grondexploitaties 31/12	11.422	11.387	35
Verschil (weerstandspositie)	-20.205	-21.049	844

Berekening nog te bestemmen surplus reserve Grondexploitatie

Jaarlijks wordt bij het opmaken van de jaarrekening beoordeeld of er voldoende surplus in de reserve Grondexploitatie beschikbaar is om de geraamde bijdrage aan de meerjarenbegroting (3 maal € 1 miljoen voor de jaren 2019 t/m 2021, vanuit de Kadernota 2018) te onttrekken.

Door de goede financiële resultaten in 2021 is er op 31-12-2021 nog voldoende reserve beschikbaar om de marktrisico's, projectrisico's en het vennootschapsbelasting-risico op te vangen. Na een correctie voor de risico's resteert er nog een surplus van € 15,77 miljoen. Dit bedrag is nodig als het risicoprofiel in de toekomst gaat toenemen als gevolg van toekomstige projecten of nog te openen grondexploitaties. Voorbeelden daarvan zijn de te openen grondexploitatie Beatrixplein of de ontwikkeling van de eigen gronden in Oostpoort. Ook kan het worden ingezet om kosten voor de ontwikkelzones voor te financieren of de bijbehorende risico's van de ontwikkelzones te dekken.

Het surplus is fors toegenomen (met € 11,30 miljoen) ten opzichte van vorig jaar. De projectrisico's zijn afgenomen met € 1,33 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de voortgang van projecten, er zijn bijvoorbeeld contracten afgesloten, waardoor het risico afneemt. Maar met name het marktrisico is fors afgenomen, te weten met circa € 8,1 miljoen. Daar ligt een aantal verschillende oorzaken aan te grondslag. Een deel wordt veroorzaakt door het vervallen van het risico op de grondexploitatie Entree Oost van € 3,8 miljoen. Dit risico is vorig jaar als apart risico meegenomen, terwijl de grondexploitaties Entree Oost en West als één grondexploitatie worden gezien. Het risico op de Entree Oost kan gedekt worden uit het positieve resultaat op de Entree West.

Vervolgens is het risicoprofiel op de grondexploitaties verlaagd ten opzichte van vorig jaar. In de tabel 'Verloop saldo project' is te zien dat veel van de grondexploitaties tegen het einde van de looptijd zitten en binnenkort kunnen worden afgesloten. Omdat in dat geval de resterende kosten en opbrengsten beperkt zijn, wordt het risicoprofiel op die grondexploitaties steeds kleiner.

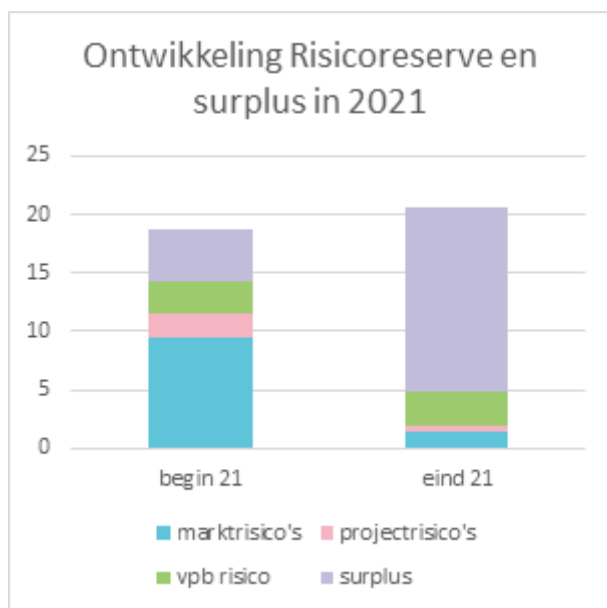
Het risicoprofiel is verder verlaagd door de bijstelling van de parameters en vooral de verlaging van de parameter rente. De parameters in de grondexploitaties jaarlijks aangepast om deze zo goed mogelijk te laten aansluiten op de actuele marktsituatie. Onderdeel van de bepaling van het marktrisico is vertraging in de gronduitgifte. Bij een lagere rente wordt het renteverlies bij vertraging aanmerkelijk kleiner en daarmee neemt het risicoprofiel dus verder af. In enkele projecten, waar nog geen grondverkoopcontracten zijn gesloten, gerekend met toekomstige opbrengstenstijging. Daarmee is aangesloten op marktprognoses die, ten tijde van het actualiseren van de grondexploitaties, uitgingen van een verdere stijging van de grondprijzen. Ook dat beperkt de financiële consequenties van vertraging.

Tenslotte geldt dat de voor een aantal projecten het financiële resultaat is verbeterd. Voor zover risico's kunnen worden gedekt uit het positieve resultaat van het project, hoeven deze niet separaat te worden afgedekt in de reserve grondexploitatie. Dus naast dat het risicoprofiel is afgenomen, kan een groter deel worden opgevangen binnen de positieve saldi op een aantal projecten.

Verder geldt voor twee grondexploitaties dat ze dit jaar afgesloten worden, waardoor de risico's lager zijn. Het gaat om Schalkstad Florida en Ripperda, in totaal € 0,3 miljoen.

Inzet surplus weerstandsvermogen

Kerncijfers grondexploitatie Jaarrekening 2021	1-1-2021	31-12-2021
Reserve grondexploitatie	18.742	20.589
<i>Af te dekken risico's in bestaande plannen</i>		
Marktrisico's	-9.546	-1.425
Projectrisico's	-1.928	-598
Vennootschapsbelasting risico	-2.800	-2.800
Nog te bestemmen surplus	4.468	15.766

Belangrijkste ontwikkelingen in de grondexploitaties in 2021

Stadsdeel Schalkwijk

Europawijk-Zuid

De bouw van het collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) project het Groene Hofje is gestart. Het definitief ontwerp voor de openbare ruimte is vastgesteld.

Aziëweg

De bouw van de woningen in het project Bosa Nova is in volle gang. Het proces voor de aanbesteding van de aanleg openbare ruimte parkfase 2 en 3 en de watergang loopt.

Entree Oost en West

In Entree West zijn de laatste zaken afgerond en is een bijdrage in de plankosten binnengekomen. Het project is gereed, maar wacht op afsluiting van Entree Oost. In de Oostfase zijn de plankosten met name gemaakt om de rechtszaak in verband met de afvalcontainers af te handelen en zijn kosten voor de aanleg van de afvalcontainers gemaakt.

Poort van Boerhaave

Met de juridische levering van de grond voor het project Haave van Damiate zijn de grondopbrengsten gerealiseerd. De ontwikkelaar is gestart met de bouw en er is gewerkt aan het ontwerp voor de openbare ruimte.

Zwemmerslaan

In 2021 zijn vooral plankosten gemaakt voor het opstarten van het bestemmingsplan en verkoop van de grond.

Schalkstad

Afgelopen jaar is de koopovereenkomst voor de Nicepassage getransporteerd. De parkeergarage en het woonblok zijn opgeleverd en een groot deel van de openbare ruimte is aangelegd.

Stadsdeel Oost

Waarderpolder Noordkop

Op een aantal kavels is door diverse partijen een optie genomen. Een geplande verkoop is door de koper geannuleerd. Eén kavel is zonder optie verkocht.

Waarderpolder Minckelersweg

Bij Minckelersweg zijn voor kavel A middels een addendum op de overeenkomst uit 2018 aanvullende afspraken gemaakt. Er heeft een waardebeoordeling plaatsgevonden ten behoeve van de verkoop van de resterende gemeentelijke kavels (A en B). Er zijn verregaande onderhandelingen gaande over de verkoopovereenkomst van kavel B.

Waarderpolder Laan van Decima

Er is voor de Oostpoort een ontwikkelvisie vastgesteld. Het exploitatiegebied Laan van Decima ligt in de Oostpoort. Het project wacht op vertaling van de visie. In 2021 zijn kosten gemaakt voor tijdelijk beheer en er zijn huurinkomsten binnengekomen. De kosten en opbrengsten zijn geïndexeerd.

Slachthuisterrein

De sloopwerkzaamheden hebben plaatsgevonden en een deel van het terrein is bouwrijp gemaakt.

Scheepmakerskwartier fase 2

De Drijfriemfabriek is tot de juridische levering overgeboekt naar Vastgoed. De grondexploitatie is per 31 december 2021 gesloten. Overeenkomst voor de verkoop van de Drijfriemenfabriek aan de huidige gebruiker is ter goedkeuring aan de het college voorgelegd.

DSK

De inrichting van de openbare ruimte wordt afgerond. De grondexploitatie is per 31 december 2021 gesloten.

Fietszmfabriek

Voor de herontwikkeling van het terrein wordt een verkoopprocedure gestart om tot selectie van een ontwikkelende partij te komen. De voorbereiding daarvan bevindt zich in de laatste fase.

Stadsdeel Noord

Ripperda

De verkoop van de grond voor de A blokken is door het college goedgekeurd. De aanvraag voor de omgevingsvergunning is door de ontwikkelaar ingediend.

Badmintonpad

Het laatste kavel is verkocht ten behoeve van een bowlingcentrum. De omgevingsvergunning voor het onderdeel ruimtelijke onderbouw is verleend. Door de coronamaatregelen en de daarmee gepaarde (financiële) onzekerheid voor de ontwikkelaar en heeft het project in 2021 stilgelegen. Er is uitgesproken dat het project in 2022 weer wordt opgepakt.

Deliterrein

De woningen fase 1 zijn gebouwd. Er is gewerkt aan het ontwerp voor de openbare ruimte en de voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure voor fase 2.

Stadsdeel Centrum*Raaks 3e fase*

De bouw van de woningen, bedrijfsruimten en openbare fietsenstalling zijn in de afrondingsfase. Het project verloopt volgens planning.

Stadsdeel Zuid-West*Koningstein*

De grond is overgedragen aan de ontwikkelaar. De procedure voor de omgevingsvergunning is doorlopen.

DEEL 4 JAARREKENING

4.1 Balans

ACTIVA	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	617	265
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	4.814	4.701
	5.431	4.966
Materiële vaste activa		
Materiële vaste activa met een economisch nut	409.570	404.957
Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	102.134	101.031
Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	129.704	125.786
	641.408	631.774
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	12.466	12.461
Leningen aan deelnemingen	560	
Overige langlopende leningen	10.790	10.090
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	7.189	6.782
	31.005	29.333
Totaal vaste activa	677.844	666.073
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	0	2.093
Gereed product en handelsgoederen	350	400
	350	2.493
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	30.779	32.245
Rekening-courant niet-financiële instellingen	4.966	6.715
Overige vorderingen	8.995	12.379
	44.740	51.339
Liquide middelen		
Kassaldi	138	94
Banksaldi	82	65
	220	159
Overlopende activa		
Nog te ontvangen subsidies overheidslichamen:	4.110	9.114
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	21.475	17.143
	25.585	26.257
Totaal vlottende activa	70.895	80.248
Totaal ACTIVA	748.739	746.321

PASSIVA	31-12-2021	31-12-2020
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	34.210	30.578
Bestemmingsreserves	131.157	121.651
Gerealiseerd resultaat	32.094	5.911
	197.461	158.140
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen	9.670	10.026
Voorzieningen voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	12.163	9.415
Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	0	4.385
	21.833	23.826
Vaste schulden		
Obligatieleningen	67	68
Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen	410.923	460.923
Door derden belegde gelden	48	63
Waarborgsommen	99	88
Overige leningen met een looptijd van 1 jaar of langer	843	895
	411.980	462.037
Totaal vaste passiva	631.274	644.003
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd korter 1 jaar		
Kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	21.692	25.697
Overige schulden	28.474	28.551
	50.166	54.248
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	29.021	29.271
Vooruit ontvangen subsidies overheidslichamen	33.772	15.188
Overige vooruit ontvangen bedragen	4.506	3.611
	67.299	48.070
Totaal vlottende passiva	117.465	102.318
Totaal PASSIVA	748.739	746.321
Borg- en garantstellingen	1.384.000	1.493.000

4.2 Overzicht baten en lasten

Nr.	Programmanaam	Rekening 2020	Primaire begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
1	Maatschappelijke participatie	69.406	70.156	73.143	71.783
2	Ondersteuning en Zorg	138.207	135.103	135.743	132.576
3	Werk, Inkomen en Schulden	128.304	100.585	113.548	106.223
4	Duurzame Stedelijke Vernieuwing	49.699	55.991	65.581	56.248
5	Beheer en Onderhoud	112.978	103.348	127.624	113.375
6	Burger, Bestuur en Veiligheid	46.440	46.508	50.416	52.093
7	Algemene Dekkingsmiddelen & Overhead	72.061	73.692	79.515	77.155
	- waarvan overhead	66.953	67.896	71.438	70.817
	- waarvan vennootschapsbelasting	107	700	361	0
	Totaal lasten	617.095	585.383	645.569	609.454
Baten (exclusief mutaties reserves)					
1	Maatschappelijke participatie	-8.371	-7.359	-9.354	-9.352
2	Ondersteuning en Zorg	-5.167	-4.229	-3.130	-3.505
3	Werk, Inkomen en Schulden	-101.094	-66.172	-74.518	-73.694
4	Duurzame Stedelijke Vernieuwing	-11.532	-12.670	-19.439	-18.117
5	Beheer en Onderhoud	-84.500	-84.064	-88.592	-93.060
6	Burger, Bestuur en Veiligheid	-14.927	-13.354	-14.339	-19.186
7	Algemene Dekkingsmiddelen & Overhead	-417.755	-394.396	-424.832	-431.861
	- waarvan overhead	-11.819	-11.298	-11.716	-12.227
	- waarvan vennootschapsbelasting				
	Totaal baten	-643.345	-582.244	-634.203	-648.775
Saldo (exclusief mutaties reserves)					
1	Maatschappelijke participatie	61.035	62.798	63.789	62.431
2	Ondersteuning en Zorg	133.040	130.874	132.613	129.071
3	Werk, Inkomen en Schulden	27.211	34.413	39.030	32.529
4	Duurzame Stedelijke Vernieuwing	38.168	43.321	46.143	38.131
5	Beheer en Onderhoud	28.479	19.284	39.032	20.315
6	Burger, Bestuur en Veiligheid	31.512	33.154	36.077	32.907
7	Algemene Dekkingsmiddelen & Overhead	-345.694	-320.704	-345.317	-354.706
	- waarvan overhead	55.134	56.598	59.722	58.590
	- waarvan vennootschapsbelasting	107	700	361	0
	Totaal saldo	-26.250	3.140	11.366	-39.322
	Toevoegingen aan reserves	59.250	13.238	34.726	43.275
	Ottrekkingen aan reserves	-38.911	-9.341	-50.839	-36.047
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	-5.911	7.036	-4.747	-32.094
Een '-' (negatief saldo) is voordelig.					

Overzicht baten en lasten op onderdelen

Onderdeel	Begroting Lasten	Begroting Baten	Begroting Saldo	Werkelijk Lasten	Werkelijk Baten	Werkelijk Saldo
A. Programmakosten						
1 Maatschappelijke participatie	73.143	-9.354	63.789	71.783	-9.352	62.431
2 Ondersteuning en Zorg	135.743	-3.130	132.613	132.576	-3.505	129.071
3 Werk, Inkomen en Schulden	113.548	-74.518	39.030	106.223	-73.694	32.529
4 Duurzame Stedelijke Vernieuwing	65.581	-19.439	46.143	56.248	-18.117	38.131
5 Beheer en Onderhoud	127.624	-76.355	51.269	113.375	-81.151	32.224
6 Burger, Bestuur en Veiligheid	49.893	-13.965	35.928	51.739	-18.607	33.133
7 Alg. Dekkingsmiddelen & Overhead	8.295	-8.521	-226	6.793	-679	6.115
B. Algemene dekkingsmiddelen						
a Lokale heffingen		-66.349	-66.349		-66.475	-66.475
b Algemene uitkering		-349.894	-349.894		-363.898	-363.898
c Dividend		-781	-781		-784	-784
d Saldo financieringsfunctie	-56	-184	-240	-101	-288	-389
e Overige algemene dekkingsmiddelen						
C. Onvoorziene uitgaven						
Onvoorziene uitgaven						
D. Overhead						
Overhead	71.438	-11.716	59.722	70.817	-12.227	58.590
E. Vennootschapsbelasting						
Vennootschapsbelasting	361		361	0		0
Saldo exclusief reservemutaties	645.569	-634.203	11.366	609.454	-648.775	-39.322
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	34.726	-50.839	-16.113	43.275	-36.047	7.228
Totaal inclusief reservemutaties	680.295	-685.042	-4.747	652.729	-684.822	-32.094

Belangrijke financiële afwijkingen

Het volgende overzicht laat de belangrijkste financiële afwijkingen zien van de Jaarrekening 2021 ten opzichte van de bijgestelde Begroting 2021 (het betreft primair financiële afwijkingen groter dan € 250.000). Indien een afwijking in lasten gecorrigeerd wordt door een evenredige afwijking in de baten, dan zijn die afwijkingen buiten beschouwing gelaten (budgettair-neutraal). De genoemde afwijkingen zijn divers van aard. De afwijkingen groter dan een miljoen worden hieronder toegelicht. De verklaring voor de overige afwijking zijn te vinden op de website binnen de programmaverantwoording in het onderdeel 'Wat heeft het gekost?'. De verklaring voor de overige afwijkingen zijn te vinden in [bijlage 6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld](#).

Analyse definitieve begroting - rekening

Begrotingssaldo na wijzigingen 2021	-4.747 v
--	-----------------

Afwijkingen realisatie 2021

1.2 Sociale basis	Er resteert programmbudget op het programma Transformatie sociaal domein aangezien de gereserveerde middelen voor het inkooptraject Jeugd en Wmo gedekt konden worden uit het regionale budget. Ook zijn personeelskosten voor databeheer gedekt uit de reguliere personeelsbegroting.	-255 v
1.2 Sociale basis	Voordeel heeft betrekking op de uit 2020 teruggevorderde subsidies.	-281 v
2.1 Voorzieningen volwassenen	De groei van het aantal cliënten dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning minder hard gestegen dan verwacht bij de Bestuursrapportage 2021 (11% verwacht versus 8% werkelijk) hierdoor ontstaat een voordeel van € 551.000	-551 v

Analyse definitieve begroting - rekening

2.1 Voorzieningen volwassenen	De meerkosten voor Wmo die bij de Bestuursrapportage 2021 zijn gemeld (€ 480.000) vallen lager uit waardoor een deel van het budget resteert.	-263 v
2.1 Voorzieningen volwassenen	Bij de Bestuursrapportage 2021 is reeds een voordeel gemeld op de woonvoorzieningen van € 450.000 vanwege lagere kosten in de eerste helft 2021 (waarschijnlijk door minder meldingen door corona). Deze ontwikkeling heeft zich ook in de tweede helft van 2021 voortgezet waardoor een voordeel van € 471.000 ontstaat.	-471 v
2.2 Voorzieningen jeugd	Door het oplossen van problemen met de wachtlijst jeugdhulp, een stijging in het aantal cliënten en extra kosten bij aanbieders of voor productengroep waarvoor geen budgetplafond geldt (door openeinde-regeling) zijn de kosten voor maatwerkvoorzieningen jeugd aanzienlijk toegenomen. Op 30 november is daarom een raadsinformatiebrief uitgegaan (2021/629770) waarin de verwachte overschrijding is gemeld.	635 n
2.3 Opvang, wonen en herstel	Op de budgetten van beschermd wonen blijft in totaal € 1.3 miljoen over. Dit voordeel ontstaat doordat de uitstroom naar de Wet Langdurige Zorg per 1-1-2021 langer doorzette dan verwacht bij de Bestuursrapportage 2021 (€ 802.000) en doordat de bestedingen op de PGB's lager uitvielen op basis van de bestedingsbrief (30/12/2021) van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) (€ 500.000). De kosten voor maatschappelijke opvang vielen daarentegen juist hoger uit door extra hotelkosten als gevolg van de ontmanteling van de Aurora corona-opvang (€ 444.000). Na de hogere dotatie aan reserve opvang, wonen en herstel (€ 927.000) resteert een nadeel van € 69.000.	261 n
3.1 Werk	Extra middelen vanuit het Rijk voor o.a. WSW (€ 290.000), re-integratie (€ 633.000) hoefden in 2021 niet te worden ingezet omdat de groei in het aantal uitkeringsgerechtigden zich niet voor heeft gedaan. Daarnaast zijn middelen ontvangen voor de regionale arbeidsmarkt (€ 2,3 miljoen) deze middelen zijn meerjarig ontvangen. Er wordt een voorstel gedaan om een reserve in te stellen bij de Kadernota 2023 om de middelen meerjarig voor dit doel te reserveren.	-3.205 v
3.2 Inkomen	In praktijk is er minder gebruik gemaakt van de TONK regeling dan dat er middelen vanuit het rijk zijn verstrekt.	-562 v
3.3 Schulden	Vanuit het Rijk zijn middelen ontvangen ter dekking van de kosten die de komende jaren gemaakt moeten worden in de Kinderopvangtoeslag-affaire.	-458 v
4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling	In 2021 is de verkoop Slachthuisbuurt Zuidstrook Blok II gerealiseerd dit levert een voordeel op van € 2,5 miljoen.	-2.500 v
4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling	Vanuit het Rijk zijn in 2021 bedragen ontvangen voor de Regeling Reductie Energiegebruik woningen en voor de warmtetransitie (€ 260.000). Er is gestart met de voorbereiding om de bijbehorende activiteiten uit te voeren, de daadwerkelijke uitvoering zal in 2022 plaatsvinden. Door de coronamaatregelen zijn projecten achtergebleven waardoor duurzaamheidsadvies en diverse acties voor bewoners en ondernemers (€ 110.000) in 2021 niet tot besteding zijn gekomen. Er wordt daarom een voorstel voor resultaatbestemming gedaan.	-370 v
4.2 Economie, toerisme en cultuur	De middelen voor registratie en uithuizing Baars Frans Hals Museum depot zijn nog niet uitgegeven.	-250 v
4.2 Economie, toerisme en cultuur	In verband met corona zijn veel (culturele) evenementen niet doorgegaan door lockdowns.	-299 v
5.1 Openbare orde en mobiliteit	Door lager dan geraamde coronakosten voor afvalinzameling en hogere inkomsten op verpakkingen en herbruikbaar afval ontstaat een voordeel van € 1,2 miljoen.	-1.170 v
5.2 Parkeren	Doordat subsidie aan buurtfietsen en realisatie van een nieuwe buurtfietsenstalling nog niet hebben plaatsgevonden resteren er middelen op dit budget.	-430 v
5.2 Parkeren	Door de lockdown aan het einde van het jaar ontstond een extra nadeel van € 1,1 miljoen op de parkeerbaten.	1.118 n
6.2 Gemeentelijk bestuur	Door de stijging van de rekenrente hoeft minder vermogen te worden aangehouden in de voorziening pensioenverplichtingen.	-533 v

Analyse definitieve begroting - rekening		
6.3 Openbare orde en veiligheid	De bouwleges vallen hoger uit vanwege enkele grote bouwaanvragen.	-251 v
6.3 Openbare orde en veiligheid	Nadeel op de baten sociale veiligheid doordat lagere baten zijn ontvangen vanuit het Rijk voor extra handhaving van de coronamaatregelen.	297 n
7.1 Lokale belastingen en heffingen	Een combinatie van hogere belastinginkomsten, minder bezwaren en het treffen van terugbetalingsregelingen met debiteuren leiden tot een voordeel van € 870.000	-870 v
7.2 Algemene middelen	De extra baten uit de Septembecirculaire 2021 en Decembecirculaire 2021 (€ 10,9) miljoen konden niet meer worden geraamd. Anderzijds mag de verwachte inkomstenderving inzake corona vanuit het Rijk nog niet verwerkt worden in de jaarrekening (nadeel € 5,4 miljoen). Totaal met een voordeel uit overige actualisaties (€ 312.000) van het Rijk betreft het voordeel € 5,8 miljoen.	-5.815 v
7.2 Algemene middelen	Het niet gebruiken van reserveringen en de lagere vennootschapsbelasting als gevolg van lagere parkeerbaten leveren samen een voordeel op van €1,1 miljoen	-1.128 v
7.3 Overhead	Als gevolg van de coronacrisis vallen de kosten voor opleidingen, organisatie-ontwikkeling, reiskosten en kantoorartikelen en -machines lager uit. Dit levert een voordeel op van € 1,7 miljoen.	-1.751 v
7.3 Overhead	Voordeel voortvloeiend vanuit het advies van de geschillencommissie over de efficiencykorting Haarlem - Zandvoort	-264 v
7.3 Overhead	Nadeel als gevolg van de nieuwe CAO	1.530 n
Diverse beleidsvelden	Op verschillende beleidsvelden is een voordeel op de personeelslasten ontstaan als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt waardoor het lastiger was om personeel aan te trekken en vacatures langer open bleven staan. In sommige gevallen is dit opgevangen met extra ingehuurd personeel waardoor deze lasten hoger uitvallen.	-2.726 v
Diverse beleidsvelden	Naast de specifieke coronagerelateerde voordelen (lagere afvalinzamelingskosten) en nadelen (lagere parkeerbaten) zijn er ook verschillende specifieke kleinere coronagerelateerde posten zoals resterende budgetten door evenementen die niet plaatsvonden, lagere zorgvragen, extra rijksmiddelen die (nog) niet zijn uitgegeven etc. Totaal levert dit een voordeel op van ongeveer € 1,3 miljoen.	-1.328 v
Overige mutaties	Overige verschillen <100.000	-5.457 v
Rekeningsaldo 2021		-32.094 v

4.3 Toelichting op de jaarrekening

Inleiding

De jaarrekening van de gemeente Haarlem is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

4.3.1 Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De waardering van de activa en de passiva vindt plaats op basis van de historische kosten. Tenzij hierna bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en de passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en specifiek van derden ontvangen investeringsbijdragen en -subsidies.

Er is onderscheid gemaakt tussen materiële vaste activa met een economisch nut, materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven en materiële vaste activa met een maatschappelijk nut. Materiële vaste activa met een economisch nut zijn gevormd uit alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn en deze moeten worden geactiveerd. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut worden ook geactiveerd.

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de waarde die bij de eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen. De in erfpacht uitgegeven gronden waarvan de erfpacht voor eeuwig is afgekocht, zijn gewaardeerd tegen een registratiewaarde van € 1,00 per m². Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

In de tabel afschrijvingstermijnen behorend bij de Nota Activabeleid ([2021/183455](#)) van de gemeente Haarlem is per categorie vaste activa vermeld of het een investering met economisch dan wel maatschappelijk nut betreft. Daarnaast is in deze tabel de maximale afschrijvingstermijn opgenomen, dus in minder jaar afschrijven is toegestaan.

De afschrijvingen vinden plaats volgens het lineaire systeem, dus in gelijke jaarlijkse termijnen. Bij wijze van uitzondering is afschrijving volgens het annuïtaire systeem toegepast, waarbij de som van rente en afschrijving gedurende de gehele looptijd gelijk blijft (bij ongewijzigde rentevoet). Hiertoe is zo nodig besloten.

Bij de waardering is in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. Als het bestaan van een investering niet kan worden vastgesteld of is vervangen door een andere, dan is de investering afgewaardeerd.

De herrubricering van de materiële vaste activa vindt plaats op basis van het oorspronkelijke investeringsbedrag en de gerealiseerde afschrijvingen op deze investering.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Deelnemingen en effecten zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde. Langlopende vorderingen zijn, onder aftrek van eventuele voorzieningen voor oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd. De voorziening voor oninbaarheid is statisch bepaald al naar gelang de ouderdom en de volwaardigheid van de openstaande vordering.

Met ingang van 2019 wordt de voorziening voor vorderingen SZW als volgt bepaald: Vorderingen groter dan € 75.000 worden individueel beoordeeld en vorderingen kleiner dan € 75.000 worden aan de hand van een ouderdomsanalyse beoordeeld. Op vorderingen uit hoofde van krediethypotheek wordt geen voorziening meer getroffen.

Vorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover de gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Indien er sprake is van een lagere marktwaarde als gevolg van een verwacht negatief resultaat wordt de benodigde verliesvoorziening hiervoor berekend op grond van het resultaat tegen de netto contante waarde per 1/1 van het komende jaar.

Vorderingen

Vorderingen zijn, onder aftrek van eventuele voorzieningen voor oninbaarheid, tegen de nominale waarde gewaardeerd. De voorzieningen voor oninbaarheid zijn statisch bepaald op basis van de ouderdom en de volwaardigheid van de openstaande vordering.

Voor de algemene debiteuren is de voorziening voor oninbaarheid op basis van ouderdom als volgt berekend:

Ouderdom	% uitstaande vordering
ouder dan 180 dagen	10
ouder dan 1 jaar	30
ouder dan 2 jaar	65
ouder dan 3 jaar	90
ouder dan 4 jaar	100

Voor de belastingdebiteuren is de voorziening voor oninbaarheid op basis van ouderdom als volgt berekend:

Ouderdom	% uitstaande vordering
saldo huidig jaar	7,5
saldo voorgaand jaar	10
ouder dan 2 jaar	20
ouder dan 3 jaar	30
ouder dan 4 jaar	50
ouder dan 5 jaar	75
6 jaar en ouder	100

Door de gevolgen van de coronacrisis wordt er in 2021 voor het huidige jaar afgeweken van de gebruikelijke staffel. Dit betekent dat 7,5% van de openstaande vorderingen wordt voorzien in plaats van 5%.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn op het moment van het opmaken van de jaarrekening de voorzienbare verplichtingen, verliezen en risico's opgenomen, voor zover hiervan de omvang redelijkerwijs kan worden ingeschat. Tevens zijn specifieke bestedingsverplichtingen voor van derden verkregen middelen voorzien. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde met uitzondering van de voorziening voor pensioenen wethouders. Deze wordt gewaardeerd tegen contante waarde.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume is geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is gelijk aan die van de meerjarenraming en bedraagt vier jaar. Bij (éénmalige) schokeffecten, bijvoorbeeld als gevolg van een reorganisatie, is een voorziening voor hieruit voortvloeiende verplichtingen opgenomen.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden zijn begrepen de schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Schulden met een looptijd van korter dan één jaar maken deel uit van de vlottende passiva.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.3.2. Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de historische kosten. De lasten en baten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, zijn in het boekjaar verwerkt.

Lasten en verliezen

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, zijn in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten zijn in beginsel toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Uitzondering hierop vormen de lasten uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Doordat hiervoor geen voorzieningen of schulden mogen worden getroffen, zijn deze personeelslasten toegerekend aan het boekjaar waarin de uitbetaling plaats vindt.

Baten en winsten

Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld.

Toelichting op de balans

Voor alle toelichtingen geldt dat de genoemde bedragen in duizenden euro's zijn opgenomen. Daar waar de cijfers in de Jaarrekening 2021 ten opzichte van 2020 zijn geherrubriceerd, zijn de vergelijkende cijfers op overeenkomstige wijze aangepast.

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in de rijksschatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Gedurende het boekjaar 2021 is door veranderde regelgeving het drempelbedrag gewijzigd. Tot 1 juli 2021 gold voor Haarlem een drempelbedrag € 3,92 miljoen (€3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat) en vanaf 1 juli bedraagt het drempelbedrag € 10,17 miljoen (€ 10 miljoen + 0,2% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen te boven gaat).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren		1e Kwartaal	2e Kwartaal	3e Kwartaal	4e Kwartaal
(1)	Drempelbedrag	3.920	3.920	10.170	10.170
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	12	5.819	35	21
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.908	-	10.135	10.149
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding boven het drempelbedrag	-	1.899	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslaggevingsjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	585.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	85.000			
(1)	1e en 2e kwartaal: Drempelbedrag= (4b)*0,0075 + (4c) *0,002. 3e en 4e kwartaal: Drempelbedrag= € 10 miljoen (als begrotingstotaal groter is dan € 500 miljoen), vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal (4c) dat de € 500 miljoen te boven gaat.	3.920	3.920	10.170	10.170
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)					
(5a)		1.107	529.520	3.193	1.901
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) = (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	12	5.819	35	21

De gemeente heeft in verslagjaar 2021 voor het eerst sinds het invoeren van het schatkistbankieren voldoende liquide middelen gehad om verplicht te moeten schatkistbankieren. In het tweede kwartaal van 2021 werd gesignaleerd dat het drempelbedrag voor verplicht schatkistbankieren werd overschreden en is hierop geacteerd door schatkistbankieren aan te vragen en het saldo automatisch af te romen wanneer dit de grens van € 500.000 positief te boven gaat. Hierdoor is vanaf het derde kwartaal weer voldaan aan het drempelbedrag en kan in de toekomst het drempelbedrag ook niet meer overschreden worden. De incidentele overschrijding van het drempelbedrag heeft, naast de vermelding in deze jaarrekening, verder geen gevolgen voor de gemeente.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen bijdragen aan investeringen in monumenten, cultuurpodia en sportinstellingen, alsmede de voorbereidingskosten van toekomstige grondexploitaties. Het verloop van de boekwaarden van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Investe- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage derden	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten onderzoek en ontwikkeling	265	712		360	617
Bijdragen activa eigendom derden	4.701	682	569		4.814
Totaal	4.966	1.394	569	360	5.431

Investerings

De kosten onderzoek en ontwikkeling betreffen voornamelijk Ontwikkelzone Oostpoort waarvoor bijdragen vanuit de MRA en het Rijk zijn ontvangen.

De investeringen activa in eigendom derden betreffen (vervangings)investeringen bij Patronaat, Philharmonie, Toneelschuur en de nieuwe turnhal bij Jaap Edenlaan.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met een economisch nut

Materiële vaste activa met een economisch nut betreffen activa die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren. Het verloop van de boekwaarden van de materiële vaste activa met een economisch nut is als volgt weer te geven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Herrubri- cing	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	17.084			24			17.060
Woonruimten	2.327			52	175		2.100
Bedrijfsgebouwen	357.545		22.457	2.115	13.525	1.619	362.743
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	127				8		119
Machines, apparaten en installaties	10.764	132	1.205		2.507		9.594
Overige materiële vaste activa met economisch nut	17.110	-35	3.063		2.184		17.954
Totaal	404.957	97	26.725	2.191	18.399	1.619	409.570

Gronden en terreinen

Per 31-12-2021 is van de gronden en terreinen voor € 1.657.000 (2020: € 1.681.000) in erfpacht uitgegeven.

Investerings

De belangrijkste investeringen zijn als volgt te specificeren:

Bedrijfsgebouwen	
Sporthal Sportweg	7.327
Rudolf Steiner school	3.793
Schalkstad parkeervoorziening	3.300
Perm.huisvest. ISH	1.964
Nieuwbouw de Wijde Wereld	1.100
Parklaan gymzaal	797
Schoterstraat 4 (ISK)	695
Uitbreiding E.C.L. Emmakade	593
Bibliotheken vernieuwing	522
Fietsparkeergarage Raaks	449
Vilniusstraat 2 gymzaal	371
Popcentrum Slachthuissterrein	942
Uitbreiding Coornhert	190
Stedelijk Gymnasium renovatie	135
Overige posten	279
Totaal	22.457

Machines, apparaten en installaties	
Mobiele communicatiemiddelen	574
Datacenter uitbreiden hardware	258
MijnHaarlem fase 2	203
Philharmonie klimaatinstallatie	126
Vervanging en uitbreiding WIFI	32
Overige posten	12
Totaal	1.205

Overige materiële vaste activa	
Sportvelden en verlichting	2.719
Kennemer Sport Center springbak en luchtbehandeling	199
Muller orgel restauratie	97
Website Haarlem.nl	34
Meubilair vervanging	14
Totaal	3.063

Desinvesteringen

De belangrijkste desinvesteringen zijn als volgt te specificeren:

Desinvesteringen	
Parkeergarage Floridastraat CVVE deel	1.471
Fietsnfabriek inbreng grondexploitatie	595
Overigen	125
Totaal	2.191

Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven

Het betreft investeringen in rioleringsvoorzieningen die niet verhandelbaar zijn en waarvoor een heffing kan worden geheven. Het verloop van de boekwaarden is als volgt weer te geven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Herrubri- cering	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2021
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken riolering	101.031	288	4.692	6	3.874	-3	102.134
Totaal	101.031	288	4.692	6	3.874	-3	102.134

Herrubricering

Dit zijn eerdere investeringen van Kade Spaarne en Zuiderpolder die riolering betreffen.

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut betreffen activa die geen directe opbrengsten genereren en niet verhandelbaar zijn. Dit betreffen met name investeringen in de openbare ruimte. Het verloop van de boekwaarden is als volgt weer te geven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Herrubri- cering	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2021
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	99.369	-288	7.533		5.241	682	100.691
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken 2017	24.457		4.282	9	900	406	27.424
Overige materiële vaste activa met maatschappelijk nut	1.960	-97	21		295		1.589
Totaal	125.786	-385	11.836	9	6.436	1.088	129.704

De belangrijkste investeringen zijn als volgt te specificeren:

Investerings	
Schoterbos	1.321
Jan Gijzenkade	1.064
Meerwijk vernieuwing openbare ruimte	664
Walmuur Zuider Buiten Spaarne Vijverlaan	508
Groenherstel Schalkwijk	492
Zuid Schalkwijkerweg	461
Spaansevaartstraat duiker	388
Overige posten	6.938
Totaal	11.836

De bijdragen van derden betreft voornamelijk provinciale subsidie.

Financiële vaste activa

Het verloop van de boekwaarden van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Boekwaarde 31-12-2020	Verstrekt	Ontvangen	Mutatie voorziening	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	12.461	5			12.466
Leningen aan deelnemingen	0	560			560
Overige langlopende leningen	10.090	2.420	1.720		10.790
Overige uitz. met rentetypische looptijd 1 jaar of langer	6.782	4.692	4.203	-82	7.189
Totaal	29.333	7.677	5.923	-82	31.005

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Hieronder is de verkrijgingsprijs opgenomen van de deelnemingen waarin de gemeente Haarlem een financieel belang heeft. In [paragraaf 3.6 Verbonden partijen en subsidies](#) is een nadere toelichting opgenomen.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2021	2020
Spaarnelanden N.V.	7.704	7.704
SRO N.V.	3.958	3.958
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	606	606
Alliander	177	177
Certificaten Dataland	16	16
InWest Regio B.V.	5	0
Totaal	12.466	12.461

In 2021 is een belang genomen in InWest Regio B.V.. Het betreft 5.500 aandelen ter waarde van € 1 per stuk.

Leningen aan deelnemingen

Aan Alliander N.V. is in 2021 een achtergestelde reverse converteerbare hybride obligatielening verstrekt van € 560.000. tegen een rentepercentage van 2,075%.

Overige langlopende leningen

De overige langlopende leningen zijn als volgt opgebouwd:

Overige langlopende leningen	2021	2020
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting / Nationaal Restauratie Fonds	8.399	7.571
Yarden N.V.	1.886	2.012
Stichting Alliance	5	7
Museum Dolhuys	500	500
Totaal	10.790	10.090

De leningen via Nationaal Restauratie Fonds (NRF) en Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) zijn aan particulieren verstrekt voor de thema's duurzaamheid, startersregeling en funderingsherstel. Het gaat om "revolving funds". Dit betekent dat aflossingen van uitgezette leningen weer voor nieuwe leningen worden ingezet tot het moment dat de raad anders besluit. Aflossingen op deze leningen vloeien terug naar de rekening-courant met NRF en SVN. Deze zijn opgenomen onder Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, onder de rubriek rekening-courant niet financiële instellingen.

De lening aan Yarden N.V. vloeit voort uit de publiek-private samenwerking met de uitvaartbranche met als doel een crematorium in Haarlem te realiseren. De lening bestaat nu nog uit twee delen die samenhangen met de verschillende afschrijvingstermijnen van respectievelijk de ovens en de gebouwen. De aflossingen vinden overeenkomstig de afschrijvingstermijnen plaats in 20 en 40 jaar. Het gemiddelde rentepercentage bedraagt 6,85%.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn als volgt opgebouwd:

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2021	2020
Overige effecten	277	277
Vorderingen Werk en inkomen	15.093	14.583
Voorziening vorderingen Werk en inkomen	-8.346	-8.264
Vorderingen Schuldhulpverlening	165	186
Totaal	7.189	6.782

De vorderingen werk en inkomen betreffen vorderingen inzake krediethypotheek, leenbijstand, fraude op uitkeringen en alimentatie en onderhoudsplicht van kinderen en de vorderingen vanuit de Tozo regeling. Voor deze vorderingen, met uitzondering van de krediethypotheek, is een voorziening voor oninbaarheid getroffen. De grondslagen hiervoor zijn nader toegelicht in de grondslagen voor de waardering. De voorziening is als gevolg van een statische waardering van de inbaarheid, totaal 55% van de uitstaande vordering.

Onder de vorderingen Werk en inkomen zijn tevens de onder de Tozo regeling verstrekte bedrijfskredieten opgenomen. Voor deze vorderingen is geen voorziening voor oninbaarheid getroffen omdat het risico hiervoor bij het Rijk ligt.

De vorderingen Werk en inkomen zijn als volgt te specificeren:

Vorderingen Werk en inkomen	2021	2020
Fraudevordering	5.606	5.532
Leenbijstand	5.738	5.973
Terugvordering	2.187	1.431
Krediethypotheek	1.104	1.219
Overige vorderingen	459	428
Totaal	15.093	14.583

Met ingang van 2019 worden vanuit de Schuldhulpverlening langdurige leningen verstrekt voor de regelingen New Future en 023 Steunfonds. De leningen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Voorraden

Omschrijving	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2020
Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	0	2.093
Gereed product en handelsgoederen	350	400
Totaal	350	2.493

Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie

De bouwgronden in exploitatie betreffen de volgende complexen:

	Boek waarde	Inves- tering	Inkom- sten	Winst uitname	Naar Voor- raad / van MVA	Liqui- datie	Boek waarde voorraad	Voorziening verlies- latend complex	Balans- waarde (voorraad minus voor- ziening)
	31-12- 2020						31-12- 2021		31-12- 2021
Waarderpolder Noordkop	5.927	247	-533				5.641	1.786	3.855
Waarderpolder Minckelersweg e.o.	1.740	203	-23	277			2.197		2.197
Ripperda	408	26		67			501		501
Schalkwijk 2000 Europawijk Zuid	-74	24					-50		-50
De Entree	-548	90	-40	143			-355		-355
Aziëweg	5.761	175	-166				5.770	7.560	-1.790
Deliterrein	74	109	-2	-38			143		143
DSK	-114	59				55	0		0
Waarderpolder Laan van Decima	5.606	92	-137				5.561		5.561
Slachthuissterrein	-5.129	1.346		194			-3.589		-3.589
Badmintonpad	3.119	53					3.172	2.793	379
Scheepmakerskwartier fase 2	905	314			-350	-869	0		0
Schalkstad Florida, Andal, Nice	-3.007	2.280	-2.132	974			-1.885		-1.885
Raaks, fase 3	-1.257	154		329			-774		-774
Poort van Boerhaave	323	353	-5.864	519			-4.669		-4.669
Zwemmerslaan	400	121					521		521
Koningshof (Koningsstein)	903	101	-3.294	1.096			-1.194		-1.194
Fietsznfabriek	0	94			595		689		689
Totaal	15.037	5.841	-12.191	3.561	245	-814	11.679	12.139	-460

	Boek waarde	Inves tering	Inkom sten	Winst uitname	Naar Voor- raad / van MVA	Liqui- datie	Boek waarde voorraad	Voorziening verlies- latend complex	Balans- waarde (voorraad minus voor- ziening)
	31-12- 2020						31-12- 2021		31-12- 2021
Nog te maken kosten									28.280
Nog te verwachten opbrengsten									-40.078
Verwacht positief exploitatieresultaat									-12.258

Het negatieve saldo per 31 december 2021 ad € 460.000 wordt in deze jaarrekening gepresenteerd onder de voorzieningen voor toekomstige verliezen.

Als gevolg van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht zijn met ingang van 2016 de BBV regels voor grondexploitaties gewijzigd. Deze stelselwijziging brengt onder andere met zich mee dat niet langer rekenrente (was 4%) maar de werkelijke rente over vreemd vermogen (1,45%) mag worden toegerekend.

De voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie heeft betrekking op complexen waarvan op basis van de herziene exploitatieberekening een nadelig saldo wordt verwacht. Op de overige complexen worden op basis van de herziene exploitatieberekeningen voordelige eindresultaten verwacht. Een nadere toelichting op de verwachte resultaten is opgenomen in [paragraaf 3.7 Grondbeleid](#).

De voorraad Gereed product betreft panden waarvan besloten is om deze te verkopen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	30.779	32.245
Rekening-courant niet-financiële instellingen	4.966	6.715
Overige vorderingen	8.995	12.379
Totaal	44.740	51.339

Vorderingen op openbare lichamen

Omschrijving	2021	2020
BTW Compensatiefonds	27.036	28.214
Vennootschapsbelasting 2021 en 2020	1.395	753
Overige BTW op aangifte en nog te bestemmen	126	107
Overige vorderingen op openbare lichamen	2.222	3.171
Totaal	30.779	32.245

Het saldo 'BTW Compensatiefonds' is opgebouwd uit de BCF declaratie 2021. Het saldo 'Overige BTW op aangifte en nog te bestemmen' is opgebouwd uit de BTW op inkoopfacturen die per 31 december 2021 nog in omloop zijn.

Rekening courant niet financiële instellingen

Omschrijving	2021	2020
Rekeningen courant SVn en NRF	4.966	6.715

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen zijn de volgende posten opgenomen:

Omschrijving	2021	2020
Debiteuren algemeen	7.138	10.802
Voorziening oninbare debiteuren algemeen	-1.914	-1.649
Belastingdebiteuren	4.387	3.758
Voorziening oninbare belastingdebiteuren	-715	-618
Overige posten	99	86
Totaal	8.995	12.379

Debiteuren algemeen

Onder debiteuren algemeen zijn de overige gefactureerde vorderingen aan derden opgenomen. Op basis van de ouderdom en aanvullend op basis van de volwaardigheid van de openstaande vordering is een voorziening getroffen voor oninbaarheid. De grondslagen hiervoor zijn nader toegelicht in de grondslagen voor de waardering.

Belastingdebiteuren

De belastingdebiteuren betreffen de vorderingen uit hoofde van de lokale belastingen en heffingen. Op basis van de ouderdom van de openstaande vordering is een voorziening getroffen voor oninbaarheid. De grondslagen hiervoor zijn nader toegelicht in de grondslagen voor waardering.

Overige posten

Dit betreft onder meer de vorderingen uit hoofde van parkeerabonnementen, waarborgsommen en overige verrekeningen.

Liquide middelen

Omschrijving	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2020
Kassaldi	138	94
Banksaldi	82	65
Totaal	220	159

Banksaldi

De bankrekeningen zijn als volgt te specificeren:

Banksaldi	2021	2020
Banken	57	47
Betalingen onderweg	25	18
Totaal	82	65

Overlopende activa

Omschrijving	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2020
Nog te ontvangen subsidies overheidslichamen	4.110	9.114
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	21.475	17.143
Totaal	25.585	26.257

Omschrijving	Stand 31-12-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2021
Rijk:				
Sisa B2 Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	0	491	231	260
Sisa C62 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen gedupeerden toeslagenaffaire	0	52		52
Sisa E3 Sanering verkeerslawaaï	0	85		85
Sisa G2 Gebundelde uitkering participatiewet	0	31		31
Sisa G3 BBZ BK 2021	0	40		40
Sisa G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO)	6.718	858	6.718	858
Sisa G12 Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie KOT	0	68		68
Besluit rijks subsidiering Instandhouding Monumenten	40	14		54
RIEC regulier	147	147	147	147
Totaal Rijk	6.905	1.786	7.096	1.595
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Sisa E27B BDU Verkeer & Vervoer	124			124
UR Kleine Infrastructuur Noord-Holland 2018	316		316	0
UR subsidie projecten regionale sociale agenda's Noord-Holland 2012	20			20
UR Woonvisie Noord-Holland 2016	20			20
UR Woonvisie Noord-Holland 2020	0	6		6
UR Regionaal fietsnetwerk NH 2020	0	332		332
Restauratie het Dolhuis	97		97	0
Programma Bereikbaarheid	48			48
HOV Noord	777	115		892
UR warmtetransitie gebouwde omgeving 2019-2020	8	8		16
Herinrichting Houtplein e.o.	70	97		167
Doorstroming OV	0	3		3
Lokale weerbaarheid cybercrime	28		21	7
Leeracademie Sociaal Domein	0	1		1
Investeringsagenda openbaar vervoer 2015-2020	31			31
Fietsknelpunt Prinsenbrug	62		62	0
Vervangen vri's Europaweg	76	310	76	310
Diverse kleine subsidies	0	6		6
UR subsidie aanleg bushaltes regio Haarlem/IJmond NH 2017	532			532
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	2.209	878	572	2.515
Totaal	9.114	2.664	7.668	4.110

Overige nog te ontvangen/vooruitbetaalde bedragen en vooruitontvangen facturen

Hieronder zijn de volgende posten opgenomen:

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Frans Halsmuseum - vooruitbetaalde subsidie 1e halfjaar	1.402	1.382
Duinwijckhal - vooruitbetaalde subsidie	236	231
Belastingen - nog op te leggen	2.216	1.578
Rentebaten leningen u/g nog te ontvangen	106	104
Automatiseringskosten - vooruitbetaald/vooruitontvangen	2.057	2.287
Omgevingsvergunningen en leges - nog te factureren	2.106	1.000
Parkeerbaten - nog te ontvangen	988	425
Te vorderen Gemeente Zandvoort ivm samenwerking	478	81
Nog te ontvangen Zorgaanbieders Wmo en jeugd	765	1.477
Algemene uitkering 2021 en v.j.	4.945	1.368
Huren 2022 vooruitbetaald	216	251
Claim waterschade	143	143
Bijdrage Flgee brug nog te ontvangen	250	250
Afvalverwerking nog te ontvangen	1.150	772
Investeringskredieten vooruitbetaald	2.275	1.163
VRK - terug te ontvangen bijdrage	0	574
Spaarnelanden DDO vooruitontvangen facturen	0	2.947
BNG dividend 2019	0	292
Anterieure overeenkomsten - verhaalbare kosten	291	79
Projectadministratie nog te ontvangen	656	11
Subsidies vooruitbetaald	127	0
BTW vooruitgefactureerde huur 2022	243	0
Overige posten	825	728
Totaal	21.475	17.143

Eigen vermogen

Het verloop en de boekwaarde van het eigen vermogen is als volgt te specificeren:

	Algemene reserve	Bestemmings-reserves	Gerealiseerd resultaat	Eigen vermogen totaal
Saldo per 31 december 2020	30.578	121.651	5.911	158.140
Bestemming resultaat Jaarrekening 2020	4.991	920	-5.911	0
Toevoegingen	5.668	37.603		43.271
Onttrekkingen	-7.027	-29.017		-36.044
Gerealiseerd resultaat 2021			32.094	32.094
Saldo per 31 december 2021	34.210	131.157	32.094	197.461

Het gedetailleerde overzicht van het verloop per reserve en een toelichting op de aard en strekking van de reserve is opgenomen in 4.5 Reserves en voorzieningen.

Voorzieningen

Het verloop en de boekwaarde van de voorzieningen is als volgt te specificeren:

	Voor verplichtingen en verliezen	m.b.t middelen derden	m.b.t bijdr. toekomstige verv. investerings	Voorzieningen totaal
Saldo per 31 december 2020	10.026	9.415	4.385	23.826
Toevoegingen	674	3.406	133	4.213
Aanwending	-497	-239	-1.644	-2.380
Vrijval	-533	-419	-2.874	-3.826
Saldo per 31 december 2021	9.670	12.163	0	21.833

Het gedetailleerde overzicht van het verloop per voorziening en een toelichting op de aard en strekking van de voorziening is opgenomen in 4.5 Reserves en voorzieningen.

Vaste schulden

Het verloop en de boekwaarde van de vaste schulden is als volgt te specificeren:

	31-12-2020	Opgenomen	Afgelost	31-12-2021
Obligatieleningen	68		1	67
Onderhandse leningen binnenlandse banken/fin.instellingen	460.923	10.000	60.000	410.923
Door derden belegde gelden	63		15	48
Waarborgsommen	88	16	5	99
Overige leningen met looptijd > 1 jaar	895	1	53	843
Totaal	462.037	10.017	60.074	411.980

De met de vaste schulden samenhangende rentelasten bedragen in 2021 € 9.872.000 (2020: € 11.293.000).

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en financiële instellingen

In 2021 is één langlopende lening aangetrokken voor € 10 miljoen met een looptijd van 9,6 jaar tegen 0,397%.

In [paragraaf 3.4 Financiering](#) is een nadere toelichting opgenomen omtrent het gevoerde financieringsbeleid.

Bij de bepaling van de looptijd van deze leningen is rekening gehouden met een spreiding van de aflossingsverplichtingen over toekomstige jaren. Het streven is jaarlijks een gelijk bedrag aan leningen te moeten aflossen en herfinancieren. Dit zorgt voor stabiliteit en minder gevoeligheid voor schommelingen van de rentestand.

Door derden belegde gelden

De door derden belegde gelden betreffen de geldleningen inzake het Nationaal restauratiefonds.

Overige leningen met een looptijd > 1 jaar.

Hieronder zijn de overige leningen met een looptijd langer dan één jaar opgenomen.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

Omschrijving	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2020
Kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	21.692	25.697
Overige schulden	28.474	28.551
Totaal	50.166	54.248

Kasgeldleningen

Ultimo 2021 zijn geen kasgeldleningen opgenomen.

Banksaldi	2021	2020
BNG Bank	21.692	25.697

Dit betreft het negatieve saldo van de gezamenlijke bankrekeningen bij de BNG bank.

Overige schulden

Omschrijving	2021	2020
Crediteuren	18.258	11.883
Schulden aan openbare lichamen	8.656	15.230
Overige schulden, waaronder pensioenpremies	1.560	1.438
Totaal	28.474	28.551

Crediteuren

Onder de crediteuren zijn de schulden uit hoofde van ontvangen inkoopfacturen van leveranciers en inkoopfacturen voor uitbesteed werk voor investerings- en aannemingsprojecten en onderhoud, alsmede voor openstaande inkoopfacturen voor diverse exploitatielasten opgenomen.

Schulden aan openbare lichamen

De schulden aan openbare lichamen zijn als volgt te specificeren:

Omschrijving	2021	2020
Belastingdienst	7.979	12.886
Provincies en gemeenten	632	110
Diverse Ministeries	45	2.234
Totaal	8.656	15.230

De schuld aan de Belastingdienst betreft de verschuldigde afdrachten loonbelasting over de maand december 2021 en de af te dragen BTW over het vierde kwartaal 2021.

Overlopende passiva

Omschrijving	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2020
Nog te betalen bedragen	29.021	29.271
Vooruit ontvangen subsidies overheidslichamen	33.772	15.188
Overige vooruit ontvangen bedragen	4.506	3.611
Totaal	67.299	48.070

Nog te betalen bedragen

De nog te betalen bedragen betreffen de over 2021 nog verschuldigde exploitatielasten en investeringsbedragen waarvoor de facturen na 31 december 2021 zijn ontvangen en worden als volgt gespecificeerd:

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Belastingen	187	221
Rente langlopende rekeningen o/g	5.127	5.635
Huisvesting, facilitaire zaken en IV	467	207
Web participatiebudget	144	118
Nog te betalen/te ontvangen facturen zorgaanbieders Wmo/BW (incl. MO/BBB/PGB)	6.795	7.295
Nog te betalen/te ontvangen facturen zorgaanbieders jeugd	3.125	3.785
Nog te betalen meerkosten Wmo/BW en Jeugd	514	431
Nog te betalen omzetsderving Wmo en Jeugd	0	1.230
Nog te betalen onderwijshuisvesting	256	74
Facturen projectadministratie	2.346	1.333
Facturen vastgoedadministratie	825	666
Facturen onderhoud en beheer openbare ruimte	471	500
Facturen afval en riolering	975	437
Inhuur diverse afdelingen	897	436
Facturen grondexploitaties	101	442
VRK - afrekening flo	722	666
Subsidies nog af te rekenen	1.326	1.636
Kwijtschelding huren i.v.m. coronacrisis	249	559
Cao maatregel salarisstijging	1.530	0
Kredietverstrekking TOZO	1.866	1.866
Overige posten	1.098	1.734
Totaal	29.021	29.271

Vooruit ontvangen subsidies overheidslichamen

Hieronder zijn opgenomen de vooruit ontvangen subsidies waarvoor een terugbetalingsverplichting geldt:

Omschrijving	Stand 31-12-2020	Vrijgevallen bedragen	Ontvangsten	Stand 31-12-2021
EU:				
Cities 2030	84	0	0	84
2020EUSF20215	0	0	129	129
2021EUSF20247	0		280	280
Totaal EU	84	0	409	493
Rijk:				
Sisa A7 Ondersteuning toezicht en handhaving	0	143	495	352
Sisa B1 Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	141	141		0
Sisa C1 Regeling reductie energiegebruik	559	546		13
Sisa C9 Woningbouwimpuls tranche 1 t/m 3	7.608	657	14.675	21.626
Sisa C31 Huisvesting kwetsbare doelgroepen	300	0	0	300
Sisa C32 Ventilatie in scholen	0	354	2.463	2.109

Omschrijving	Stand 31-12-2020	Vrijgevallen bedragen	Ontvangsten	Stand 31-12-2021
Sisa C43 Reductie energiegebruik woningen	0	263	1.250	987
Sisa D1 RMC Voortijdig schoolverlaters	277	277		0
Sisa D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	1.289	4.768	4.691	1.212
Sisa D10 Participatiewet Volwassenenonderwijs	309	1.046	1.262	525
Sisa D11 Extra financiële middelen RMC functie	84	62	84	106
Sisa D12 RMC voortijdig schoolverlaters 2021-2024	0	519	865	346
Sisa D12A Regionale aanpak VSV 2021/2024	0	344	371	27
Sisa D14 Onderwijsvertragingen 2021-2023	0		701	701
Sisa E3 sanering verkeerslawaaï	131	217	86	0
Sisa E56 Verkeersinfrastructuur 2021	0		131	131
Sisa G3 BBZ	0		29	29
Sisa H8 Sportakkoord 2020-2022	0	204	341	137
Sisa H12 Lokale preventieakkoorden	0	45	80	35
VBT Gevelisolatie	97			97
Besluit Rijkssubsidiering Instandhouding Monumenten	164	43	13	134
Sociale problematiek Schiphol	128	64		64
RIEC ondermijning	1.282	1.998	1.531	815
RIEC afpakkelden	387	429	370	328
RIEC ondermijningsbeeld Schiphol	36	36		0
RIEC versterking 2019-2021	2.006	3.252	3.490	2.244
RIEC pilot criminele uitbuiting	50	136	150	64
RIEC aanpak ondermijning Schiphol	0	725	1.305	580
Totaal Rijk	14.848	16.269	34.383	32.962
<u>Overige Nederlandse overheidslichamen:</u>				
Onderzoeken woningbouw MRA 2017	12			12
Binnenduinrand	12			12
UR subsidie molens Noord-Holland 2015	21			21
UR Woonvisie Noord-Holland 2011	35		3	38
Platform Ruimte	67	123	148	92
UR ondersteuning toekomstbestendige werklocaties Noord-Holland 2017	10	0	0	10
UR subsidie toekomstbestendige winkelgebieden NH 2018	1	6	5	0
OV doorstromingsproject	89	91	2	0
Warmtetransitie wijkniveau	0		30	30
ZonMw Social Trials	0		100	100
Programmamanager Woonakkoord	0	36	38	2
Diverse kleine subsidies	9	35	26	0
Totaal overige Nederlandse overheidslichamen	256	291	352	317
Totaal	15.188	16.560	35.144	33.772

Overige vooruit ontvangen bedragen

De overig vooruit ontvangen exploitatiebaten zijn als volgt te specificeren:

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Vastgoed huren vooruit gefactureerd	931	605
Parkeerabonnementen vooruit gefactureerd	101	83
Allegro inzake schuldhelpverlening	2.036	1.970
Bijdrage extra inzet zwerfafval	158	164
Anterieure overeenkomsten	901	375
Verzekeringsuitkering besteding 2021	272	276
Overige posten	107	138
Totaal	4.506	3.611

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

In de hieronder opgenomen tabel zijn de resterende financiële verplichtingen tot einde contractduur van alle individuele contracten met een contractwaarde groter dan € 100.000 verantwoord.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen	Per 31-12-2021
Huurovereenkomsten	35.578
Operationeel lease voertuigen	123
ICT, telecommunicatie en overige faciliteiten	
- Onderhoud hard- en software en gebruik van print- en kopieerapparatuur	1.978
- Onderhoud AV apparatuur vergaderzalen	102
- Repro	270
- Vaste en mobile communicatie	42
- Catering, beveiliging/bewaking, schoonmaak, kantoorbenodigh. en drankaut.	2.257
- Postverwerking	560
- Sint- en kerstattenties	104
Verzekeringen	1.762
Gemeentelijke collectieve zorgverzekering voor minima	1.448
Subsidieverplichtingen voor de jaren 2021 t/m 2025	56.610
Totaal niet in de balans opgenomen verplichtingen	100.834

Niet opgenomen recht

Coronacompensatiepakket rijksoverheid

Het Rijk heeft voor de gemeenten een pakket aan financiële maatregelen getroffen ter (gedeeltelijke) dekking van de coronakosten/-effecten die gemeenten ondervonden c.q. ondervinden vanaf 2020. Een onderdeel van het pakket aan financiële maatregelen is de compensatie voor inkomstenderving die de gemeente heeft gehad als gevolg van corona. Over de hoogte van de totale inkomstenderving voor het boekjaar 2020 is voor Haarlem overeenstemming met het ministerie van BZK. Deze definitieve afstemming heeft plaatsgevonden in 2021, maar was te laat om nog (volledig) verwerkt te kunnen worden in de decembercirculaire 2021. De afrekening over 2020 van € 2,3 miljoen, deels ontvangen met de decembercirculaire 2021 en deels nog te ontvangen met de meicirculaire 2022, is conform de grondslagen voor resultaatbepaling verwerkt in de jaarrekening 2021 aangezien zekerheid bestaat over deze opbrengst.

Het Rijk heeft toegezegd dat de gemeente ook compensatie voor inkomstenderving voor het boekjaar 2021 zal ontvangen. De afstemming over de hoogte van deze vergoeding zal echter pas plaatsvinden na definitieve vaststelling van de jaarrekening 2021. Om deze reden, alsmede omdat een exacte verdeling/verdeelsleutel van de compensatie per gemeente nog niet bekend is, kan voor de jaarrekening 2021 nog geen voldoende nauwkeurige en betrouwbare inschatting gemaakt worden van het bedrag waarop onze gemeente aanspraak kan maken. Deze vergoeding is daarom niet verwerkt in de jaarrekening 2021.

Berging Rekening courant met Hoogheemraadschap Rijnland.

Dit bestaat uit een tabel met peilvakken binnen Rijnlandsgebied waarop per peilvak het saldo in m2 wordt bijgehouden van het door de houder gegraven en ingezette oppervlaktewater. Hiermee wordt geregeld dat er voor het verharderen van oppervlakte en demping van oppervlaktewater compensatie moet worden geregeld. Als deze compensatie niet wordt geregeld kan het Hoogheemraadschap overgaan tot handhaving. Hiertoe is al wel de bestemmingsreserve Waterberging gevormd voor de afkoop van verschillende projecten, echter kan daar niet met zekerheid worden gezegd of de afkoop voldoende is voor het realiseren van de compensatie. Dit omdat deze afkoop met een vaste prijs per m2 is gegaan en hiermee niet is gezegd dat dit bedrag voldoende is voor het realiseren van toekomstige compensatie.

Huuropbrengsten recht

De gemeente heeft niet in de balans opgenomen huuropbrengst rechten. In totaal heeft de gemeente voor € 7,0 miljoen aan contractwaarde openstaan voor het verhuren van panden. Hierbij zijn alleen individuele contracten meegenomen die een totale contractwaarde groter dan € 100.000 hebben. Het aflooppjaar van de contracten varieert tussen 2023 en 2043.

Per balansdatum heeft de gemeente nog recht op een bijdrage ten behoeve van openbaar gebied ter grootte van € 200.000.

In 2021 heeft de gemeente een verkoopovereenkomst gesloten voor een perceel grond, inclusief opstal. De kopende partij heeft plannen voor het drijven van een onderneming op deze plek, en daarom is naast de vaste vergoeding een variabele vergoeding opgenomen in de overeenkomst. Deze variabele vergoeding bedraagt maximaal € 375.000 en is afhankelijk van de gemiddeld gerealiseerde omzet over een aantal jaren na datum van levering. Daarnaast zijn de partijen overeengekomen dat bij verkoop van het perceel grond, inclusief opstal, binnen 10 jaar na transportdatum de koper de gemeente een bedrag van € 375.000 betaalt, behoudens een eventuele terug levering aan de Gemeente en met dien verstande dat er geen samenloop (cumulatie) zal plaatsvinden van de nabetaling met de variabele vergoeding.

Borg- en garantstellingen

De gemeente staat garant als achtervang voor leningen die zijn verstrekt aan woningbouwcorporaties en particulieren. Deze verstrekte leningen worden gegarandeerd door het Waarborg Eigen Vermogen en Waarborgfonds Eigen Woningen. Als deze waarborgfondsen hun verplichtingen niet kunnen nakomen, dan worden de gemeenten en het Rijk aangesproken (achtervang). Garanties op leningen van de zorgsector, culturele instellingen, het Nationaal Restauratiefonds en het nutsbedrijf zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid.

Met betrekking tot het vermelde bedrag in de tabel 'particuliere woningbouw' kan het volgende worden vermeld. De definitieve opgave 2021 WEW wordt medio 2022 verstrekt. In deze jaarrekening wordt daarom een inschatting gemaakt op basis van de opgave WEW van 30-06-2021.

(bedragen x € 1 miljoen)

Gegarandeerde geldleningen	Per 31-12-2021	Per 31-12-2020
Gemeente als achtervang	1.365	1.472
Particuliere woningbouw	501	606
Woningcorporaties	864	866
Gemeente als directe risicodragers	18,5	21,1
Zorgsector	0,3	0,4
Culturele instellingen	1,1	1,3
Nationaal restauratiefonds	0,1	0,1
Nutssector	17,0	19,3
Totaal gegarandeerde geldleningen	1.384	1.493

Toelichting op Overzicht van baten en lasten

Algemeen

In deel 2 van het jaarverslag van de gemeente Haarlem zijn de baten en lasten per programma toegelicht in relatie tot de begroting. In bijlage 6.5 zijn de baten en lasten van de rekening per programma en beleidsveld weergegeven.

De baten en lasten die in directe relatie staan tot de programma's, worden rechtstreeks aan de programma's toegerekend. De indirecte lasten en baten, dit betreft onder meer de indirecte apparaatskosten en algemene kosten, worden aan de programma's toegerekend overeenkomstig de kostenverdelingssystematiek die in de begroting is gehanteerd.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering voor 2021 uit het gemeentefonds is berekend op basis van de decembercirculaire 2021 van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De samenstelling van de verantwoorde algemene uitkering kan als volgt worden weergegeven:

Algemene uitkering gemeentefonds	2021	2020
Algemene uitkering 2021	363.776	
Algemene uitkering 2020	-140	353.297
Algemene uitkering 2019	263	257
Algemene uitkering 2018	-1	-73
	363.898	353.481

Coronacompensatiepakket rijksoverheid

Het Rijk heeft voor de gemeenten een pakket aan financiële maatregelen getroffen ter (gedeeltelijke) dekking van de coronakosten/-effecten die gemeenten ondervonden c.q. ondervinden vanaf 2020. Een onderdeel van het pakket aan financiële maatregelen is de compensatie voor inkomstenderving die de gemeente heeft gehad als gevolg van corona. Over de hoogte van de totale inkomstenderving voor het boekjaar 2020 is voor Haarlem overeenstemming met het ministerie van BZK. Deze definitieve afstemming heeft plaatsgevonden in 2021, maar was te laat om nog (volledig) verwerkt te kunnen worden in de decembercirculaire 2021. De afrekening over 2020 van € 2,3 miljoen, deels ontvangen met de decembercirculaire 2021 en deels nog te ontvangen met de meicirculaire 2022, is conform de grondslagen voor resultaatbepaling verwerkt in de jaarrekening 2021 aangezien zekerheid bestaat over deze opbrengst.

Lokale belastingen en heffingen

De gemeentelijke belastingen en heffingen bedragen € 119.518.000 en zijn nader gespecificeerd en toegelicht in [paragraaf 3.2 Lokale heffingen](#). De belastingen zijn niet bestedingsgebonden en de gemeentelijke heffingen zijn wel bestedingsgebonden en mogen de werkelijke kosten van de gemeente niet overstijgen. De belangrijkste zijn de afvalstoffenheffing, het rioolrecht, de bouwleges en de leges van burgerzaken.

De belangrijkste niet-bestedingsgebonden gemeentelijke belastingen en heffingen zijn de onroerende zaakbelasting (€ 45.021.000), de parkeerbelasting (€ 9.767.000) en de precario ondergrondse infrastructuur (€ 5.952.000).

Financiering

Onder het product financiering worden de volgende baten verantwoord:

Financiering	2021
Saldo financieringsfunctie	-389
Dividenden	-597
Totaal product Financiering	-986

Saldo financieringsfunctie

De betaalde rentekosten over de leningenportefeuille worden doorberekend aan de producten, investeringen en grondexploitaties. De gemeente hanteert hierbij een omslagrente van 1,5%. Voor de toerekening aan de grondexploitaties wordt een omslagrente van 1,45% gehanteerd op basis van nacalculatie.

Het saldo van de financieringsfunctie wordt veroorzaakt door het verschil tussen de gemiddelde rente op uitstaande en verschuldigde gelden en de via de omslagrente doorbelaste rentekosten aan de producten, investeringen en grondexploitaties.

In [paragraaf 3.4 Financiering](#) is een nadere toelichting gegeven op de financieringspositie van de gemeente. Afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn in programma 7 nader toegelicht.

Eigen bijdragen Centraal Administratie Kantoor

De berekening, oplegging en incasso van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in het kader van de huishoudelijke verzorging wordt door het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgevoerd. Het CAK verstrekt aan de gemeente een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen. Door het ontbreken van de inkomensgegevens, is de door het CAK verstrekte informatie ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en de volledigheid van de eigen bijdrage als geheel vast te kunnen stellen. Volgens de wetgever is de gemeente hiervoor ook niet verantwoordelijk en beschikt de gemeente vanwege privacyregelgeving niet over de inkomensgegevens. Daarom bestaat onzekerheid over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de verantwoorde eigen bijdragen voor huishoudelijke ondersteuning en beschermd wonen voor € 2,4 miljoen. Deze onzekerheid wordt op grond van een uitspraak van de commissie BBV niet meegewogen in het oordeel van de accountant over de jaarrekening.

Personeelslasten

De personeelslasten over 2021 bedragen € 108.915.000 (2020: € 103.106.000). De werkelijke bezetting over 2021 is 1.315 fte (2020: 1.308,6 fte). De toegestane formatie, bezetting en werkelijke personeelslasten van bestuur en hoofdafdelingen zijn nader gespecificeerd in bijlage 6.4 Overzicht personeel.

Vennootschapsbelasting

Voor een toelichting op deze post wordt verwezen naar [paragraaf 3.5 bedrijfsvoering](#).

Incidentele baten en lasten

De incidentele baten en lasten over 2021 bedragen respectievelijk € 68.408.793 en € 55.201.911 In 4.4 Incidentele baten en lasten zijn deze per programma gespecificeerd.

Wet Normering Topinkomens

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT zijn de beleidsregels toepassing WNT van 27 februari 2014, inclusief de wijziging van 12 maart 2014, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) als uitgangspunt gehanteerd. De gemeente Haarlem herkent de door de Minister van BZK in zijn kamerbrief van 27 februari 2014 onderkende uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen. In lijn met paragraaf 6 van de (gewijzigde) beleidsregels toepassing WNT legt de gemeente geen verantwoording af over externe niet-topfunctionarissen. In 2021 geldt voor de gemeente Haarlem een maximum WNT norm van € 209.000. Openbaar te maken gegevens op basis van de WNT. Voor alle topfunctionarissen, ongeacht beloningsniveau:

Bedragen x € 1	C.M. Lenstra	M.C.C. Philips
Functiegegevens	Gemeentesecretaris / Algemeen directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging 2021		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.205	107.647
Beloningen betaalbaar op termijn	22.200	20.374
<i>Subtotaal</i>	159.405	128.021
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totale bezoldiging 2021	159.405	128.021
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling		
Gegevens 2020		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/2 - 31/12	1/10 - 31/12
Omvang dienstverband 2020 (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	119.988	26.772
Beloningen betaalbaar op termijn	18.984	4.877
<i>Subtotaal</i>	138.972	31.649
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 2020	183.975	50.525
Bezoldiging	138.972	31.649

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen (i.c. niet-topfunctionarissen in loondienst) die in 2021 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Tevens zijn er in 2021 geen ontslaguitkeringen (i.c. uitkeringen wegens beëindiging dienstverband) betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Gebeurtenissen na balansdatum

-

4.4 Incidentele baten en lasten

Het onderdeel Incidentele baten en lasten is bedoeld om inzicht te verschaffen in incidentele posten in het baten en lasten overzicht van de gemeente en daarmee ook het resultaat op de structurele budgetten. Het jaarrekeningresultaat van de gemeente bedroeg in 2021 (inclusief mutaties reserves) € 32.093.680 positief. Het resultaat geschoond voor incidentele posten ofwel het resultaat op de structurele budgetten bedroeg € 18.886.798 positief. Dit overzicht wordt opgesteld door per programma de totale baten en lasten te schonen van incidentele componenten waardoor het structurele onderdeel overblijft. In de eerste tabel wordt het totaaloverzicht van structurele en incidentele baten en lasten weergegeven, in de volgende tabellen de incidentele baten en lasten > € 100.000 per programma.

	Structureel R 2021	Incidenteel R 2021	Totaal R 2021
Lasten			
1. Maatschappelijke participatie	71.194	639	71.833
2. Ondersteuning en zorg	132.576	10.149	142.725
3. Werk en Inkomen	106.072	2.285	108.358
4. Duurzame stedelijke vernieuwing	45.388	18.320	63.707
5. Beheer en onderhoud	113.407	13.493	126.900
6. Burger, bestuur en veiligheid	51.894	309	52.203
7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	76.996	10.006	87.003
Totaal lasten	597.527	55.202	652.729
Baten			
1. Maatschappelijke participatie	-9.287	-1.777	-11.063
2. Ondersteuning en zorg	-3.505	-8.247	-11.752
3. Werk en Inkomen	-73.542	-2.706	-76.248
4. Duurzame stedelijke vernieuwing	-1.977	-19.708	-21.685
5. Beheer en onderhoud	-83.555	-17.942	-101.497
6. Burger, bestuur en veiligheid	-18.653	-818	-19.471
7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	-425.894	-17.211	-443.105
Totaal baten	-616.414	-68.409	-684.822
Saldo			
1. Maatschappelijke participatie	61.907	-1.138	60.769
2. Ondersteuning en zorg	129.071	1.902	130.973
3. Werk en Inkomen	32.530	-420	32.110
4. Duurzame stedelijke vernieuwing	43.411	-1.389	42.022
5. Beheer en onderhoud	29.852	-4.449	25.402
6. Burger, bestuur en veiligheid	33.241	-509	32.732
7. Algemene dekkingsmiddelen en overhead	-348.898	-7.205	-356.102
Saldo structurele baten en lasten	-18.887	-13.207	-32.094

Programma 1	Lasten 2021	Baten 2021
Totaal programma inclusief reserves	71.833	-11.063
<u>Minus: incidentele baten en lasten</u>		
Mutatie reserves	50	-1.712
Sociaal programma statushouders eindigd in 2022 op grond hiervan als incidenteel aangemerkt	589	0
Overige incidentele posten < € 100.000	0	-65
Structurele lasten en baten programma 1	71.194	-9.287

Programma 2	Lasten 2021	Baten 2021
Totaal programma inclusief reserves	142.725	-11.752
<u>Minus: incidentele baten en lasten</u>		
Mutatie reserves	10.149	-8.247
Overige incidentele posten < € 100.000		
Structurele lasten en baten programma 2	132.576	-3.505

Programma 3	Lasten 2021	Baten 2021
Totaal programma inclusief reserves	108.358	-76.248
<u>Minus: incidentele baten en lasten</u>		
Mutatie reserves	2.134	-2.554
Regionaal mobiliteitsteam n.t.o. rmt vws gedekt uit rijks middelen	151	-151
Overige incidentele posten < € 100.000		-1
Structurele lasten en baten programma 3	106.072	-73.542

Programma 4	Lasten 2021	Baten 2021
Totaal programma inclusief reserves	63.707	-21.685
<u>Minus: incidentele baten en lasten</u>		
Mutatie reserves (exclusief GREX)	3.499	-2.954
Anterieure overeenkomsten zin overeenkomsten met derden voor de realisatie ontwikkeling van projecten. Deze zijn uniek en incidenteel van aard.	1.598	-1.971
Implementatie omgevingswet is tijdelijk aangezien na implementatie deze kosten niet meer gemaakt worden.	1.191	-60
GREX iis incidenteel naar aard omdat het maar eenkeer ontwikkeld kan worden.	10.647	-10.769
Ontwikkelpzone Zuid-West vastgesteld (2019/434101)	817	-432
MRA klimaatbesteding 2021		-143
Regeling reductie energiegebruik gedekt uit SPUK RRE 2021	547	-547
Regeling reductie energiegebruik woningen gedekt uit rijksvergoeding. SPUK RREW 2021		-263
HBB Ontwikkeling BV verkoop grond W, Arondéusstraat		-2.500
Subsidie provincie nhd terugvordering 2020		131
Overige incidentele posten < € 100.000	22	-201
Structurele lasten en baten programma 4	45.388	-1.977

Programma 5	Lasten 2021	Baten 2021
Totaal programma inclusief reserves	126.900	-101.497
<u>Minus: incidentele baten en lasten</u>		
Mutaties reserves (exclusief IP maatschappelijk nut)	9.958	-7.538
Betreft dotatie aan de voorziening riolering en afval n.a.v. vngmodel jaarrekening	723	
Parkeren voorziening schalkwijk	358	-2.900
Verkopen vastgoed	253	-7.426
Incidenteel onderhoud/calimiteiten vastgoed	2.201	
Steun provincie nhd pletterij en toneelschuur		199
Steun provincie nhd 2021 dolhuys		-2
Overige incidentele posten < € 100.000	0	-275
Structurele lasten en baten programma 5 (incl. dotatie en onttrekking IP maatschappelijk nut)	113.407	-83.555
Programma 6	Lasten 2021	Baten 2021
Totaal programma inclusief reserves	52.203	-19.471
<u>Minus: incidentele baten en lasten</u>		
Mutaties reserves	110	-285
Dotatie voorziening wachtgeld wethouders	199	
Vrijval pensioenvoorziening wethouders door hogere rekenrente		-533
Overige incidentele posten < € 100.000		
Structurele lasten en baten programma 6	51.894	-18.653
Programma 7	Lasten 2021	Baten 2021
Totaal programma inclusief reserves	87.003	-443.105
<u>Minus: incidentele baten en lasten</u>		
Mutaties reserves	9.847	-11.244
Precario leiding stopt per 2021		-5.952
Vergoedingen schadeloosstelling jz verzekeringen	144	
Overige incidentele posten < € 100.000	15	-15
Structurele lasten en baten programma 7	76.996	-425.894

4.5 Reserves en voorzieningen

Staat van Reserves		Stand per 31-12- 2020	Rekening resultaat 2020		Toe- voeging	Ont- trekking	Stand per 31-12-2021	Toelichting aard
Prg.	Soort reserve		Toe- voeging	Ont- trekking	2021	2021		
Algemene reserve:								
7	Algemene reserve	30.578	4.991		5.668	7.027	34.210	De algemene reserve dient als buffer om schommelingen in het resultaat op te vangen en onverwachte tegenvallers te dekken.
	Totaal algemene reserve	30.578	4.991	0	5.668	7.027	34.210	
Bestemmingsreserves :								
4	Reserve Grondexploitatie	18.742			3.718	1.870	20.590	Het doel van de reserve is het dekken van risico's die uit de grondexploitatie voortvloeien.
5	Baggeren	1.815			219		2.034	De reserve dient voor uitvoeren van grote baggerprojecten.
5	Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte	12.956			940	3.859	10.037	Reservering van middelen voor het opvangen van periodieke uitschieters en jaren met grote onderhoudsopgave met betrekking tot beheer en onderhoud van de openbare ruimte.
5	Bodemprogramma	8.902			647	215	9.334	Reserve ten behoeve van uitvoering bodemprogramma.
7	Budgetoverheveling	4.669			7.507	4.179	7.997	Door middel van deze reserve worden budgetten doorgeschoven naar het volgende boekjaar.
1	Duurzame Sportvoorzieningen	538			50	304	284	Reserve dient als dekking voor subsidies die Haarlemse sportverenigingen kunnen aanvragen voor duurzame sportvoorzieningen.
4	Participatie en Leefbaarheid	2.058			92	245	1.905	Reserve is bestemd voor uitvoering van activiteiten omtrent duurzame stedelijke vernieuwing.
4	Wonen	213				143	70	Reserve ten behoeve van de Woonagenda. Gevormd uit reserve ISV na actualisatie ISV programma's.
7	Groei van de Stad	1.251			200	739	712	Reservering van middelen voor noodzakelijke uitbreiding van het voorzieningenniveau als gevolg van toename van de Haarlemse bevolking.
5	Kapitaallasten Maatschappelijk nut	24.458			3.866	900	27.424	Dekken van afschrijvingslasten van investeringen met maatschappelijk nut.
4	Leefomgeving	5.775				415	5.360	Reserve ten behoeve van Leefomgeving dat grotendeels samenhangt met openbare ruimte.
3	Minimagelden	870			243		1.113	De reserve is bedoeld voor de onder- of overbesteding van gelden voor minimeleid.

4	Ongedeelde stad	9.821			385	9.436	Reserveren van middelen voor het realiseren van betaalbare woningbouw en voor voorzieningen en leefbaarheid met als doel een ongedeelde stad
6	Regionaal IEC NH	449				449	Een samenwerkingsverband van onder andere de politie, justitie, de Belastingdienst, de provincie en gemeenten in Noord-Holland om de bestuurlijke en geïntegreerde aanpak van georganiseerde criminaliteit vorm te geven.
7	Rekenkamercommissie	20				20	De reserve dient ter dekking van verrichten van (groot) onderzoek op het terrein van financiële middelen mocht de rekenkamer daartoe besluiten.
7	Schuldbeheersing	500				500	Reserveren van middelen voor schuldbeheersing
5	Vastgoed	7.134		5.911	4.917	8.128	Het dekken van afwaarderingen als gevolg van het verlagen van boekwaarden van panden naar de marktwaarde en het dekken van werkelijke tekorten op de exploitatie van planmatig onderhoud.
5	Waterbergingen	1.431				1.431	Reserveren van middelen om de verhouding verhard terrein versus oppervlakte water in stand te houden.
2	Opvang, wonen en herstel	13.279		8.371	7.879	13.771	Egalisatiereserve waarin de inkomsten en uitgaven voor maatschappelijke opvang (DU MO), Vrouwenopvang (DU VO) en Beschermd wonen (IU BW) worden verrekend
5	Energiebesparing	182		182		364	Dekken van afschrijvingslasten van renderende duurzaamheidsinvesteringen
7	Risico coronacrisis	3.000			1.500	1.500	Gedeeltelijke reservering van ontvangen rijks gelden vanwege coronacrisis i.v.m. nacalculatie in 2021
7	Steunmaatregelen coronacrisis	3.588	920	3.009	1.348	6.169	Reserve voor acute en tijdelijke ondersteuning van een aantal specifiek door coronacrisis getroffen sectoren/doelgroepen en niet-bestede middelen van de TOZO-regelingen.
7	Kapitaallasten Economisch nut	0		2.498		2.498	Dekken van afschrijvingslasten van investeringen met economisch nut.
5	Parkeren schalkstad	0		150	119	31	Egalisatiereserve voor het jaarlijkse exploitatie resultaat van het parkeren winkelcentrum Schalkwijk
Totaal bestemmingsreserves		121.651	920	0	37.603	29.017	131.157
Resultaatbestemmingsreserve:							
7	Gerealiseerd resultaat vorig boekjaar	5.911	-5.911				0
7	Gerealiseerd resultaat huidig boekjaar			32.094			32.094
Totaal resultaat na bestemming		5.911	-5.911	0	32.094	0	32.094
Totaal reserves		158.140	0	0	75.365	36.044	197.461

Prg	Staat van voorzieningen	Stand 31-12- 2020	Toe- voeging	Aanwen- dingen	Vrijval	Stand 31-12-2021	Toelichting aard en omvang
Soort voorziening							
Voorzieningen voor verplichtingen en verliezen							
4	Liquidatie Land in Zicht	27		6		21	Van de grondexploitatie Land in Zicht zijn alle grondtransacties afgerond en het project bevindt zich in de afrondingsfase. Er dienen in de afrondingsfase nog werkzaamheden in de openbare ruimte plaats te vinden. Hiervoor is een voorziening getroffen.
4	Voorziening negatieve grondexploitaties	0	460			460	De voorziening grondexploitaties is hoger dan de boekwaarde van de grondexploitaties. Het saldo wordt daarom onder de voorzieningen gepresenteerd.
6	Wethouderspensioen	9.737		324	533	8.880	Pensioenvoorziening voor drie wethouders waarvoor geen verzekering meer kan worden afgesloten.
7	Wachtgeld en boventalligen	75	15	81		9	Verplichtingen voortvloeiende uit wachtgeldregelingen en kosten boventalligen voor 2013.
7	Wachtgeld wethouders	187	199	86		300	Voorziening toekomstige verplichtingen wachtgeld voormalige wethouders, conform regelgeving BBV (artikel 44).
Totaal verplichtingen en risico's		10.026	674	497	533	9.670	
Voorzieningen niet bestede middelen van derden							
1	Afkoopsommen Leerplein / RBL	40			17	23	Voorziening gevormd voor ontvangen afkopen van uitgetrede gemeente, welke uit Gemeenschappelijke regeling RBL zijn gestapt. Deze gelden worden de komende jaren ingezet t.b.v. de GR.
4	Monitoring Rookmakerterrein	10		8		2	Monitoring op stabiliteit milieuvervuiling van dit terrein. Indien nodig wordt er aanvullend onderzoek gedaan.
4	Fietsknooppunt	12	22	21		13	Onderhoud bebording fietsroutenetwerk in de regio Zuid-Kennemerland.
5	Grafleges	2.788	464		340	2.912	De voorziening is ingesteld om van het huidige kasstelsel van afkoopsommen voor onderhoud en huur van graven over te gaan naar het stelsel van baten en lasten.
5	Waterbergingen	27				27	Compensatie waterbergingen DSK en Roemer Visserstraat in het kader van stedelijke wateropgave.
5	Egalisatie afvalstoffenheffing	0	390			390	Deze voorziening moet zorgen voor een gelijkmatige lastenpatroon voor de burger.

5	Tariefseglisatie riolering	293	333		626	Deze voorziening moet zorgen voor een gelijkmatige lastenpatroon voor de burger.
5	Parkeren Schalkstad	0	225	62	163	Het aandeel van de CvvE winkelcentrum Schalkwijk in het jaarlijkse exploitatie resultaat van de parkeerexploitatie.
5	Middengebied Schalkwijk	0	410		410	Bijdragen van derden in toekomstige onderhoudskosten openbare ruimte middengebied Schalkwijk
5	GR Reg Bereikbaarheid Zdkrlnd	6.245	1.562	210	7.597	Betreffen de opgebouwde middelen van de gemeenschappelijke regeling bereikbaarheid Zuid-Kennemerland
Totaal voorzieningen niet bestede middelen van derden		9.415	3.406	239	419	12.163
Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen						
5	Parkstad - VVE Schalkwijk	4.385	133	1.644	2.874	0
Totaal voorzieningen		23.826	4.213	2.380	3.826	21.833

4.6 Pilot rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het College van Burgemeester en Wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 26 oktober 2021 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6,2 miljoen.

Conclusie

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In [paragraaf 3.5 bedrijfsvoering](#) heeft het college beschreven welke actie hij onderneemt om de overige afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.7 Kadernota rechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Onder begrotingsrechtmatigheid wordt het volgende begrepen: "Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begrotingen hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn." (Notitie toepassing van het begrotingscriterium, Commissie BBV, Platform Rechtmatigheid) Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en worden door de gemeenteraad zelf nader ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Begrotings- en investeringskredietoverschrijdingen

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen (beleidsmatig en/of financieel) behoeven autorisatie door de gemeenteraad. In de regel worden begrotingswijzigingen vooraf door het college aan de raad voorgelegd ter autorisatie. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Slechts indien de omstandigheden een autorisatie vooraf niet mogelijk maken moet achteraf een begrotingswijziging worden voorgelegd. Indien de raad ermee instemt wordt de besteding alsnog geautoriseerd en is deze rechtmatig. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. Toch is het toetsen van begrotingsrechtmatigheid ingewikkelder dan het wellicht op het eerste gezicht lijkt. Er kunnen zeven verschillende begrotingsoverschrijdingen worden onderscheiden. In onderstaand overzicht wordt aangegeven wat naar de mening van de commissie BBV de consequentie van betreffende overschrijding moet zijn voor het accountantsoordeel.

Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		x
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de onafhankelijk accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		x
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendeekkende omzet.	x	
4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	x	
5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		x
6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		
- geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		x
- geconstateerd na verantwoordingsjaar	x	
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
- jaar van investeren		x
- afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	x	

Overschrijdingen begrote lasten 2021

Programma	Beleidsveld	Lasten begroot	Lasten werkelijk	Afwijking	Over-schrijding	Cate-gorie
Maatschappelijke participatie	11 Onderwijs en sport	39.485	38.744	-741	nee	n.v.t
	12 Sociale basis	33.658	33.039	-619	nee	n.v.t
	totaal:	73.143	71.783			
Ondersteuning en Zorg	21 Voorzieningen volwassenen	42.230	40.428	-1.802	nee	n.v.t
	22 Voorzieningen jeugd	36.207	36.809	602	ja	3 + 4
	23 Opvang, wonen en herstel	57.306	55.338	-1.968	nee	n.v.t
	totaal:	135.743	132.575			
Werk en inkomen	31 Werk	26.559	22.558	-4.001	nee	n.v.t
	32 Inkomen	84.507	81.426	-3.080	nee	n.v.t
	33 Schulden	2.482	2.238	-244	nee	n.v.t
	totaal:	113.548	106.222			
Duurz. Stedelijke Vernieuwing	41 Duurzame sted. Ontwikkeling	18.598	17.722	-876	nee	n.v.t
	42 Economie, toerisme en cultuur	32.211	31.596	-615	nee	n.v.t
	43 Grondexploitatie	14.772	6.930	-7.842	nee	n.v.t
	totaal:	65.581	56.248			
Beheer en Onderhoud	51 Openbare ruimte en mobiliteit	80.355	72.823	-7.532	nee	n.v.t
	52 Parkeren	15.062	14.001	-1.061	nee	n.v.t
	53 Overige beheertaken	32.207	26.551	-5.655	Nee	n.v.t.
	totaal:	127.624	113.375			
Burger, Bestuur en Veiligheid	61 Dienstverlening	8.542	8.178	-364	nee	n.v.t
	62 Gemeentelijk bestuur	6.541	6.371	-170	nee	n.v.t
	63 Openbare orde en veiligheid	35.333	37.545	2.211	ja	3
	totaal:	50.416	52.094			
Algemene Dekkingsmiddelen	71 Lokale belastingen & heffingen	5.577	5.253	-324	nee	n.v.t
	72 Algemene dekkingsmiddelen	2.478	1.190	-1.289	nee	n.v.t
	73 Overhead	71.459	70.713	-747	nee	n.v.t
	totaal:	79.514	77.156			
Totaal lasten (exclusief mutatie reserves)		645.569	609.453			

Op basis van de Financiële verordening gemeente Haarlem artikel 5 informeert de raad vooraf als verwacht wordt dat de geautoriseerde baten of lasten op beleidsveldniveau dreigen te worden overschreden met minimaal € 100.000 in de eerstvolgende tussenrapportage of via een afzonderlijk voorstel aan de raad. Het college voegt hierbij een voorstel voor wijziging van de begroting of een voorstel voor bijstelling van het beleid.

De kostenoverschrijdingen zijn geconstateerd na verantwoordingsjaar. De controle op de rechtmatigheid van de mutaties in de reserves zijn op afzonderlijke wijze gecontroleerd via de controle op het eigen vermogen. Conform de hiervoor genoemde criteria worden onderstaand de overschrijdingen ten opzichte van de geraamde lasten in de begroting na wijziging toegelicht:

Programma 2 Ondersteuning en zorg

Voorzieningen jeugd € 602.000 (categorie 3 en 4)

De overschrijding heeft betrekking op de maatwerkvoorzieningen jeugd. Door middel van de Raadsinformatiebrief van 30 november 2021 ([2021/629770](#)) is de raad geïnformeerd over een aantal ontwikkelingen binnen het jeugdbudget en is een verwachte overschrijding van € 500.000 tot een € 1 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting benoemd. Tegenover de overschrijding staan baten vanuit de Septembercirculaire 2021 (€ 468.000) Decembereirculaire 2021 van (€ 158.000) voor de meerkosten corona. Daarnaast zijn de overschrijdingen ook het gevolg van een open-einde regeling waardoor de overschrijding zowel in categorie 3 als categorie 4 valt.

Programma 6 Burger, bestuur en veiligheid

Openbare orde en veiligheid € 2.211 (categorie 3)

De overschrijding heeft betrekking op de kosten die zijn gemaakt bij het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC). Het RIEC is een regionaal samenwerkingsverband waarvoor de gemeente Haarlem optreedt als beheerorganisatie. De exploitatie van het RIEC mag daarom geen impact hebben op het resultaat van Haarlem. In 2021 heeft het RIEC meerdere meerjarige projecten uitgevoerd waarvoor rijks gelden beschikbaar zijn gesteld.

Overschrijding kredieten

Het college informeert de raad vooraf als een investeringskrediet met minimaal 5% van het krediet, met een minimum van € 50.000, dreigt te worden overschreden in de eerstvolgende tussenrapportage of via een afzonderlijk voorstel aan de raad. Dit geldt eveneens indien bij een grote investering een voorziene overschrijding van 5% leidt tot een overschrijding van € 250.000 of meer.

Voor 2021 is er geen sprake van overschrijding op kredieten. Voor investeringen in sportvelden geldt een totaalkrediet. Dit totaalkrediet is niet overschreden, voor drie individuele sportvelden geldt dat de bedragen zijn overschreden en deze worden hier toegelicht. Op totaalniveau geldt dat sportvelden binnen het door de raad verleende krediet is gebleven. Er is geen sprake van onrechtmatigheid.

Honkbal stadion natuurgras (€ 75.000)

Tijdens de werkzaamheden aan de verlichting is geconstateerd dat de klimbeveiliging van de lichtmasten verouderd was. Om de verlichting te mogen vervangen moest de klimbeveiliging vervangen worden. Dit was niet voorzien. Daarnaast heeft de vervanging van de drainage meer gekost, doordat uiteindelijk ook de drainage van het infield vervangen moest worden, en daarmee ook de grond en de half verharding.

Geel Wit onderlaag pupillenveld (€ 60.000)

De aanleg van de waterbergende constructie in de sporttechnische onderlaag van het veld heeft meer gekost dan op voorhand ingeschat was.

HC Haarlem veld 3 toplaag (€ 90.000)

De sporttechnische onderlaag bleek na onderzoek te bestaan uit een mengsel van Lava/rubber/zand wat niet meer toegestaan is. Daarom moest de sporttechnische laag vervangen worden. Daarnaast moesten en bomen gekapt worden die wortelschade aan het veld veroorzaakten. Deze schade moest hersteld worden en er moesten bomen herplant worden.

Kleverlaan 9a Renovatie (€ 204.000)

De overschrijding op het krediet ten aanzien van de Kleverlaan 9a is bij de jaarrekening 2020 reeds gemeld. In 2021 is de overschrijding minder geworden omdat er kosten onterecht op dit krediet waren geboekt. De overschrijding is nu nog € 204.000 ten opzichte van € 223.000 eind 2020. Er zijn in 2021 geen nieuwe kosten gemaakt en de renovatie is reeds afgerond.

Kredieten met lager dan geraamde bijdragen derden

Wanneer blijkt dat de verwachte bijdrage van derden lager uitvalt wordt dit voor de volledigheid ook gemeld in deze paragraaf. Dit is niet het zelfde als een kredietoverschrijding -de door de raad toegestane uitgaven worden niet overschreven- maar het effect van een lagere bijdrage door derden is vergelijkbaar. Er wordt per saldo een groter bedrag door de gemeente geactiveerd, wat leidt tot hogere kapitaallasten. Er is in 2021 geen sprake van lagere bijdragen derden op kredieten. In beide gevallen waar dit speelt (watergang Waarderpolder en Industriehavenbrug) is dit al in 2020 gemeld.

4.8 Single informatie/single audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering op grond van de Juridische Grondslag van de uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) Aard controle R Indicator: A7/01	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) Aard controle R Indicator: A7/02	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03	Besteding (jaar T) (grootstelsel) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05		
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A12B/02	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04	Endverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Veiligheidsregio Kennemerland Aard controle R Indicator: B2/01	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/02	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: B2/03	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05		
			€ 0	390	390	€ 54.823	€ 54.823		
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Endverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08				
			Ja	Ja	Nee				
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle D2 Indicator: B2/09	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12			
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14					
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20	
			€ 90.820	€ 90.820	€ 215.016	€ 215.016	€ 0	€ 0	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde, indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde, indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22					
			€ 120.000	€ 120.000					
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik Gemeenten	Endverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/01	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03				
			Ja	16.641	11.249				
			Projectnaam/nummer per project Aard controle n.v.t. Indicator: C1/04	Besteding (jaar T) per project Aard controle R Indicator: C1/05	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/06	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie Aard controle R Indicator: C1/07			
			1 2019-628213	€ 546.623	Ja				
			2						
			100						
			Kopie projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Toelichting op afwijkingen Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C1/11			
			1 2019-628213	€ 1.066.138		Ja			
			2						
			100						
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls Gemeenten	Projectnaamnummer Aard controle n.v.t. Indicator: C9/01	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/02	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T) gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: C9/03	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: C9/04	Totale besteding (jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 1 beschikkingen Aard controle R Indicator: C9/05	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: C9/06	
			1 2020-000079909 Europaweg	Nee	266	Nee	€ 1.903.336	Nee	
			2 2021-000014517 Zuidwest	Ja	0	Ja		Ja	
			3 2021-000089902 Oostpoort	Ja	0	Ja			
			4						
			20						
			Kopie projectnaam/nummer volgens projectplan Aard controle n.v.t. Indicator: C9/07	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan Aard controle n.v.t. Indicator: C9/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C9/09	Realisatie afwijkingen in (jaar T) Aard controle R Indicator: C9/10	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen Aard controle R Indicator: C9/11	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkoop en/of kostenverhaal tot en met (jaar T) conform projectaanvraag Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen Aard controle R Indicator: C9/12	
			1 2020-000079909 Europaweg	Het realiseren van de openbare ruimte centrum Schalkwijk fase 1 loopt in lijn met de begroting. De herprofilering van de Europaweg zit nog in de voorbereidende fase.	€ 1.903.336	€ 0			

			2	2021-000014517 Zuidwest	Momenteel worden de voorbereidingen getroffen, e.e.a. verloopt volgens planning.	€ 0	€ 0			
			3	2021-000089902 Oostpoort	Momenteel worden de voorbereidingen getroffen, e.e.a. verloopt volgens planning.	€ 0	€ 0	€ 0		€ 0
			4							
			20							
				Kopie projectnaam/ nummer	Actualisatie financieel tekort project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)	Project afgerond (ja/nee)	
					Aleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen	Aleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen				
				Aard controle n.v.t. Indicator: C9/13	Aard controle R Indicator: C9/14	Aard controle R Indicator: C9/15	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/17	Aard controle n.v.t. Indicator: C9/18	
			1	2020-000079900 Europaweg		€ 0	Nee	27	Nee	
			2	2021-000014517 Zuidwest		€ 384.626	Ja	0	Nee	
			3	2021-000089902 Oostpoort		€ 12.921.738	Ja	0	Nee	
			4							
			20							
				Eindverantwoording (Ja/Nee)						
				Aard controle n.v.t. Indicator: C9/19						
				Nee						
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		Gemeenten		Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee	Nee		
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen		Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten		Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06	
			1	SUVIS21-00803227	€ 37.155	€ 37.155	Ja		Ja	
			2	SUVIS21-00803234	€ 50.375	€ 50.375	Ja		Ja	
			3	SUVIS21-00802673	€ 124.263	€ 124.263	Ja		Ja	
			4	SUVIS21-00803341	€ 142.153	€ 142.153	Ja		Nee	
			5	SUVIS21-00803241	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			6	SUVIS21-00769467	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			7	SUVIS21-00892143	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			8	SUVIS21-01242396	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			9	SUVIS21-2-01740150	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			10	SUVIS21-2-02242760	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			11	SUVIS21-2-02242421	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			12	SUVIS21-2-02242426	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			13	SUVIS21-2-02242744	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			14	SUVIS21-2-02242755	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			15	SUVIS21-2-02242437	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			16	SUVIS21-2-02242749	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			17	SUVIS21-2-01737310	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			18	SUVIS21-2-0198403	€ 0	€ 0	Ja		Nee	
			19							
			50							
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen		Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten		Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06	
				REWE2020-00449002	€ 262.793	€ 262.793	2.973		Nee	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagaffaire		Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekend bedrag uitvoeringskosten	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle R Indicator: C62/02	Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04			
			158		€ 23.706	€ 27.817	Nee			
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten		Correctie besteding 2020	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)					
		Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2020 Contactgemeenten		Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen						
				Aard controle R Indicator: D1/01	Aard controle R Indicator: D1/02					
				€ 276.502	€ 276.502					
OCW	D1A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten		Correctie Besteding 2020	Correctie Besteding aan contactschool 2020	Totaal besteding (jaar T) (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)			
		Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten		Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen					
				Aard controle R Indicator: D1A/01	Aard controle R Indicator: D1A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/03	Aard controle R Indicator: D1A/04			
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)		Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die vallen aan de wettelijke kwaliteitsseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)			
		Gemeenten		Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04			
				€ 2.991.584	€ 1.391.338	€ 385.171	€ 1.289.349			
				Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen daarnaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid			
				Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08			
			1							
			100							
OCW	D10	Volwasseneneducatie		Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)			
		Contactgemeenten		Aard controle R Indicator: D10/01	Aard controle R Indicator: D10/02	Aard controle R Indicator: D10/03	Aard controle R Indicator: D10/04			
				€ 1.261.663	€ 1.119.923	€ 525.163	€ 0			
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie		Besteding (jaar T) contact gemeente	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Contactgemeenten		Aard controle R Indicator: D11/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03				
				€ 62.198	Nee	Nee				
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie		Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

		Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Aard controle R Indicator: D12/01 € 519.383	Aard controle R Indicator: D12/02 € 0	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03 Nee			
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente Aard controle R Indicator: D12A/01 € 271.323	Besteding aan contactschool (jaar T) Aard controle R Indicator: D12A/02 € 73.212	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03 € 344.535	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D12A/04 € 0	Endverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05 Nee	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld Aard controle R Indicator: D14/01 € 0 Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05 1 10	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen Aard controle R Indicator: D14/02 € 0 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/06 1 10	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/03 € 0 Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07 1 10	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D14/04 € 0 Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs Aard controle R Indicator: D14/08 1 10		
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01 1 lenW/BSK-2017/280473 2 lenW/BSK-2019/102357 3 lenW/BSK-2019/188195 4 lenW/BSK-2019/188222 5 100	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/02 € 10.000 € 0 € 182.302 € 24.297 Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08 1 lenW/BSK-2017/280473 2 lenW/BSK-2018/102357 3 lenW/BSK-2019/188195 4 lenW/BSK-2019/188222 5 100	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E3/03 € 0 € 0 € 0 € 0 Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09 1 lenW/BSK-2017/280473 2 lenW/BSK-2018/102357 3 lenW/BSK-2019/188195 4 lenW/BSK-2019/188222 5 100	Besteding (jaar T) door meenwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicator: E3/04 € 0 € 0 € 0 € 0 Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10 1 lenW/BSK-2017/280473 2 lenW/BSK-2018/102357 3 lenW/BSK-2019/188195 4 lenW/BSK-2019/188222 5 100	Correctie over besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/05 € 0 € 0 € 0 € 0 Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/11 Ja Ja Ja Ja	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/06 € 0 € 0 € 0 € 0 Endverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12 Ja Ja Ja Ja
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SISA tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01 1 138659/145369 2 2012/14758 3 290291/290320 4 100	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicator: E27B/02 € 0 € 0 € 0 Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07 1 138659/145369 2 2012/14758 3 290291/290320 4 100	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E27B/03 € 0 € 0 € 0 Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08 1 138659/145369 2 2012/14758 3 290291/290320 4 100	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicator: E27B/04 € 0 € 0 € 0 Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09 Ja Ja Ja	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10 Ja Ja Ja	
lenW	E56	Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/01 1 € 0 2 20 Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E56/07 1 IENW/BSK-2021/335812 2 20	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/02 € 0 Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/08 Nee	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project Aard controle n.v.t. Indicator: E56/03 € 0 Ja	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/04 € 0 Nee	Correctie besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/05 € 0 Nee Endverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/06 Nee	
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer Aard controle R Indicator: F9/01 1 EAW-20-01305382 2 6 Endverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06 Nee	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: F9/02 € 20.660	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03 € 20.660	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04 Nee	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05 Wijzigingsverzoek toegewezen, afronding voor 1 april 2022.	

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 49.309.237 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	€ 1.075.947 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	€ 2.169.489 Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	€ 19.189 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	€ 214.998 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	€ 1.452 Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 290.415 Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	€ 33.334 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14	€ 832	€ 975.616	€ 43.206	€ 31.562
			€ 14.061	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b Bbz 2004 (Bob) Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 39.900 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/07	€ 0 BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) Aard controle R Indicator: G3/08	€ 92.905 BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/09	€ 0 BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) Aard controle R Indicator: G3/10	€ 0 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	€ 0
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	€ 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) levensonderhoud Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 6.637	€ 1.500	€ 723.579	€ 78.794	€ 747
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 16.858	€ 0	€ 462.605	€ 39.304	€ 189
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 5.735.634	€ 147.463	€ 343.240	€ 19.635	€ 44
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 2.798.392	€ 15.957	€ 17.988	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 1.468.620	€ 12.450	€ 4.304	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Aard controle R Indicator: G4/08	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G4/09		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	1	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	1	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	875	87	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	1.024	36	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	517	10	Ja		
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T)			
			Aard controle R Indicator: G4/11	Aard controle D2 Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13			
			€ 6.793	€ 0	€ 0			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing Aard controle R Indicator: G4/15	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig Aard controle R Indicator: G4/16	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle R Indicator: G4/18
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire, gemeentedeel Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)			

			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	€ 24.620	€ 0	158			
			Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 1037827	€ 340.569	€ 0	€ 204.000	€ 0	€ 204.000
			2					
			3					
			4					
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 1037827	Nee				
			2					
			3					
			4					
VWS	H9B	Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Toelichting is optioneel	Deelname aan lerend netwerk door projectleider (Ja/Nee)
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: H9B/01	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H9B/02	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H9B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H9B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H9B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H9B/06
			1 060392 Gemeente Haarlem	€ 232.673	€ 232.673	Ja		Ja
			2					
			6					
			Kopie gemeentecode	Deelgenomen aan het lerend netwerk (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H9B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H9B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: H9B/09			
			1 060392 Gemeente Haarlem	Ja	Ja			
			2					
			6					
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 44.512	Ja	Nee			
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikkingnummer / naam	Totale besteding			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Aard controle R Indicator: H16/03			
			1 2020	SPUKJ221154	€ 462.696			
			2 2021	SPUKJ221R2237	€ 398.679			
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07	Aard controle R Indicator: H16/08	
			1 De Planeet, Planetenlaan 15	€ 172.394	€ 172.394		€ 0 2020	
			2 De Houtvaart, Piet Heinstraat 12	€ 165.002	€ 165.002		€ 0 2020	
			3 Boerhaavebad, Kadijklaan 1	€ 125.300	€ 125.300		€ 0 2020	
			4 De Planeet, Planetenlaan 15	€ 132.202	€ 132.202		€ 0 2021	
			5 De Houtvaart, Piet Heinstraat 12	€ 46.044	€ 46.044		€ 0 2021	
			6 Boerhaavebad, Kadijklaan 1	€ 220.433	€ 220.433		€ 0 2021	
			7					
			50					

4.9 Taakvelden

De gemeente kent in de begroting en realisatie een onderverdeling naar door de raad vastgestelde programma's met onderliggende beleidsvelden en een onderverdeling naar producten. Deze gelaagdheid is in de administratie eveneens vastgelegd.

In die administratie zijn op een gedetailleerder niveau alle begrotingsposten opgenomen.

- Elke begrotingspost is gekoppeld aan één bepaalde productgroep en elke productgroep is gekoppeld aan één bepaald programma.
- Elke begrotingspost is gekoppeld aan één van de voorgeschreven taakvelden zoals die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.
- Overhead wordt gepresenteerd op taakveld 0.4 en wordt niet verdeeld over de programma's.

Personeelskosten zijn toegerekend aan de producten en taakvelden op basis van inschattingen van tijdsbesteding van medewerkers door budgethouders.

Nr.	Taakveld	Begroting 2021 baten	Begroting 2021 lasten	Begroting 2021 saldo	Realisatie 2021 baten	Realisatie 2021 lasten	Realisatie 2021 saldo
0.1	Bestuur	-	5.852	5.852	924	5.895	4.971
0.10	Mutaties reserves	50.839	34.726	-16.113	36.047	43.275	7.228
0.11	Result. rekening baten&lasten	-	4.747	4.747	-	32.094	32.094
0.2	Burgerzaken	2.204	6.183	3.979	2.442	5.953	3.511
0.3	Beheer ov. gebouwen en gronden	3.984	2.853	-1.131	4.073	3.053	-1.020
0.4	Overhead	11.716	71.438	59.722	12.227	70.817	58.590
0.5	Treasury	965	131	-834	1.072	86	-986
0.61	OZB woningen	25.169	-	-25.169	25.205	-	-25.205
0.62	OZB niet woningen	19.618	-	-19.618	19.814	-	-19.814
0.63	Parkeerbelasting	1.205	-	-1.205	1.544	-	-1.544
0.64	Belastingen Overig	7.798	3.977	-3.821	8.290	3.808	-4.482
0.7	Alg. en ov. uitk.Gemeentefonds	349.894	-	-349.894	363.898	-	-363.898
0.8	Overige baten en lasten	8.146	2.349	-5.797	5	1.141	1.136
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	361	361	-	-	-
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-	15.070	15.070	-	14.858	14.858
1.2	Openbare orde en Veiligheid	5.119	15.991	10.872	8.050	18.119	10.069
2.1	Verkeer en vervoer	2.108	37.868	35.760	6.639	33.744	27.105
2.2	Parkeren	18.347	12.206	-6.140	19.956	11.451	-8.505
2.3	Recreatieve havens	670	-	-670	785	-	-785
2.4	Economische Havens/waterwegen	444	4.442	3.998	515	4.574	4.059
3.1	Economische ontwikkeling	46	2.891	2.845	150	2.951	2.801
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	543	543	-
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	1.114	389	-725	1.124	402	-722
3.4	Economische promotie	1.901	1.004	-897	1.901	856	-1.045
4.2	Onderwijshuisvesting	1.496	14.627	13.131	1.631	14.762	13.131
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzkn	7.900	12.159	4.259	7.765	11.540	3.775
5.1	Sportbeleid en activering	341	2.290	1.949	254	2.135	1.881
5.2	Sportaccommodaties	5.423	15.042	9.619	6.094	15.467	9.373
5.3	Cultuurpres., -prod. en -part.	6.262	20.513	14.250	6.181	20.017	13.836
5.4	Musea	484	8.006	7.522	549	7.777	7.228
5.5	Cultureel erfgoed	29	849	820	48	962	914
5.6	Media	354	5.190	4.835	353	5.080	4.727
5.7	Openb. groen en (ol) recreatie	234	12.853	12.619	231	11.809	11.578
6.1	Samenkracht en burgerparticip.	1.147	19.255	18.108	1.177	18.989	17.813
6.2	Wijkteams	108	4.267	4.160	108	4.226	4.118
6.3	Inkomensregelingen	74.295	86.147	11.852	72.784	82.946	10.162
6.4	Begeleide participatie	-	26.568	26.568	-	26.351	26.351

Nr.	Taakveld	Begroting 2021 baten	Begroting 2021 lasten	Begroting 2021 saldo	Realisatie 2021 baten	Realisatie 2021 lasten	Realisatie 2021 saldo
6.5	Arbeidsparticipatie	-	11.015	11.015	210	7.291	7.082
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	135	6.871	6.736	190	5.802	5.611
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.223	23.081	21.858	1.686	22.033	20.347
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	90	33.859	33.769	356	34.917	34.561
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	2.797	58.286	55.489	2.853	56.029	53.175
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	4.509	4.509	-	4.095	4.095
7.1	Volksgezondheid	-	13.368	13.368	139	13.370	13.232
7.2	Riolering	13.079	10.143	-2.936	12.947	9.951	-2.996
7.3	Afval	26.549	21.701	-4.848	26.429	20.412	-6.018
7.4	Milieubeheer	418	6.306	5.888	639	5.641	5.003
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1.317	2.516	1.199	1.385	2.643	1.258
8.1	Ruimtelijke ordening	-	5.690	5.690	247	5.189	4.942
8.2	Grondexploitatie(nt bedrijftr)	15.115	14.772	-342	9.610	6.387	-3.223
8.3	Wonen en bouwen	14.960	22.683	7.723	15.750	15.382	-368
	Totaal	685.042	685.042	0	684.822	684.822	0

4.10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijk accountant wordt separaat aangeboden aan de gemeenteraad.

DEEL 5 BESLUIT

5.1 Besluit

De raad van de gemeente Haarlem

Gelezen het verslag van de Rekenkamercommissie over het Jaarverslag 2021;
Gelezen het verslag van bevindingen van de onafhankelijke accountant over de Jaarrekening 2021;
Gelezen de reactie hierop van college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. Vast te stellen de Jaarrekening 2021 en:

- de lasten te bepalen op € 652.729 (exploitatie € 609.454 en reserves € 43.275);
- de baten te bepalen op € 684.822 (exploitatie € 648.775 en reserves € 36.047).

2. Kostenoverschrijdingen betreffende lasten 2021 die passen binnen het bestaande beleid en ten onrechte niet tijdig aan de raad zijn gerapporteerd, alsnog te autoriseren. Een specificatie van deze lasten (categorie 3), is opgenomen in paragraaf [4.7 Kadernota rechtmatigheid](#).

3. In te stemmen met de in paragraaf 4.8 van het jaarverslag opgenomen [bijlage Single information/Single audit \(SiSa\)](#) en de toelichting daarop. De SiSa-bijlage wordt na vaststelling van het jaarverslag en jaarrekening door de raad aangeboden aan de staatssecretaris van BZK.

4. Vast te stellen het Jaarverslag 2021.

5. De Duisenberg aanbeveling '*Onderverdeling aantallen medewerkers en kostentoerekening*' (2020/0609885) als afgedaan te beschouwen nu het aantal fte's van de NV's worden gepresenteerd in de jaarstukken onder *6.4 Overzicht personeel*.

6. De Duisenberg aanbeveling '*Duisenberg aanbeveling: links naar SHO en JOP*' (2021/0371843) als afgedaan te beschouwen aangezien de links naar het SHO en JOP worden opgenomen in de jaarstukken onder [beleidsveld 1.1](#) en *6.6 Investeringskredieten*.

7. De toezegging '*Het toe doen komen van een totaaloverzicht van de kosten van alle noodsteunmaatregelen corona en de bijbehorende dekking*' (2021/89901) als afgedaan te beschouwen, aangezien er in paragraaf [1.3 'Gevolgen van de coronacrisis'](#) een totaaloverzicht voor het gehele jaar 2021 wordt geboden.

Gedaan in de vergadering van 23 juni 2022,

De voorzitter, De griffier,

DEEL 6 BIJLAGEN

6.1 Kerngegevens

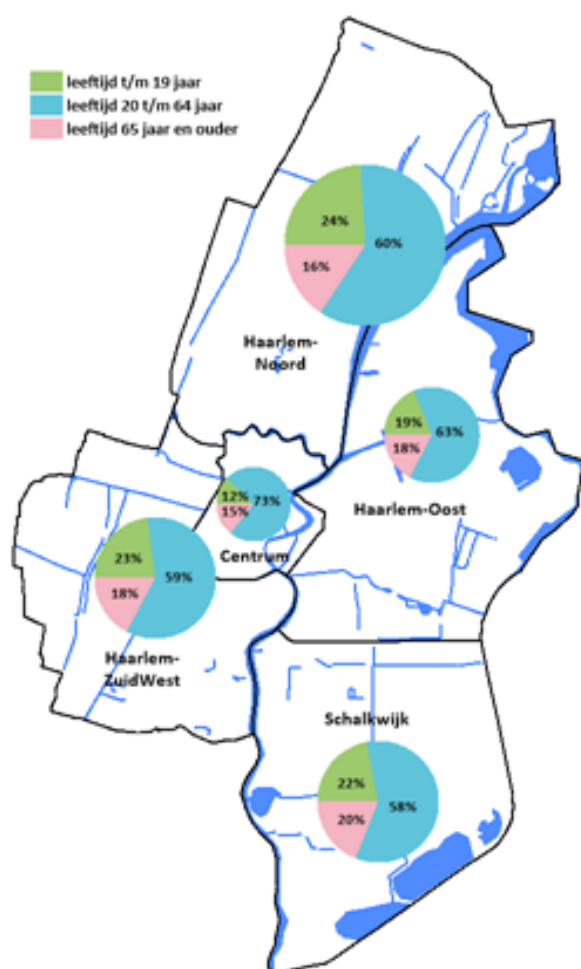
Sociale structuur

Bevolking naar leeftijd, 2015-2030

leeftijd	2015		2020		2021		2022		2025		2030	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
0-19 jaar	34.317	22%	35.787	22%	35.488	22%	35.636	22%	36.749	22%	39.143	21%
20-44 jaar	54.778	35%	56.048	34%	55.790	34%	55.706	34%	59.257	35%	66.392	36%
45-64 jaar	41.568	27%	43.186	27%	43.144	27%	43.178	26%	43.885	26%	45.650	25%
65 jaar en ouder	25.972	17%	27.870	17%	28.104	17%	28.545	18%	30.219	18%	33.289	18%
Totaal	156.635	100%	162.891	100%	162.526	100%	163.065	100%	170.110	100%	184.474	100%
Waarvan 15-64 jaar (potentiele beroepsbevolking)	103.856	66%	107.561	66%	108.265	67%	107.213	66%	111.943	66%	121.396	66%

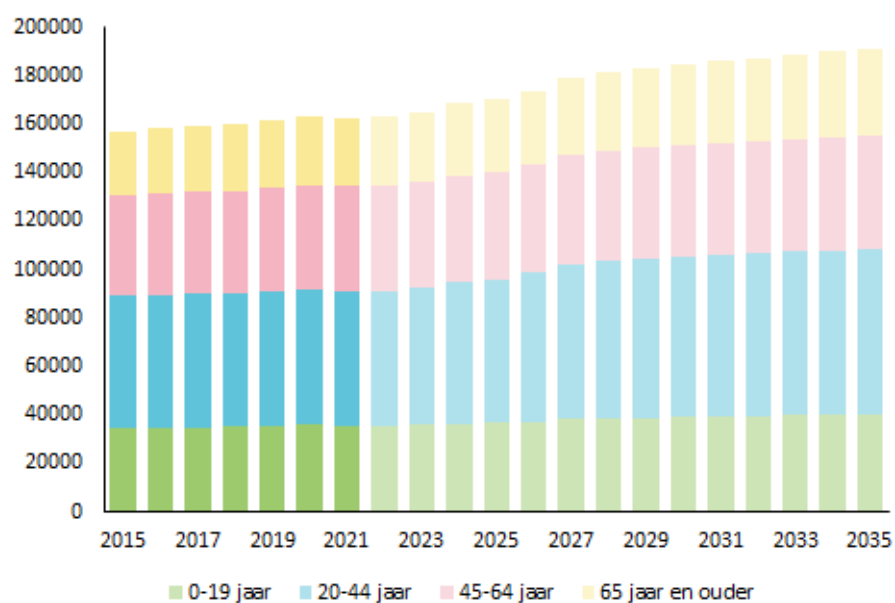
Bron: Bevolkingsgegevens: BRP-Haarlem; prognose: Data Informatie en Analyse, Gemeente Haarlem

Leeftijdsverdeling van de Haarlemse bevolking naar stadsdeel, 2021

Bron: BRP gemeente Haarlem

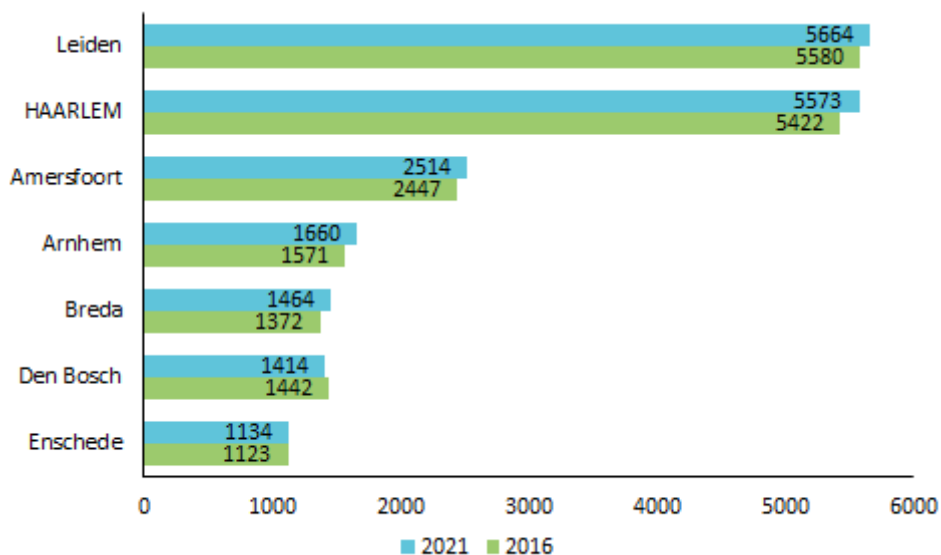
Ontwikkeling inwoners naar leeftijd in Haarlem, 2015-2035

Bron: Bevolkingsgegevens: BRP-Haarlem; prognose: Data Informatie en Analyse, Gemeente Haarlem

Fysieke structuur

Bevolkingsdichtheid per km2 in Haarlem en vergelijkbare steden, 2016-2021

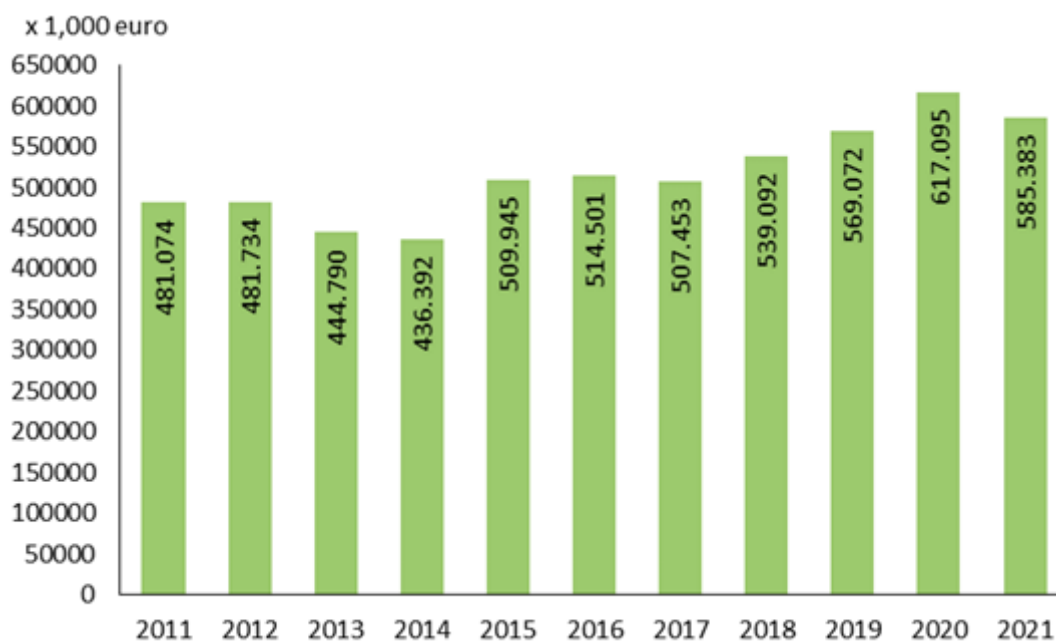

Bron: CBS

Financiële structuur

Algemene financiële gegevens	2021
Totale baten (exclusief reservemutaties)	648.775
Totale lasten (exclusief reservemutaties)	609.454
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	7.228
Saldo baten en lasten (+ = negatief saldo)	-39.321
Algemene reserve	34.210
Algemene inkomsten gemeentefonds	363.898
Opbrengst Onroerend Zaak Belasting (OZB)	45.019
Netto-investeringsvolume	40.464
Vaste schuld	412.000

Ontwikkeling begrotingsomvang gemeente Haarlem, 2011-2021

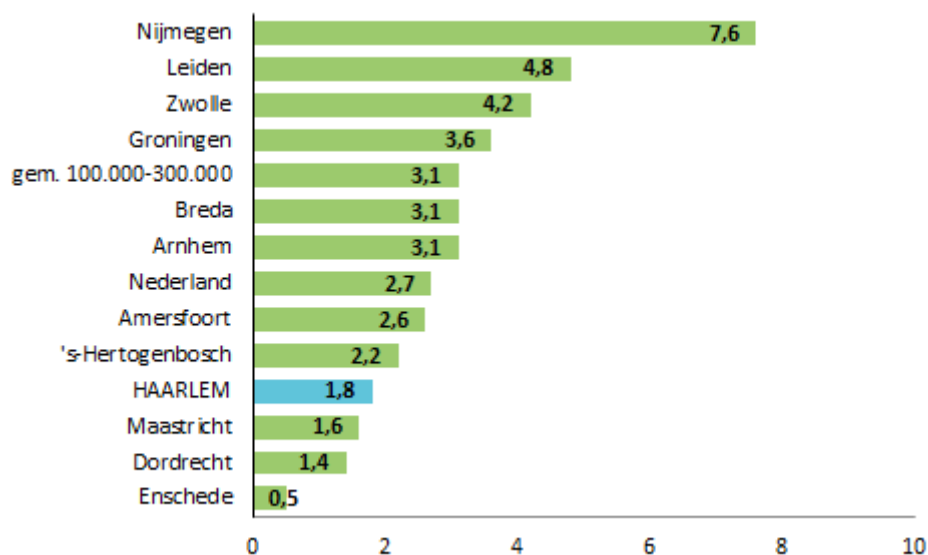

Bron: Jaarverslagen gemeente Haarlem, voor 2020 en 2021: Programmabegroting gemeente Haarlem.

6.2 Benchmarkindicatoren BZK

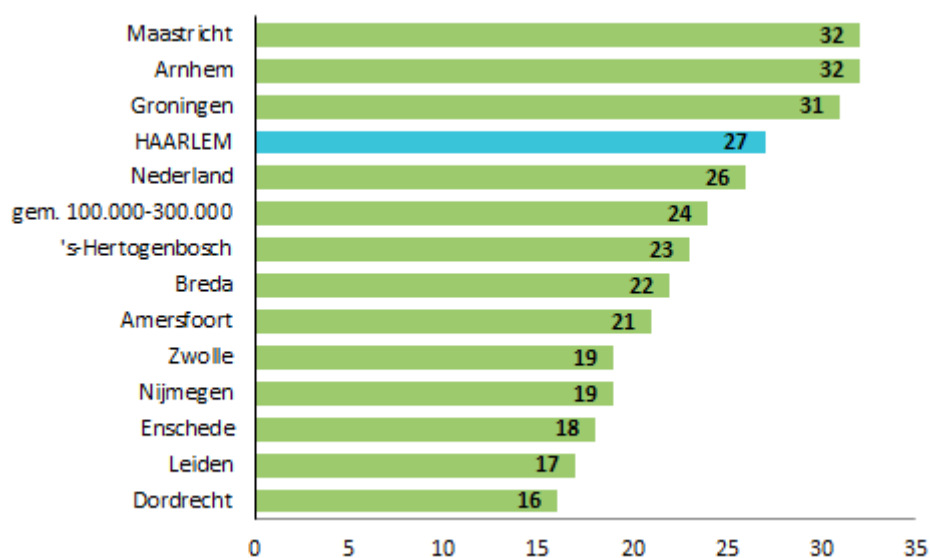
Programma 1 Maatschappelijke participatie

Absoluut verzuim leerlingen in Haarlem en verg. steden, 2020

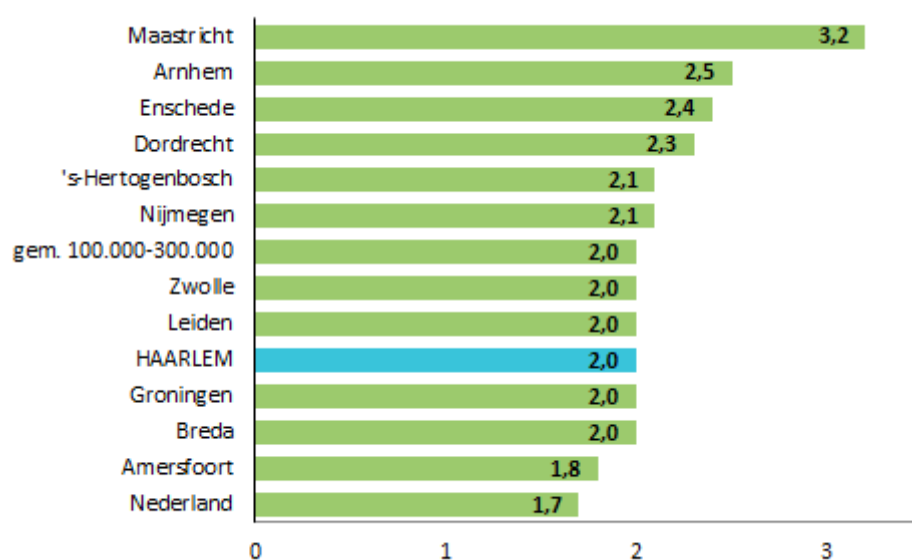
Bron: DUO/Ingrado, aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar, 2020 staat voor schooljaar 2019/2020.

Relatief verzuim leerlingen in Haarlem en verg. steden, 2019

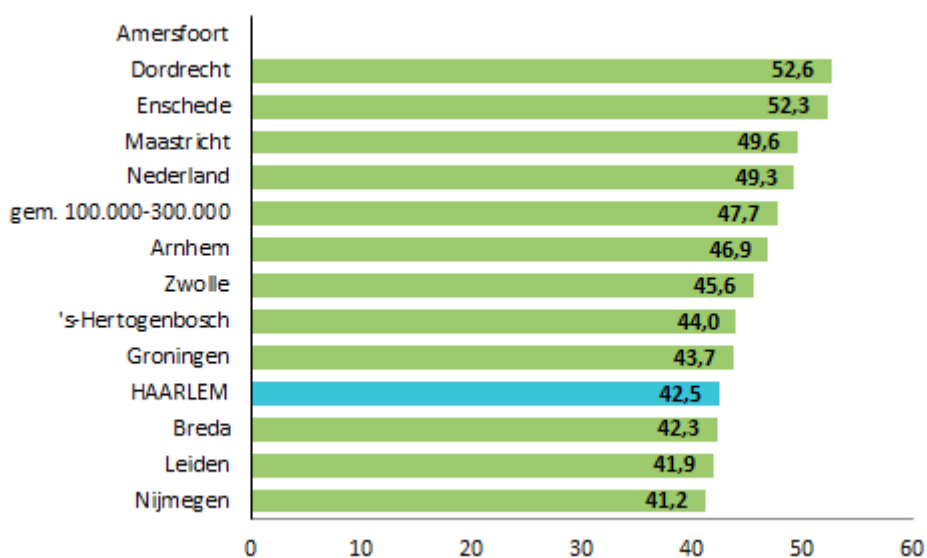
Bron: DUO/Ingrado, aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar, 2019 staat voor schooljaar 2018/2019

Voortijdige schoolverlaters in Haarlem en verg. steden, 2020

Bron: DUO, % van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat, 2019 staat voor schooljaar 2018/2019

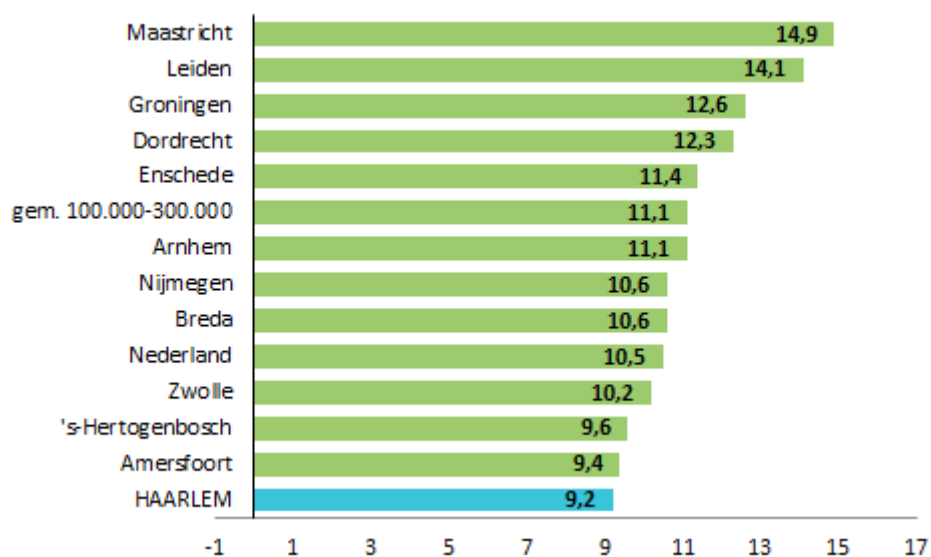
Niet sporters in Haarlem en verg. steden, 2020

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD' en, CBS en RIVM, % inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet, geen data voor Amersfoort

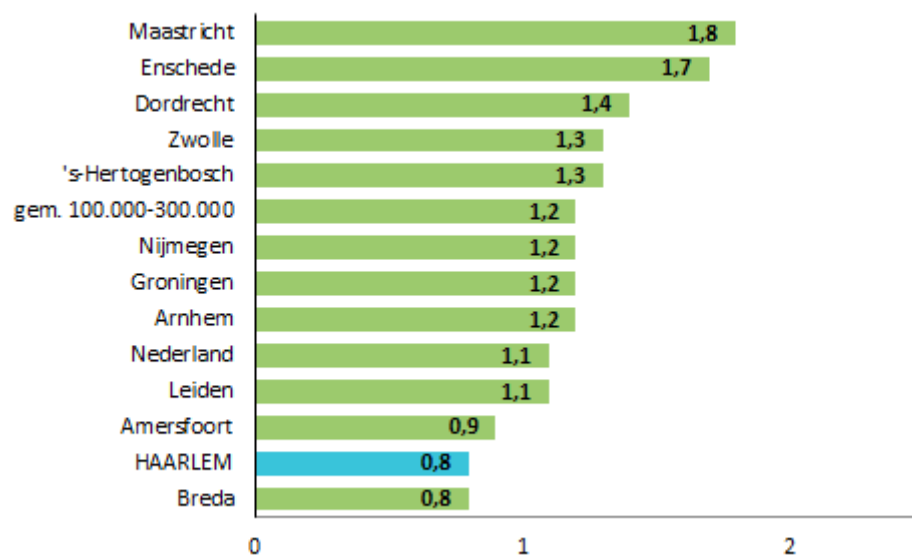
Programma 2 Ondersteuning en zorg

Jongeren met jeugdhulp in Haarlem en verg. steden, 2021

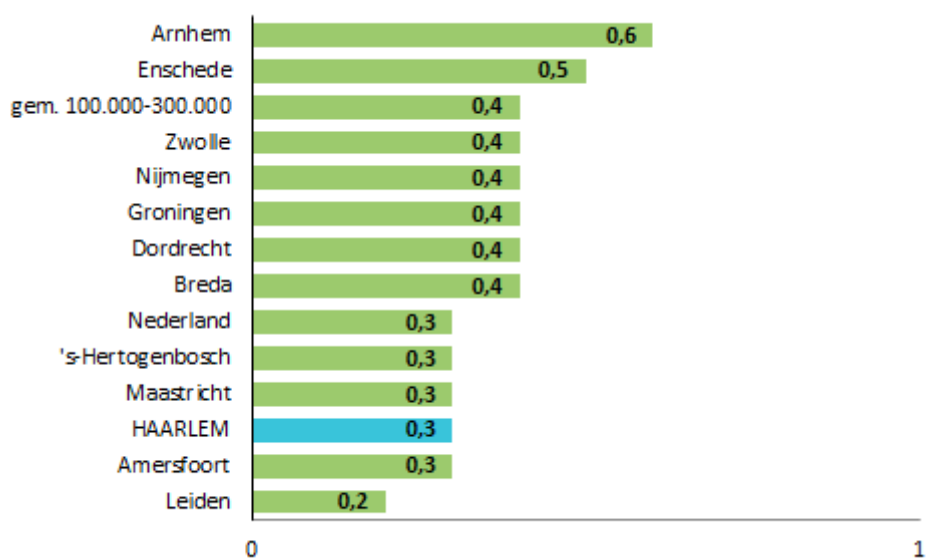
Bron: CBS, in % van alle jongeren tot 18 jaar

Jongeren met jeugdbescherming in Haarlem en verg. steden, 2021

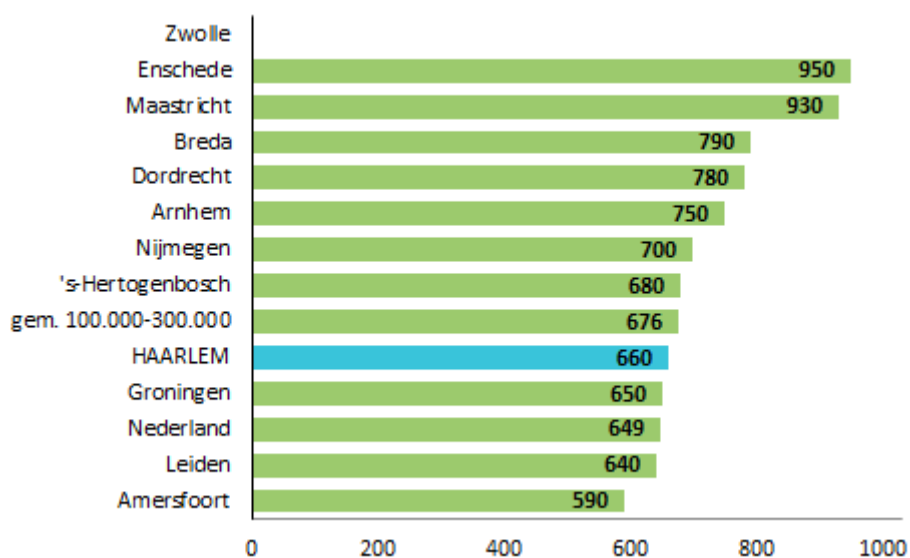
Bron: CBS, % jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming t.o.v. alle 0-18 jarigen

Jongeren met jeugdreclassering in Haarlem en verg. steden, 2021

Bron: CBS, % jongeren 12-22 jaar met jeugdreclassering t.o.v. alle 12-22 jarigen.

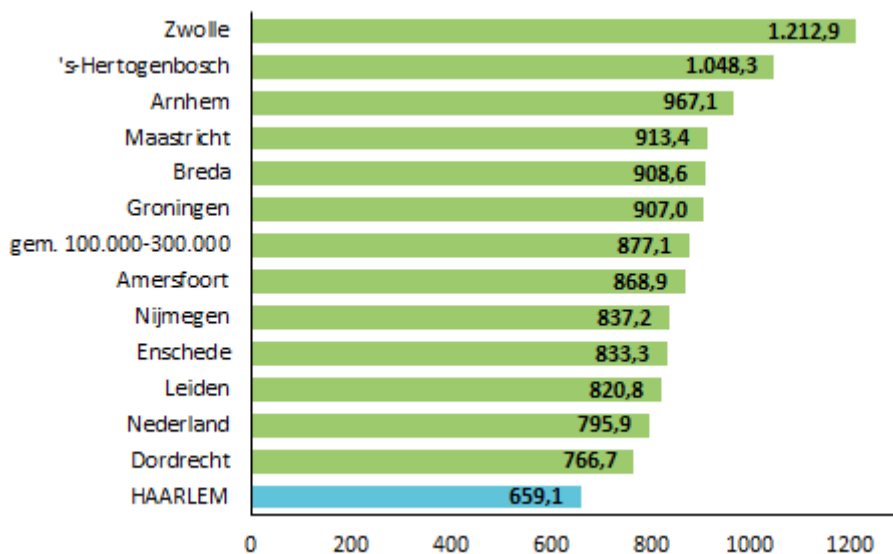
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo in Haarlem en verg. steden, 2021

Bron: CBS, aantal per 10.000 inwoners betreffende bevolkingsgroep, geen data voor Zwolle

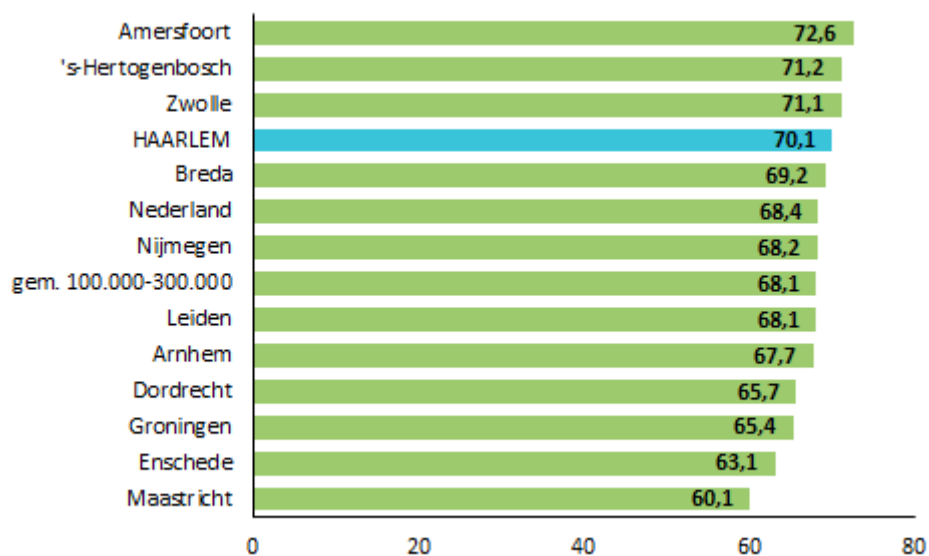
Programma 3 Werk en inkomen

Banen per 1.000 inw. 15-64 jr. in Haarlem en verg. steden, 2020

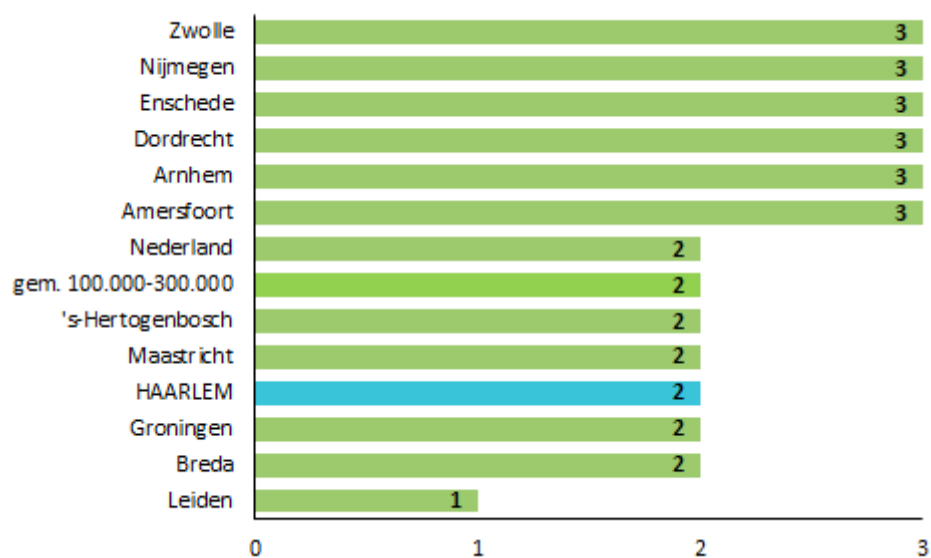
Bron: LISA, aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar

Netto arbeidsparticipatie in Haarlem en verg. steden, 2020

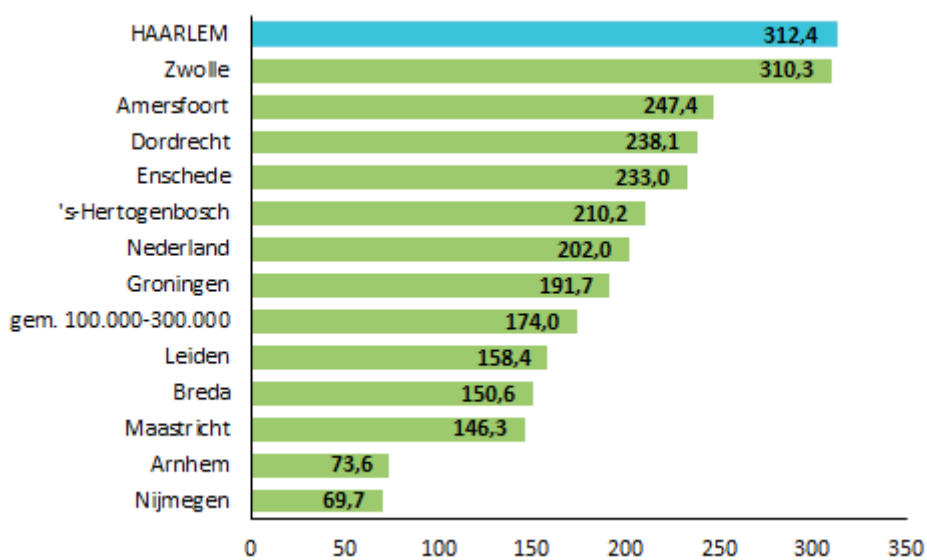
Bron: CBS Arb. deelname, % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking

Werkeloze jongeren in Haarlem en verg. steden, 2020

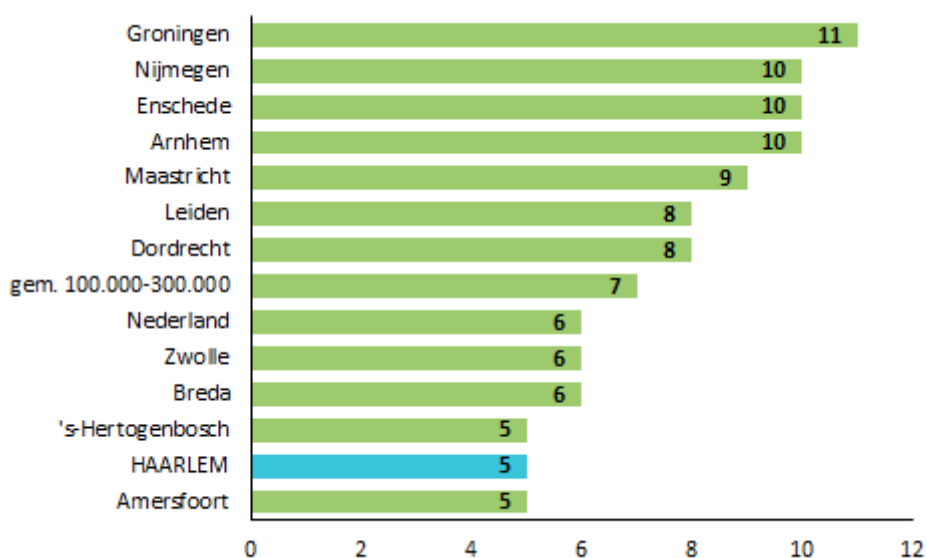
Bron: CBS-Jeugd, % werkeloze jongeren (16-22 jaar).

Lopende re-integratievoorzieningen in Haarlem en verg. steden, 2020

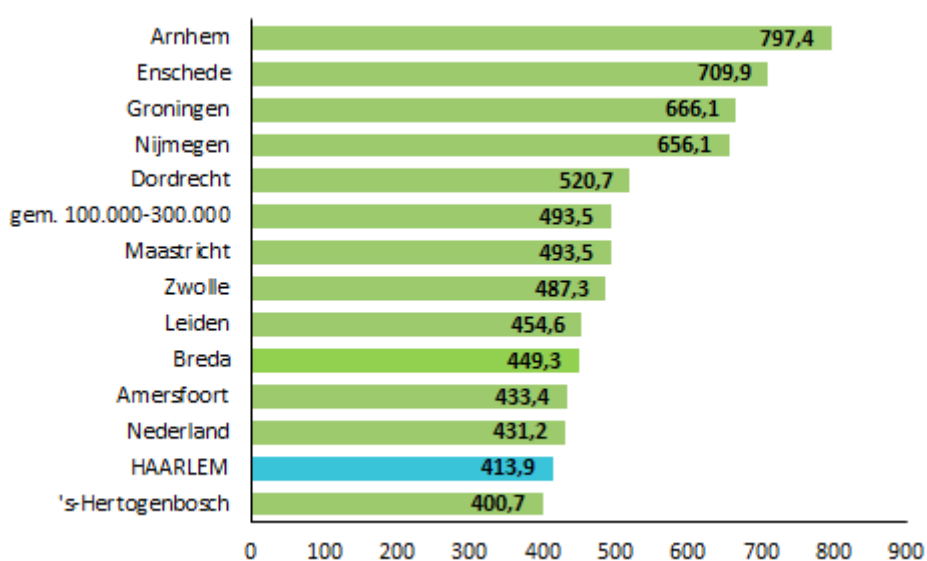
Bron: CBS, aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inw. 15-65 jaar

Kinderen in bijstandsuitkeringsgezinnen in Haarlem en verg. steden, 2020

Bron: CBS-Jeugd, % kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen

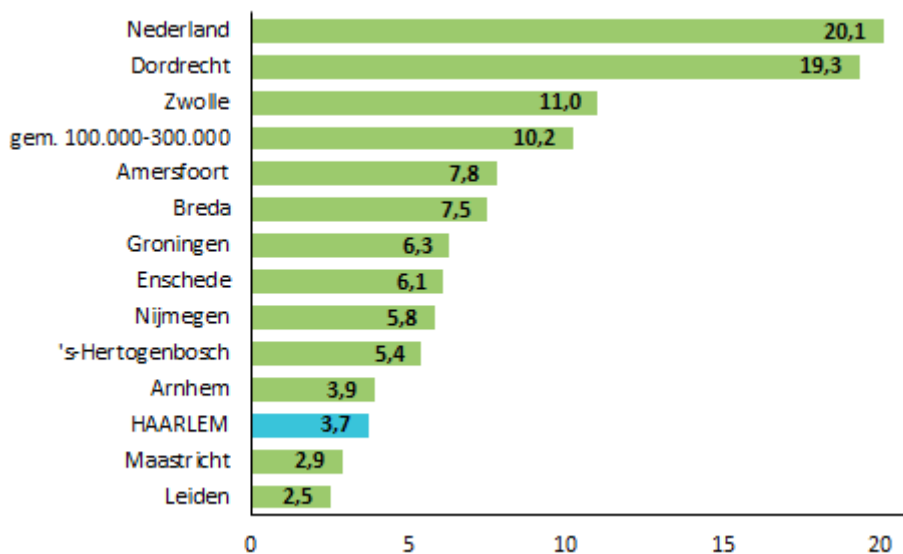
Personen met bijstandsuitkering in Haarlem en verg. steden, 2021

Bron: CBS, aantal bijstandsuitkeringen per 10.000 inw. van 18 jaar e.o.

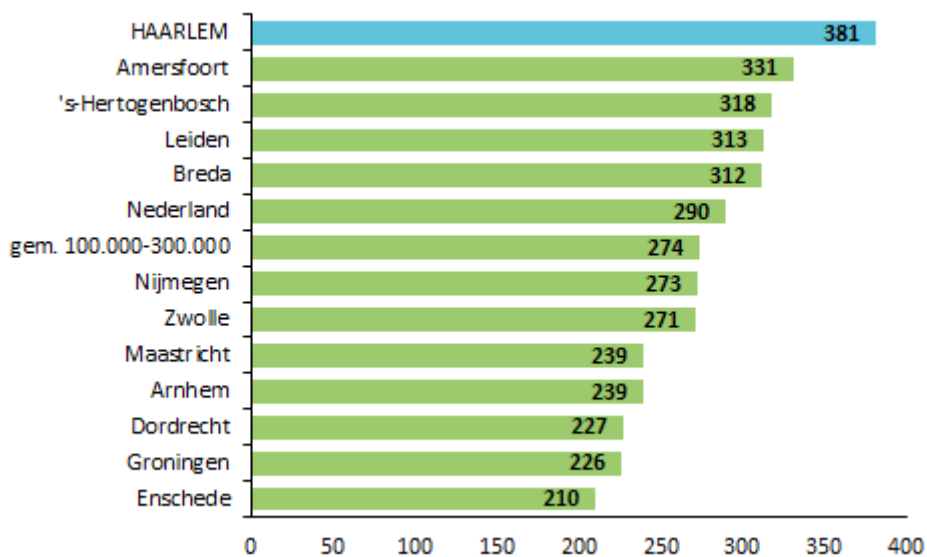
Programma 4 Duurzame stedelijke vernieuwing

Hernieuwbare elektra in Haarlem en verg. steden, 2019

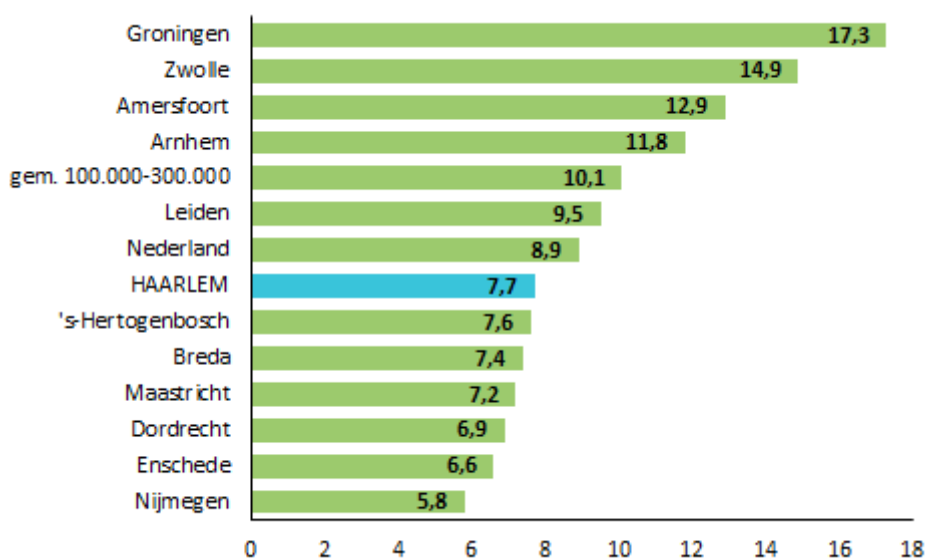
Bron: Rijkswaterstaat-Klimaatmonitor, % van totaal.

WOZ-waarde van woningen in Haarlem en verg. steden, 2021

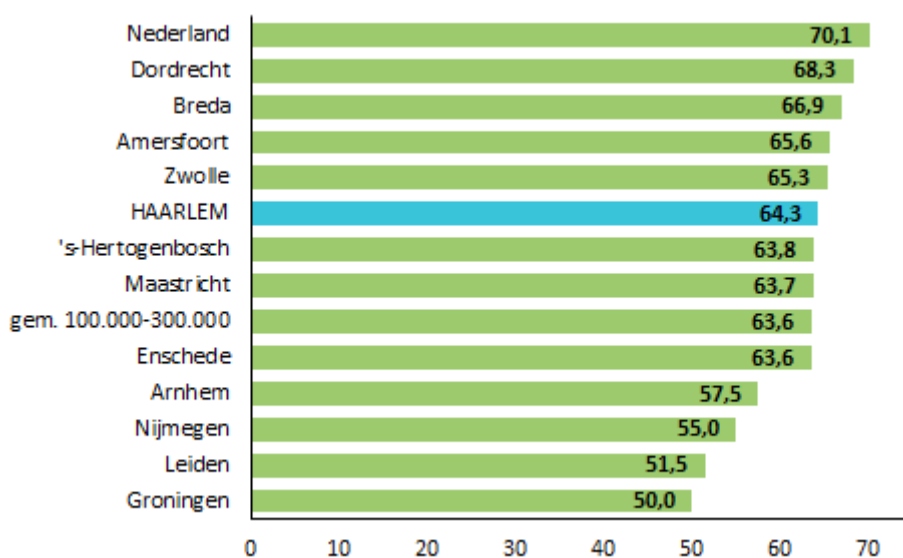
Bron: CBS, gemiddelde WOZ waarde van woningen in duizenden euro's.

Nieuw gebouwde woningen in Haarlem en verg. steden, 2020

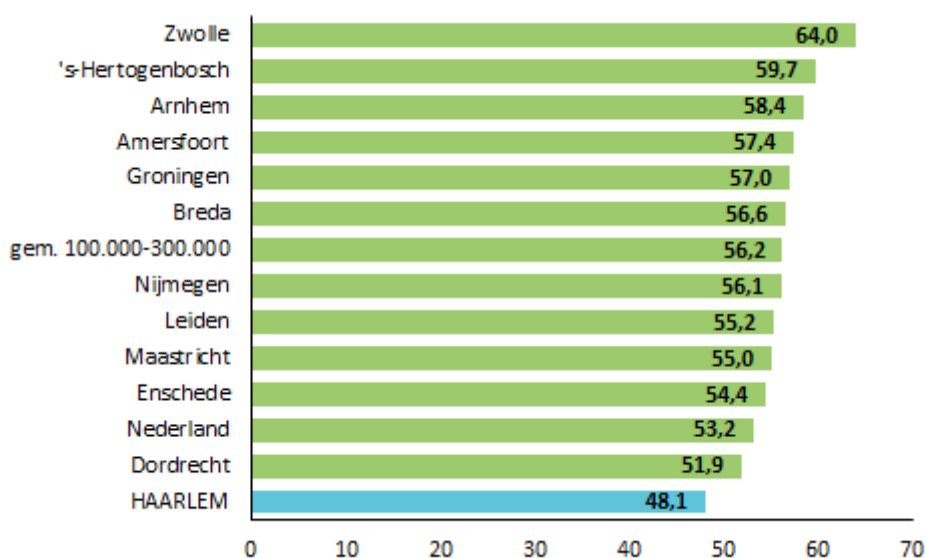
Bron: ABF - Systeem Woningvoorraad; per 1.000 woningen

Demografische druk in Haarlem en verg. steden, 2021

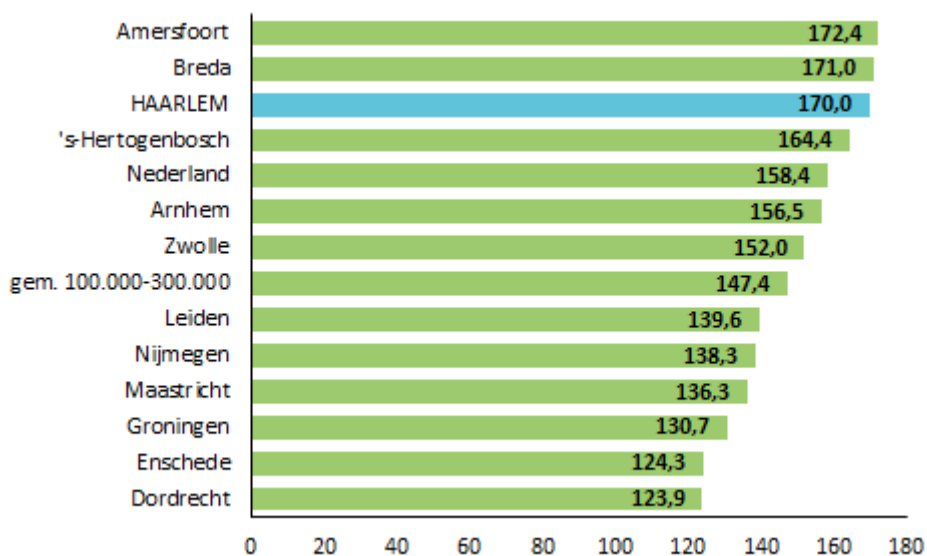
Bron: CBS, de som van het aantal personen van 0-20 jaar (groene druk) en 65 jaar of ouder (grijze druk) in verhouding tot de personen van 20-65 jaar

Funciemenging in Haarlem en verg. steden, 2020

Bron: CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research, de funciemeningsindex weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)

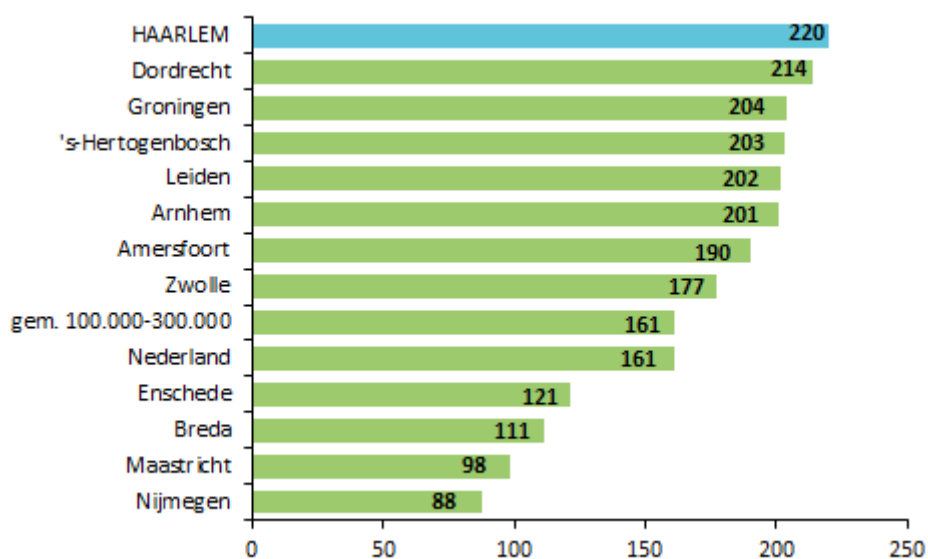
Vestigingen in Haarlem en verg. steden, 2020

Bron: LISA, aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar

Programma 5 Beheer en onderhoud

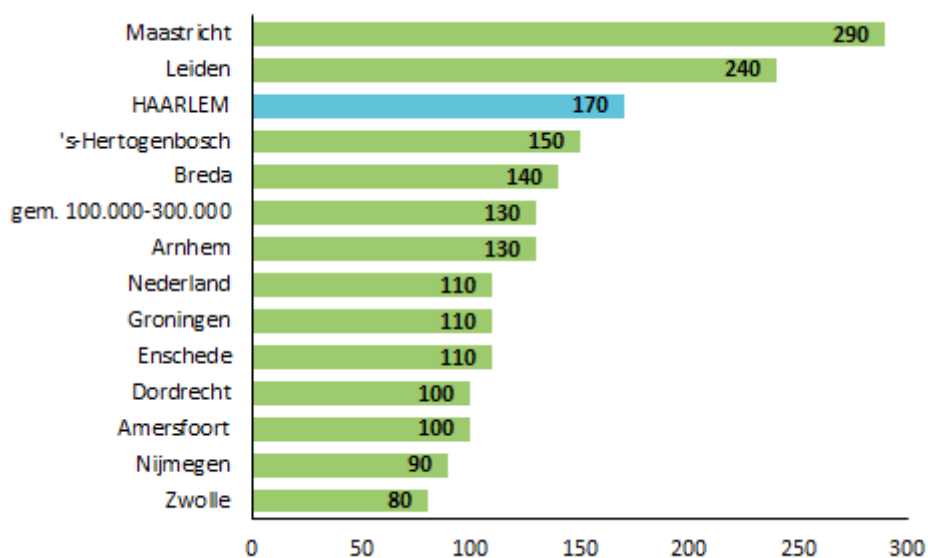
Huishoudelijk restafval in Haarlem en verg. steden, 2019

Bron: CBS, aantal kg huishoudelijk afval per inwoner

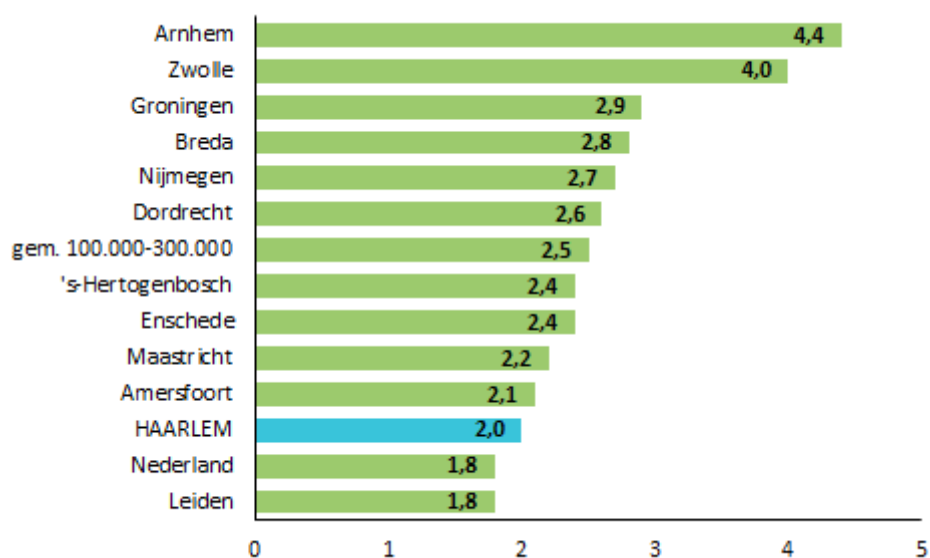
Programma 6 Burger, bestuur en veiligheid

Aantal verwijzingen naar Halt in Haarlem en verg. steden, 2020

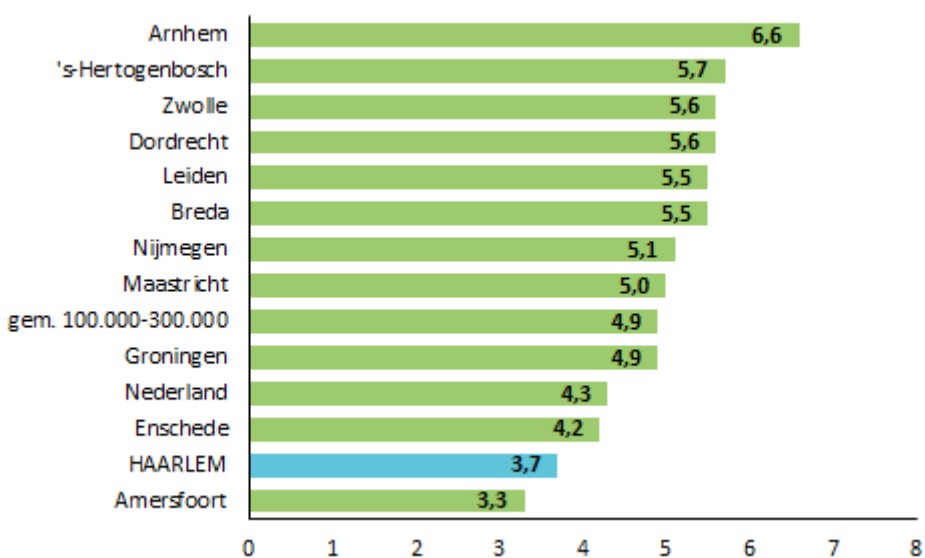
Bron: Bureau Halt, Verwijzingen Halt per 10.000 inw. van 12-17 jaar

Winkeldiefstallen in Haarlem en verg. steden, 2021

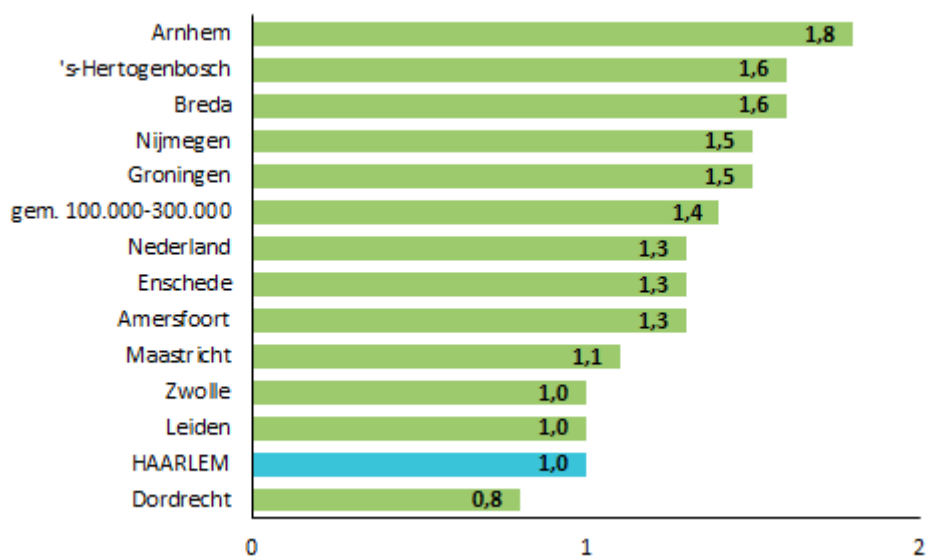
Bron: CBS; per 1.000 inwoners

Gewelds- en seksuele misdrijven in Haarlem en verg. steden, 2021

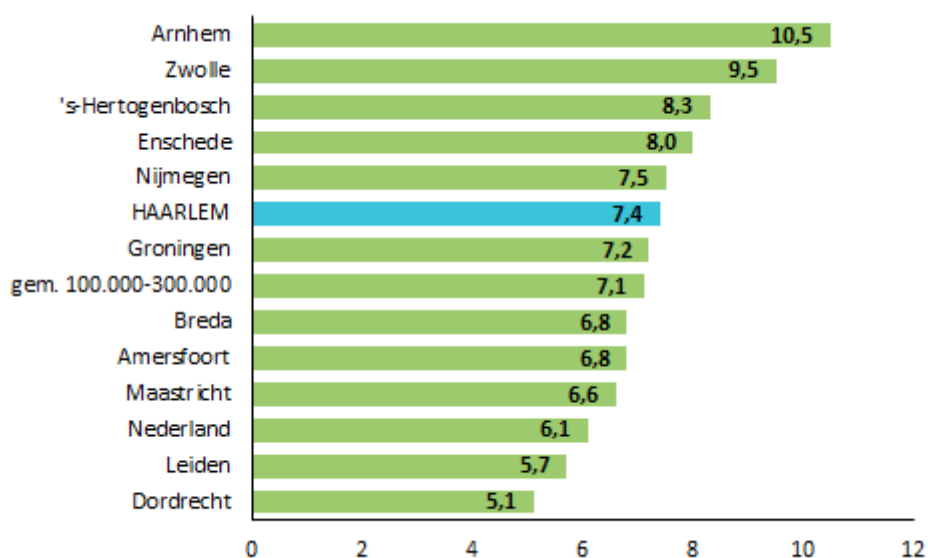
Bron: CBS; per 1.000 inwoners

Diefstal uit woningen in Haarlem en vergelijkbare steden, 2021

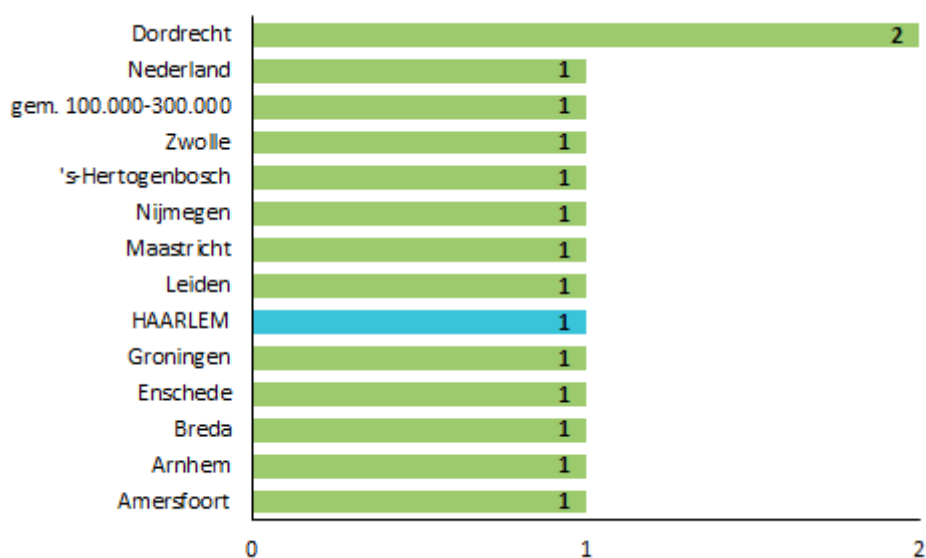
Bron: CBS; per 1.000 inwoners

Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte in Haarlem en verg. steden, 2021

Bron: CBS; per 1.000 inwoners

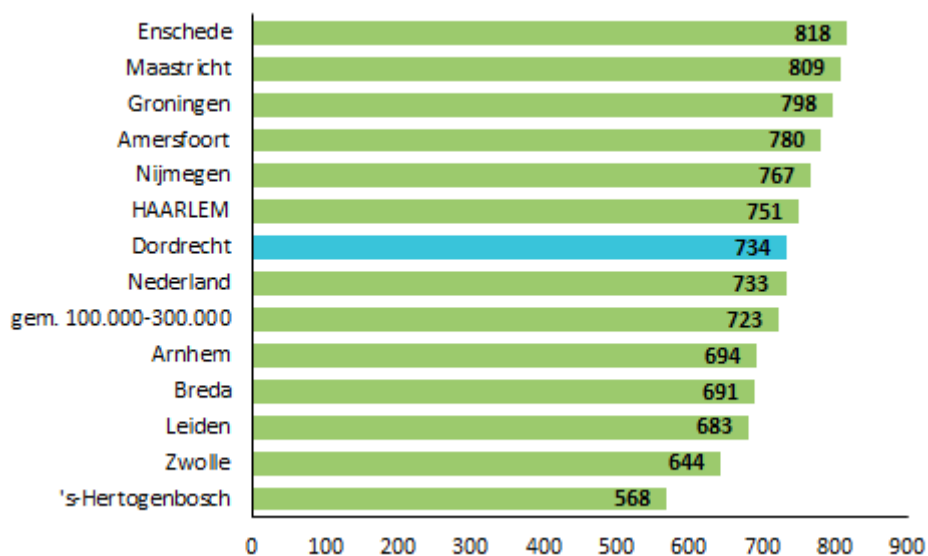
Jongeren met delict voor rechter in Haarlem en verg. steden, 2020

Bron: CBS-Jeugd, % jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

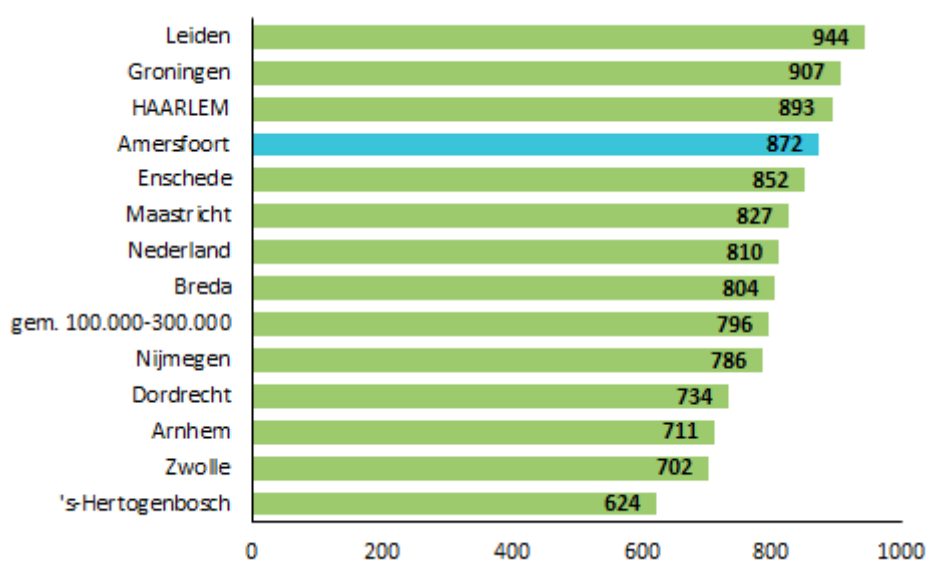
Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen en overhead

Woonlasten éénpersoonshuishouden in Haarlem en verg. steden, 2021

Bron: COELO-Groningen, gemid. totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten

Woonlasten meerpersoonshuishouden in Haarlem en verg. steden, 2021

Bron: COELO-Groningen, gemid. totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten, geen cijfer voor Nederland

6.3 Samenstelling bestuur

(Samenstelling bestuur per 31-12-2021)

College van burgemeester & wethouders

Dhr. J. Wienen, Burgemeester

Voorzitter van het college van burgemeester en wethouders en voorzitter van de gemeenteraad

Dhr. R.H. Berkhout, Wethouder (GLH)

Portefeuille: Duurzaamheid, economie en mobiliteit

Dhr. J. Botter, Wethouder (D66)

Portefeuille: Jeugd, onderwijs, vastgoed, bedrijfsvoering, dienstverlening en nieuwe democratie

Mw. M-Th. Meijs, Wethouder (GLH)

Portefeuille: Zorg, welzijn & volksgezondheid, wonen en cultuur

Dhr. F. Roduner, Wethouder (PvdA)

Portefeuille: Ruimtelijke ontwikkeling, monumenten, sociale zaken en schulden & minima

Mw. E. de Raadt, Wethouder (CDA) (tot 25-11-2021 wethouder Dhr. M.R.J. Rog)

Portefeuille: Financiën, sport en openbare ruimte

Mw. C.M. Lenstra, Gemeentesecretaris

Gemeenteraad

GroenLinks (9 zetels)

dhr. J.P.J. Drost, dhr. P. van den Doel, dhr. B. Gün, mw. S.K. Klazes, dhr. P. van der Mark, mw. M.E. Oosterbroek, mw. S.M.L.M. Schneiders, mw. M.A.M. Steyger, mw. R.E.E. Timmer-Aukes, dhr. N. Zohri

PvdA (5 zetels)

mw. C.M. Verhoeff, dhr. J. Oomkes, dhr. B. Seepers, dhr. M.H. Wiedemeijer, mw. I.P. Wisse

D66 (5 zetels)

mw. D.C. Leitner, mw. M. Çimen, dhr. M. de Groot, dhr. B. van Leeuwen, mw. Th. van der Windt

VVD (4 zetels)

dhr. W.J. Rutten, dhr. J.W. Blokpoel, dhr. J. Boer, dhr. P.W. van Kessel

CDA (4 zetels)

dhr. A.R. Dreijer, dhr. M. El Aichi, dhr. J.W. Klaver, dhr. J.L. Visser

Trots (3 zetels)

dhr. A.P.D. van den Raadt, dhr. J.J.L. Amand, dhr. I. Yerden

SP (2 zetels)

dhr. AF. Bloem, mw. S. Özogul-Özen

OPHaarlem (2 zetels)

dhr. F.N.G. Smit, mw. A. Kok

Actiepartij (1 zetel)

dhr. G. Hulster

Hart voor Haarlem (1 zetel)

mw. L.C. van Zetten

Jouw Haarlem (1 zetel)

dhr. M. Aynan

Christenunie (1 zetel)

dhr. F.C. Visser

LiberaalHaarlem (1 zetel)

mw. M. Otten

Griffier

dhr. M. Philips

6.4 Overzicht personeel

31-12-2021		
Leeftijdsofbouw medewerkers gemeente Haarlem	Aantal	Percentage
< 30 jaar	138	9%
30 -39 jaar	263	18%
40 - 49 jaar	356	24%
50 - 59 jaar	468	31%
> 60 jaar	262	18%
Totaal	1.487	100%

31-12-2021	
Gemiddelde leeftijd	Leeftijd
Vrouw	46,8
Man	48,4
Man/vrouw	47,4

Afdeling	Toegestane formatie in FTE 31-12-2021	Bezetting in FTE 31-12-2021	Totale begrote personeelslasten 2021	Totale werkelijke personeelslasten 2021
Bestuur				
Raad			1.255	1.115
College van burgemeester en wethouders			1.119	1.040
Totaal Bestuur	-	-	2.374	2.155
Huidig personeel				
Bedrijven	54,8	53,4	3.422	3.742
Beheer en Beleid Openbare Ruimte	48,5	38,9	3.392	3.091
Bestuur en Communicatie	37,9	49,3	3.351	3.296
Concerncontrol	25,2	26,6	2.752	2.769
Data, Informatie en Analyse	31,3	34,2	2.638	2.614
Directie	4,5	3,0	740	551
Economie, Cultuur, Duurzaamheid en Wonen	43,8	52,3	4.043	4.400
Facilitaire Zaken	41,6	43,6	2.894	2.916
Financiën	34,4	31,2	2.765	2.507
Griffie	7,6	7,9	720	655
HRM	42,8	42,6	3.728	5.104
Informatievoorziening	69,4	65,6	5.772	5.265
Interne Dienstverlening	69,4	70,1	6.042	6.043
Jeugd, Onderwijs en Sport	47,1	51,7	4.034	4.095
Juridische Zaken	28,8	30,9	2.471	2.415
Klantcontactcentrum	61,3	62,6	4.288	4.339
Maatschappelijke Ondersteuning	94,8	90,8	6.937	7.178
Managementondersteuning	55,2	0,0	4.058	3.834
Omgevingsbeleid	48,8	47,3	4.375	3.779
Programma- en Gebiedsmanagement	37,5	57,1	3.844	4.645
Project - en Contractmanagement	62,1	58,3	6.179	4.816
Schulden Minima en Sociale Recherche	79,3	76,1	5.613	5.438
Vastgoed	23,9	27,5	2.135	2.146
Veiligheid en Handhaving	97,9	95,0	6.889	6.379
Vergunningen, Toezicht en Handhaving	74,7	64,1	5.379	5.233
Werk en Inkomen	99,1	101,7	7.487	7.186
Totaal huidig personeel	1.321,9	1.281,8	105.948	104.436

Afdeling	Toegestane formatie in FTE 31-12-2021	Bezetting in FTE 31-12-2021	Totale begrote personeelslasten 2021	Totale werkelijke personeelslasten 2021
Politiek verlof		1,9		
RIEC ¹		31,3		2.324
Totaal	1.321,9	1.315,0	108.322	108.915

¹ Het RIEC wordt door het Rijk gefinancierd

Personeel overheids N.V.'s

Naar aanleiding van de Duisenberg aanbeveling 'Onderverdeling aantallen medewerkers en kostentoerekening' (2020/0609885) is toegezegd om het aantal fte's van de NV's te presenteren. In de onderstaande tabel zijn deze fte's opgenomen:

Partij	Aantal fte 31-12-2021
Spaarnelanden N.V.	275,00
SRO N.V.	241,77
Totaal	516,77

Ontwikkeling externe inhuur 2019 t/m 2021 (excl. RIEC)

Jaar	Begroot	Werkelijk
2019	10.715	14.863
2020	13.740	15.079
2021	15.610	20.448

Externe inhuur

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar [paragraaf 3.5 bedrijfsvoering](#). In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen bij de externe inhuur.

6.5 Analyse en toelichting per beleidsveld

11	Onderwijs en sport	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
	Lasten (exclusief mutaties reserves)	39.485	38.744	-741
	Baten (exclusief mutaties reserves)	-9.146	-8.999	147
	Saldo (exclusief mutaties reserves)	30.339	29.745	-594
	Toevoegingen aan reserves	50	50	
	Onttrekkingen aan reserves	-1.237	-850	387
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	29.152	28.945	-207

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotaal	-678
Combifunctionarissen: Door corona zijn er minder activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld buurtsportcoaches, waardoor een onderbesteding is ontstaan van € 79.000.	-79 v I
Leerlingenvervoer: Er is een nabetaling geweest inzake omzetting corona over het eerste kwartaal van 2021, dit is bekend geworden eind november 2021. Daarnaast is de indexatie van het contract leerlingenvervoer niet meegenomen in de begroting 2021 omdat toen de verwachting was dat corona ook in 2021 nog een voordeel zou opleveren op het leerlingenvervoer, tot slot zijn de regiokosten (leerlingenvervoer en collectief vervoer) vanaf dit jaar berekend op basis van de geleverde inzet in plaats van op basis van de begroting. Bij elkaar levert dit een nadeel op van € 133.000 (waarvan ongeveer €100.000 structureel).	133 n S
Leerplicht: Er is door corona minder uitgegeven aan inhuur voor begeleidingstrajecten. Dit levert een voordeel op van € 156.000.	-156 v I
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB): Na de Bestuursrapportage 2021 is bekend geworden dat een afrekening peuteropvang over 2020 hoger is uitgevallen dan verwacht. Er zijn meer peuters opgevangen en daarnaast zijn er ook meer Voor- en Vroegschoolse Educatie doelgroepkinderen opgevangen waardoor de subsidie hoger was (en er ook meer is uit betaald). Het gaat om een bedrag van € 72.000.	72 n I
Onderwijshuisvesting: Er is een onderbesteding van € 350.000 voor de corona-gerelateerde ventilatie op scholen die bij de Bestuursrapportage 2021 is toegekend. De toekenning van deze middelen vond laat in 2021 plaats waardoor er niet voldoende tijd was om dit uit te voeren. Deze middelen zijn daarom niet aan de reserve steunmaatregelen corona onttrokken.	-101 v I
Daarnaast zijn er extra lasten van € 249.000 als gevolg van langer aanhuren van een schoolgebouw, extra noodlokalen en asbest verwijderen. Per saldo levert dit een voordeel op van € 101.000.	
Overige verschillen < € 100.000	-24 v I
Perspectief: Door corona zijn er minder leerwerktrajecten afgenomen, dit levert een voordeel op van € 190.000. Daarnaast is er vanuit de resultaatbestemming 2020 € 153.000 beschikbaar gesteld in afwachting van het al dan niet toekennen van de Europees Sociaal Fonds subsidie. Deze subsidie is eind september alsnog toegekend, hierdoor is de inzet van de € 153.000 niet nodig geweest is toegekend. In totaal levert dit een voordeel op van € 343.000.	-343 v I
Sportaccommodaties: Bij de buitensportaccommodaties is er bij de Voortgangsrapportage 2021 een besluit gevraagd voor de desinvestering inzake het vervangen van de toplaag van een veld van € 33.000. Echter, deze was tevens begroot onder de kapitaallasten. Door deze dubbele raming ontstaat een voordeel van € 30.000.	-70 v I
Daarnaast is er een voordeel van € 40.000 door minder subsidie aanvragen Duurzame Sport Voorzieningen.	
Sportbeleid: Door corona zijn er een groot aantal activiteiten in het kader van het Sportakkoord en Life-style-interventies niet door gegaan. Deze rijkssubsidie mag in 2021 en 2022 worden besteed. Dit voordeel van € 137.000 (tevens op de baten) wordt in 2022 uitgegeven. Spaarnelanden NV heeft bij het Jaap Eden sportcomplex een parkeerstrook aangelegd € 65.000. Per saldo levert dit een voordeel op van € 72.000.	-72 v I

SRO exploitatieovereenkomst: Er is een nadeel ontstaan door meer uitgaven aan SRO N.V. van € 217.000. Dit wordt verklaard door de bijdrage voor derving huurinkomsten sportverenigingen in verband met corona die pas na de Bestuursrapportage 2021 bekend zijn geworden.	217 n	I
Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) participatiebudget: Door corona zijn er minder klassen gestart, dit levert een voordeel op van € 255.000.	-255 v	I
Baten sub totaal	85	
Leerplicht: Het gaat om de inzet van rijksbijdragen, dus door de onderbesteding op de lasten zijn er ook € 86.000 minder baten.	86 n	I
Onderwijshuisvesting:	-203 v	I
Er zijn extra baten ontvangen van € 203.000 deze hebben betrekking op de exploitatiebijdrage van de Internationale School Haarlem van € 103.000 en de bijdrage van scholen voor de nulmeting van de schoolgebouwen ouder dan 10 jaar van € 100.000.		
Onderwijskansenbeleid (OAB): Door hogere lasten ontstaat er automatisch ook een hoger voordeel op de baten. Het gaat om een voordeel van € 71.000.	-71 v	I
Overige verschillen < € 100.000	3 n	I
Perspectief: Doordat er minder leerwerktrajecten voor de regio zijn ingezet, zijn er minder bijdragen van gemeenten ontvangen. Deze bijdragen van gemeenten zijn €109.000 lager dan begroot.	109 n	I
Sportbeleid: Door corona zijn er een groot aantal activiteiten in het kader van het Sportakkoord/Life-style-interventies niet door gegaan. Deze rijkssubsidie mag in 2021 en 2022 worden besteed. Dit voordeel van € 137.000 (tevens op de lasten) wordt in 2022 opnieuw geraamd. Bij deze rijkssubsidie worden gelijke bedragen aan lasten en batem geraamd. Omdat er € 137.00 minder lasten zijn geboekt betekent dit ook een nadeel van € 137.000 aan baten.	87 n	S
Daarnaast is er voor 2020 en 2021 totaal € 40.000 ontvangen aan baten die niet waren begroot. Dit is de bijdrage van SRO N.V. aan de verhuur van gemeentelijk sportvoorzieningen.		
Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB) participatiebudget: Doordat de een gedeelte van de lasten wordt gedekt uit een specifieke uitkering, is hier een nadeel op de baten van € 74.000 (in tegenstelling tot het voordeel op de lasten van € 255.000).	74 n	I
<u>Mutaties reserves</u>		
Baten sub totaal	386	
Er zijn rijksmiddelen van € 460.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van ventilatie op scholen, deze is geheel besteed. Niet alle scholen kwamen hiervoor in aanmerking. Daarom is bij de Bestuursrapportage 2021 een extra bedrag van € 350.000 beschikbaar gekomen uit de reserve steunmaatregelen corona. Deze ventilatiewerkzaamheden worden door de scholen ingepland op een voor hen gunstig tijdstip.	350 n	I
Overige verschillen in onttrekkingen < € 100.000	36 n	I
Totaal analyse	-207 v	

12	Sociale basis	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
	Lasten (exclusief mutaties reserves)	33.658	33.039	-619
	Baten (exclusief mutaties reserves)	-208	-353	-145
	Saldo (exclusief mutaties reserves)	33.450	32.686	-764
	Toevoegingen aan reserves			
	Onttrekkingen aan reserves	-912	-862	50
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	32.539	31.824	-714

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten sub totaal	-619	
Jongerenwerk: Voor jongerenwerk was het realiseren van het Cruijff Kraijcek court heel belangrijk voor het ontwikkelen van activiteiten en ontmoetingen op deze plek. Omdat dit pas in 2022 wordt gerealiseerd wordt nu voorgesteld om de hiervoor bestemde middelen van €192.000 als resultaatbestemming op te nemen voor 2022.	-192 v	I

Maatschappelijke & Sociale Participatie: op basis van collegebesluit "2021/340153 Besteding rijksmiddelen ter bestrijding van de gevolgen van corona op eenzaamheid, gezonde leefstijl en kwetsbare inwoners" is er in 2021 circa € 343.000 aan subsidies verstrekt. De dekking van deze uitgaven zijn de rijksmiddelen voor de bestrijding van eenzaamheid en aan dagbesteding ouderen (€ 577.000) in de corona-reserve. Tegelijkertijd zijn er ook een aantal corona-gerelateerde voordelen (uit de vergoedingen voor meerkosten en financiële steun voor subsidiepartners) en lagere ambtelijke kosten, waardoor er per saldo een overschrijding is ontstaan van ongeveer € 130.000.	132 n l
Overige verschillen < € 100.000	-23 v l
Programma Transformatie Sociaal Domein: binnen het programmabudget was in 2021 € 200.000 gereserveerd voor het omvangrijke en complexe inkooptraject Jeugd en Wmo. Het merendeel van de kosten voor het regionale inkoopproces Jeugd kan uiteindelijk gedekt worden uit resterende regionale middelen, zodat dekking uit het programmabudget niet langer nodig is. Verder zijn de personeelslasten lager uitgevallen doordat voor de functie databeheerder een oplossing is gevonden binnen de reguliere personeelsbegroting. In totaal resteert hierdoor € 255.000.	-255 v l
Sociale Basis: de onderschrijding komt met name door incidentele terugvorderingen (van delen) van afgegeven subsidies over 2020. Doordat een aanzienlijk deel van het terug te vorderen bedrag pas in het 4e kwartaal 2021 bekend was, kon dit niet meer financieel in de begroting verwerkt worden.	-281 v l
Baten sub totaal	-145
Centrum Jeugd en Gezin: De lasten voor de Verwijsindex en de baten in de vorm van een bijdrage van de deelnemende gemeenten zijn later in het jaar op dit beleidsveld geboekt. De begroting stond echter nog op beleidsveld 2.2 Voorzieningen Jeugd.	-94 v l
Overige verschillen < € 100.000	-51 v l
<u>Mutaties reserves</u>	
Baten sub totaal	50
Overige verschillen < € 100.000	50 n l
Totaal analyse	-714 v

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
21 Voorzieningen volwassenen			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	42.230	40.428	-1.802
Baten (exclusief mutaties reserves)	-1.360	-1.379	-18
Saldo (exclusief mutaties reserves)	40.870	39.050	-1.820
Toevoegingen aan reserves	289	289	
Onttrekkingen aan reserves	-140	-140	
Totaal saldo incl. mutaties reserves	41.019	39.199	-1.820

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten sub totaal	-1.802
Ambulante Begeleiding: voor ambulante begeleiding is het budget bij de Bestuursrapportage 2021 naar beneden bijgesteld, omdat er over de eerste maanden van 2021 sprake was van een minder harde groei van het aantal cliënten. In de laatste maanden van 2021 is dit nagenoeg gelijk gebleven, maar is wel het gemiddelde factuurbedrag per cliënt licht gedaald. Hierdoor resteert er – samen met de zorg verstrekt via persoonsgebonden budgetten (pgb's) - over 2021 circa € 172.000,- van deze budgetten.	-173 v l
Begeleiding Groep: voor dagopvang is het budget bij de Bestuursrapportage 2021 naar beneden bijgesteld, omdat er over de eerste maanden van 2021 sprake was van een daling van het aantal cliënten. In de laatste maanden van 2021 is het aantal cliënten echter gestegen met ongeveer 3%. Waarschijnlijk wordt dit veroorzaakt door een grotere groep complexe cliënten voor wie doorstroombmogelijkheden naar een andere voorziening (buiten de Wmo) momenteel niet beschikbaar zijn vanwege de huidige corona-crisis en dus langer gebruik maken van een Dagopvang voorziening. Inclusief de zorg verstrekt via persoonsgebonden budgetten (pgb's) heeft dit geleid tot een overschrijding van circa € 138.000.	138 n l

Huishoudelijke Ondersteuning: ten opzichte van de Bestuursrapportage 2021 is de verwachte groei van het aantal cliënten dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning minder hard gestegen. Het uitgangspunt bij de Bestuursrapportage 2021 was een groeipercentage van ongeveer 11%, terwijl deze uiteindelijk rond de 8% is uitgekomen. Deels staan hier hogere kosten per cliënt tegenover. Inclusief de zorg verstrekt via pgb's resteert per saldo een voordeel van € 550.000. Een mogelijke oorzaak voor de minder harde groei van het aantal cliënten is een uitgestelde vraag vanwege de corona-crisis.	-551 v	I
Overige verschillen < € 100.000	-50 v	I
Uren voorzieningen volwassenen: in 2021 is er sprake van een overschrijding op de personeelslasten. Dit is met name toe te rekenen aan onderbezetting. Het bleek lastig om personeel (snel geheel of gedeeltelijk met externe inhuur) te vervangen vanwege de huidige krapte op de arbeidsmarkt. Dit heeft geleid tot circa € 432.000 incidenteel lagere personeelskosten binnen het beleidsveld Voorzieningen Volwassenen die pas na de zomer inzichtelijk werd en als zodanig niet meer in de begroting verwerkt kon worden.	-432 v	I
WMO Algemeen: bij de Bestuursrapportage 2021 is het budget opgehoogd met circa € 480.000 (extra middelen DuVo 2020 en 2021 en overschot jaarrekeningresultaat Veiligheidsregio Kennemerland 2020). Dit was bedoeld ter dekking van een eventuele toename van de groei van het aantal cliënten binnen de maatwerkvoorzieningen volwassenen en voor de corona meerkosten 2021 van zorgaanbieders. Naar verwachting bedragen de meerkosten 2021 ongeveer € 150.000 en zijn de extra middelen niet volledig nodig ter dekking van kosten voor onvoorziene stijgingen in het aantal cliënten. Er resteert daardoor incidenteel ruim € 260.000 van het budget.	-263 v	I
Woonvoorzieningen: bij de Bestuursrapportage 2021 is de begroting met circa € 450.000 naar beneden bijgesteld, omdat de kosten in de eerste helft van 2021 - waarschijnlijk incidenteel door minder meldingen vanwege corona - achterbleven. In de tweede helft van 2021 heeft deze daling harder doorgezet dan verwacht en zijn de kosten significant lager dan de eerste helft van het jaar. Daarnaast heeft de aanbesteding, waarin lagere tarieven zijn afgesproken voor een groot deel van de woningaanpassingen, een voordelig effect gehad in de tweede helft van 2021. Daardoor resteert er een bedrag van circa € 470.000 op de woonvoorzieningen.	-471 v	I
Baten sub totaal	-18	
Overige verschillen < € 100.000	-18 v	I
Totaal analyse	-1.820 v	

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
22 Voorzieningen jeugd			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	36.207	36.809	602
Baten (exclusief mutaties reserves)	-90	-360	-270
Saldo (exclusief mutaties reserves)	36.117	36.449	333
Toevoegingen aan reserves			
Onttrekkingen aan reserves	-203	-203	
Totaal saldo incl. mutaties reserves	35.914	36.246	333

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten sub totaal	603	
Diverse verschillen < € 100.000	-56 v	I
Jeugdhulp met verblijf: Dit betreft de aanvraag voor de Rijksbijdrage leegstandsfinanciering die de gemeente Haarlem namens een zorgaanbieder heeft gedaan en is toegekend. Het bedrag van circa € 234.000 is doorbetaald aan de zorgaanbieder.	234 n	I
Maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp: Met de raadsinformatiebrief van 30 november 2021 (nummer: 629770) is de raad geïnformeerd over een aantal ontwikkelingen binnen het jeugdbudget en is de verwachte overschrijding van € 500.000 tot een € 1 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting benoemd. Nu 2021 is afgesloten is er een nadelig resultaat van € 425.000 (€ 635.000 nadeel zorg in natura- € 210.000 voordeel Pgb's). Ten opzichte van dit nadelig resultaat staan wel nog baten vanuit de septembercirculaire van € 468.000 en daarnaast een baat vanuit de decembercirculaire van € 396.000 voor de meerkosten corona (voor de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp tezamen) en € 172.000 voor jeugdhulp. Deze baten zijn niet verwerkt in de begroting en leiden tot het eerder	425 n	I

genoemde negatieve resultaat van € 635.000.

In 2021 is een aantal knelpunten op de wachtlijst voor jeugdhulp opgelost, 48 kinderen op de wachtlijst zijn geholpen, dit heeft geleid tot extra uitgaven van € 350.000. Een andere verklaring voor de hogere uitgaven is een stijging in het aantal cliënten en de kosten bij zorgaanbieders of productgroepen waar geen budgetplafond of limiet ingesteld kan worden (open einde regeling). Bij de landelijke transitie arrangementen zien we een groei van 12% in cliënten aantallen, maar een kostengroei van 245%. Verder is de omzet van de vrijgevestigden significant gegroeid ten opzichte van 2020.

Baten subtototaal

Diverse verschillen < € 100.000

Jeugdhulp met verblijf: Dit betreft de aanvraag voor de Rijksbijdrage leegstandsfinanciering die de gemeente Haarlem namens een zorgaanbieder heeft gedaan en is toegekend. Het bedrag van € 234.000 is ontvangen. Bij de lasten is de doorbetaling aan de zorgaanbieder terug te vinden.

Totaal analyse

-270

-36 v I

-234 v I

333 n

23 Opvang, wonen en herstel	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)	57.306	55.338	-1.968
Baten (exclusief mutaties reserves)	-1.680	-1.767	-87
Saldo (exclusief mutaties reserves)	55.626	53.572	-2.055
Toevoegingen aan reserves	8.168	9.860	1.693
Onttrekkingen aan reserves	-7.904	-7.904	
Totaal saldo incl. mutaties reserves	55.890	55.528	-362

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtototaal

-1.968

Bed, Bad, Brood: de kosten op het budget bed, bad, brood vallen in 2021 lager uit dan bij de Bestuursrapportage voorzien. De dynamiek binnen dit product maakt het lastig om vooraf exact te ramen welke lasten zich in een jaar zullen voordoen. Zo zijn onder andere de lasten voor hotelovernachtingen lager uitgevallen vanwege onder andere extra opvangcapaciteit in het kader van de coronamaatregelen en ook de beveiligingskosten minder hoog door efficiënte inzet.

-234 v I

Beschermd Wonen PGB: voor de persoonsgebonden budgetten (PGB's) geldt dat de verwachting van de bestedingen is gebaseerd op de laatste bestedingsbrief (1 maart 2022) van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Deze verwachte bestedingen over 2021 zijn opgenomen in de exploitatie en leiden tot een overschrijding van € 500.000.

-500 v I

Beschermd Wonen: sinds 1 januari 2021 kunnen cliënten die hun hele leven intensieve zorg nodig hebben toegang krijgen tot de Wet Langdurige Zorg (WLZ). 2021 werd gezien als een overgangsjaar. Door de openstelling van de WLZ is een afname zichtbaar van het aantal cliënten Beschermd Wonen. Bij de Bestuursrapportage 2021 is verondersteld dat deze daling zou gaan stabiliseren, maar deze heeft over de 2e helft van 2021 verder doorgezet. Hierdoor resteert er circa € 1.163.000 van het budget.

-1.163 v I

Opvangvoorzieningen MO: het tekort van circa € 231.000 komt met name doordat de extra verwachte hotelkosten (door beëindigen van de Aurora Corona opvangvoorziening en de tijdelijke opvang in het Joops hotel) en de kosten voor trajectbegeleiding harder zijn opgelopen dan bij de Bestuursrapportage 2021 verwacht. Voor een deel staat hier een compensatie vanuit het Rijk inzake corona tegenover van € 212.000 aan begeleidingsbijdrage (zie paragraaf steunmaatregelen corona in de Voortgangsrapportage 2021).

231 n I

Overige verschillen < € 100.000

-76 v I

Regio Aanpak Huiselijk Geweld: de overschrijding wordt verklaard door (i) een onvoorziene terugvordering van een subsidie van de Veiligheidsregio Kennemerland uit voorgaande jaren en (ii) lagere kosten doordat een aantal projecten (MDA++, Ouderenmishandeling, Handle with Care) later zijn gestart dan gepland of door de corona pandemie uit minder activiteiten bestond.

-129 v I

Veilig Thuis: In de begroting 2021 is er geen rekening gehouden met het feit dat de Veiligheidsregio Kennemerland geen Multidisciplinaire Aanpak (MDA++) meer hoeven uit te voeren. Hierdoor ontstaat er een voordeel op de lasten van € 97.000.

-97 v I

Baten Subtotaal	-87
Overige verschillen < € 100.000	-87 v l
<u>Mutaties reserves</u>	
Lasten subtotaal	1.693
De hogere dotatie aan de reserve Opvang, Wonen en Herstel wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere lasten op Beschermd Wonen (ZIN en PGB), deels teniet gedaan door de hogere kosten voor de Maatschappelijke Opvang.	1.693 n l
Totaal analyse	-362 v

31	Werk	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
	Lasten (exclusief mutaties reserves)	26.559	22.558	-4.001
	Baten (exclusief mutaties reserves)		-210	-210
	Saldo (exclusief mutaties reserves)	26.559	22.349	-4.210
	Toevoegingen aan reserves	1.164	1.164	
	Onttrekkingen aan reserves	-2.654	-2.359	295
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	25.069	21.154	-3.915

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotaal	-4.000
De afdeling heeft lagere kosten gemaakt als gevolg van met name lagere gemiddelde loonkosten door gemiddeld jongere leeftijd van de medewerkers, minder formatie als gevolg van personeelwisselingen en daardoor tijdelijke vacatureruimte. Ook was minder inhuur nodig als gevolg van daling van het aantal klanten en daarbij was als gevolg van personeelsschaarste, minder inhuur te vinden. Er is dus ook geen gebruik gemaakt van de verschuiving van € 100.000 uit 2020, verwachte meerkosten als gevolg van vertraging re-integratietrajecten door corona.	-203 v l
De opstartbanen zijn wel van start gegaan, maar bij de begroting van de kosten is geen rekening gehouden met een proefperiode met behoud van uitkering. Als gevolg daarvan zijn er in 2021 nog geen re-integratiekosten gemaakt.	-70 v l
In 2021 heeft het rijk extra re-integratiemiddelen beschikbaar gesteld vanwege verwachte groei van het aantal uitkeringsgerechtigden. Die groei heeft zich niet voor gedaan. Het voordelig saldo is een optelling van resultaten van diverse re-integratie instrumenten.	-633 v l
In 2021 is binnen de gemeentebegroting extra budget WSW beschikbaar gesteld (uit de coronareserve en uit resultaatbestemming 2020). In 2021 heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de corona-uitgaven die door Paswerk zijn gedaan. Daardoor blijkt de eerdere incidentele budgetverhoging niet nodig te zijn.	-675 v l
In 2021 zijn forse bedragen van het rijk ontvangen voor regionaal arbeidsmarktbeleid, dus niet alleen voor Haarlem. Daarbij is een deel incidenteel ontvangen ten behoeve van een meerjarige periode. Besteding heeft dus maar ten dele plaatsgevonden in 2021.	-2.282 v l
In de decembercirculaire 2021 zijn extra middelen WSW toegekend door de overheid. Deze zijn uitgekeerd aan Paswerk. Deze mutatie van de decembercirculaire is echter nog niet verwerkt in de begroting 2021. Tegenover dit nadeel staat daarom een even groot voordeel op inkomsten gemeentefonds.	385 n l
Inburgering: minder kosten van de tussengroep doordat de trajecten pas in 2022 van start gaan.	-66 v l
Minder kosten jobcoaching heeft twee oorzaken. Er zijn minder mensen op een garantiebaan geplaatst, waardoor minder jobcoaching nodig was. Daarnaast zijn in 2021 de vergoedingen nog niet opgetrokken tot een marktconform niveau.	-183 v l
Nog niet in begroting opgenomen BTW-compensatie. In 2020 is er een besluit van de belastingdienst geweest waaruit bleek dat voor een deel de btw van re-integratie wel gecompenseerd kan worden bij het BCF. Bij het opmaken van de begroting 2021 kon nog niet een reële inschatting voor 2021 gemaakt worden. Met ingang van de begroting 2022 is dit wel verwerkt in de begroting.	-174 v l
Overige verschillen < € 100.000	-111 v l

Sinds september 2021 is het regionaal mobiliteitsteam gestart: de kosten voor bijdrage aan het RMT en de trajectkosten zijn niet in de begroting opgenomen. Tegenover deze incidentele kosten staan de eveneens niet geraamde inkomsten van het ministerie van SZW. 151 n I

Van het budget lokaal impuls voor ondernemers die ondersteuning nodig hebben als gevolg van corona is minder gebruik gemaakt dan gedacht. Reden hiervoor is dat ondernemers in 2021 nog veelal geholpen zijn door rijksmaatregelen ter compensatie van de kosten. -139 v I

Baten subtototaal -210

Overige verschillen < € 100.000 -59 v I

Regionaal mobiliteitsteam: de vergoeding van de kosten door het ministerie SZW die niet begroot is. -151 v I

Mutaties reserves

Baten subtototaal 295

De begrote onttrekkingen aan de reserve Steunmaatregelen corona waren niet nodig; dit betreft de opstartbanen (€ 70.000) en de WSW (€ 225.000). 295 n I

Totaal analyse -3.915 v

32 Inkomen	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Verschil 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)	84.507	81.426	-3.080
Baten (exclusief mutaties reserves)	-74.295	-72.756	1.539
Saldo (exclusief mutaties reserves)	10.212	8.670	-1.542
Toevoegingen aan reserves	655	795	140
Onttrekkingen aan reserves			
Totaal saldo incl. mutaties reserves	10.867	9.466	-1.402

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtototaal -3.080

Bij de Voortgangsrapportage 2021 zijn zowel de baten als de lasten op basis van de Macro Economische Verkenning (MEV) 2021 reeds naar beneden bijgesteld. In de tweede helft van 2021 is de werkloosheid verder gedaald en bereikte de netto arbeidsparticipatie een recordhoogte. In combinatie met de voortzetting van coronasteunmaatregelen resulteert dit in aanzienlijk lagere kosten BUIG. Hier staat tegenover dat ook de rijksbijdrage aanzienlijk lager is dan begroot. Per saldo is het resultaat op de BUIG ten opzichte van de begroting € 137.000 nadelig. -1.094 v I

De afdeling heeft lagere kosten gemaakt als gevolg van met name lagere gemiddelde loonkosten door gemiddeld jongere leeftijd van de medewerkers, minder formatie als gevolg van personeelsswisselingen en daardoor tijdelijke vacatureruimte. Ook was minder inhuur nodig als gevolg van daling van het aantal klanten en daarbij was als gevolg van personeelsschaarste, minder inhuur te vinden. -762 v I

De verwachte toename van het aantal uitkeringsgerechtigden als gevolg van corona heeft zich niet voorgedaan. Daarmee is ook de verwachte kostenstijging voor zorgverzekeringen niet van toepassing. -195 v I

In praktijk is er minder gebruik gemaakt van de TONK regeling dan dat er middelen vanuit het rijk zijn verstrekt. -562 v I

Minimabeleid: Het saldo bestaat uit voor- en nadelen. Hierbij zijn de grootste verschillen: voordeel door het niet uitgeven van het jeugdspoortfonds in 2021 omdat dit pas in het najaar vanuit de versnellers beschikbaar is gesteld; nadeel door meer individuele verstrekkingen bijzondere bijstand; hieronder voor een groot deel ook hogere uitgaven voor kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie. Het saldo van uitgaven en inkomsten wordt verrekend met de bestemmingsreserve minimabeleid. -239 v I

Overige verschillen < € 100.000 -228 v I

Baten subtototaal 1.538

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de participatiewet. In oktober heeft het Rijk de definitieve beschikking BUIG bekendgemaakt. Het macrobudget BUIG is naar beneden bijgesteld doordat de economie zich beter heeft ontwikkeld dan was voorspeld. De begroting kon daarop niet tijdig worden bijgesteld. 1.231 n I

Overige verschillen < € 100.000	156 n l
TOZO/BBZ Corona: de inkomsten zijn lager dan begroot. Dit resulteert in een lagere toevoeging aan de reserve dan begroot.	151 n l
<u>Mutaties reserves</u>	
Lasten subtotaal	140
De toevoeging aan de reserve TOZO is gelijk aan het saldo van basten en lasten van de TOZO-regeling. De lasten zijn per saldo € 48.270 lager dan begroot. Samen met de lagere inkomsten van € 151.000 leidt dit tot een toevoeging aan de reserve van € 552.340. Dit is € 103.000 lager dan begroot.	-103 v l
Het saldo van minimabeleid (inkomsten en uitgaven) wordt jaarlijks verrekend met de bestemmingsreserve minimabeleid.	243 n l
Totaal analyse	-1.402 v

33 Schulden	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Verschil 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)	2.482	2.238	-244
Baten (exclusief mutaties reserves)	-223	-728	-505
Saldo (exclusief mutaties reserves)	2.259	1.510	-748
Toevoegingen aan reserves	175	175	
Onttrekkingen aan reserves	-195	-195	
Totaal saldo incl. mutaties reserves	2.239	1.490	-748

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotaal	-244
Er was extra budget beschikbaar in 2021 voor budgetcoaches. De benodigde extra capaciteit was lager dan begroot door verlenging van de coronasteunmaatregelen van het rijk. Hiermee wordt de verwachte extra inzet deels uitgesteld.	-110 v l
Overige verschillen < € 100.000	-200 v l
Voor de afhandeling van de Kinderopvangtoeslagaffaire zijn door Haarlem € 66.000 externe middelen ingezet, met name ten behoeve van de eerste gedupeerden van wie het begeleidingstraject is gestart. Deze kosten zijn gecompenseerd in de onderstaande inkomsten KOT.	66 n l
Baten subtotaal	-504
In totaal wordt aan de hand van het aantal erkend gedupeerde slachtoffers een extra bijdrage voor de uitvoering van de KOT (kinderopvangtoeslag affaire) ontvangen. Voor een deel is dit ter dekking van kosten in de komende jaren (tot maximaal 2025).	-524 v l
Overige verschillen < € 100.000	20 n l
Totaal analyse	-748 v

41 Duurzame sted. ontwikkeling	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Verschil 2021
Lasten (exclusief mutaties reserves)	18.598	17.722	-876
Baten (exclusief mutaties reserves)	-3.316	-6.865	-3.549
Saldo (exclusief mutaties reserves)	15.282	10.857	-4.425
Toevoegingen aan reserves	2.254	1.673	-581
Onttrekkingen aan reserves	-3.294	-2.258	1.036
Totaal saldo incl. mutaties reserves	14.242	10.272	-3.970

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten sub totaal	-876
Anterieure Overeenkomsten Lasten	1.299 n l
In het tweede half jaar van 2021 bleek dat er meer kosten voor (woning)bouwprojecten worden gemaakt en verhaald (baten) dan initieel was begroot. Dit is vanwege het niet doorgaan van de decemberrapportage niet eerder gecorrigeerd. Per saldo zijn baten en lasten in evenwicht. In 2022 zal een prognose worden gemaakt op basis van de afspraken in de anterieure overeenkomsten. Indien nodig wordt de begroting dan aangepast.	
Bodemsanering/onderzoek is vertraagd in de uitvoering doordat bodemsanering moeilijk planbaar is. Dit komt omdat er vaak samenloop is met ontwikkelingen, en de gemeente voor de planning afhankelijk is van derden. Daarnaast is het lastig om onder de grond te kijken en kan de verontreinigingssituatie daardoor complexer zijn dan verwacht, waardoor de sanering langer duurt en de kosten op een later moment komen. De impact hiervan is verwaarloosbaar, omdat het geld dat nodig is voor de sanering in latere jaren beschikbaar blijft in de bestemmingsreserve Bodemprogramma.	-131 v l
Corona herstelplan	246 n l
Vanaf juni 2021 is een start gemaakt met de invulling en uitwerking van een herstellepakket zoals vastgesteld met de nota 'Bevorderen van het herstel na de coronacrisis' d.d. 25 mei 2021 (2021/258003). De gemeenteraad heeft een half miljoen per jaar voor 2021 en 2022 beschikbaar gesteld, bedoeld voor korte termijn-activiteiten en -maatregelen op economisch-cultureel en op sociaal-maatschappelijk vlak. De kosten voor het Corona herstelplan zijn terechtgekomen in het beleidsveld Duurzaam Stedelijke Ontwikkeling, terwijl het budget €500.000 staat begroot in Programma 7 Algemene Dekkingsmiddelen en Overhead. Het nadeel betreft hierbij de gemaakte kosten waarbij in beleidsveld 41 geen budget is begroot.	
De meicirculaire 2021 heeft geleid tot een incidenteel voordeel voor de jaren 2021 en 2022. Voor de uitvoeringsagenda woonvisie zijn middelen beschikbaar gesteld bij de bestuursrapportage. Deze middelen zijn nog niet uitgegeven in 2021.	-230 v l
In 2021 is er minder ambtelijke inzet gepleegd op beleidswerkzaamheden ruimtelijke ontwikkeling, omgevingskwaliteit en erfgoed. De lagere inzet wordt veroorzaakt door het niet kunnen invullen van vacatures en extra gevraagde inzet op projecten en ontwikkelzones. Die inzet wordt verhaald op de gebiedsontwikkeling.	-424 v l
Initiatieven	-157 v l
Op het initiatievenbudget resteert een budget van 157.000. Door de combinatie van veel lopende projecten en beperkte beschikbare capaciteit is geprioriteerd en konden in 2021 niet alle initiatieven worden gestart.	
Ontwikkelzone Europaweg	-254 v l
De geraamde kosten zonemanagement zijn dit jaar niet volledig besteed omdat sommige activiteiten zijn vertraagd, waardoor een deel van de uitvoering in latere jaren valt. Daarnaast is de beschikbare capaciteit krap in relatie tot de opgave, waardoor activiteiten selectief worden ingezet.	
Ontwikkelzone Zuid West	-383 v l
De geraamde kosten zonemanagement zijn dit jaar niet volledig besteed omdat sommige activiteiten zijn vertraagd, waardoor een deel van de uitvoering in latere jaren valt. Daarnaast is de beschikbare capaciteit krap in relatie tot de opgave, waardoor activiteiten selectief worden ingezet.	
Organisatieontwikkeling Fysiek domein	-57 v l
In 2021 is de formatie van het fysiek domein uitgebreid om o.a. de woningbouwproductie en de bijbehorende stedelijke ontwikkeling te versnellen. Doordat niet alle functies ingevuld konden worden is stevig ingezet op een wervingscampagne en versterking van het netwerk team. De kosten van de wervingscampagne en de versterking van het netwerkteam zijn lager uitgevallen dan begroot, mede omdat i.v.m. Corona een aantal organisatieontwikkeling activiteiten niet uitgevoerd kon worden.	
Overige verschillen < €100.000	-21 v l

Programma Duurzaamheid	-370 v I
Er is sprake van een totale onderschrijding van € 370.000. Van dat bedrag dient € 140.000 voor de Regeling Reductie Energiegebruik woningen doorgezet te worden naar 2022 omdat dit budget door het Rijk is gegeven voor 2021 en 2022. De regeling loopt dus nog door in 2022.	
In 2021 is voor de warmtetransitie € 120.000 rijksbijdrage ontvangen waardoor extra activiteiten uitgevoerd konden worden. Deze activiteiten zijn wel in kaart gebracht maar konden mede door corona niet allemaal worden uitgevoerd. Dit zal in 2022 plaatsvinden. Daarnaast zijn wederom door de coronamaatregelen projecten achtergebleven waardoor € 50.000 voor duurzaamheidsadvies ten aanzien van deze projecten en diverse acties voor bewoners en ondernemers t.w.v. € 60.000 in 2021 niet tot besteding gekomen. De middelen van € 50.000 en € 60.000 zullen in 2022 alsnog ingezet gaan worden.	
Samenwerking en lobby	-100 v I
Ook in 2021 waren door corona minder fysieke ontmoetingen mogelijk, met daarmee lagere kosten voor lobby en (regionale) samenwerking. Verder is vooral met bestaande capaciteit gewerkt aan de nota belangenbehartiging en subsidiekracht, waarmee de kosten laag bleven. In 2022 wordt verder gewerkt aan het op orde krijgen van de organisatie en lobby, ook internationaal. Tenslotte is voor een concreet traject als Bereikbare steden een deel van de kosten gedragen door andere partijen, waardoor de kosten voor Haarlem lager zijn gebleven.	
Voor de funderingsproblematiek Rozenprieel is bij de Kadernota 2018 structureel middelen beschikbaar gesteld. In 2021 zijn niet alle middelen besteed door de opstartfase van een funderingsloket, er minder subsidies zijn aangevraagd en de aanschaf van een data-kennissysteem is uitgesteld tot 2022.	-103 v I
Wijkraden en Gebiedsregie	-191 v I
Op het wijkraden en gebiedsregie budget is voor de vijf gebieden in de Gemeente Haarlem (Noord, Oost, Zuid-West, Centrum en Schalkwijk) tesamen €191.000 minder uitgegeven dan begroot.	
Als gevolg van de maatregelen tegen verspreiding corona hebben veel wijkraden activiteiten moeten aflasten of op andere wijze (digitaal) uitgevoerd.	
Baten subtototaal	-3.549
Anterieure Overeenkomsten Baten	-1.315 v I
In het tweede half jaar van 2021 bleek dat er meer kosten voor (woning)bouwprojecten worden gemaakt en verhaald (baten) dan initieel was begroot. Dit is vanwege het niet doorgaan van de decemberrapportage niet eerder gecorrigeerd. Per saldo zijn baten en lasten in evenwicht. In 2022 zal een prognose worden gemaakt op basis van de afspraken in de anterieure overeenkomsten. Indien nodig wordt de begroting dan aangepast.	
In de begroting is in mindere mate rekening gehouden met een bijdrage van de Metropool Regio Amsterdam (MRA) voor de uitvoer van de uitvoer van Ontwikkelzones in het kader van woningbouw	-170 v I
Ontvangen bijdrage voor bodemsanering aan het Klokhuisplein is niet begroot	-75 v I
Ontwikkelzone Europaweg	688 n I
Jaarlijks wordt op basis van gemaakte kosten en gerealiseerde woningbouwaantallen berekend hoeveel geld er toegerekend wordt aan het de Woningbouwimpulsbijdrage (WBI). Een en ander conform de SISA verantwoording.	
In de begroting is er vanuit gegaan dat de kosten voor zonemanagement in 2021 gedeclareerd konden worden bij de WBI. De WBI rekent echter af over de onrendabele top (kosten-opbrengsten) van de zone-ontwikkeling en tot en met 2021 zijn er meer opbrengsten dan kosten gerealiseerd. Declaratie van de WBI subsidie wordt om die reden pas in 2022 verwacht en dus niet in 2021.	
Ontwikkelzone Zuid West	168 n I
Doordat er minder kosten zijn gemaakt voor Ontwikkelzone Zuid West kunnen er ook minder Baten worden toegerekend aan de WoningBouwImpuls (WBI) subsidie dan begroot.	
Overe verschillen < €100.000	-345 v I
Slachthuisbuurt Zuidstrook Blok II	-2.500 v I
In het raadsstuk "Afsluiten grondexploitaties Transformatieprojecten" (2015/394907) is door de gemeenteraad besloten de boekwaarde Slachthuisbuurt Zuidstrook Blok II toe te voegen aan de reserve ISV Leefomgeving en jaarlijks de positieve resultaten van de transformatieprojecten toe te voegen en de negatieve resultaten te onttrekken aan deze reserve.	
De reserve wordt aangewend voor de verbetering van de leefomgeving. In 2021 is de verkoop Slachthuisbuurt Zuidstrook Blok II gerealiseerd. De opbrengst van deze grondverkoop (inclusief de dotatie aan de reserve leefomgeving) is niet opgenomen in de begroting. Dit leidt tot een voordeel van € 2,5 mln. Voorgesteld wordt om via resultaatbestemming deze opbrengst alsnog te doteren aan de reserve Leefomgeving.	

Mutaties reserves

Lasten subtotaal	-581
Doordat er minder kosten zijn gemaakt voor projecten duurzame Stedelijke vernieuwing (Aart vd Leeuwstraat) wordt minder gedoteerd aan de reserve maatschappelijk nut dan begroot.	-183 v l
Doordat er minder kosten zijn gemaakt voor projecten duurzame stedelijke vernieuwing zoals de doorstart van het project herstructurering JJ Hamelinkstraat Slachthuisbuurt Zuidstrook blok 6/m 8 wordt minder gedoteerd aan de reserve maatschappelijk nut dan begroot.	-489 v l
Overige Verschillen <€100.000	91 n l
Baten subtotaal	1.036
De kosten voor de ontwikkelzone Zuidwest waren in 2021 lager dan begroot. Daardoor hoeft er €215.000 minder aan de reserve ongedeelde stad te worden onttrokken.	215 n l
Door lagere kosten dan begroot en hogere bijdrage van derden in de jaarschijf 2021 hoeft minder te worden onttrokken aan de reserve leefomgeving. Dit komt met name door de doorstart van het project herstructurering JJ Hamelinkstraat Slachthuisbuurt Zuidstrook blok 6/m 8 in gebied Oost.	475 n l
Door lagere kosten en of hogere baten op verschillende Duurzaam Stedelijke Vernieuwingsprojecten (met name gebiedsvisie Transvaalbuurt, Slachthuisbuurt, Delftwijk) hoeft in 2021 minder aan de reserve leefomgeving te worden onttrokken dan begroot.	231 n l
Overige verschillen <€100.000	-91 v l
Vanwege lagere uitgaven op het bodemprogramma wordt er ook minder aan de reserve Bodemprogramma onttrokken.	131 n l
Voor 2021 was een bijdrage uit de reserve groei voorzien voor het in behandeling nemen van initiatieven. Omdat vanwege prioritering en beperkte capaciteit niet alle initiatieven in behandeling zijn genomen is deze bijdrage niet noodzakelijk om uit de reserve groei te onttrekken.	75 n l
Totaal analyse	-3.970 v

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
42 Economie, toerisme en cultuur			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	32.211	31.596	-615
Baten (exclusief mutaties reserves)	-1.008	-1.099	-91
Saldo (exclusief mutaties reserves)	31.203	30.498	-705
Toevoegingen aan reserves	2.069	2.069	
Onttrekkingen aan reserves	-744	-695	48
Totaal saldo incl. mutaties reserves	32.528	31.871	-657

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotaal	-614
Als gevolg van corona en de vele langdurende lockdowns in 2021 zijn veel (culturele) evenementen niet doorgegaan en zijn er minder activiteiten door het Cultuurstimuleringsfonds gesubsidieerd. Van de beschikbare middelen is € 299.092 niet uitgegeven.	-299 v l
In de bestuursrapportage 2021 is € 250.000 beschikbaar gesteld voor collectiebeheer Frans Hals Museum, voor de registratie en uithuizing van de collectie opgeslagen bij Baars. Het project start in 2022.	-250 v l
Overige verschillen < € 100.000	-65 v l
Baten subtotaal	-91
Overige verschillen < € 100.000	-91 v l

Mutaties reserves

Baten sub totaal	48
Overige verschillen < € 100.000	48 n l
Totaal analyse	-657 v

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
43 Grondexploitaties			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	14.772	6.930	-7.842
Baten (exclusief mutaties reserves)	-15.115	-10.154	4.961
Saldo (exclusief mutaties reserves)	-342	-3.224	-2.881
Toevoegingen aan reserves	842	3.717	2.875
Onttrekkingen aan reserves	-812	-615	197
Totaal saldo incl. mutaties reserves	-312	-122	191

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begrotingExploitatie

Lasten sub totaal	-7.842
Lagere lasten grondexploitaties. Voor de financiële toelichting zie paragraaf 3.7 Grondbeleid	-7.842 v l
Baten sub totaal	5.253
(Tussentijdse) winstneming Grondexploitaties	-3.270 v l
Lagere opbrengsten grondexploitaties	8.523 n l

Mutaties reserves

Lasten sub totaal	2.582
Lagere onttrekking aan de reserve Grondexploitatie (NOG NIET AFGESTEMD MET CC)	2.582 n l
Baten sub totaal	197
Lagere onttrekking aan de reserve Grondexploitatie (NOG NIET AFGESTEMD MET CC)	197 n l
Totaal analyse	190 n

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
51 Openbare ruimte en mobiliteit			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	80.355	72.823	-7.532
Baten (exclusief mutaties reserves)	-41.080	-41.388	-309
Saldo (exclusief mutaties reserves)	39.275	31.435	-7.841
Toevoegingen aan reserves	2.964	4.964	2.000
Onttrekkingen aan reserves	-7.218	-2.580	4.637
Totaal saldo incl. mutaties reserves	35.022	33.819	-1.203

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten sub totaal

-7.532

Bij de voortgangsrapportage zijn in 2021 incidenteel extra middelen toegekend voor eenmalige activiteiten, gedekt uit de reserve Onderhoud Openbare Ruimte. Door vertraging in de uitvoering en de oplevering van een aantal van deze eenmalige activiteiten is er € 856.000 minder uitgegeven dan geraamd. Door de lagere uitgaven zal de onttrekking uit deze reserve ook lager zijn (zie daarvoor een compenserend verschil op de onttrekkingen), waardoor de budgetten voor de genoemde activiteiten beschikbaar blijven. Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

-795 v l

- maatregelen takbreukrisico (€ 428.000 onderbesteding, uitvoering deels in 2021 maar het merendeel in 2022);
- extra/inlopen onderhoud begraafplaatsen (€ 100.000 onderbesteding, activiteiten wel uitgevoerd maar definitieve oplevering vindt plaats in 2022);
- aanbesteding nieuwe contracten voor het dagelijks onderhoud (€ 328.000 onderbesteding vanwege vertraging).

Verder was sprake van kleinere afwijkingen op het dagelijks onderhoud, waarbij met name sprake was van een nadeel vanwege de onderhoudskosten van de gemeentelijke glasvezelkabel waarvan het gebruik en daarmee ook de onderhoudsnoodzaak toeneemt zonder dat daarvoor budget is.

De afvalinzameling is € 1.560.000 voordeliger uitgevallen dan was verwacht. Voor circa € 550.000 komt dit doordat de extra coronakosten van de afvalinzameling lager uitvallen dan de € 1.200.000 die hiervoor was geraamd. Verder is er een voordeel van circa € 1.000.000 op inkomsten van verpakkingen en het herbruikbare afval. Dit laatste met name veroorzaakt doordat mondiaal de waarde van papier is gestegen. Bij de bestuursrapportage was een verwacht voordeel gemeld van € 150.000 dat uiteindelijk hoger uitvalt.

-1.170 v l

Het budget voor de coronakosten is gedekt uit de algemene middelen en niet doorberekend in de afvalstoffenheffing. Tegenover de voordelen op de grondstoffenbalans stonden nadelen op afval uit voorgaande jaren. Per saldo is in 2021 € 390.000 minder aan afvalstoffenheffing besteed dan via de tarieven is doorberekend. Dit verschil wordt toegevoegd aan de egalisatievoorziening voor de tarieven. Een aantal projecten voor groot onderhoud is vertraagd. Het gaat bijvoorbeeld om het uitvoeren van groot onderhoud aan verhardingen, de beschoeiing langs de Zomerkade, de werkzaamheden aan de damwand van de Garenkokerskade en het groot onderhoud aan de Lange Brug. Het budget voor deze projecten zal (deels) pas volgend jaar worden besteed.

-5.026 v l

Per saldo leidt de vertraging van projecten tot een voordeel bij de lasten van € 3.785.000, samenhangend met het onderhoudsbudget dat aan de reserve onderhoud openbare ruimte onttrokken zou worden. Vanwege lagere uitgaven voor groot onderhoud zal ook de onttrekking aan deze reserve lager zijn (zie de toelichting op de verschillen bij onttrekkingen).

Het reguliere budget voor het groot onderhoud is op € 889.000 na uitgegeven. Door de vertraging van projecten groot onderhoud is er ook € 352.000 minder uitgegeven op de maatregelen voor de SOR. Zowel de onderbesteding op het reguliere budget voor groot onderhoud als op de SOR zijn toegevoegd aan de reserve onderhoud openbare ruimte, conform het principebesluit dat is genomen bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen om bij vertraging in het onderhoudsprogramma de hiervoor benodigde budget naar het volgende boekjaar door te schuiven (zie 2021/608291). Door de toevoeging aan de reserve blijft het geld komende jaren beschikbaar voor het groot onderhoud.

Over het achterblijven van de uitvoering van projecten is begin 2022 een informatienota in de commissie Beheer besproken (2021/0549531). De redenen van vertragingen die daarin worden genoemd liggen ook ten grondslag aan de onderbesteding in 2021: de planningstermijn van 3 jaar bij grote complexe projecten is niet realistisch; uitvoering is afhankelijk van andere partijen en externe ontwikkelingen; grote projecten wachten op kansen en budget om meerdere beleidsambities te realiseren; uitvoering rioolwerk wacht op voortgang bovengrondse werkzaamheden; budgettaire bijstellingsmogelijkheden gedurende het jaar zijn beperkt; versnelling van het investeringstempo vraagt extra capaciteit en competenties van de organisatie; corona en krapte op de arbeidsmarkt zorgen er mede voor dat in 2020 en 2021 de gewenste versnelling van het uitvoeringstempo niet wordt gerealiseerd.

In de begroting is abusievelijk een negatieve last opgenomen die in de realisatie op de juiste wijze als baat is geboekt (het gaat hier om een neutraal verschil met de baten).

472 n l

Overige verschillen < € 100.000

-168 v l

Van de projecten voor groot onderhoud van wegen, straten, bruggen en dergelijke wordt jaarlijks een inschatting gemaakt wel deel ten laste komt van de exploitatie en welk deel als investering (maatschappelijk nut) moet worden aangemerkt. In 2021 bleek dat het bedrag dat ten laste van de investeringen komt hoger dan verwacht. Om deze reden is meer aan de reserve kapitaallasten maatschappelijk nut gedoteerd dan geraamd (zie ook de toelichting bij de toevoegingen).	-1.059 v	I
Vanwege de krappe arbeidsmarkt heeft ook de gemeente moeite met het vinden van kwalitatief goed personeel. De organisatie kende in 2021 een omvangrijk personeelstekort dat niet via werving van nieuwe medewerkers kon worden opgelost. Om activiteiten binnen de gemeente doorgang te laten vinden is daarom vervangende inhuur gepleegd. De kosten van die inhuur zijn hoger dan de kosten van vaste formatie, dit geeft een nadeel van € 300.000.	300 n	I
Voor het project Ambitiekaart Haarlemse wateren zijn nog niet alle werkzaamheden uitgevoerd. Het gaat om de realisatie van de trailerhelling in Haarlem Noord. Onderzoek naar een openbare trailerhelling in Haarlem Zuid. En de mogelijkheden te onderzoeken voor een openbare sanitaire voorziening aan het Spaarne aan de zuidkant van het centrum.	-86 v	I
Baten subtototaal	-308	
Een nadeel op de riolering van € 130.000 valt weg tegen de dotatie aan de egalisatievoorziening (via de lasten).	130 n	I
In de begroting is abusievelijk een negatieve last opgenomen die in de realisatie op de juiste wijze als baat is geboekt (het gaat hier om een neutraal verschil met de lasten).	-472 v	I
Net zoals in 2020 maken bedrijven ook in 2021 minder gebruik van buitenreclame dan verwacht. De opbrengsten die de gemeente voor de buitenreclame ontvangt (precariorechten) zijn daarom lager dan geraamd.	240 n	S
Op inkomsten uit activiteiten in de buitenruimte is per saldo een voordeel van € 230.000 gerealiseerd. Het hierbij om bijvoorbeeld extra inkomsten vanwege vergoedingen vanuit bedrijven die kabels in de grond leggen (waardoor sprake is van degeneratiekosten) en vergoedingen van derden (neutraal verlopend met de lasten)	-230 v	I
Overige verschillen baten < € 100.000	24 n	I
<u>Mutaties reserves</u>		
Lasten subtototaal	2.000	
Het reguliere budget voor het groot onderhoud is, na aftrek van de meerkosten vanwege inhuur, op € 589.000 na uitgegeven. Door de vertraging van projecten groot onderhoud is er ook € 352.000 minder uitgegeven op de maatregelen voor de SOR. Zowel de onderbesteding op het reguliere budget voor groot onderhoud als op de SOR zijn toegevoegd aan de reserve onderhoud openbare ruimte, conform het principebesluit dat is genomen bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen om bij vertraging in het onderhoudsprogramma de hiervoor benodigde budgetten naar het volgende boekjaar door te schuiven (zie 2021/608291). Door de toevoeging aan de reserve blijft het geld komende jaren beschikbaar voor het groot onderhoud.	941 n	I
Van de projecten voor groot onderhoud van wegen, straten, bruggen en dergelijke wordt jaarlijks een inschatting gemaakt wel deel ten laste komt van de exploitatie en welk deel als investering (maatschappelijk nut) moet worden aangemerkt. In 2021 bleek dat het bedrag dat ten laste van de investeringen komt hoger dan verwacht. Om deze reden is meer aan de reserve kapitaallasten maatschappelijk nut gedoteerd dan geraamd (zie ook de toelichting bij de lasten).	1.059 n	I
Baten subtototaal	4.637	
Bij de voortgangsrapportage zijn in 2021 incidenteel extra middelen toegekend voor eenmalige activiteiten, gedekt uit de reserve onderhoud openbare ruimte. Door vertraging in de uitvoering en de afrekening van een aantal van deze eenmalige activiteiten wordt ook de onttrekking uit de reserve onderhoud openbare ruimte lager.	856 n	I
De definitieve kapitaalslasten maatschappelijk nut zijn iets lager dan begroot. De onttrekking aan de reserve is daardoor ook iets lager.	-4 v	I
Vanwege vertraging in activiteiten op het gebied van het groot onderhoud is sprake van minder uitgaven dan geraamd. Als gevolg daarvan is ook de hiermee samenhangende onttrekking aan de reserve onderhoud openbare ruimte € 3.785.000 lager (zie ook de toelichting bij de lasten).	3.785 n	I
Totaal analyse	-1.203 v	

52	Parkeren	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Verschil 2021
	Lasten (exclusief mutaties reserves)	15.062	14.001	-1.061
	Baten (exclusief mutaties reserves)	-19.817	-21.570	-1.753
	Saldo (exclusief mutaties reserves)	-4.755	-7.569	-2.814
	Toevoegingen aan reserves		2.648	2.648
	Onttrekkingen aan reserves	-340	-459	-119
	Totaal saldo incl. mutaties reserves	-5.095	-5.380	-285

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotaal	-1.061
De exploitatie van de parkeergarage aan de Floridastraat leidt tot € 119.000 niet begrote lasten (zie ook onttrekkingen).	119 n I
De kosten van gemeentelijk vastgoed zijn verspreid over beleidsvelden 5.2 (parkeren), 5.3 (vastgoedbeheer algemeen) en 7.3 (gemeentelijke kantoorhuisvesting). Deze kosten worden vooraf begroot over de beleidsvelden op basis van het werkplan, maar de uiteindelijke verdeling hangt af van aan welke panden de kosten worden gemaakt. In 2021 zijn minder kosten gemaakt dan begroot voor vastgoedbeheer in beleidsvelden 5.2 en meer kosten voor vastgoedbeheer in beleidsveld 5.3 en 7.3. Dit leidt tot een nadeel van € 195.000 in beleidsveld 5.3 en een nadeel van € 32.000 in beleidsveld 7.3, waartegenover voordeel van € 227.000 in beleidsveld 5.2 staat.	-227 v I
Een aantal grote beoogde uitgaven zoals de subsidie aan bestaande buurtfietsen en realisatie van nieuwe buurtfietsenstallingen hebben nog niet plaatsgevonden. Ook is meer voorbereidingstijd nodig voor de beleidsmatige afweging die hoort bij maatregelen als uniformering van de stallingen en uitbreiden van de openingstijden (de laatste was door Corona ook minder urgent).	-430 v I
Overige verschillen < € 100.000	-27 v I
Parkeerhandhaving algemeen: Op het personeelsbudget en op inhuur van derden is € 306.000 over gebleven. Doordat ingewerkte krachten elders werk hebben gevonden en de krapte op de arbeidsmarkt waren er geen mensen te vinden.	-306 v I
Projecten voor uitbreiding parkeerregulering en vervanging betaalautomaten en slagboominstallaties in parkeergarages zijn later van start gegaan en een aantal maatregelen zoals de vervanging van camerasystemen en het aanbrengen van noodzakelijke Wifi punten zijn niet uitgevoerd waardoor minder kosten zijn gemaakt.	-190 v I
Baten subtotaal	-1.753
Overige verschillen < € 100.000	-80 v I
Parkeerhandhaving algemeen: De extra inspanningen op parkeerhandhaving door middel van onder andere de scanauto hebben hun vruchten afgeworpen, dit leidt tot een voordeel op de baten van € 143.000.	-143 v I
Vanwege de coronacrisis zijn de baten voor het straatparkeren en parkeergarages gedurende 2021 aanzienlijk naar beneden bijgesteld. Het uitgangspunt was daarbij dat de maanden november en december redelijk normaal zouden verlopen, maar door nieuwe coronamaatregelen bleek ook voor deze maanden dat de inkomsten aanzienlijk achter bleven waardoor nog een aanvullend nadeel is ontstaan van € 1.118.000	1.118 n I
Vrijval voorziening parkeergarage Schalkwijk, verloopt per saldo neutraal met dotaties via de lasten (zie ook de toelichting bij de dotaties).	-2.648 v I

Mutaties reserves

Lasten subtotaal	2.648
-------------------------	--------------

De parkeergarage aan de Floridastraat in het nieuw te ontwikkelen centrum van Schalkwijk is gereed, waardoor in de administratie van de gemeente enkele financiële verschuivingen moeten plaatsvinden die zorgen voor afwijkingen die per saldo neutraal zijn. Bij de dotaties ontstaat een nadeel vanwege niet begrote dotaties aan de reserve kapitaallasten economisch nut van € 2.498.000 en aan de reserve parkeren Schalkstad van € 150.000. Bij de baten ontstaat een even groot voordeel door de vrijval van een voorziening. Deze posten waren ten tijde van de Bestuursrapportage 2021 nog niet in te schatten en derhalve niet opgenomen in de begroting. In de nota reserves en voorzieningen van december 2021 zijn deze bedragen wel vermeld en toegelicht.

Baten subtotaal -119

Aan de reserve Parkeren Schalkwijk wordt € 119.000 onttrokken ter dekking van exploitatiekosten. Deze onttrekking is het gevolg van de in gebruikneming van de parkeergarage aan de Floridastraat in Schalkwijk (zie ook toelichting bij de dotaties).

Totaal analyse -285 v

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
53 Overige beheertaken			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	32.207	26.551	-5.655
Baten (exclusief mutaties reserves)	-27.695	-30.101	-2.406
Saldo (exclusief mutaties reserves)	4.512	-3.550	-8.062
Toevoegingen aan reserves	6.128	5.912	-216
Onttrekkingen aan reserves	-13.343	-5.398	7.945
Totaal saldo incl. mutaties reserves	-2.703	-3.037	-333

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotaal -5.655

De desinvestering van de parkeergarage in Schalkwijk is niet geraamd (€ 1.471.000). Dit nadeel wordt gecompenseerd door een hogere baat van € 1.471.000 vanwege de niet-begrote verkoop van de parkeergarage in Schalkwijk.

De dotatie aan de voorziening voor de begraafplaats is hoger uitgevallen dan begroot door meer vooruitbetalingen van grafrechten en onderhoudsrechten.

De kosten van gemeentelijk vastgoed zijn verspreid over beleidsvelden 5.2 (parkeren), 5.3 (vastgoedbeheer algemeen) en 7.3 (gemeentelijke kantoorhuisvesting). Deze kosten worden vooraf begroot over de beleidsvelden op basis van het werkplan, maar de uiteindelijke verdeling hangt af van aan welke panden de kosten worden gemaakt. In 2021 zijn minder kosten gemaakt dan begroot voor vastgoedbeheer in beleidsvelden 5.2 en meer kosten voor vastgoedbeheer in beleidsveld 5.3 en 7.3. Dit leidt tot een nadeel van € 195.000 in beleidsveld 5.3 en een nadeel van € 32.000 in beleidsveld 7.3, waartegenover voordeel van € 227.000 in beleidsveld 5.2 staat.

De loonkosten voor de projectleiders verduurzaming zijn voor 3 maanden doorbelast naar het project verduurzaming gemeentelijk bezit, terwijl de doorbelasting voor een heel jaar was begroot.

De onderhoudskosten zijn hoger dan op voorhand gedacht. Dit komt o.a. door een strategiewijziging van objecten, de constatering van asbest bij werkzaamheden (met saneren tot gevolg), de stijging van materiaalkosten en door gebreken die zijn geconstateerd bij de periodieke keuring van elektrische installaties.

De Oostvest 54-56 (Fietznfabriek) is een grondexploitatie geworden en de kosten zijn verrkend met de grex en het plaatsen van de keerwand aan de Zuider Buiten Spaarne 30 (Edelweiss) ten behoeve van het verkoopklaar maken, heeft niet plaatsgevonden in 2021, De werkzaamheden aan Edelweiss zullen in 2022 worden afgerond.

Door de verkoop van gemeentelijk vastgoed is er minder aan energiekosten uitgegeven.

Door de verkoop van gemeentelijk vastgoed worden de totale lasten voor OZB, rioolheffing en waterschapslasten lager dan begroot.

Door verschillen in de gehanteerde definities van "achterstallig onderhoud" door de BBV en de gemeente is gebleken dat de gemeente conform de BBV regels geen achterstallig onderhoud heeft omdat er geen sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Er is daarom geen dotatie aan de voorziening achterstallig onderhoud nodig.	-7.551 v	I
Er is minder externe advies en inhuur noodzakelijk geweest in verband met het afnemen van het aantal vastgoed dossiers.	-193 v	I
Overige verschillen < € 100.000	177 n	I
Baten subtotaal	-2.406	
De SPUKIJZ gelden ter dekking van de huurvrijstellingen van de zwembaden die over 2021 ontvangen zijn, zijn niet begroot in 2021. De huurvrijstellingen over 2021 zijn verleend.	-399 v	I
Door de coronacrisis hebben rivercruiseschepen meer stroom afgenomen dan was begroot. Ook zijn de inkomsten bij pleziervaart hoger uitgevallen doordat veel Nederlanders gekozen hebben voor een vakantie in eigen land.	-181 v	I
In het verleden is geen contract opgesteld met SRO over het kinderdagverblijf aan het Houtmanpad 31. Het contract is in 2021 alsnog afgesloten en met terugwerkende kracht gefactureerd aan SRO. Deze baten zijn structureel voor € 63.000.	-186 v	S
Ivm de niet begrote aanbesteding voor de levering in 2024 van Gasthuisvest 47 (de Egelantier) van € 420.000; de niet begrote verkoop van Floridastraat 1 (de Parkeergarage in Schalkwijk) van € 1.471.000 en de begrote levering van de Rijksstraatweg 370 van € 600.000 die daadwerkelijk pas in 2022 zal gaan plaatsvinden zorgen opgeteld voor een positief verschil van € 1.284.000 ten opzichte van de begroting. Een volledig overzicht is opgenomen als bijlage 6.12 in deze jaarrekening.	-1.284 v	I
Overige verschillen < € 100.000	-49 v	I
Voor het dekken van huurvrijstellingen van musea en culturele instellingen zijn niet-begrote subsidies ontvangen.	-307 v	I
<u>Mutaties reserves</u>		
Lasten subtotaal	-217	
De geplande verkoop aan de Rijksstraatweg 370 heeft niet plaatsgevonden (€ 600.000 voordeel). De aanbesteding van Gasthuisvest 47 (de Egelantier, € 420.000 nadeel) is niet begroot. De verkoop en levering van de Egelantier zal in 2024 gaan plaatsvinden.	-217 v	I
Baten subtotaal	7.945	
De huurvrijstelling Piet Heinstraat 12 (Zwembad de Houtvaart) is uitgevoerd. De dekking van deze huurvrijstelling komt niet uit de Reserve Corona Noodfonds, maar uit de Spuk IJZ subsidies.	214 n	I
Door verschillen in de gehanteerde definities van "achterstallig onderhoud" door de BBV en de gemeente is gebleken dat de gemeente conform de BBV regels geen achterstallig onderhoud heeft omdat er geen sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties. Er is daarom geen dotatie aan de voorziening achterstallig onderhoud nodig.	7.551 n	I
Omdat de advieskosten en onderhoudskosten samen lager zijn dan is begroot is er ook minder dekking vanuit de Reserve Vastgoed noodzakelijk.	113 n	I
Overige verschillen < € 100.000	67 n	I
Totaal analyse	-333 v	

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
61 Dienstverlening			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	8.542	8.178	-364
Baten (exclusief mutaties reserves)	-2.204	-2.609	-405
Saldo (exclusief mutaties reserves)	6.337	5.569	-768
Toevoegingen aan reserves			
Onttrekkingen aan reserves			
Totaal saldo incl. mutaties reserves	6.337	5.569	-768

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotaal	-364
Burgeraangelegenheden algemeen: Op het budget voor de inhuur van derden is € 327.000 over gebleven. Doordat veel ingewerkte krachten elders werk hebben gevonden en de krapte op de arbeidsmarkt waren er geen mensen te vinden.	-327 v l
Burgeraangelegenheden: De afdracht van rijksleges is € 137.000 hoger dan verwacht. Hier staat hetzelfde bedrag aan baten tegenover. Deze hogere afdracht wordt verklaard door afgifte van meer legesproducten zoals paspoorten, ID bewijzen en rijbewijzen.	137 n l
Overige verschillen < € 100.000	-53 v l
Verkiezingen: De kosten van de verkiezingen van 17 maart 2021 zijn lager uitgevallen dan de daarvoor beschikbaar gestelde (rijks-)middelen, het gaat om een voordeel van € 121.000. Ondanks veel nieuwe taken, en late regelgeving zijn de meerkosten lager gebleken dan de extra door het rijk ter beschikking gestelde middelen. Dat is mede mogelijk gemaakt door inzet van de eigen ambtelijke organisatie.	-121 v l
Baten subtotaal	-405
Diverse baten afdeling Data, Informatie en Analyse:	-168 v l
- Vergoeding van Zandvoort voor de wettelijke verplichting om per 1 januari 2021 de gebruiksoppervlakte van panden in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen uit te drukken in vierkante meters (in plaats van kubieke meters) € 57.000	
- Een reguliere vergoeding van Zandvoort voor werkzaamheden voor de Basisregistratie Grootschalige Topografie en de Basisregistratie Openbare Ruimte € 43.000	
- Vergoeding van deelnemende regiogemeenten voor de regionale Corona-impactmonitor € 30.000	
- Vergoeding van Zandvoort voor onderzoekswerkzaamheden op het gebied van parkeren en de inwonerspeiling € 38.000	
Leges burgeraangelegenheden: De baten van de leges algemeen en secretarieleges vallen hoger uit dan begroot. Als gevolg van de versoepelingen (en de mogelijkheid om makkelijker te reizen) hebben meer mensen in de loop van 2021, hun waardedocument alsnog aangeschaft of vernieuwd. Dit is voor een deel bestemd ter dekking van de hogere afdracht rijksleges.	-225 v l
Overige verschillen < € 100.000	-12 v l
Totaal analyse	-769 v

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
62 Gemeentelijk bestuur			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	6.541	6.371	-170
Baten (exclusief mutaties reserves)	-45	-924	-879
Saldo (exclusief mutaties reserves)	6.496	5.447	-1.049
Toevoegingen aan reserves	120	110	-10
Onttrekkingen aan reserves	-150	-150	
Totaal saldo incl. mutaties reserves	6.466	5.407	-1.059

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotaal	-170
De communicatiekosten vallen lager uit doordat de beheerskosten voor de nieuwe website pas vanaf 2022 gemaakt worden.	-166 v l
De te verwachten uitgaven voor wachtgeld voormalige wethouders zijn herberekend waarbij rekening is gehouden met de recente mutaties. Op basis van deze herberekening wordt de voorziening ten opzichte van de begroting extra aangevuld met 199.000. Daarnaast kan een geraamde dotatie aan de reserve pensioenverplichting achterwege blijven en resteert per saldo een nadeel van € 139.000.	139 n l

In het kader van de gemeentelijke samenwerking is extra personeel ingehuurd ter ondersteuning van projecten. Tegenover deze extra kosten staan extra bijdragen voor diverse projecten (zie baten).	249 n l
Overige verschillen per saldo < 100.000	-266 v l
Raadsleden kunnen op basis van een aanvraag een tegemoetkoming ontvangen in een ziektekostenverzekering. In 2021 was hierbij rekening gehouden met uitkeringen met terugwerkende kracht tot en met 2019. Er is in 2021 uiteindelijk minder beroep gedaan op de tegemoetkoming dan verwacht.	-126 v l
Baten subtotale	-879
Als gevolg van een stijging van de rekenrente hoeft minder vermogen te worden aangehouden (€ 533.000) in de voorziening voor de lopende pensioenverplichtingen.	-533 v l
Voor de extra inhuur (€ 249.000 zie lasten) in het kader van de gemeentelijke samenwerking zijn bijdragen ontvangen deze kosten te dekken.	-346 v l
<u>Mutaties reserves</u>	
Lasten subtotale	-10
De dotatie aan de reserve urban agenda valt per saldo lager uit.	-10 v l
Totaal analyse	-1.059 v

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Verschil 2021
63 Openbare orde en veiligheid			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	35.333	37.545	2.211
Baten (exclusief mutaties reserves)	-12.090	-15.654	-3.564
Saldo (exclusief mutaties reserves)	23.243	21.891	-1.353
Toevoegingen aan reserves			
Onttrekkingen aan reserves	-365	-135	230
Totaal saldo incl. mutaties reserves	22.878	21.756	-1.123

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotale	2.211
Een aantal vacatures bij de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving heeft langer opengestaan dan verwacht, hetgeen tot een onderschrijding bij de personeelskosten leidt.	-105 v l
Integrale handhaving: De belangrijkste verklaring is dat bij de Bestuursrapportage 2021 is via de Versnellers een oude bezuiniging van € 250.000 teruggedraaid. Het heeft langer geduurd om nieuwe handhavers aan te trekken in verband met een krapte op de arbeidsmarkt. Het is de verwachting dat we deze extra middelen kunnen inzetten in 2022 om extra handhaving te versterken. Daarom wordt nu bij de jaarrekening een verzoek tot resultaatbestemming gedaan om dit bedrag over te hevelen naar 2022.	-268 v l
Overige verschillen < € 100.000	-66 v l
Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) is een regionaal samenwerkingsverband waarvoor de gemeente Haarlem optreedt als beheerorganisatie. De exploitatie van het RIEC mag daarom geen impact hebben op het resultaat van Haarlem. Per saldo (baten en lasten) wordt de exploitatie van het RIEC neutraal in het resultaat van Haarlem verwerkt. In 2021 heeft het RIEC meerdere meerjarige projecten uitgevoerd waarvoor rijks gelden beschikbaar zijn gesteld. Echter door de corona crisis zijn de projecten niet volledig ten uitvoer gekomen waardoor er minder is uitgegeven dan begroot. Hier staan ook lagere baten tegenover.	3.000 n l

Sociale veiligheid: De belangrijkste verklaring is dat er minder geld is uitgegeven voor de aanpak van het Reinaldapark. Op verzoek Raad is de buurt actief betrokken bij de aanpak. Tijdens het participatietraject is het niet gelukt om een eenduidig beeld te verkrijgen van de aard en omvang van overlast in het Reinaldapark en de gewenste maatregelen. Daarom is eind 2021 onder 7.700 huishoudens een enquête uitgezet. Op grond van alle informatie zal begin 2022 een collegebesluit volgen over de aanpak. Daarom is het van belang het hiervoor beschikbare budget van € 125.000 over te hevelen naar 2022, zodat het kan worden gebruikt om de te nemen maatregelen waarover het college nog zal besluiten te realiseren. Hiervoor is een resultaatbestemming gevraagd.

-151 v I

Veiligheidsregio: De gemeente Haarlem heeft een voordeel van € 199.000. Dit wordt verklaard door de afrekening over 2020 die positiever is uitgevallen.

-199 v I

Baten subtotale **-3.564**

Als compensatie voor detacheringen naar andere gemeenten/Rijksoverheid van een aantal medewerkers zijn er extra baten ontvangen van totaal € 58.000,-.

-58 v I

De ontheffingen voor parkeren hebben meer baten opgeleverd dan begroot.

-105 v I

De precariorechten vallen hoger uit vanwege de toename van de aantal bouwvragen.

-251 v I

Op grond van de ontwikkelingen in de bouwsector was in de bestuursrapportage al rekening gehouden met extra € 950.000 legesopbrengst. Door de toenemende aantal Wabo verzoeken is de opbrengst uiteindelijk € 200.000 hoger.

-200 v I

Op sociale veiligheid zijn minder baten gerealiseerd dan verwacht. Het Rijk heeft in 2021 een subsidie beschikbaar gesteld van € 131.000 voor extra toezicht op de coronamaatregelen, waarbij in de raming was uitgegaan van € 496.000. Dit geld was tot 1 juni beschikbaar voor de zogenaamde 'coronabanen' (mensen met afstand tot arbeidsmarkt). De stichting ATC heeft extra corona-stewards geleverd. De regeling vanuit het rijk is strikt in het bedrag aan hoeveel loonkosten dat gedeclareerd mogen worden (max. 120 % van het minimumloon). Veel gemeenten konden hier onvoldoende mee uit de voeten waardoor de regeling nog is verlengd tot 1 oktober.

297 n I

Daarnaast zijn er extra baten voor een bedrag van in totaal € 68.000 gerealiseerd door de uitleen van personeel en een subsidie van ex gedetineerden. Per saldo resteert een nadeel van € 297.000.

Overige verschillen < € 100.000

-33 v I

Zoals bij de lasten is verklaard zijn de baten ook lager voor het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) dan begroot.

-3.214 v I

Mutaties reserves

Baten subtotale **230**

De onttrekking aan de reserve Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) was niet noodzakelijk omdat er nog voldoende middelen op de balans stonden om de kosten te dekken.

230 n I

Totaal analyse **-1.123 v**

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
71 Lokale belastingen & heffingen			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	5.577	5.253	-324
Baten (exclusief mutaties reserves)	-54.156	-54.659	-502
Saldo (exclusief mutaties reserves)	-48.579	-49.406	-827
Toevoegingen aan reserves			
Onttrekkingen aan reserves	-220	-220	
Totaal saldo incl. mutaties reserves	-48.799	-49.626	-827

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtotale **-319**

De invorderingskosten zijn op dit beleidsveld verantwoord. Hier staan hogere inkomsten uit de inning van de belasting tegenover.

211 n I

De kosten van kwijtscheldingen vallen ten opzichte van de raming lager uit en zijn ongeveer gelijk aan de kosten van 2020.	-155 v l
De toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren valt lager uit mede door het treffen van een betalingsregeling met een aantal debiteuren.	-367 v l
Overige verschillen per saldo < 100.000.	-8 v l
Baten subtototaal	-507
De opbrengst uit bij de inning van de belastingen in rekening gebrachte kosten worden op dit onderdeel verantwoord en vallen daardoor hoger uit. De opbrengst is ten opzichte van 2020 licht toegenomen.	-270 v l
De verminderingen op de bezwaren van de ozb niet-woningen vallen lager uit. Ook het aandeel van de leegstand in deze belasting valt lager uit. Dit is de belangrijkste verklaring voor de hogere ozb opbrengst in 2021.	-233 v l
Overige verschillen per saldo < 100.000	-4 v l
Totaal analyse	-826 v

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
72 Algemene dekkingsmiddelen			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	2.478	1.190	-1.289
Baten (exclusief mutaties reserves)	-359.005	-364.975	-5.971
Saldo (exclusief mutaties reserves)	-356.526	-363.785	-7.259
Toevoegingen aan reserves	9.847	9.847	
Onttrekkingen aan reserves	-10.728	-10.643	85
Totaal saldo incl. mutaties reserves	-357.407	-364.581	-7.174

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten subtototaal	-1.297
Als gevolg van de lagere parkeeropbrengsten is er over 2021, evenals 2020, vrijwel geen vennootschapsbelasting verschuldigd	-361 v l
Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren wordt gekeken naar de ouderdom van de vorderingen. Op basis van de berekening 2021 kan een deel van de voorziening vrijvallen.	-106 v l
In de begroting zijn diverse stelposten opgenomen waarbij het corona herstelplan (€ 500.000) en een reserve voor de gesubsidieerde culturele instellingen (€ 265.000) de belangrijkste zijn. De feitelijke kosten zijn op het desbetreffende beleidsveld verantwoord waardoor op dit deel een voordeel ontstaat.	-767 v l
Overige verschillen per saldo < 100.000.	-8 v l
Overige verschillen per saldo < 100.000.	-55 v l
Baten subtototaal	-5.962
De extra baten in de algemene uitkering, volgend uit de decembercirculaire 2021, konden niet meer worden geraamd en geven daarom een voordelig verschil van € 5,1 miljoen. Een deel van deze extra baten is bestemd voor de beleidsterreinen en wordt mogelijk via het rekeningresultaat bestemd voor uitgaven in 2022.	-5.133 v l
De extra baten in de algemene uitkering, volgend uit de septembercirculaire 2021, konden niet meer worden geraamd en geven daarom een voordelig verschil van € 5,8 miljoen. Een deel van deze extra baten is bestemd voor de beleidsterreinen en wordt mogelijk via het rekeningresultaat bestemd voor uitgaven in 2022.	-5.770 v l
Gedurende het jaar hebben vanuit het Rijk actualisaties plaatsgevonden die als basis dienen voor de algemene uitkering. Omdat de gemeente deze gegevens volgens beleid één keer per jaar actualiseert, ontstaat een positief verschil van € 312.000.	-312 v l

Het Rijk heeft toegezegd dat de gemeente ook compensatie voor inkomstendering over het boekjaar 2021 zal ontvangen. De hoogte van deze vergoeding wordt echter pas na definitieve vaststelling van de jaarrekening 2021 bekend. Omdat een exacte verdeling van de compensatie per gemeente niet nauwkeurig kan worden berekend, is het niet toegestaan deze verwachte baten (€ 5,4 miljoen) te verantwoorden in de jaarrekening 2021.

5.400 n I

Mede door het langer doorlopen van een rentegevende rekening-courant is er in 2021 meer rente ontvangen.

-104 v I

Overige kleinere verschillen in de algemene uitkering, waaronder verrekeningen over de jaren 2019 en 2020, geven per saldo een voordelig verschil van € 43.000.

-43 v I

Mutaties reserves

Baten sub totaal **85**

De verrekening met de reserve steunmaatregelen corona valt lager uit op basis de bijgestelde informatie. 85 n I

Totaal analyse **-7.174 v**

	Begroting na wijz. 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
73 Overhead			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	71.459	70.713	-747
Baten (exclusief mutaties reserves)	-11.671	-12.227	-556
Saldo (exclusief mutaties reserves)	59.788	58.485	-1.303
Toevoegingen aan reserves			
Onttrekkingen aan reserves	-381	-381	
Totaal saldo incl. mutaties reserves	59.407	58.104	-1.303

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

Toelichting verschillen jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting

Exploitatie

Lasten sub totaal **-747**

Als gevolg van het thuiswerken wordt er in 2021 minder kosten gemaakt met name op het gebied van kantoorartikelen en de huur van kantoor machines. -240 v I

De directie beschikt over een stelpost van € 500.000 voor met name de ontwikkeling van de organisatie. Deze is in 2021 voor € 236.000 bestemd voor dit doel. Het restant van € 264.000 is niet bestemd. -264 v I

De kosten voor het voormalig personeel vallen lager uit als gevolg van beperkte instroom en extra inspanningen om voormalige medewerkers weer in een functie bij een andere organisatie te plaatsen. -230 v S

De personeelskosten van de overhead vertonen in 2021 een onderschrijding van in totaal € 1.626.000. 162 n I

Deze onderschrijding kan vooral worden toegeschreven aan vacature ruimtes bij diverse afdelingen. Hier staat tegenover dat een belangrijk deel van de vacatures tijdelijk via inhuur kon worden opgevangen. Deze kosten komen in totaal uit op € 1.788.000. Per saldo resteert een overschrijding van € 162.000. Tegenover deze overschrijding staan extra bijdragen van derden voor personeel tot een bedrag van € 248.000 waardoor per saldo geen sprake is van een nadeel.

Er zijn minder activeerbare uren (investeringen en grondexploitatie) gerealiseerd, waardoor de dekking binnen de overhead lager uitkomt dan begroot. 176 n I

In 2021 is er minder gebruik gemaakt van het centrale opleidingsbudget dan begroot. In verband met verschillende lockdowns zijn trainingen uit 2021 verplaatst naar 2022. Daarnaast was er in 2021 rekening gehouden met extra trainingen en workshops vanuit het programma organisatieontwikkeling. Het zwaartepunt van het programma blijkt in 2022 te liggen. -597 v I

Mede door problemen met kunnen invullen van de vacatures, vooral veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt, was het niet mogelijk om alle voorgenomen projecten op het gebied van informatievoorziening te realiseren. -256 v I

Overige verschillen per saldo < € 100.000 -194 v I

Ter dekking van de thuiswerkvergoeding voor 2020 en 2021 en het niet tot uitgaaf komen van een deel van reiskostenvergoeding zijn op basis van berekeningen stelposten opgenomen. In de jaarrekening loopt dit via de diverse kostenplaatsen en dus de diverse programma's. Op dit onderdeel ontstaat hierdoor een voordeel.	-650 v l
Voor de kosten van applicaties die op basis van onze nota activabeleid niet ten laste van het investeringsplan kunnen worden gebracht is een budget beschikbaar van € 400.000. In 2021 is nog sprake van een onderuitputting op deze post maar de komende jaren zullen de kosten van meer applicaties ten laste van deze post worden gebracht.	-184 v l
Voor het deel van de nieuwe cao dat betrekking heeft op 2021 en pas in 2022 tot uitgaaf komt als de cao definitief is vastgesteld is een verplichting opgenomen. Het betreft hier de kosten van een salarisverhoging van 1,5% per 1 december 2021 en een eenmalige uitkering van € 900 voor 2021. Deze effecten zullen begin 2022 met terugwerkende kracht in de salarissen worden verwerkt en dan tot uitgaaf komen. Op de diverse programma's zijn voordelen ontstaan als gevolg van lagere salarislasten in verband met de late vaststelling van de cao. Dit nadeel wordt derhalve gedeeltelijk gecompenseerd door voordelen op de diverse programma's in de Programmarekening	1.530 n l
Baten sub totaal	-556
Advies geschillencie efficiencykorting Haarlem - Zandvoort te ontvangen	-264 v l
Een aantal personeelsleden is gedetacheerd bij andere overheden. de kosten zijn in de jaarrekening verwerkt op de diverse programma's. Dit voordeel wordt derhalve gecompenseerd door nadelen op de diverse programma's in de Programmarekening.	-248 v l
Overige verschillen per saldo < 100.000.	-44 v l
Totaal analyse	-1.303 v

Verloopoverzicht Begroting 2021

								Raadsstuk 2021/483988		
Pr. Bv.	Omschrijving programma/beleidsveld	Begroting boekwerk =PRIMAIR	Amende- menten	Aanvullende voorstellen Begroting 2021	Structurele doorwerking 2e en 3e berap 2020	Wijzigingen Voortgangs- rapportage 2021	Wijzigingen Bestuurs- rapportage 2021	Versterkers Duurzaam Doen inclusief amendement	Raads- besluiten *	Begroting gewijzigd
1	Maatschappelijke participatie									
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>									
1.1	Onderwijs en sport	40.111		-257		-998	554	15	60	39.485
1.2	Sociale basis	30.046			191	2.923	224	275		33.658
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>									
1.1	Onderwijs en sport	-7.251				-868	-1.027			-9.146
1.2	Sociale basis	-108					-100			-208
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-800				-665	-374	-200	-60	-2.099
1	Totaal Maatschappelijke participatie	61.998	0	-257	191	392	-723	90	0	61.690
2	Ondersteuning en zorg									
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>									
2.1	Voorzieningen volwassenen	46.386			262	-1.226	-3.192			42.230
2.2	Voorzieningen jeugd	35.221				67	918			36.207
2.3	Opvang, wonen en herstel	53.495			147	11.329	-7.666			57.306
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>									
2.1	Voorzieningen volwassenen	-1.089					-271			-1.360
2.2	Voorzieningen jeugd	-90								-90
2.3	Opvang, wonen en herstel	-3.050			-45	-265	1.680			-1.680
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	0		-475	-140	-3.332	4.157			210
2	Totaal Ondersteuning en zorg	130.874	0	-475	224	6.573	-4.374	0	0	132.823

Raadsstuk 2021/483988									
Pr. Bv.	Omschrijving programma/beleidsveld	Begroting boekwerk =PRIMAIR	Amende- menten	Aanvullende voorstellen Begroting 2021	Structurele doorwerking 2e en 3e berap 2020	Wijzigingen Voortgangs- rapportage 2021	Wijzigingen Bestuurs- rapportage 2021	Versterkers Duurzaam Doen inclusief amendement	Begroting gewijzigd
3	Werk en inkomen								
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>								
3.1	Werk	21.833		-150	1.757	3.714	-595		26.559
3.2	Inkomen	76.469			100	3.842	3.696	400	84.507
3.3	Schulden	2.283			95	378	-274		2.482
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>								
3.1	Werk	0							0
3.2	Inkomen	-65.949				-3.765	-4.581		-74.295
3.3	Schulden	-223							-223
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	0			-1.952	-827	1.924		-855
3	Totaal Werk en inkomen	34.413	0	-150	0	3.341	171	400	38.175
4	Duurzame stedelijke vernieuwing								
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>								
4.1	Duurzame stedelijke ontwikkeling	14.748		-537	1.424	3.373	-660	250	18.598
4.2	Economie, toerisme en cultuur	30.582		-18	440	794	363	50	32.211
4.3	Grondexploitaties	10.660				-93	4.205		14.772
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>								
4.1	Duurzame stedelijke ontwikkeling	-789			-479	-1.548	-500		-3.316
4.2	Economie, toerisme en cultuur	-1.170				162			-1.008
4.3	Grondexploitaties	-10.711				-163	-4.241		-15.115
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	-316			-667	-2.131	3.799	80	315
4	Totaal Duurzame stedelijke vernieuwing	43.005	0	-555	718	395	2.965	381	46.458

								Raadsstuk 2021/483988		
Pr. Bv.	Omschrijving programma/beleidsveld	Begroting boekwerk =PRIMAIR	Amende- menten	Aanvullende voorstellen Begroting 2021	Structurele doorwerking 2e en 3e berap 2020	Wijzigingen Voortgangs- rapportage 2021	Wijzigingen Bestuurs- rapportage 2021	Versterkers Duurzaam Doen inclusief amendement	Raads- besluiten *	Begroting gewijzigd
5	Beheer en onderhoud									
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>									
5.1	Openbare ruimte en mobiliteit	71.001	15	-634	1.023	10.532	-1.682	100		80.355
5.2	Parkeren	13.037		-18	434	952	283	375		15.062
5.3	Overige beheertaken	19.311		-94	109	2.626	10.255			32.207
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>									
5.1	Openbare ruimte en mobiliteit	-39.882			-493	-464	-240			-41.080
5.2	Parkeren	-21.890		-250	-848	1.406	1.766			-19.817
5.3	Overige beheertaken	-22.291			-324	886	-5.965			-27.695
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	2.351			-619	-9.294	-4.696		450	-11.809
5	Totaal Beheer en onderhoud	21.635	15	-996	-718	6.643	-280	475	450	27.223
6	Burger, bestuur en veiligheid									
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>									
6.1	Dienstverlening	7.957		-9	-25	714	-96			8.542
6.2	Gemeentelijk bestuur	6.258		-16	218		81			6.541
6.3	Openbare orde en veiligheid	32.294	135	-277	1.480	463	1.239			35.333
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>									
6.1	Dienstverlening	-2.454					250			-2.204
6.2	Gemeentelijk bestuur	-45					0			-45
6.3	Openbare orde en veiligheid	-10.855				211	-1.446			-12.090
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	120	-135		-150		-230			-395
6	Totaal Burger, bestuur en veiligheid	33.274	0	-302	1.523	1.388	-202	0	0	35.682

								Raadsstuk 2021/483988		
Pr. Bv.	Omschrijving programma/beleidsveld	Begroting boekwerk =PRIMAIR	Amende- menten	Aanvullende voorstellen Begroting 2021	Structurele doorwerking 2e en 3e berap 2020	Wijzigingen Voortgangs- rapportage 2021	Wijzigingen Bestuurs- rapportage 2021	Versterkers Duurzaam Doen inclusief amendement	Raads- besluiten *	Begroting gewijzigd
7	Algemene dekkingsmiddelen									
	<i>Lasten (exclusief mutaties reserves)</i>									
7.1	Lokale belastingen en heffingen	5.577								5.577
7.2	Algemene dekkingsmiddelen	219	-15	-3	-243	5.730	-1.714	-1.495		2.478
7.3	Overhead	67.896		-128	858	950	1.733	150		71.459
	<i>Baten (exclusief mutaties reserves)</i>									
7.1	Lokale belastingen en heffingen	-53.836		-250		220	-290			-54.156
7.2	Algemene dekkingsmiddelen	-329.262				-19.927	-9.816			-359.005
7.3	Overhead	-11.298				-93	-280			-11.671
	<i>Toevoegingen/onttrekkingen reserves</i>	2.541		-5.501	-1.111	-3.952	6.542			-1.481
7	Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-318.163	-15	-5.882	-496	-17.072	-3.826	-1.345	0	-346.798
	Totaal saldo exclusief reserves	3.140	135	-2.641	6.081	21.862	-17.390	120	60	11.366
	Toevoegingen/onttrekkingen reserves	3.897	-135	-5.976	-4.639	-20.201	11.121	-120	-60	-16.113
	Totaal saldo inclusief mutaties reserves	7.036	0	-8.616	1.441	1.661	-6.269	0	0	-4.747

* Betreft raadsbesluiten: Fietsznfabriek: openen grondexploitatie (2021/154148) en Exploitatiebijdragen 2021-2023 voor sportinventaris binnensport accommodaties (2021/95416).

NB: de som van bedragen kan afwijken wegens afrondingsverschillen.

6.6 Investeringskredieten

Programma 1: Maatschappelijke participatie

Cluster onderwijs

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
77.01	De Talenten Nieuwbouw	278			278
77.01	Gymzaal De Wijzer (Huiberschool)	1.743	14	371	1.358
77.01	ITK Internationale Taalklas	240			240
77.01	JOP 2020 nieuwbouw De Verbeelding	3.360			3.360
77.01	JOP 2020 Nieuwbouw De Globe	313			313
77.01	JOP 2020 Perm.huisvest. ISH	2.039		1.964	75
77.01	JOP 2020 Perm.uibr. ECL Emma	593		593	
77.01	JOP 2020 Perm.uibr.Zonnewijzer	4.063			4.063
77.01	JOP 2020 Perm.uitbr. Coornhert	190		190	
77.01	JOP 2020nieuwb.De Wadden Boerh	313			313
77.01	JOP 2020nieuwb.De Wijde Wereld	4.644		1.100	3.544
77.01	Liduinaschool uitbreiding	450	18	63	369
77.01	Phoenixstraat, gymzaal	1.910	857	853	199
77.01	Rudolph Steiner	16.181	12.388	3.793	
77.01	Schoter Scholengemeenschap	8.154	261		7.893
77.01	Schoterstraat 4 (ISK)	700		695	5
77.01	Stedelijk Gymnasium renovatie	7.032	217	135	6.681
77.01	uitbr.Mgr.Huibersschool, IKBC	1.652		11	1.641
	Subtotaal onderwijs	53.855	13.755	9.768	30.331

Cluster sport

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
76.02	MF sporthal Duinwijk	4.938	4.662	0	275
81.06	HFC EDO vld 1+2+T LED, terrein	132			132
81.06	Honkbal stadion natuurgras	116	162	29	-75
81.06	Hoofdveld HFC verschuiven	110	19	14	77
81.06	HYS trainingsveld en veld 1	125		109	16
81.28	Atletiekbaan hellingb + LED	116			116
81.28	DSS honkbal hvh & infield	230	217	-3	16
81.28	DSS voetbalveld 1 top laag	385		367	18
81.28	FC HK KG veld 3 onderlaag	200			200
81.28	FC HK KG veld 3 top laag	375			375
81.28	Geel Wit KG toplg pupilvld+LED	205		213	-8
81.28	Geel Wit onderlaag pupillenvld	115		175	-60
81.28	HC Haarlem KG1 top laag	301	28	278	-4
81.28	HC Haarlem veld 3 top laag	210		300	-90
81.28	Honkbalstadion scorebord	110			110
81.28	Kantplanken Kunstgras div.lok	258	239	4	15
81.28	KHFC trainingsveld top laag	200		127	73
81.28	KHFC voetbalveld 3 top laag	370		276	94
81.28	Kinheim sftbl kgToplaag+gravel	325			325
81.28	Olympia sftbl 1+2 halfverhard	110			110
81.28	Olympia sftbl 1+2, vld 3 LED	124			124
81.28	Olympia veld 4 top laag + LED	579		502	77
81.28	VV Schoten KG top laag en LED	458			458

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
81.28	VVH Kunstgras voetbalv.toplaag	370		274	96
81.29	Sporthal Sportweg; Bouw hal	9.730	1.978	7.327	426
81.30	Kenn. Sportcenter brandscheid.	320	240	6	74
81.30	Kenn. Sportcenter luchtbehand.	425	290	42	92
81.30	KSC Springbak turnhal	150		150	
81.30	Nieuwe Turnhal Jaap Edenlaan	1.700		245	1.455
81.30	Saxenburg veld 1 en 2 LED	100		56	44
	Subtotaal sport	22.887	7.836	10.490	4.561

Inkomsten / bijdragen derden programma 1: Maatschappelijke participatie

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
77.01	Phoenixstraat, gymzaal			-88	88
81.29	Sporthal Sportweg; Bouw hal	0	0	-657	657
	Subtotaal inkomsten / bijdragen derden Programma 1	0	0	-744	744
	Totaal programma 1 Maatschappelijke participatie	76.741	21.591	19.513	35.636

Programma 2: Ondersteuning en zorg

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
MTS.02	Opvanglocatie daklozen	1.000	0	41	959
	Totaal programma 2 Ondersteuning en Zorg	1.000	0	41	959

Programma 4: Duurzame stedelijke ontwikkeling

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
CLT.02	Stadsschouwburg: keukenvoorziening	164	96		68
CLT.03	Philharmonie klimaatinstallatie	130		126	4
CLT.04	Philharmonie: keukenvoorziening	40			40
CLT.04	Philharmonie: verlichting	175	12	60	103
CLT.06	Toneelschuur Foyer Cafe	128		100	28
CLT.08	Patronaat Luchtbehandeling	66		40	26
CLT.08	Patronaat: verlichting	122	84	27	12
CLT.08	Patronaat: vloerafwerking	165	59	92	14
CLT.09	Muller orgel restauratie	320		97	223
GOB.92	Slachthuisterrein, Popcentrum	4.300	541	942	2.817
SZ.112	Philharmonie Verv.invest. 2020	621	481	120	20
GRX.01	Entree het Verre Oosten Schalkwijk	183	19	8	155
GRX.02	Pr.Beatrixplein, herontwikkeling	185	182	-3	5
GRX.03	Oostpoort, Ontwikkelzone	669	63	633	-27
GRX.04	Stadionplein	358		73	285
	Subtotaal programma 4	7.626	1.539	2.313	3.773

Inkomsten / bijdragen derden programma 4: Stedelijke Vernieuwing

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
CLT.09	Muller orgel restauratie	-124			-124
GRX.03	Oostpoort, Ontwikkelzone	0	0	-360	360
Subtotaal inkomsten / bijdragen derden Programma 4		-124	0	-360	236
Totaal programma 4 Stedelijke Vernieuwing		7.502	1.539	1.953	4.009

Programma 5: Beheer en onderhoud**Cluster Wegen, straten en pleinen**

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
81.29	Sporthal Sportweg; Openbare Ruimte	680	381	39	260
GOB.23	Groenmarkt, autoluwe binnenstad	896	846	21	29
GOB.39	Kerklaan & parkeervoorziening	420	129	34	256
GOB.62	Houtplein e.o., openbare ruimte	5.882	953	242	4.686
GOB.62	Houtplein, nutswerkzaamheden	850			850
GOB.63	HOV Noord	3.602	3.211	281	110
GOB.70	Amerikaweg	900	547	33	320
GOB.75	Schalkwijk Middengebied	2.800	823	290	1.687
GOB.77	Noordzijde Schalkwijk centrum OR	100	20	-1	81
GOB.78	Meerwijk IVORIM	1.400	121	784	494
GOB.79	Zuiderpolder	800	95	94	611
GOB.80	Schalkwijkkerbrug, vervanging	1.950	96	234	1.620
GOB.90	Openbare verlichting (LED)	1.600	946	246	408
GOB.91	Investerings Maatschappelijk Nut	22.894	18.393	4.501	-0
n/b	Zuidstrook blok 6 t/m 8, herinrichting OR	2.495		138	2.357
OR.004	Bernhardlaan, herinrichten	900		151	749
OR.005	LV-verbinding Entree-Oost			12	-12
OR.015	Rijksstraatweg fietspad	3.000		195	2.805
OR.017	Prof. Eijkmanlaan	2.778		132	2.646
SOR.00	Haarlem-Velsen Snelfietsroute	1.279	81	95	1.104
SOR.00	Houtplein, aanleg fietsenstalling	100		29	71
SOR.00	Houtplein, ingang fietsenstalling	200		121	79
SOR.00	SOR Mobiliteit	410			410
SOR.00	Station Spaarnw fietsp SOR	200			200
SOR.00	Stationsplein, fietspark.plek.	208		93	115
SOR.00	Vijfhoek herinrichting	265	45	180	40
WZ.06	Molenwijk, wandelpromenade	6.300	5.673	231	396
Subtotaal Wegen, straten en pleinen		62.909	32.361	8.174	22.374

Cluster Riolering, groen en overig

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
63.19	Vervangen rioleringen	20.200	13.728	4.386	2.085
63.19	Meerwijk IVORIM fase I riool	350		165	185
64.04	Waarderpolder Centrale Watergang	4.431	2.170	223	2.038
64.04	Waterplan Schalkwijk	1.000	543	216	242
BRG.03	Prinsenbrug, verv.installaties			18	-18
GOB.43	Schoterbos	2.850	2.750	3	97
GOB.43	Schoterbos, vervolgfase 2	4.400	424	1.653	2.323

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
GOB.44	Haarlemmerhout, herinrichting	769	551	78	141
GOB.52	verv.walmuur Z.B.S. Vijverlaan	630	126	508	-4
GOB.71	Industriehavenbrug	1.887	1.844	5	38
GOB.73	Groenherstel Schalkwijk	2.500	454	492	1.554
OR.014	Buitenzorgkade, verv walmuur	273	4	92	177
SOR.01	Bisschop Bottemanneplein	300	30	81	190
SOR.01	Invoeren Milieuzone	380			380
SOR.01	Hoofdbomenstructuur	200	189		11
SOR.01	Ramplaanspad	115	16	6	93
SOR.01	SOR Groen	995			995
SOR.01	Spaansevaartstraat	763	374	388	1
SOR.01	Voortingplantsoen	325	83	48	193
WZ.07	Spaarne Walmuur	4.130	3.532	4	594
	Subtotaal Riolerig, groen en overig	46.499	26.819	8.365	11.314

Cluster Parkeren

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
12.15	Parkeergarages, vervangen infrastructuur	275		11	264
12.20	Parkeerautomaten vervanging	1.814	1.747	3	64
GOB.61	Raaks, Fietsparkeergarage	1.700	712	699	289
GOB.65	Schalkstad parkeervoorziening	6.000	2.400	3.300	300
PRK.01	Uitbreiding parkeerregulering	0	0	13	-13
	Subtotaal parkeren	9.789	4.859	4.026	904

Cluster Overige Beheertaken

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
HVD.01	Nieuw drijvend Havenkantoor	150		42	108
BIB.01	Bibliotheken, vernieuwing	6.000		522	5.478
BRG.02	Cntr.afstandsbediening bruggen	1.835		154	1.681
SZ.127	Museum het Dolhuys	4.200	4.166	66	-32
VG.DRZ	Verduurzaming gem. vastgoed	9.000		58	8.942
VG.IN	Kleverlaan 9a Renovatie		223	-19	-204
VG.IN	Kruisweg 18-20 gebruiksmogel.	726	696	23	7
VG.IN	Mercuriusstraat 20 buurthuis	340			340
VG.ON	Grote Mrkt 2 restauratie gevel	65	34		31
VG.ON	Kleverlaan, Kweektuin Hoge Kas	216	273	-62	5
	Subtotaal Overige beheertaken	22.532	5.392	784	16.356
	Subtotaal programma 5 (lasten)	141.728	69.431	21.350	50.948

Inkomsten / bijdragen derden programma 5: Beheer en onderhoud

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
GOB.62	Houtplein e.o., openb.ruimte	-3.740	-507	-97	-3.136
GOB.62	Houtplein, nutswerkzaamheden	-850			-850
GOB.63	HOV Noord	-3.202	-3.087	-115	0
GOB.70	Amerikaweg kruispunten	-150			-150

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
GOB.75	Schalkwijk Middengebied	-300	-265		-36
GOB.91	Investerings Maatschappelijk Nut	-630	-17	-625	13
n/b	Zuidstrook blok 6 t/m 8, herinrichting OR	-1.305		-138	-1.167
OR.005	LV-verbinding Entree-Oost			-219	219
SOR.00	Haarlem-Velsen Snelfietsroute	-964			-964
SOR.00	Stationsplein, fietspark.plek.	-83			-83
64.04	Waarderpolder Centrale Watergang	-2.590	-2.242		-348
GOB.43	Schoterbos, vervolgfase	-1.032		-332	-700
GOB.71	Industriehavenbrug	-1.998	-1.772		-226
WZ.07	Spaarne Walmuur		-7		7
12.15	Parkeergarages, vervangen infrastructuur	-110			-110
GOB.65	Schalkstad parkeervoorziening	-800		-875	75
SZ.127	Museum het Dolhuys	-333	-364		32
VG.DRZ	Verduurzaming gem. vastgoed	-9.000			-9.000
VG.IN	Mercuriusstraat 20 buurthuis	-340			-340
Subtotaal inkomsten / bijdragen derden Programma 5		-27.427	-8.262	-2.401	-16.764
Totaal programma 5 Beheer en onderhoud		114.301	61.169	18.949	34.184

Programma 6: Burger bestuur en veiligheid

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
11.03	Kassarimte publiekshal Zijlv.	100	62	1	37
DV.12	ZBB Actieve Wachten	135	80		55
Totaal programma 6		235	142	1	92

Programma 7: Algemene dekkingsmiddelen

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
21.01	Mobiele comm. middelen 2020	475	441	27	7
21.01	Mobiele comm. middelen 2021	705		547	158
21.01	Vervanging en uitbreiding WIFI	240	185	32	22
FAC.01	Vervanging meubilair	117		14	103
ICT.01	Datacenter hardware uitbreiden	257		258	-1
ICT.02	Website Haarlem.nl	290		34	256
MS.100	Vervanging Datacenter/software	5.300	5.294		6
MS.102	Common Ground	150	155	-5	0
MS.102	Huisvesting organisatie, ICT	275	172	14	89
MS.102	MijnHaarlem fase 2	263	5	203	55
Totaal programma 7		8.072	6.253	1.125	694

Investeringskredieten totaal

Prog nr	Programma	Krediet	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Restant krediet
1	Maatschappelijke participatie	76.741	21.591	19.513	35.636
2	Ondersteuning en Zorg	1.000	0	41	959
4	Duurzame stedelijke ontwikkeling	7.502	1.539	1.953	4.009
5	Beheer en onderhoud	114.301	61.169	18.949	34.184
6	Burger, bestuur en veiligheid	235	142	1	92
7	Algemene dekkingsmiddelen	8.072	6.253	1.125	694
Totaal		207.851	90.694	41.583	75.574

Afgesloten kredieten

Een aantal investeringen is dit jaar afgerond, de bijbehorende kredieten worden per eind 2021 afgesloten. Het gaat daarbij om de volgende kredieten:

IP Nr	Omschrijving	Krediet	Uitgaven	Restant	Opmerking
77.01	JOP 2020 Perm.uibr. ECL Emma	593	593	0	
77.01	JOP 2020 Perm.uitbr. Coornhert	190	190	0	
77.01	Rudolph Steiner	16.181	16181	0	
77.01	Schoterstraat 4 (ISK)	700	695	5	
81.28	DSS honkbal hvh & infield	230	214	16	Stelpost
81.28	DSS voetbalveld 1 toplaag	385	367	18	Stelpost
81.28	Geel Wit KG toplg pupilvld+LED	205	213	-8	Stelpost
81.28	HC Haarlem KG1 toplaag	301	306	-4	Stelpost
81.28	Kantplanken Kunstgras div.lok	258	243	15	Stelpost
CLT.03	Philharmonie klimaatinstall.	130	126	4	
GRX.02	Pr.Beatrixplein, herontwikk.	185	179	5	
SZ.127	Museum het Dolhuys, herinricht	-333	-364	32	
SZ.127	Museum het Dolhuys, herinricht	4.200	4232	-32	
VG.IN	Kruisweg 18-20 gebruiksmogel.	726	719	7	
VG.ON	Kleverlaan, Kweektuin Hoge Kas	216	211	5	
GOB.52	verv.walmuur Z.B.S. Vijverlaan	630	634	-4	
SOR.01	Hoofdbomenstructuur	200	189	11	Stelpost
SOR.01	Spaansevaartstraat	763	762	1	Stelpost
21.01	Mobiele comm. middelen 2020	475	468	7	Stelpost
ICT.01	Datacenter hardware uitbreiden	257	258	-1	Stelpost
MS.100	Vervanging Datacenter/software	5.300	5294	6	Stelpost
MS.102	Common Ground	150	150	0	

De restanten of overschrijdingen van kredieten met de opmerking 'stelpost' worden verrekend met de stelposten voor respectievelijk sport en vervanging ICT. De saldi van de kredieten VG.IN / VG.ON worden verrekend met reserveringen op deze stelpost in het IP.

De overige saldi van afgesloten kredieten vallen vrij. De kapitaallasten van de investeringen worden berekend op basis van de werkelijke uitgaven en bij de Kadernota verwerkt in de begroting.

6.7 Overzicht verworven subsidies

Verstrekker	Onderwerp	Verleend bedrag
EU Agentschap SZW	Europees Sociaal Fonds 20-21 PRO/VSO REACT 2020-2021	280.100
EU Agentschap SZW	Europees Sociaal Fonds 21-22 PRO/VSO REACT 2021-2022	424.400
EU Agentschap SZW	Europees Sociaal Fonds Toeleiding en behoud van werk III 2020-2022	2.267.800
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Beatrixschool 2022	153.730
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Focusschool Haarlem 2022-2023	134.516
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Het Schoter 2022	145.458
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Koorschool Haarlem 2021	32.250
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Lyceum Sancta Maria 2021-2022	124.263
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Mendelcollege 2021-2023	375.226
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Molenwiek 2022	69.931
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) OBS De Peppelaer 2022-2023	71.071
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) OBS De Piramide 2021-2022	37.155
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) OBS De Wijde Wereld 2021-2022	150.000
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) OBS Hannie Schaft 2021-2022	54.163
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) OBS Ter Cleeff 2021-2022	142.153
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Prof. Dr. Gunningschool 2022	150.000
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Spaarneschool 2022-2023	56.377
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Stedelijk Gymnasium Haarlem 2021-2023	420.000
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Van Voorthuissenschool 2022-2023	132.195
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Zonnewijzer 2022-2023	98.260
Rijk Ministerie van BZK	Ventilatie in scholen (SUVIS) Zuidwester 2022	115.948
Rijk Ministerie van BZK	Woningbouwimpuls Ontwikkelzone Zuidwest 2e tranche 2021-2031	8.214.615
Rijk Ministerie van BZK	Woningbouwimpuls Oostpoort 2021-2031	6.460.869
Rijk Ministerie van IenW	Verduurzaming van woon-werkverkeer 2021-2022	950.413
Rijk Ministerie van JenV	RIEC aanpak ondermijning Schiphol 1 juli 2021 - 31 december 2022 2021-2022	1.905.560
Rijk Ministerie van JenV	Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving 2021	495.489
Rijk Ministerie van VWS	Sportakkoord Haarlem 2021	160.000
Rijk Ministerie van VWS	SPUK ijsbanen en zwembaden Q1-Q2 2021	398.679
Rijk Ministerie van VWS	SPUK Preventieakkoord 2021 2021	80.000
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Bank van Lening 2022-2027	59.766
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten De Waag 2022-2027	15.960
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Het Vissershuisje Grote Markt 16 2022-2027	26.227
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Infirmierie, Magdalenahof 2 2022-2027	25.890
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Mausoleum, Kleverlaan 7B 2022-2027	11.758
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Noord Hollands Archief 2022-2027	73.489
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Oudemannenhuis Groot Heiligland 62 2022-2027	123.005
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Toren Nieuwe Kerk 2022-2027	22.371
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Tweede Volksbadhuis 2022-2027	18.622
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Vleeshal, Grote Markt 18 2022-2027	73.498
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Amsterdamse Poort 2022-2027	26.130
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Aula Nieuwe Noorder Begraafplaats 2022-2027	23.849
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Buitenrust, Buitenrustlaan 9 2022-2027	69.696
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Concertgebouw de Pilharmonie 2022-2027	45.928
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Coomanshof, Witte Herenstraat 36A 2022-2027	7.623
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Het Dolhuys, Schotersingel 2 2022-2027	101.645

Verstrekker	Onderwerp	Verleend bedrag
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Hoofdwacht, Grote Markt 17 2022-2027	36.373
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Molen de Eenhoorn 2022-2027	36.000
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Molen de Hommel 2022-2027	36.000
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Oude Cloveniers Doelen 2022-2027	90.848
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Rechthuis van Schoten 2022-2027	21.436
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Schoterveense Molen 2022-2027	36.000
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Stadsschouwburg, Klokhuisplein 2022-2027	20.563
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Steenhoudershuisje, Kleverlaan 7B 2022-2027	3.812
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Toren NH Kerk 2022-2027	6.861
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Toren van st. Bavo Kerk 2022-2027	37.438
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Vijfhuizer Molen 2022-2027	36.000
Rijksdienst Cultureel Erfgoed	Instandhouding monumenten Vishal, Grote Markt 20 2022-2027	10.139
Rijksdienst Ondernemend Nederland	Extern Advies Warmtetransitie EAW 2021	20.660
Provincie Noord-Holland	Doortrappen 2021	10.000
Provincie Noord-Holland	Herinrichting Mr. Jan Gerritslaan/Willem Klooslaan 2021-2023	360.559
Provincie Noord-Holland	IVORIM (Integrale vernieuwing openbare ruimte in Meerwijk) 2021-2023	947.743
Provincie Noord-Holland	Jan Haringstraat te Haarlem 2022	342.098
Provincie Noord-Holland	Lokale uitbreiding Woonwensenonderzoek WiMRA 2021-2022	31.609
Provincie Noord-Holland	Noodsteun regionale en culturele infrastructuur 2021 2021 (zie toelichting 1)	408.979
Provincie Noord-Holland	Onderzoek transformatie Centrum Haarlem 2021	25.000
Provincie Noord-Holland	Opvolging quickscans gemeentelijke weerbaarheid 2021-2022	36.763
Provincie Noord-Holland	Programmamanager Woonakkoord Zuid-Kennemerland/IJmond 2021-2025	145.000
Provincie Noord-Holland	Transformatieplan voormalige koepelgevangenis Haarlem 2021-2024	1.000.000
Provincie Noord-Holland	Vernieuwing Bibliotheek Haarlem Centrum 2022-2023	117.255
Provincie Noord-Holland	Belevingstops Trekvaart Haarlem-Leiden 2022	5.805
Derden Metropoolregio Amsterdam	Klimaatbestendig, actie 2.4 2021 2021	170.000
Derden Stichting Lezen	Gemeentelijke Gezinsaanpak 2021	19.200
Derden ZonMw	Social Trials 2021-2023	250.000
Derden ZonMw	Young Leaders Haarlem Light 2021	37.469
Totaal		29.125.689

"Toelichting 1) Conform de voorwaarden van de Provincie Noord-Holland wordt hieronder verantwoording afgelegd over de inzet van de subsidie voor Noodsteun regionale en culturele infrastructuur 2021 zoals hierboven benoemd (kenmerk Provincie Noord Holland 1665340/1700937).

- Toneelschuur: toegekend € 197.456 met bijdrage Provincie € 128.346 en bijdrage gemeente € 69.110 (uitgevoerd door huurkijtschelding met instandhouding subsidie).
 - Pletterij: toegekend € 19.459 met bijdrage Provincie € 12.648 en bijdrage gemeente € 6.811 (uitgevoerd door huurkijtschelding met instandhouding subsidie).
 - Museum Haarlem: toegekend € 27.478 met bijdrage Provincie € 17.861 en bijdrage gemeente € 9.617 (uitgevoerd door huurkijtschelding met instandhouding subsidie).
 - ABC Architectuurcentrum: toegekend 8.164 met bijdrage Provincie € 5.307 en bijdrage gemeente € 2.857 (uitgevoerd door huurkijtschelding met instandhouding subsidie).
 - Koorbiënnale: toegekend 39.398 met bijdrage Provincie € 25.609 en bijdrage gemeente € 13.789 (uitgevoerd door aanvullende subsidieverstrekking).
 - Dolhuys: toegekend € 337.243 met bijdrage Provincie € 219.208 en bijdrage gemeente € 118.035 (uitgevoerd door huurkijtschelding, uitstel aflossing krediet en aanvullende subsidieverstrekking).
- De subsidie van de Provincie Noord Holland is volledig ingezet voor noodsteun aan deze instellingen. "

6.8 Overzicht WOB verzoeken en ingediende bezwaren

In 2021 heeft het college 59 verzoeken ontvangen op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Dit aantal is lichtelijk gestegen ten opzichte van het jaar ervoor (45 verzoeken). Sommige verzoeken zijn omvangrijker en complexer dan andere verzoeken. De verzoeken betreffen daarnaast diverse beleidsterreinen, waarbij er geen aandachtsgebieden uitspringen. De meeste verzoeken zijn toegekend door toezending van de gevraagde informatie.

Afhandeling van Wob-verzoeken

Bestuursorganen hebben vier weken om een besluit te nemen op een Wob-verzoek. Deze termijn kan, schriftelijk gemotiveerd, met maximaal vier weken worden verlengd. De beslistermijn kan worden opgeschort als de zienswijze van een derde-belanghebbende moet worden gevraagd, bijvoorbeeld omdat is verzocht om gegevens over deze belanghebbende. De termijn kan tevens worden opgeschort als een Wob-verzoek onduidelijk is en om precisering gevraagd moet worden.

Afhandeling van Wob-verzoeken vindt nagenoeg in alle gevallen plaats binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijnen. Bij de afhandeling van drie Wob-verzoeken is de afhandelingstermijn overschreden. De belangrijkste oorzaak dat de termijn is overschreden is de omvang van de gevraagde informatie. Daarnaast nam de benodigde toetsing en bewerking van documenten veel tijd in beslag. In alle gevallen is contact opgenomen met de verzoeker om te communiceren dat de afhandeling veel tijd zou gaan kosten.

Wob-verzoeken tevens verzoeken tot openbaarmaking

Als een Wob-verzoek ziet op het openbaar maken van geheime stukken wordt het Wob-verzoek tevens aangemerkt als een verzoek tot opheffing van die geheimhouding. In 2021 is het drie keer voorgekomen dat een Wob-verzoek tevens is aangemerkt als een verzoek tot opheffing van de geheimhouding.

Overzicht Wob-verzoeken en ingediende bezwaren

Het college behandelt Wob-verzoeken en bezwaren en beroepen, gericht aan college en raad (op grond van het Delegatiebesluit). Over die taakuitvoering brengt het college verslag uit aan de raad. In 2021 zijn geen Wob-verzoeken in behandeling genomen namens de raad. 1 verzoek tot opheffing van de geheimhouding is wel door de raad behandeld.

Jaaroverzichten Wob verzoeken	Aantal
2018	58
2019	31
2020	45
2021	59

Onderwerp	Ontvangen	Afgehandeld	Toelichting
Er is gevraagd om een overzicht van de gedane meldingen over overlast van boomwortels rondom de Bijvoetstraat 30.	1-12-2021	28-12-2021	
De vraag is in welke stadsdelen de raadsleden wonen.	1-12-2021	22-12-2021	
Alle documenten over het beleid met betrekking tot Ouderverstoting.	18-11-2021	21-12-2021	
Twee facturen die samenhang hebben met het rapport 'Bijzonder onderzoek IT bestedingen' gemeente Haarlem.	11-11-2021	16-12-2021	
Documenten die betrekking hebben op alle vergunningen Colensostraat 14.	21-10-2021	16-12-2021	
Getekende integriteitsverklaringen van de leden van het Meldpunt Integriteit.	13-10-2021	2-12-2021	
Verzoek om openbaarmaking integriteitsdocumenten waaronder; Integriteitsbeleid, Integriteitsmeldingen, Integriteit gerelateerde klachten enzovoorts.	9-9-2021	2-12-2021	

Onderwerp	Ontvangen	Afgehandeld	Toelichting
Het verzoek om documenten te overhandigen aangaande de discussie en besluitvorming omtrent de woningmarktregio (2015-2016).	27-9-2021	2-12-2021	
Verzoek om digitale kopieën van alle e-mails die te maken hebben met de ontwikkeling van de Tuin van Jonker, de opvolgende (integriteits-)meldingen en klachten van omwonenden en de afhandeling. Deze expliciet uit de email back-ups die gemaakt zijn van de email accounts van twee medewerkers van de gemeente.	3-11-2021	2-12-2021	
Documenten over een overeenkomst tussen gemeente Haarlem en de eigenaar van de computer winkel CWS computer i.v.m. aankoop van grond.	27-9-2021	17-11-2021	
De aanvraag voor een omgevingsvergunning onder meer voor het aanbrengen van (gevel)reclame en het realiseren van een afhaal- en bezorgreglement voor Houtplein 2 is afgewezen. Er wordt gevraagd om alle relevante stukken met betrekking tot de aanvraag en afwijzing.	21-10-2021	16-11-2021	
Alle notulen Spaarnelanden NV m.b.t. iZoof Carsharing.	31-8-2021	9-11-2021	
Verzoek ziet op prestatieafspraken brandveiligheid 2009, deze worden benoemd in het lokaal akkoord 2013-2016 van de gemeente Haarlem.	6-9-2021	1-11-2021	
Documenten van de gemeente Haarlem en Ymere omtrent warmtenet Schalkwijk.	6-9-2021	1-11-2021	
Afspraken over warmtenet Haarlem tussen Ymere en de gemeente Haarlem.	6-9-2021	1-11-2021	
Alle overeenkomsten (lopend en/of voltooid) ten aanzien van het leveren en/of beheren en/of implementeren van een Burgerzakenapplicatie.	12-8-2021	21-10-2021	
De aanvraag voor een omgevingsvergunning Reinaldapad 10, 2021-07563.	29-9-2021	27-10-2021	
Ziet op de samenwerking met Harlem, NY. Er is gevraagd om bank en creditcard afschrijvingen, rekeningen en nota's inzake de gemaakte kosten inzake de voorbereiding van een werkbezoek.	30-7-2021	14-10-2021	
Er is gevraagd om documenten ziende op het terrein Belgiëblaan/Tennispad en Karwijpad/Spaarne.	14-7-2021	8-10-2021	
Overzicht van afspraken in outlook van burgemeester Wienen over de periode 22 februari 2021 tot 2 maart 2021.	13-9-2021	11-10-2021	
Er is gevraagd om de klachten van omwonenden met betrekking tot de woning aan de Wester Bogaardstraat 12.	7-9-2021	17-9-2021	
Verzoek om digitale kopieën van alle e-mails die te maken hebben met de ontwikkeling van de Tuin van Jonker en de afhandeling door de gemeente. Deze gegevens expliciet uit de email back-ups die gemaakt zijn van de email accounts van een medewerker van de gemeente.	30-7-2021	21-9-2021	
Er is gevraagd om de vergunning van de Reinaldapark moskee.	16-8-2021	13-9-2021	
Openbaarmaking van alle documenten die betrekking hebben op de aanpak van overlast door een coffeeshop.	18-1-2021	30-8-2021	
Alle informatie in relatie tot de werkzaamheden aan de riolering ter hoogte van Rijksstraatweg 48.	21-6-2021	31-8-2021	
Openbaren ligplaatsvergunning + alle andere brieven ziende op verordening wateren 2020.	2-6-2021	1-9-2021	
Alle facturen en de betalingen van Eeuwen & Prosée Arbodiensten.	29-6-2021	23-8-2021	
Verzoek gaat om een fout geparkeerde auto. Er is gevraagd om foto's van een vermeende overtreding.	12-7-2021	20-8-2021	
De debitering van en creditering aan Poelstra Psychologische Expertise, aan de gemeente.	8-6-2021	12-8-2021	
Lijst van subsidies en sponsorbedragen aan de ijsbaan Haarlem en kunstschaatsvereniging KS5.	8-6-2021	23-7-2021	
Inzicht in de omvang van de relatie tussen gemeente Haarlem en de door haar gebruikte dienst(-en) van Lemkes & Velthuis.	21-6-2021	21-7-2021	
Alle stukken die te maken hebben met het Leger des Heils van het project DomusPlus en Skaeve Huse in Haarlem.	12-5-2021	17-6-2021	

Onderwerp	Ontvangen	Afgehandeld	Toelichting
Documenten over het dagelijks functioneren van de MRA en de voorgestelde transitie in de periode van 1 januari 2019 tot en met 27 april 2021.	29-4-2021	21-6-2021	
Notulen van alle Algemene vergadering(en) van Aandeelhouders (AvA) Spaarnelanden bv. Dit uit de jaren 2017 tot en met 2021.	18-5-2021	21-6-2021	
Alle beschikbare documenten inzake een samenwerkingsverband met Harlem (New York) over de periode 1-1-2017 tot heden.	3-5-2021	9-6-2021	
Alle documenten die betrekking hebben op wifitracking.	3-5-2021	9-6-2021	
Openbaarmaking van alle onder mandaterings-documenten. Hieronder vallen alle documenten die gerelateerd zijn aan mandatering en of de totstandkoming van mandatering. Hieronder vallen ook de besluiten tot mandatering aan externe organisaties zoals Cocensus. Voor de periode 23 december 2017 tot heden.	26-4-2021	29-6-2021	
Er is gevraagd om de acte van recht van uitgifte in erfpacht van het Slachthuis Haarlem.	25-6-2021	5-7-2021	
Gevraagd om stukken over de verkoop van de watermeterfabriek.	20-5-2021	26-5-2021	
Alle documenten inzake bijstand en bijstandsfraude voor het tijdvak 2016 tot en met 2020.	29-4-2021	25-5-2021	
Documenten over de beleggingsobjecten van de gemeente Haarlem.	6-4-2021	25-5-2021	
Kankerincidentierapport van GGD Kennemerland ('incidentie en prevalentie van kanker in de regio Kennemerland 2004-2018', gepubliceerd in juni 2020).	26-3-2021	20-5-2021	
Openbaarmaking van documenten rondom alle fijnstof- en geluidsmetingen.	24-3-2021	14-5-2021	
Documenten over plaatsing dakkapel op adres Stalpaert van der Wielenstraat 3.	9-3-2021	4-5-2021	
Documenten omtrent de toestand van de vloer van de garage Houtplein te Haarlem.	1-3-2021	10-5-2021	
Openbaarmaking van digitale kopieën van alle e-mails die te maken hebben met de ontwikkeling van de Tuin van Jonker en de afhandeling door de gemeente. Deze expliciet uit de email back-ups die gemaakt zijn van de email back ups van oud burgemeester Schneiders vanaf 1 januari 2012 tot zijn vertrek eind 2016.	2-3-2021	26-4-2021	
Documenten met betrekking tot de stedenbanden van de gemeente Haarlem met: 1. Harlem (New York) 2. Osnabrück 3. Angers 4. Mutare.	2-3-2021	29-4-2021	
Openbaarmaking van documenten waaruit blijkt dat er een onderzoek heeft plaatsgevonden naar een integriteitsmelding (dossier Tuin van Jonker).	15-3-2021	12-4-2021	
Wenst documenten te ontvangen inzake het Bomenbeleidsplan (populieren langs de Heussensstraat).	8-3-2021	1-4-2021	
Alle documenten die te maken hebben met het locatieonderzoek van het project DomusPlus en Skaeve Huse in Haarlem.	4-3-2021	24-3-2021	
Inzicht in de verlening van bijstand (aanvragen bijstandsuitkering) in de gemeente en de aanpak van fraude.	3-3-2021	30-3-2021	
Er is gevraagd om de stukken waarin de verantwoording staat van de besteding van de opbrengst van de hondenbelasting.	4-3-2021	5-3-2021	
Vraag om informatie nieuwbouwontwikkeling onder de naam Spaarndamseweg 13.	15-2-2021	22-3-2021	
Documenten over besluiten aangaande het onderhoud van het Houtmanpad.	11-1-2021	4-3-2021	
Verzoekt om openbaarmaking van diverse documenten inzake de regeling van het verkeer naar de Kerstmarkt 2019.	8-12-2020	11-2-2021	
Alle documenten en correspondentie tussen maart 2020 en heden over het project Zuid Schalkwijkerweg 21-23.	13-11-2020	6-1-2021	
Openbaarmaking van alle documenten over en in de aanloop naar de aanwijzing van de Moeder van de Verlosser kerk.	13-11-2020	5-1-2021	
Alle correspondentie tussen de havendienst en Cocensus (sinds 01-01-2017) over bezwaren en/of klachten die zijn geuit tegen: besluiten en/of	5-10-2020	12-5-2021	

Onderwerp	Ontvangen	Afgehandeld	Toelichting
handelingen van de havendienst en/of besluiten en/of handelingen die voortkomen uit de Verordening Haarlemse Wateren en de daarbij behorende tarieven.			

Meervoudige Verzoeken	2018	2019	2020	2021
Verzoeker a	3	1	5	11
Verzoeker b	6	9	2	7

Bezwaarschriftenafhandeling

In 2021 zijn er 1.339 bezwaarschriften ontvangen. In 2020 waren dit er 1.248. Er zijn iets minder bezwaarschriften afgehandeld: 1.289 in 2021, ten opzichte van 1.335 in 2020. In het jaarverslag van de commissie bezwaarschriften dat voor 1 mei verschijnt wordt hier een toelichting op gegeven.

6.9 Productenrealisatie

1101 Onderwijsbeleid

Algemene onderwijszaken zoals leerlingenvervoer, schoolzwemmen, Web-participatiebudget en Onderwijs achterstanden beleid (aparte uitkering van het Rijk).

1101 Onderwijsbeleid	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	8.985	8.542	9.429	9.302	-128
Baten	-5.802	-5.197	-5.905	-5.945	-40
Totaal (excl. reserves)	3.183	3.345	3.525	3.357	-167

1102 Leerplicht regionaal

De kosten op regionaal niveau voor leerplicht en de registratie daarvan.

1102 Leerplicht regionaal	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.321	2.527	2.943	2.446	-496
Baten	-1.736	-1.714	-1.995	-1.820	175
Totaal (excl. reserves)	585	812	947	626	-321

1103 Onderwijshuisvesting

Alle kosten inzake de huisvesting van basis- speciaal en voortgezet onderwijs. Kosten bestaan grotendeels uit rente, afschrijving en publieke heffingen.

1103 Onderwijshuisvesting	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	14.295	14.686	13.797	13.568	-229
Baten	-627	-339	-904	-980	-76
Totaal (excl. reserves)	13.668	14.347	12.892	12.587	-305

1104 Sportbeleid

Binnen dit deelproduct worden de subsidies aan de SRO en de Stichting SportSupport verantwoord.

1104 Sportbeleid	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	10.691	10.258	10.790	10.972	182
Baten	-90	-1	-341	-254	87
Totaal (excl. reserves)	10.601	10.258	10.449	10.718	269

1105 Sportaccommodaties

De overige kosten met betrekking tot de gemeentelijke sportaccommodaties, anders dan beheerskosten (SRO) worden op dit product verantwoord. Voornamelijk rente, afschrijving en loonkosten inclusief overheadkosten.

1105 Sportaccommodaties	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.657	4.097	2.526	2.456	-70
Baten					
Totaal (excl. reserves)	2.657	4.097	2.526	2.456	-70

1201 Publieke gezondheid

Kosten om de gezondheid van inwoners te bevorderen en te beschermen. Dit betreft voornamelijk de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Kennemerland.

1201 Publieke gezondheid	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	3.927	3.998	4.232	4.222	-11
Baten				-45	-45
Totaal (excl. reserves)	3.927	3.998	4.232	4.177	-55

1202 Sociale basis

Onder basisinfrastructuur wordt verstaan: de activiteiten en voorzieningen die er voor zorgen dat burgers zich in hun eigen kracht geholpen en ondersteund voelen. Hierdoor kunnen zij zelfstandig blijven functioneren en zo veel mogelijk meedoen, nu of in de toekomst. Het gaat om laagdrempelige, vrij toegankelijke, niet individueel geïndiceerde en veelal collectieve voorzieningen.

1202 Sociale basis	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	13.366	12.619	16.023	15.443	-580
Baten	-10		-100	-106	-6
Totaal (excl. reserves)	13.357	12.619	15.923	15.336	-587

1203 Sociale wijkteams

Lasten voor het uitvoeren van werkzaamheden voor Centrum voor Jeugd en Gezin en de sociale wijkteams.

1203 Sociale wijkteams	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	4.241	4.283	4.267	4.226	-41
Baten	-106	-108	-108	-108	
Totaal (excl. reserves)	4.136	4.175	4.160	4.118	-41

1204 CJG

Lasten voor het uitvoeren van werkzaamheden door het centrum voor jeugd en gezin(CJG) en de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

1204 CJG	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	8.921	9.147	9.136	9.149	13
Baten				-94	-94
Totaal (excl. reserves)	8.921	9.147	9.136	9.054	-81

2101 Vervoersvoorzieningen

Wmo maatwerkvoorziening: collectief vraagafhankelijk vervoer voor mensen met een beperking.

2101 Vervoersvoorzieningen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	5.589	6.255	5.439	5.316	-123
Baten	-375	-250	-315	-328	-12
Totaal (excl. reserves)	5.214	6.005	5.124	4.989	-136

2102 Woonvoorzieningen

Maatwerkvoorziening: woningaanpassingen voor mensen met een beperking.

2102 Woonvoorzieningen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.795	3.256	2.791	2.278	-513
Baten	-7			-6	-6
Totaal (excl. reserves)	2.788	3.256	2.791	2.272	-519

2103 Huishoudelijke ondersteuning

Wmo maatwerkvoorziening: huishoudelijke ondersteuning voor ouderen en mensen met een beperking met als doel een schone en leefbare woning voor deze inwoners.

2103 Huishoudelijke ondersteuning	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	13.239	16.149	14.797	14.100	-697
Baten	-105			-18	-18
Totaal (excl. reserves)	13.134	16.149	14.797	14.082	-715

2104 Begeleiding en dagbesteding

Wmo-maatwerkvoorziening: dit product betreft kosten voor individuele begeleiding en dagopvang.

2104 Begeleiding en dagbesteding	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	15.706	17.554	15.319	15.207	-112
Baten	-8			-7	-7
Totaal (excl. reserves)	15.698	17.554	15.319	15.200	-119

2105 Gezinsbegeleiding en jongvolwassenen

Lasten voor het uitvoeren van werkzaamheden door gecontracteerde jeugdzorg aanbieders in de vorm van ambulante hulp en begeleiding voor cliënten in de leeftijd vanaf 18 jaar en/of het gezin die voor een cliënt en/of het gezin passender is dan een Wmo maatwerkvoorziening.

2105 Gezinsbegel. en jongvolwassenen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.094	1.971	2.218	2.244	26
Baten	-2			-1	-1
Totaal (excl. reserves)	2.093	1.971	2.218	2.243	25

2106 Overige voorzieningen volwassenen

Overige Wmo maatwerkvoorzieningen, zoals gehandicapte parkeerplaatsen en medische adviezen.

2106 Ovrge voorzieningen volwassenen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.205	1.201	1.666	1.283	-383
Baten	-808	-839	-1.045	-1.019	26
Totaal (excl. reserves)	398	361	621	264	-357

2201 Ambulante jeugdhulp

Lasten voor het uitvoeren van werkzaamheden door gecontracteerde jeugdzorg aanbieders in de vorm van ambulante hulp en begeleiding.

2201 Ambulante jeugdhulp	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	21.024	22.836	21.560	22.212	652
Baten					
Totaal (excl. reserves)	21.024	22.836	21.560	22.212	652

2202 Jeugdhulp met verblijf

Lasten voor het uitvoeren van werkzaamheden door gecontracteerde jeugdzorg aanbieders voor hulp en begeleiding in instellingen.

2202 Jeugdhulp met verblijf	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	9.226	10.619	9.984	9.947	-37
Baten				-233	-233
Totaal (excl. reserves)	9.226	10.619	9.984	9.714	-270

2203 Hoogspecialistische jeugdhulp

Lasten voor werkzaamheden op het gebied van kindbescherming en jeugdreclassering.

2203 Hoogspecialistische jeugdhulp	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.365	2.695	2.659	2.343	-317
Baten					
Totaal (excl. reserves)	2.365	2.695	2.659	2.343	-317

2204 Overige voorzieningen jeugd

Lasten voor de uitvoering van het programma Transformatieplan Jeugdzorg Zuid Kennemerland.

2204 Overige voorzieningen jeugd	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.764	-928	2.004	2.308	304
Baten	-141	-90	-90	-127	-37
Totaal (excl. reserves)	1.624	-1.018	1.914	2.180	267

2301 Maatschappelijke opvang

Betreft lasten met betrekking tot opvang daklozen, huiselijk geweld/vrouwen opvang en Bed Bad en Brood.

2301 Maatschappelijke opvang	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	19.430	19.181	24.367	24.061	-305
Baten	-622		-310	-328	-18
Totaal (excl. reserves)	18.808	19.181	24.057	23.733	-324

2302 Beschermd wonen

Het bieden van een traject op maat voor inwoners met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die ondersteuningsvragen hebben ten aanzien van én het wonen én het herstellen.

2302 Beschermd wonen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	43.769	34.315	32.939	31.277	-1.662
Baten	-3.101	-3.050	-1.370	-1.438	-69
Totaal (excl. reserves)	40.667	31.265	31.570	29.839	-1.731

3101 Re-integratie

Taken op grond van de participatiewet. Het betreft uitvoering van de taken zoals re-integratie, beschut werk en arbeidsmatige dagbesteding, garantiebanen en loonkostensubsidies.

3101 Re-integratie	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	5.755	6.738	10.789	7.064	-3.725
Baten	-16			-195	-195
Totaal (excl. reserves)	5.739	6.738	10.789	6.869	-3.920

3102 Participatie

Lasten ter bevordering van de participatie voor de doelgroep uit het uitkeringsbestand met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt.

3102 Participatie	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	378	308	308	322	14
Baten				-15	-15
Totaal (excl. reserves)	378	308	308	308	

3103 Sociale werkvoorziening

Lasten op grond van de WSW. Het betreft de vergoeding aan de gemeenschappelijke regeling die de sociale werkvoorziening in de regio Zuid-Kennemerland uitvoert. De middelen worden ingezet voor zowel de salariskosten van de inwoners die werkzaam zijn binnen de sociale werkvoorziening als de materiële kosten en begeleidingskosten ten behoeve van de sociale werkvoorziening. De opbrengsten die de sociale werkvoorziening genereert worden in mindering gebracht op de kosten.

3103 Sociale werkvoorziening	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	17.057	14.787	15.462	15.172	-290
Baten	-312				
Totaal (excl. reserves)	16.745	14.787	15.462	15.172	-290

3201 Inkomen

Uitkeringslasten voor Participatiewet uitkeringen inclusief de IOAW (Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) en IOAZ (Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen) en daarmee samenhangende overige lasten.

3201 Inkomen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	92.400	64.369	71.016	69.317	-1.699
Baten	-100.021	-65.259	-73.570	-72.011	1.559
Totaal (excl. reserves)	-7.621	-890	-2.554	-2.694	-140

3202 Inkomensondersteuning

Het betreft de kosten van de door de raad vastgestelde regelingen in het kader van de minimaregelingen en bijzondere bijstand.

3202 Inkomensondersteuning	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	9.854	10.898	12.443	11.288	-1.154
Baten	-471	-630	-665	-686	-21
Totaal (excl. reserves)	9.383	10.268	11.778	10.603	-1.175

3203 Fraudebestrijding

Lasten van fraudebestrijding.

3203 Fraudebestrijding	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.083	1.202	1.048	821	-227
Baten	-55	-60	-60	-59	
Totaal (excl. reserves)	1.028	1.142	989	761	-227

3301 Schulddienstverlening

Lasten van uitvoering van schulddienstverlening.

3301 Schulddienstverlening	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.725	1.900	2.060	1.883	-177
Baten	-219	-223	-223	-721	-498
Totaal (excl. reserves)	1.506	1.676	1.836	1.162	-675

3302 Budgetondersteuning

Lasten van uitvoering van budgetondersteuning.

3302 Budgetondersteuning	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	52	384	422	355	-67
Baten				-7	-7
Totaal (excl. reserves)	52	384	422	349	-74

4101 Wonen

Sociale woningbouw, woningbouwregie en woonvisie.

4101 Wonen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.184	2.610	2.717	2.481	-236
Baten	-135	-22	-22	-101	-78
Totaal (excl. reserves)	2.048	2.588	2.695	2.381	-314

4102 Ruimtelijke ontwikkeling

Bestemmingsplannen en beleidsontwikkeling.

4102 Ruimtelijke ontwikkeling	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	3.689	4.642	6.357	6.500	144
Baten	-143	-709	-1.997	-2.657	-660
Totaal (excl. reserves)	3.546	3.933	4.360	3.844	-516

4103 Omgevingskwaliteit

Leefomgeving, bodemonderzoeken en sanering.

4103 Omgevingskwaliteit	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	5.043	4.051	5.924	5.260	-664
Baten	-1.268	-58	-1.297	-1.448	-151
Totaal (excl. reserves)	3.774	3.993	4.627	3.812	-815

4104 Erfgoed

Product Erfgoed bevat alle taken op het gebied van erfgoed (archeologie, bouwhistorie en cultuurhistorie, waaronder monumenten). Het behoud van erfgoed is van groot belang voor Haarlem en vormt een belangrijke voorwaarde voor stedelijke ontwikkeling.

4104 Erfgoed	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	627	969	969	1.039	70
Baten	-9			-3	-3
Totaal (excl. reserves)	617	969	969	1.036	68

4105 Gebied Noord

De kosten voor groot onderhoud aan alle domeinen in Haarlem Noord en de kosten voor wijkraden en gebiedsregie.

4105 Gebied Noord	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten		872	605	499	-106
Baten					
Totaal (excl. reserves)		872	605	499	-106

4106 Gebied Schalkwijk

De kosten voor groot onderhoud aan alle domeinen in Schalkwijk en de kosten voor wijkraden en gebiedsregie.

4106 Gebied Schalkwijk	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten		396	711	671	-41
Baten					
Totaal (excl. reserves)		396	711	671	-41

4107 Gebied Oost

De kosten voor groot onderhoud aan alle domeinen in Haarlem Oost en de kosten voor wijkraden en gebiedsregie.

4107 Gebied Oost	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten		421	530	524	-5
Baten				-2.500	-2.500
Totaal (excl. reserves)		421	530	-1.976	-2.505

4108 Gebied Centrum

De kosten voor groot onderhoud aan alle domeinen in Haarlem Centrum en de kosten voor wijkraden en gebiedsregie.

4108 Gebied Centrum	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten		326	326	323	-3
Baten					
Totaal (excl. reserves)		326	326	323	-3

4109 Gebied Zuid West

De kosten voor groot onderhoud aan alle domeinen in Haarlem Zuid-West en de kosten voor wijkraden en gebiedsregie.

4109 Gebied Zuid West	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten		460	460	424	-36
Baten				-157	-157
Totaal (excl. reserves)		460	460	267	-193

4201 Economie

Versterking ondernemersklimaat.

4201 Economie	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.972	2.663	2.891	2.951	60
Baten	-950	-1.012	-850	-977	-127
Totaal (excl. reserves)	2.021	1.651	2.041	1.974	-67

4202 Toerisme

Toerisme en recreatie.

4202 Toerisme	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.638	1.367	1.361	1.275	-86
Baten	-182	-139	-139	-164	-25
Totaal (excl. reserves)	1.456	1.228	1.222	1.111	-111

4203 Cultuur

Met name de subsidies van de culturele instellingen zijn binnen dit product begroot.

4203 Cultuur	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	27.580	26.553	27.959	27.371	-588
Baten	-32	-19	-19	42	61
Totaal (excl. reserves)	27.548	26.534	27.939	27.413	-527

4301 Grondexploitaties

De lasten en baten van alle grondexploitaties in Haarlem. Lasten kunnen bestaan uit verwerving, sanering, bouwrijp maken, woonrijp maken, tijdelijk beheer en andere kosten. Baten bestaan hoofdzakelijk uit grondverkoop.

4301 Grondexploitaties algemeen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	5.968	10.660	14.772	6.930	-7.842
Baten	-8.811	-10.711	-15.115	-10.154	4.961
Totaal (excl. reserves)	-2.843	-51	-342	-3.224	-2.881

5101 Afvalinzameling en reiniging

Lasten voor afvalinzameling en reiniging, en de baten (afvalstoffenheffing) die daar tegenover staan.

5101 Afvalinzameling en reiniging	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	26.049	25.123	26.973	25.803	-1.170
Baten	-24.702	-26.324	-26.549	-26.562	-13
Totaal (excl. reserves)	1.347	-1.200	425	-759	-1.183

5102 Openbare ruimte ondergronds

De lasten voor het beheer en onderhoud van riolering en drainage en de kapitaallasten van in het verleden aangelegde rioleringen. Hier tegenover staan baten uit de rioolheffing.

5102 Openbare ruimte ondergronds	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	9.865	9.652	10.299	10.109	-190
Baten	-12.444	-12.399	-13.079	-12.947	132
Totaal (excl. reserves)	-2.579	-2.747	-2.780	-2.839	-58

5103 Beheer openbare ruimte

Lasten voor het maken van beleid en beantwoorden van vragen over verkeer, verkeersveiligheid, groen, waterwegen en afval. De baten komen uit concessies voor buitenreclame via reclameborden, abri's (bushokjes) en mupi's (verlichte reclamezuilen).

5103 Beheer openbare ruimte	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	28.949	32.015	38.772	32.955	-5.817
Baten	-1.760	-1.159	-889	-1.086	-197
Totaal (excl. reserves)	27.189	30.856	37.883	31.869	-6.015

5104 Haarlem: Wegen, straten , pleinen

Dit cluster bevat de lasten van het dagelijks (via DDO) en groot onderhoud aan wegen straten en pleinen, aan openbare verlichting en aan verkeersregelininstallaties. Daarnaast worden hier de lasten van de DDO's (Domein Dienstverlening Overeenkomsten) voor de coördinatie meldingen en de audits op de DDO's geboekt. Tevens staan hier de lasten en de baten als gevolg van de graafwerkzaamheden in opdracht van nutsbedrijven.

5104 Haarlem:Wegen,straten,pleinen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten		28	413	171	-242
Baten			-563	-793	-230
Totaal (excl. reserves)		28	-150	-622	-472

5105 Haarlem: Groen en overige

Dit cluster bevat de lasten van het dagelijks (via DDO) en groot onderhoud aan groen, speelgelegenheden, bruggen, oevers en water.

5105 Haarlem: Groen & overige	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	4.352	4.182	3.897	3.785	-112
Baten					
Totaal (excl. reserves)	4.352	4.182	3.897	3.785	-112

5201 Fietsparkeren

De kosten en baten van openbare fietsenstallingen. De lasten zijn vooral kapitaallasten en huur. Baten bestaan uit een bijdrage van Prorail en de verhuur van het fietspoint in de stationsstalling.

5201 Fietsparkeren	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.438	1.455	1.770	1.306	-464
Baten	-149	-277	-91	-97	-7
Totaal (excl. reserves)	1.288	1.179	1.679	1.209	-471

5202 Parkeren algemeen

Dit cluster bevat de algemene kosten van het product parkeren, die zowel op straat- als op garageparkeren betrekking hebben. Hieronder vallen de kosten van personeel, en de DDO (Domein Dienstverlening Overeenkomst) voor parkeren, waarin het dagelijks beheer en de administratie van het parkeren is belegd.

5202 Parkeren algemeen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	4.898	4.492	5.580	5.435	-145
Baten					
Totaal (excl. reserves)	4.898	4.492	5.580	5.435	-145

5203 Straatparkeren

Dit cluster bevat de lasten en de baten van het straatparkeren. Hierbij gaat het om de baten uit het kort parkeren op straat en uit het vergunning parkeren. De kosten beslaan vooral de kosten ten behoeve van het betalingsverkeer.

5203 Straatparkeren	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	334	360	417	401	-16
Baten	-9.611	-10.900	-9.941	-9.767	174
Totaal (excl. reserves)	-9.278	-10.540	-9.523	-9.366	157

5204 Parkeergarages

Dit cluster bevat de lasten en de baten van het garageparkeren. Het gaat hierbij om de baten van parkeren in garages. De kosten beslaan hoofdzakelijk kapitaalslasten van garages in bezit van de gemeente en de huur van de garages waar de gemeente geen eigenaar van is.

5204 Parkeergarages	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	4.638	4.510	4.439	4.309	-129
Baten	-7.291	-9.308	-8.315	-10.092	-1.777
Totaal (excl. reserves)	-2.652	-4.798	-3.877	-5.783	-1.906

5205 Parkeren handhaving

De kosten van parkeerhandhaving. De baten bestaan uit de opgelegde fiscale naheffingen.

5205 Parkeren Handhaving	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.992	2.219	2.856	2.550	-306
Baten	-1.249	-1.405	-1.470	-1.614	-143
Totaal (excl. reserves)	742	814	1.386	936	-450

5301 Havendienst

De lasten van de Havendienst voor onder meer de brugbediening en de afgifte van ligplaatsvergunningen. De baten bestaan uit doorvaart- en liggelden.

5301 Havendienst	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.025	2.357	2.371	2.347	-24
Baten	-1.140	-1.114	-1.114	-1.299	-185
Totaal (excl. reserves)	885	1.243	1.257	1.048	-209

5302 Begraafplaatsen

De kosten voor het beheren van graven en de begraafplaatsen, het delven van graven en het voorlopen bij uitvaarten. De baten bestaan uit de grafleges ter dekking van het grafonderhoud.

5302 Begraafplaatsen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.804	1.462	1.573	1.816	243
Baten	-1.286	-1.317	-1.317	-1.375	-58
Totaal (excl. reserves)	517	145	256	441	185

5303 NME/Kinderboerderij

Kosten voor het open houden en onderhouden van de kinderboerderijen en de NME, het aanbieden van natuur- en milieueducatie aan scholieren en alle andere Haarlemmers.

5303 NME/Kinderboerderij	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	951	978	971	1.031	60
Baten	-10	-18	-18	-6	13
Totaal (excl. reserves)	941	959	953	1.025	72

5304 Dierenbescherming

Uitgaven voor dierenbescherming.

5304 Dierenbescherming	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten					
Baten					
Totaal (excl. reserves)					

5305 Vastgoedbeheer

Dit product betreft alle baten en lasten aangaande het beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed. Onderdeel hiervan zijn ook erfpacht en verkoop (voorbereiding en advies) en parkeergarages.

5305 Vastgoedbeheer	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	21.673	14.514	27.292	21.357	-5.935
Baten	-23.322	-19.842	-25.245	-27.422	-2.176
Totaal (excl. reserves)	-1.649	-5.328	2.046	-6.065	-8.111

6101 Dienstverlening

Het betreft alle baten en lasten die betrekking hebben op het leveren van burgerzakenproducten en het organiseren van verkiezingen.

6101 Dienstverlening	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	4.658	5.588	6.183	5.953	-230
Baten	-2.061	-2.454	-2.204	-2.442	-238
Totaal (excl. reserves)	2.597	3.134	3.979	3.511	-467

6102 Basisregistraties

Budget ten behoeve van gemeentelijke informatie in basis- en kernregistraties.

6102 Basisregistraties	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.523	2.370	2.359	2.225	-134
Baten	-136			-167	-167
Totaal (excl. reserves)	2.386	2.370	2.359	2.058	-301

6201 Gemeenteraad

Budget ten behoeve van de gemeenteraad en van de ondersteuning van de gemeenteraad. Meer specifiek betreft het in hoofdzaak salarissen en onkostenvergoedingen van raadsleden, de raadsgriffie en de rekenkamercommissie.

6201 Gemeenteraad	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	2.204	2.411	2.528	2.232	-296
Baten					
Totaal (excl. reserves)	2.204	2.411	2.528	2.232	-296

6202 College van B&W

Budget ten behoeve van het dagelijks bestuur en de ondersteuning daarvan. Meer specifiek betreft het in hoofdzaak salarissen en onkostenvergoedingen van collegeleden, bestuursondersteuning, kosten van gemeentelijke samenwerking en communicatie.

6202 College van B&W	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	4.496	3.846	4.013	4.139	126
Baten	-111	-45	-45	-924	-879
Totaal (excl. reserves)	4.385	3.801	3.968	3.215	-753

6301 Openbare omgeving & veiligheid

Budget ten behoeve van aanpak Integrale veiligheid, handhaving en criminaliteit. Meer specifiek betreft het de projecten zoals beschreven in het actieprogramma van de gemeente Haarlem en de uitvoering RIEC, het samenwerkingsverband tussen politie, justitie, belasting, provincie Noord-Holland en gemeenten in Noord-Holland ten behoeve van aanpak criminaliteit.

6301 Openbare orde en veiligheid	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	8.883	9.214	9.964	12.372	2.408
Baten	-4.121	-3.942	-4.438	-7.401	-2.963
Totaal (excl. reserves)	4.762	5.273	5.526	4.971	-555

6302 WABO

Budget ten behoeve van vergunningen. Meer specifiek de inkomsten uit leges WABO (Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht) vergunningen.

6302 WABO	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Vershil
Lasten	4.680	4.668	5.087	5.241	154
Baten	-6.924	-5.558	-6.597	-6.797	-200
Totaal (excl. reserves)	-2.243	-890	-1.510	-1.556	-46

6303 Handhaving en overig

Budget ten behoeve van Handhaving. Meer specifiek de bijdrage aan de Omgevingsdienst IJmond, regionale samenwerking tussen Noord-Hollandse gemeenten op het gebied van milieu, bestemmingsplannen, taken handhaving en vergunningverlening en het dossier Schiphol. De opbrengsten zijn leges APV (Algemeen Plaatselijke Verordening) vergunningen, kermis- en marktgeld.

6303 Handhaving & overig	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Vershil
Lasten	4.933	4.991	5.213	5.074	-140
Baten	-1.439	-1.355	-1.055	-1.456	-401
Totaal (excl. reserves)	3.494	3.636	4.158	3.618	-540

6304 Branden en crisis

Budget voor het uitvoeren van taken Crisisbeheersing. Meer specifiek de bijdrage aan de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK), samenwerkingsverband tussen gemeenten in de regio Kennemerland voor crisisbeheersing en het uitvoeren van taken zoals brandweer en ambulance.

6304 Branden en crisis	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Vershil
Lasten	14.063	13.420	15.070	14.858	-212
Baten	-135				
Totaal (excl. reserves)	13.928	13.420	15.070	14.858	-212

7101 Belastingen

Het betreft in hoofdzaak de bijdrage aan Cocensus, kosten van kwijtschelding en kosten van dubieuze debiteuren.

7101 Belastingen	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Vershil
Lasten	5.093	5.577	5.577	5.253	-324
Baten	-541	-375	-375	-674	-298
Totaal (excl. reserves)	4.551	5.202	5.202	4.579	-623

7102 OZB

Opbrengst OZB van eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet-woningen.

7102 OZB	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Vershil
Lasten					
Baten	-42.306	-44.246	-44.786	-45.019	-233
Totaal (excl. reserves)	-42.306	-44.246	-44.786	-45.019	-233

7103 Precariobelasting

Dit betreft de opbrengst van precariobelasting.

7103 Precariobelasting	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten					
Baten	-6.156	-6.595	-6.395	-6.348	46
Totaal (excl. reserves)	-6.156	-6.595	-6.395	-6.348	46

7104 Overige belastinginkomsten

Opbrengst overige belastingen (roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, reclamebelasting en BIZ-heffing).

7104 Overige belastinginkomsten	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten					
Baten	-1.956	-2.620	-2.600	-2.617	-17
Totaal (excl. reserves)	-1.956	-2.620	-2.600	-2.617	-17

7201 Algemene uitkering

Inkomsten uit de algemene uitkering van het gemeentefonds.

7201 Algemene uitkering	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten					
Baten	-353.481	-328.906	-349.894	-363.898	-14.004
Totaal (excl. reserves)	-353.481	-328.906	-349.894	-363.898	-14.004

7202 Financiering

Voor de komende jaren zijn hier de lasten voor extra afschrijving materiële vaste activa geraamd. Resultaat van geraamde rentelasten op schulden en doorberekende rente voor investeringen aan de beleidsvelden.

7202 Financiering	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	-1.756	-2.494	-56	-101	-45
Baten	-278	-141	-184	-288	-104
Totaal (excl. reserves)	-2.034	-2.635	-240	-389	-149

7203 Dividend

Inkomsten uit dividenden.

7203 Dividend	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1		187	187	
Baten	-675	-214	-781	-784	-3
Totaal (excl. reserves)	-674	-214	-594	-597	-3

7204 Algemene baten en lasten

Saldo van stelposten en taakstellingen, kosten accountant en kosten traineepool.

7204 Algemene baten en lasten	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	1.246	1.587	1.607	659	-948
Baten	-542		-8.146	-5	8.141
Totaal (excl. reserves)	704	1.587	-6.539	654	7.193

7206 Onvoorzien

Verplichte stelpost voor dekking van onvoorziene uitgaven.

7206 Onvoorzien	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	496	426	380	445	65
Baten					
Totaal (excl. reserves)	496	426	380	445	65

7207 Vennootschapsbelasting

Hier worden de lasten vennootschapsbelasting verantwoord.

7207 Vennootschapsbelasting	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	107	700	361		-361
Baten					
Totaal (excl. reserves)	107	700	361		-361

7301 Facilitair huisvesting materieel

Op dit product worden de kosten voor de centrale gemeentelijke huisvesting (stadhuis, Raakspoort, Zijlpoort) verantwoord.

7301 Facilitair huisvest. materieel	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	7.787	6.824	7.745	7.716	-29
Baten	-69		-9	-24	-16
Totaal (excl. reserves)	7.718	6.824	7.737	7.691	-45

7302 ICT materieel

Op dit product worden de organisatiebrede kosten voor ICT verantwoord (waaronder infrastructuur, PC's, generieke software).

7302 ICT materieel	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	7.406	8.135	8.135	7.738	-397
Baten	-124			-44	-44
Totaal (excl. reserves)	7.282	8.135	8.135	7.694	-440

7303 Overige materiele overhead

Onder 'overig materieel overhead' worden de kosten voor facilitaire zaken, documentaire informatievoorziening, voertuigen en de verzekeringsportefeuille verantwoord, voor zover deze kosten niet direct zijn toe te rekenen aan de producten.

7303 Overige materiele overhead	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	3.432	3.200	3.114	2.713	-401
Baten	-133	-16	-16	-25	-9
Totaal (excl. reserves)	3.299	3.184	3.098	2.688	-410

7304 Personeel centraal besturend proces

Dit betreft de personele kosten van de afdelingen in het ondersteunen van het bestuur.

7304 Pers.cent.besturend proces	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	7.528	7.781	8.213	7.833	-380
Baten	-178		-100	-182	-82
Totaal (excl. reserves)	7.350	7.781	8.113	7.651	-462

7305 Personeel ondersteunend proces

Dit betreft de personele kosten van de afdelingen in het ondersteunend proces.

7305 Pers.cent.r.ondersteund.proces	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	34.267	36.210	37.951	37.883	-68
Baten	-11.235	-11.282	-11.546	-11.872	-326
Totaal (excl. reserves)	23.032	24.928	26.405	26.012	-393

7306 Personeel decentrale overhead

Dit betreft de kosten van het management van de overige afdelingen.

7306 Personeel decentrale overhead	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	7.618	6.579	7.747	8.073	326
Baten					
Totaal (excl. reserves)	7.618	6.579	7.747	8.073	326

7307 Stelposten en doorbelaste overhead

Op dit product worden de nog in te vullen taakstellingen met betrekking tot de overhead verantwoord. Tevens wordt hier de doorbelasting van de overhead naar de investeringen en grondexploitaties geboekt.

7307 Stelposten & doorbel.overhead	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na wijz.	Rekening 2021	Verschil
Lasten	-1.164	-833	-1.446	-1.244	202
Baten	-80			-80	-80
Totaal (excl. reserves)	-1.244	-833	-1.446	-1.324	122

6.10 Financiële risico's > € 50.000

Programma 2: Ondersteuning en zorg

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.56	Jeugdzorg: Open einde karakter ten aanzien van de financiering jeugdzorg	50%	€ 3.000.000	Jeugdzorg	Financieel/Economisch
Opmerking	Ten aanzien van jeugdzorg is sprake van een open-einde-regeling. Daarnaast kan er beperkt gestuurd worden op de toegang, omdat deze deels wettelijk is belegd bij huisarts of rechtelijke macht. Omdat er sprake is van budget-financiering, zal pas na het einde van het jaar blijken of budget en feitelijke realisatie met elkaar in de pas lopen. Bij de jeugdzorg worden meer inwoners bereikt: die toename van cliënten in zorg, leidt bij onvoldoende financiële compensatie door het Rijk, tot tekorten. Landelijk is er sprake van dezelfde ontwikkeling. Met de uitspraak van de arbitragecommissie jeugdzorg waarbij het rijk gemeentes zou moeten compenseren voor de tekorten (totaal € 1,9 miljard), verlaagt het risico 2022 omdat het rijk inmiddels met extra middelen is gekomen, maar voorsnog wordt het probleem na 2022 doorgeschoven naar de volgende coalitie. De risico's zijn bepaald als: - Hogere groei in het aantal cliënten (bijvoorbeeld als gevolg van een post-Corona inhaalslag) en/of gemiddelde kosten per cliënt die hoger liggen dan de contractuele indexatie. Dit is met name een risico voor 2022 en verder omdat (i) de groei boven de demografische ontwikkelingen zou kunnen liggen en (ii) de aanname is dat volume-groei volgens demografische ontwikkelingen vergoed zal worden vanuit het rijk middels een stijging in de algemene uitkering. Een onvoorziene groei van 1% in het aantal cliënten (boven de demografische ontwikkelingen) of gemiddelde kosten per cliënt die niet vanuit het rijk gecompenseerd wordt, betekent een extra risico van ca. € 360 duizend. - De opbrengst van de maatregelen van € 370 duizend (oplopend naar € 450 duizend vanaf 2024) en de invulling van de taakstelling van ca. 2,3 miljoen structureel (waarvan € 691.000 abusievelijk al is verwerkt op het budget) worden niet of slechts deels gerealiseerd. Er bestaat een wettelijke verplichting tot het leveren van zorg. Hierdoor is sprake van een open-einde regeling. Het is daarmee dus onzeker of de opbrengst van de maatregelen en de invulling van de taakstelling te realiseren zijn. - Een aantal grotere jeugdzorg aanbieders zijn recent in liquiditeitsproblemen gekomen en aangezien het omvallen van sommige jeugdzorg aanbieders kan leiden tot een zorgcontinuïteitsprobleem kan dit leiden tot steunmaatregelen (e.g. extra kosten) en een imago-risico. - Extra cliënten als gevolg van het nieuwe woonplaatsbeginsel. Volgens een simulatie van het CBS zal de gemeente Haarlem 60 nieuwe verblijfscliënten en 30 Voogdij/18+ cliënten in zorg krijgen op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel. Hiervoor is geld binnen gekomen vanuit het rijk via een verhoging in de Voogdij/18+ uitkering, dit lijkt op dit moment voldoende om de volledige impact te compenseren. Op basis van bovenstaande informatie, schatten we het risico voor 2021 in op € 2,3 miljoen (opbrengst van de maatregelen en invulling taakstelling), 2% extra groei in de kosten (door een hogere groei in het aantal cliënten of gemiddelde kosten per cliënt) oftewel ca. € 720 duizend. Dus in totaal wordt het risico geschat op ca. € 3 miljoen.					
Maatregel	Versterken van het actueel beschikbaar stellen van de juiste stuurinformatie. Versterken van de programmering op de verschillende vormen van jeugdhulp op het gebied van aantallen, zorgduur en intensiteit. Een model van shared savings, waarbij aanbieders die het goed doen ook beloond worden voor hun inspanning, wordt onderzocht. Verlaging van de kosten voor buitencontractueel maatwerk wordt in afstemming met het CJG en de Gecertificeerde Instellingen ingezet door beter inzicht in verbruik en onderliggende oorzaken. Door de zorg rondom de kinderen met een intensieve zorgvraag beter te organiseren kan de effectiviteit worden vergroot en potentieel kosten worden bespaard. Door meer passende woonvoorzieningen voor jongeren tussen 16-27 kan er een betere doorstroming plaatsvinden waardoor jongeren minder lang in zorg blijven. Door het instellen van budgetplafonds binnen de huidige contracten wordt een prikkel tot kostenbewustzijn neergelegd bij de aanbieder, welke tot een kostenverlaging zou kunnen leiden, maar het risico op wachtlijsten vergroot.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.105	Aanvragen schulddienstverlening komen in een boeg golf waardoor er niet genoeg capaciteit schulddienstverlening is om aan vraag aan te kunnen voldoen	20%	€ 300.000	Sociale uitkeringen	Financieel/economisch
Opmerking	Door de coronacrisis is het de verwachting dat meer burgers te maken krijgen met financiële problemen. De verwachting is dat dit zal leiden tot meer aanvragen schulddienstverlening. Het risico is dat deze aanvragen in een boeg golf komen, waardoor de uitvoerorganisatie niet volledig voorbereid is. Mogelijke maatregelen bij voordoen van dit risico zijn werken met wachtlijsten of een claim tot extra (tijdelijke) formatie.					
Maatregel						
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.33	Open einde regeling WMO: jaarlijks toegekende WMO-budget is ontoereikend om de kosten van de voorzieningen en de uitvoeringskosten te financieren.	50%	€ 3.300.000	WMO	Financieel/economisch
Opmerking	Bij de WMO is sprake van een open-einde regeling. We hebben de afgelopen jaren een toename gezien in de vraag naar ondersteuning vanuit de Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de verwachting is dat dit verder zal blijven toenemen. De kans dat het risico zich voordoet is groot. De toename heeft twee oorzaken: 1) vergrijzing, extramuralisering, langer zelfstandig thuiswonen en de invoering van het abonnementsstarief is er sprake van een toename aan ondersteuningsvragen 2) onze dienstverlening is beter te vinden. De risico's zijn bepaald als: - Hogere groei in het aantal cliënten (bijvoorbeeld als gevolg van een post-Corona inhaalslag) en/of gemiddelde kosten per cliënt die hoger liggen dan de contractuele indexatie vs. de analyse die ten grondslag ligt aan de Begroting 2022. Een onvoorziene groei van 1% in het aantal cliënten (boven de demografische ontwikkelingen) of gemiddelde kosten per cliënt die niet vanuit het rijk gecompenseerd wordt, betekent een extra risico van ca. € 375 duizend. - De extra opbrengst van de maatregelen van ca. € 350 duizend in 2022 t.o.v. 2021 en de invulling van de taakstelling van ca. € 2,2 miljoen in 2022 en € 5,5 miljoen structureel vanaf 2023 worden niet of slechts deels gerealiseerd. Er is sprake van een open-einde regeling en het is daarmee dus onzeker of de opbrengst van de maatregelen en de invulling van de taakstelling te realiseren zijn. Op basis van bovenstaande informatie, schatten we het risico voor 2022 in op ca. € 2,6 miljoen (extra opbrengst van de maatregelen en 2022 taakstelling samen) en 2% extra groei in de kosten (door een hogere groei in het aantal cliënten of gemiddelde kosten per cliënt), oftewel ca. € 750 duizend. Dus in totaal wordt het risico geschat op ca. € 3,3 miljoen.					
Maatregel	Periodiek monitoren en signaleren van de ontwikkeling van de uitgaven, waarover eens per week wordt overlegd in de stuurgroep Kostenbeheersing Jeugd en Wmo. Daarnaast wordt ingezet om ondersteuning toe te leiden naar de sociale basis en in gesprek gegaan met de aanbieders over inzet zorg vanuit andere wettelijke kaders en zijn er voorstellen gedaan voor maatregelen om de oplopende kosten te beperken.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.101	Extra Corona-gerelateerde kosten Maatschappelijke Opvang	80%	€ 1.000.000	Zorg & Welzijn	Financieel/Economisch
Opmerking	Door de coronacrisis neemt de druk op de maatschappelijke opvang in Haarlem toe. Dat komt onder andere doordat het rijk oproept om extra mensen op te vangen (ook niet rechthebbenden) en het lastiger is om bij familie of vrienden te verblijven. Daar komt nog bij dat er op opvanglocaties minder ruimte is door de anderhalvemeterregel. Om alle daklozen op te kunnen vangen zijn er extra opvangplekken nodig. De gemeente heeft een eenmalige bijdrage ontvangen van € 1,9 miljoen in 2020 en € 1,7 miljoen in 2021 ter dekking van de meerkosten rondom de corona-gerelateerde opvang en maatregelen. Van de € 1,9 miljoen in 2020 is ca. € 1,0 miljoen besteed in 2020. De resterende circa € 900 duizend is besteed in 2021. In totaal waren de extra corona-gerelateerde kosten in 2021 ca. € 3,6 miljoen en lagen daarmee hoger dan de bijdrage van het rijk van € 1,7 miljoen plus de resterende bijdrage uit 2020 van € 900 duizend. Het rijk heeft aangegeven de kosten voor de opvang van niet rechthebbende daklozen ook in 2022 te compenseren. Het is nog onzeker hoe hoog de extra bijdrage is in 2022. Maar het risico is dat ook in 2022 de kosten hoger zullen zijn dan de compensatie vanuit het rijk. Het risico voor 2022 wordt op basis van de uitgaven in 2021 en de rijksbijdrage geschat op € 1 miljoen (€ 3,6 miljoen kosten minus € 2,6 miljoen rijkscompensatie).					
Maatregel	Periodiek monitoren en signaleren van de ontwikkelingen rondom de uitstroom en kosten.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.25	Opvang, wonen en herstel: Budgetten Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen niet toereikend	50%	€ 1.000.000	Zorg & Welzijn	Financieel/Economisch

Opmerking	Onder Opvang, Wonen en Herstel vallen zowel Beschermd wonen (BW) als de Maatschappelijke opvang (MO) (dak- en thuislozenopvang). In onze regio is sprake van zwaardere en complexe problematiek. Hiernaast is er in onze regio een tekort aan passende voorzieningen en doorstroommogelijkheden waardoor sommige mensen langer in de Maatschappelijk opvang verblijven dan wenselijk. De druk op de opvangvoorzieningen neemt hierdoor toe. Dit brengt politieke en imago risico's met zich mee. Bij de MO was er de afgelopen jaren sprake van een financieel tekort van ca. € 3,5 miljoen. Inmiddels is via het coalitie akkoord van het nieuwe kabinet bekendgemaakt dat de decentralisatie uitkering van de MO structureel wordt verhoogd. Voor Haarlem komt dit mogelijk op een bedrag van € 1,3 miljoen. De verwachting is dat het tekort daarom vanaf 2022 afneemt naar ca. € 2,0-2,5 miljoen. Met betrekking tot BW is er, net als in voorgaande jaren, sprake van een financieel overschot. Tegelijkertijd is er ook sprake van een wachtlijst voor BW, dat wordt veroorzaakt onder andere door een tekort aan beschermd of beschut wonen plekken en sociale huurwoningen. In november 2021 zijn er in de regio afspraken gemaakt bij de doordecentralisatie van BW voor de komende 3 jaar het tekort aan middelen jaarlijks te dekken uit de reserve Opvang, Wonen en Herstel. Daarnaast wordt er ook ingezet op uitbreiding van de (BW-)voorzieningen. Indien uitbreiding van de (BW-)voorzieningen kan worden gerealiseerd, heeft dit mogelijk als consequentie dat de omvang van de overtoollige middelen op het BW budget zal afnemen. De verwachting is wel dat het tekort van de MO de komende drie jaar gedekt kan worden uit de reserve. Na deze 3 jaar zijn er nog geen afspraken gemaakt, dus dan is er een groot risico dat het tekort met lokale middelen gedekt zal moeten worden. Het Rijk wil vanaf 2022 de taken beschermd wonen aan de afzonderlijke gemeenten toekennen in plaats van aan Haarlem als centrumgemeente (doordecentraliseren). In 2022 start de (inhoudelijke) doordecentralisatie. De eerste stap met betrekking tot de financiële doordecentralisatie zetten regio's per 1 januari 2023. Over de doordecentralisatie van de taken rondom Maatschappelijke Opvang wordt in 2026 besloten.
Maatregel	-Monitoren en sturen op nieuwe contracten. -Monitoren en sturen op de instroom en uitstroom. -Monitoring en sturen op in gebruik name van zorglocaties, starten van nieuwe initiatieven door aanbieders en het realiseren van beschikbare sociale huurwoningen. Nadelig resultaat wordt voor zover het budget het toelaat ten laste gebracht van de regionale reserve Opvang, Wonen en Herstel (beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang).

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.100	Medisch Noodzakelijk Verblijf in GGZ-instellingen	30%	€ 240.000	WMO	Financieel/Economisch
Opmerking	In 2018 is de 'Werkwijze Medisch Noodzakelijk Verblijf in GGZ instellingen' opgesteld en ondertekend door de VNG, MIND, GGZ Nederland en Zorgverzekeraars Nederland. Deze werkwijze heeft als doel ervoor te zorgen dat cliënten niet langer dan nodig in GGZ instellingen verblijven en tijdig kunnen doorstromen naar de passende vervolgzorg onder de Wlz, Zvw of de Wmo. Hiertoe moeten een aantal zaken geregeld worden als het om vervolgzorg vanuit de Wmo gaat: - Het realiseren van een warme overdracht van cliënten in GGZ instellingen - Bevorderen doorstroom van cliënten met het Verblijf met Rechtvaardigingsgrond (VMR) (een financiële prikkel om doorstroom tijdig te realiseren) naar vervolgondersteuning (zoals BW). Indien doorstroom naar vervolgplek niet tijdig is gerealiseerd, wordt een factuur van het verblijf naar de gemeente gestuurd. Kosten zullen ten laste komen van het BW budget en kunnen aanzienlijk zijn. Een verblijf van een jaar kost per patiënt (ca. 120.000,- pp). Het risico is bepaald op 2 cliënten (tot op heden is het nog niet voorgekomen). Om het risico te beperken zijn werkafspraken gemaakt met GGZ inGeest en daarnaast is er een kwartaaloverleg ingericht om de praktijk te bespreken.					
Maatregel	Kwartaaloverleg					

Programma 3: Werk en inkomen

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.32	Toename van het aantal burgers dat een beroep doet op de open einde regelingen Minima/Bijzondere bijstand	25%	€ 200.000	Sociale uitkeringen	Financieel/Economisch
Opmerking	Als gevolg van open einde regelingen voor bijvoorbeeld minimabeleid en bijzondere bijstand, loopt de gemeente een financieel risico omdat de vraag van tevoren niet precies is in te schatten. Door de gevolgen van de coronacrisis is de verwachting dat de doelgroep voor de minimaregelingen zal toenemen. Dit zal ook resulteren in een groei in de HaarlemPas-houders. Hiervoor zijn in de programmabegroting 2021 extra middelen beschikbaar gesteld om te voorzien in de verwachte groei van het aantal gebruikers door de coronacrisis. De volgende factoren hebben invloed op het voordoen van dit risico: - De kosten beschermingsbewind zien wij stabiliseren. De begroting gaat uit van dalende kosten. Dit zien wij tot op heden nog niet terug in het gebruik van deze regeling. Over en onderbestedingen rekenen af met de reserve minimagelden.					
Maatregel	Budget ondersteuning op Maat (BooM) is een structureel onderdeel van schuldienstverlening geworden. Over en onderbestedingen minima/bijzondere bijstand rekenen in eerste instantie af met de reserve minimagelden					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.106	Niet genoeg capaciteit Minima om aan vraag aan te kunnen voldoen	10%	€ 100.000	Sociale uitkeringen	Financieel/Economisch
Opmerking	Door de coronacrisis is de verwachting dat meer burgers te maken krijgen met terugval in inkomen. De verwachting is dat dit een grotere aanspraak op minima-voorzieningen tot gevolg zal hebben. Een mogelijke maatregel bij voordoen van dit risico is een claim tot extra (tijdelijke) formatie. Op basis van de huidige ervaringen tot nu toe wordt kans op voordoen van dit risico verlaagd naar 10%.					
Maatregel	-					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.12	Indien het aantal bijstandsgerechtigden oploopt draagt de gemeente het risico op een overschrijding van de BIUG tot op het punt dat aan de voorwaarden van de vangnetuitkering wordt voldaan.	20%	€ 4.481.375	Sociale uitkeringen	Financieel/Economisch
Opmerking	Dit risico heeft betrekking op het budget dat het Rijk beschikbaar stelt voor het betalen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet (de bijstandsuitkeringen). Deze middelen worden separaat aan de gemeente toegekend via de BIUG (Bundeling uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten). Het financiële gevolg is afgeleid van de huidige uitgaven aan uitkeringen. Een vangnetuitkering biedt gemeenten financiële compensatie voor grote(re) tekorten op het budget als bedoeld in artikel 69 van de Participatiewet. Om over 2020 in aanmerking te komen voor de vangnetuitkering moet worden voldaan aan de volgende financiële en procedurele voorwaarden: - over 2020 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan 7,5% van de definitief over dat jaar toegekende gebundelde uitkering - over 2018, 2019 en 2020 moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 7,5%, berekend over alleen de definitief over 2020 toegekende gebundelde uitkering Totdat aan deze voorwaarden voldaan is, is een eventueel tekort voor eigen rekening. De kans op voordoen van dit risico blijft 20%. Op basis van de voorlopige beschikking 2022 en de eerste prognoses aan de lasten kant worden er geen significante afwijkingen op de begroting 2022 verwacht. De maximale impact wordt gezet op 7,5% van het voorlopige BIUG budget. Twee factoren hebben invloed op de kans op voordoen van het risico: 1. Het is onduidelijk hoe het bestand van uitkeringsgerechtigden zich precies zal ontwikkelen het komende jaar als gevolg van de coronacrisis. 2. De hoogte van de rijksbijdrage is nog onzeker. Het definitieve BIUG budget zal eind september vastgesteld worden op basis van de dan bekende conjuncturele situatie. Pas dan ontstaat er zekerheid aan de baten kant.					
Maatregel	De uitkeringen in het kader van de participatiewet betreft een openeinde regeling. Als beheersmaatregel wordt monitoring op overschrijding ingezet. Bijsturing is gezien het open eind karakter van de bijstand problematisch. Daar waar mogelijk worden maatregelen om de instroom te beperken voorgesteld en tevens extra maatregelen genomen om de uitstroom te stimuleren.					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.109	Een verdere stijging van het huidige bestand - boven een bepaalde omvang - zal een uitbreiding van de personeelsformatie tot gevolg hebben	20%	€ 400.000	Sociale uitkeringen	Financieel/Economisch

Opmerking	In de Kadernota 2014 is informatie opgenomen over de relatie tussen enerzijds het bestand uitkeringsgerechtigden en anderzijds de omvang van de personeelsformatie van WI. Deze methodiek is in de voorgangsrapportage 2021 herijkt. Een verdere stijging van het huidige bestand - boven een bepaalde marge - zal een uitbreiding van de personeelsformatie tot gevolg hebben. De impact van dit risico wordt gesteld op de inhuurkosten aan extra fte indien de stijging van minimaal 5% groei in de grootte van het bestand zich voordoet. Op dat moment zal er een claim volgen ter vergroting van de flexibele schil.
	De kans op voordoen dit jaar is zeer klein, aangezien het uitkeringsbestand sinds de herijking in 2021 gedaald is.
Maatregel	- Toetsen uitbreiding personeelsformatie -De focus is gericht op cliënten aan het werk te krijgen en zodoende uit de bijstand te houden.

Programma 4: Duurzame stedelijke vernieuwing

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.10	Garantstelling van een lening van oorspronkelijk € 1,3 aangegaan aan de culturele instelling Hart	25%	€ 260.000	Cultuur	Financieel/Economisch
Opmerking	De Culturele instelling Hart is ten behoeve van het nieuwe organisatiemodel een lening van oorspronkelijk € 1,3 aangegaan. Hiervoor staat de gemeente garant. De garantstelling vormt een zeker risico. De lening wordt in 10 termijnen van € 130.000 afgelost. De stand van deze lening bedraagt per ultimo 2021 € 260.000					
Maatregel	Conform de nota verbonden partijen en de subsidieverordening (het stellen van randvoorwaarden en monitoring door middel van gesprekken en toetsing p&c- documenten) wordt dit risico beheerst. Vanwege de lening met garantstelling van de gemeente staat Hart sinds 2014 onder verhoogd toezicht, ook nu de risicoclassificatie van Hart onder de norm van 25 uitkomt. Het jaar 2020 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 265.000. (2019: € 266.000 positief). Er was sprake van personeelsverloop en minder inhuur waardoor de loonkosten incidenteel iets lager uitvallen. De inkomsten uit verhuur en horeca zijn als gevolg van de Coronamaatregelen veel lager dan vorig jaar maar er zijn ook minder kosten. Met het positieve resultaat kan Hart niet alleen voldoen aan de aflossing van lening waarvoor de gemeente garant staat, maar ook verder inlopen op het negatieve eigen vermogen. Hart verwacht vanaf 2022 een financiële buffer op te kunnen bouwen wat nodig is om tegenvallers op te kunnen vallen. Alhoewel de financiële positie van Hart steeds minder kwetsbaar wordt, kan het risico op 25% worden gehandhaafd.					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.122	Optimalisatie Molenwijk noord	10%	€ 50.000	Ruimtelijk beleid/Planologie	Financieel/Economisch
Opmerking	Ontwikkeling Molenwijk Noord is vrijgegeven voor inspraak, optimalisatieonderzoek voor 1,5 mio nog niet gereed. Kan ertoe leiden dat plannen moeten worden aangepast i.m. haalbaarheid. Zowel bestuurlijk als Pre hebben uitgesproken dat er voldoende vertrouwen is dat deze optimalisatieslag kan worden gemaakt, waardoor de procedure verder in gang gezet is.					
Maatregel						

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.24	Nogmaals uitstel van Invoering Omgevingswet (naar verwachting 1-7-2022)	25%	€ 300.000	Ruimtelijk beleid/Planologie	Processen
Opmerking	Het voorbereiden van de komst van de Omgevingswet is complex en intensief. De onderstaande risico's worden herkend: • Uitstel van de invoeringsdatum Omgevingswet betekent dat de programmastructuur langer in stand moet blijven. Onduidelijk is of het Rijk de gemeente hiervoor voldoende compenseert. • Door het inrichten van dedicated teams is er gericht ambtelijke capaciteit beschikbaar. Kwetsbaar blijft dat bij ziekte van gespecialiseerde medewerkers er geen vervangende ambtelijke capaciteit is. • De financiële impact op termijn is naar verwachting groot. Zo vervalt, afhankelijk van de keuzes die de gemeenteraad maakt bij het Omgevingsplan, mogelijk een deel van de legesinkomsten en worden op rijksniveau al besparingen ingeboekt. Door landelijke wetgeving is de kans aanwezig dat de legesinkomsten komen te vervallen. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor de organisatie. Bij de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging verandert er veel. Echter het principe van legesheffing verandert niet. Ook zal de wettelijke grondslag dezelfde blijven. Wel zal de totale opbrengst van de leges kunnen wijzigen. De mogelijkheid bestaat dat er in de toekomst minder vergunningplichten zijn, waardoor er minder leges zal binnenkomen. De huidige omgevingsvergunning zal worden gesplitst in een vergunning voor een omgevingsactiviteit en een bouwactiviteit. In de toekomst zal er waarschijnlijk geen leges meer geheven worden over deze laatste bouwactiviteit. Vermoedelijk zal dit in 2022 nog niet leiden tot al een forse daling van de leges, echter in de periode na 4 of vijf jaar kan dit wel het geval zijn.					
Maatregel	In de programmabegroting is een eerste inzicht gegeven in de kosten voor implementatie. Op landelijk niveau wordt al enige tijd gewerkt aan een effecten model, dat bij de keuzes die gemaakt worden in Omgevingsvisie en vooral Omgevingsplan, kan worden ingezet. Dit model moet helpen om ook de financiële effecten van de omgevingswet inzichtelijk te krijgen. De gemeente Haarlem draait inmiddels mee in de pilot van de VNG om te werken met dit effectenmodel. De keuzes die gemaakt gaan worden bij het vaststellen van het Omgevingsplan bepalen voor een groot deel de toekomstige financiële effecten. Vaststelling van het Omgevingsplan staat gepland voor 2023.					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.51	Lingotto gaat niet over tot koop van de gemeentelijke kavels omdat zij de grondwaarde die volgt uit de	50%	€ 1.000.000	Grondzaken	Financieel/Economisch
Opmerking	De gemeente voert conform de Overeenkomst op Hoofdlijnen uit 2018 een taxatie uit om tot een marktconforme prijs te komen voor de kavels.					
Maatregel						

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.55	Burger en/of ondernemer starten een beroepsprocedure op woningbouw programma en andere projecten	20%	€ 500.000	Juridisch	Juridisch/Regelgeving
Opmerking	Als burger(s) en/of ondernemer(s) het niet eens zijn met de ontwikkelplannen van de gemeente kunnen zij beroepsprocedures opstarten n.a.v. te realiseren woningbouwprogramma's en andere projecten en zal het risico niet alleen financieel-juridische gevolgen hebben, maar kan dit ook zorgen voor vertraging van ontwikkelprogramma's en -projecten met negatieve pers en imago schade tot gevolg.					
Maatregel	Juridisch risico aanvaarden, geen beheersmaatregel.					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.113	Registratie toekomstige besluiten met publiekrechtelijke beperkingen (WPKB)	30%	€ 1.000.000	Ruimtelijk beleid/Planologie	Financieel/Economisch
Opmerking	Sinds 1 januari 2021 is de gemeente verplicht om brondocument van een publiekrechtelijk opgelegde beperking op een kadastraal perceel op te nemen in het daarvoor bestemde landelijke BRK-register. Nieuwe besluiten waarop deze beperking van toepassing zijn dienen opgenomen te worden in het BRK-register. Het risico is dat de gemeenten aansprakelijk kunnen worden gesteld, als iemand bv. een pand/perceel koopt, waarvan de publiekrechtelijke beperkingen (bv. een monumentstatus) niet goed is geregistreerd bij de gemeente.					
Maatregel	Niet juiste registratie publiekrechtelijke beperkingen					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.50	De grondopbrengst valt lager uit door onrendabele top van het parkeren	20%	€ 250.000	Grondzaken	Financieel/Economisch
Opmerking	Betreft Haarlemmer Stroom (Dekking uit Grex Minckelersweg e.o.) Er zijn nog twee kavels door de gemeente uit te geven. De parkeerbehoefte van deze kavels is nog onbekend. De parkeeroplossing kan onrendabel zijn en daarmee een drukkend effect hebben op de verkoopwaarde van de kavels. Een eventueel onrendabele parkeerbehoefte van Lingotto, is niet voor rekening van de gemeente (en dus ook geen risico voor de gemeente).					
Maatregel	Parkeerregime starten in directe omgeving. Verbeterd onrendabele top gebouwd parkeren					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.39	Saneringskosten als gevolg van verontreinigingen op het Haarlemmer Stroom terrein	20%	€ 250.000	Grondzaken	Financieel/Economisch
Opmerking	In geval er bij de herontwikkeling verontreinigingen worden aangetroffen die conform de afspraken voor rekening van de gemeente gesaneerd dienen te worden, dan kost dit de gemeente geld.					
Maatregel	In gesprek blijven met de beoogde nieuwe ontwikkelaar om te sturen op zo min mogelijk roering van de grond.					

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.58	Een pandemie leidt tot een trendbreuk, waardoor beleidsproducten eerder achterhaald zijn en/of er onderdelen over moeten (bv verkeerskundig onderzoek) en ook extra inzet van eigen personeel wordt verwacht omdat dingen over moeten.	30%	€ 300.000	Pandemie	Processen

Opmerking	De impact van het opnieuw uitvoeren van werkzaamheden leidt tot een toename van de kosten voor de gemeente.					
Maatregel	Bij lopende en toekomstige beleidsproducten rekening houden met uiteenlopende scenario's, ook een scenario tot 2020 niet voor mogelijk werd gehouden (een pandemie)					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.102	Risico's ten aanzien van een vergroot aandeel onrendabele top van de gemeente in de WBI zone-ontwikkeling	10%	€ 2.230.000	Ruimtelijk beleid/Planologie	Financieel/Economisch
Opmerking	Onrendabele top (OT) WBI-zones kan toenemen als er voor de beoogde ontwikkeling minder opbrengsten (bijv. minder woningen) worden gerealiseerd of meer kosten gemaakt moeten worden (bijvoorbeeld tegenvallers civiele werken). De OT voor de gemeente kan ook toenemen als de bijdrage van het Rijk wordt verlaagd, bijvoorbeeld minder WBI subsidie omdat er minder betaalbare woningen worden gerealiseerd dan afgesproken.					
Maatregel	Sturen op de realisatie van de ingediende businesscase. Adequate bestuurlijke informatievoorziening over ambities in relatie tot kosten					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.123	Marktrisico grondexploitaties	10%	€ 9.500.000	Grondzaken	Financieel/Economisch
Opmerking	De grondexploitaties kunnen als geheel getroffen worden door verslechterende marktomstandigheden als gevolg van bijvoorbeeld een recessie. Dit uit zich in dalende grondopbrengsten, een hogere rentevoet, vertraging en eventueel toenemende kosten. Dat leidt weer tot een nadelig effect op het resultaat van de grondexploitaties. In het grondexploitiemodell worden diverse scenario's van verslechterende marktomstandigheden doorgerekend en het effect daarvan op de resultaten van de grondexploitaties. In de reserve grondexploitaties dient voldoende weerstandsvermogen te zitten om deze risico's op te kunnen vangen. In de paragraaf grondbeleid wordt dit nader toegelicht.					
Maatregel						
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.69	De impact van aanvullende regelgeving leidt tot een toename van kosten voor de gemeente.	80%	€ 1.000.000	Pandemie	Financieel/Economisch
Opmerking	Een pandemie leidt tot aanvullende regelgeving voor de bebouwde en onbebouwde ruimte (bv. de anderhalve metersamenleving vraagt mogelijk om 'meer' openbare ruimte, zoals bredere stoepen en fietspaden en meer groen, en een andere inrichting van bestaande en nieuwe (semi-)openbare gebouwen, mogelijk ook andere toegangen. Mogelijk ook naitleffecten in de vorm van schaarste - en daarmee hogere kosten - op de arbeidsmarkt en levering van materialen.					
Maatregel	Bij lopende en toekomstige herinrichtingen en ontwikkelprojecten anticiperen op nieuwe regelgeving					

Programma 5: Beheer en onderhoud

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.61	Stack: aansluiting riool niet conform gemeentelijke norm	90%	€ 120.000	Ruimtelijk beleid/Planologie	Juridisch/Regelgeving
Opmerking	Betreft rioolstelsel alsmede de aansluiting op het gemeentelijk rioolstelsel. Over de aanleg en oplevering bestaat verschil van inzicht, wat inmiddels heeft geleid tot een juridisch traject.					
Maatregel	-					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.119	Hittestress	10%	€ 580.000	Financieel	Beheer Openbare Ruimte
Opmerking	Door de groei van de stad, versterking van de openbare ruimte en beperkt aanwezige koele plekken is er een steeds grotere kans op hittestress. Dit geeft een risico op o.a. verlies in arbeidsproductiviteit (in de warmte wordt minder hard gewerkt), toename in sterft (sterfte neemt toe in warme periodes), toename in ziekenhuisopnames (ziekenhuisopnames nemen toe tijdens een hittegolf) en extra inzet om insecten als de eikenprocessierups te bestrijden (bepaalde soorten gedijen goed in de warmte en kunnen daardoor extra overlast geven).					
Maatregel	Klimaatadaptatie					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.118	Droogte	10%	€ 550.000	Financieel	Beheer Openbare Ruimte
Opmerking	Door de groei van de stad, versterking van de openbare ruimte en demping van watergangen neemt de kans op droogte toe. Dit geeft een risico op o.a. schade aan funderingen (door schommelingen in de grondwaterstand wordt de kwaliteit van houten palen aangetast, door zetting ontstaan er scheuren), schade aan wegen en riolering (door zetting ontstaan er scheuren), schade aan groen/landbouw/natuur (door droogte vallen bladeren uit en kunnen takken scheuren) en een grotere kans op natuurbranden.					
Maatregel	Klimaatadaptatie					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.117	Wateroverlast	30%	€ 1.400.000	Financieel	Beheer Openbare Ruimte
Opmerking	Door groei van de stad, versterking van de openbare ruimte en ontwerpkeuzes uit het verleden (bijvoorbeeld onvoldoende hoogteverschil) is er in het stedelijk gebied steeds minder ruimte om de neerslag te verwerken. Dit geeft een risico op o.a. overstromde/ontoegankelijke straten, water dat in panden stroomt, hagelschade (tijdens hevige buien) en schade aan netwerken (bijvoorbeeld door overstromde elektrakasten, waardoor kortsluiting ontstaat). Hieruit komen kosten, zoals het afzetten van straten, schoonmaakkosten en extra aanpassingen die nodig zijn om de kans op					
Maatregel	Klimaatadaptatie					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.115	Continuïteitsrisico operationele processen	30%	€ 200.000	Financieel	Bedrijfsvoering
Opmerking	Door de krapte op de arbeidsmarkt is de afdeling voor een groot deel afhankelijk van (de relatieve dure) inzet van externen voor de continuïteit van de processen. De parate kennis over genomen besluiten en achtergrond is steeds minder aanwezig waardoor mogelijk suboptimale nieuwe besluiten worden voorbereid.					
Maatregel	Werving en prioriteren					

Programma 6: Burger, bestuur en veiligheid

	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.18	Tussentijds aftreden van een wethouder, waardoor recht op wachtgeld ontstaat	20%	€ 300.000	Bestuur & management	Reputatie/Imago
Opmerking	De gemeente is risicodragend voor het betalen van wachtgeld in geval een wethouder voortijdig vertrekt. Dat is een permanent risico dat niet beheerst kan worden.					
Maatregel	Het betreft een extern risico waarvoor geen beheersmaatregelen kunnen worden getroffen.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.21	Verlaging rekenrente voor pensioenen (oud)wethouders waardoor dotatie aan de voorziening pensioenverplichtingen nodig is	25%	€ 800.000	Bestuur & management	Financieel/Economisch
Opmerking	Kosten pensioenen wethouders: Verlaging van de te hanteren rekenrente voor Appa-pensioenen. (Appa = Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers). Wethouders bouwen pensioen op, gemeenten zijn verantwoordelijk voor de toekomstige pensioenverplichtingen. Voor (een deel van) de toekomstige pensioenverplichtingen is een voorziening gevormd. Jaarlijks wordt een actuariële berekening gemaakt van de benodigde voorziening. Hierbij moet de rekenrente in lijn zijn met de rekenrente die wordt gehanteerd voor waardeoverdrachten. Er bestaat een kans dat deze rekenrente wordt verlaagd door de huidige lage markrente. Een lagere rekenrente kan ertoe leiden dat bijgestort moet worden in de voorziening voor pensioenverplichtingen.					
	De rekenrente per 1 januari 2020 bedroeg 0,24% en is in per 1 januari 2021 gedaald naar 0,082%. De kans dat de rekenrente verder daalt bestaat nog steeds maar neemt wel af (max 25%). De impact wordt ingeschat op maximaal € 800.000.					
Maatregel	Het betreft een extern risico waarvoor geen beheersmaatregelen kunnen worden getroffen.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.38	De gemeente Haarlem is wettelijk aansprakelijk ingeval een wethouder overlijdt, om levenslang nabestaanden en/of wezenpensioen te betalen.	5%	€ 1.000.000	Bestuur & management	Financieel/Economisch
Opmerking	Het kortleven-risico treedt op wanneer een wethouder overlijdt wanneer hij in functie is, of wachtgeld geniet. De gemeente moet dan levenslang nabestaanden en/of wezenpensioen betalen. Bij een actieve wethouder en de voormalige wethouder met wachtgeld wordt altijd het grootste risico gelopen bij overlijden, aangezien er bij overlijden (fictieve) doortelling van de pensioenopbouw tot de AOW-leeftijd plaatsvindt. Mocht het risico zich voordoen, dan zal de gemeente de totale verplichting in één keer moeten doteren aan de voorziening. De gemeente is niet wettelijk verplicht dit risico af te dekken. De gemeente Haarlem heeft er voor gekozen dit risico niet te verzekeren.					

Maatregel	Dit is een extern risico waar geen beheersmaatregelen tegen te treffen zijn					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.45	Kwaliteit van informatie voldoet niet aan de (wettelijke) eisen	50%	€ 1.000.000	Archief	Processen
Opmerking	De juiste kwaliteit van informatie is de verantwoordelijkheid van de eigenaren van de informatie; te kort komende kwaliteit kan leiden tot risico's in de uitvoering van de taken van de gemeente, van inefficiënte in de uitvoering van taken tot juridische en financiële risico's i.v.m. het gebruiken en/of verstrekken van onjuiste informatie of het ontbreken van informatie. De inschatting van het financiële risico is gebaseerd op juridische kosten van bijv. schadeclaims als gevolg van de verstrekking van incorrecte informatie, imagoschade en kosten ten gevolge van transacties die gebaseerd zijn op incorrecte data (denk aan: vastgoedtransacties). Voorbeelden zijn het niet of niet tijdig digitaal archiveren van informatie.					
Maatregel	Voor het toetsen van de kwaliteit van informatie worden monitoringsinstrumenten opgezet in het kader van de uitvoering van het programma Gegevensmanagement; dit betreft het al opgezette kwaliteitssysteem voor Informatiebeheer en de geplande uitbreidingen en aanvullingen daarop om daarmee het gehele informatiedomein te kunnen gaan bestrijken.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.46	Duurzame toegankelijkheid van informatie voldoet niet aan de wettelijke eisen	20%	€ 1.000.000	Archief	Processen
Opmerking	Informatie is niet meer toegankelijk doordat het onterecht is vernietigd of niet leesbaar meer is; dit kan leiden tot inefficiënte in de uitvoering van taken of tot juridische en financiële risico's i.v.m. het niet meer kunnen gebruiken en/of verstrekken van informatie of het ontbreken van informatie. De inschatting van het financiële risico is gebaseerd op juridische kosten van bijv. schadeclaims als gevolg van de verstrekking van incorrecte informatie en imagoschade. Daarnaast kan de toezichthouder (gemeentearchivaris) een dwangsom opleggen mocht de gemeente zich niet aan de Archiefwet houden. Een voorbeeld hiervan is het niet of niet tijdig ontwikkelen van een e-Depot.					
Maatregel	Voor duurzame toegankelijkheid van informatie vindt continue toezicht plaats door de Gemeentearchivaris; dit toezicht is gebaseerd op de rapportage van het kwaliteitssysteem informatiebeheer, aangevuld met steekproeven en interviews; daarnaast zorgt de stuurgroep Informatiebeheer voor continue toezicht op de uitvoering en verbetering van de duurzame toegankelijkheid; de stuurgroep bestaat uit de CIO, de strategisch adviseur Informatiebeheer van de gemeente Haarlem en de gemeentearchivaris van het Noord-Hollands Archief.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.11	Calamiteiten: onverwachte gebeurtenissen kunnen leiden tot hoge, niet begrote kosten	5%	€ 10.000.000	Calamiteiten/Bran dweer	Financieel/Economisch
Opmerking	Verzamelisico van alle grootschalige calamiteiten die de gemeente kunnen overkomen en een lage kans van voordoen hebben. Hieronder vallen alle grotere rampen, zoals trein- en vliegtuigongelukken of andere grootschalige incidenten.					
Maatregel	Voor algemene rampen e.d. mogen geen voorzieningen worden getroffen. Derhalve is geen voorziening opgenomen. Intern worden medewerkers opgeleid en op piketfuncties ingezet in de (regionale) crisisorganisatie.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.14	Claims inzake uitvoering functioneel leeftijdsontslag veiligheidsregio Kennemerland	50%	€ 500.000	Personeel & organisatie	Financieel/Economisch
Opmerking	Personeel dat voor de gemeente werkte is overgegaan naar de VRK. Voor hen bestaan nog wel een risicogarantie inzake functioneel leeftijdsontslag (FLO). De berekening en consequenties hiervan zijn onvoorspelbaar.					
Maatregel	Monitoring op de individuele dossiers en de prognose door deskundige arbeidsrecht.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.20	Lagere inkomsten bouwleges	50%	€ 1.000.000	Omgevingswet	Financieel/Economisch
Opmerking	Het risico is permanent aanwezig dat de geraamde begroting niet behaald wordt. Immers het is voorshands nooit exact te voorspellen welke of wanneer bouwactiviteiten plaatsvinden.					
Maatregel	Maandelijks wordt een prognose gemaakt door de accounthouders naar aanleiding van de contactmomenten met de (toekomstige) vergunning afnemers van grote projecten (> ca 1 mln bouwsom).					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.15	Planschade: Claims inzake foutieve planadviezen bij bouwvergunningen	30%	€ 200.000	Vergunningen	Financieel/Economisch
Opmerking	Als er een vergunning voor de bouw van een object of gebouw wordt afgegeven, kan dat inhouden dat er als gevolg hiervan schade door derden wordt ervaren. Dat kan ook als een bouwadvies ondeugdelijk blijkt te zijn. De schade als gevolg hiervan wordt gedragen door de gemeente.					
Maatregel	Planschade wordt niet specifiek als voorziening opgenomen. Indien deze zich wel voordoet zal deze gefinancierd worden uit de alg. middelen.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.22	Effecten legesinkomsten door landelijke wetgeving	50%	€ 100.000	Omgevingswet	Financieel/Economisch
Opmerking	Door landelijke wetgeving is de kans aanwezig dat de legesinkomsten komen te vervallen. Dit heeft verstrekende gevolgen voor de organisatie. Bij de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging verandert er veel. Echter het principe van legesheffing verandert niet. Ook zal de wettelijke grondslag dezelfde blijven. Wel zal de totale opbrengst van de leges kunnen wijzigingen. De mogelijkheid bestaat dat er in de toekomst minder vergunningplichten zijn, waardoor er minder leges zal binnenkomen. De huidige omgevingsvergunning zal worden gesplitst in een vergunning voor een omgevingsactiviteit en een bouwactiviteit. In de toekomst zal er waarschijnlijk geen leges meer geheven worden over deze laatste bouwactiviteit. Vermoedelijk zal dit in 2022 nog niet leiden tot al een forse daling van de leges, echter in de periode na 4 of vijf jaar kan dit wel het geval zijn. Planning: invoeringsdatum 1-7-2022					
Maatregel	De implementatie van de Omgevingswet is een domein overstijgend programma. Door adequaat programmamanagement worden de risico's zoveel mogelijk beheerst. Door de hoeveelheid aan aspecten is er voor gekozen het ambtelijk opdrachtgeverschap binnen de directie te leggen. Hierdoor is er ook een goede verbinding met het gemeentelijk CIO team. Omdat de risico's hier voor een groot deel buiten de directe invloedssfeer van de gemeente liggen wordt de problematiek vooral ook via G32 en VNG ingestoken. Haarlem heeft hierin een actieve rol.					

Programma 7: Algemene dekkingsmiddelen						
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.78	Bezwaarschrift tegen opgelegde VPB aanslag 2016 wordt ongegrond verklaard	10%	€ 2.900.000	Belasting & premies	Financieel/Economisch
Opmerking	De gemeente is momenteel in discussie/gesprek met de belastingdienst over de vennootschapsbelasting. Standpunten over de grondexploitatie en de reclamebelasting liggen op dit moment nog niet op een lijn. Hieruit volgt een verhoogd risico. De gemeente is in bezwaar gegaan tegen de opgelegde aanslag Haarlem 2016. De bezwaarprocedure loopt nog, uitkomsten zijn nog onzeker. Fiscaal risico grex (circa 2 miljoen) op te vangen binnen reserve grondexploitatie en risico reclamebelasting jaarlijks circa € 150.000 aan te betalen vennootschapsbelasting. Daarnaast is sprake van belastingrente.					
Maatregel	In 2020 heeft Haarlem formeel bezwaar ingediend en is het dossier door een andere inspecteur beoordeeld. Er zijn inhoudelijk standpunten en argumenten voor het bezwaarschrift uitgewisseld. Huidige stand van zaken is dat partijen het oneens zijn met elkaars argumenten en standpunten. De gemeente heeft om dossierinzage en een hoorgesprek verzocht, nadere afspraken hiervoor zullen worden gemaakt.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.125	Korting op Gemeentefonds door stijging huizenprijzen	40%	€ 400.000	Economische situatie	Financieel/Economisch
Opmerking	Doordat de huizenprijzen in Haarlem sneller stijgen dan het landelijk gemiddelde wordt de gemeente gekort via het Gemeentefonds.					
Maatregel	de gemeente heeft geen invloed op de ontwikkeling van de (landelijke) huizenprijzen.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.110	Geaggregeerd Frauderisico	10%	€ 250.000	Fraude	Financieel/Economisch
Opmerking	De organisatie heeft een frauderisicoscan opgesteld welke gedeeld is met de auditcommissie. Op basis van de in de frauderisicoscan opgenomen risico's is besloten om één geaggregeerd risico op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Dit betekent dat de inschatting voor zowel kans als impact betrekking hebben op meerdere risico's uit de frauderisicoscan. Hierbij is voor de inschatting van de impact uitgegaan van de risico's die binnen de frauderisicoscan een verhoogde inschatting kennen. De kans is gebaseerd op resultaten in het verleden en de beoordeling van de toekomstige kans van voordoen van de risico's met verhoogde inschatting.					
Maatregel	Om dit risico te mitigeren zijn verschillende beheersmaatregelen getroffen. De organisatie heeft een frauderisicoscan opgesteld, die jaarlijks wordt geactualiseerd en wordt gedeeld met de auditcommissie. Voor een beschrijving van deze beheersmaatregelen wordt verwezen naar de frauderisicoscan.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.8	Daadwerkelijke Algemene Uitering wijkt af van de raming	10%	€ 14.000.000	Economische situatie	Financieel/Economisch

Opmerking	Algemene uitkering: De algemene uitkering uit het gemeentefonds bedraagt ongeveer € 285 miljoen. Een afwijking van 5% leidt tot een begrotingsrisico van ruim €14 miljoen.					
Maatregel	Het betreft een extern risico en het risico kan niet worden vermeden. De belangrijkste beheersmaatregelen zijn: Alert zijn op ontwikkelingen op rijksniveau en deze ontwikkelingen z.s.m. vertalen naar gevolgen voor Haarlem en de begroting daarop bijstellen.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.13	Kosten (realisatie) van investeringen zijn hoger dan geraamd	10%	€ 650.000	Financiële administratie	Financieel/Economisch
Opmerking	Op basis van het verleden wordt er begrotingstechnisch uitgegaan dat niet alle geplande investeringen in een jaar worden uitgevoerd. Indien de realisatie hoger uitvalt kan dit leiden tot een financieel nadeel. Omdat het IP bedrag voor 2022 hoger is dan de voorgaande jaren neemt de maximale impact toe					
Maatregel	Bij de 2e Bestuursrapportage van elk jaar worden afwijkingen t.o.v. verwachting t.l.v. de begroting gebracht.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.16	Het niet volledig realiseren van de te ontvangen belastingen en rechten	10%	€ 1.000.000	Belasting & premies	Financieel/Economisch
Opmerking	De verordeningen worden opgesteld door Juridische Zaken en getoetst door Cocensus. De tarieven worden voorbereid door Concerncontrol en ter toetsing voorgelegd aan de specifieke budgethouder (vier ogen principe). In 2021 is als gevolg van de kwijtscheldingsverzoeken ruim € 1.400.000 minder aan opbrengsten gerealiseerd. Daarnaast zijn er in 2021 ruim 5.500 bezwaar- en beroepschriften binnengekomen welke per saldo een negatief effect hebben op de inkomsten.					
Maatregel	De verordeningen worden opgesteld door JZ en getoetst door Cocensus. De tarieven worden voorbereid door concerncontrol en ter toetsing voorgelegd aan de specifieke budgethouder (vier ogen principe).					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.29	Dividenduitkeringen van verbonden partijen zijn lager dan geraamd	50%	€ 450.000	Deelnemingen/Samenwerkingen	Financieel/Economisch
Opmerking	Wanneer er minder dividend wordt uitgekeerd dan begroot leidt dit tot een financieel nadeel voor de gemeente. Door de onzekerheden in de ontwikkelingen van de conjunctuur is er een groter risico op een duidelijke lagere dividenduitkering, maar géén dividendverstrekkers is niet realistisch.					
Maatregel	Dit is een extern risico waar geen beheersmaatregelen tegen te treffen zijn					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.79	Effecten pandemie op kwijtschelding oninbaarheid van belastingen	20%	€ 400.000	Belasting & premies	Financieel/Economisch
Opmerking	De budgetten voor kwijtschelding en de voorziening dubieuze debiteuren worden jaarlijks bijgesteld aan de hand van de ontwikkelingen. In verband met corona is de voorziening voor dubieuze debiteuren per 31 december 2021 extra verhoogd.					
Maatregel	De budgetten voor kwijtschelding en de voorziening voor dubieuze debiteuren jaarlijks bijstellen aan de hand van recente ontwikkelingen.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.31	Er is een dubbele betaling van inkoopfacturen door de gemeente	5%	€ 200.000	Financiële administratie	Financieel/Economisch
Opmerking	Het risico bestaat dat een factuur ten onrechte dubbel in de administratie (s) terecht komt of dubbel betaald wordt. In de reguliere processen zijn verschillende maatregelen opgenomen om het risico op dubbele betalingen van inkoopfacturen te mitigeren. In Qlickview is een functionaliteit ontwikkeld waarmee data-analyses en visuele controles kunnen worden uitgevoerd om na te gaan of er zich ook werkelijk geen dubbele betalingen hebben voorgedaan.					
Maatregel	In de reguliere processen zijn verschillende maatregelen opgenomen om het risico op dubbele betalingen van inkoopfacturen te mitigeren. In Qlickview is een functionaliteit ontwikkeld waarmee data-analyses en visuele controles kunnen worden uitgevoerd om na te gaan of er zich ook werkelijk geen dubbele betalingen hebben voorgedaan.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.42	Frictie bij grote organisatieveranderingen	50%	€ 1.000.000	Personeel & organisatie	Financieel/Economisch
Opmerking	Wanneer de economische situatie verslechtert kan dat leiden tot verlaging van de formatie en frictielasten. De kans is aangepast is 50% gezien de huidige situatie (Corona), bedrag 1.000.000 (1% van loonsom) , geen aanvullende maatregelen anders dan frictielasten reserveren.					
Maatregel	De ontwikkeling tot een flexibele netwerkorganisatie en versterking van de vaardigheden en competenties van medewerkers maken dat medewerkers een sterkere positie op de arbeidsmarkt krijgen. Hierdoor maken zij een grotere kans op nieuw werk en betekent dit lagere frictielasten voor de gemeente.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.30	Naheffing voor niet afgedragen belastingen en premies voor ingehuurd medewerkers (inlenersaansprakelijkheid, Wet Waadi en Wet DBA).	30%	€ 400.000	Contractbeheer	Financieel/Economisch
Opmerking	Op grond van de wet op de inlenersaansprakelijkheid kan de gemeente een naheffing krijgen voor niet afgedragen belastingen en premies van ingehuurd medewerkers waarvan de werkgever inmiddels failliet is. Op grond van de Wet WAADI kan de gemeente een boete krijgen voor het inlenen van arbeidskrachten bij bureaus die zich niet hebben geregistreerd in het Handelsregister. De handhaving omtrent de Wet DBA is opgeschort tot 2021 indien niet kwaadwillend gehandeld wordt. De voortgang omtrent de invoering en naleving van de wetgeving met betrekking tot DBA wordt gevolgd en zo nodig worden acties ondernomen.					
Maatregel	WAADI: bij de invoering van de wet Waadi is een gemeentebrede controle gedaan of bureaus Waadi gecertificeerd zijn, ook bij aanbesteding wordt deze controlevraag gesteld. Inlenersaansprakelijkheid: Bij 'inlenen' worden liquiditeitseisen vooraf getoetst door Inkoop. Bij gunningen in de lijn - zonder tussenkomst van inkoop- zal door middel van analyse en voorlichting gebod worden gedaan.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.80	De effecten van het thuiswerken vanwege Corona	50%	€ 250.000	Personeel & organisatie	Medewerkers/Mensen
Opmerking	Vanwege de huidige situatie (Corona) is de kans aanwezig dat 50% thuiswerken de nieuwe norm wordt. Dit brengt extra kosten met zich mee, momenteel worden diverse scenario's uitgewerkt. Vooral nog wordt rekening gehouden met een eenmalige uitkering (circa 600K) en extra voorzieningen (50K). De thuiswerkvergoeding maakt deel uit van de cao onderhandelingen. Er wordt vanuit gegaan dat deze vergoeding voor een belangrijk deel uitmaakt van de cao ruimte en zo wordt gedekt binnen de begroting, daardoor is er uitgegaan van een risico van € 250.000.					
Maatregel	Dit risico kan beperkt worden door deze kosten mee te nemen bij de cao onderhandelingen en deze zo te financieren binnen de loonruimte.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.23	Uitval van kritische applicaties/systemen in verband met een cyberaanval	35%	€ 10.000.000	ICT	Reputatie/Imago
Opmerking	Het risico op schade door een cyberaanval neemt toe. Jaarlijks brengt het Nationaal Cyber Security Centrum een 'Cyber Security Beeld Nederland' uit, waarin o.a. voor alle sectoren wordt aangegeven waar de risico's zitten. Voor overheden is de laatste jaren een trend zichtbaar: Het risico op verstoring van de ICT door 'cybervandalen en scriptkiddies' was al hoog en neemt toe, het risico van verstoring van de ICT door beroeps criminelen is ongewijzigd hoog. Een grote verstoring van de ICT door een cyberaanval is van een andere aard dan het risico 'uitval van ICT systemen'. Bij een Cyberaanval is sprake van ICT voorzieningen die normaliter afdoende zijn maar kortdurend en herstelbaar worden verstoord. Een dergelijke verstoring kan bijvoorbeeld bestaan uit een gijzeling van data (ransomware), wijziging of vernietiging ervan, of diefstal (en evt. publicatie) van privacygevoelige informatie. Een incident van enige omvang brengt direct hoge schade met zich mee. Die te maken heeft met (1) Opzetten van een tijdelijke organisatie waarin veel aandacht is voor externe en interne communicatie, (2) Mogelijk betalen van losgeld, (3) Herstelacties die langdurig kunnen zijn en waarvoor moet worden ingehuurd, (4) Treffen van voorzieningen om bedrijfsprocessen te kunnen continueren ook als de ICT er niet is, (5) Na herstel alle informatie uit de tijdelijk ingerichte processen met terugwerkende kracht invoeren in de herstelde systemen, (6) Actieve nacontroles en herstellen van bevindingen, (7) Evalueren en investeren in maatregelen om herhaling te voorkomen. Afhankelijk van de omvang van de hack zijn schadebedragen van meerdere miljoenen denkbaar. Het bedrag van 10 miljoen is gebaseerd op gepubliceerde schattingen van de kosten die bij Amerikaanse steden bij dit soort incidenten zijn gemaakt.					
Maatregel	De gemeente geeft uitvoering aan het Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid, en heeft maatregelen genomen om digitale aanvallen te weren. Denk hierbij aan het aanstellen van een Chief Information security officer, security officer, toegangsbeveiliging en inhuren van professionele hackers.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie

Risico	HM1.RIS.27	Grote/langdurige uitval van ICT-systemen (als gevolg van problemen in de interne infrastructuur)	50%	€ 1.000.000	ICT	Processen
Opmerking	Doordat Haarlem er naar streeft 100% digitaal te werken wordt de infrastructuur steeds belangrijker. Eén van de kritische factoren is de uitwijk (kan de gemeente Haarlem – indien zich storing intern voordoet – andere infrastructuur benutten om de continuïteit van ICT-bedrijfsvoering te waarborgen), deze is beperkt georganiseerd. Er wordt gerekend met maximaal 5 incidenten die ieder kunnen leiden tot extra uitgaven ter grootte van 100.000 Euro.					
Maatregel	Binnen de huidige infrastructuur zijn diverse componenten (fysieke servers, netwerkcomponenten, firewalls en verbindingen) dubbel uitgevoerd, om zo het risico op uitval te reduceren. Het datacenter van de Gemeente Haarlem voldoet aan de hoogste standaarden voor uptime, beveiliging en brandveiligheid. In geval van grote calamiteiten kan er beperkt uitgeweken worden naar de interne infrastructuur. Hiervoor is een continuïteitsplan opgesteld dat periodiek verder wordt aangescherpt en up-to-date blijft.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.26	Voordoen van een substantieel datalek	50%	€ 250.000	Data	Reputatie/Imago
Opmerking	Per 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Op grond van de AVG wordt de boetebevoegdheid van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) verder uitgebreid. De boetes kunnen dan maximaal €20.000.000 of 4% van de wereldwijde jaaromzet bedragen. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval (in hoeverre valt de organisatie iets te verwijten, heeft de organisatie aan haar zorgplicht voldaan etc.) kan die schade oplopen. De maximale impact bestaat uit een wettelijke boete, onderzoekskosten en herstel en juridische kosten. Voor het jaar 2021 geeft de AP aan dat ze waarschijnlijk géén of een lage boete zullen opleggen, tenzij gemeentes niet de intentie hebben om het te verbeteren. De inschatting van het risico is daarom gebaseerd op een gematigde boete, onderzoekskosten en herstel, juridische kosten en kosten door imago schade.					
Maatregel	Functionaris Gegevensbescherming is aangesteld in 2018. Verwerkingsregister wordt bijgehouden. DPIA's worden uitgevoerd (in kader van privacy by design). Bewustwordingscampagnes. Informatiebeveiligingsmaatregelen worden getroffen die voortvloeien uit het beleid zoals, autorisatiebeheer, fysieke beveiliging etc.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.47	Kleine/kortstondige uitval van ICT-systemen	50%	€ 250.000	ICT	Processen
Opmerking	Doordat Haarlem er naar streeft 100% digitaal te werken wordt de infrastructuur steeds belangrijker. Eén van de kritische factoren is de uitwijk (kan de gemeente Haarlem – indien zich storing intern voordoet – andere infrastructuur benutten om de continuïteit van ICT-bedrijfsvoering te waarborgen), deze is beperkt georganiseerd. Dit risico kwantificeert de kans en impact van kortstondige (en/of beperkte) uitval van ICT-systemen.					
Maatregel	Op dit moment wordt een nieuwe (professionelere) infrastructuur aangelegd die meer toekomstgericht is en verdeeld zal zijn over twee fysieke locaties, waarbij één locatie volledig uit kan vallen. We hebben inmiddels een nieuwe omgeving staan, de komende jaren zal dat verder uitgebouwd worden, afhankelijk van nut/noodzaak.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.62	Als gevolg van Cyberdreigingen en adviezen van NCSC en IBD uitschakelen van diensten	30%	€ 100.000	ICT	Processen
Opmerking	Door het uitschakelen van de diensten worden: (1) diensten aan burgers verstoord en/of (2) de interne processen van de gemeente verstoord. Dit is een intrinsiek risico doordat (1) connectiviteit via Internet het uitgangspunt is, (2) software altijd kwetsbaarheden zal bevatten en (3) er een kat-en-muis-spel is tussen aanvallers en verdedigers waarbij ook statelijke actoren betrokken zijn.					
Maatregel	Voor verkleinen van het risico zorgen dat de eigen software goed wordt bijgehouden. Voor kwetsbaarheid van leveranciers (1) contracten goed managen en (2) voor grote partijen zoals bv Centric en Microsoft het onderwerp agenderen op VNG niveau.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.9	Brandschade: Eigen risico bij verzekering tegen brandschade aan eigendommen van de Gemeente	50%	€ 300.000	Huisvesting	Financieel/Economisch
Opmerking	De gemeente heeft haar eigendommen verzekerd via de beurs met een relatief lage premie en eigen (rest)risico van maximaal € 300.000 per jaar. De polis loopt sinds 1 januari 2021 gelijk met het kalender jaar.					
Maatregel	Geen voorzieningen getroffen, situatie doet zich thans nog niet voor en assurantie eigen risico is niet gebruikelijk binnen gemeenten.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.17	Bezwaarprocedures	25%	€ 150.000	Juridisch	Juridisch
Opmerking	Het aantal bezwaren en vovo's is structureel hoger geworden met name in het sociaal domein en daarom is de kans 25% . Inschatting is op dit moment lastig te geven, uitgangspunt is € 150.000 gebaseerd op ervaringscijfers.					
Maatregel	De getroffen beheersmaatregelen zijn onvoldoende om de verwachte stijging van het aantal bezwaar- en beroepschriften te kunnen beheersen. Tijdelijke beheersmaatregel is de extra inhuur.					
	Nieuw nr.	Risico	Kans	Maximaal €	Risicogebied	Risicocategorie
Risico	HM1.RIS.111	Frictiekosten extern	30%	€ 300.000	Personeel & organisatie	Financieel/Economisch
Opmerking	Optreden van frictiekosten bij derde partijen waarbij de gemeente maatschappelijk belang heeft. Om beleidsdoelen te realiseren en verdere financiële en maatschappelijke gevolgen te beperken kan het voorkomen dat bijdrage noodzakelijk is.					
Maatregel	Monitoring					

6.11 Lijst van aan- en verkopen gemeente

Over de aan- en verkopen boven de € 100.000 wordt de raad vooraf geïnformeerd via de lichte / zware voorhangprocedure. Deze houdt in dat de commissie / raad vooraf heeft ingestemd met de aan- of verkoop.

Over aan- en verkopen onder de € 100.000 legt het college achteraf verantwoording af. Dit is in de Bestuursrapportage 2021 (bijlage 6.11 bladzijde 94) gebeurd voor de aan- en verkopen tot dat moment. De verkopen sinds dat moment staan in onderstaand overzicht. Het gaat in alle gevallen om verkopen van niet-strategisch bezit.

Verkopen	Niet strategisch bezit
Locatie/Pand	totaal netto (koopsom) x € 1.000
Panden	
Houtmarkt 7	1.200
Floridastraat 1 (verkoop nieuwbouw parkeergarage)	1.471
Gronden, erfpacht en bloot eigendom	
Strandwal 15	12
Floris van Adrichemlaan 90	9
Rijksstraatweg 84-86	10
Rijksstraatweg 229A	2
Rijksstraatweg 543	16
Lavendelstraat 2	6
Brouwersstraat 57	9
Brouwersstraat 59	7
Brouwersstraat 61	5
Kleverlaan 12	19
Kempen 1	8
Kempen 3	7
Wagenweg 240	14
Keizerstraat 6	7
Louis Hartzstraat 15	0
Gruttostraat 17	1
Gruttostraat 19	1
Bingerweg 8	66

Gemeente Haarlem

Adres:
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Foto omslag:
Marisa Beretta

Oplage:
90 exemplaren

Reageren
info@haarlem.nl

Vragen
T 14 023

Meer informatie
www.haarlem.nl